

Գ Ի Ր Ք

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՄԼՈՐԺՈՒԹՅԱՆ

ԵՒ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐՈՒ ՄԱՏԵԿԵՐԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՈՒՐԻՇ,

ԱՐԱՐԱՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԾԵՍԵՐՈՒՆ

ԸՍՏ ՍՈՎՈՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԳՂԻՈՅ

ԵՒ ԻՐԱՎՆՏԻՈՅ ՄԻԼՅԱՆ,

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ

ՄԻԵՆԳԵՍԵԱՆ ԴԵՒԹԻ

ՄԵՐԳԵՐԷՒՆ ՍԵՂՍՈՍՆԵՐՈՎՐ,

ԵՒ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒ ՎԵՂԵՆԱՆԵՐՈՒ

ԵՒ ՍԵՐԿԵՒԸԳՆԵՐՈՒ

ՁԵՌՆԵԴՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵՐԳԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ՎԵՂԵՆԱՅԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

ՁԵՒՐ, ԵՒ ԵՂԵՆԵՎՐ,

Հայրենիքի Կոմիտե

ԳՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՌԱՋԱՏՈՒՆՈՂ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԵԱՄԲԷԸ ՏՊԱԳՐՈՒԱԾ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅԱՆ

1847 — ՌՄՂԶ

Ե. Զ. Դ.

Անգղիացւոց եկեղեցւոյ Աղօթագրքին հետեւ
 եալ թարգմանութիւնը նոյն եկեղեցւոյն վարդա-
 պետութիւնները, արարողութիւնները և ծէսերը
 ցրցունելու դիտաւորութեամբը եղած է, անոր
 սահմանադրութիւնները և եկեղեցականներուն
 կարգերը ևայլն: Այս բանիս վրայ հետաքրքրու-
 թիւն ունեցողներուն հաճելի պիտի ըլլայ անոր
 ճշմարտութեանը վրայ տեղեկութիւն ունենալը .
 և կը հաւատանք որ ամէնքն ալ ուրախութեամբ
 պիտի ընդունին այս տեսակ տեղեկութիւն մը: Ասի-
 կայ Անգղիացւոց եկեղեցւոյ Աղօթագրքին առաջին
 թարգմանութիւնն է որ հայերէնի դարձաւ. և թէ
 որ մէկը անոր մէջ տպագրութեան կամ լեզուին կող-
 մանէ պակասութիւն մը գտնալու ըլլայ որ սըր-
 բագրութեան կարօտ է, յիշելու է ասանկ մէկ
 դոքծի մը ան մեծ դժուարութիւնը: Այս տեսակ
 պակասութիւնները երկրորդ անգամ տպուելու

Քամանակը կը շտկուին : Լճենուն գիւրիմաց ը-
լալու համար աշխարհաբառ ընդունով թարգման-
ուեցաւ . սակայն կը խոստովանինք որ գրարառ ըն-
զուն առաւել յարմար կուգայ եկեղեցական գրո-
քերուն . և ստիկայ հրատարակուեցաւ տեղեկու-
թիւն մը տալու նպատակաւ , ու չէ թէ հրապա-
րակական երկրպագութեան խորհուրդներովը . և
իցէ մէկու մը՝ որ Լճիկոյ եկեղեցւոյն սնդամը չէ :

ՅԵՆՈՒԵՑԱԲԱՆ

Ենգղիայի Լոկեդեյլոյն խոհմութիւնը եղած է իր Հասարակաց Լոթթի գրքին առաջին անգամ ծաղկաքաղ ընելէն ՚ի վեր, հակառակութեան ծայրերուն զգուշութեամբ միջինը պահել, ոչ խիստ յամառութեամբ մերժելով, և ոչ ալ ամենայն դիւրութեամբ քանի մը զանազան տարբերութիւնները ընդունելով։ Քանզի ինչպէս որ մէկ կողմանէ հասարակ փորձառութեամբ կ'իմացուի թէ՛ ուր տեղ որ (առանց մեծ ու հարկաւոր պատճառի) խորհրդով սահմանուած բաներուն փոփոխութիւն մը եղած է, կերպ կերպ ծանր վնասներ եղած է անկէ, և նոյն փոփոխութիւններովը՝ իբր թէ չար հետեւութեանց առջին առնել կարծելով, շատ անգամ խիստ անտանելի գէշ բաներու պատճառ եղուած է։ Նմանապէս մէկ կողմանէ ալ Լստուած պաշտութեան այլ և այլ մասնաւոր եղանակները, սովորութիւնները և արարողութիւնները՝ որ աստուածապաշտութեան փառաբանութեանը համար սահմանուած են, և ասոնք իրենց բնութեամբը անտարբեր և ըստ ինքեան փոփոխական են, և ասանկ ալ կը ճանչցուին, պատշաճ է՝ եթէ հարկը պա-

Հանջէ, որ կարեւոր ու մանրամասն քննութեամբ
 ժամանակին կերպ կերպ պահանջմանը ու յարմար-
 ութեանը նայելով փոխուին, որ ժամանակ ժա-
 մանակ հարկաւոր ու պատշաճ կերեւայ իշխանու-
 թեան մէջ գտնուողներուն : Ասոր նայելով կը գըտ-
 նանք որ յիշատակաց արժանի զանազան թագա-
 ւորներուն ժամանակները կրօնքի բարեկարգութե-
 նէն ետեւ, եկեղեցին մանրամասն ու ծանր քննու-
 թեամբ իրաւացի պատճառներէ շարժեալ, հաւա-
 նութեամբ ներած է մասնաւոր բաներու մէջ անանկ
 փոփոխութիւններ ընելու, որ անոնց ամէն մէկին
 ժամանակը յարմար սեպուած էին, այսու սմնայ-
 նիւ այն կերպ սովորութեամբ՝ նոյն գլխաւոր բանը
 և իր իսկական էութիւնը (ինչպէս որ նիւթական
 մասունքներուն մէջ, անանկ ալ իրենց ձեւովը ու
 կարգովը) մինչեւ այս ներկայ ժամանակաշարունակ-
 ուեցան, ու այնպէս հաստատ ու անշարժ ալ կը մնան,
 թէև ամէն կերպ ունայն ջանքերով ու սատիկ յար-
 ձակմամբ աս բանիս դէմ գրգռեցան անոնք՝ որոնք
 փոփոխութեան հակամիտեալ էին, և հասարակու-
 թեան ունեցած պարտականութիւննին հատուցա-
 նելու տեղը, միշտ իրենց առանձին երեւակայու-
 թեանը ու օգտին հոգածու երեւցան :

Ինչ անվայել պատճառներով և ինչ չար խոր-
 հուրդներով, հասարակաց Աղօթքի գրքին գործա-
 ծութիւնը (թէպէտև քաղաքական օրէնքներով
 հաստատուած, ու զեռ բնաւ չի խափանուած աս ու

րէնքները) վերջին դժբաղդ խառնակութիւններուն
 ժամանակը դադարած ըլլալը աշխարհի յայտնի է ,
 ու հիմայ չենք ուզեր անիկայ հոս յիշատակել : Սա-
 կայն երբոր նորին վեհափառութեանը կրկին եր-
 ջանիկ հաստատութեամբ , հաւանական երեւցաւ
 որ ինչպէս ուրիշ բաները անանկ ալ Հասարակաց
 Աղօթքի գրքին գործածութիւնը կրկին նորոգուի ,
 (անիկայ ընաւ օրէնքով չարդիլուելուն ու չի խափա-
 նուելուն համար) թէ որ ժամանակաւոր բան մը
 չի պատահեր անոր , ան ատենը ան անձերը՝ որ
 վերջին ժամանակի իրաւունք յափշտակողներուն
 իշխանութեամբը գրեթէ իրենց գլխաւոր պարտքը
 ըրած էին ժողովուրդը անկէ օտարացընելու , տե-
 սան որ իրենց անուանը ու օգտին համար հարկա-
 ւոր էր որ անհնարին ջանքերով աշխատին ամէնքը
 անոր գործածութենէն հրաժարեցընելու , (չէ նէ
 պէտք էր որ իրենց յանցանքը բացարձակ խոստո-
 վանէին , որ անանկներուն շատ դժուարին է) : Ա-
 նոր համար Հասարակաց Աղօթագրքին դէմ այլ և
 այլ տետրակներ հանեցին , կրկին ան հին հակա-
 ռակութիւնները մէկ տեղ ժողովելով , և միանգամայն
 ուրիշ նորեր հնարելով առաջիններէն շատ էվել ,
 որպէս թէ պակասներուն տեղը լեցունեն : Ա՛յ երջա-
 պէս անհնարին թախանձանքներով նեղութիւն կու-
 տային վեհափառ Առքային , որ նոյն գիրքը նորէն
 քննուի , և անոր մէջ անանկ փոփոխութիւններ ու
 յաւելուածներ ըլլուի՝ որ երկիւղած խղճմտանքնե-

րու համար հարկաւոր կը սեպուի . որուն՝ վեհա-
փառ Արքայն իւր աստուածապաշտ բնաւորութենէն
շարժեալ, ու իցէ յորդորմամբ հաւատացեալ իր
ամէն հպատակներուն հաճութեանը համար (որ-
չափ որ բանաւոր կերպով կարելի էր) մարդասի-
րութեամբ հաւանութիւն տուաւ :

Ան մանրամասն քննութեան ժամանակը մեր
ջանքը աս եղաւ որ մի և նոյն խոհականութիւնը պա-
հենք, ինչպէս որ առջի ժամանակները անանկ դիպ-
ուածի մը մէջ գործածուած կը գտնանք : Այս պատ-
ճառաւ մեզի առաջարկուած փոփոխութիւններէն
անանկները մերժեցինք, որ կամ վտանգաւոր հե-
տեւութիւններ կը պատճառէին, (ինչպէս հաստատ-
ուած վարդապետութեան մը, կամ Անգղիայի եկե-
ղեցւոյն գովելի սովորութեանը, և կամ ճշմարտա-
պէս Վրիստոսի կաթուղիկէ եկեղեցւոյն ծածկաբար
կը դպչէին), կամ թէ պիտու չէին, հապա պարապ
ու ոչինչ բաներ էին : Ասկայն մեզի առաջարկուած
փոփոխութիւնները՝ (ինչ տեսակ անձինքներէ, ինչ
պատճառներով կամ ինչ վախճանով որ առաջար-
կուեցան) որ ամէն մէկ կերպով յարմար ու պատշաճ
երեւցան մեզի, մենք մեր անձնիշխան կամքովը ինք-
նին հաւանութիւն տուինք անոնց, ու չէ թէ ասի-
կայ ընելու ձեռնարկութեան մը պահանջմամբը ըս-
տիպուելովն, որ մեզ հարկաւ բռնադատած ըլլար
նոյն փոփոխութիւնները ընելու . ինչու որ մեր դա-
տողութեամբը լիովին համոզուած հաստատ գի-

անէր, (և անանկ ալ բոլոր աշխարհի կը խոստովա-
նինք) թէ առջեւի օրէնքով հաստատուած գրքին
մէջ ամենեւին բան մը չի գտնուիր, որ Աստուծոյ
պատգամին կամ ողջամիտ վարդապետութեան մը
դէմ եղած ըլլայ, և կամ բարեպաշտ անձ մը կարող
չըլլայ ուղիղ խղճմանքով գործածելու ու անոր
հնազանդելու, կամ թէ ըստ բաւականին պաշտպա-
նելի չըլլայ մէկի մը դէմ, որ անոր դէմ կը հակա-
ռակի՝ թէ որ անանկ հաւատարիմ ու հաճելի մեկ-
նութիւն մը տրուի, ինչպէս որ ընդհանուր իրա-
ւասութեամբ հարկ է ամէն մարդկանց գրութիւննե-
րուն, և մասնաւորապէս անանկներուն՝ որ հեղի-
նակութեամբ հրատարակուած են, և իսկ սուրբ
գրոց ընտիր թարգմանութիւններուն անգամ:

Այս ձեռնարկութեանը մէջ մեր գլխաւոր վախ-
ճանը անիրաւութեամբ պահանջող այլ և այլ կող-
մերը հաճեցունել չէր, հապա զգուշաւոր խոհակա-
նութեամբ նախամեծար սեպեցինք ընդհանուր Ա-
կեղեցւոյն խաղաղութիւնը ու միաբանութիւնը ամ-
փոփ պահելու, հրապարակաւ աստուածապաշտու-
թեան ժամանակը յարգութիւն ու ջերմեռանդու-
թիւն ունենալու, և բացէ 'ի բաց անոնց պատճառ-
ները կտրելու, որոնք եկեղեցիին պաշտամունքները
պարսաւելու, և անոնց դէմ մաքառելու պատճառ
կը փնտրուեն: Այս գիրքը առջինէն քանի մը տար-
բերութիւններ ունենալուն համար, թէ փոխելով,
թէ եվելցունելով և թէ ուրիշ կերպով, առ ընդհա-

նուր պատճառը բաւական է թէ՛ աս փոփոխու-
թիւններուն շատը նախ՝ կամաստուածաբաշտութեան
այլ և այլ մասին պաշտօն մատուցանողներուն աւելի
դիւրութեան համար եղած է, որոնք գլխաւորա-
բար պարզատօմարին ու ծանօթութիւններուն մէջն
են, կամ երկրորդ՝ հին ժամանակի գործածուած
քանի մը բառերուն ու ոճերուն այժմեան լեզուին
յարմարագոյն խօսքերովը աւելի աղէկ բացատրու-
թեանը համար, և քանի մը բառերուն ու ոճերուն
առաւել յայտնի մէկնութեանը համար, որոնք կամ
երկբայելի իմաստ կրնային ունենալ, կամ երկդիմի
նշանակութեամբ մէկնուիլ. կամ երրորդ՝ Աղօթա-
մատոյցին մէջ խօթուած Սուրբ Պարոյ մասերը կա-
տարելապես կարգացուելու համար, որոնք՝ առաքե-
լոց թուղթերուն և աւետարաններուն և ուրիշ զա-
նազան տեղերու մէջ հիմա սահմանուած են վերջին
թարգմանութեանը նայելով կարգացուելու. նաեւ
յարմար դատուեցաւ որ քանի մը աղօթքներ ու գո-
հութիւններ տեղին յարմարութեամբը նորէն ելնել-
ցուի, որ մասնաւոր պատեհութիւններու համար
կարգուած էին. մանաւանդ ծովուն վրայի համար
եղածները, միանգամայն չափահասներուն համար
Այրտութեան կանոնը, որ թէպէտ առջի գիրքը
յօրինուած ժամանակը այնչափ հարկաւորու-
թիւն չի կար, բայց կրկնակնունք աղանդաւոր-
ները մեր մէջ այս վերջին ժամանակները եղած ան-
կարգութիւններուն պատճառաւ շատնալուն հա-

մար Հիմա հարկաւոր եղաւ, և միշտ օգտակար կըր-
նայ ըլլալ, թէ մեր գաղթական երկիրներուն մէջ
ծնածները մկրտելու համար, և թէ քրիստոնէու-
թեան կանչուած նորահաւատներուն համար: Այժմ
մէկը մասնաւոր տեղեկութիւն մը ունենալ կ'ուզէ
Աղթամատոյցին քանի մը մասին մէջ եղած զանա-
զան փոփոխութիւններուն համար, թող աս գիրքը
առջինին հետ բաղդատէ. ան ժամանակը կը յու-
սանք թէ դիւրաւ կը համոզուի փոփոխութեանց
պատճառը բացարձակ տեսնալով:

Եւ մենք այս կերպով այս ծանր գործին մէջ ինք-
նին մեր պարտքը կատարելու ջանացինք, որով Աս-
տուծոյ առջին անկեղծութեամբ հանդիսանանք, և
այս մասին մեր աննենգ սրտին ջանքը (մեր կարո-
ղութեանը մէջ եղածին չափ) ամէնուն խղճատանքին
յայտ յանդիման կեցունենք. թէպէտ կը ճանչնանք
որ գրեթէ անհնարին է (այնչափ զանազան կար-
ծիքներու և բնութեան տէր եղողներուն, ու նաև
միայն իրենց անձին օգտին համար աշխատողներուն
մէջ, ինչպէս որ աշխարհիս վրայ անպակաս են) ա-
մէնուն հաճելի ըլլալ. և չի յուսացուիր ալ թէ հա-
կառակասէր, անհաւան ու ծուռ ոգիի տէր մարդիկ
երբէք հաճութիւն պիտի ունենան որ և իցէ աս տե-
սակ բանի մը՝ որ ուրիշին ձեռքովը կը կատարուի,
հապա միայն իրենց ըրածներնուն կը հաւնին. սա-
կայն այսու ամենայնիւ վստահութիւն ունինք և ըստ
բաւականին կը յուսանք թէ ինչ որ Հիմա հոս առա-

Ժբ

ջարկուեցաւ ու երկու գաւառական Ժողովներով ման-
րամասն ու փութաջան արթնութեամբ քննուեցաւ
ու ընդունուեցաւ, նաեւ Հաճելի և ընդունելի պի-
տի ըլլայ զգաստ, խաղաղասէր և արդարեւ ուղիղ
խղճմանըով վարուող Լճիկի եկեղեցւոյն Հարա-
զատ զակընդորուն:

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՊԵՇՏԵՄԵՆԸ

ՎԵՐԵՐԵՐԵԼԸ

ԵՇԽԵՐՀԻՍ վրայ մարդկային ճարտարութեամբը հնարուած, կամ անանկ հաստատութեամբ ահմանադրուած ամենեւին բան մը չէ եղած, որ ժամանակին անցնելովը աւրուած չըլլայ. ինչպէս որ յերկէր բաներու մէջ անանկ ալ յայտնապէս Լիկեղեցւոյ Հասարակաց Եղօթքի Պրքին մէջ կ'երեւայ, որ հասարակօրէն Եստուածային Պաշտամունք կ'ըսուի: Թէ որ մէկը անոր սկզբնաւորութեանը ու հիմնարկութեանը տեղեկանալ կ'ուզէ նախկին Հայրերուն վկայութեամբը, դիւրաւ կը գտնայ թէ նոյն բաները միայն բարի վախճանով ու Եստուածապաշտութեան յառաջադիմութեանը համար հաստատուած էին: Արովհետեւ անոնք բանը անանկ կարգի դրեր էին որ բոլոր Եստուածաշունչը (կամ անոր մեծ մասը) տարին անգամ մը անթերի կարդացուի. ան խորհուրդով՝ որ ասանկ կարգադրութեան միջոցով Լիկեղեցականները ու մանաւանդ Ժողովուրդին մէջ գտնուող Քրիստոսի Պաշտօնեաները կարող ըլլան (Եստուծոյ պատգամին յաճախակի ընթերցողութեամբը ու անոնց վրայ մտածելով) Ես-

տուածպաշտութեամբ բորբոքուելու, ու էմելօք բաւականութիւն ունենան ողջամիտ վարդապետութեամբ ուրիշները խրատելու, ու ճշմարտութեան դէմ հակառակողները հերքելու. նաև ժողովուրդն ալ (ամէն օր շարունակ Ալկեղեցւոյ մէջ Սուրբ Գիորգին կարդացուիլը լսելով) կարող ըլլայ շարունակ Աստուծոյ գիտութեանը մէջ յառաջանալու, ու աւելոր ճշմարիտ կրօնքին սիրովը առաւել վառուելու ու բորբոքուելու:

Սակայն շատ տարիներ անցնելով, նախկին Հայրերուն այս բարեպաշտ ու արժանավայել սահմանադրութիւններուն մէջ անանկ փոփոխութիւններ, խառնակութիւններ ու զանցառութիւններ մտան, ու նաև առասպելախառն պատմութիւններ, չափազանց պատասխանիներ, տաղեր, պարսպ կրրկնութիւններ, յիշատակութիւններ ու կոնդակներ, որ հասարակօրէն երբոր Աստուածաշունչի մէկ գիրքը կ'ըսկսուէր, իրեք կամ չորս գլուխ կարդացուէին ետեւ միւսները չէր կարդացուէր: Աւ այս կերպով Ասայի Սարգարէին գիրքը Հիսնակին մէջ կ'սկսուէր, և Աննդոցը Առաջաւորացին մէջ, սակայն անոնք միայն կ'սկսուէին բայց բոլորը չէին կարդացուէր. նոյն կերպով կը կատարուէր Սուրբ Գիորգին միւս գիրքերուն գործածութիւնն ալ: Աւ անկէ 'ի զատ, Պօղոս Առաքեալին պատուիրածին դէմ՝ որ Ալկեղեցւոյ մէջ բոլոր ժողովուրդին հասկըցած լիզումը խօսին, որ ան ընթերցուածները

լսելով առաւել հոգեւոր պաշարերութեամբ փայ-
լին, հոս Մեգղիոյ Աղեղեցւոյն մէջի արարողութիւն-
ներուն բոլորը այսչափ տարիներուն մէջ Աստինե-
րէն կը կարգացուէր, որ ամենեւին ժողովուրդը չէր
հասկընար, անանկ որ իրենց ականջովը միայն կը
լսէին, ու սիրտերնին հոգինին ու միտքերնին անոնց-
մէ շինութեան օգուտ մը չէին քաղեր: Աւ դարձեալ,
թէպէտ նախկին Հայերը Սաղմոսները եօթը կա-
նոնի բաժներ էին, որուն ամէն մէկը Վիշերապաշ-
տօն կ'ըսուէր, սակայն աս վերջին ժամանակները
միայն անոնց մէկ քանին կը կարգացուէին, ու մնա-
ցածները բոլորովին զանց եղուած էին: Մտնցմէ 'ի
զատ, խնդիր ըսուած կանոններուն թիւը ու դժ-
ուարութիւնը, ու արարողութեան մէջի փոփոխու-
թիւններուն շատութիւնը պատճառ կ'ըլլար գիրքը
մէկ կողմէն միւս կողմը դարձուած ժամանակը խիստ
մեծ շփոթութիւններ յառաջ բերելու, անանկ որ
շատ անգամ կարգացուելու տեղը գտնալը առաւել
մեծ գործ մըն էր, քան թէ գտնուելէն ետքը կար-
գալը:

Աստի՛ այս անպատշաճ դժուարութիւններուն
վրայ խորհելով, հոս անանկ կարգ ու կանոն մը
գրուեցաւ, որ նոյն բաները դիւրաւ շնորհուին: Այս
պէս գործիս դիւրութեանը համար հոս նոյն խոր-
հուրդովը Պարզատումար մը շինուեցաւ, որ պար-
զութեամբ ու դիւրաւ կը հասկըցուի. որուն մէջ
(որչափ որ կարելի է) Սուրբ Վերջին ընթերցողու-

Թիւնը անանկ կարգի դրուած է , որ ամէն բան կարգաւ կը կատարուի , առանց մէկ մասը միւս մասէն զատելու : Այս պատճառաւ Ացորդները , Պատասխանիները , Հորդորակները ու ասոնց նման ուրիշ ամէն բաները՝ որ Սուրբ Վրբին շարունակ կարգացուիլը կը խանգարէին՝ դուրս ձգուեցան :

Իսկոյն հարկաւ բանի մը կանոններ դրուելէն 'ի զատ ուրիշ դարման չի գտնուելուն համար , հոս քանի մը կանոններ դրուեցան , որ որչափ որ անոնց թիւը քիչ ըլլան սոյնչափ ալ պարզութեամբ ու դիւրաւ կը հասկցուին : Հիմայ հոս Աղօթքի ու Սուրբ Վրոց ընթերցողութեանը համար անանկ կարգ մը ունիք , որ հին Հայերուէն մի և նոյն խորհուրդին ու վախճանին խիստ յարմարութիւն ունի , և վերջին ժամանակի գործածուածներէն շատ դիւրին ու օգտակար : Արդարեւ ասիկայ առաւել օգտակար է , ինչու որ հոս անոնցմէ շատերը դուրս ձրգուեցան , որոնց մէկ քանիին պատմութիւնները անտեղի էին , ոմանք անբոշ և ոմանք ալ ունայն աւելորդապաշտական , և ամենեւին բան մը չի հրամայուիր կարգացուելու , բայց միայն Աստուծոյ Խօսքը , Սուրբ Վիրքերը , կամ անոնց յարմար բաներ , և ան ալ անանկ մէկ ընդունլ մը , որ կարգացողները ու մտիկ ընողները դիւրաւ ու պարզութեամբ հասկընան : Ասեւ առաւել դիւրին է թէ անոր կարգադրութեանը համապատասխանութեանը ու պարզութեանը համար , և թէ կանոններուն քիչ ու

դիրին ըլլալուն համար:

Եւ որովհետեւ այս Տէրութեանս մէջ մինչեւ հիմայ մեծ զանազանութիւններ կ'ըլլար Ազեղեցիներուն մէջ ընթերցման ու երգեցողութեան մասին, ոմանք Սալիսըտերեան սովորութեանը հետեւելով, ոմանք Հերեքորդեան, ոմանք Նանգորեան, ոմանք Աօրքեան և ոմանք Ալինկոնեան, սակայն սակէ ետեւ բոլոր տէրութեանը մէջ միայն մէկ սովորութեան պահպանութիւն մը պիտի ըլլայ:

Եւ որովհետեւ գրեթէ անկարելի ըլլալուն համար սասանկ պարզութեամբ առաջարկուած բանի մը գործադրութեանը ու սովորութեանը ժամանակը երկբայութիւններ չի պատճառելու, ուստի անանկներէն պատճառած տարբերութիւնները որոշելու ու խաղաղացունելու համար (թէ որ պատահէ), և այս Վրբին մէջ բովանդակուածներուն ամէնը լաւ իմանալու, գործադրելու ու հետեւելու եղանակին վերաբերեալ երկբայութիւնները լուծելու համար, ով որ կասկած մը ունենայ կամ տարբեր կերպով միտք առնէ, միշտ պէտք է Թեմական Ապիսկոպոսին դիմել, որ ան իր ընտրողութեամբը ջանք ընէ անոնք հանդարտեցունելու ու խաղաղացունելու, որ նոյն կանոնը այս Վրբին մէջ բովանդակուած բաներուն դէմ եղած չըլլայ: Եւ թէ որ ան Թեմական եպիսկոպոսն ալ երկբայութիւն մը ունենայ, ան ժամանակը նոյն խնդրոյն լուծմանը համար Արքեպիսկոպոսին կրնայ խրկել:

Ինչպէտեւ մեր սահմանադրութեանը հարկաւորութիւնը այս է որ Ազգեղեցւոյ մէջ ամէն բան Անգղիարէն լեզուով կարդացուի ու երգեցուի ժողովուրդին օգտին ու շինութեանը համար, սակայն այսու ամենայնիւ չիմացուի թէ՛ ժողովուրդը իրենց Աստուան ու Իրիկուան առանձին աղօթքներն իրենց հատարած ժամանակնին, կարող չեն ո'ւ իցէ իրենց հասկըցած լեզուովը անիկայ կատարելու:

Իւր ըտրը Վահանաները ու Սարկաւագները պէտք է որ ամէն օր Աստուան ու Իրիկուան Աղօթքը առանձին կամ հրապարակաւ կատարեն, որ ժամանակ որ արգելք մը չունենան թէ հիւանդութեամբ և թէ ուրիշ ստիպողական պատճառով մը:

Իւր ժողովրդապետ Վահանան՝ որ թեմի մը Ազգեղեցիին կամ Սատուռի մը Պաշտօնեան է, բաւաւոր պատճառով մը արդիւրած չըլլալով իր տեղը կը գտնուի, նոյն Աղօթքի Պաշտամունքը (Թեմի Ազգեղեցիին կամ Սատուռին մէջ պիտի կատարէ. և սկսելէն առաջ պէտք է որ յարմար ժամանակին զանգակ մը զարնել տայ, որ ժողովուրդը գայ Աստուծոյ Խօսքը լսելու, և իր հետը աղօթք ընելու:

Արարողութիւններուն վերաբերեալ, թէ ինչու համար ոմանք խափանուած են, և ոմանք ոչ պահուած:

Ազգեղեցւոյ մէջ գործածուած Արարողութիւնները՝ որոնց սկզբնաւորութիւնը մարդկային սահ-

մանադրութեամբը եղած էր , և անոնցմէ ոմանք
 թէպէտ սկիզբէն բարի դիտաւորութեամբ ու վախ-
 ճանով կարգուած էին , սակայն ժամանակ անցնե-
 լով վերջապէս ունայնութեան ու աւերորդապաշ-
 տութեան փոխուեցան . ան արարողութիւններէն ու
 մանք ալ աստուածապաշտութեան անվայել եղանա-
 կաւը ու կոյր նախանձաւորութեամբ Ակեղեցւոյ սո-
 վորութիւններուն խառնուեցան . և սկիզբէն անոնց
 թոյլտուութիւն եղած ըլլալուն համար օր օրի գէշի
 դարձան , որոնք՝ չէ թէ միայն անօգուտ ըլլալուն
 համար , հապա նաև ժողովուրդը կուրացունենուն
 և Մատուածային փառաբանութեանը արգելք ըլ-
 լալուն համար , խափանուելու արժանի են , և
 բացէ 'ի բաց մերժուելու . ուրիշ Արարողութիւնն ի
 ալ կան որ թէպէտ մարդկային սահմանադրու-
 թեամբը հաստատուած է , սակայն անոնց պահպա-
 նութիւնը պատշաճ կը համարուի , թէ Ակեղեցւոյ
 մէջ վայելուչ կարգադրութեան համար (որուն
 համար որ սկիզբէն անոնք սահմանուած էին) , և
 թէ հոգեւոր շինութեան վերաբերելուն համար ,
 որուն պէտք է ընծայուիլ Ակեղեցւոյ մէջ կարգադ-
 րուած ամէն բաները (ինչպէս որ Առաքեալը կը սոր-
 վեցընէ) :

Եւ թէպէտ Արարողութեան մը պահպանու-
 թիւնը կամ զանցառութիւնը ըստ ինքեան պզտիկ
 բան մը կը սեպուի , սակայն ընդհանուր կարգաւո-
 րութեան ու սահմանադրութեան մը կամաւոր ու

արհամարհ օրինազանցութիւնը ու գրծողութիւնը
 Մտուծոյ առջին պզտիկ յանցանք մը չէ, «Մէն
 բան պարկեշտութիւնով ու կարգաւ ըլլայ» կ'ըսէ
 Պօղոս Մաքեալ, որ նոյն կարգին սահմանադրու-
 թիւնը մասնաւոր անձանց չի վերաբերիր. ուստի՝
 չըլլար որ մէկը ձեռնամուխ ըլլայ ու յանդգնու-
 թեամբ համարձակի Քրիստոսի Ակեղեցւոյն մէջ
 որ և իցէ հասարակաց կամ ընդհանուր կարգաւո-
 րութիւն մը հաստատելու կամ փոխելու, մինչեւ որ
 նոյն գործին օրինաւորապէս կանչուած ու իշխա-
 նութեամբ կարգուած չըլլայ:

Եւ որովհետեւ այս մեր ժամանակի մարդիկը
 այնչափ մէկզմէկէ տարբեր կարծիքներ ունին, որ
 ոմանք կը խորհին թէ՛ Արարողութիւններուն պրզ-
 տիկ մէկ մասէն զատուիլը խղճմտանքի դէմ մէկ մեծ
 բան մը կ'ըլլայ, իրենց հին սովորութիւններովը ա-
 նանկ բնաւորուած ըլլալնուն համար. Եւ ընդ հա-
 կառակը, ոմանք ալ նորոգութիւններու այնչափ
 անձնատուր եղած են, որ ամէն բան նորոգելու կը
 ջանան. և այս խորհրդով հիները անանկ կ'արհա-
 մարհեն, որ ամենեւին սնունց բան մը հաճելի չե-
 րեւար նորէն'ի զատ. սակայն մենք պատշաճ սեպե-
 ցինք չէ թէ աս կողմերուն մէկին հաճելի ըլլալ, և երկու-
 քին օգուտը հոգալ: Եւ այս մեր գործառնութիւնը
 ոմանց գայթակղութիւն չըլլալու համար, որոնք հա-
 ւաստի սպացոյցներով կրնան համոզուիլ, հոս քա-

նի մը պատճառներ կը դրուի թէ ինչ իրաւունքով սովորութիւն եղած արարողութիւններէն ոմանք խափանուեցան , և ոմանք արգէն զգուշութեամբ պահուած են :

Ընոնցմէ ոմանք բոլորովն խափանուելուն պատճառը աս է որ մեր այս վերջին ժամանակները անոնք այնչափ շատցան , որ անոնց ծանրութիւնը անտանելի եղաւ . Սուրբ () դոստինոս իր ժամանակը անոնց համար կը ցաւէր թէ՛ անոնք այնչափ շատցեր էին որ Վրիստոնեսայ ժողովուրդներուն վիճակը այս բանիս նայելով Հրէաներուն վիճակէն շատ դէշ էր : Եւ ինքը՝ որչափ որ ժամանակը կը ներէր , կը ջանար որ ասանկ անտանելի լուծը ու բնոր վերցուի : Սակայն ինչ պիտի ըսէր արդեօք Սուրբ () դոստինոս , թէ որ այս վերջին ժամանակի մեր մէջը եղած Բարրողութիւնները տեսնալու ըլլար , որոնց հետ իր ժամանակի եղածները չէր կրնար բաղդառուիլ : Եւս մեր արարողութիւնները այնչափ շատ էին , և անոնցմէ ոմանք ալ այնչափ մութ , որ Վրիստոսի մեզի համար ըրած երախտիքները ու շնորհքները յայտնի երեւցուննլնուն տեղը էվելի շփոթութեան ու մթութեան պատճառ կ'ըլլային : Եւ ասկէ՛ի զատ , Վրիստոսի Բետարանը () խաւկան () րէնք մը չէ (ինչպէս որ Սովախական օրէնքին մեծ մասը էր) , հապա Բատուծոյ ծառայելու մէկ Արօնք մըն է . չէ թէ օրինակաւոր կամ ստուերական ծառայութեամբ , հապա հոգեւոր աղատու-

Թեամբ . միայն անանկ արարողութիւններով շատանալով , որոնք վայելուչ կարգադրութեան և բարեպաշտ դաստիարակութեան կը ծառայեն , և որոնք որ բաւականութիւն ունին մարդուս բըթամտութեամբ տկարացեալ միտքը Նստուծոյ ունեցած իր պարտաւորութեան յիշատակութեանը շարժելու քանի մը նշանաւոր և մասնաւոր նշանակութեամբ , որով մարդկային մտացը շինութեանը պատճառ կ'ըլլայ : Ասե քանի մը Արարողութիւնները խափանուելուն գլխաւոր պատճառը աս եղաւ , որ անոնք խիստ չարաչար գործածութեամբ կը կատարուէին , մէկ կողմանէ ռամիկներուն և տգէտներուն աւելորդապաշտ կուրութեանը պատճառաւ , և մէկ կողմանէ ալ անանկ անյագ ագահութեամբ շահախնդիր բլրող անձերուն պատճառաւ , որոնք Նստուծոյ փառաբանութենէն էվել իրենց անձին օգտին համար կը ջանային . անոր համար նոյն արարողութիւններուն չարաչար գործածութիւնները բոլորովին վերցունելը անկարելի էր , մինչեւ որ նոյն արարողութիւնները չի վերանար :

Ասկայն ան անձինքները՝ որոնք քանի մը հին արարողութիւններուն տակաւին պահուելուն համար գուցէ կը գայթակղին , թէ որ մոմտալու ըլլան որ առանց Արարողութեան անհնարին է Ակեղեցւոյ մէջ կարգ կամ կանոն մը պահելու , ան ժամանակը ճշմարիտ պատճառ պիտի ունենան իրենց

խորհուրդները ուղղելու : Այլ թէ որ ան հին Արարողութիւններէն մէկ քանիին տակաւին մնալը մէկ մեծ բան մը կը սեպեն , և կ'ուզեն որ ամէնն ալ նորէն յօրինուին . ան ժամանակը այն անձինքները՝ քանի մը արարողութիւններուն գործածութեանը պատշաճ ըլլալուն հաւանութիւն տալով , ուր որ ան հիններն ալ ըստ պատշաճի կրնան գործածուիլ , կարող չեն ան հինները արհամարհել իրենց հնութեանը համար , առանց իրենց սեպհական յիմարութիւնը յայտնելու : Արովհետեւ ասանկ վիճակի մը մէջ անոնք պարտին առաւել յարգութիւն տալ անոնց՝ իրենց հնութեանը համար , թէ որ կ'ուզեն միաբանութեան ու խաղաղութեան առաւել նախանձաւոր ըլլալին յայտնել , քան թէ նորաձեւ ու նորասէր ըլլալին . ուրկէ (որչափ որ կարելի է Վրիստոնէական Արօնքին ուղիղ յայտնութեամբը) միշտ զգուշանալու է : Վարձեալ անանկները արդար իրաւունք չի պիտի ունենան ան պահուած Արարողութիւններէն գայթակղելու : Ինչու որ չարաչար գործածուածները , և առանց պատճառի մարդկանց խիղճերը ծանրացունողները վերցան , և միւս մնացածներն ալ կարգի ու կանոնի համար պահուած են , որոնք (արդար իրաւամբ) կրնան փոխուիլ . և այս պատճառաւ անոնք Աստուծոյ օրէնքներուն հետ հաւասար սեպուելու չեն : Այլ դարձեալ անոնք որ մութ ու անիմաստ արարողութիւննիւ չեն , հապաւանանկ սահմանուած են որ ամէն մարդ անոնց միա-

քը ու ի՞նչ օգտի ծառայելնին կրնայ իմանալ . և չի կարծուիր ալ որ ժամանակէ մը ետեւ միւսնե-
րուն պէս չարաչար գործածութեամբ կատարուին :
Եւ այս մեր գործառնութեամբը ամենեւին չենք ու-
զեր Եւրիշ ազգերը պախարակել , հապա՛նոյն սահ-
մանադրութիւնները միայն մեր ժողովուրդին հա-
մար կ'ընենք . որովհետեւ արժան կը համարինք
բոլոր երկրի մէջ ամէն ազգ անանկ Եւրարողութիւն-
ներ գործածէ , բր յարմար գայ Եստուծոյ մեծ-
վայելչութիւնը ու փառքը առաւել յայտնելու , ու
ժողովուրդը կատարեալ ու բարեպաշտ վարքի ա-
ռաջնորդելու պոանց սխալմունքի կամ աւելորդա-
պաշտութեան . և որ անանկ բաները մէկ դի դնեն ,
որոնք ժամանակ ժամանակ խիստ չարաչար գործա-
ծութեամբ մոլորութեան պատճառ ըլլալը կը ճանչ-
նան . ինչպէս որ շատ անգամ պլլկալլ կերպով զա-
նազան երկիրներու մէջ մարդկային սահմանադրու-
թիւններուն պատահեցաւ :

Սաղմունքը կարգաւ կարգը .

Եւ մէն ամիս բոլոր Սաղմոնը անգամ մը պիտի
կարգացուի , ինչպէս որ աս Վրբիս մէջ բաժնուած
է , թէ Եստուան և թէ Իրիկուան Եղօթքին : Սա-
կոյն Վետրիւար ամսուն մէջ միայն մինչեւ ամառն

քսանըութերորդ կամ քսանըիններորդ օրը կը կարգացուի :

Իւ որովհետեւ Յուն վար , Սարտ , Սայիս , Յունիս , Օգոստոս , Հոկտեմբեր և Վեկտեմբեր ամիսները երեսունըմէկական օր ունին , անոր համար նոյն ամիսներուն վերջին օրերը երեսուներորդ օրուան Սաղմոսները պիտի կարդացուի . որ հետեւեալ ամիսն առջի օրը Սաղմոսը նորէն սկսի :

Իւ ճժԸ երորդ Սաղմոսը քսաներկու մասի բաժնուած ըլլալուն , և բոլորը մէկ անգամին կարգալը խիստ երկար ըլլալուն , անանկ կարգի դրուեցաւ որ մէկ անգամին չորս կամ հինգ մասէն էվել չի կարդացուի :

Իւ րաքանչիւր Սաղմոսին , և ճժԸ երորդ Սաղմոսին ամէն մէկ մասին վերջը այս Սաղմանքը կրկնուի .

Փառք Հօր . և Որդւոյ , և Հօգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Սուրբ Գրոց միւս մասերը կարդալու կանոնը .

Հին կտակարանը Բառուան և Իրիկուան Բաղմբի Բազմին Բնթերցուածներուն համար կարգուած է . անանկ որ անոր մեծ մասը տարին անգամ

մը կը կարդացուի , ինչպէս որ Տօնացոյցին մէջ նշանակուած է :

Նոր կտակարանը Առտուան և Երիկուան Աղօթքի Արկրորդ Անթերցուածներուն համար կարգուած է . և ամէնը կարգաւ տարին իրեք անգամ կը կարդացուի , Առաքելոց թուղթերէն և Աւետարաններէն 'ի զատ . բաց 'ի Հայտնութեան գիրքէն , ուրկէ միայն քանի մը Տօն ()րերու համար մէկ քանի Աստնաւոր Անթերցուածներ առնուած են :

Եւ աւուր պատշաճի կարդացուելու Անթերցուածները գիտնալու համար , հետեւեալ Պարզատոմարին մէջ ամսուն օրը նայելու է . և հոն կը գտնուի Առտուան և Երիկուան Աղօթքի համար կարդացուելու Անթերցուածներուն գլխահամարները . բաց 'ի միայն Հարժական Տօն ()րերէն , որոնք Տօնացոյցին մէջ չեն . բաց 'ի նաև ան Անշարժ Տօներէն , որոնց տեղերը Անթերցուածներուն մէջ պարապ թողուած է . որովհետեւ բոլոր աս Տօն ()րերուն Անթերցուածները Աստնաւոր Անթերցուածներուն Աղիւսակին մէջ կը գտնուին :

Եւ գիտնալու է որ երբոր Աստնաւոր Սաղմոսներ կամ Անթերցուածներ նշանակուած ըլլան , ան ժամանակը Տօնացոյցին ու Սաղմոսարանին մէջի կարգաւ նշանակուած Անթերցուածները ու Սաղմոսները (թէ որ տարբեր ըլլան) պիտի թողուին :

«Կաւ զխոնալու է որ Աիրակի (Օրուան համար
նշանակուած Սաղթանքը, Լուսաբերոց Թուղթը ու
Լեւտարանը բոլոր Շաբաթական յաջորդ օրերուն
ալ կը ծառայէ, երբոր այս Գրքին մէջ ուրիշ Աւ-
նոն գրուած չէ :

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՈՒՆԵՐ

ԲՈԼՈՐ ՏԱՐԻՈՅՆ ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆ ՕՐԵՐԸ

ԱՌՏՈՒ ԵՒ ԻՐԻԿՈՒՆ ԿԱՐԴԱՑՈՒԵԼՈՒ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՈՒՆԵՐ

Կ Ի Ր Ա Կ Ի Օ Ր Ե Ր ՈՒ Ն

	ԸՆԹԱՆՈՒՄՆԵՐ		ԼՔԵՆԳՅԵՆԵՐ	
Գալստիան*				
Կիրակիները .				
1	Եսայի	ա	Եսայի	բ
2	”	ե	”	իդ
3	”	իե	”	իզ
4	”	լ	”	լբ
Օհոմանդէն ե-				
պե- էիդ Կի-				
րակիները :				
1	”	լէ	”	լբ
2	”	խա	”	խգ
Ընթացական-է-				
նէն եպե- էիդ				
Կիրակիները .				
1	”	խդ	”	խզ
2	”	ծա	”	ծգ
3	”	ծե	”	ծզ

* Ընթանան Լկեղեցին Վրիստոսի Նը-
նունդէն առաջ եկող չորս Կիրակիները Գալստեան
կ'անուանէ :

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱՑՆԵՐ

Կ Ի Ր Ա Կ Ի Օ Ր Ե Ր ՈՒ

	Ընտանեան .	Լըկըկեան .
4	Լսայի ծէ	Լսայի ծը
5	" ծԺ	" կդ
6	" կե	" կլ
Լօթաններդ } Ստաններդ } * Յաններդ }	Նոնդոց ա " գ " Ժ. — 20	Նոնդոց բ " շ " ժբ
Քանաններդ կան Պաւս . 1 Կիւրակէ 2 3 4 5 6	" ժԺ. — 30 " իէ " լԺ " խդ " խե Լըկց գ " Ժ ՍատԺ. իլ	" իբ " լդ " խբ " խե Լըկց ե " ժ Լբբ. ե. — 11
Օպիկ . ա . Բնթերց . բ . Բնթերց .	Լըկց ժբ Հոմ. շ	Լըկց ժդ Վործ. բ. — 22

* Ըրեմեան Լկեղեցին Ըաջաւորաց Բարեկենդանէն ետե եկող Ըաջին Արաիին Լօթանաներորդ կ'անուանէ, Լըկրորդը Ստաններորդ, Լըկրորդը՝ որ բուն Բարեկենդանին Արաիին է Յետներորդ կ'անուանէ :

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

Կ Ի Ր Ա Կ Ի Օ Ր Ե Ր ՈՒ

	Ընտանեան	Լընկոյնան.
Օգոստոսի 1-ին	Թողոց Ժ	Թողոց Ժ
2	" Իդ, Իդ	" Իե
3	Բ. (Օրին. Դ	Բ. (Օրին. Ե
4	" Զ	" Է
5	" Ը	" Թ
Սեպտեմբերի 1-ին	" ԺԲ	" ԺԳ
Փետրվարի 1-ին	" ԺԴ.—18	Լայպի ԺԵ
Բ. Մարտի 1-ին	Գործ. Ժ.—34	Գործ. ԺԹ.—21
Ապրիլի 1-ին	Օննդոց Ե	Օննդոց ԺԸ
Բ. Մայիսի 1-ին	Սատի. Դ	Ե. Յուլի. Ե
Յունիսի 1-ին	Յետույ Ժ	Յետույ ԻԴ
2	Գատա. Դ	Գատա. Ե
3	Ե. Սամու. Բ	Ե. Սամու. Դ
4	" ԺԲ	" ԺԳ
5	" ԺԵ	" ԺԷ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

Կ Ի Ր Ա Կ Ի Օ Ր Ե Ր Ո Ւ

Համար	Ընառնական .	Լրեկոյնան .
6	բ. Սամու . ժբ	բ. Սամու . ժթ
7	” իա	” իգ
8	ա. թադ . ժգ	ա. թադ . ժէ
9	” ժը	” ժթ
10	” իա	” իբ
11	բ. թադ . ե	բ. թադ . թ
12	” ժ	” ժը
13	” ժթ	” իգ
14	Լրեմիայի ե	Լրեմիայի իբ
15	” լե	” լգ
16	Լզեկիէլի բ	Լզեկիէլի ժգ
17	” ժդ	” ժը
18	” ի	” իգ
19	Գանիէլի գ	Գանիէլի զ
20	Յովնէայ բ	Սիբիայ դ
21	Լմբակ . բ	Լռակաց ա
22	Լռակաց բ	” գ
23	” ժա	” ժբ
24	” ժգ	” ժդ
25	” ժե	” ժզ
26	” ժէ	” ժթ

ՄԱՍՆ ԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

Տ Օ Ն Օ Ր Ե Ր ՈՒ

Մասնագրություն	Ընթացողներ	Ընթացողներ
Ս. Արքեպիսկոպոս	Ընթացող . ի	Ընթացող . իա
Ս. Թոմաս, առաքյալ	՝՝ իգ	՝՝ իգ
Օնոնիսիոս	Լսացի թ . — 8	Լս . է . 10—17
ա . Ընթերցող .	Ղուկ . բ . — 15	Տիմ . գ . 4—9
Ս. Ստեփանոս	Ընթացող . իբ	Ժողովող . զ
ա . Ընթերցող .	Գործ . զ . 8 էն	Գործ . է . 50—55
բ . Ընթերցող .	մինչև է . — 50	
Ս. Յոհաննես	Ժողովող . է	Ժողովող . զ
Լեւոնիդ	Յայտ . ա	Յայտ . իբ
ա . Ընթերցող .		
բ . Ընթերցող .		
Լեւոնիդ Ստեփանոս	Լեւոն . լա . — 18	Լեւոն . ա
Թեոփիլակտ	Օնոնիդ . ժէ	բ . () բ . ժ . — 12
ա . Ընթերցող .	Հոմ . բ	Կողոս . բ
բ . Ընթերցող .		
Յայտնակտ	Լսացի . զ	Լսացի . թթ
ա . Ընթերցող .	Ղուկ . գ . — 25	Տիմ . բ . — 12
բ . Ընթերցող .		
Գործ . Ս. Պողոս	Լեւոն . է	Լեւոն . զ
ա . Ընթերցող .		

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

Տ Օ Ն Օ Ր Ե Ր ՈՒ

	Ընառնեան .	Լընկոյեան .
բ. Րնթերց .	Գործ. իբ. — 22	Գործ. իղ
Տեառն լինի .	Իմաս . թ	Իմաս . ժբ
Ս. Սաքալի .	„ ժթ	Սիրաք ա
Լեւոնի կոյս Սաքալի .	Սիրաք բ	„ գ
Լեւոն Չորի .	Ովսեայ ժգ	Ովսեայ ժգ
ա. Րնթերց .	Յովհ. ժա. 45	
բ. Րնթերց .		
Լեւոն Լի .	Գանիէլ թ	Լընմ. լա
ա. Րնթերց .	Յովհ. ժգ	
բ. Րնթերց .		
Լեւոն Ուր .	Նոնն. իբ. — 20	Լայի. ծգ
ա. Րնթերց .	Յովհ. ժբ	ա. Պետ. բ
բ. Րնթերց .		
Լեւոն Շաք .	Օսքա . թ	Լընց. ժգ
ա. Րնթերց .	Ղուկ. իգ. 50	Լըրա. գ
բ. Րնթերց .		
Օսքալի Լի օր .	Լընց ժգ	Լընց. ժե
ա. Րնթերց .	Սատթ. իբ	Գործ. գ
բ. Րնթերց .		

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

Տ Օ Ն Օ Ր Ե Ր Ո Ւ

	Ընաւօտեան .	Լրեկցեան .
Օտարի Գլխի . ա. Բնթերց .	Լրեց Ի	Լրեց ԼԲ
բ. Բնթերց .	Ղուկ. Իդ. — 13	ա. Կորն. ԺԵ
Ս. Սարկոս .	Սիրաք Դ	Սիրաք Ե
Ս. Փիլիպոս .		
Ս. Յակոբոս .		
ա. Բնթերց .	” Է	” Թ
բ. Բնթերց .	Յովհ. ա. 43	
Հաճախորդ .		
ա. Բնթերց .	բ. () Բնաց Ժ	բ. Թագ. Բ
բ. Բնթերց .	Ղուկ. Իդ. 44	Լրեց. Դ. — 17
Հոգեգալուստ .		
ա. Բնթերց .	Օնն. Ժա. — 10	Թու. Ժա. 16 — 30
բ. Բնթերց .	ա. Կորն. ԺԲ	ա. Կորն. ԺԴ. — 26
Հոգեգալուստ .		
ա. Բնթերց .	ա. Սաժ. ԺԹ. 18	բ. () Բնաց Լ
բ. Բնթերց .	ա. Թեոսաղ. Ե. 12 — 24	ա. Յովհ. Դ. — 14
Ս. Բառնաբաս .		
ա. Բնթերց .	Սիրաք Ժ	Սիրաք ԺԲ
բ. Բնթերց .	Գործ. ԺԴ	Գործ. ԺԵ. — 36

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԸՆԹԵՐՅՈՒԱԾՆԵՐ

S O U R C E S

	Ընտանեան .	Լրեկցեան .
Ս. Յովննէս Ս. Իրիւն . ա. Ընթերց. . բ. Ընթերց. .	Սաղաք. . 7 Սատթ. . 7	Սաղաք. . 7 Սատ. ժդ. — 13
Ս. Պէրրոս . ա. Ընթերց. . բ. Ընթերց. .	Սիրաք . ժե Պործ. . 7	Սիրաք . ժթ Պործ. . 7
Ս. Յովհէս .	Սիրաք . իա	Սիրաք . իբ
Ս. Բարդուղէմ .	” . իդ	” . իթ
Ս. Սաբաթիոն .	” . լե	” . լբ
Ս. Սիմէոն . ա. Ընթերց. . բ. Ընթերց. .	Օննդ. . լբ Պործ. ժբ. — 20	Պան. ժ. 5. — Յուդ. . 6 — 16
Ս. Ղազար .	Սիրաք . ծա	Յոր . ա
Ս. Սիմէոն Ե- Ս. Յովհէս .	Յոր . իդ, իե	” . խբ
Ս. Սիմէոն Ս- րիւն . ա. Ընթերց. . բ. Ընթերց. .	Իմաս. դ. — 10 Լոր. ժա. 55 էն մինչև ժբ. — 7	Իմաս. ե. — 17 Յայտ. ժթ. — 17

ՄԱՍՆԱԽՈՐ ՍԱՂՄՈՍՆԵՐ

ՈՐՈՇ ՕՐԵՐՈՒ

	Առաջատեան .		Երեկոյեան .	
Օննդէան օրը .	Սաղմոս	Ժը	Սաղմոս	Ճը
	"	Խդ	"	ՃԹ
	"	Ճդ	"	ՃԼա
Սիւրոյ , որ է Տեճ պահոց ա- ռաջին օրը .	"	Չ	"	Ճա
	"	Լա	"	ՃԻԹ
	"	Լէ	"	ՃԽբ
Աւագ որ- բա՛ն օրը .	"	Իա	"	Կը
	"	ԼԹ	"	Ճէ
	"	Ճդ		
Օւափի օրը .	"	բ	"	ՃԺբ
	"	Ճդ	"	ՃԺդ
	"	ՃԺ	"	ՃԺէ
Համբարձման օրը .	"	ը	"	Իդ
	"	Ժդ	"	Խզ
	"	Ի	"	Ճէ
Հոգեգալար- աբան օրը .	"	Խէ	"	Ճդ
	"	Կէ	"	ՃԽդ

ՊԵՐՋԱՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՏԱԿՈՎԸ

ՅՈՒՆՎԱՐ		Աղօթք Աշուտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
		Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	ԱթրիատուԹի Տէն				
2	Բ	Ճննդ. ա	Մատ. ա	Ճննդ. բ	Հուով. ա
3	Գ	դ	բ	դ	բ
4	Դ	է	դ	չ	դ
5	Ե	է	դ	ը	դ
6	Ղ ՅայտնուԹի Տէն				
7	է	թ	ե	ժբ	ե
8	Աղունկիանոս Բա հանայ և նահանկ	ժդ	չ	ժդ	չ
9	Բ	ժե	է	ժչ	է
10	Գ	ժէ	ը	ժը	ը
11	Դ	ժթ	թ	ի	թ
12	Ե	իա	ժ	իբ	ժ
13	Ղ Հիլարիոս Եպիսկո պոս և խոմովնող	իդ	ժա	իդ	ժա
14	է	իե	ժբ	իչ	ժբ
15	Ա	իէ	ժդ	իը	ժդ
16	Բ	իթ	ժդ	լ	ժդ
17	Գ	լա	ժե	լբ	ժե
18	Դ Բրիսքա կոյս և նա հատակ	լգ	ժչ	լդ	ժչ
19	Ե	լէ	ժէ	լէ	Ա. Կոր. ա
20	Ղ Փապիան Եպիսկո պոս և նահատակ	լը	ժը	լթ	բ
21	է Ազնէս կոյս և նհ.	խ	ժթ	խա	դ
22	Ա Բեկեհտի նահանկ	խբ	ի	խգ	դ
23	Բ	խդ	խա	խե	ե
24	Գ	խչ	իբ	խէ	չ
25	Դ Դարձ Ս. Պողոսի				
26	Ե	խը	իդ	իթ	է
27	Ղ	ծ	իդ	Եւթ. ա	ը
28	է	Եւթ. բ	իե	դ	թ
29	Ա	դ	իչ	ե	ժ
30	Բ Ասորլոս Թաղւոր և նահատակ	Ղ 1—14	իէ	է	ժա
31	Գ	ը	իը	թ	ժբ

ՊԵՐՉԵՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

Փ Ե Տ Ր Վ Ա Ր		Աղօթք Աշուտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
		Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Պահ.բ.	Ելից ժ	Մարկ. ա	Ելից ժա	Ա. Կոր. ժգ
2	Տեառնընդառաջ		բ		ժդ
3	Վասիս Եպիսկոպոս և նահանկ	ժբ	գ	ժգ	ժե
4		ժդ	դ	ժե	ժզ
5	Ագաթա կոյս և նահատակ	ժզ	ե	ժէ	Բ. Կոր. ա
6		ժբ	զ	ժթ	բ
7		ի	է	իա	գ
8		իբ	ը	իգ	դ
9		իդ	թ	լբ	ե
10		լգ	ժ	լդ	զ
11		Ղևտ. ժբ	ժա Ղևտ. ժթ		է
12		ի	ժբ	իզ	ը
13		Թւց. ժա	ժգ	Թւց. ժբ	թ
14	Վաղենախանոս Եպիսկոպոս	ժգ	ժդ	ժդ	ժ
15		ժզ	ժե	ժէ	ժա
16		ի	ժզ	իա	ժբ
17		իբ	Ղկ. ա - 39	իգ	ժգ
18		իդ	ա. — 39	իե	Գաղ. ա
19		իէ	բ	լ	բ
20		լա	դ	լբ	գ
21		լե	դ	լզ	դ
22		Բ. Օրի. ա	ե	Բ. Օրի. բ	ե
23	Պահ.բ.	գ	զ	դ	զ
24	Ս. Մատաթիա Առաքեալ		է		Եփես. ա
25		ե	ը	զ	բ
26		է	թ	ը	գ
27		թ	ժ	ժ	դ
28		ժա	ժա	ժբ	ե
29		ժգ	Մատ. է	ժդ	Հռմ. ժբ

ՊԵՐՋԱՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՆԻՒՍԱԿՈՎԸ

Մ Ա Ր Տ		Աղօթք Առևտրեան		Աղօթք Երեկոյեան	
		Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	դ	Դաւիթ Աբբեպ.	Բ. Օր. Ժե	Ղուկ. Ժբ	Բ. Օր. Ժզ
2	ե	Չատ Եպիսկոպոս Անգղիացի	ժէ	ժդ	ժբ Փիլիպ. ա
3	զ	.	ժթ	ժդ	ի
4	է	.	իա	ժե	իբ
5	Ա	.	իդ	ժզ	իե
6	բ	.	իզ	ժէ	իէ Կողոս. ա
7	դ	Բերբեղումս նաչ.	իբ	ժբ	իթ
8	դ	.	Լ	ժթ	լա
9	ե	.	Լբ	ի	լդ
10	զ	.	լդ	իա	Յես. ա
11	է	.	Յես. բ	իբ	ա թեւ. ա
12	Ա	Գրիգորիոս Եպիս. կոպոս և նշանկ	դ	իդ	ե
13	բ	.	զ	իդ	է
14	դ	.	ը	Յովհ. ա	թ
15	ե	.	ժ	բ	իդ
16	զ	.	իդ	դ Դատ. ա	ա
17	է	Եղեալս թագ.	դ	դ	ա
18	Ա	.	զ	ե	Յ. Տիմ. ա
19	բ	.	զ	է	բ, դ
20	դ	Բենեդիկտոս վա. նաչայր	Ը	է	թ
21	դ	.	ժ	բ	ժա
22	ե	.	ժբ	թ	ժդ
23	զ	.	ժդ	ժ	ժե
24	է	Պահ. ք.	ժզ	ժա	ժէ
25	Ա	Աւետուհի Կուսին Սարիամու		ժբ	
26	Ա	.	ժբ	ժդ	ժթ
27	բ	.	ի	ժդ	իա
28	դ	.	Հիւլթ. ա	ժե	Հիւլթ. բ
29	ե	.	դ	ժզ	դ
30	զ	.	Յ. Սամ. ա	ժէ	Յ. Սամ. բ
31	է	.	դ	ժբ	դ

ՊԼՐ.ՉԼՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

Ա Պ Ր Ի Լ				Աղօթք Առևտրական		Աղօթք Երեկոյեան	
				Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	է	.	.	Ա Սամ. Է	Յովհ. ժ/թ	Ա Սամ. Ղ	Եբբա. դ
2	Ա	.	.	է	ի	Ը	դ
3	Բ	Հռիփարտոս Եպ.		թ	իա	ժ	Է
4	դ	Անգղիացի		ժա	Գործ.	ա	ժբ
5	դ	Ս. Ամբասիոս		ժգ	բ	ժդ	Ղ
6	Է	.	.	ժե	դ	ժլ	է
7	լ	.	.	ժէ	դ	ժբ	թ
8	է	.	.	ժ/թ	Է	ի	ժ
9	Ա	.	.	իա	լ	իբ	ժա
10	Բ	.	.	իգ	է	իդ	ժբ
11	դ	.	.	իե	Ը	իլ	ժգ
12	դ	.	.	իէ	թ	իբ	Յակ. ա
13	Է	.	.	ի/թ	ժ	Լ	բ
14	լ	.	.	լա	ժա	Բ. Սամ. ա	դ
15	է	.	.	Բ. Սամ. բ	ժբ	գ	դ
16	Ա	.	.	դ	ժգ	Է	Է
17	Բ	.	.	լ	ժդ	է	Ա Պեա. ա
18	դ	.	.	Ը	ժե	թ	բ
19	դ	Ալֆէճ Աբբեպ.		ժ	ժլ	ժա	գ
20	Է	Անգղիացի		ժբ	ժէ	ժգ	դ
21	լ	.	.	ժդ	ժբ	ժե	Է
22	է	.	.	ժլ	ժ/թ	ժէ	Բ. Պեա. ա
23	Ա	Ս. Գէորգ նահանգ.		ժԸ	ի	ժ/թ	բ
24	Բ	.	.	ի	իա	իա	դ
25	դ	Ս. Մարկոս Աւետ.			իբ		Ա Յովհ. ա
26	դ	Է նահատակ.		իբ	իգ	իդ	բ
27	Է	.	.	իգ	իդ	Աթադ. ա	դ
28	լ	.	.	Աթադ. բ	իե	գ	դ
29	է	.	.	դ	իլ	Է	Է
30	Ա	.	.	լ	իէ	է	Բ. Գ. Յով.

ՊԵՐՉԵՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻԻՍԱԿՈՎԸ

Մ Ա Յ Ի Ս		Աղօթք ԱճԼօտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
		Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Բ Ս. Փիլիպպոս և Ս. Յակոբոս Ա ռաբեալք				Յռադայի
2	դ	Աթագ. ը	Գործ. ի ը	Աթա. թ	Հառմ. ա
3	դ Գիւտ Խաչ	ժ	Մատ. ա	ժա	բ
4	ե	ժբ	բ	ժգ	գ
5	լ	ժդ	դ	ժե	դ
6	է Ս. Յովհ. Աւետ. Դուռ Լատ.	ժզ	դ	ժէ	ե
7	Ա	ժը	ե	ժթ	զ
8	բ	ի	զ	իա	է
9	գ	իբ	է	Բ. Թա. ա	ը
10	դ	Բ. Թագ. բ	ը	դ	թ
11	ե	դ	թ	ե	ժ
12	լ	լ	ժ	է	ժա
13	է	ը	ժա	թ	ժբ
14	Ա	ժ	ժբ	ժա	ժգ
15	բ	ժբ	ժգ	ժգ	ժդ
16	գ	ժդ	ժդ	ժե	ժե
17	դ	ժզ	ժե	ժէ	ժզ
18	ե	ժը	ժզ	ժթ	Ա. Կորն. ա
19	զ Դուռնատան Աբբ. Էսլիա. Անգղ.	ի	ժէ	իա	բ
20	է	իբ	ժը	իգ	գ
21	Ա	իդ	ժթ	իե	դ
22	բ	Եղբաս ա	ի Եղբաս	դ	ե
23	գ	դ	իա	ե	զ
24	դ	լ	իբ	է	է
25	ե	թ	իգ	Նէեմի. ա	ը
26	զ Օգոստինոս Աբբ. Էսլիա. Անգղ.	Նէեմի. բ	իդ	դ	թ
27	է Արժանապաղ Պիտ Էրէց Անգղ.	ե	իե	զ	ժ
28	Ա	ը	իզ	թ	ժա
29	բ Կարոլոս Թագ. Բ.	ժ	իէ	ժգ	ժբ
30	գ	Եսթեր. ա	իը	Եսթեր. բ	ժգ
31	դ	դ	Մարկ. ա	դ	ժդ

ՊԵՐՉԵՏՕՍՆԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՍԱԿՈՎԸ

Ց Ո Ւ Ն Ւ Ս		Աղօթք Առևտրական		Աղօթք Երեկոցական	
		Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Ե Ն ի կոմիտեոս նաչ.	Եթեր. Ե	Մարկ.	Ե	Եթեր. Ե
2	Ղ	Է	Գ	Ը	Ժ
3	Է	Թ	Գ	Յոբ .	ա Բ, Կորն. ա
4	Ա	Յոբ .	Բ	Է	Բ
5	Բ Վոնիականոս Եսլ.	Դ	Ղ	Է	Գ
6	Դ	Ղ	Է	Է	Դ
7	Դ	Ը	Ը	Թ	Է
8	Է	Ժ	Թ	Ժա	Ղ
9	Ղ	ԺԲ	Ժ	Ժգ	Է
10	Է	ԺԴ	Ժա	ԺԵ	Ը
11	Ա Ս. Բառնաբաս ա ռաքեալ և նչ.				
12	Բ	Ժզ	ԺԲ	Ժէ, ԺԸ	Թ
13	Դ	ԺԺ	Ժգ	Ի	Ժ
14	Դ	Իա	Ժդ.	ԻԲ	Ժա
15	Է	Իգ	ԺԵ	Իդ, ԻԵ	ԺԲ
16	Ղ	Իզ, Իէ	Ժզ	ԻԸ	ԺԴ
17	Է Ս. Ալիան նաչա- տակ Անգղիացի	ԻԹ	Ղուկ. ա	Լ	Գաղ. ա
18	Ա	Լա	Բ	ԼԲ	Բ
19	Բ	ԼԴ	Դ	ԼԴ	Դ
20	Դ Եդուարդ Թագա- ւոր փոփոխ.	ԼԵ	Դ	ԼԸ	Դ
21	Դ	ԼԷ	Է	ԼԸ	Է
22	Է	ԼԹ	Ղ	Խ	Ղ
23	Ղ Պահ.բ.	Խա	Է	ԽԲ	Եփես. ա
24	Է Ս. Յովհ. Մկրտչի ճշունդը				
25	Ա	Առակ. ա	Ը	Առակ. Բ	Բ
26	Բ	Դ	Թ	Դ	Դ
27	Դ	Է	Ժ	Ղ	Է
28	Դ Պահ.բ.	Է	Ժա	Ը	Է
29	Է Ս. Պետրոս Առաք. և նաչատակ				
30	Ղ	Թ	ԺԲ	Ժ	Ղ

ՊԵՐՉԵՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

Յ Ո Ւ Լ Ւ Ս		Աղօթք Աշուտեան		Աղօթք Երեկոցեան	
		Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	է	Առկ. ժա	Ղուկ. ժդ	Առաւկ. ժբ	Փիղիպ. ա
2	Ս Այցելութի կու սին Մարիամու	ժգ	ժդ	ժգ	բ
3	բ	ժե	ժե	ժզ	զ
4	դ Ս. Մարտինոս փռ փոխ .	ժէ	ժղ	ժը	դ
5	դ	ժթ	ժէ	ի կողոս. ա	ա
6	ե	իա	ժը	իբ	բ
7	զ	իդ	ժթ	իդ	դ
8	է	իե	ի	իզ	զ
9	Ա	իէ	իա	իը	Ա. Թեա. ա
10	բ	իթ	իբ	լա	բ
11	դ	Ժողով. ա	իզ	Ժողով. բ	դ
12	դ	դ	իդ	դ	դ
13	ե	ե	Յովհ. ա	զ	ե
14	զ	է	բ	ը	Ա. Թեա. ա
15	է Սուրբինոս Եղս . Անգղիացի	թ	դ	ժ	բ
16	Ա	ժա	դ	ժբ	դ
17	բ	Երեմ. ա	ե	Երեմ. բ	Ա. Տիմ. ա
18	դ	դ	զ	դ	բ, դ
19	դ	ե	է	զ	դ
20	ե Մարգարիտ կոյս և նահատակ	է	ը	ը	ե
21	զ	թ	թ	ժ	զ
22	է Ս. Մարիամ Մագ դաղենացի	ժա	ժ	ժբ	Ա. Տիմ. ա
23	Ա	ժգ	ժա	ժդ	բ
24	բ Պահ. բ.	ժե	ժբ	ժզ	դ
25	դ Ս. Զաւրէոս Առաք. և նահատակ		ժգ		դ
26	դ Ս. Աննա	ժէ	ժդ	ժը	Տիմ. ա
27	ե	ժթ	ժե	ի	բ, դ
28	զ	իա	ժզ	իբ	Փիղիմոն
29	է	իդ	ժէ	իդ	Եբբ. ա
30	Ա	իե	ժը	իզ	բ
31	բ	իէ	ժթ	իը	դ

ՊԵՐՁԱՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՅՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՕԳՈՍՏՈՍ			Աղօթք Աշուտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	դ	Օր Լամասայ	Երեմ. ի	Յովհ. ի	Երեմ. լ	Եբբ. զ
2	դ	.	լա	իա	լբ	ե
3	ե	.	լգ	Գործ. ա	լդ	զ
4	զ	.	լե	բ	լը	է
5	է	.	լէ	դ	լը	ը
6	Ա	Այլերպուի Տէն	լթ	դ	իս	թ
7	բ	Անուն Յիսուսի	իա	ե	իսբ	ժ
8	դ	.	իագ	զ	իագ	ժա
9	դ	.	իսե, իալ	է	իսէ	ժբ
10	ե	Ս. Լաւրենտիոս նահատակ	իսբ	ը	իւթ	ժգ
11	զ	.	ծ	թ	ծա	Յակ. ա
12	է	.	ծբ	ժ	Ողբ. ա	բ
13	Ա	.	Ողբ. բ	ժա	գ	դ
14	բ	.	դ	ժբ	ե	դ
15	դ	.	Եղեկ. բ	ժդ	Եղեկ. գ	ե
16	դ	.	զ	ժդ	է	Ա. Պետ. ա
17	ե	.	ժգ	ժե	ժդ	բ
18	զ	.	ժը	ժզ	լգ	դ
19	է	.	լդ	ժէ	Դան. ա	դ
20	Ա	.	Դան. բ	ժը	գ	ե
21	բ	.	դ	ժթ	ե	Բ. Պետ. ա
22	դ	.	զ	ի	է	բ
23	դ	Պահ. բ.	ը	իա	թ	դ
24	ե	Բարձրագիւմէոս Առաքեալ և նշ.		իբ		Ա. Յովհ. ա
25	զ	.	ժ	իգ	ժա	բ
26	է	.	ժբ	իդ	Ուսեայ ա	դ
27	Ա	.	Ուսե. բ. գ	իե	դ	դ
28	բ	Ս. Օդոստինոս Ե. պիսկոպոս	ե, զ	իզ	է	դ
29	դ	Գլխատուին Սէյն Յովհաննու Սէ- կըրտի	ը	իէ	թ	Բ. Յովհ.
30	դ	.	ժ	իը	ժա	Յուդայ.
31	ե	.	ժբ	Մատ. ա	ժդ	Հռոմ. ա

ՊԵՐՕԼՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒՆԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ		Ազովք Առաջին		Ազովք Երկրորդ	
		Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Գիղէս Վանահայր	Ովո. Ժ	Մատ. Բ	Յովէլ. ա	Հռոմ. Բ
2	...	Յովէլ. Բ	Գ	Գ	Գ
3	...	Ամուս. ա	Գ	Ամուս. Բ	Գ
4	...	Գ	Ե	Ե	Ե
5	...	Ե	Ղ	Ղ	Ղ
6	...	Է	Է	Ը	Է
7	Ենորգոս Եպիս.	Թ	Ը	Աբդիու	Ը
8	Ծնունդ Ս. Կուսին Մարիամու	Յովն. ա	Թ	Յովն. Բ	Թ
9	...	Գ	Ժ	Միքիայ ա	Ժ
10	...	Միքիայ Բ	Ժ ա	Գ	Ժ ա
11	...	Գ	Ժ Բ	Ե	Ժ Բ
12	...	Ղ	Ժ Գ	Է	Ժ Գ
13	...	Նաու. ա	Ժ Դ	Նաու. Բ	Ժ Դ
14	Խաչվերաց	Գ	Ժ Ե	Ամբակ. ա	Ժ Ե
15	...	Ամբակ. Բ	Ժ Ղ	Գ	Ժ Ղ
16	...	Սոփ. ա	Ժ Է	Սոփոն. Բ	Ա. Կորն. ա
17	Լամբերդ Եպիս.	Գ	Ժ Ը	Անդ. ա	Բ
18	...	Անդ. Բ	Ժ Թ	Չաբա. ա	Գ
19	...	Չաբա. Բ	Ի	Գ, Ե	Գ
20	...	Ղ	Ի ա	Է	Ե
21	Մատթէոս Առաքեալ Աւետարանիչ և Նահանգ		Ի Բ		Գ
22	...	Ը	Ի Գ	Թ	Է
23	...	Ժ	Ի Դ	Ժ ա	Ը
24	...	Ժ Բ	Ի Ե	Ժ Գ	Թ
25	...	Ժ Դ	Ի Ղ	Մաղա. ա	Ժ
26	Ս. Կիպրիոս Աբբ. Եպիսկոպոս	Մաղ. Բ	Ի Է	Տօբիթ. ա	Ժ ա
27	...	Գ	Ի Ը	Գ	Ժ Բ
28	...	Տօբիթ. Բ	Մարկ. ա	Գ	Ժ Գ
29	Ս. Միքայէլ և առջին հրեշտակները		Բ		Ժ Դ
30	Ս. Հերոնիմոս	Գ	Գ	Գ	Ժ Ե

ՊԵՐՉԵՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՍԱԿՈՎԸ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ			Աղօթք ԱՆԼՕՒՆԵԱՆ		Աղօթք ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ	
			Աւալին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Աւալին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Ա	Ռէմիկոս Եպիս.	Տօբիթ. է	Մարկ. 7	Տօբիթ. Ը	Ս. Կոր. ԺԳ
2	Բ		Թ	Է	Ժ	Ք. Կորն. ա
3	Գ		Ժա	Ղ	ԺԲ	Բ
4	Դ		Ժգ	է	Ժդ	Դ
5	Ե		Յուդի. ա	Ը	Յուդի. Բ	Դ
6	Ղ	Փէյթհ կոյս և նհ.	դ	Թ	Դ	Է
7	Է		Է	Ժ	Ղ	Ղ
8	Ա		է	Ժա	Ը	է
9	Բ	Ս. Դիոնէսիոս Ե- պիսկոսպոս	Թ	ԺԲ	Ժ	Ը
10	Դ		Ժա	Ժգ	ԺԲ	Թ
11	Դ		Ժգ	Ժդ	Ժդ	Ժ
12	Է		ԺԷ	ԺԷ	ԺԳ	Ժա
13	Ղ	Եղեալարդ Թադա- ւոր փոփոխ.	Իմաս. ա	ԺԳ	Իմաս. Բ	ԺԲ
14	Է		դ	ՂԿ. ա. - 39	Դ	Ժգ
15	Ա		Է	ա. 39	Ղ	Դաղ. ա
16	Բ		է	Բ	Ը	Բ
17	Դ	Եթէ Լորէտա կոյս և նահ. Անգղի.	Թ	դ	Ժ	դ
18	Դ	Ս. Ղուկաս Աւե.		դ		Դ
19	Է		Ժա	Է	ԺԲ	Է
20	Ղ		Ժգ	Ղ	Ժգ	Ղ
21	Է		ԺԷ	է	ԺԳ	Եփես. ա
22	Ա		ԺԷ	Ը	ԺԸ	Բ
23	Բ		ԺԹ	Թ	Սիրաք. ա	դ
24	Դ		Սիրաք. Բ	Ժ	դ	դ
25	Դ	Կրիսպինոս նհանկ.	դ	Ժա	Է	Է
26	Է		Ղ	ԺԲ	է	Ղ
27	Ղ	 Պահ. Բ.	Ը	Ժգ	Թ	Փիլիպ. ա
28	Է	Սիմոն և Յուդա Աւաք. և նհանկ		Ժգ		Բ
29	Ա		Ժ	ԺԷ	Ժա	դ
30	Բ		ԺԲ	ԺԳ	Ժգ	դ
31	Դ	 Պահ. Բ.	Ժգ	ԺԷ	ԺԷ	Կորն. ա

ՊԵՐՋԱՆՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎԸ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ		Աղօթք Աշուտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
		Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Դ Օր ամենայն Արց				
2	Ե	Սիրաք. ժղ	Ղուկ. ժը	Սիրաք. ժէ	Կողոս. Բ
3	Զ	ժը	ժթ	ժթ	Գ
4	Է	Ի	Ի	Իա	Գ
5	Ա Դաւանկցութիւն Վառօգի	Իբ	Իա	Իգ	Ա. Թեո. ա
6	Բ Լէոնարդոս Խոս.	Իգ	Իբ	Իե. — 13	Բ
7	Գ	Իէ	Իգ	Իը	Գ
8	Դ	Իթ	Իգ	Լ. — 18	Գ
9	Ե	Լա	Յուլ. ա	Լբ	Ե
10	Զ	Լգ	Բ	Լդ	Բ. Թեո. ա
11	Է Ս. Մարտինոս Եպ.	Լէ	Գ	Լը	Բ
12	Ա	Լէ	Գ	Լբ	Գ
13	Բ Պաիւդիոս Եպիս.	Լթ	Ե	Լա	Ա. Տիմ. ա
14	Գ	Խա	Ղ	Խբ	Բ. Գ
15	Դ Մաքիւղըս Եպիս.	Խգ	Է	Խդ	Գ
16	Ե	Խե	Բ	Խը	Ե
17	Զ Էսէրոն Եպ. Անգ.	Խէ	Թ	Խը	Գ
18	Է	Խթ	Ժ	Ժ	Բ. Տիմ. ա
19	Ա	Ժա	Ժա	Բարս. ա	Բ
20	Բ Էսէրոն Թիւոր	Բարս. Բ	Ժբ	Գ	Գ
21	Գ	Գ	Ժգ	Ե	Գ
22	Դ Զիլիւայ կոյս և Նահատակ	Գ	Ժգ	Շուշանայ պատմութի	Տիմ. ա
		Բէլայ և Վիշապի պատմութի		Դանի. ժգ	
23	Ե Ս. Կղեմէս Եպիս.	Դանի. ժգ	Ժե	Եսայի ա	Բ. Գ
24	Զ	Եսայի Բ	Ժզ	Գ	Փիլիմոն
25	Է Կատարինէ կոյս	Գ	Ժէ	Է	Եբրա. ա
26	Ա	Գ	Ժը	Է	Բ
27	Բ	Ը	Ժթ	Թ	Գ
28	Գ	Ժ	Ի	Ժա	Գ
29	Դ Պահ. ք.	Ժբ	Իա	Ժգ	Ե
30	Ե Ս. Անդրէաս Առ. և Նահատակ		Գործ. ա		Գ

ՊԼՐՁԱՏՕՄԵՐ

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԱՂԵՒՍԱԿՈՎԸ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ			Աղօթք Աշուտեան		Աղօթք Երեկոյեան	
			Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.	Առաջին Ընթերց.	Երկրորդ Ընթերց.
1	Ղ		Եսայի ժգ	Գործ . Բ	Եսայի ժե	Եբբա. է
2	է		ժղ	դ	ժէ	Ը
3	Ա		ժը	դ	ժԹ	Թ
4	Բ		Ի, Իա	է	Իբ	ժ
5	դ		Իգ	ղ	Իգ	ժա
6	դ	Նիկողայոս Եպոս.	Իե	է. — 39	Իղ	ժբ
7	է		Իէ	է. 30	Իը	ժգ
8	Ղ	Յղութիւն Կուսին Մարիամաւ.	ԻԹ	ը	Լ Յակ.	ա
9	է		Լա	Թ	Լբ	բ
10	Ա		Լգ	ժ	Լդ	դ
11	Բ		Լէ	ժա	Լղ	դ
12	դ		Լէ	ժբ	Լը	է
13	դ	Լուսիա Կոյս եւ Նահատակ	ԼԹ	ժգ	Լս	Լ. Պետ. ա
14	է		Լա	ժդ	Լբ	բ
15	ղ		Լգ	ժէ	Լդ	դ
16	է	Ո՛վ իմաստութի	Լե	ժղ	Լղ	դ
17	Ա		Լէ	ժէ	Լը	է
18	Բ		ԼԹ	ժը	ժ	Լ. Պետ. ա
19	դ		ժա	ժԹ	ժբ	բ
20	դ	 Պահ.բ.	ժգ	Ի	ժդ	դ
21	է	Ս. Թովմաս Առ.բ. և Նահատակ		Իա		Լ Յովհ. ա
22	Ղ		ժէ	Իբ	ժղ	բ
23	է		ժէ	Իգ	ժը	դ
24	Ա	 Պահ.բ.	ժԹ	Իդ	Ի	դ
25	Բ	Ճնուհդ Տեառն				
26	դ	Սք. Ստեփաննոս Նախավկայ				
27	դ	Ս. Յովհաննէս Ա ռաքեալ և Ա ւետարանիչ				
28	է	Օր անմեղ մեղից		Իե		է
29	Ղ		Կա	Իգ	Կբ	Բ. Յովհ.
30	է		Կգ	Իէ	Կդ	Բ. Յովհ.
31	Ա	Սեղբեստրոս Եպ.	Կե	Իը	Կղ	Յուդայ

ԲՈԼՈՐ ՏԱՐԻՈՅՆ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՇԱՐԺ
ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿՆԵՐԸ ԵՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ
ՊԱՀԻՔ ՈՒ ԾՈՄ ՕՐԵՐՈՎԸ ՄԷԿՏԵՂ

Շարժական տօներուն երբ սկսեանին գիտնալու կանոնը :

ԶԱՏԻԿԸ (որ միւսները անկէ կախեալ են) միշտ լուսնի լրումէն ետքի առաջին կիրակին է . որ կը պատահի մարտի քըսանբմէկերորդ օրը , (որ է գարնանամուտի հասարակածէն կամ անմիջապէս ետքը) . թէ որ լուսնի լրումը կիրակի առուր պատահի , ջատիկը հետեւեալ կիրակին է :

Ա . Գալստեան առաջին կիրակին միշտ Անգրէսս Առաքելոյ տօնախմբութեանը մօտ կիրակին է , անկէ կամ առաջ ըլլայ կամ ետքը :

Բ . Եօթանասներորդ վաթսներորդ Յիսներորդ Սեծ պահոց առաջին	} Կիրակին Չատկէն	} $\left. \begin{array}{l} \text{Ինը} \\ \text{Ութը} \\ \text{Եօթը} \\ \text{Վեց} \end{array} \right\}$ Շաբաթ առաջ է :

Ա . Քրիստոսի ծնունդէն առաջ եղող չորս կիրակիները Արեւմտեան Եկեղեցին Գալստեան կիրակի կ'անուանէ :

Բ . Առաջաւորաց բարեկենդանի ետքի կիրակիները առանկ կը զրուցուին :

Շարժական տօներուն երբ սկսեանին գիտնալու կանոնը :

Գ . Մաղթանաց կիրակին Համբարձման Օրը Հոգեգալստեան կիրա- կին Ամենասուբբ Երրորդ գութեան կիրակին	} Չատկէն ետ- քին է	} $\left. \begin{array}{l} \text{Հինգ Շաբաթ} \\ \text{Քառասուն օր} \\ \text{Եօթը Շաբաթ} \\ \text{Ութը Շաբաթ} \end{array} \right\}$

Դ . Արեւմտեան Եկեղեցին , Քրիստոսի Համբարձումէն առաջ եկող կիրակին Մաղթանաց կիրակի կ'անուանէ :

ԱՆԳՂՒՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ԲՈԼՈՐ ՏԱՐԻՈՅՆ ՄԵՋ
ԿԱՏԱՐԱԾ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՂՒԻՍԱԿԸ

Բոլոր տարւոյն կիրակիները :

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Թրիստուլթիւնը :
Յայտնութիւն :

Դարձ Ս . Պօղոսի :

Տեառնընդառաջ :

Սուրբ Մատաթիա Առաքեալ :

Աւետումն Ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամու :

Սուրբ Մարկոս Աւետարանիչ :

Սուրբ Փիլիպոս , և Սուրբ Յակոբոս Առաքեալք :

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Համբարձումը :

Սուրբ Բառնաբաս Առաքեալ :

Ծնունդ Ս . Յովհաննու Մկրտչի :

Սուրբ Պետրոս Առաքեալ :

Սուրբ Յակոբոս Առաքեալ :

Սուրբ Բարժուղիմէոս Առաքեալ :

Սուրբ Մատթէոս Առաքեալ :

Սուրբ Միքայէլ և ամէն Հրեշտակները :

Սուրբ Ղուկաս Աւետարանիչ :

Սուրբ Սիմոն , և Սուրբ Յուդա Առաքեալք :

Ամէն Սուրբերը :

Սուրբ Անդրէաս Առաքեալ :

Սուրբ Թովմաս Առաքեալ :

Ծնունդ Տեառն մերոյ Յիսուս Քրիստոսի :

Սուրբ Ստեփաննոս նախավկայ :

Սուրբ Յովհաննէս Աւետարանիչ :

Ամեն Մանկունք Բէթղէհէմի :

Զատիկի Երկուշաբթին և Երեքշաբթին :

Հոգեգալստեան Երկուշաբթին և Երեքշաբթին :

ՏԱՐԻՈՅՆ ՄԵՋԻ ՀՍԿՈՒՄԻ , ՊԱՀՔ ՈՒ ԾՈՄ

ՊԱՀԵԼՈՒ ՕՐԵՐՈՒՆ ԱՂՒԻՍԱԿԸ

Օրեր կամ Հսկումներ :

Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ծնունդէն առաջ :

Տեառնընդառաջէն :

Ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամու Աւետումն :

ՏԱՐԻՈՅՆ ՄԷՋԻ ՀՍԿՈՒՄԻ, ՊԱՀՔ ՈՒ ԾՈՄ

ՊԱՀԵԼՈՒ ՕՐԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ

Չատկէն :

Համբարձումէն :

Հոգեգալուստէն :

Սուրբ Մատթիա Առաքեալէն :

Սուրբ Յովնանու Մկրտչէն :

Սուրբ Պետրոս Առաքեալէն :

Սուրբ Յակոբոս Առաքեալէն :

Սուրբ Բարժուղիմէոս Առաքեալէն :

Սուրբ Մատթէոս Առաքեալէն :

Սուրբ Սիմոն և Սուրբ Յուդա Առաքեալներէն :

Սուրբ Անդրէաս Առաքեալէն :

Սուրբ Թովմաս Առաքեալէն :

Ամէն Սուրբերէն :

Ծանօթութիւն : Թէ որ այս տօն Օրերը Երկուշաբթի Աւուր պատահին, Հսկումը կամ Պահեցողութիւնը չէ թէ Կիրա. կի օրը հապա նախորդ Շաբաթ օրը կատարելու է :

Ծ Ո Մ ՈՒ ՊԱՀՔ ՕՐԵՐԸ

Ա. Մեծ Պահոց Քառասուս օրը :

Բ. Չորս եղնիներուն*	{	Մեծ Պահոց աւելն Կիրակիէն ետքը
Օրերը		Հոգեգալուստեան Կիրակիէն ետքը .
Չորեքշաբթի		Սեպտեմբերի տանջարդ օրէն ետքը .
Ուրբաթ և Շաբաթ օրերն են		Իւկտեմբերի տասնիրեքերորդ օրէն ետքը :

Գ. Մաղթանաց ըսուած երեք Օրը, մեր տէր Յիսուս Քրիստոսի Համբարձման նախորդ Երկուշաբթին, Երեքշաբթին ու Չորեքշաբթին է :

Դ. Տարւոյն ամէն Ուրբաթ Օրերը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Ճննդեանը օրէն զատ, թէ որ Ուրբաթ Աւուր պատահի :

* Արեւմտեան Եկեղեցին Չորս Եղանակներ կ'անուանէ յիշեալ Շաբաթական Օրերը :

ԱՂԻՒՍԱԿ

ՀԱՏԿԻ ՕՐԸ ԳՏՆԱԼՈՒ , ՆԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԵՍ

ՄԻՆՁԵՒ 1899 ՏԱՐԻՆ ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ

ՆԱԽԸՆԹԱՅ ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐԻՆ ՆԱՅԵԼՈՎ

Ոսկեգիր .	Ամսուն Օրերը .	Եօթնե- րեակ .	Ոսկեգիր .	Ամսուն Օրերը .	Եօթնե- րեակ .
ԺԴ	Մարտ	Իա	Գ		
Գ		Իբ	Դ		
.....		Իգ			
ԺԱ		Իդ	ԺԵ		
.....		Իե			
ԺԹ		Իզ	ԺԲ		
Ը		Իէ	Ա		
.....		Իը			
ԺԶ		Իթ	Թ		
Ե		Լ			
.....		Լա	ԺԵ		
ԺԳ	Ապրիլ	ա	Զ		
Բ		բ			
.....		գ			
Ժ		դ			
.....		ե			
ԺԸ		զ			
Ե		է			

Այս Աղիւսակը պարզառօմարին այնչափը կը պարունակէ , որչափ որ Չափիկը որոշելու համար հարկաւոր է . անհկապ գտնալու համար նայէ Աղիւսակին առաջին էջին մէջի տարւոյն ոսկեգիրը , (այսինքն տարւոյն գիրը) , որուն դիմացը Չատկա կան լրացեալ լուսնի օրն է . յետոյ երրորդ էջին մէջի եօներեալ կը նայէ՝ անմիջապէս լրացեալ լուսնի օրէն ետեալ . և եօթներեալ եակի դիմացը եղող ամսուն օրը Չատկի օրն է :

Թէ որ լրացեալ լուսինը Վիրակի աւուր պատահի , ան ժամանակը (առաջին կանոնովը) Չատկի օրը հետեւէլ Վիրակին է :

Ոսկեգիրը կա՞ տարւոյն գիրը գտնալու համար , մեր ՏՏ .

ընդ տարիին վրայ մէկմը եվէլցուր, ու յետոյ անիկայ 19 ով բաժնէ. թէ որ բան մը եվէլնայ, անիկայ տարիին գիրն է. բայց թէ որ բան մը չէ վէլնայ, ան ժամանակը տարւոյն գիրը կամ ոսկեգիրը 19 է:

Տէրունական կամ կիրակագիրը գտնուու համար պարզա-
տօմարին նայելով միանգամայն մինչեւ 1799 տարին, մեր
Տէրոնց տարիին չորրորդ մասը վրան եվէլցուր կոտորակ-
ները ձգելով, ու նաև 1 թիւն ալ, գումարը եօթնի բաժ-
նէ, և թէ որ բան մը չի մնայ ան ժամանակը կիրակագի-
րը այսինքն եօթներեակը Այբն է. բայց թէ որ թիւ մը
մնայ, ան ժամանակը հոս կցուած փոքրիկ ազիւսակին մէ-
ջի նայն թուոյն դիմացը եղած գիրը կիրակագիրն է, այ-
սինքն եօթներեակը:

0	Ա
1	Ե
2	Ղ
3	Ե
4	Դ
5	Գ
6	Բ

Առաջիկայ դարուն համար, այսինքն 1800 տարիէն միան-
գամայն մինչեւ 1899 տարին, եվէլցուր տարիին միայն չորրորդ
մասը, ու յետոյ անիկայ եօթնի բաժնէ. և ոստանկ ան վերջի
կանոնին նայելով առաջ գնա:

Տանթութիւն: Ամէն նահանջ տարիները նախակարգեալ
կանոնովը գտնուած գիրը եօթներեակ կ'ըլլայ. փետրվար ամ-
սէն եվէլցած օրէն մինչեւ տարւոյն վերջը, բաց ինչոյն օրէն

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

ՈՒՐԻՇ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԸ ՁԱՏԻԿԸ ԳՏՆԱԼՈՒ

ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ ՄԻՆՉԵՒ 1899 ՏԱՐԻՆ

ԿԻՐԱԿԱԳԻՐ, ԱՅՍԻՆՔՆ ԵՕԹՆԵՐԵԱԿ

Ոսկե գիր	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Ձ	Է
Ա	Այդ. ժլ	ժէ	ժը	ժթ	ի	ժդ	ժե
Բ	թ	դ	դ	ե	լ	է	ը
Գ	Մրտ. իզ	իէ	իը	իթ	իդ	իդ	իե
Դ	Այդ. ժլ	ժէ	ժա	ժբ	ժդ	ժդ	ժե
Ե	բ	դ	դ	ե	լ	Մրտ. լա	Այդ. ա
Զ	իդ	իդ	իե	ժթ	ի	իա	իբ
Է	թ	ժ	ժա	ժբ	ժդ	ժդ	ը
Ը	բ	դ	Մրտ. իը	իթ	լ	լա	Այդ. ա
Թ	ժլ	ժէ	ժը	ժթ	ի	իա	իբ
Ժ	թ	ժ	ժա	ե	լ	է	ը
Ի	Մրտ. իլ	իէ	իը	իթ	լ	լա	իե
Լ	Այդ. ժլ	ժէ	ժը	ժթ	ժդ	ժդ	ժե
Խ	բ	դ	դ	ե	լ	է	ը
Կ	Մրտ. իլ	իէ	իը	իբ	իդ	իդ	իե
Զ	Այդ. ժլ	ժ	ժա	ժբ	ժդ	ժդ	ժե
Դ	բ	դ	դ	ե	Մրտ. լ	լա	Այդ. ա
Ե	իդ	իդ	ժը	ժթ	ի	իա	իբ
Է	թ	ժ	ժա	ժբ	ժդ	է	ը
Ը	բ	Մրտ. իէ	իը	իթ	լ	լա	Այդ. ա

Առաջիկայ Ազիւսական դործածութեանը համար, գտիր
կիրականգիրը, այսինքն եօթներեակը վրայի գծին կարգը, և
տարւոյն Ոսկեգիրը նոյն Ոսկեգիր թիւերուն էջին մէջ, և Ոս-
կեգրոյն դիմացը նոյն գծին կարգը կիրականգրոյն ներքեւը կը
գտնուի ամսուն օրը, որ ան հարւոյն ջատիկը նոյն օրուն
կուգայ: Բայց գիտցիր՝ որ ամսուն անունը ձախ կողմը դր-
ուած է ճիշդ նոյն գծին դիմացը. ու չէ թէ միւս Ազիւսակ-
ներուն պէս վերէն վար իջնալով է, հասկա կողմնակի:

ՀԱՐԺԱՍԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԱՂԻՍԱԿ ՄԸ
 ԳԼԹԱՍՈՒՆԻՐԵՔ ՏԱՐՈՒՄՆ ՀԱՄԱՐ, ՀԵՏԱԳԱՅ
 ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐՆԵՐՈՒՆ ՆԱՅԵԼՈՎ

ՄԷՐ ՏՆՆԵՐ ՏԱՐԻՆ	Ոսկե դիր.	Վերա դիր.	Եօթնե րեակ.	Յայտնու յալորդ կիրակները	Եօթանաս ներորդ կիրակին.	Մեծ Պահոց Առաջին Օրը.
1847	Ե	14	Գ	5	Յունվար Լա	Փետրվր Ժէ
1848	Զ	25	ԲԱ	6	Փետրվար Ի	Մարտ Ը
1849	Է	6	Ե	4	Չ	Փետրվր Խա
1850	Ը	17	Զ	2	Յունվար Իէ	Չգ
1851	Թ	28	Ե	5	Փետրվր ԺԶ	Մարտ Է
1852	Ժ	9	Դ Գ	4	Ը	Փետրվր Իէ
1853	ԺԱ	20	Բ	2	Յունվար ԻԳ	Թ
1854	ԺԲ	1	Ա	5	Փետրվր ԺԲ	Մարտ ա
1855	ԺԳ	12	Ե	4	Չ	Փետրվր Խա
1856	ԺԴ	23	ԶԱ	1	Յունվար Ի	Զ
1857	ԺԵ	4	Դ	4	Փետրվար Ը	Իէ
1858	ԺԶ	15	Գ	3	Յունվար Լա	Չէ
1859	ԺԷ	26	Բ	6	Փետրվար Ի	Մարտ Թ
1860	ԺԸ	7	Ա Ե	4	Է	Փետրվր ԻԲ
1861	ԺԹ	18	Զ	2	Յունվար Իէ	Չգ
1862	Ա	0	Ե	5	Փետրվր ԺԶ	Մարտ Է
1863	Բ	11	Դ	5	ա	Փետրվր ԺԸ
1864	Գ	22	Գ Բ	2	Յունվար ԻԳ	Չ
1865	Դ	3	Ա	5	Փետրվր ԺԲ	Մարտ ա
1866	Ե	14	Ե	5	Յունվար ԻԸ	Փետրվր ԺԴ
1867	Զ	25	Զ	5	Փետրվր Ժէ	Մարտ Զ
1868	Է	6	Ե Դ	4	Թ	Փետրվր ԻԶ
1869	Ը	17	Գ	2	Յունվար ԻԳ	Չ
1870	Թ	28	Բ	5	Փետրվր ԺԳ	Մարտ Բ
1871	Ժ	9	Ա	4	Է	Փետրվր ԻԲ
1872	ԺԱ	20	Ե Զ	2	Յունվար ԻԸ	Չգ
1873	ԺԲ	1	Ե	4	Փետրվար Թ	ԻԶ
1874	ԺԳ	12	Դ	5	ա	ՉԸ
1875	ԺԴ	23	Գ	2	Յունվար ԻԳ	Չ
1876	ԺԵ	4	ԲԱ	5	Փետրվր ԺԳ	Մարտ ա
1877	ԺԶ	15	Ե	5	Յունվար ԻԸ	Փետրվր ԺԴ
1878	ԺԷ	26	Զ	5	Փետրվր Ժէ	Մարտ Զ
1879	ԺԸ	7	Ե	4	Թ	Փետրվր ԻԶ
1880	ԺԹ	18	Դ Գ	2	Յունվար Իէ	Չա
1881	Ա	0	Բ	5	Փետրվր ԺԳ	Մարտ Բ
1882	Բ	11	Ա	4	Է	Փետրվր ԻԲ
1883	Գ	22	Ե	2	Յունվար Խա	Է
1884	Դ	3	Զ Ե	4	Փետրվար Ժ	Իէ
1885	Ե	14	Դ	5	ա	ՉԸ
1886	Զ	25	Գ	6	Խա	Մարտ Չ
1887	Է	6	Բ	4	Զ	Փետրվր ԻԳ
1888	Ը	17	Ա	5	Յունվր ԻԹ	Չէ
1889	Թ	28	Ե Զ	5	Փետրվր Ժէ	Մարտ Զ

ՀԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԱՂԻՍԱԿ ՄԸ
ԳԱՌԱՍՈՒՆԻՐԵՔ ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ, ՀԵՏԱԳԱՅ
ՊԵՐՁԱՏՕՄԱՐՆԵՐՈՒՆ ՆԱՅԵԼՈՎ

Մեր Տէնը Տարին	Զատիկ	Մաղթա նաց Կի րակին.	Համ բար ձումն.	Հոգեգա լում.	Ենթու յաջորդ Կիրկնր	Գալը տեան Կիրակին.
1847	Ապ. 7	Մայ. 13	Մայ. 14	Մայիս. 14	25	Նոյեմ. 14
1848	14	14	Յնիս. 14	Յունիս 14	25	Դեկտ. 7
1849	14	14	Մայ. 14	Մայիս 14	25	14
1850	Մարտ. 14	14	14	14	26	14
1851	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	25	Նոյեմ. 14
1852	14	14	14	Մայիս 14	24	14
1853	Մարտ. 14	14	14	14	26	14
1854	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	24	Դեկտ. 7
1855	14	14	14	Մայիս 14	25	14
1856	Մարտ. 14	14	14	14	27	Նոյեմ. 14
1857	Ապ. 14	14	14	14	24	14
1858	7	13	14	14	25	14
1859	14	13	Յնիս. 14	Յունիս 14	22	14
1860	14	14	Մայ. 14	Մայիս 14	25	Դեկտ. 14
1861	Մարտ. 14	14	14	14	26	14
1862	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	25	Նոյեմ. 14
1863	14	14	14	Մայիս 14	25	14
1864	Մարտ. 14	14	14	14	26	14
1865	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	24	Դեկտ. 7
1866	14	14	14	Մայիս 14	26	14
1867	14	14	14	Յունիս 14	25	14
1868	14	14	14	Մայիս 14	24	Նոյեմ. 14
1869	Մարտ. 14	14	14	14	26	14
1870	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	25	14
1871	14	14	14	Մայիս 14	25	Դեկտ. 7
1872	Մարտ. 14	14	14	14	26	14
1873	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	24	Նոյեմ. 14
1874	14	14	14	Մայիս 14	25	14
1875	Մարտ. 14	14	14	14	26	14
1876	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	24	Դեկտ. 7
1877	14	14	14	Մայիս 14	26	14
1878	14	14	14	Յունիս 14	25	14
1879	14	14	14	14	24	Նոյեմ. 14
1880	Մարտ. 14	14	14	Մայիս 14	26	14
1881	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	25	14
1882	14	14	14	Մայիս 14	25	Դեկտ. 7
1883	Մարտ. 14	14	14	14	27	14
1884	Ապ. 14	14	14	Յունիս 14	24	Նոյեմ. 14
1885	14	14	14	Մայիս 14	25	14
1886	14	14	Յնիս. 14	Յունիս 14	22	14
1887	14	14	Մայ. 14	Մայիս 14	24	14
1888	14	14	14	14	26	Դեկտ. 14
1889	14	14	14	Յունիս 14	25	14

ՀԱՐՃԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ ԶԱՆԱԶԱՆ

ՕՐԵՐՈՒ ԷԱՄԱՐ, ՈՐ ԿԱՐԵԼԻ Ե ՆՈՅՆ ՕՐԵՐՈՒՆ

ԶԱՏԻԿԸ ՊԱՏԱՀԻ

Պարտեան Կի- րակին.	Երկրորդ թիւն յաջորդ Կիրաւ.	Հարկ գորտւում.	Հարկ տարձուին.	Մարմանաց Կի- րակին.	Մեծ Պահոց ա- ռաջին Օրը.	Եօթնասաներորդ Կիրակին.	Յոյսնու թիւ յա- ջորդ Կիրակին.	Չամիկ.
Նշ. ի թ	27	Մայ. ժ	Լ	Ապր. ի լ	Փե. դ	Յնվ. ժ	1	Մարտի
Լ	27	ժ ա	ա	ի է	է	ժ թ	1	ի գ
Կ. է. Լ	27	ժ Բ	Բ	ի Բ	դ	ի	1	ի գ
Բ	27	ժ գ	գ	ի թ	է	ի ա	2	ի է
գ	27	ժ դ	դ	Լ	Ը	ի Բ	2	ի գ
Նշ. ի է	26	ժ է	է	Մայ. ա	թ	ի գ	2	ի է
ի Բ	26	ժ զ	զ	Բ	ժ	ի դ	2	ի է
ի թ	26	ժ է	է	գ	ժ ա	ի է	2	ի Բ
Լ	26	ժ Ը	Ը	դ	ժ Բ	ի գ	2	Լ
Կ. է. Լ	26	ժ թ	թ	է	ժ գ	ի է	2	Լ ա
Բ	26	ի	ի	զ	ժ դ	ի Բ	2	ա
գ	26	ի ա	ա	է	ժ է	Լ	2	Բ
Նշ. ի է	25	ի Բ	Բ	թ	ժ զ	Լ ա	2	գ
ի Բ	25	ի գ	գ	ժ	ժ Բ	Բ	2	դ
ի թ	25	ի է	է	ժ ա	ժ Ը	գ	2	է
Լ	25	ի գ	գ	ժ Բ	ժ թ	դ	2	է
Կ. է. Լ	25	ի լ	լ	ժ Բ	ի	դ	4	Ը
Բ	25	ի է	է	ժ գ	ի ա	դ	4	Ը
գ	25	ի Բ	Բ	ժ դ	ի Բ	է	4	ժ
Նշ. ի է	24	ի թ	թ	ժ է	ի գ	է	4	ժ ա
ի Բ	24	Լ	լ	ժ լ	ի է	Ը	4	ժ Բ
Լ	24	Լ ա	ա	ի Բ	ի լ	Ը	4	ժ գ

ՀԱՐՀԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՂԻՒՍԱԿԸ ԶԱՆԱԶԱՆ

ՕՐԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ , ՈՐ ԿԱՐԵԼԻ Է ՆՈՅՆ ՕՐԵՐՈՒՆ

ԶԱՏԻԿԸ ՊԱՏԱՀԻ

Չարիկ .	Յայտնուի յա նորդ Կիրակին .	Եօթանասնորդ Կիրակին .	Մեծ Պահոց ա. առջին Օրը .	Մարգարտաց Կիրակին .	Համբարձումն .	Հոգեգալուստ .	Նորդ առի յա. նորդ Կիրակին .	Գալուստն Կի. րակին .
Ապ. Ժ	4	Փե. Ժ	Փե. ԻԷ	Ճա. ԺԺ	յոր. ԻԳ	Յնս . Բ	24	Ն. Է. Կ. ա
Ժ	5	Ժա	ԻԸ	Ի	ԻԳ	Գ	24	Բ
Ժ	5	Ժբ	ԻԹ	Իա	ԻԷ	Գ	24	Գ
Ժ	5	Ժգ	ԻԲ	Իբ	ԻԳ	Է	25	Ն. Ե. ԻԷ
Ժ	5	Ժդ	ԻԳ	Իգ	ԻԷ	Դ	25	ԻԲ
ԺԺ	5	Ժե	ԻԴ	Իդ	ԻԲ	Է	25	ԻԺ
Ի	5	Ժզ	ԻԵ	Իե	ԻԺ	Բ	25	Լ
Իա	5	Ժէ	ԻԶ	Իզ	Լ	Ժ	25	Ն. Է. Կ. ա
Իբ	6	ԺԸ	ԻԷ	Իէ	Լա	Ժ	25	Բ
Իգ	6	ԺԹ	ԻԸ	Իբ	Յնս. ա	Ժա	25	Գ
Իդ	6	Ի	ԻԺ	ԻԺ	Բ	Ժբ	22	Ն. Ե. ԻԷ
Իե	6	Իա	Ժ	Լ	Գ	Ժգ	22	ԻԸ

Ճանօթութիւն . Նահանջ Տարին Յայտնութեան յայնորդ
կիրակիններուն թիւը նոյնը պիտի ըլլայ , ինչպէս որ պիտի ըլ
ար թէ որ Չստիկը օր մը ետքը պատահած ըլլար : Եւ նոյն
պատճառաւ պէտք է որ ամէն Նահանջ Տարին օր մը Ամսուն
օրուանը վրայ ելիւնդուի , որ Եօթանասնորդ րուած կիրա
կիին համար Աղիւսակին մէջ կը գտնուի , եւ նոյնպէս պէտք է
ընել Մեծ պահոց Առաջին օրուանը համար (որ հասարակօրէն
Մարտոց չորեքշաբթի կ'ըսուի) , թէ որ Աղիւսակին մէջ չի նշա
նակուած մասնաւոր օրը Մարտ Ամսուն մէջ չի պատահի . ո
րովհետեւ ան ժամանակը Աղիւսակին մէջ չի նշանակուած օրը
նոյն իսկ օրն է :

ԶԱՏԻԿԸ ԳՏԵՍԼՈՒ ԱՂԻՒՍԱԿ ԽԸ 1900 ՏԱՐԻՆ

ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ ՄԻՆՁԵՒ 2199 ՏԱՐԻՆ

Ոսկե գիր	Ամսուն Օրը .	Եօթնե րեակ .	
ՃԻ Գ	Սոսիբ իգ	Դ Ե	Ոսկեգիր թիւերը որ նախընթաց Պարզատօմարին մէջ գրուած են , ջատ կական լրացեալ լուսնի օրերը կը ջրցու նեն , մինչեւ Փրկչի թուականին 1900 տարին . որ նոյն ժամանակը եկեղեցա կան լրացեալ լուսինները գրեթէ նոյն օրերուն պատահելու համար , բուն իսկ լրացեալ լուսիններուն հետ մէկ տեղ , Ոսկեգրոյն թիւերը պարտի Պարզատօմարին այլ և այլ օրերուն փոխաբերիլ , ինչպէս որ հոս կցուած աղիւսակին մէջ եղած է . որն որ ան ժամանակը գործածուելու Պարզատօմարին այնչափը կը պարունակէ , որչափ որ պէտք կ'ըլլայ ջատկական լրացեալ լուսնը , և ջատկի տօնախմբութեան օրը գտնալու . 1900 տարուէն միանգամայն մինչեւ 2199 տարին : Այս Աղիւսակը նախընթաց Աղիւսակին պէս ամէն մէկ կերպով պէտք է գործածուիլ ջատիկը գտնալու համար , ինչեւ 1899 տարին :
ՃԱ	իդ	Ձ	
ՃԲ	իե	Ի	
Ը	իզ	Ա	
ՃԾ	իէ	Բ	
Ը	իբ	Գ	
ՃԶ	Լ	Ե	
Ե	Լա	Ձ	
ՃԳ	Ապր. ա	Ի	
Բ	բ	Ա	
	գ	Բ	
	դ	Գ	
Ճ	ե	Դ	
	զ	Ե	
ՃԸ	է	Ձ	
Ե	ը	Ի	
	թ	Ա	
ՃԵ	ժ	Բ	
Դ	ժա	Գ	
	ժբ	Դ	
ՃԲ	ժգ	Ե	
Ա	ժդ	Ձ	
	ժե	Ի	
Թ	ժզ	Ա	
ՃԷ	ժէ	Բ	
Զ	ժը	Գ	
	ժթ	Դ	
	ի	Ե	
	իա	Ձ	
	իբ	Ի	
	իգ	Ա	
	իդ	Բ	
	իե	Գ	

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՂԻՍԵԿՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԱԳԻՐԸ ԿԱՄ ԵՕԹՆԵՐԵԱԿԸ ԳՏՆԱԼՈՒ , ԵՒ
ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐՆ ՄԷՋԻ ՈՍԿԵԳԻՐԵՐՈՒՆ ՏԵՂԵՐԸ

Ա Ղ Ի Ւ Ս Ա Կ Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն

6	5	4	3	2	1	0	Արդ՝ մեր Տէ րոյն « Եւ իցէ մորն Եթերեկը կա՛ Կրկրը գըտ. նալու համար ,
Բ	Գ	Դ	Ե	Ձ	Ե	Ա	տարինն շորորդ մասը նոյն տար. ւոյն վրայ ելլէ ցուր . կոտորակ ները մէկդի ձը. դելով , ու նաև նոյն իսկ թիւն ալ որ Աւաղին Ա ղևաակին մէջ է . լին վերի ծայրը դրուած է , ուր որ նոյն պիտհամ տարւոյն հիւրոր թիւը կըգտնուի . գումարը եօթնի բաժնէ , ու թէոր բանմը շեմէնայ ան թմնկը Եօթ. ներեակը կամ Վի րակագ իրը Այրն է . բայց թէ որ թիւ մը եվէնայ ան թմնկը նոյն գի րը՝ որ Աղևաակին վրայ կրգին մէջ նոյն թուոյն ներ . քեւը դրուած է . Եթերեկը կա՛ Կր. րակագ իրն է :
1900	2100	2200	2300	2500	2600	2700	
2000			2400	2500	2600	2800	
2900	3000	3100	3300	3400	3500	3700	
		3200			3600		
3300	3500	4100	4200	4300	4500	4600	
	4000			4400			
4700	4900	5000	5100	5300	5400	5500	
4300			5200			5600	
5700	5300	5900	6100	6200	6300	6500	
		6000			6400		
6600	6700	6900	7000	7100	7300	7400	
	6800			7200			
7500	7700	7800	7900	8100	8200	8300	
7600			8000			8400	
8500							

ԱՂԻՒՍԱԿ ԵՐԿՐՈՐԴ

1	2	3	1	2	3
	Մէր Տէնը Տարին.			Մէր Տէնը Տարին.	
Բ	1600	0	Բ	5200	15
	1700	1		5300	16
	1800	1		5400	17
	1900	2		5500	17
Բ	2000	2	Բ	5600	17
	2100	2		5700	18
	2200	3		5800	18
	2300	4		5900	19
Բ	2400	5	Բ	6000	19
	2500	4		6100	19
	2600	5		6200	20
	2700	5		6300	21
Բ	2800	5	Բ	6400	20
	2900	6		6500	21
	3000	6		6600	22
	3100	7		6700	23
Բ	3200	7	Բ	6800	22
	3300	8		6900	23
	3400	8		7000	24
	3500	9		7100	24
Բ	3600	9	Բ	7200	24
	3700	9		7300	25
	3800	10		7400	25
	3900	10		7500	26
Բ	4000	10	Բ	7600	26
	4100	11		7700	26
	4200	12		7800	27
	4300	12		7900	28
Բ	4400	12	Բ	8000	27
	4500	13		8100	28
	4600	13		8200	29
	4700	14		8300	29
Բ	4800	14	Բ	8400	29
	4900	14		8500	0
	5000	15			
	5100	16			

Ամիսը ու Ամսուն օրերը գրա-
նալու համար, որոնք պարզապես
մարին մէջ ոսկեգիրքուն ետին
պէտք են դրուիլ, մեր տէրջը
ու Լիցէ տարւոյն մէջ, որ կա-
տարեալ հարիւրաւոր տարի է,
Լ Բողոր ան միջանկեալ տարի.
նէրուն մէջ որ անոր ու հետեւ-
եալ հարիւրաւոր տարիին մէջ
տեղը կ'իյնայ, տես երկրորդ ա.
ղիւսակին երկրորդ էջին մէջ նոյն
տարիին համար, որ կատարեալ
հարիւրաւոր տարի է. ու թիւը
նայէ որ երրորդ էջին մէջ անոր
դիմացը կը գտնուի. յետոյ նոյն
թիւին համար երրորդ աղիւսա-
կին մէջ նայէ, այն ինչ պատա-
հած ոսկեգրոյն էջին մէջ. որ
Ժամանակ որ անիկայ կը գտնաս
դէպ 'ի ձախ կողմէ նայէ, և ա-
ռաջին էջին մէջ կը գտնաս ամի-
սը ու օրը, որոնց ետին պարտի
դրուիլ նոյն ոսկեգիրք պարզա-
տօմարին մէջ, ան հարիւր տար-
ուան միջոցին մէջ:

Երկրորդ աղիւսակին մէջի հա-
րիւրաւոր տարիներուն մէկ քա-
նիին ետին դրուած Բէն գիրը
նահանջ սեպուած տարիները կը
ցրցունէ նոր պարզապատմարին
մէջ. սակայն միւս հարիւրաւոր
տարիները հասարակ տարիներ
սեպուեալ են:

Ա Ղ Ի Ի Ս Ա Կ Ե Ր Բ Ո Ր Դ

Ո Ս Կ Ե Գ Ր Ե Ր

Չափանիշներ Լրացնել Լուսին.		Միջին																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Միջին	Կ	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26
	Ի	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27
	Ե	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28
	Դ	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29
	Ն	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0
Երկրորդ	Ե	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1
	Դ	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2
	Ի	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3
	Ե	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4
	Դ	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5
Միջին	Ե	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6
	Դ	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7
	Ե	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8
	Դ	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9
	Ե	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10
Երկրորդ	Ե	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11
	Դ	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12
	Ե	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13
	Դ	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14
	Ե	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15
Միջին	Ե	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16
	Դ	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17
	Ե	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18
	Դ	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19
	Ե	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20
Երկրորդ	Ե	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21
	Դ	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22
	Ե	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23
	Դ	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24
	Ե	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	0	11	22	3	14	25

ԿԱՐԳ ԸՌԱՒՕՏԵԱՆ ԵՒ ԵՐԵՎԱՆԵԱՆ ԱԶՕԹԻՑ

ՈՐ ՏԱՐԻՈՅՆ ՍՊԻՋԲԵՆ ՄԻՆՁԵՒ ՎԵՐՋԸ

ԱՄԵՆ ՕՐ ՊԱՐՏԻ ԸՍՈՒՒԼ

Լսառուան ու իրիկուան Լշոթքը Լեկեղեցւոյ, մատուռին կամ դասին մէջի սովորական տեղը պիտի ըսուի. միայն թէ՛ թէ որ նոյն տեղի առաջնորդը ուրիշ կերպով կարգադրելու ըլլայ, ան ժամանակը անոր որոշմանը նայելով՝ ի գործ կը դրուի։ Լս. դասերը հին ժամանակի սովորութեանը պէս իրենց տեղը պարտին պահուիլ։

Երան Լեկեղեցւոյ ու անոր Պաշտօնեաներուն զարգարանքները բոլոր իրենց պաշտօն վարած ժամանակը պարտին պահուիլ ու գործածուիլ, ինչպէս որ Լնդլիոյ այս Լեկեղեցւոյն մէջ Բաղամէնդի իշխանութեամբը կը պահուէին Լգուարդ Սեցերորդի թագաւորութեանը երկրորդ տարին։

ԱՅԽՅՊ

ԵՌԵՒՕՏԵՐՆ ԵՂՕԹԻՅ

ՈՐ ԵՍԻՆ ՕՐ ՏԵՐԻՈՅՆ ՍԿԻՐԻՆԻՆ ՍԴՆՁԵՒ

ՎԵՐՅԷ, ԿՐ, ԿԵՐԴԵՅՈՒԻ

Առտուան Աղթըրը սկսուած ժամանակը Պաշտօնեան բարձր
ձայնով հետեւեալ Սուրբ Գրոց պատգամներէն մէկը կամ
մէկ քանին կը կարդայ: Եկող յաջորդ քարոզը:

ԼԵՐԿՈՐ անօրէնը անօրէնութենէ հրաժարած՝ ի-
րաւունք ու արդարութիւն կը կատարէ, ինքը իր
հոգին կը փրկէ: (Լւկ. Ժ. 27:)

Իմ անօրէնութիւններս ես ինչմէ գիտեմ, և իմ
մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջիւ են: (Սաղ. ծ. 5:)

Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր, և իմ ամէն
անօրէնութիւններս ինէ քաւէ: (Սաղ. ծ. 10:)

Ըստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը
և խոնարհ հոգին Ըստուած չարհամարեր: (Սաղ.
ծ. 18:)

Պատուեցէք սրտերնիդ, ու չէ՛ մէ հանդերձնիդ,
և ձեր Տէրոջը՝ Ըստուծոյ դարձէք, որ ողորմած ու
գթած է, երկայնամիտ ու բազումողորմ, որ չա-
քութեան կը բացուի: (Հով. Բ. 13:)

Գթութիւնը ու քաւութիւնը մեր Տէր Ըստու-

ծոյն է . թէպէտ մենք ապստամբեցանք ու չի հնա-
ղանդեցանք մեր Տէր Մատուծոյ ձայնին , մեր առջին
դրած օրէնքովը չի վարուելով , (Պատմ . Թ . 9 , 10 :

Ո՛վ Տէր , խրատէ իս , բայց չափով . ու չէ թէ
բարկութիւնով , որ իս չի ջնջես : (Աբէժ , Ժ . 24 :
Սաղ . Դ . 1 :

Մարշալարեցէք , ինչու որ երկինքի թաղաւորու-
թիւնը մօտ է . (Պատմ . Գ . 2 :

Ելլեմ իմ շօրս երթամ , և ըսեմ . շօյր , մեղաց
յերկինս և քու առջիդ , ու ալ արժանի չեմ քու
որդիդ ըսուելու : (Պատմ . Ժե . 18 , 19 :

Ո՛վ Տէր , քու ծառագ մի գատեր , ինչու որ քու
առջիդ ամենեւին կենդանի մը չարգարանար .
(Սաղ . Ծխր . 2 :

Ի՞նչ որ ըսենք՝ թէ մեղք մը չունինք , անձերնիս
կը խաբենք , և մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ :
Շատրմ թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք , հաւա-
տարիմ է ինքը ու արդար մեր մեղքերը թողելու ,
և ամեն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու : (Ս . Զոլ .
տ . 8 , 9 :

Սիրելի և անձկալի եղբայրներ , Սուրբ Գիորգը յաւ-
ճախակի կը յորդօրէ մեզ որ մենք մեր շատ կերպ
յանցանքները ու անօրէնութիւնները ճանչնանք
ու խոստովանինք , ու որ անոնք մեր երկնաւոր շօրը
ամենակարող Մատուծոյ առջին չի ծածկենք ու պա-
հենք : Հապա խոնարհ , յօժար , հնազանդ ու զղ-
ջ-

ջոյցեալ սրտիւ խոստովանելիք, որ իւր անբաւ բաւ
 լումեամբը ու ողորմութեամբը թողութեան ար-
 ժանի ըլլանք: Այլ թէ պէտ միշտ պարտական եւք
 Մատուցոյ առջին մեր մեղքերը խոստովանելու, սա-
 կայն գլխաւորաբար առ բանը պարտինք ընել, եր-
 րոր կը հաւքըլինք ու մեկտեղ կուգանք Մատու-
 ցոյին առատաձեռնութենէն ընդունելու ան մեծա-
 մեծ պարգեւներուն համար գոհութիւն մատուցա-
 նելու, փառք ու փառաբանութիւն երգելու, Մա-
 տուածային պատգամը ըսելու, և մեզի համար պէտք
 եղածը խնդրելու, որ միանգամայն մեր հոգիին ու
 մարմնին համար հարկաւոր են: Աստի՛ կ'ազաւճմ'
 ու կը խնդրեմ որ դուք ամենքդ ալ որ հոս ներկայ
 կը գտնուիք, մարտի սրտով ու խոնարհ ձայնով
 ինձի հետ ան երկնաւոր շնորհաց ամբոխին գիմէք՝
 ետեւէս ըսելով,

Հաւատար խոստովանութիւն մը, որ բոլոր ժողովուր-
 դը ճերարած՝ Պաշտօնեային ետեւէն պիտի ըսեն:

Մենակարող և Մենապթամ Հայր, մենք քու
 ճամբէդ կորսուած ոչխարի պէս մոլորած ու չեղած
 ենք: Մնաւակարար սրտերնուս նենգութեանը ու
 չարութեանը հետեւած ենք: Քու սուրբ օրէնքնե-
 րուդ դէմ մեղանշած ենք: Ա՛յլ ընելու պէտք եղած
 բաները զանց ըրած ենք, և մեզի անվայել եղած
 բաները գործած ենք, և ամենեւին ողջութիւն չու-
 նինք: Վաղայն դռն՝ ով Տէր, ողորմէ մեզ՝ թշուառ

մեղաւորներու : Ու Մատուած , թողութիւն շնորհէ անոնց՝ որ յանցանքնին կը խոստովանին : Վեզի դարձուր անոնք՝ որ կը զղջան . քու խոստմունքներուդ նայելով , որ մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսով մարդկային ազգին յայտնուեցաւ : Եւ անոր սիրուն համար շնորհէ ուլ ամենագլխած Զայր , որ մենք ասկէ ետեւ միշտ զգաստութեամբ , արդարութեամբ ու աստուածապաշտութեամբ ապրինք , քու սուրբ անուանդ փառքին համար . Լմէն :

Արձակումն , կամ մեղաց թողութիւն , որ միայն Քահանան կայնած կ'ըսէ , ժողովուրդը տակաւին ծնրադրած մնալով .

Լմենաւարդ Մատուած , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի Զայրը , որ չէ թէ անօրէնին մահը՝ հապա անոր չար ճամբէն դառնալը ու ապրիլը կրկամի . և իշխանութիւն ու հրաման տուած է անոր Պաշտօնեաներուն որ իրենց ժողովուրդը ապաշխարելէն ետեւ արձակումը ու իրենց մեղքին թողութիւնը անոնց յայտնեն ու զրուցեն . ինքը թողութիւն տայ ու արձրկէ իրենց մեղքերէն բոլոր ճշմարտապէս զղջացողները , ու անկեղծութեամբ սուրբ Լեւտարանի հաւատացողները : Ուրեմն խնդրենք որ մեզ կատարեալ ապաշխարութեան առաջնորդելով , իր Սուրբ Զոգին ալ շնորհէ մեզի , որ այս մեր կատարած գործքերը իր Անժալայելութեանը հաճելի ըլլան , և ասկէ ետեւ մնացած մեր կեանքը անանկ մաքուր ու սուրբ պահենք , որ վերջը իր յաւիտենական ուրա-

խութեանը ժամանելու արժանի ըլլանք, մեր Տէր
 Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը:

Ժողովուրդը հոս՝ ու բոլոր միւս Ազօթքներուն վերջը
 կը պատասխանէ. Ամէն:

Յետոյ Պաշտօնեան ծնրագրած Տէրունական Ազօթքը
 բարձրաձայն կ'ըսէ. Ժողովուրդն ալ ծունր դրած նոյն Ա-
 զօթքը մէկ տեղ կը կրկնէ, թէ հոս՝ և թէ ուր որ այս Ա-
 զօթքը Աստուածային ժամերգութեան մէջ կ'ըսուի:

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
 սուրբ ըլլայ. Վրու թագաւորութիւնդ գայ. Վրու
 կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
 րիս վրայ. Ս'եր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի.
 Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ
 կը ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձու-
 թեան մի՛ տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ. Ինչու
 որ քուկդ է թագաւորութիւնը ու զօրութիւնը ու
 փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Յետոյ նաև Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Վահանան: Ո՛վ Տէր, բաց մեր շրթունքները:
 Պապասխանի. Որ բերաննիս երգէ քու գովու-
 թիւնդ:

Վհ: Ո՛վ Աստուած, մեր փրկութեանը հասիր:

Պա: Ո՛վ Տէր, փութա՛, ու ձեռնառու եղիր մեզի:

Հիմայ ամէնքը կանգնած՝ Քահանան կ'ըսէ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Արքայ.

Պա. Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և
 յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ԿՐԷ : Գալեցէք Տէրը :

ՊԽ : Օրհնել ըլլայ Տէրոջը անուներ :

Յետոյ հետեւեալ Սաղմոսը պիտի բուռի կամ երգեցուի .
սակոյն Չատկի օրը ասոր տեղը միւս կցորդը կ'ըսուի , որ
Չատկի օրուան կարգը կը դառնուի . և ամէն ամսուն տաս-
նըիններորդ օրը , այս Սաղմոսը չէ թէ հաս հասար նոյն
օրուան սաղմոսներուն կարգը կ'ըսուի :

Եկայք ցնծասցուք 'ի տէր . (Սաղ . ՂԳ .)

Եկէք տէրոջը ցնծութիւն ընենք . մեր փրկիչ
աստուծոյն աղաղակներ :

Կանուխ օրհնութիւնով անոր աշնն ներկայա-
նենք , սաղմոսներով անոր աղաղակներ :

Ըստուած մեծ է , ամէն երկրի վրայ մեծ թա-
ղաւոր է :

Երկրի բոլոր սահմանները անոր ձեռքն են , լեռ-
ներուն բարձրութիւնները անորն են :

Օտվը իրն է , և ինքը անիկայ ըրաւ , և անոր
ձեռվրները ցամաքը ստեղծեցին :

Եկէք անոր երկրագութիւն ընենք . մեր տէր
արարչին առջեւ իյնանք ու լանք :

Ըն ինքն է մեր տէր աստուածը . մենք անոր ձեռ-
քին ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք :

Ըստ թէ որ անոր ձայնը լսելու ըլլաք , սըր-
տերնիդ մի պինտյունէք դառնութեան տեղին նման

Ընապատի փորձութեան օրուանը պէս , որ որ
ձեր հայրերը զիս փորձեցին , զիս քննեցին և իմ
գործքերս տեսան քառագուն տարի :

Յանք լրի ան աղփին և ըսի, միշտ սրտով մոլորած են, և իմ ճամբարներս չի ճանչցան:

Ինչպէս որ իմ բարկութիւնովս անոնց երգում ըրի՝ թէ իմ հանգստութեանս մէջ չի մտնան:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Յետոյ կարգաւ Սաղմոսները կուգան, ինչպէս որ հոս կարգադրուած են: Եւ ամէն մէկ Սաղմոսին. Օրհնեցեքին, Օրհնեալ էին, Մեծացուցեքին ու Արդ արձակեալին վերջը միշտ պիտի կրկնուի.

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Պփ: Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Յետոյ յատակ ու բարձրաձայն պիտի կարդացուի առաջին Ընթերցուածը՝ հին կտակարանէն առնուած, ինչպէս որ Պարզատոմարին մէջ կարդուած է, թէ որ նոյն առաւր համար մասնաւոր Ընթերցուած նշանակուած չըլլայ՝ կարգացողը անանկ դառնալ ու կայնելու է, որ ժողովուրդը աղէկ լսէ: Եւ ամէն օր Ընթերցուածը լրմննալուն գործածական լեզուով պիտի ըսուի կամ երգելուի ան օրհնութեան երգը՝ որ կըսուի զբեղ Աստուած օրհնաբանեմք:

Ընթերցութեան լիարժէք Պաշտօնեան պարտի ըսել. հոս իշխանի այս ինչ Գրքին այս ինչ Գլխին. իմ այս ինչ Գլխուն այս ինչ Համարը. և ամէն մէկ Ընթերցութեան լրմննալուն պարտի ըսել. հոս իշխանի այս ինչ Գլխուն այս ինչ Գլխուն:

Վեղ Աստուած, միշտ կ'օրհնաբանենք,

Տէրութիւնդ կը ճանաչենք.

Ըստուած, յաւիտեանական Հայր,
 Վեղ կը պաշտէ բոլոր աշխարհ.
 Վեղ դասադաս հրեշտակներ,
 Երկինք համայն զօրութիւններ.
 Սերովբէներ, Վերովբէներ,
 Կ'երգեն անդուլ ձայնիւ երգեր.
 Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Տէր, մեծ զօրութեան,
 Ըստուած օրհնեալ միշտ յաւիտեան.
 Երկինք և երկիր են լիութեան,
 փառօք պատուօք քո բարձրութեան.
 Վեղ կը գովեն դասակարգեր,
 փառաւորեալ առաքեալներ.
 Վեղ կը գովեն գովելիներ,
 Համախորհուրդ Սարգարէներ.
 Վեղ կը գովեն ազատ զարմեր.
 Պսակազգեաց Սարտիրոսներ,
 Եկեղեցին Վրդիստոսի,
 Վեղ ամէն տեղ կը դաւանի.
 Հայր Ըստուած Սեծվայելութեան,
 Ընբաւ, անհուն և յաւիտեան.
 Վո՞ւր մեծարեալ Ըստուածորդին,
 Ղշմարտապէս, և միածին.
 Կենդանարար և Սուրբ Հոգին,
 Զիրք մտիթար մարդկան ազգին.
 Վրդիստոս, Փրկիչ բոլոր երկրի,
 Ընքայ փառաց ես և երկնի.
 Դու ես որդի յաւերժական,
 Հօր Ըստուծոյ միասնական.

Սարգկան աղգի աղատութեան,

Լրգանդ Կուսին չէ քեզ զգուան,

Պառն մահուան դուն յաղթեցիր,

Հաւտացողին երկինք բացիր.

Լստուծոյ աջ կողմը նըստող,

Լնոր փառքին մէջ բընակող.

Սենք կը հաւտանք որ պիտի գաս,

Պատաւորնիս պիտի ըլլաս.

Խնդրենք օգնել ծառաներուդ,

Լնգին արեամբ փրկածներուդ.

Պասակից ըլլան Սուրբերուդ,

Հաւերժական հանգէսներուդ.

Ժողովուրդդդ, ո՞վ Տէր, փրկէ,

Ժառանգութիւնդ միշտ օրհնէ.

Ուղղէ, հովուէ, առաջնորդէ,

Ու յաւիտեան փառքով պսակէ.

Իւրաքանչիւր օր քեզ օրհնենք,

Քու սուրբ անունդ միշտ պաշտենք.

Լնր մեզ պաշտպան, Տէր, կ'աղաչենք,

Որ այս օրը չի մեղանչենք.

Տէր գթութեան, մեզ ողորմէ,

Տառապելոցս դժ ողորմէ.

Ողորմութիւնդ, Տէր, ծագեա՛ մեզ

Որ միշտ հաստատ կը յուսանք քեզ.

Տէր իմ, յոյսըս գու ես միայն,

Ս'ամբը ցըներ զիս յաւիտեան :

Կամ այս Օրհնութիւնը

Օրհնեցէք, ամենայն գործք.

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ տէր աստուծոյ բոլոր գործքերն . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ տէր աստուծոյ հրեշտակներն . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ երկինքներն . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ հաստատութենէ վեր եղած ջուրերն . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ տէր աստուծոյ զօրութիւններն . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ արեւ ու լուսին . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ երկինքի աստղերն . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ անձրեւ ու ցօղ . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ տէր աստուծոյ հովերն . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ հուր ու տաք . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ ամառ ու ձմեռ . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆԵԳԷՔ, ի՞նչ եղեամբն ու ձիւնաբերն . օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ սառն և պարզ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ պաղ և ձիւն: օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ ցորեկ ու գիշեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ լոյս ու խաւար. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ ամպեր ու փայլակներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

Թող երկիրը օրհնէ տէրը. օրհնէ, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացունէ:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ լեռներ ու բարձրութիւններ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ բոլոր երկրի բոյսեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ աղբիւրներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ ծովեր ու գետեր. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ կէտեր ու ջուրերուն մէջ շարժողներ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ երկինքի թռչուններ. օրհնեցէք տէրը, ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք:

() ԲՆՆԵՑԷՔ, ո՞վ գաղաններ ու անասուններ.

օրհնեցէք տէրը , ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() օրհնեցէք , ով մարդկանց որդիքներ . օրհնեցէք տէրը , ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

Թող իսրայէլ օրհնէ տէրը . օրհնէ , ու յաւիտեան անիկայ բարձրացունէ :

() օրհնեցէք , ով տէրոջը քահանաներ . օրհնեցէք տէրը , ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() օրհնեցէք , ով տէրոջը ծառաներ . օրհնեցէք տէրը , ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() օրհնեցէք , ով արդարներու հոգիներ ու շունչեր . օրհնեցէք տէրը , ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() օրհնեցէք , ով սուրբ ու խոնարհ սիրտ մարդիկ . օրհնեցէք տէրը , ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

() օրհնեցէք , ով անանիա , ազարիա և միսայէլ . օրհնեցէք տէրը , ու յաւիտեան անիկայ բարձրացուցէք :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ ,

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Յետոյ նմանապէս Նոր Կտակարանէն առնուած երկրորդ Ընթերցուածը կը կարդացուի : Անկէ ետեւ հետեւեալ Օրհնութիւնը . միայն թէ երբոր այս Օրհնութիւնը աւուր պատշաճի Ընթերցուածոյն Գլխուն մէջ կարդացուի , կամ թէ Յովհաննու Սկրտի օրուանը Աւետարանին տեղը ըսուի . ան ժամանակը մէջ մ'ալ նորէն կրկնել հարկաւոր չէ :

() ԲՆՆԵՍԻՆ ՏԷՐ . Գ Լ Կ . ա . 68 :

() ԲՆՆԵՍԻՆ Է ԽՐԱՅԷԼԻ տէր աստուածը , որ մեզի
այցելութեան ելաւ , և իր ժողովուրդին փրկութիւն
ըրաւ :

Այդի փրկութեան եղջիւր մը հանեց ին դա-
ւիթ ծառային տունէն :

Անչպէս որ սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ , ո-
րոնք որ աշխարհի սկիզբէն իր մարգարէներն էին :

Փրկութիւն մեր թշնամիներէն , և բոլոր մեզ
աստղներէն :

Ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն , և իր
սուրբ ուխտը յիշելու :

Այն երգումը՝ որ մեր հօրը արբահամին երգ-
մընցաւ մեզի տալու :

Որ մեր թշնամիներէն ազատած աներկիւղ զին-
քը պաշտենք :

Սրբութիւնով ու արդարութիւնով անոր աս-
ջին բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ :

Այլ դուն մանուկ՝ բարձրեալին մարգարէն պի-
տի կանչուիս , որ տէրոջը օղջեւէն պիտի երթաս ա-
նոր ճամբաները պատրաստելու :

Անոր ժողովուրդին փրկութեան գիտութիւնը
տալու , իրենց մեղքին թողութեանը համար :

Այն աստուծոյն քաղցր ողորմութեանը հա-
մար , որով վերին արեգակը մեզի այցելութեան
եկաւ :

Որ լոյս ծագէ խաւարին ու մահուան շուքին

Քիչ նստողներուն, և մեր ոտվելները խաղաղութեան
ճամբուն մէջ ուղղէ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Արեւոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յա-
ւիտեանս յաւիտենից, Ամէն:

Կամ այս Սաղմոսը

Աղաղակեցէք առ տէր. Սաղ. զԺ:

Տէրոջը աղաղակեցէք ո՛վ բոլոր երկիր, ու ուրա-
խութիւնով տէրոջը ծառայեցէք:

Հնծութիւնով անոր առջին ելէք. ճանչցէք որ
ան է մեր տէր ստտուածը:

Ան մեզ ստեղծեց, և մենք չի կայինք. մենք անոր
ժողովուրդը ու անոր արօտին ոչխարներն ենք:

Գոհութիւնով անոր դուռները մտէք, և օրհ-
նութիւնով անոր յարկերը:

Տէրոջմէն շնորհակալ եղիք, և անոր անունը
օրհնեցէք:

Տէրը քաղցր է, անոր ողորմութիւնը յաւիտեան
է, անոր ճշմարտութիւնը ազգէ մինչև ազգ է:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Արեւոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Յետոյ Պաշտօնեան ու ժողովուրդը կանգնած Առաքելոց
Հանգանակը պիտի ըսեն կամ երգեն. սակայն Սուրբ Աթա-
նասի Հանգանակը կարդացուած օրը ասիկայ չի կարդացուիր:

Աս կը հաւատամ երկինքի ու երկրի Արարիչ
Ամենակարող Հօր Աստուծոյ.

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ անոր Սիան
ծին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ . Սա-
րիամ Կուսէն ծնաւ, Պոնտոս Պիղատոսի դատաւո-
րութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ,
մեռաւ ու թաղուեցաւ, դժոխքը իջաւ . Երբորդ օրը
մեռելներէն յարութիւն առաւ . Երկինքը ելաւ,
Եւ ամենակարօղ Հօր Լստուծոյ աջ կողմը կը նըս-
տի . Ընկէ պիտի գայ կենդանիները ու մեռածները
դատելու .

Եւ կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին . Կաթուղիկէ
Սուրբ Եկեղեցիին . Սուրբերուն Հաղորդութեանը .
մեղքի թողութեանը . մարմինին Հարութեանը .
Եւ յաւիտենական կեանքին . Ըմէն :

Յետոյ այս հետեւեալ Աղօթքները, ամէնքը ջերմեռանդու-
թեամբ ծնրադրած՝ առաջ Պաշտօնն ան բարձր ձայնով կ'ըսէ .

Տէրը ձեր հետը ըլլայ .

Պա . Եւ քու հոգւոյդ հետը .

Պաշտօնէան . Ըղօթենք .

Տէր, ողորմէ՛ մեզի .

Քրիստոս, ողորմէ՛ մեզի .

Տէր, ողորմէ՛ մեզի :

Յետոյ Քահանան Դպիրները ու Ժողովուրդը Տէրունական
Աղօթքը բարձրաձայն կ'ըսեն .

Ով մեր Հօյրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
սուրբ ըլլայ . Քու թագաւորութիւնդ գայ . Քու
կալքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ . Ի՛նչ որ ամէն աւուր հացը այսօր տուր

մեղի . Եւ ներէ մեղի մեր պարտքերը , ինչպէս որ
մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Եւ
մեզ փորձութեան մի տանիւր , հապա չարէն աւ
ղատէ մեզ . Ըմէն :

Ետքը Քահանան կանգնած կ'ըսէ .

Տէր , ցըցուր մեզի քու ողորմութիւնդ .

Պա . Ու քու փրկութիւնդ ալ սուր մեզի .

Վհ . Տէր , կեցցէ թագաւորը .

Պա . Ողորմութեամբ լսէ մեզի , երբոր քեզի կ'աւ
ղաղակենք .

Վհ . Օտարդարէ քու Պաշտօնեաներդ արդաւ
րութիւնով .

Պա . Եւ ուրախացուր քու ընտրեալ ժողովուրդդ .

Վհ . Տէր փրկէ քու ժողովուրդդ .

Պա . Եւ օրհնէ քու ժառանգութիւնդ .

Վհ . Տէր , աս մեր ժամանակին մէջ քու խա
ղաղութիւնդ շնորհէ .

Պա . Ինչու որ մենք մէկը չունինք որ մեզի հա
մար պատերազմի . հապա ո՞վ Տէր , դուն միայն .

Վհ . Տէր , մաքրէ մեր սիրտերը .

Պա . Եւ մի ջրկեր մեզ քու սուրբ Հոգիէդ :

Յետոյ ծնրադրած իրէք Մաղթանք կ'ըսուի . Առաջինը
Աւուր Պատշաճի , որ նոյն Մաղթանքն ալ Հաղորդութեան
համար դրուած է . Երկրորդը Խաղաղութեան համար . Եր
րորդը Բարի վաղբով ապրելու շնորհք խնդրելու համար :
Ետքի երկու Մաղթանքները բնաւ չեն փոխուիր , հապա բո
լոր տարին ամէն օր Առտուան Աղօթքի ժամանակը կ'ըսուին ,
ինչպէս որ կը հետեւին :

Երկորդ Մաղթանք խաղաղութեան համար :

Ո՛վ Լստուած , առաջնորդ խաղաղութեան և
 օիրող միութեան , որ քեզ ճանչնալով մեր յաւի-
 տենական կեանքը կ'ըստանանք , և քու ծառայու-
 թեանդ մէջ գտնուելով կատարեալ ազատ կ'ըլ-
 լանք . Պաշտպանէ մեզ՝ քու խոնարհ ծառաներդ ,
 թշնամիներնուս մեր վրայ յարձակած ժամանակը .
 որպէս զի բոլորովին քու պաշտպանութեանդ ապա-
 լինելով , չի վախնանք ո՛ր և իցէ մեր հակառակորդնե-
 րուն սաստկութենէն , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի
 շնորհքովը . Լ.Պէն :

Երրորդ Մաղթանք Շնորհք խնդրելու համար .

Ո՛վ Տէր , մեր երկնաւոր Հայրը , Լ.Պենակալ
 ու յաւիտենական Լստուած , դուն որ մեզ ողջ ու
 առողջ աս առտուան հասուցիր . Պաշտպան եղիր
 մեզի այս օրս քու ամենակարող զօրութեամբդ . և
 շնորհէ որ ամենեւին չի մեղանչենք , ու ամէն կերպ
 վտանգէ հեռու կենանք . և քու նախախնամու-
 թեամբդ մեր ամէն գործքերը անանկ կանոնաւո-
 րենք , որ կարող ըլլանք քեզի հաճելի եղած բա-
 ները կատարելու , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շը-
 նորհքովը . Լ.Պէն :

Դասերուն կամ ան Տեղերուն մէջ՝ ուր որ երգ կ'երգուի ,
 հոս կ'ըսկսի Երգաբանութիւնը :

Ետքը հետեւեալ հինգ Աղօթքները կը կարդացուին . բայց
 թէ որ Լիթանի Մաղթանքը ըսուի , ան ժամանակը միայն
 քաջի երկուքը կը կարդացուի , ինչպէս որ հոն գրուած եւ

Աղօթք վեհափառ Աբքային համար .

Ո՛վ Տէր՝ մեր երկնաւոր Հայրը , բարձրեալ ,
հղօր , թագաւորներուն թագաւորը , տէրերուն
Տէրը , մի միայն իշխաններուն վրայ Տիրողը . որ
քու Ռարձրութեանդ աթոռէն կը խոնարհիս երկրիս
բնակիչներուն խնամքով նայելու . Սրտեռանդ փա-
փաքով կ'աղաչենք քեզի որ նպաստամատոյց ու
քաղցրահայեաց աչքով նայիս մեր Շնորհաշուք և
Ս՝ Եհափառ Աբքային . ու այնպէս լիաբուղիս լեցու-
նես քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը , որ ինքը միշտ
քու կամքդ կատարէ , և քու ճամբուդ մէջ քալէ .
Առատապէս զարդարէ անիկայ քու երկնային պար-
գեւներովդ . Շնորհէ անոր՝ որ առողջութիւնով
ու յաջողութիւնով երկար ժամանակ ապրի . Աւ-
անանկ ալ զօրացուր որ կարող ըլլայ բոլոր իր
թշնամիները վանելու , և անոնց յաղթելու . և վեր-
ջապէս հանդերձեալ կեանքին մէջ յաւիտենական
ուրախութիւնը ու երջանկութիւնը վայելելու , մեր
Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Աղօթք Աբքայազուն Ընտանիքին համար .

Ամենակարող Աստուած , աղբիւր ամենայն բա-
րութեան , խոնարհեալ կ'աղաչենք օրհնէ Աբքայու-
հին և բոլոր Աբքայազուն Ընտանիքը . զարդարէ
անոնք քու Սուրբ Հոգւոյդ պարգեւներովը , և քու
երկնային շնորհքներովդ լեցուր անոնք . ամէն կերպ
յաջողութիւնով երջանկացուր անոնք , և հոսկ

յետոյ քու յաւիտենական արքայութեանդ առաջ-
նորդէ, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Աղօթք Եկեղեցականներուն ու Ժողովուրդին համար .

Լմենակարող և յաւիտենական Լստուած, դուն
որ միայն մեծամեծ սքանչելիքներ գործող ես . Խորկէ
վերէն քու շնորհքիդ փրկական Հոգին բոլոր մեր Ե-
պիսկոպոսներուն, Վահանաներուն և անոնց հոգա-
ւարձութեանը յանձնուած Հաւատացեալներուն .
և ճշմարտապէս քեզի հաճելի ըլլալու համար թա-
փէ անգաղար անոնց վրայ քու օրհնութեանդ ցօղը .
Շնորհէ ասիկայ ո՛վ Տէր, մեր Պաշտպան և Սիջ-
նորդ Հիսուս Վրիստոսի փառքին համար . Ամէն :

Աղօթք Սուրբ Ոսկերերանի .

Լմենակարող Լստուած, որ հիմայ մենք ամէնքս
մէկ տեղ մեր հաւասար աղաչանքները քեզի մատու-
ցանելու համար մեզի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև
խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրեք քու անու-
նովդ մէկ տեղ կը ժողվըւին, անոնց խնդրուածքնե-
րը դուն կը լսես . Ուստի՝ ո՛վ Տէր Լստուած, կ'ա-
ղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանք-
ները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը
կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ անոնց .
շնորհելով ևս մեզի սյս աշխարհիս մէջ քու ճըշ-
մարտութեանդ գիտութիւնը, և հանդերձեալին
մէջ յաւիտենական կեանքը . Ամէն :

Դեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աստուծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամենուս հետ ըլլայ. Ամէն: (Ի. Կորն. Ժգ. 13:)

Հոս կը վերջանայ բոլոր Տաբւոյն Առաւան Աղօթքի կարգը:

ԱՄՅՊ

ԵՐԵՄԻԱՆԷՆ ԵՂՕԹԻՅ

ՈՐ ԵՍԻՆ ՕՐ ՏԵՐԻՈՅՆ ՍԿԻՂԻՆ ՍԻՆՁԵԻ ՎԵՐՁԹ՝

ԿՐ. ԿԵՐԴԵՑՈՒԻ

Իրիկուան Աղօթքը սխառած ժամանակը Պաշտօնեան բարձր ձայնով հետեւեալ Սուրբ Գրոց պատգամներէն մէկը կամ մէկ քանին կը կարդայ: Յետոյ յաջորդ քարոզը:

Երբոր անօրէնը անօրէնութենէ հրաժարած՝ իրաւունք ու արդարութիւն կը կատարէ, ինքը իր հոգին կը փրկէ: (Եղ. 27:)

Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ գիտեմ. և իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջիս են: (Սաղ. Ժ. 5:)

Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր. և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ: (Սաղ. Ժ. 10:)

Աստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը և խոնարհ հոգին՝ Աստուած չարհամարհեր: (Սաղ. Ժ. 18:)

Պատուեցէք սրտերնիդ, ու չէ՛ թէ հանդերձնիդ, և ձեր Տէրոջը՝ Աստուծոյ դարձէք, որ ողորմած ու

գլխած է. երկայնամիտ ու բազումողորմ. որ չարութեան կը ցաւի: (Հովհ. Բ. 15:)

Գլխութիւնը ու քաւութիւնը մեր Տէր Աստուծոյն է. թէպէտ մենք ապստամբեցանք ու չի հնազանդեցանք մեր Տէր Աստուծոյ ձայնին, մեր առջին դրած օրէնքովը չի վարուելով: (Գառ. Թ. 9, 10:)

Ո՛վ Տէր, խրատէ իս, բայց չափով. ու չէ թէ բարկութիւնով, որ իս չի ջնջես: (Երեմ. Ժ. 24: Առ. Դ. 1:)

Ապաշխարեցէք, ինչու որ երկինքի թագաւորութիւնը մօտ է: (Ապ. Գ. 2:)

Ելլեմ իմ հօրս երթամ, և ըսեմ. Հայր, մեղայ յերկինս և քու առջիդ, ու ալ արժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու: (Գառ. Ժ. 18, 19:)

Ո՛վ Տէր, քու ծառադ մի դատեր. ինչու որ քու առջիդ կենդանի մը չարդարանար: (Առ. Ճ/սբ. 2:)

Ի՞նչ որ ըսենք՝ թէ մեզք մը չունինք, անձերնիս կը խարենք, և մեր մէջը ճշմարտութիւն չի կայ: Հապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւատարիմ է ինքը ու արդար մեր մեղքերը թողելու, և ամէն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու: (Ա. Յովհ. 8, 9:)

Աիրելի և անձկալի եղբայրներ, Սուրբ Գիրքը յաճախակի կը յորդորէ մեզ որ մենք մեր շատ կերպ յանցանքները ու անօրէնութիւնները ճանչնանք ու խոստովանինք, ու որ անոնք մեր երկնաւոր Հօրը՝

ամենակարող Մտուծոյ առջին չի ծածկենք ու պահենք. հապա խոնարհ, յօժար, հնազանդ ու զըզնացեալ սրտիւ խոստովանինք, որ իւր անբաւ բաւութեամբը ու ողորմութեամբը թողութեան արժանի ըլլանք: Եւ թէպէտ միշտ պարտական ենք Մտուծոյ առջին մեր մեղքերը խոնարհութեամբ խոստովանելու, սակայն գլխաւորաբար աս բանը պարտինք ընել, երբոր կը հաւքըվինք ու մէկ տեղ կուգանք Մտուածային առատաձեռնութենէն ընդունելու ան մեծամեծ պարգեւներուն համար գոհութիւն մատուցանելու, փառք ու փառաբանութիւն երգելու, Մտուածային պատգամը լսելու, և մեզի համար պէտք եղածը խնդրելու, որ միանգամայն մեր հոգիին ու մարմինին համար հարկաւոր են: Ուստի՝ կ'աղաչեմ ու կը խնդրեմ որ դուք ամենքդ ալ որ հոս ներկայ կը գտնուիք, մաքուր սրտով ու խոնարհ ձայնով ինծի հետ ան երկնաւոր շնորհաց աթոռին դիմէք՝ ետեւէս ըսելով.

Հաւասար խոստովանութիւն մը, որ բոլոր ժողովուրդը ծընրագրած՝ Պաշտօնեային ետեւէն պիտի ըսեն.

Ամենակարող և ամենագթած Հայր. մենք քու ճամբէդ կորսուած ոչխարի պէս մոլորած ու շեղած ենք: Ենառակարար սրտերնուս նենգութեանը ու չարութեանը հետեւած ենք: Բու սուրբ օրէնքներուդ դէմ մեղանշած ենք: Ս'եր ընելու պէտք եղած բաները զանց ըրած ենք. Եւ մեզի անվայել եղած

քաները գործած ենք . Եւ ամենեւին ողջութիւն չու
նինք : Սակայն դուն՝ ո՛վ Տէր , ողորմէ՛ մեզի թշուառ
մեղաւորներուս : Ո՛վ Աստուած , թողութիւն շնորհէ
անոնց՝ որ յանցանքնին կը խոստովանին : Վեզի
դարձուր անոնք՝ որ կը զղջան . քու խոստմունքներուդ
նայելով , որ մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսով մարդ-
կային ազգին յայտնուեցաւ : Եւ անոր սիրուն հա-
մար շնորհէ ո՛վ ամենագթած Հայր , որ մենք ասկէ
ետեւ միշտ զգաստութեամբ , արդարութեամբ ու
աստուածպաշտութեամբ ապրինք , քու սուրբ ա-
նուանդ փառքին համար , Ամէն :

Արձակումն , կամ մեղաց թողութիւն , որ միայն Քահանան
կայնած կ'ըսէ , ժողովուրդը տակաւին ծնրագրած մնալով .

Ամենակարո՛ղ Աստուած , մեր Տէր Յիսուս Վը-
րիստոսի Հայրը , որ չէ՛ թէ անօրէնին մահը՝ հապա
անոր չար ճամբէն դառնալը ու ապրիլը կը կամի .
եւ իշխանութիւն ու հրաման տուած է անոր Պաշ-
տօնեաներուն որ իրենց ժողովուրդը ապաշխարեւն
ետեւ արձակումը ու իրենց մեղքին թողութիւնը ա-
նոնց յայտնեն ու զրուցեն . Ինքը թողութիւն տայ
ու արձըկէ իրենց մեղքերէն բոլոր ճշմարտապէս
զղջացողները , ու անկեղծութեամբ սուրբ Աւետա-
րանի հաւատացողները : Ուրեմն խնդրենք որ մեզ
կատարեալ ապաշխարութեան առաջնորդելով , իր
Սուրբ Հոգին ալ շնորհէ մեզի , որ այս մեր կատա-
րած գործքերը իր Սեծվայելութեանը հաճելի ը-

լան . և ասկէ ետեւ մնացած մեր կեանքը անանկ
մաքուր ու սուրբ պահենք , որ վերջը իր յաւիտե-
նական ուրախութեանը ժամանելու արժանի ը-
լանք , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը .
Լ.Մէն :

Յետոյ Պաշտօնեան ծունր դրած Տէրունական Աղօթքը կ'ըսէ .
և ժողովուրդն ալ ծնրագրած անոր հետ նոյն Աղօթքը կը
կրկնէ .

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու Լնունդ
սուրբ ըլլայ . Վառ թագաւորութիւնդ գայ . Վառ
կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ . Սեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր
մեզի . Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ
մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Եւ մեզ
փորձութեան մի տանիր , հապա չարէն ազատէ մեզ .
ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը ու զօրու-
թիւնը ու փառքը , յաւիտեանս յաւիտենից . Լ.Մէն :

Յետոյ նաև Պաշտօնեան կ'ըսէ .

Ո՛վ Տէր , բաց մեր շրթունքները .

Պա . Որ բերաննիս երգէ քու գովութիւնդ .

Վ.հ . Ո՛վ Լստուած , մեր փրկութեանը հասիր .

Պա . Ո՛վ Տէր , փութա՛ , ու ձեռնտու եղի՛ր մեզի .

Հիմոյ ամէնքը կանգնած՝ Քահանան կ'ըսէ .

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Պա . Որպէս էր՝ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և
յաւիտեանս յաւիտենից . Լ.Մէն :

Ք. 4. Գովեցէք Տէրը .

Պ. Գ. Օրհնեալ ըլայ Տէրոջը անունը :

Յետոյ կարգաւ Սաղմոսները պիտի ըսուին կամ երգեցունին , ինչպէս որ նշանակուած են : Ետքը Հին Կտակարանի մէկ Ընթերցուածը , ինչպէս որ դրուած է : Եւ անոնցմէ ետեւ Եւթացուսցէն , (որ ամենօրհնեալ Կոյս Սարիսամին երգն է) գործածական լեզուով պիտի ըսուի , ինչպէս որ կը հետեւի :

Եւթացուսցէ . (Ղ. 1. ա. 46 :

Իմ անձս պիտի մեծցունէ տէրը , և իմ հոգիս իմ փրկիչ աստուծովս ուրախացաւ :

Ինչու որ իր աղախինին խոնարհութեանը նաշեցաւ , որ ահա ասկէ ետեւ ամէն ազգ ինծի երնէկ պիտի տայ :

Ս. Եւ ասն զի ան որ հղօր է , մեծամեծ բաներ ըրաւ ինծի . և իր անունը սուրբ է :

Եւ անոր ողորմութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ իր . ամէն վախցողներուն վրայ է :

Իր թեւին զօրութիւնը յսյտնեց . ամբարտաւանները ցրուեց , իրենց սրտին խորհուրդներովը :

Եւ ուժովները աթոռներէն քակեց , ու խոնարհները բարձրացուց :

Եւ թիւները բարիքներով լեցուց , և հարուստները դատարկ խրկեց :

(Գնութիւն ըրաւ իր իսրայէլ ծառային , իր ողորմութիւնները միտք բերելով :

Ինչպէս որ ինքը մեր հայրերուն խօսեցաւ , աբրահամին ու անոր զաւկին յաւիտեան :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ,
 Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յա-
 ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն :

Կամ այս Սաղմոսը . միայն թէ ամուսն տասներիններորդ օրը
 ասիկայ չի կարդացուիր, որովհետեւ անիկայ նոյն աւուր
 Սաղմոսներուն կարգը կը կարդացուի :

() ԲՆՆԵՑԷՔ ՉՄԷՐ, (Սաղ. զէ :)

Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, ինչու որ
 սքանչելիքներ ըրաւ :

Իր աջ ձեռքը անիկայ ազատեց, և իր սուրբ
 բազուկը :

Տէրը իր փրկութիւնը ցըցուց, իր արդարու-
 թիւնը ազգերուն առջին յայտնեց :

Իր ողորմութիւնովը յակորը յիշեց, իր ճշմար-
 տութիւնովը իսրայէլի տունը. և երկրի ամէն ծայ-
 րերը մեր աստուծոյ փրկութիւնը տեսան :

Իոյնը երկիր, տէրոջը աղաղակեցէք, օրհնե-
 ցէք, ուրախացէք և սաղմոս ըսէք :

() ԲՆՆԵՑԷՔ ՄԷՐ տէր աստուծոյն սաղմոս
 ըսէք. օրհնութիւնով ու սաղմոսներու ձայնով :

Կոփածոյ փողին օրհնութեան ձայնովը. օրհ-
 նութիւնով, ցնծութիւնով ու եղջիւրէ փողին ձայ-
 նովը. և տէր թագաւորին առջեւը աղաղակեցէք :

Նոյնը իր լիութիւնովը թող խռովի, բոլոր
 երկիրը և անոր ամէն բնակիչները. և գետերը
 ծափ թող զարնեն :

Եւ ներքէն տէրոջը առջին թող ցնծութիւն ընեն,

ինչու որ տէրը կուգակոր և հասած է երկիրը դատելու :

Եւ խարհը արդարութիւնով պիտի դատէ , և իր ժողովուրդները ուղղութիւնով :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . Բմէն :

Յետոյ չոր կտակարանի մէկ Ընթերցուածը կը կարդացուի , ինչպէս որ նշանակուած է : Անկէ ետեւ Արդարձակեալը (որ Սիմէոն Ծերունիին Աղօթքն է) գործածական լեզուով պիտի կարդացուի , ինչպէս որ կը հետեւի :

Արդարձակեալ . (Ղուկ . Բ . 29 :

Ո՛վ Տէր , հիմայ քու ծառագ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ նայելով կ'արձըկես :

Ինչու որ իմ աչմըներս քու փրկութիւնդ տեսան .

Որ բոլոր ժողովուրդներուն առջին պատրաստեցիր :

Սէկ լոյս մը՝ հեթանոսները լուսաւորելու . և փառք մը քու իսրայէլ ժողովուրդիդ :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Կամ այս Սաղմոսը . բաց'ի ամուսն տասներկուերորդ օրէն .

Եւստուած ողորմեա՛ մեզ . (Սաղ . ԿԳ :

Ո՛վ Եւստուած , ողորմե՛ մեզի , և օրհնե՛ մեզ . քու երեսդ մեզի ցըցո՛ւր , և ողորմե՛ մեզի :

Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչնանք,
քու փրկութիւնդ ամէն ազգերուն մէջ :

Հնորհակալ ըլլան քենէ ժողովուրդները ո՛վ
Լստուած , շնորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողո-
վուրդները :

Լմէն ազգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան . ինչու
որ դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դառնաս,
և երկրի ազգերուն դուն կ'առաջնորդես :

Փառք տան քեզի ժողովուրդները ո՛վ Լս-
տուած , շնորհակալ ըլլան քենէ ամէն ժողովուրդ-
ները :

Երկիրը իր պտուղը տուաւ , և աստուած՝ մեր
աստուածը մեզ օրհնեց :

Սեր աստուածը մեզ պիտի օրհնէ , և անկէ
ամէն երկրի ծայրերը պիտի վախնան :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յա-
ւիտեանս յաւիտենից . Լմէն :

Յետոյ Պաշտօնեան ու ժողովուրդը կանգնած՝ Առաքելոց
Հանգանակը կ'ըսեն կամ կ'երգեն .

Եւ կը հաւատամ երկինքի ու երկրի Երարիչ՝
Լմենակարող Հօր Լստուծոյ .

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ անոր Սիա-
ծին Որդւոյն , որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ . Սա-
րիամ կուսէն ծնաւ , Պոնտոս Պիղատոսի դատաւո-
րութեան ժամանակը չարչարուեցաւ , խաչուեցաւ ,
մեռաւ ու թաղուեցաւ , դժոխքը իջաւ . Երրորդ օրը

մեռելներէն յարութիւն առաւ . Լէրկինքը ելաւ ,
Լաւ ամենակարող Հօր Աստուծոյ աջ կողմը կը նըս-
տի . Լինկէ պիտի գայ կենդանիները ու մեռածները
դատելու .

Լա կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին . Կաթուղիկէ
Սուրբ Եկեղեցիին . Սուրբերուն Հաղորդութեանը .
մեղքի թողութեանը . մարմինին Հարութեանը .
Լա յաւիտենական կեանքին . Ամէն :

Յետոյ այս հետեւեալ Աղօթքները , ամէնքը ջերմեռանդու-
թեամբ ծնրադրած՝ առաջ Պաշտօնեան բարձր ձայնով կ'ըսէ .

Տէրը ձեր հետը ըլլայ .

Պփ . Լա քու հոգւոյդ հետը .

Պաշտօնեան . Աղօթենք .

Տէր , ողորմէ՛ մեզի .

Վրիստոս , ողորմէ՛ մեզի .

Տէր , ողորմէ՛ մեզի :

Յետոյ Քահանան Ղափրները ու ժողովուրդը Տէրունական
Աղօթքը բարձրաձայն կ'ըսեն .

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ
սուրբ ըլլայ . Վրու թագաւորութիւնդ գայ . Վրու
կառնիքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ . Սեր ամէն աւուր հասցը այսօր տուր
մեզի . Լա ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ
մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Լա
մեզ փորձութեան մի տանիր , հապա չարէն ա-
ղատէ մեզ . Ամէն :

Ետքը Քահանան կանգնած կ'ըսէ .

Տէր , ցըցուր մեզի քու ողորմութիւնդ .

Պար. Ուրբառն փրկում թիւնդ ալ տուր մեզի .

Վ. Հ. Տէր, Կեցցէ՛ք ձեռագրաւորը :

Պ. Ողորմութեամբ լսէ՛ մեզի, երբոր քեզի կ'աշաղակենք .

Վ. Զարդարէ քու Պաշտօնեաներդ արդա-
բուծինով:

Պ. Լ. Նուրախացուր քու ընտրեալ ժողովուրդդ :

Ր. Լ. Տէր փրկէ քու ժողովուրդդ.

Պար. Լու օրհնէք բոլ ժամանդու թիւնդ.

Վ. Տէր, աս մեր ժամանակին մէջ քու խա-
ղաղութիւնդ շնորհէ .

ՊԿ. Լնչու որ մենք մէկը չունինք որ մեզի համար պատերազմի. հապա թվ Տէր, դուն միայն.

Վ. Գ. Տէր, Մաքրէ մեր սիրտերը .

Պ. Լ. մի՛ զըկեր մեզ քու սուրբ Հոգիէդ :

Յետոյ իրեք Բաղժանք կուգայ. Առաջինը Աւուր Պատ-
շաճի, Երկրորդը Խաղաղութեան համար, Երրորդը ամէն
վտանգներու գէմ Օգնութեան համար, վերջին երկու Մաղ-
ժանքները ամէն օր Իրիկուան Աղօթքի ժամանակը պիտի
ըսուին առանց փոխփոխութեան:

Երկրորդ Մաղթանք Իրիկուն Աշոթքի ժամանակը .

Ո՛վ Աստուած, որ քեներ կը բղխին բոլոր սուրբ
փափաքները, բոլոր բարի խորհուրդները և բոլոր
արդար գործքերը. (Նորհէ քու ծառաներուդ ան
խաղաղութիւնը, որ աշխարհս տալու կարող չէ.
որպէս զի բոլոր մեր սիրտերը պատրաստ ըլլան քու
պատուիրանքներուդ հնազանդելու. ու նաև մեր
թշնամիներուն երկիւղէն ալ քեզմով պաշտպա-

նուաճ կարող ըլլանք մեր կեանքը խաղաղութեամբ
ու հանգարտութեամբ անցունելու, մեր Վրկիչ Յի-
սուս Վրիստոսի արժանաւորութեամբը. Լճէն:
Երբորդ Մաղթանք ամէն վտանգներու դէմ Օգնութեան
համար.

Լուսաւորէ կ'աղաչենք ո՛վ Տէր, մեր խաւարա-
կենցաղ վիճակը. և այս գիշերուան վտանգաւոր ու
չար պատահմունքներուն դէմ քու անբաւ ողորմու-
թեամբդ պաշտպանէ մեզ, քու միածին Որդւոյդ
մեր Վրկիչ Յիսուս Վրիստոսի սիրուն համար.
Լճէն:

Դասերուն կամ ան Տեղերուն մէջ ուր որ երգ կ'երգուի,
հոս կ'ըսեսի Երգաբանութիւնը:

Աղօթք վեհափառ Արքային համար.

Ո՛վ Տէր՝ մեր երկնաւոր Հայրը, բարձրեալ,
հզօր, թագաւորներուն թագաւորը, տէրերուն
Տէրը, մի միայն իշխաններուն վրայ Տիրողը, որ
քու խարձրութեանդ աթոռէն կը խոնարհիս երկրիս
բնակիչներուն խնամքով նայելու. Սրտեռանդ փա-
փաքով կ'աղաչենք քեզի որ նպաստամատոյց ու
քաղցրահայեաց աչքով նայիս մեր Շնորհաշուք և
Վեհափառ Արքային. ու այնպէս լիաբուղիս լեցու-
նես քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը, որ ինքը միշտ
քու կամքդ կատարէ, և քու ճամբուդ մէջ քալէ.
Լուստապէս զարդարէ անիկայ քու երկնային պար-
գեւներովդ. Շնորհէ անոր՝ որ առողջութիւնով
ու յաջողութիւնով երկար ժամանակ ապրի. Աւ-

տնանկ ալ զօրացուր որ կարող ըլլայ բոլոր իր
թշնամիները վանելու, և անոնց յաղթելու. և վեր-
ջապէս հանդերձեալ կեանքին մէջ յաւիտենական
ուրախութիւնը ու երջանկութիւնը վայելելու, մեր
Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Աղօթք Արքայազուն Անտանիքին համար.

Ամենակարող Աստուած, աղբիւր ամենայն բա-
րութեան, խոնարհեալ կ'աղաչենք օրհնէ Արքայու-
հին և բոլոր Արքայազուն Անտանիքը. զարդարէ
անոնք քու Սուրբ Հոգւոյդ պարգեւներովը. և քու
երկնային շնորհքներովդ լեցուր անոնք. ամէն կերպ
յաջողութիւնով երջանկացուր անոնք. և հուսկ
յետոյ քու յաւիտենական արքայութեանդ առաջ-
նորդէ, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը.
Ամէն:

Աղօթք Եկեղեցականներուն ու Ժողովուրդին համար.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, դուն
որ միայն մեծամեծ սքանչելիքներ գործող ես. Խորկէ
վերէն քու շնորհքիդ փրկական Հոգին բոլոր մեր Ա-
պիսկոպոսներուն, Վահանաներուն և անոնց հոգա-
բարձութեանը յանձնուած Հաւատացեալներուն,
և ճշմարտապէս քեզի հաճելի ըլլալու համար թա-
փէ անդադար անոնց վրայ քու օրհնութեանդ ցօղը.
Հնորհէ ասիկայ ո՛վ Տէր, մեր Պաշտպան և Ս'իջ-
նորդ Հիսուս Վրիստոսի փառքին համար. Ամէն:

Աղօթք Սուրբ Ոսկերերանի.

Ամենակարող Աստուած, որ հիմայ մենք ամէնքս

մէկ տեղ մեր հաւասար աղաչանքները քեզի մատու-
ցանելու համար մեզի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև
խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրեք քու անու-
նովդ մէկ տեղ կը ժողվուին, անոնց խնդրուածքնե-
րը դուն կը լսես. Ուստի՝ ով Տէր Աստուած, կ'ա-
ղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանք-
ները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը
կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ անոնց.
Շնորհելով ևս մեզի այս աշխարհիս մէջ քու ճըշ-
մարտութեանդ գիտութիւնը, և հանդերձեալին
մէջ յաւիտեանական կեանքը. Ամէն:

Ս'եր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, և Աս-
տուծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը
միշտ ամենուս հետ ըլլայ. Ամէն: (Ք. կորն. Ժգ. 13:)

Հոս կը վերջանայ բոլոր Տարւոյն Իրիկուան Աղօթքի
կարգը:

Այս Տօն Օրերը. այսինքն Ճննդեան, Յայտնութեան
Ս. Մատթիայի, Զատիկի, Համբարձման, Հոգեգալստեան,
Ս. Յովհաննու Մկրտչի, Ս. Յակոբոյ, Ս. Բարթոլոմէոսի,
Ս. Մատթէոսի, Ս. Սիմովնի և Ս. Յուդայի, Ս. Անդրէ-
ասի, և Ամենասուրբ Երրորդութեան կիրակի օրը, Աս-
տուան Աղօթքի Ժամանակը Առաքելոց Հանգանակին տեղը
այս մեր Քրիստոնէական Հաւատոյ Խոստովանութիւնը՝ որ
հասարակօրէն Հանգանակ Հաւատոյ Ս. Աթանասի կ'ըսուի.
Պաշտօնեան ու Ժողովուրդը կ'ըսեն կամ կ'երգեն ոտքի
վրայ կանգնած:

Ո՛վ որ կ'ուզէ.

Ո՛վ որ կ'ուզէ իրկուիլ, նախ և սուաջ պարտի
կ'աթուղիկէ Հաւատքը ունենալ:

Որ նոյն Հաւատքը՝ ո՛վ որ կատարեալ և մաքուր
էի պահէ, անտարակոյս յաւիտեան պիտի կորսուի :

Եւ կաթուղիկէ Հաւատքը այս է . Որ պաշտենք
մի Աստուած յԱրրորդութեան . և յԱրրորդութիւն
մի յԱստուածութեան :

Անձերը չի շփոթելով . ո՛չ ալ յետեւինը զա-
տելով :

Սասն զի մէկ է Հօրը Անձը , ուրիշ է Որդիինը ,
և ուրիշ է Սուրբ Հոգիինը :

Բայց Հօրը , Որդույն , և Սուրբ Հոգւոյն Աս-
տուածութիւնը համանգամայն մէկ է . հաւասար է
փառքը . և մշանջենակից է Սեծվայելութիւնը :

Ինչպէս որ Հայրը է , նոյնպէս է Որդին . նոյն-
պէս է և Սուրբ Հոգին :

Անստեղծ է Հայրը , անստեղծ է Որդին . ան-
ստեղծ է և Սուրբ Հոգին :

Անբաւ է Հայրը , անբաւ է Որդին . անբաւ է
և Սուրբ Հոգին :

Տաւիտենական է Հայրը , յաւիտենական է
Որդին . յաւիտենական է և Սուրբ Հոգին :

Բայց երեք յաւիտենական չեն . հապա մէկ յա-
ւիտենական :

Ինչպէս որ նաև երեք անբաւ չեն , ու ո՛չ ալ
երեք անստեղծ . հապա մէկ անստեղծ , և մէկ անբաւ :

Նոյնպէս ամենակարող է Հայրը , ամենակարող
է Որդին . ամենակարող է և Սուրբ Հոգին :

Բայց երեք ամենակարող չեն . հապա մէկ ամե-
նակարող :

Ենանկ ալ Հայրը Ետտուած է, Որդին Ետտուած է. և Սուրբ Հոգին Ետտուած է :

Բայց երեք Ետտուած չեն. հապա մէկ Ետտուած է Ենանկ ալ Տէր է Հայրը, Տէր է Որդին. Տէր է և Սուրբ Հոգին :

Բայց երեք Տէր չեն. հապա մէկ Տէր :

Որովհետեւ ինչպէս որ Քրիստոնէական ճշմարտութենէն հարկաւորապէս կը պարտաւորինք իւրաքանչիւր Ենձին՝ ինքնին Ետտուած և Տէր ըլլալը հաւատալու :

Ենանկ ալ Կաթողիկէ Կրօնքը մեզ արգիլած է ըսելու, թէ երեք Ետտուած կան, կամ երեք Տէր :

Հայրը ուրիշէ մը եղած չէ, ոչ ստեղծած, և ոչ ծնած :

Որդին միայն Հօրմէն է. ոչ եղած. ոչ ստեղծած, հապա ծնած :

Հոգին Սուրբ 'ի Հօրէ և յՈրդւոյ է. ոչ եղած, ոչ ստեղծած, ոչ ծնած, հապա բղխած :

Ուրեմն մէկ Հայր կայ, ու չէ թէ երեք Հայր. մէկ Որդի, ու չէ թէ երեք Որդի. մէկ Սուրբ Հոգի, ու չէ թէ երեք Սուրբ Հոգի :

Եւ այս Երրորդութեան մէջ մէկը առաջ, կամ ետքը չէ. ոչ ալ մէկը մեծ, կամ փոքր է միւսէն :

Հապա բոլոր ան երեք Ենձերը համանգամայն մշտնջենակից, և հաւասարակից են :

Ենանկ որ ամէն բանի մէջ, ինչպէս որ վերը քսուեցաւ. Սիութիւն յԵրրորդութեան, և Երրորդութիւն 'ի Սիութեան պաշտելու է :

Ուստի՝ ու՛ր որ կ'ուզէ փրկուիլ . առանկ պարտի
հաւատաւ Լըրորդութեան :

Բայց յախտենական փրկութեան համար ալ
նաե հարկաւոր է , որ նոյն անձը ճշմարտապէս մեր
Տէր Հիսուս Վրիստոսի Սարկեղութեանը հա-
ւատայ :

Որովհետեւ ուղիղ Հաւատքը այս է , որ հաւա-
տանք ու խոստովանինք . թէ մեր Տէր Հիսուս Վր-
րիստոս՝ Լստուածոյ Որդին , Լստուած և Սարգ է :

Լստուած է , Հօրը Լուծենէն , ամէն բանէ
առաջ ծնած . և Սարգ է , Սօրը Լուծենէն , աշ-
խարհի մէջ ծնած :

Կատարեալ Լստուած , և կատարեալ Սարգ .
գոյացեալ բանական հոգւով , և մարդկային մարմ-
նով :

Հօրը հաւատար , իր Լստուածութեամբը . Հօր-
մէն փոքր իր Սարդկութեամբը :

Թէպէտ Լստուած է և Սարգ . սալայն եր-
կուք չէ , հապտ մէկ Վրիստոս :

Մէկ է , չէ թէ Լստուածութիւնը մարմինի փո-
խելով . հապա Լստուած մարմին առնելով :

Բոլորովին մէկ . չէ թէ Լուծեան շիւղութե-
անմբը . հապա Լնձին Սիւղութեամբը :

Սա՛ն զի ինչպէս որ բանական հոգին և մար-
մինը մէկ մարդ է , անանկ ալ Լստուած և Սարգ
մէկ Վրիստոս է :

Որ մեր փրկութեանը համար չարչարուեցաւ .

դժոխքը իջաւ, երբորդ օրը մեռելներէն յարութիւն
առաւ :

Երկինքը համբարձաւ . Լճեակարող Հօր Լս-
տուծոյ աջ կողմը կը նստի . և անկէ պիտի գայ կեն-
դանիները ու մեռելները դատելու :

Լճոր եկած ժամանակը ամէն մարդ յարութիւն
պիտի առնէ իր մարմինովը . և ըրած գործքերուն
համարը պիտի տայ :

Լճոնք որ բարի գործքերու տէր են, յաւիտե-
ական կեանքը պիտի երթան . և անոնք որ չար
գործքերու տէր են, յաւիտեական կրակին :

Լսս է Աստուղիկէ Հաւատքը . որուն՝ ով որ
հաւատարմութեամբ չի հաւատայ, չի փրկուիր :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Արբոյ .

Պա . Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և
յաւիտեանս յաւիտենից . Լճէն :

Ասկէ ետեւ կ'ազան Լիդանի Մողթանքները , կամ Ընդ-
հանուր Աղեւոսարկութիւնները , որ Առաւան Աղօթքին վեր-
ջը պիտի ըսուին կամ երգեցուին , Արակի , Չորեքշաբթի
և Ուրբաթ օրերը . և ուրիշ ժամանակ ալ , երբոր Եպիս-
կոսոսը հրամայելու ըլլայ :

Ով Հայր՝ երկնաւոր Լստուած , ողորմէ՛ մեզի
ողորմելի մեղաւորներուս :

Ով Հայր՝ երկնաւոր Լստուած , ողորմէ՛ մեզի
ողորմելի մեղաւորներուս :

Որդին Լստուած , Փրկիչ աշխարհի . ողորմէ՛
մեզի ողորմելի մեղաւորներուս :

Որդին Աստուած , Վրկիչ աշխարհի , ողորմէ՛ մեզի ողորմելի մեղաւորներու :

Հոգին Սուրբ Աստուած , որ 'ի Հօրէ և յԱրդ-
ւոյ կը բղխիս . ողորմէ՛ մեզի ողորմելի մեղաւորներու :

Հոգին Սուրբ Աստուած , որ 'ի Հօրէ և յԱրդ-
ւոյ կը բղխիս . ողորմէ՛ մեզի ողորմելի մեղաւորներու :

() Ըհնեալ և փառաւորեալ ամենասուրբ Արարի-
դութիւն , երեք Անձինք , և մէկ Աստուած . ողորմէ՛
մեզի ողորմելի մեղաւորներու :

() Ըհնեալ և փառաւորեալ ամենասուրբ Արարի-
դութիւն , երեք Անձինք , և մէկ Աստուած , ողորմէ՛
մեզի ողորմելի մեղաւորներու :

Սեր մեղքերը ո՛վ Տէր , մի՛ յիշեր . ո՛չ ալ մեր
հայրերուն մեղքերը . մեր մեղքերուն վրէժխնդիր մի՛
լլար . ներէ՛ մեզի , Տէր բարութեան , ներէ՛ քու
Ժողովուրդիդ , որ դուն քու անգին արինովդ փլը-
կեցիր , և մի՛ բարկանար մեզի յաւիտեան .

Ներէ՛ մեզի , Տէր բարութեան :

Ամէն գեշութենէ ու մեղքէ , սատանա-
յին խաբէութիւններէն ու բռնութենէն , քու բար-
կութենէդ , և յաւիտեանական դատապարտութենէն ,

Ազատէ՛ մեզ , Տէր բարութեան :

Բոլոր սրտի կուրութենէ , հպարտութենէ , սնա-
պարծութենէ , ու կեղծաւորութենէ , նախանձու-
թենէ , ատելութենէ , չարութենէ , և սիրոյ դէմ
պակասութիւններէ ,

Ազատէ՛ մեզ , Տէր բարութեան :

Ընութենէ, և ուրիշ ամէն մահացու մեղքերէ և
աշխարհի, մարմնոյ, ու սատանայի խաբէութիւն-
ներէն,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան :

Այսծակէ, ու ալեկոծութենէ, ժանտախտէ,
ամէն տարափոխիկ հիւանդութիւններէ, ու սովէ,
պատերազմէ, մարդասպանութենէ, և յանկարծա-
կի մահէ,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան :

Ամէն տեսակ դաւաճանութենէ, գաղտնի միա-
բանութենէ, ու ապստամբութենէ, մոլար վարդա-
պետութենէ, հերետիկոսութենէ, ու հերձուածո-
ղութենէ, սրտի յամառութենէ և քու Խօսքերուդ
ու Պատուիրանքներուդ արհամարհութենէն,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան :

Քու ամենասուրբ Սարգեղութեանդ խոր-
հորդին, սուրբ Օննդեանդ ու թլխատութեանդ,
Սկրտութեանդ, Պահեցողութեանդ ու Վորձու-
թեանդ համար,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան :

Քու մահուանդ Տագնապին ու արիւնշաղախ
Քրտանցդ, Խաչիդ ու շարչարանքներուդ, պա-
տուական Սահուանդ ու թաղմանդ, փառաւոր
հարութեանդ ու Համբարձմանդ, և Սուրբ Հոգ-
ւոյդ գալստեանը համար,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան :

Ամէն նեղութեան, յաջողութեան ու մահուան
ժամանակնիս, և դատաստանի օրը,

Ազատէ մեզ, Տէր բարութեան :

Սենք մեղաւորներս կը խնդրենք, լսէ՛ մեզի ո՛վ Տէր Եւտուած. և քու ընդհանրական սուրբ Ահեղեյիդ շիտակ ճամբուն մէջ ուղղէ՛ ու առաջնորդէ՛.

Ա՛ղաչենք լսէ՛ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ՛ որ քու ծառադ մեր բարեշնորհ Աբբան և Խնամակալը ճշմարիտ աստուածաշատութեամբ, արդարութեամբ, ու սրբութեան կեանքով պահպանես ու զօրացունես.

Ա՛ղաչենք լսէ՛ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ՛ որ անոր սիրտը քու հաւատքովդ, երկիւղովդ ու սիրովդ կարավարուի. որ միշտ քեզի ապաւինի, և քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ.

Ա՛ղաչենք լսէ՛ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ՛ որ անոր պաշտպան ու պահապան ըլլաս, և անոր առջին բոլոր իր թշնամիները հնազանդեցունես.

Ա՛ղաչենք լսէ՛ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ՛ որ օրհնես ու պահպանես Աբբայուհայն Սայրը և բոլոր Աբբայազուն Բնտանիքը.

Ա՛ղաչենք լսէ՛ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ՛ բոլոր Ապիսկոպոսները, Վահանաւները և Սարկաւագները լուսաւորելու, որ ճշմարտապէս քու Պատգամներդ ճանչնան ու իմանան. ու նաև քարոզութիւնով ու վարքով կարօղ ըլլան անոնք յայտնելու և աւետարանելու.

Ա՛ղաչենք լսէ՛ մեզի, Տէր բարութեան:

Շնորհէ՛ որ ժողովքի մէջ գտնուող Իշխանները

և բոլոր Միջնուականները շնորհքով, իմաստութիւնով ու հանճարով զարգարեա .

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ օրհնել և պահպանել բոլոր Մտնակալները, շնորհք տալով անոնց որ միշտ արգարութիւն ընեն ու ճշմարտութիւնը պահեն .

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ օրհնել ու պահպանել բոլոր քու ժողովուրդդ .

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ որ ամէն ազգաց միաբանութիւն, խաղաղութիւն ու համակամութիւն տաս .

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ որ մեզի սուրբ սիրտ տաս քեզ սիրելու, ու քենէ վտխնալու, և քու պատուիրանքներուդ փութաջան պահպանութիւնովը ապրելու .

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ որ բոլոր քու ժողովուրդիդ շնորհքի աճում տաս, որ խոնարհութեամբ քու Խօսքերուդ է են, ու յօժար կամքով ընդունին անոնք, և Սոբոր Հոգւոյն պաշարերութեամբը ծաղկին .

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ ուղիղ ճամբուն մէջ բերել ան ամենքը՝ որ սխալած ու խարուած են .

Աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ որ հաստատուն եղողները զօրացունեն, սրտաբեկ եղողներուն օգնութիւն ու քաջալե-

բութիւն տաս, ինկածները կանգնեցունես, և վեր-
ջապէս սատանան մեր ոտքին ներքեւը կործանես,

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ ձեռնառու ըլլալ, օգնել ու զօրացու-
նել ան ամէնքը՝ որ վտանգի, կարօտութեան ու
նեղութեան մէջ են .

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ պահել ու խնամել ան ամէնքը՝ որ ծո-
վուն վրայ ու ցամաքը ճամբորդութիւն կ'ընեն .
որդե՛ծնութեան ցաւ ունեցողները, ամէն հիւանդ-
ները, մասնաւորապէս մեր աղօթքին յաճնուած-
ները (սփիւյ ի'լսո՛ւի, էրէ՛ր Սիւրբանոս-Սեան
Եղօ՛ւ խնդրո՛ւ եւ ըլլայ) . նաև ողորմիլ տղոյր,
բանտարկեալներուն ու գերիներուն .

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ խնամել ու հոգ տանիլ որբերուն,
սիրիներուն և ան ամէնուն՝ որ նեղեալ ու տառա-
պեալ են .

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ ողորմիլ բոլոր մարդկային ազգին .

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ որ մեր թշնամիներուն, մեզ հալածող-
ներուն և մեզ բամբասողներուն թողութիւն տաս,
և անոնց սիրտերը դարձունես .

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շնորհէ որ մեր պիտոյքին համար երկրին բը-
նաւորեալ բերքերը պարգեւես ու պահես մեզի, որ
Ժամանակին վայելենք անոնք .

Ա՛աղաչենք լսէ մեզի, Տէր բարութեան :

Շ Նորհէ որ մեզի ճշմարիտ զղջում պարգեւես ,
 և ամէն մեր մեղքերուն , զանցառութիւններուն ու
 տգիտութիւններուն ալ թողութիւն շնորհես , և
 քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը մեզ զարդարես ,
 որ քու սուրբ պատուիրանքներուդ նայելով մեր
 վարքերը նորոգենք .

Կ'աղաչենք լսէ մեզի , Տէր բարութեան :

Որդի Լստուծոյ , կ'աղաչենք լսէ մեզի .

Որդի Լստուծոյ , կ'աղաչենք լսէ մեզի :

Կ'ան Լստուծոյ , որ աշխարհի մեղքերը մեկ
 դի կը վերցունես .

Շ Նորհէ մեզի քու խաղաղութիւնդ :

Կ'ան Լստուծոյ , որ աշխարհի մեղքերը մեկ
 դի կը վերցունես .

Ողորմէ մեզի :

Վրիստոս , լսէ մեզի .

Վրիստոս , լսէ մեզի :

Տէր , ողորմէ մեզի .

Տէր , ողորմէ մեզի :

Վրիստոս , ողորմէ մեզի .

Վրիստոս , ողորմէ մեզի :

Տէր , ողորմէ մեզի .

Տէր , ողորմէ մեզի :

Յետոյ Քահանային հետ մէկ տեղ ժողովուրդն ալ Տէրու
 նահան Ս զօթքը կ'ըսեն :

Ով մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու Լ'նունդ
 սուրբ ըլլայ , Վրա թագաւորութիւնդ գայ , Վրա

կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ . Սէր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի . Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Եւ մեզ փորձութեան մի տանի՛ր, հապա չարէն ազատէ մեզ . ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից . Բ՛մէն :

ՎԿ . Տէր, մեր մեղքերուն նայելով մեզի հետ մի վարուի՛ր .

ՊԿ . Ու ոչ ալ մեր անօրէնութիւններուն նախելով մեզի հատուցում ըրէ :

Եղօթենք

Ո՛վ Տէր Եստուած՝ բարեգութ Հայր, որ զըզջացեալ սրտին հառաչանքը չես անարգեր, ու ոչ ալ վշտացեալին փափաքը . () Գնէ մարդասիրաբար մեր աղաչանքներուն, որ քու ներկայութեանդ կը մատուցանենք բոլոր մեր նեղութիւններուն ու ճախորդութիւններուն մէջ, երբոր անոնք մեզ կը կոխեն . Եւ դժաբար լսէ մեզի, որ սատանային կամ չար մարդոց նենգութեամբը ու խորամանկութեամբը մեզի դէմ գործուած չարիքները ոչնչանան, Եւ քու բարեգթութեանդ նախախնամութեամբը ցրուին . որ մենք քու ծառաներդ հալածումներով չի վնասած, կարող ըլլանք միշտ քու սուրբ Եկեղեցւոյդ մէջ քեզի գոհութիւն մատուցանելու, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը :

Այլեր ո՛վ Տէր , օգնէ մեզի , և փրկէ մեզ քու
Ընուանդ համար :

Ո՛վ Տէր Ըստուած , մենք մեր ականջներովը լսե-
ցինք , և մեր հոյրերը մեզի պատմեցին քու մեծամեծ
գործքերդ , որ դուն իրենց օրերը և իրենցմէ առաջ
հին ժամանակը ըրիր :

Այլեր ո՛վ Տէր , օգնէ մեզի , և փրկէ մեզ քու
Ընուանդ համար :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յա-
ւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Վրիստոս Ըստուած , պաշտպանէ մեզ մեր թըշ-
նամիներէն .

Սարգասիրաբար նայէ մեր նեղութիւններուն .

Գթութեամբ տես մեր սրտին տրտմութիւն-
ները .

Ողորմութեամբ ներէ քու ժողովուրդիդ մեզ-
քերը .

Սիրով ու քաղցրութեամբ ընդունէ մեր աղա-
չանքները .

Որդի Գաւթի , ողորմէ մեզի .

Վրիստոս Ըստուած , հիմայ ու միշտ ընդունէ
մեր պաղատանքները հաճութեամբ .

Բարեգթութեամբ լսէ մեզի Վրիստոս Ըս-
տուած .

Բարեգթութեամբ լսէ մեզի ո՛վ Տէր Վրիստոս .

Վհ . Ո՛վ Տէր , ցըցուր մեզի քու ողորմութիւնդ .

Պր . Ինչու որ մենք ամէնքս քեզի կը յուսանք :

Լ. Ղօթենք

Խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի ո՛վ Հայր, ողորմութեամբ նայէ մե՛ր տկարութիւններուն վրայ, և քու Լ'նուանդ փառքին համար հեռայնօր մենէ անամէն չարէքները, որոնց որ արդարապէս արժանի եղած ենք. Լ, շնորհէ որ մեր ամէն կերպ նեղութիւններուն մէջ յոյսերնիս ու ապաւինութիւններնիս քու ողորմութեանդ վրայ դնենք, և միշտ քեզի ծառայենք սրբութեամբ ու մաքրութեամբ ապրելով քու փառքիդ ու պատուոյդ համար, մի միայն Ս'ջնորդ և Պաշտպան մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Լ. Ա. ն. :

Լ. Ղօթք Սուրբ Ասկեբերանի.

Լ. մենակարող Լ'ստուած, որ հիմայ մենք ամէնքս մէկ տեղ մեր հաւասար աղաչանքները քեզի մատուցանելու համար մեզի շնորհք պարգեւեցիր, ու նաև խօսք տուիր, որ ուր որ երկու կամ իրեք քու անունովդ մէկ տեղ կը ժողվուին, անոնց խնդրուածքները դուն կը լսես. Ուստի՝ ո՛վ Տէր Լ'ստուած, կ'աղաչենք որ հիմայ մեր՝ քու ծառաներուդ բաղձանքները ու խնդրուածքները անանկ մէկ կերպով մը կատարես, որ առաւել օգտակար ըլլայ անոնց. շնորհելով ևս մեզի այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ գիտութիւնը, և հանդերձեալին մէջ յաւիտենական կեանքը. Լ. Ա. ն. :

Մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքը, և Ես-
տուծոյ սէրը, և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը
միշտ ամենուս հետ ըլլայ. Ե.Պէն: (Բ. Կորն. Ժգ. 13:)

Հոս կը վերջանայ Լեթանի Մաղթանքները:

ԱՊՕԲՔ

ԵՒ

ԳՆՀՈՒԹԻՒՆ

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ

ՊԵՏԵՀՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԵՍԵՐ

ՈՐ ԵԹՎՆԵՒ ՍԵՂԹՎՆԵՐԻՆ ԿԵՍ ԵՌՏՈՒՄՆ

ԵՒ ԻՐԻՈՒՄՆ ՊԵՏԵՍԵՍՈՒՆԵՐԻՆ ՎԵՐՁԻ ԵՐԿՈՒ

ԵՂՕԹՎՆԵՐԻՆ ԵՌԱՋ ՊԵՏԻ ԲՅՈՒՄՆ:

ԵՂՕԹՎ

Անձրեւի համար.

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Եստուած, որ քու թա-
գաւորութիւնդ ու անոր արդարութիւնը խնդրող-
ներուն մարմնաւոր պիտոյքները շնորհելու համար
խօսք տուած ես քու Որդւոյդ Յիսուս Վրիստոսի
ձեռքովը. Կ'աղաչենք այս մեր յետին կարօտու-
թեան ժամանակը անանկ չափաւոր անձրեւ շնորհէ
մեզի, որ կարող ըլլանք երկրիս բերքերը առնելու,
մեր մխիթարութեանը ու քու փառքիդ համար,
մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ե.Պէն:

Պարզ Օգի համար .

Ո՛վ Ամենակարող Տէր Աստուած , դուն որ մարդուս մեղքին համար անգամ մը բոլոր աշխարհը բնկղմեցիր , միայն ուժը հոգի ազատելով . և անկէ ետեւ քո ամենամեծ գթութեամբդ խօսք տուիր անիկայ մէյմ'ալ չի կործանելու . Խոնարհեալ կ'աղաչենք , որ թէպէտ մենք մեր անօրէնութիւններովը անձրեւի ու ջուրերու սաստիկ հարուածներուն արժանի եղանք . սակայն մեր ճշմարիտ զղջմամբը անանկ օգի պարգուծիւն շնորհէ մեզի , որ կարող ըլլանք երկրիս բերքերը ժամանակին քաղելու , և այս քու պատիժովդ ալ խրատուինք մեր վարքերը ուղղելու , և քու մարդասիրութեանդ համար քեզի գովութիւն ու փառք մատուցանելու , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Կարօտութեան ու Սովու ժամանակ .

Ո՛վ Հայր՝ երկնաւոր Աստուած , որ քու պարգեւդ է երկրիս անձրեւը , անոր բարեբեր ըլլալը , կենդանեաց աճիլը և ձուկերուն բազմանալը . Աղերսենք , նայէ քու ժողովուրդիդ տառապանքներուն . և շնորհէ որ այս մեր կարօտութիւնը ու սովը՝ որոնցմով որ հիմայ մեր անօրէնութեանը համար կը պատժուինք , քու բարութեամբդ առատութեան ու լիութեան փոխուի , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի տիրուն համար . Որուն , միանգամայն քեզի Հօր , և Սուրբ Հոգւոյն փառք և պատիւ , սլծմ և յաւիտեանս . Ամէն :

Կամ այս .

Ո՛վ Հայր՝ բարեգութ Մատուած , որ Եղիսէ Սարգսրէին ժամանակը , Սամարիայի սաստիկ նուազութիւնը ու սովը շուտ մը առատութեան ու լիութեան փոխեցիր . Ողորմէ՛ մեզի , որ մենք որ Հիմայ մեր մեղքերուն համար նոյն պատիժովը պատժուած ենք , նոյնպէս կարող ըլլանք մէկ ժամանակաւոր օգնութիւն մը գտնալու . Ընեցոր երկրիս բերքերը քու երկնային օրհնութեամբդ . և շնորհէ՛ որ մենք՝ քու բարեգթած առատաձեռնութիւնդ ընդունելով , կարող ըլլանք անոնք քու փառքիդ , կարօտեալներուն օգնութեանը և մեր Միսիթարութեանը համար վայելելու , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Պատերազմի և Խռովութեան ժամանակ՝

Մենակարող Մատուած , Թագաւոր Թագաւորաց , և ամէն բաները կառավարող . որ ամենեւին մէկ ստեղծուած մը կարող չէ քու զօրութեանդ դէմ դնելու , և քեզի միայն կը վերաբերի արդարութեամբ մեղաւորները պատժելը , և ճշմարտապէս զղջացողներուն ողորմիլ . Խոնարհեալ կ'աղաչենք , իրկէ՛ ու ազատէ՛ մեզ մեր թշնամիներուն բռնութենէն . իջեցոր անոնց հպարտութիւնը , հանգարտեցոր անոնց չարութիւնը , և փարատէ՛ անոնց մտքին չար խորհուրդները , որ մենք քու պաշտպանութեամբդ զօրանալով , և ամէն վտանգներէ

զերծ մնալով անդադար քեզ փառաւորենք, որ միայն դուն ես ամէն յաղթութիւնները տուողը, քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Ժանտամա՜հի կամ ո՛ր և իցէ Հիւանդութեան ժամանակ.

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած, որ քու բարկութեանդ ժամանակը անապատին մէջ քու ժողովուրդիդ ժանտամահ խրկեցիր Սոլսէսի ու Ահաբոնի դէմ իրենց կամակոր ապստամբութեանը համար, ու նաև Վաւիթ թագաւորին ժամանակը նոյն Հիւանդութեան հարուածովը եօթանասուն հազար հոգի մեռուցիր, և քու անբաւ ողորմութիւնդ յիշելով մնացածները ազատեցիր. Ողորմէ՛ մեզի թշուառ մեղաւորներուս, որ հիմայ նոյն մահառիթ Հիւանդութիւնը մեզի եկած է, և ինչպէս որ ան ժամանակը հաշտութեան զոհը ընդունելով հրամայեցիր ան սատակիչ հրեշտակին որ նոյն հարուածը վերջացունէ, անանկ ալ հիմայ վերցնուր մենէ այս անտանելի Հիւանդութիւնը, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Չորս Եղանակներուն մէջի ամէն օրուան Աղօթքը ան մարդոցը համար, որոնք Սուրբ Աստիճանները պիտի ընդունին.

Ամենակարող Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, դուն որ քու սիրելի Որդւոյդ անդին Արիւնովը ընդհանրական Լիկեղեցի մը ծախու առիր. Ողորմութեամբ նայէ անոր վրայ, և հիմայ այս ժամա-

նակ քու ծառաներուդ՝ քու հօտիդ Լպիսկոպոս-
ներուն ու շովիւներուն միտքերը անանկ ուղղէ ու
կառավարէ , որ շուտ մը ամէն մարդու վրայ ձեռք
չի դնեն , հապա հաւատարմութեամբ ու խոհա-
կանութեամբ յարմար անձինքներ ընտրեն , քու
Լկեղեցիիդ մէջի սուրբ Պաշտօնին ծառայելու :
Պարգեւէ ևս քու շնորհքդ ու աստուածային օրհ-
նութիւնդ անոնց , որոնք սուրբ Պաշտօնի մը պիտի
կանչուին . որպէս զի թէ վարդապետութեամբ և
թէ վարքով քու փառքդ յայտնեն , և ամէնուն
հոգւոյն փրկութեանը օգնեն , մեր Տէր Հիսուս
Քրիստոսի շնորհքովը . ԲՒ՛ն :

Կամ այս .

Ո՛վ ամենակարող Լստուած , պարգեւատու ա-
մենայն բարութեան , դուն որ քու աստուածային
նախախնամութեամբդ Լկեղեցիիդ մէջ զանազան
Լստիճաններ սահմանեցիր , Խոնարհեալ կ'աղա-
չենք , պարգեւէ քու շնորհքդ անոնց՝ որոնք նոյն
Լկեղեցիին սպասաւորութեանը ու պաշտօնին պի-
տի կանչուին . և անոնք քու վարդապետութեանդ
ճշմարտութիւնովը անանկ լեցուր ու անմեղ վար-
քով փայլեցուր , որ կարող ըլլան հաւատարմու-
թեամբ քու առջիկ ծառայելու , քու մեծ Լնուանդ
փառքին և սուրբ Լկեղեցւոյդ շինութեանը համար ,
մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . ԲՒ՛ն :

Աղօթք՝ որ առջններուն ամէն մէկին վերջը կրնայ ըսուիլ .

Ո՛վ Տէր Լստուած , որ քու բնութիւնդ ու

յառնելով թիւնդ է միշտ ողորմութիւն ընկը , լսէ
մեր խոնարհ աղաչանքներուն . և թէպէտ մենք մեր
մեղքերուն շղթաներովը կապուած ու փաթթուած
ենք , բայց թող քու մեծ ողորմութեանդ բարե-
գլուխութիւնը արձըկէ մեզ , մեր Պաշտպան և խորե-
խօս : Յիսուս Քրիստոսի պատուոյն համար . Ամէն :

Աղօթք Բառլիմէնդի Բարձր Առեանին հանդէս , որ բոց
եղած ժամանակը շարունակ կը զըցուի .

Բաղմադու Մատուած , խոնարհեալ կ'աղա-
չենք , ինչպէս որ սովորաբար առ թագաւորու-
թեանը համար , անանկ ալ մասնաւորապէս Բառ-
լիմէնդի Արքունի Առեանին համար , որ հիմայ մեր
բարեպաշտ և շնորհազարդ Արքային հովանաւորու-
թեամբը մէկ տեղ եկած են . որ բարեյաջողու-
թեամբ անոնց խորհրդածու որոշմունքները դուն
ուղղես ու կատարես , քու փառքիդ յառաջադիմու-
թեանը , Եկեղեցւոյդ պայծառութեանը , մեր թա-
գաւորին և անոր Տէրութեանը ապահովութեանը ,
պատուոյն և բարեբաղդութեանը համար . Եւ շը-
նորհէ որ ամէն բան անոնց ջանքերովը անանկ կար-
գադրուի ու սահմանադրուի պինտ հաստատուն և
ապահով կերպով , որ խաղաղութիւնը ու երջան-
կութիւնը , ճշմարտութիւնը ու արդարութիւնը ,
հաւատքը ու սաստաւապաշտութիւնը յաւիտեան
հաստատուն մնայ մեր մէջը : Աստուծոյ և ուրիշ աստուծոյ
նման բաները անոնց , մեզի և միանգամայն քու

բողոր Ակեղեցիիդ հարկաւոր եղածները խոնարհ
հումեամբ կը խնդրենք մեր () Բհնեալ Տէր և
Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Անուամբը ու միջնորդ
ութեամբը. Ամէն :

Մաղթանք կամ Աղաչանք ամէն վիճակ մարդու համար, որ
Լիթանի Մաղթանքները չըսուած ժամանակը կ'ըսուին .

Ո՛վ Տէր Աստուած , Ստեղծող և Պահպանող
ազգի մարդկան , խոնարհեալ կ'աղաչենք ամէն աս-
տիճանի ու վիճակի մէջ գտնուող մարդոցը համար ,
որ յայտնի ցըցունես անոնց քու ճամբաներդ , և
ամէն ազգերուն քու ամենամեծ փրկութիւնդ : Սա-
նաւորապէս կ'աղաչենք ևս քու Անդհանրական Ա-
կեղեցիիդ բարեյաջողութեանը համար , որ քու բա-
րութեան հոգիովդ շտկուած ու կառավարուած ,
քրիստոնէութիւն խոստովանողներուն և քրիստոն-
եայ ըսուողներուն ամէնքն ալ ճշմարտութեան ճամ-
բուն մէջ առաջնորդուին , և հոգւոյ միութիւնով ,
խաղաղութեան կապով ու սուրբ վարքով այս սուրբ
հաւատքը պահեն : Սերժապէս քու հայրական
բարեգթութեանդ կը յանձնենք ան ամէնքը , որ
զանազան կերպով թէ հոգւով , թէ մարմնով և թէ
վիճակով նեղեալ ու տառապեալ են , (և մասնաւո-
րապէս մեր աղօթքին յանձնուածները ,) (Աբիկայ
Իլսո-ի Իրբոր Սիւբան-Լեան Աղլիք Խնդրո-ի) որ-
պէս զի անոնց ամէն մէկին կարօտութեանը նայե-
լով մխիթարես ու սիրտիս անոնք , համբերութիւն
շնորհելով անոնց իրենց նեղութիւններուն մէջ ,

և մէկ երջանիկ ազատութիւն մը բոլոր իրենց տա-
ռապանքներէն : Ա՛աղաչենք ըսէ այս մեր խնդրո-
ւածքներուն : Յիսուս Վրիստոսի համար . Ամէն :

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՒՅՈՒԹԻՒՆ .

Ամենակարող Աստուած , Հայր ամենայն զը-
թութեան , մենք քու անարժան ծառաներդ կը դո-
հանանք խոնարհութիւնով ու սրտով քու բարե-
րարութենէդ ու մարդասիրութենէդ , որ մեզի ու
միանգամայն բոլոր մարդկային ազգին կը յայտնես .
(մասնաւորապէս անոնց , որոնք հիմայ կը փափա-
քին իրենց գովութիւնները ու շնորհակալութիւն-
ները քեզի մատուցանելու , քու բարերարութիւն-
ներուդ համար , որ արդէն անոնց շնորհեցիր .)
(Ասիկայ կ'ըսուի երբեք մէկը որուն համար որ առաջոց-
աղծի եղած է , ինչ իմաստի գողութիւն մաքուցանելու :)
Անք քեզ կ'օրհնենք մեզ ստեղծելուդ , պահպա-
նելուդ և բոլոր այս կեանքին բարիքներուն համար .
սակայն էվելօք քու անբաւ սիրուդ համար , որ մեր
Տէր Յիսուս Վրիստոսի ձեռքովը աշխարհս փրո-
կուեցաւ . Արդոհանանք նաև քենէ շնորհքի մի-
ջոցներուն և փառքի յոյսին համար : Ա՛աղաչենք ,
տո՛ւր մեզի բոլոր քու շնորհքներուդ արդար ճանա-
չումը , որ անկեղծ սրտիւ շնորհակալ ըլլանք քենէ
ու քու գովութիւնդ յայտնենք , չէ թէ միայն խօս-
քով հապա մեր վարքերովը . անձերնիս քու ծա-

ռայութեանդ նուիրելով և քու սուջիդ սրբութեամբ ու արդարութեամբ վարուելով բոլոր մեր կեանքին մէջ, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Որուն, միանգամայն քեզի Հօր, և Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, միշտ և յաւիտեանս . Ամէն :

Անձրեւի համար .

Ո՛վ Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ քու բարեգութ նախախնամութեամբդ առաջին ու վերջին անձրեւները երկրիս կը պարգեւես, մարդոց հարկաւոր եղածները բուսցունելու համար . Խոնարհութեամբ կը գոհանանք քենէ որ հաճեցար մեր վերջին կարօտութեան ժամանակը ուրախարար անձրեւ շնորհել քու ժառանգութեանդ, և անիկայ կրկին զովացունել երբոր ցամքեր էր, մեզի քու անարժան ծառաներուդ քաջալերութեանը և քու սուրբ Անուանդ փառքին համար, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Պարզ Օդի համար .

Ո՛վ Տէր Աստուած, որ մեզ արժանաւորապէս խոնարհեցուցիր ան վերջին սաստիկ անձրեւին ու ջուրերուն հարուածովը, և քուողորմութիւնովդ մեզի օգնեցիր ու մեզ մխիթարեցիր ասանկ ժամանակաւոր ու օրհնեալ օգաւիտխութեամբ մը . Արդունք և կը փառաւորենք քու ամենասուրբ Անունդ այս քու անբաւ մարդասիրութեանդ համար, և աս-

կէ Լատւ աղգէ մինչեւ աղգ քու բարեգթութիւնդ կը
հրատարակենք, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Առատութեան համար .

Ամենագթած Հայր, որ քու առաքնապարգեւ
բարութեամբդ Ակեղեցիիդ ջերմեռանդ խնդրու-
ռածքները կատարեցիր, մեր կարօտութիւնը ու
պակասութիւնը առատութեան ու լիութեան փոխե-
լով . Խոնարհութեամբ կը դոհանանք այս քու
մասնաւոր առատաձեռնութենէդ, քու բարեգթութե-
անդ միշտ մեզի շարունակելու խնդրելով, որ մեր
երկիրը առատապէս իր բերքերը մեզի ընծայէ,
քու փառքիդ և մեր միսիթարութեանը համար, մեր
Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Խաղաղութեան և մեր թշնամիներէն ազատելու համար :

Ո՛վ ամենակարող Աստուած, որ զօրաւոր աշ-
տարակ մըն ես քու ծառաներդ պաշտպանելու ի-
րենց թշնամիներուն յարձակմանը դէմ. Վառք ու
գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի բոլոր ան մեծ
ու մօտակայ վտանգներէն մեզ ազատելուդ հա-
մար. Սէնք կը ճանչնանք որ ան քու մեծ մար-
դասիրութիւնդ էր որ մեզ անոնց որս չըրաւ. և
կը խնդրենք որ ամէն ժամանակ նոյն բարեգթութե-
անդ մեզի շնորհես, որ բոլոր երկիրը ճանչնայ
թէ դուն ես մեզ Վրկողը և մեր հօր Պաշտպանը,
մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Տէրութեան մէջ Հասարակաց կրկին խաղաղութեանը
Համար .

Ո՛վ մեր երկնաւոր Հայրը՝ յաւիտենական Մտ-
տուած , որ գուն միայն կարող ես մէկ տան մը մէջի
մարդիկները խաղաղութեան մէջ պահելու , և ան-
սանձ ու ասպտամբ ժողովուրդի մը կատաղութիւնը
Հանդարտեցունելու . Ա՛րհէնք քու սուրբ Մեռ-
ներդ , որ հաճեցար մեր մէջի եղած հիմակուան ա-
պրտամբ խռովութիւնները խաղաղացունելու . և
խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի որ մեր ամենուս ան
շնորհքը պարգեւես , որ կատարեալ հնազանդու-
թեամբ քու պատուիրանքներուդ կանոնէն բնաւ չի
խտորինք , և ամենայն բարեպաշտութեամբ ու քա-
ղաքաւարութեամբ , հանդարտ ու խաղաղ կեան-
քով , կարող ըլլանք ան մեզի բրած ողորմութիւն-
ներուդ համար օրհնութիւնով քեզի գոհութեան
պատարագներ մատուցանել , մեր Տէր Հիսուս Վր-
րիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

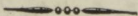
Ժանտամաճէ կամ ուրիշ Հիւանդութենէ աղատե՛լն ետեւ .

Ո՛վ Տէր Մտտուած , որ մեր չափազանց մեղքե-
րուն պատճառաւ մեզ իրաւունքով վերաւորեցիր ,
և օրինազանց ըլլալուս համար մաշեցուցիր այս
հիմակուան ծանր ու ահարկու այցելութեամբդ .
և հիւսց մեզ դատելու ժամանակդ քու բարեգթու-
թիւնդ յիշելով մեր հոգիները մահուան ճանկերէն
ազատեցիր . Ահա մենք մեզ ըզրորովին հոգւով ու

մարմնով քու հայրական գթութեանդ կը մատուցանենք, որ պահեցիր քեզի կենդանի պատարագ մը ըլլալու, և քու սուրբ Լկեղեցիիդ մէջ միշտ քու ողորմութիւններդ գովելու ու փառաւորելու, մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Կամ այս .

Լմենագթած Հայր, խոնարհութեամբ կը խոստովանինք քու ներկայութեանդ առջին, որ քու արդար օրէնքներուդ մէջի եղած բոլոր պատիժները իրաւունքով մեր վրայ գալու արժանի էր մեր չափէ դուրս օրինազանց ու խտասիրտ ըլլալնու համար, Սակայն դուն քու բարեգութ մարդասիրութեամբ բըրդ մեր շնչին ու անարժան խոնարհութիւնը չարհամարհելով ան արժանահաս մահտարաժամը՝ ուրով արդէն անտանելի դառնութեամբ կը տանջուէինք, դադարեցուցիր, և նորէն մեր բնակարաններուն մէջ ցնծութեան ու կենդանութեան ձայնը հաստատեցիր . Ուստի՝ քու Լստուածային Սեծ վայելչութեանդ գոհութեան ու շնորհակալութեան պատարագներ կը մատուցանենք, քու փառաւորեալ Լնունդ փառաբանելով ու գովաբանելով, մեր վրայ ունեցած այս քու նախախնամութեանդ ու պահպանութեանդ համար, մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

ԲՈՒՈՐ ՏԵՐԻՆ

ԿԼԵՐԴԱՅՈՒՆԵՐՈՒ ՍԵՂԹԱՆԻՔՆԵՐԸ,

ԵՌԱՆԵՆԵՐՈՅ ԹՈՒՂԹԱՆԵՐԸ,

ԵՒ

ԵՒՆՏԵՐԵՆՆԵՐԸ .

Ճանօթութիւն . Կիրառի էա՛մ Նախաբօնա՛յն ունեցող Տօ՛ն օրերուն
համար Գրչած Մաղլանսնէրը նախընկաց օրուան Իրի՛սուան Առօլի՛քի
ժամանակը ոչոքի ըստին :

Քրիստոսի ծնունդէն առաջ Գալստեան ըստած չորս՝ Կի-
րակիներուն՝ Առաջին Կիրակին . ,

Ս Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Լ՛մենակարող Լ՛ստուած , տո՛ւր մեզի քու
շնորհքդ որ մենէ մէկ դի թօթուենք խաւարին
գործքերը , ու լուսոյ զէնքովը զգեստաւորինք հի-
մայ այս մահկանացու կեանքիս մէջ , ուր որ Հիսուս
Վրիստոս քու միածին Որդիդ մեծ խոնարհու-
թեամբ մեզի այցելութեան եկաւ . որ վերջին օրը
երբոր իր Լ՛ստուածային փառքովը կենդանիները
ու մեռելները դատելու համար նորէն գալու ըլլայ ,
կարող ըլլանք անմահ կեանքին յարութիւն առ-
նելու իրմով , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ
միանգամայն քեզի շօր , և Սուրբ Հոգւոյն հետ .
հիմայ ու միշտ . Լ՛Քն :

Այս Մաղթանքը ամէն օր Քրիստոսի ծնունդէն ա-
ռաջ Գալստեան ըստած Կիրակիներուն մէջի ամէն օրուան
Մաղթանքներուն հետ պիտի ըսուի մինչև ծննդեան Նա-
խառօնակի օրը :

Թուղթ Պօղոսի Մատթեոյ . Հոսմ . Ժդ . 8 .

Սէկզմէկ սիրելէն 'ի զատ պարտականութիւն մը չունենաք . վասն զի ո՛վ որ իր ընկերը կը սիրէ, ան օրէնքը կը կատարէ . մի շնարը, և մի սպանաները, և մի գողանարը, և մի սուտ վկայերը, և մի ցանկարը, և թէ ուրիշ պատուիրան մըն ալ կայ նէ, այս բանիս մէջ կը բովանդակի, թէ քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես : Սէրը իր ընկերին չարութիւն մը չընէր, օրէնքին բովանդակութիւնը սէրն է : Եւ ասիկայ Հիմակուան Ժամանակիս Հաւմար գիտցէք, որ Հիմայ մեզի քունէ արթննալու Ժամանակ է, ինչու որ Հիմայ փրկութիւնը մեզի մօտ է, քան թէ ան Ժամանակը որ Հաւատացինք : Վիշերը անցաւ, ու ցորեւը մօտեցաւ . մէկ դի թօթուենք մենէ խաւարին գործքերը, ու լուսոյ զէնքովը հազուինք : Յորեկ Ժամանակի պէս զգաստ պտըտինք . չէ թէ անառակութիւններով ու արբեցութիւններով, խառնակ անկողիններով ու պրդածութիւններով, նախանձութիւնով ու հակառակութիւնով . հապա Տէր Հիսուս Վրիստոսով հագուեցէք, և մարմինին խնամք մի տանիք ցանկութիւններով :

Ս . Աւետարան . Մատթ . Խա . 1 .

Երբոր Երուսաղէմի մօտեցան, և բեթփագէ Եկան ձիթենեաց լեռանը մօտ . ան Ժամանակը յիսուս իր աշկերաններէն երկուքը խրկեց : Եւ ըսաւ անոնց . Վացէք ստ ձեր գիմացը ելած գեղը, և

իսկոյն էշ մը կը գտնաք կապուած՝ և անոր քովը
 աւանակ մը, քակեցէք ու ինծի բերէք: Այլ թէ որ
 ձեզի բան մը բողբոջ ըլլայ, ըսէք թէ իրենց տէրոջը
 պէտք են, ու շուտով պիտի իրկէ անոնք: Բայց
 աս ամէնը եղաւ որ մարգարէին խօսքը լեցուի՝ որ
 կ'ըսէ. ըսէք սիօնի աղջիկանը. ահա քու թագա-
 ւորդ քեզի կուգայ. հեղ, և էջը ու իշուան աւանա-
 կին վրայ հեծած: Աշկերտները դացին և ըրին
 ինչպէս որ յիսուս իրենց հրամայեց: Այլ բերին
 էջը ու աւանակը, ու հանդերձնին անոնց վրայ
 ձգեցին, և անոնց վրայ նստաւ: Այլ շատ ժողո-
 վուրդ իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռե-
 ցին, և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին,
 ու ճամբուն վրայ կը փռէին: Այլ ժողովուրդները
 որ առջեւէն ու ետեւէն կ'երթային, կը կանչէին ու
 կ'ըսէին. օրհնութիւն Արդւոյ Պաւթի, օրհնալ
 է ան՝ որ տէրոջը անունովը կուգայ. օրհնութիւն
 'ի բարձունս: Այլ երբոր ինքը երուսաղէմ մտաւ,
 բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու ըսաւ. ո՞վ է աս:
 Այլ ժողովուրդները կ'ըսեն. Աս է յիսուս մարգա-
 րէն, գալիլեացւոյ նաղարէթէն: Այլ յիսուս տա-
 ճալը մտաւ՝ ու ամէնքը դուրս հանեց, որ տաճա-
 րին մէջ կը ծախէին ու ծախու կ'առնէին, և դրամ
 փոխողներուն սեղանները և աղանի ծախողներուն
 աթոռները տակնուվրայ ըրաւ: Այլ ըսաւ անոնց.
 դրուած է թէ, իմ տունս աղօթքի տուն պիտի ըս-
 տի, և դո՛ք անիկայ աւաղակներու բուն ըրէք:

Քրիստոսի ծնունդէն առաջ Գալուսեան ըստած չորս
Վերականգնութեան Երկրորդ Վերակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Լճենօրհնեալ Տէր , որ բոլորքու Սուրբ Վերքե-
րըդ մեր ուսմանը համար գրել տուիր . Կը խնդրենք՝
պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ , որ կարող ըլլանք
անանկ մէկ կերպով մը անոնք լսելու , կարգալու ,
պահելու , սորվելու և սրտի մտօք խորհելու , որ
համբերութիւնով ու քու սուրբ պատգամներուդ
մխիթարութիւնովը գրկենք ու հաստատ բռնենք
յաւիտենական կեանքին ան երջանիկ յոյսը , որ
մեր Տէր Հիսուս Վերիստոսի շնորհքովը մեզի պար-
գեւեցիր . Լճէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Հոռն , Ժե . 4 .

Ինչ որ գրուեցաւ նէ՝ մեր սորվելուն համար
գրուեցաւ , որ համբերութիւնով ու գիրքերուն մը-
խիթարութիւնովը յոյս ունենանք : Բայց համբե-
րութեան ու ամէն մխիթարութեան աստուածը շը-
շնորհէ ձեզի մի և նոյն խորհուրդը ունենալ իրարու
հետ յիսուս քրիստոսի նայելով . Որ միաբանու-
թիւնով մէկ բերան զաստուած ու մեր տէր յիսուս
քրիստոսի հայրը փառաւորէք : Ուստի՝ մէկզմէկ
ընդունեցէք , ինչպէս որ քրիստոս ալ ձեզ աս-
տուծոյ փառքին ընդունեց : Բայց ես կ'ըսեմ , թէ՝
քրիստոսի թլիպատութեան պաշտօնեայ ըլլալը աս-
տուծոյ ճշմարտութեանը համար էր . որ հայրե-

րուն և զած խոստմունքը հաստատէ : Սակայն հե-
թանոսները ողորմութեան համար զաստուած կը
փառաւորեն , ինչպէս որ գրուած է . անոր համար
քենէ կը գոհանամ հեթանոսներուն մէջ , և քու
անուանդ սաղմոս կ'երգեմ : Եւ դարձեալ կ'ըսէ . ու-
րախ եղիք հեթանոսներ անոր ժողովուրդին հետ :
Եւ դարձեալ թէ , օրհնեցէք տէրը բոլոր հեթա-
նոսներ , և անիկայ գովեցէք ամէն ժողովուրդներ :
Եւ դարձեալ եսային կ'ըսէ , յեսսէէն արմատ մը
պիտի ըլլայ , և ան որ հեթանոսներուն իշխան պի-
տի կայնի , անոր հեթանոսները պիտի յուսան :
Սակայն յուսոյ աստուածը ձեզ ամէն խնդութիւ-
նով ու խաղաղութիւնով լեցունէ , որ յոյսով է վե-
նաք Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնովը :

Ս . Աւետարան . Դ-ի . Խ . 25 .

Եւ արեգակին և լուսինին և աստղերուն մէջ
նշաններ պիտի ըլլան . ու երկրի վրայ հեթանոս-
ներուն անձկութեան ձայնը՝ ծովուն ալէկոծու-
թեանը նման , մարդիկ վախերնուն հառաչելով , և
աշխարհի վրայ գալու բաներուն կարծիքներէն .
ինչու որ երկինքի զօրութիւնները պիտի շարժին :
Եւ ան ժամանակը պիտի տեսնան որդին մարդոյ
ամպերով եկած , զօրութիւնով ու մեծ փառքով :
Ու երբոր ասիկայ կ'սկսի ըլլալ , վեր նայեցէք , ու
զլուխնիդ բարձրըցուցէք . ինչու որ ձեր փրկու-
թիւնը մօտ է : Եւ անոնց առակ մը ըսաւ . 'Այցե-

յէք թուղին ծառին, և ամէն ծառերուն. երբոր պտուղին կը ցըցունեն, կը տեսնաք և անոնցմէ կը ճանչնաք թէ ամառը մօտ է: Ինանկ ալ դուք, երբոր կը տեսնաք սա ամէնը եղած, գիտցէք թէ աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտ է: Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ այս ազգը չի պիտի անցնի, մինչեւ որ սա ամէնը կատարուի: Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս չի պիտի անցնին:

Քրիստոսի ճնունդէն առաջ Գալատեան ըստած չորս Կերակներուն երբորդ Կերակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Հիսուս Քրիստոս, որ քու տոջի գալու ժամանակդ քենէ առաջ քու կարապետդ խրկեցիր քեզի համար ճամբոյ պատրաստելու. (ընորհէ որ քու խորհուրդներուդ պաշտօնեաները ու մատակարարները կարող ըլլան նոյնպէս քու ճամբադ պատրաստելու ու շիտկելու տպօտամրներուն սիրտերը արդարներուն խոհականութեանը դարձունելով, որ երկրորդ անգամ աշխարհը դատելու համար գալու ժամանակդ, քու տոջիդ ընդունելի ժողովուրդ մը գտնուինք, որ կենդանի ես ու կը թագաւորես միանգամայն Հօրը և Սուրբ Հոգւոյն հետ, միշտ մէկ Եւտուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Ա. Կորն. դ. 1.

Եւանկ թող սեպեն մէշ մարդիկ, որպէս թէ

քրիստոսի պաշտօնեաները , և աստուծոյ խորհուրդներուն մատակարարները : Աւստի՛ մատակարարներուն մէջ կը փնտռուի թէ մէկը հաւատաւրիմ գտնուի : Բայց ասիկայ ինծի նախատիւք է որ ես ձեռնէ դատուիմ , կամ բնաւ մէկ մարդէ՛ մը , մանաւանդ որ ես ալ իմ անձն չեմ քններ : Ինչու որ իմ անձիս վրայօք մէկ բան մը չի յտեմ . բայց չէ՛ թէ ասով կ'արգարանամ , ինչու որ իս քննողը տէրն է : Արեմն ժամանակէն առաջ մի՛ գատէք , մինչև որ Տէրը գայ , որ խաւարին գաղանիքները լուսին բերէ , և սրտին խորհուրդները յայտնէ . և ան ասեմը ամէն մէկուն գովութիւն պիտի ըլլայ աստուծոյ :

Ս . Աւետարան . Մարտ . Ժա . 2 .

Բայց յօհաննէս բանտին մէջ երբոր քրիստոսի գործքերը լսեց , իր աշակերտներուն ձեռքովը խրկեց , ու ըսաւ անոր . գո՛ւն ես ան՝ որ պիտի գաս , թէ ուրիշի մը նայինք : Պատասխան տուաւ յիսուս և ըսաւ անոնց . Վացէ՛ք պատմեցէ՛ք յօհաննէսին ինչ որ տեսաք ու լսեցիք : Այլերը կը տեսնան , կաղերը կը քալեն , բորոտները կը սրբուին , և խուլերը կը լսեն , և մեռելները յարուածիւն կ'առնեն , և աղքատները աւետարանի քաւրողութիւնը կ'ընդունին : Այլ երանի է անոր՝ որ ինէ չի գայթակղիր : Այլ երբոր անոնք գացին , յիսուս սկսեց ժողովուրդին ըսել յօհաննէսին համար .

Ի՞նչ տեսնալու գացիք անապատը, եղե՞ց մը հա-
վէն շարժուած : Հապա ի՞նչ տեսնալու ելաք. փա-
փուկ զգեստներով զարդարուած մարդ մը. ահա
փափուկ հագնողները թագաւորներուն տուներն են :
Հապա ի՞նչ ելաք տեսնալու. մարգարէ՞ մը. իրաւ
կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն ալ մեծ : Ինչու որ
ան է՝ որուն համար գրուած է. ահա ես իմ հրեշ-
տակս քու երեսիդ առջին պիտի խրկեմ, որ քու
առջիդ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ :

Քրիստոսի ծնունդէն առաջ Գալատեան ըստած չորս
կիրակիներուն Չորրորդ կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր Լստուած, կ'աղաչենք բարձրացու-
քու զօրութիւնդ, և մեզի սյցելու եղիր, և քու
ամենազօր կարողութիւնովդ օգնէ մեզի, որ մեր մե-
ղացը ու անօրէնութեանը պատճառաւ ան մեր առ-
ջիւր դրուած ընթացքը մեզի բոլորովին արգիլուած
ու խափանուած ըլլալով, քու առատաբուղիս շնորհ-
քդ ու բարեգթութիւնդ շուտով մեզի օգնէ ու
մեզ ազատէ, քու Որդւոյդ մեր Տէր Հիսուս Քրիս-
տոսի հատուցմամբը . Որուն՝ միանգամայն քեզի, և
Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ փառքը ու պատիւը, յաւի-
տեանս յաւիտենից . Լսէ՛ն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Փիւլիպ. դ. 4 .

Լսէ՛ն ատեն տէրոջմով ուրախ եղիք. նորէն կ'ը-
սեմ՝ ուրախ եղիք : Ձեր հեղութիւնը ամենուն

յայտնի թող ըլլայ . տէրը մօտ է : Բան մը մի
հոգաք, հապա աղօթքով ու խնդրուածքով գոհու-
թիւնով ձեր ամէն խնդրուածքը աստուծոյ յայտնի
ըլլայ : Եւ աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն
միտքէն վեր է, ձեր սիրտերը ու միտքերը պահէ
յիսուս քրիստոսով :

Ս . Աւետարան . ԶԷ . ա . 19 .

Յօհաննէսին վկայութիւնը աս է, երբոր հը-
րէանները Լըուսաղէմէն քահանաներ ու ղեւտացի-
ներ խրկեցին իրեն , որ հարցունեն անոր , թէ՛
դուն ըմբէս : Եւ ան՝ իրաւը ըսաւ , ու չուրացաւ .
խոստովանեցաւ թէ՛ ես քրիստոսը չեմ : Ու հար-
ցուցին իրեն . հապա դուն ըմբէս , եղիան ես . և
ըսաւ չեմ : Հապա դուն մարգարէն ես . պա-
տասխան տուաւ թէ չէ : Ուրեմն ըսէ մեզի , դուն
ըմբէս , որ մեզ խրկողներուն պատասխան տանինք .
դուն ինչ կ'ըսես քեզի համար : Բսաւ , Ես անա-
պատին մէջ կանչող ձայն մըն եմ . (ըտկեցէք
տէրոյը ճամբան , ինչպէս որ եսոյի մարգարէն
ըսաւ : Եւ ան խրկուածները փարձեցինքնէն էին :
Հարցուցին իրեն և ըսին . ուրեմն ինչու մկրտու-
թիւն կ'ընես , թէ որ քրիստոսը չես , ոչ եղիան ,
և ոչ մարգարէն : Պատասխան տուաւ անոնց յօ-
հաննէս և ըսաւ . Ես ձեզ ջուրով կը մկրտեմ . ձեր
մէջը մէկը կայ , որ դուք անիկայ չէք գիտեր : Են
իմ ետեւէս պիտի գայ , որ ես արժանի չեմ անոր

կօշիկներուն կապերը քակելու : Այս բանը բե-
թարրայի մէջ եղաւ յորդան սնու միւս կողմը, ուր
որ յօհաննէս կը կենար ու կը մկրտէր :

Մէր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ճնշեան Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ամենակարող Աստուած, որ քու միածին Որ-
դիդ մեզի շնորհեցիր մեր բնութիւնը առնելու, և
այսօր մաքուր Առաքին ծնելու, Պարգեւէ որ մենք
որդեգրութեամբ ու շնորհքով վերստին ծնած ու
քու որդեքներդ եղած, քու Սուրբ Հոգւոյդ զօրու-
թիւնովը օր ըստ օրէ նորոգուինք, նոյն մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը, որ կեն-
դանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և
Սուրբ Հոգւոյն հետ, միշտ մէկ Աստուած մը, յա-
ւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եֆ. ա. 1 .

Հատ կերպերով և շատ օրինակներով աստուած
առաջուց մեր հայրերուն հետ անրգարէներով խօ-
սեցաւ . Այս վերջի օրերս իր որդւովը մեզի հետ
խօսեցաւ, որ անիկայ ամէնուն ժառանգ դրաւ, որ
անով աշխարհքները ըրաւ : Որ ինքը փառքին լոյսն
է, և անոր էութեանը բուն պատկերը, որ ամէն
բան իր զօրութեան խօսքովը կը բռնէ . ինքը մեր
մեղքերը սրբած վերը մեծութեան աջ կողմը նըս-
տաւ : Հրեշտակներէն այնքան էվելի եղաւ, որքան

որ անոնցմէ աղէկ անուն ժառանգեց : Ինչու որ
 հրեշտակներն որին ըսաւ, դուն իմ որդիս ես, ես
 քեզ այսօր ծնայ. ու դարձեալ թէ՛ ես անոր հայ-
 րը պիտի ըլլամ, և ան ինծի որդի պիտի ըլլայ :
 Եւ դարձեալ երբոր անոր առջինէկը աշխարհք կը
 խօթէ, կ'ըսէ. աստուծոյ ամէն հրեշտակները անոր
 երկրպագութիւն թող ընեն : Սակայն հրեշտակնե-
 րուն կ'ըսէ. որ հրեշտակները հոգիներ ըրաւ, և
 իր պաշտօնեաները կրակի բոց : Եւ այց որդիին կ'ը-
 սէ, ո՞վ աստուած, քու աթոռդ յաւիտեանս յա-
 Վիտենից է, քու թագաւորութեանդ գաւազանը
 ուղղութեան գաւազան է : Եւ դարձեալ սիրե-
 ցիր, և անիրաւութիւնը ատեցիր. անոր համար
 աստուած՝ քու աստուածդ ուրախութեան իւղով
 քեզ օծեց՝ քու ընկերներէդ էվել : Եւ դուն ո՞վ
 տէր, սկիզբէն երկիրը հաստատեցիր, ու երկինքը
 քու ձեռքիդ գործն է : Եւնք կը կորսուին, և դուն
 կաս և կը մնաս. ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մա-
 չին, վերարկուի պէս. հանդերձի պէս պիտի պլո-
 րես, և պիտի պլորին. բայց դուն նոյն ես, և քու
 տարիներդ չի պիտի պակսին :

Ս. Աւետարան. Յ. Է. ա. 1.

Սկիզբէն էր բանը. ու բանը աստուծոյ քովն
 էր, և ան բանը աստուած էր : Եւ սկիզբէն
 աստուծոյ քովն էր : Եւ ամէն բան անով եղաւ,
 և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ :

Կեանքը անով էր, և կեանքը մարդուն լոյսն էր, և լոյսը ան խաւարին մէջ կը լուսաւորէ, և խաւարը անիկայ չի հասկըցաւ : Եւստուծմէ մարդ մը խրկուեցաւ, անոր անունը յօհաննէս : Եւսիկայ վրկայութեան համար եկաւ, որ ան լոյսին համար վկայէ, որ ամէնքը անով հաւատան : Ինքը ան լոյսը չէր, հապա որ ան լոյսին համար վկայութիւն տայ : Են էր ճշմարիտ լոյսը, որ աշխարհք գալու բոլոր մարդիկները կը լուսաւորէ : Ինքը աշխարհի մէջն էր, և աշխարհը անով եղաւ, ու աշխարհը անիկայ չի ճանչցաւ : Իրեններուն եկաւ, և իրենները անիկայ չընդունեցին : Բայց զինքը ընդունողներուն իշխանութիւն տուաւ աստուծոյ որդիները ըլլալու, որոնք որ իր անուանը կը հաւատան, ասոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմինին կախքէն և ոչ ալ մարդու կախքէն, հապա աստուծմէ ծնած են : Եւ բանը մարմին եղաւ՝ և մեր մէջը բնակեցաւ, և անոր փառքը տեսանք, հօրմէն միածնի փառքին պէս, շնորհքով ու ճշմարտութիւնով լեցուն :

Նախալկայ Սուրբ Ստեփաննոսի Օրը.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Տէր Եւստուած, շնորհէ մեզի որ այս աշխարհիս մէջ քու ճշմարտութեանդ վկայութեանը համար ինչ նեղութիւն որ ունենանք, մեր աչքերը անշարժ երկինքը հաստատելով՝ մեզի յայտնուե-

լու փառքը հաւատոյ զօրութեամբը տեսնանք . և Սուրբ Հոգւով լեցուած կարող ըլլանք մեզ հալածողները սիրելու և օրհնելու . օրինակ առնելով քուսուրը Ստեփաննոս՝ Ասիսովկայէդ , որ զինքը մեռցունողներուն համար աղօթք ըսաւ քեզի՝ ո՞վ ամենօրհնեալ է յիսուս , որ Աստուծոյ աջ կողմը կը նստիս բոլոր քեզի համար չարչարողներուն օգնելու , ո՞վ մեր մի միայն Սիջնորդը և Պաշտպանը .
Լ.Պ. Է :

Յետոյ ճննդեան Մաղթանքը կը հետեւի , որ ամէն օր մինչեւ Տարւոյն վերջի օրը պիտի ըսուի .

Գործք Առաքելոյ . է . 55 .

Ստեփաննոս հոգւով սրբով լեցուած երկինքը նայեցաւ , ու աստուծոյ փառքը տեսաւ . և յիսուս՝ որ աստուծոյ աջ կողմը կայներ էր , և ըսաւ .
Ե՛հա կը տեսնամ երկինքը բացուած , և որդին մարդոյ աստուծոյ աջ կողմը կայնած : Ե՛նոնք բարձր ձայնով պօռացին , ականջներնին գոցեցին , և ամէնքը անոր վրայ յարձըկեցան : Եւ քաղաքէն դուրս հանելով անիկայ կը քարկոծէին . ու վըկաները իրենց լաթերը երիտասարդի մը ոտքին քով կը դնէին , որ սաւուղ կ'ըսուէր : Եւ կը քարկոծէին աստեփաննոսը , որ աղօթք կ'ընէր՝ ու կ'ըսէր . տէր յիսուս , ընդունէ իմ հոգիս : Անկան վրայ եկաւ և բարձր ձայնով կանչեց . տէր , ասիկայ անոնց մեղք մի սեպեր . և երբոր ասիկայ ըսաւ՝ ննջեց :

Ս . Ա Լեւոնական . Մարտի . իդ . 54 .

Եւսեփ մարգարէներ , իմաստուններ ու կարգացողներ կը խրկեմ ձեզի . և անոնցմէ պիտի ըստաննէք ու խաշը հանէք . և անոնցմէ ձեր ժողովարաններուն մէջ պիտի տանջէք , ու քաղաքէ քաղաք հալածէք : Ար երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ . արդար արեւի արիւնէն մինչեւ բարաքեայի որդի զաքարիայի արիւնը , որ տաճարին ու սեղանին մէջ տեղը սպաննեցիք : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , ատ ամէնը ասաղգիս վրայ պիտի գայ : Երուսաղէմ երուսաղէմ , որ մարգարէները կը ջարդէիր , ու քեզի խրկուածները կը քարկոծէիր , քանի՞ անգամ քու զաւկըներդ ժողովել ուղեցի՞ ինչպէս որ հաւը իր ձագերը թեւերուն տակը կը ժողովէ , ու չուղեցիք : Եւսեփ ձեր տունը ձեզի աւերակ թող մնայ : Իսկ ձեզի կ'ըսեմ , իս ասկէ ետեւ մէյմ ալ չի պիտի տեսնաք , մինչեւ որ ըսէք , օրհնեալ է ան՝ որ տէրոջը անունովը կուգայ :

Սուրբ Յօհաննէս Լեւոնականի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Եւսեփ ճէր , կ'աղաչեմք քեզի տարածէ քու լուսոյդ ճառագայթները քու սուրբ Եկեղեցւոյդ վրայ , որ Սուրբ Յօհաննէս Երաբեակիդ ու Լեւոնականիչիդ վարդապետութեամբը լուսաւոր

քուած անանկ քու ճշմարտութեանդ լուսովը քան
լենք, որ վերջը անվասճան կեանքին լոյսը վայե-
լենք, մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Թուղթ Զովհաննու Առաքելոյ . Ա . Թուղթ . ա . 1 :

Ան որ սկիզբէն էր, որուն վրայօք լսեցինք, որն
որ աչքովնիս ալ տեսանք, որուն նայեցանք, ու
ձեռքովնիս նոյն իսկ կենաց բանը շօշափեցինք : Աւ
կեանքը յայտնուեցաւ, ու տեսանք ու կը վկայենք,
ու յաւիտենական կեանքին վրայ ձեզի կը պատմենք,
որ հօրը քովն էր, ու մեզի երեւցաւ : Ան որ տե-
սանք և լսեցինք, ձեզի ալ կը պատմենք, որ դո՛ք
ալ մեզի հաղորդութիւն ունենաք, ու մեր հաղոր-
դութիւնը հօրը հետ ըլլայ, և իր որդւոյն յիսուսի
քրիստոսի հետ : Աւ ասիկայ ձեզի կը գրենք,
որ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ : Աւ այս
էան աւետմունքը՝ որ իրմէն լսեցինք, ու ձեզի կը
պատմենք, որ աստուած լոյս է, և անոր մէջ բնաւ
խաւար չի կայ : Թէ որ ըսենք թէ անոր հետ հա-
ղորդութիւն ունինք, ու խաւարին մէջ կը պտըտինք,
սուտ ենք, ու ճշմարտութիւնը չենք ընել : Հապա
թէ որ լոյսի մէջ պտըտինք, ինչպէս որ անիկայ լոյս
է, մենք մեկզմէկու հետ հաղորդութիւն կ'ունե-
նանք, և անոր որդւոյն յիսուս քրիստոսի արիւ-
նը կը սրբէ մեզ ամէն մեղքերէն : Թէ որ ըսենք՝ թէ
մեզք մը չունինք, անձ ընիս կը խաբենք, և մեր

մէջը ճշմարտութիւն չի կայ : Հապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հաւատարիմ է ան և արդար մեր մեղքերը թողելու, և ամէն անօրէնութենէ մեզ մաքրելու : Ի՞նչ որ ըսենք՝ թէ մեղք մը չի գործեցինք, սուտղոուց կ'ընենք անիկայ, և անոր խօսքը մեր մէջը չէ :

Ս. Աւետարան. Յո՛ւն. Իա. 19.

Հիսուս պետրոսին ըսաւ, իմ ետեւէս եկոր : Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը՝ որ յիսուս կը սիրէր, որ ետեւէն կ'երթար. որ նաև անոր կուրծքը ինկած կ'ըսէ. տէր ո՞վ է որ քեզ պիտի մասնէ : Պետրոս երբոր տեսաւ անիկայ, յիսուսի ըսաւ. Տէր, հապա աս ի՞նչ պիտի ընէ : Հիսուս անոր ըսաւ. Թէ որ ուզեմ՝ որ ան ապրի մինչեւ որ ես գամ, քեզի ի՞նչ փոյթ է. դուն իս ետեւէս եկոր : Աւ աս խօսքը եղբայրներուն մէջ ելաւ, և կարծեցին թէ ան աշակերտը չի պիտի մեռնի. բայց յիսուս չըսաւ թէ չի պիտի մեռնի, հապա թէ որ ուզեմ՝ որ ան ապրի մինչեւ որ ես գամ : Աս ան աշակերտն է՝ որ աս բաներուս համար կը վկայէ, որ այս բաներն ալ գրեց, և գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է : Ասցց ուրիշ շատ բաներ ալ կայ որ յիսուս ըրաւ, որ եթէ մի ըստ միովէ գրուած ըլլար, կ'աբժեմ թէ աշխարհս բաւական չէր ան գիրքերը պարունակելու, թէ որ գրուած ըլլային :

Անձնական Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած . որ տղոցը ու
կաթնկերներուն բերնէն զօրութիւն հաստատեցիր ,
և անանկ կարգի գրիր որ տղաքը իրենց մահուամ-
բը քեզ փառաւորեն . չն՞ջէ ու արմատախիլ ըրէ
բոլոր մեր մէջը եղած մոլութիւնները , և մեզ քու
շնորհքովդ անանկ զօրացուր , որ մեր կեանքին
անմեղութիւնովը ու մինչեւ մահուան անգամ մեր
հաւատքին հաստատութիւնովը կարող ըլլանք քու
սուրբ Անունդ փառաւորելու , մեր Տէր Հիսուս
Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Յայտնութիւն Յովնանու Առաքելոյ . Ժդ . 1 .

Եւ տեսայ՝ որ ահա գառնուէր սիօն լեռանը վը-
րայ կայներ էր . և անոր հետ հարիւր քառսուն և
չորս հազարը , որ անոր անունը ունէին , և անոր
հօրը անունը ճակատնուն վրայ գրուած : Եւ եր-
կինքէն ձայն մը լսեցի՝ շատ ջուրերու ձայնի պէս ,
և մեծ որոտումի ձայն մը . և իբր թէ քնար չալող-
ներուն ձայնը լսեցի , որ իրենց քնարները կը չա-
լէին : Եւ աթոռին առջին նոր երգեր կ'երգէին , ու
չորս կենդանիներուն առջին ու երէցներուն առ-
ջին . և մէկը չի կրնար անոնց երգերը գիտնալ
բայց միայն ան հարիւր քառսուն և չորս հազարը ,
որ երկրէն ազատած են : Ասոնք անոնք են՝ որ կըն-
կան հետ չի խառնակեցան , ու կոյս են . ասոնք ան

գառնուկին ետեւէն՝ կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ .
ասոնք մարդոցմէ ընտրուեցան աստուծոյ և գառին
առջին : Եւ անոնց բերանը սուտ չի գտնուեցաւ ,
ինչու որ անարատ են :

Ս . Աւատարան . Մատթ . Բ . 13 .

Աստուծոյ հրեշտակը յովսէփին երազին մէջ
երևցաւ , ու ըսաւ . ելիր՝ առ մանուկը և իր մայրը
ու եգիպտոս փախիր , և հոն կեցիր՝ մինչեւ որ ես
քեզի ըսեմ , ինչու որ հերովդէս կորսնցունել կ'ու-
ղէ մանուկը : Եւ ան ելաւ գիշերանց մանուկը ու ա-
նոր մայրը առաւ՝ ու եգիպտոս գնաց , և մինչեւ
հերովդէսի մահը հոն կեցաւ : Ար կատարուի տէ-
րոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը՝ որ կ'ըսէ .
եգիպտոսէն պիտի կանչեմ իմ որդիս : Եւ ատենը
երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ մոգերէն խաբուե-
ցաւ , սաստիկ բարկացաւ . ու խրկեց ջարդեց բոլոր
բեթլէհէմի և անոր սահմաններուն մէջ եղած
մանր տղաքը երկու տարուէն վար , մոգերէն հաս-
կըցած ժամանակին նայելով : Եւ ժամանակը ե-
րեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը կատարուե-
ցաւ՝ որ կ'ըսէ . հռամայէն ձայն մը լսուեցաւ , ողբ ,
լաց ու մեծ կոծ . հռաքել իր զաւկըն.երը կուլար , և
չէր ուզեր մխիթարուիլ , ինչու որ չի կային :

Ճննդեան Հետևեալ Ափրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ

Լճենակարգ Մատուած , որ քու միածին Որդիդ մեզի շնորհէ իր մեր բնութիւնը առնելու , և այս ժամանակ մաքուր կուսէն ծնելու . Պարգեւէ որ մենք որդեգրութեամբ ու շնորհքով վերստին ծնած ու քու որդիքներդ եղած . քու Սուրբ Հոգւոյդ զօրութիւնովը օր ըստ օրէ նորոգուինք , նոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ , միշտ մէկ Մատուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Լսէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Գաղա . Գ . 1 .

Լսիկայ կ'ըսեմ , որչափ ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝ ծառայէն մէկ էմբել մը չէ , թէպէտ ինքը ամենուն տէրը ըլլայ . հապա վերակացուներու ու տընտեսներու տակ է , մինչեւ հօրը սահմանած ժամանակը : Ենանկ ալ մենք երբոր տղայ էինք , աշխարհիս տարերքներուն տակը ծառայ էինք : Բայց երբոր ժամանակը լեցունցաւ , աստուած իր որդին իրըկեց՝ որ կնիկէ մը եղաւ , ու օրէնքին տակը մտաւ . որ օրէնքին տակը եղողները ծախու առնէ . որ մենք որդեգրութիւն ընդունինք : Եւ որովհետեւ դուք որդիք էք , աստուած իր որդւոյն հոգին մեր սիրտը խրկեց , որ կ'աղաղակէ արքա՝ հայր : Լսէ՛ ետեւ ծառայ չես , հապա որդի . թէ որ որդի՝ աստուծոյ ալ ժառանգը :

Ս. Աւետարան . Մատթ . ա . 18 .

Եւ յիսուսի քրիստոսի ծնունդը ասանկ էր :
 Ընոր մայրը մարիամ յովսէփին նշանած էր , դեռ
 իրարու քով չեկած հոգին սուրբէն ծոցվորյաժ
 զտնուեցաւ : Եւ յովսէփի անոր էրիկը արգար
 մարդ մը ըլլալով չէր ուզէր անիկայ խայտառակ
 ընել , մտմտաց լռիկ կերպով անիկայ արձըկելու :
 Եւ երբոր ան ասիկայ կը մտմտար , ահա տէրոջը
 հրեշտակը երազին մէջ իրեն երեւցաւ ու ըսաւ .
 յովսէփի դաւթի որդի , մի վախնար քու մարիամ
 կինդ քեզի առնելու . ինչու որ անոր մէջը ծնածը
 սուրբ հոգիէն է : Երգի պիտի ծնանի , և անոր անու-
 նը յիսուս դնես . ինչու որ ան իր Ժողովուրդը ի-
 րենց մեղքերէն պիտի փրկէ : Բայց աս ամէնը ե-
 ղաւ , որ կատարուի աստուծոյ ըսածը եսայի մար-
 գարէին ձեռքով : Եւհա կոյսը պիտի յղանայ և
 որդի պիտի ծնանի , և անոր անունը էմմանուէլ
 պիտի կանչեն , որ կը թարգմանուի աստուած մեր
 հետը : Եւ յովսէփի քունէն արթննալով ինչպէս
 որ աստուծոյ հրեշտակը իրեն հրամայեց՝ անանկ
 ըրաւ , ու իր կինը իր քովն առաւ : Եւ անիկայ չէր
 գիտէր մինչեւ որ իր անդրանիկ որդին ծնաւ , և
 անոր անունը յիսուս դրաւ :

Քրիստոսի Թրիստութեան Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Ընենակարո՞ղ Ըստուած , որ քու ամենօրհ-

նեալ Որդիդ Թլխատել տուիր , և օրէնքին հընա-
զանդեցուցիր մարդկային ազգին համար . Շը-
նորհէ մեղի հոգւոյ ճշմարիտ Թլխատութիւնը , որ
մեր սիրտերը և բոլոր մարմինները աշխարհային ու
մարմնական ցանկութիւններէն մաքրելով , կարող
ըլլանք քու սուրբ կամքիդ կատարեալ հնազանդ
ըլլալու , քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Հռոմ . դ . 8 .

Լսրանելի է ան մարդը , որ տէրը անոր մեղ-
քերը չի սեպեր : Ուստի՝ այս և րանութիւնը Թըլ-
փատութեան վրայ է , թէ անթլխատութեան վրայ .
ինչու որ կ'ըսենք՝ թէ հաւատքը արբահամին ար-
դարութիւն սեպուեցաւ : Ընանկ է նէ՝ ինտո՞ր սե-
պուեցաւ . Թլխատութեան մէջ եղած ժամանակը ,
թէ անթլխատութեան մէջ . չէ թէ Թլխատութեան
մէջ , հապա անթլխատութեան մէջ : Լս նշան ա-
ռաւ Թլխատութիւնը , անթլխատութեան մէջ ու-
նեյած հաւատքին արդարութեանը մէկ կնիքը , որ
հայր ըլլայ ամէն հաւատացեալներուն՝ որ անթլխա-
տութենէ կ'ըլլան , որ անոնց ալ արդարութիւն
սեպուի . և հայր Թլխատութեան , որ չէ թէ մի-
նակ Թլխատութենէ եղողներուն , հապա անոնց
ալ որ մեր արբահամ հօրը անթլխատութեան հա-
ւատքովը կ'երթան : Ինչու որ արբահամին ու ա-
նոր զաւկին եղած խոստմունքը աշխարհը ժառան-

դելու՝ չէ թէ օրէնքով է, հապա հաւատքն արդա-
րութիւնովը: Ինչու որ թէ որ օրէնքով եղողները
ժառանգ են, ուրեմն հաւատքը պարապ ու խոսա-
մունքը փուճ են:

Ս. Աւետարան. Գլ. Բ. 15.

Ու եղաւ որ երբոր հրեշտակները երկինքը վեր-
ցան, հովիւները իրարու ըսին, եկէք մինչեւ բեթ-
լեհէմ երթանք, և տեսնանք աս եղածը թէ ինչ
է, որ Տէրը մեզնից ցըցուց: Աւ արտորնօք եկան,
ու գտան մարիամը, յովսէփը և մանուկը մը-
սուրին մէջ դրած: Աւ իմացան մանուկին հա-
մար իրենց ըսուած խօսքը: Աւ ամէնքը որ կը լը-
սէին, կը զարմանային ան բաներուն համար, որ
հովիւները իրենց կը զրուցէին: Ու մարիամ աս
ամէն բաները կը պահէր, ու իր սրտին մէջ կը մը-
տածէր: Աւ հովիւները դարձան, աստուած կը
փառաւորէին ու կ'օրհնէին ամէն ան բաներուն
համար, որ լսեցին ու տեսան, ինչպէս որ իրենց
պատմուեցաւ: Ու երբոր ութը օրը լրջնցաւ անի-
կայ թրփատելու, անոր անունը յիսուս դրուե-
ցաւ, որ հրեշտակէն ըսուած էր, դեռ ինչը մօրը
արդանդը չի յղացած:

Այս Ծաղկանոցը . Ընթերցուածը ու Աւետարանը մինչեւ
Յայտնութեան օրը ամէն օր պիտի ըսուի .

Տէրոջն Յայտնութեան Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛ւ՛ Տէր Ըստուած , ու քու միածին Որդիդ մէկ
աստղի մը առաջնորդութեամբը Հեթանոսներուն
յայտնեցիր . Շնորհէ քու ամենառատ ողորմու-
թիւնովդ , որ Հիմայ մենք՝ որ քեզ հաւատքով կը
ճանչնանք , այս կեանքէն ետեւ քու փառաւորեալ
Ըստուածութիւնդ վայելենք , մեր Տէր Յիսուս
Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես . 4 . 1 .

Ուստի ես պօղոս ձեզի Հեթանոսներուդ համար
յիսուս քրիստոսի կապուած : Պաշտէ լսած էք աս-
տուծոյ շնորհքին մատակարարութիւնը , որ ինծի
տրուած է ձեզի համար : Որ յայտնութիւնով ե-
րեւցաւ ինծի ան խորհուրդը . ինչպէս որ առաջուց
ձեզի քիչ մը գրեցի , որ կարող ըլլաք կարգալու ու
միտք առնելու իմ գիտութիւնս քրիստոսի խոր-
հուրդին մէջ . որ ուրիշ դարերու մէջ մարդկանց
զաւկըններուն չերեցաւ . ինչպէս որ Հիմայ հոգեով
սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբերուն ու մարգարէ-
ներուն , որ Հեթանոսները ժառանգորդ ու մէկ մար-
մին ըլլան , և աւետարանով ան խոստմունքին հա-
ղորդ յիսուս քրիստոսով . որուն որ ես սպասաւոր
եղայ՝ աստուծոյ շնորհքին պարգեւներովը , որ ինծի

տրուեցան, իր զօրութեանը յաջողութիւնովը: Ան-
ծի՝ որ ամէն սուրբերուն պզտիկն եմ, այս շնորհք-
ները տրուեցան, հեթանոսներուն մէջ քրիստոսի
անքննելի մեծութիւնը քարոզելու. և ամէնքը լու-
սաւորելու թէ ի՞նչ է ան խորհուրդին մատակարա-
րութիւնը, որ ՚ի յաւիտենից ծածկուած էր աստու-
ծոյ քով, որ ամէն բանը ստեղծեց. որ հիմայ աս-
տուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը յայտնի ըլ-
լայ երկինքը եղող իշխանութիւններուն ու պետու-
թիւններուն եկեղեցիին ձեռքովը. յաւիտենական
նախասահմանութեանը նայելով, որ մեր տէր յի-
սուս քրիստոսի ձեռքովը ըրաւ: Որով ազատութիւն
ու մօտենալու համարձակութիւն ունինք յուսով ի-
րեն հաւատալով:

Ս. Աւետարան. Մարկ. բ. 1.

Երբոր յիսուս հրէաստանի բեթլէհէմի մէջ
ծնաւ հերովդէս թագաւորին օրերը, ահա մոգերը
արեւելքէն երուսաղէմ եկան, ու ըսին. Ո՛ւր է ան՝
որ հրէաներուն թագաւոր ծնաւ. ինչու որ անոր
աստղը արեւելքը տեսանք, ու եկանք երկրպագու-
թիւն ընելու: Աւ երբոր հերովդէս թագաւորը լսեց՝
խռովեցաւ, ու բոլոր երուսաղէմ իրեն հետ: Աւ-
ժողովելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուր-
դին կարգացողները, հարցուց անոնց՝ թէ ո՛ւր պիտի
ծնանի քրիստոս: Աւ անոնք ըսին անոր, հրէաս-
տանի բեթլէհէմին մէջ. ինչու որ ասանկ գրուած

է մարգարէին ձեռքովը : Աւ դուն բեթլէհէմ՝ յու-
գայի երկիրը , յուգայի իշխաններուն մէջ պղտիկ
չես . քենէ ինծի իշխան մը պիտի ելէ , որ իմ իս-
րայէլ ժողովուրդս պիտի հովուէ : Ըն ժամանակը
հերովդէս գաղտուկ մոգերը կանչեց , ու աղէկ մը
անոնցմէ քննեց աստղին երեւցած ատենը : Աւ բեթ-
լէհէմ խրկեց անոնք՝ ըսելով . գացէք ան մանուկին
համար աղէկ մը տեղեկացէք , ու երբոր գտնալու
ըլլաք՝ ինծի իմացուցէք , որ ես ալ գամ անոր եր-
կրպագութիւն ընեմ : Աւ երբոր անոնք թագաւո-
րէն լսեցին՝ գացին . ու ահա ան արեւելքը տեսած
աստղերնին անոնց առջիւէն գնաց՝ մանուկին եղած
տեղին վրայ եկաւ կայնեցաւ : Արբոր աստղը տեսան ,
շատ մեծ ուրախութիւնով խնդացին : Աւ երբոր
տուն մտան՝ մանուկը իր մարիամ մօրը հետ տե-
սան , ու ինկան անոր երկրպագութիւն ըթին . և ի-
րենց գանձերը բանալով անոր ընծաներ տուին՝ ոս-
կի ու կնդրուկ ու զմուռ : Աւ տեսիլքով մը հրաման
առնելով՝ որ նորէն հերովդէսի չի դառնան , ուրիշ
ճամլով իրենց երկիրը գացին :

Առաջին Արտակի յետ Յայտնութեան .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր Աստուած , կը խնդրենք քենէ որ քու
ամենազթած ողորմութիւնովդ ընդունիս քու ժողո-
վուրդիդ քեզի մատուցած աղերսանքները . ու նաև

շնորհնս որ չէ թէ միայն իրենց պարտականութիւնը գիտնան ու ճանչնան , հապա շնորհք ու կարողութիւն ալ ունենան հաւատարմարար անոնք՝ի գործ ղնելու , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը .
Լէն :

Թուղթ Պողոսի Առաքելոյ . Հոսմ . Ժբ . 1 .

Աղաչեմ ձեզի Լիբայրներ աստուծոյ ողորմութիւնովը , որ պատրաստէք ձեր մարմինները կենդանի զոհ մը՝ սուրբ , աստուծոյ հաճելի , ձեր բանաւոր պաշտօնը , և ձեր կերպարանքը աս աշխարհիս կերպարանքովը չըլայ , հապա ձեր միտքին նորոգութիւնովը նորոգուեցէք , որ դուք լաւ քննիք , և թէ ինչ է աստուծոյ կամքը՝ բարին ու հաճելին ու կատարեալը : Եսիկայ ինծի տրուած աստուծոյ շնորհքովը բոլոր ձեր մէջը եղողներուն կ'ըսեմ , որ արժանաւոր եղածը մտմտալէն էվել բան չի խորհիք . հապա զգաստանալու մտմտաք , ինչպէս որ աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին չափը : Ինչպէս որ մէկ մարմինին մէջ շատ անդամներ ունինք , և ան բոլոր անդամներուն գործը մի և նոյն չէ . անանկ ալ մենք շատերնիս մէկ մարմին ենք քրիստոսով , բայց ամէն մէկերնիս մէկզմէկու անդամներ ենք :

Ս . Աւետարան . Դ՜ . բ . 41 .

Եւ անոր ծնողքները ամէն տարի զատկի տօնին երուսողէմ կ'երթային : Աւերբոր ան տասներկու

տարուան եղաւ, անոնք տօնին ստվորութեանը պէտ
 Երբոր Երուսաղէմ ելան, և ան օրերը որ լըմընցու-
 ցին ու նորէն ետ դարձան, յիսուս մանուկը երու-
 սաղէմ մնաց. և իր ծնողքները չէին գիտեր: Ալը
 կարծէին անոր համար թէ ճամբորդներուն հետն
 է. մէկ օրուան ճամբու չափ եկան, ու անիկայ դը-
 րացիներուն ու ճանչուորներուն մէջ կը փնտռէին:
 Ալ երբ որ չի գտան, նորէն երուսաղէմ դարձան
 անիկայ փնտռելու: Ալ եղաւ որ իրեք օրէն ետեւ
 տաճարին մէջ գտան անիկայ, որ վարդապետնե-
 րուն հետ նստեր էր, անոնց մօտիկ կ'ընէր, ու անոնց
 կը հարցունէր: Անկէ լսողներուն ամէնքը կը զար-
 մանային անոր իմաստութեանը վրայ ու պատաս-
 խաններուն վրայ: Ալ երբոր տեսան անիկայ՝ զար-
 մացան. ու իր մայրը ըսաւ անոր. որդեակ, աս ի՞նչ
 բան էր որ դուն մեզի բերիր. ահա քու հայրդ ու ես
 կը չարչարուէինք՝ կը փնտռէինք քեզ: Ալ անոնց
 ըսաւ. իս ինչո՞ւ համար կը փնտռէիք, չէիք գիտեր
 թէ ինծի պէտք է իմ հօրս տունը ըլլալ: Ալ անոնք
 անոր խօսքը չի հասկըցան՝ որ իրենց զրուցեց: Ալ
 իջաւ անոնց հետ, ու գնաց նազարէթ. և անոնց
 հնազանդ էր. և անոր մայրը աս ամէն խօսքերը իր
 սրտին մէջ կը պահէր: Ալ յիսուս կը զարդանար
 իմաստութիւնով ու հասակով, և շնորհքով աս-
 տուծմէ ու մարդոյմէ:

Երկրորդ Կիրակի յետ Յայանութեան .

Ս՝ ԱՂԹԱՆՔ .

Լ՝ մենակարող և յաւիտենական Լ՝ ստուած , որ երկինքի ու երկրի մէջ եղած ամէն բաները կը կառավարես . Ողորմութեամբ լսէ քու ժողովուրդիդ աղաչանքներուն . և բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ մեզի քու խաղաղութիւնդ շնորհէ , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Լ՝ Բէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . 4^{րդ} . Ժբ . 6 .

Ուստի մենք կերպ կերպ պարգեւներ ունինք՝ ան մեզի տրուած շնորհքովը . թէ որ մարգարէութիւն՝ հաւատքին չափովը . թէ որ պաշտօն՝ պաշտօնին չափովը . թէ ան որ կը սորվեցունէ՝ վարդապետութեան չափովը : Թէ ան որ կը մխիթարէ՝ մխիթարութեան չափովը . ան որ առատ է՝ ուրախութիւնով . ան որ վերակացու է՝ ջանքով . ան որ ողորմութիւն կ'ընէ՝ ուրախ սրտով : Սէր՝ առանց կեղծաւորութեան . չարը ատել , բարին ետեւէն երթալ : Աղբայրսիրութիւնով մեկզմէկու գթալ . պատուելու մէջ մեկզմէկէ անցնել : Տ՝ անքի մէջ թուլ մի ըլլաք . հոգիով բորբոքեցէք , տէրօջ ծառայեցէք : Հիշտով խնդացէք , նեղութեան համբերեցէք . աղօթքի ստեպ կեցէք : Սուրբերուն պէտք եղածին հաղորդ եղէք . հիւրասիրութեան հետեւեցէք : Ձեզ հալածողները օրհնեցէք . օրհնեցէք ու մի անիծէք : Խնդացողներուն հետ խնդացէք , լա-

ցողներուն հետ լացէք : Սէկը միւսին վրայ նոյնը
խորհի . ամբարտաւանութիւն մի ընէք , հապախու-
նարհներուն հետ խոնարհեցէք :

Ս . Աւետարան . Յ՛՛Է . Բ . 1 .

Աւերբորդ օրը հարսնիք մը կար գալիլեայի կա-
նային մէջ , ու յիսուսի մայրը հոն էր : Հիսուս ալ
կանչուեցաւ և իր աշակերտներն ալ նոյն հարս-
նիքը : Աւերբորդ գինին պակսեցաւ , մայրը յիսուսին
ըսաւ . գինի չունին : Հիսուս ալ անոր ըսաւ , կնիկ՝
դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս , իմ ժամանակս դեռ
հասած չէ : Իր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ , ինչ
որ ձեզի զրուցէ՝ ըրէք : Հոն վեց հաս մարմարիոն
քարէ կարասներ կային՝ հրէաներուն սրբութեանը
համար , որոնց ամէն մէկը երկու կամ իրեք մարի
չափ կ'առնէր : Հիսուս անոնց ըսաւ . լեցուցէք սոո
կարասները ջուրով , և մինչեւ բերանը անոնք լե-
ցուցին : Աւ անոնց ըսաւ . հիմայ առէք , ու տընտե-
սին բերէք , անոնք ալ բերին : Աւ անտեսը երբոր
գինի եղած ջուրին համը առաւ , ու չէր գիտեր ուր-
կից ըլլալը , բայց սպասաւորները գիտէին՝ որ ջուրը
լեցուցին , անտեսը փեսային հետ կը խօսի , և կ'ըսէ .
ամէն մարդ անուշ գինին առաջ կը բաժնէ , ու եր-
բոր խըմած կ'ըլլան՝ ան ժամանակը գէշը . դուն ատ
անուշ գինին մինչեւ հիմայ պահեցիր : Հիսուս հը-
րաշքնորուն սկիզբը ասիկայ ըրաւ գալիլեայի կա-
նային մէջ , ու իր փառքը յայտնեց , և իր աշա-
կերտները իրեն հաւատացին :

Երկրորդ Արտակի յետ Յայտնութեան :

ՄԱՂԹԱՆ Ք .

Լճենակարող և յաւիտենական Լստուած , նայէ մեր տկարութիւններուն քու ողորմութեամբդ , և քու աջ ձեռքովդ մեզի պաշտպան ու օգնական եղիր մեր ամէն վտանգներուն ու կարօտութիւններուն մէջ , մեր Տէր : Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովք . Լ. Պ. :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Հռոմ . Ժբ . 16 .

Ինքզինքնիդ իմաստուն մի սկսէք : Չարին տեղը մէկին չար մի հատուցանէք . ամէն մարդոց առջին բարի բաներ խորհեցէք : Ի՞նչ որ ձեզի հնար է նէ ամէն մարդու հետ խաղաղութիւն ունեցէք : Սիրելիներ , ձեր անձերուն համար վրէժխնդրութիւն մի ընէք , հապա բարկութեան տեղի տուէք , ինչու որ գրուած է . վրէժխնդրութիւնը իմն է , ու ես պիտի հատուցանեմ կ'ըսէ տէրը : Հապա թէ որ քու թշնամիդ անօթի է՝ հաց տուր անոր , և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր , ասիկայ ընելով՝ կրակին կայծերը անոր գլուխը կը դիզես : Չարէն մի յաղթուիր . հապա բարիով չարին յաղթէ :

Ս . Աւետարան . Մատթ . Ը . 1 .

Երբոր ան լեռնէն վար իջաւ , շատ ժողովուրդներ անոր ետեւէն գացին : Աւ մէյմ՝ ալ բորոտ մը եկաւ , երկրպագութիւն կ'ընէր անոր , ու կ'ըսէր . տէր , թէ որ ուզես՝ իս կրնաս մաքրել : Հիսուս իր

ձեռքը անոր երկնցուց ու դպաւ անոր և ըսաւ . կ'ուզեմ՝ սրբուէ . ու իսկոյն բորոտութիւնը անկէ մաքրուեցաւ : Եւ յիսուս ըսաւ անոր . զգո՛յշ կեցիր՝ մէկո՛ւ մը չըսես . հապա գնա՛ դուն քեզ քահանային ցըցուր . և մովսէսի պատուիրած ընծան տո՛ւր անոնց վկայութեան համար : Եւ երբոր կափառնայում մտաւ , հարիւրապետ մը եկաւ իրեն , կ'աղաչէր իրեն՝ ու կ'ըսէր . տէր , իմ ծառաս տունը անդամալոյծ պառկած է , չտրաչար կը տանջուի : Հիսուս ըսաւ անոր . ես կուգամ՝ ու անիկայ կը բժշկեմ : Պատասխան տուաւ հարիւրապետը՝ և ըսաւ . տէր , ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնաս . միայն խօսքով ըսէ , և իմ ծառաս կը բժշկուի : Ինչու որ ես ալ հրամանի տակ մտրդ մըն եմ , իմ ներքեւ զինուորներ ունիմ . ասոր գնա՛ կ'ըսեմ , ու կ'երթայ . և միւսին եկոր կ'ըսեմ , ու կուգայ . և իմ ծառայիս աս'բանը ըրէ՝ ու կ'ընէ : Հիսուս երբոր լսեց՝ զտրմացաւ , ու իր ետեւէն գացողներուն ըսաւ . ճըշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ իսրայէլի մէջ ասանկ հաւատք բնաւ չի գտայ : Բայց ձեզի կ'ըսեմ , որ արեւելքէն ու արեւմուտքէն շատերը պիտի գան ու երկինքի թագաւորութեանը մէջ արրահամին ու սահակին ու յակոբին հետ պիտի բազմին : Եւ թագաւորութեան որդիքները դուրսի խաւարը պիտի ելլեն . հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կըճոցունել : Եւ յիսուս հարիւրապետին ըսաւ . գնա՛ և ինչպէս որ հաւատացիր՝ քեզի թո՛ղ ըլլայ . և ան օրը անոր ծառան ողջ ընցաւ :

Չորրորդ Կիրակի յետ Յայանութեան :

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր Աստուած , որ մեր անանկ մեծ վտանգ-
ներու մէջ ըլլալնիս գիտես , որ ինքըզինքնիս միշտ
հաստատ պահելու կարող չենք մեր տկար բնու-
թեանը պատճառաւ . Սեղի անանկ մէկ զօրութիւն
մը ու պաշտպանութիւն մը չնորհէ , որ մեզ ամէն
վտանգներէ պահպանէ , ու ամէն փորձութիւններէ
աղատէ , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի առաքելոյ . հոռ. 1 . 1 .

Ամէն մարդ որ իշխանութեան տակ է՝ հնազան-
դութեան մէջ թող կենայ . ինչու որ իշխանութիւնը
մէկ տեղէ մը չէ , միայն թէ աստուծոյ . և անոնք
որ կան՝ աստուծոյ կարգուած են : Աստի ան որ
իշխանութեան դէմ կը հակառակի՝ աստուծոյ հը-
րամանին դէմ կը հակառակի . և անոնք որ կը
հակառակին , անձերնուն դատապարտութիւն կ'ըն-
դունին : Ինչու որ իշխանները բարի գործքերու հա-
մար երկիւղ չեն , հապա չարերու : Առաջին ան իշ-
խանութենէն չի վախնալ , բարի գործէ , ու անկէ
գովութիւն պիտի առնես . ինչու որ ան աստուծոյ
սպասաւորն է քեզի աղէկութեան համար : Հապա
թէ որ դուն չարութիւն կը գործես , վախցիր . ինչու
որ պարսպ տեղը մէջքը թուր չի կրեր ան . աստու-
ծոյ սպասաւորն է՝ վրձիմնդիր բարկութիւնով ա-

նոր՝ որ չարութիւն կը գործէ : Եւոր համար պէտք է հնազանդ ըլլալ , չէ թէ միայն բարկութեան համար , հապախղճմտանքին համար ալ : Եւոր համար տուրք ալ կը վճարէք , ինչու որ աստուծոյ սպասաւորներն են միշտ նոյն գործին պարապելով : Աստի՛ ամէնուն եղած պարտքը հատուցէք , որուն որ տուրք՝ տուրքը , որուն որ մաքս՝ մաքսը , որուն որ երկիրը՝ երկիրը . որուն որ պատիւ՝ պատիւը :

Ս. Աւետարան . Մատթ . ք . 23 .

Եւ երբոր նաւը մտաւ , իր աշակերտները իր ետեւէն գացին : Եւ մէյ մ'ալ մեծ ալեկոծութիւն մը ելաւ ծովին մէջ . անանկ որ ալեքներէն նաւը կը ծածկուէր , ու ինքը կը քնանար : Եւ աշակերտները գացին զինքը արթնցուցին ու ըսին , տէր , ազատէ մեզ . ինչու որ կը կորսուինք կոր : Եւ անոնց ըսաւ . թերահաւատներ , ինչո՞ւ վախկոտ էք . ան ժամանակը ելաւ հովերը ու ծովը սաստեց , և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Եւ մարդիկը զարմացան՝ ու կ'ըսէին , ինչպէս մարդ է աս՝ որ հովերը ու ծովը ասոր կը հնազանդին : Եւ երբոր միւս կողմը գերգետնացւոց երկիրը անցաւ , հոն երկու դիւահար իրեն պատահեցան՝ գերեզմաններէն ելած , սաստիկ կատաղած . որ հնար չէր մէկու մը ան ճամբէն անցնիլ : Եւ մէյ մ'ալ աղաղակեցին ու ըսին . յիսո՞ւս որդի աստուծոյ , դուն մեր հետը ի՞նչ բան ունիս , ժամանակէ դուրս եկար մեզ տանջելու : Եւ անոնցմէ

քիչ մը հեռուն խողի երամակ մը կար, որ կ'արածուէին : Ալ գեւերը կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին, թէ որ մեզ ասկէ կը հանես, հրաման ըրէ մեզի որ խողերուն երամակը երթանք : Ալ ըսաւ անոնց . գացէք, և անոնք ելան խողերուն երամակը գացին, և բոլոր երամակը ան բարձր տեղէն ծովը վաղեցին, ու ջուրերուն մէջ մեռան : Ալ խողարածները փախան, ու քաղաքը երթալով ամէնը պատմեցին, ու գիւհաճարներուն պատահածն ալ : Ալ մէյ մ'ալ բոլոր քաղաքը յիսուսի առջին ելաւ, երբոր անկաջ տեսան՝ աղաչեցին անոր որ իրենց սահմաններէն երթայ :

Հինգերորդ Կիրակի յետ Յայտնութեան .

ՍՆՂԹԱՆՔ .

ՈՎ Տէր, կը խնդրենք որ քու եկեղեցիդ ուրնտանիքդ միշտ քու ճշմարիտ հաւատքովդ պահես, որ միայն քու երկնային շնորհացդ յուսոյն ապաւինողները ամէն ժամանակ քու գերագոյն զօրութեամբդ պաշտպանուին, մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Կողոս . գ . 12 .

Ասկէ ետեւ իբրեւ աստուծոյ ընտրեալները՝ սուրբնքը ու սիրելիները, վրանիդ հագէք գութը, ողորմութիւնը, քաղցրութիւնը, խոնարհութիւնը,

հեղու թիւնը , համբերութիւնը , մէկզմէկու ներելով , իրարու թողութիւն տալով . թէ որ մէկը մէկու մը տրտունջ մը ունենայ , ինչպէս որ աստուած քրիստոսով ձեզի թողութիւն շնորհեց՝ անանկ ալ դուք : Եւ աս ամէն բաներուն վրայ սէրը հագէք , որ կատարելութեան կապն է . ու քրիստոսի խաղաղութիւնը ձեր սիրտերուն մէջ հաստատուի , որուն որ դուք կանչուեցաք մէկ մարմինով . ու գոհացող եղիք : Որ քրիստոսի խօսքը առատապէս ձեր մէջը բնակի , ամէն իմաստութիւնով սորվեցունելու ու խրատելու մէկզմէկ . սաղմոսներով ու օրհնութիւններով , ու հոգեւոր երգերով ու շնորհքով ձեր սիրտերուն մէջ զաստուած օրհնելու : Եւ ամէն ինչ որ կ'ընէք խօսքով ու գործքով , բոլորը տէր յիսուսի անունովը ըրէք . գոհացող եղիք անով աստուծմէ ու հօրմէն :

Ս. Աւետարան . Մատթ . ԺԳ . 24 .

Երկինքի թագաւորութիւնը մարդու մը նմանեցաւ , որ իր արտին մէջ աղէկ սերմ կը ցանէ : Ու երբոր մարդիկ քնացան , անոր թշնամին եկաւ , ու վրայէն որոմ ցանեց ցորենին մէջ՝ ու գնաց : Եւ երբոր խոտը բուսաւ՝ ու պտուղ բերաւ , ետքը որոմն ալ երեւան ելաւ : Տանը տիրոջը ծառաները եկան ու իրեն ըսին . տէր դուն քու արտիդ մէջ աղէկ եւրմ չի ցանեցիր մի , ուստի՝ որոմը ուրկից կայ : Եւ ան անոնց ըսաւ . թշնամի մարդ ըրաւ անիկայ :

ծառաները ըսին անոր . կ'ուզե՞ս որ երթանք ու անիկայ մէկ դի քաղենք : Այն ըսաւ անոնց . չէ, որ չըլլայ թէ որովք քաղած ժամանակնիդ ցորենն ալ անոր հետ փրցունէք : Թող տուէք երկուքն ալ մէկ տեղ մինչեւ հունձի ժամանակը մեծնան . ու հունձի ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ . առաջ որովք քաղեցէք, ու անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք երելու համար, ու ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք :

Վեցերորդ Վերակի յետ Յայտնութեան .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Աստուած, որ քու ամենօրհնեալ Որդիդ յայտնուեցաւ սատանային գործքերը քակելու, և մեզ Աստուծոյ որդիքները ու անվախճան կեանքին ժառանգները ընելու . Շնորհէ որ սոս յոյսը ունենալով ինքըզինքնիս մաքրենք, ինչպէս որ ինքը մաքուր է . որ երբոր զօրութիւնով ու մեծ փառքով նորէն գալու ըլլայ, իրեն նման ըլլանք իր յաւիտենական ու փառաւորեալ արքայութեանը մէջ, ուր որ քեզի հետ ո՛վ Հայր և Սուրբ Հոգի, ինքը կենդանի է ու կը թագաւորէ միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Թուղթ Յովնանու Առաքելոյ . Ա . Թուղթ . գ . 1 .

Տեսէք՝ հայրը ինչպէս սէր շնորհեց մեզի, որ մենք աստուծոյ որդիքներ կանչուինք, ասոր համար

աշխարհ մեղ չի ճանչնար , ինչու որ անիկայ չի ճանչցաւ : Արեւիկներ , հիմայ աստուծոյ որդիքներն ենք , և դեռ յայտնի չէ՝ թէ ինչ պիտի ըլլանք . գիտենք՝ որ երբոր անիկայ յայտնուի , անոր նման պիտի ըլլանք . ինչու որ անիկայ պիտի տեսնանք՝ ինչպէս որ է նէ : Եւ ամէն աս յոյսը իր անձին մէջը ունեցողը՝ իր անձը կը սրբէ , ինչպէս որ ան սուրբ է : Եւ ամէն ով որ մեղք կը գործէ , ան օրինազանցութիւն ալ կ'ընէ , և բուն ինքը մեղքը օրինազանցութիւն է : Եւ գիտենք՝ որ անիկայ անոր համար յայտնուեցաւ , որ մեղքերը վերցունէ , և իր մէջը մեղք չի կայ : Եւ ամէն ով որ անոր վրայ հաստատուած է՝ մեղք չի գործեր . և ամէն ով որ մեղք կը գործէ , ան չի տեսաւ անիկայ՝ ու չի ճանչցաւ անիկայ : Տղաքներ՝ մէկը ձեզ չի խաբէ . ան որ արդարութիւն կը գործէ՝ արդար է , ինչպէս որ ան արդար է : Եւ ան որ մեղք կը գործէ՝ սատանայէն է , ինչու որ սատանան սկիզբէն կը մեղանչէ . այս պատճառաւ աստուծոյ որդին յայտնուեցաւ , որ սատանային գործքերը բազէ :

Ս . Աւետարան . Մատթ . Իդ . 25 .

Եւ ժամանակը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ , ահա քրիստոս հոս է կամ հոն , մի՛ հաւատար : Ինչու որ սուտ քրիստոսներ ու սուտ մարգարէներ պիտի ելլին , ու մեծամեծ նշաններ ու հրաշքներ պիտի ցուցունեն , անանկ որ՝ թէ որ հնար ըլլայ ընտրեալներն ալ մոլորցունեն : Եւ հա առաջուց ձեզի ըսի :

Հապա թէ որ ձեզի լսեն՝ թէ ահա անապատին մէջն է, չիլաք, և թէ՛ ահա ծածուկ սեննակներուն մէջն է, մի հաւատաք : Ինչու որ ինչպէս փայլակը՝ որ արեւելքէն կ'ելլէ՝ ու մինչեւ արեւմուտքը կ'երեւայ, անանկ պիտի ըլլայ նաև որդւոյ մարդոյ դալուստը : Ինչու որ ուր որ մեռած մարմին կայ, հոն արծիւները կը ժողւրվին : Շուտ մը ան նեղու թեան օրերէն ետեւ՝ արեգակը պիտի խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը չի պիտի տայ, ու երկինքէն աստղերը պիտի իյնան, ու երկինքի զօրութիւնները պիտի շարժին : Եւ ետքը որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երեւայ երկինքը, ու ան ժամանակը բոլոր ազգերը պիտի ողբան. ու որդին մարդոյ պիտի տեսնան երկինքի ամպերուն վրայ եկած՝ զօրութիւնով ու մեծ փառքով : Եւ իր հրեշտակները պիտի խրկէ մեծ փողով, ու պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս հովերէն, երկինքի մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը :

Եօթանասներորդ ըստած Կիրակին,

Որ է Առաջին Կիրակի Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր, կը խնդրենք որ քու ժողովուրդիդ ազաւանքները բարեգթութեամբ ընդունես, որ մենք որ մեր մեղքերուն համար արդարապէս պատժուած ենք, քու ամենաուսատ ողորմութեամբդ ազատինք քու անուանդ փառքին համար, մեր Փրկիչ Հիսուս

Քրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թա-
գաւորէ միանգամայն քեզի Հօր , և Սուրբ Հոգ-
ւոյն հետ միշտ մէկ Աստուած մը , յաւիտեանս յա-
ւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . կոթ . Թ . 24 .

Ահա գիտե՛ր՝ որ տապաւնեցին մէջ վազողները ,
վազելով կը վազեն ամէնքը . սակայն մէկը կ'առնէ
յաղթութեան վարձքը . անանկ վազեցէք որ հաս-
նիք : Ամէն ո՛վ որ կը պատերազմի՝ ամէն բանի մէջ
ժուժկալ կ'ըլլայ . անոնք եղծանելի պսակը առնե-
լու , ու մենք անեղծանելին : Սւտի՛ ես ալ անանկ
կը վազեմ , չէ թէ որպէս անստուգութեամբ . ա-
նանկ կը ծեծկուիմ , չէ թէ որպէս թէ հովերը ծե-
ծելով . հապա իմ մարմինս կը ճնշեմ ու կը հնա-
զանգեցունեմ , որ չըլլայ թէ ես որ ուրիշներուն
քարոզեցի , ես ինքնս անպիտան գտնուիմ :

Ս . Աւետարան . Մարտ . Ի . 1 .

Երկինքի թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու
մը նման է , որ առտուանց կանուխ ելաւ իր այգիին
մշակներ բռնելու : Եւ մշակներուն հետ օրը դա-
հեկանի մը խօսք կապեց , ու իր այգին խրկեց : Եւ
ժամը իրեքին ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ՝ որ շուկանե-
րուն մէջ պարսպ կայներ էին , ու ըսաւ անոնց .
դուք ալ իմ այգիս գացէք , և ինչ որ արժան է՝ ձեզի
կուտամ : Եւ անոնք գացին , ու նորէն ժամը վեցին

ու ժամը իննին ելաւ՝ անանկ ըրաւ : Այլ ժամը տաս-
 նըմեկին ելաւ ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ կայներ
 էին, անոնց ալ ըսաւ . ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը դատարկ
 կայներ էք : Ասին անոր, ինչու որ մէկը մեզ վարձք-
 ով չի բռնեց . ըսաւ անոնց . դուք ալ այգիին գա-
 ցէք, և ինչ որ արժան է պիտի առնէք : Այլ երբոր
 իրիկուն եղաւ՝ այգիին տէրը իր տնտեսին ըսաւ .
 կանչէ մշակները ու անոնց վարձքը տուր, ետքիննե-
 րէն սկսելով մինչեւ առջինները : Արբոր տասնըմե-
 կերորդ ժամունները եկան, ամէն մէկը մէյմէկ դա-
 հեկան առին : Այլ առջինները եկան՝ կը կարծէին
 թէ էվել պիտի առնեն, ու անոնք ալ մէյմէկ դա-
 հեկան առին : Արբոր առին, տանուտէրոջը գան-
 գատ կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին, ատ ետքինները ժամ մը
 գործեցին, և անոնք մեզի հաւասար ըրիր, որ օրուան
 բոլոր ու տաքութիւնը կրեցինք : Անիկայ պատաս-
 խան տուաւ անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ . ընկեր, ես
 քեզ չեմ զրկեր, ինծի հետ դահեկանի մը խօսք չի
 կապեցիր մի : Այլ քուկինդ՝ ու գնա՛, կ'ուղեմ որ
 աս ետքիններուն ալ անանկ տամ՝ ինտոր որ քեզի
 տուի : Այլ թէ ես իշխանութիւն չունիմ իմ բանե-
 րուս հետ ինչ որ ուղեմ նէ ընեմ, կամ թէ քու
 աչքդ չար է՝ որ ես առատաձեռն եմ : Այսանկ յե-
 տինները առաջին պիտի ըլլան, ու առաջինները
 յետին . պատճառն որ կանչուածները շատ են, բայց
 ընտրուածները քիչ :

Վաթառներորդ Կիրակի ,

Որ է Երկրորդ Կիրակի Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Տէր Աստուած , դուն որ մեր դորձքերուն
ամենեւին չապաւինելնիս աղէկ կը ճանչնաս . Շը-
նորհէ քու ողորմութեամբդ որ քու զօրութիւնդ
մեզ պաշտպանէ ամէն ձախորդութիւններու դէմ ,
մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Բ . Կրն . Ժա . 19 .

Հօժարութիւնով կը համբերէիք յիմարներուն
ձեր իմաստութիւնովը : Ինչու որ կը համբերէք՝ թէ
որ մէկը ձեզ խաբէ , թէ որ մէկը ծառայեցունէ ,
թէ որ մէկը ձեր ունեցածը ուտէ , թէ որ մէկը բան
մը առնէ , թէ որ մէկը հպարտանայ , թէ որ մէկը
ձեր երեսին զարնէ : Ատ քամահրանքին կերպովը
կ'ըսեմ , որպէս թէ մենք տկար մի եղանք . ինչ բանի
որ մէկը կը համարձակի , անխոհեմութեամբ կ'ը-
սեմ , ես ալ կը համարձակիմ : Անոնք եբրայեցի՞
նն , ես ալ . իսրայէլայի՞նն , ես ալ . արբահամու
ղաւա՞կնն , ես ալ . քրիստոսի պաշտօնեաներնն ,
Վանդգնութեամբ կ'ըսեմ թէ էվելօքը ես . թէ որ
աշխատանքով՝ էվելի , թէ որ ծեծով՝ շատ էվելօք ,
թէ որ բանտով՝ անոնցմէ խիստ շատ , թէ որ մա-
հուան նեղութիւններով՝ շատ անգամ . Հինգ ան-
գամ հրէաներէն քառսունէն մէյ մը պալիաս ծե-
ծուեցայ . իրեք անգամ ձաղկով ծէծուեցայ , ան-

գամ մը քարկոծուեցայ . իրիք անգամ նաւակոծութեան հանդիպեցայ . գիշեր ու ցորեկ անդունդներուն մէջ տառապեցայ . շատ անգամ ճամբորդութեան մէջ գետերէն նեղութիւններ , աւազակներէն նեղութիւններ , ազգէ նեղութիւններ , հեթանոսներէն նեղութիւններ , քաղաքին մէջ նեղութիւններ , անապատը նեղութիւններ , ծովը նեղութիւններ , սուտ եղբայրներէն նեղութիւններ . ջանքի ու աշխատանքի մէջ . շատ անգամ քնհատութեան մէջ , անօթութեան ու ծարաւութեան մէջ . շատ անգամ պահեցողութեան մէջ . ցրտութեան ու մերկութեան մէջ : Թող ուրիշ նեղութիւնները որ աւմէն օր ռամիկ ժողովուրդը վրաս կը դիզուէր , և ամէն եկեղեցիներուն հոգը : Ո՞վ հիւանդ կ'ըլլայ՝ որ ես հիւանդ չըլլամ . ո՞վ կը գայթակղի՝ որ ես չերիմ : Թէ որ պարծիլ պէտք ըլլայ , իմ տկարութիւններուս վրայ պարծենամ : Լստուած և մեր տէր յիսուս քրիստոսի հայրը գիտէ՝ որ յաւիտեան օրհնակ է , թէ ես սուտ չեմ զրուցեր :

Ս . Աւետարան . Դէպ . Ը . 4 .

Երբոր շատ ժողովուրդներ հաւքեցան , ու զանազան քաղաքներէ որ իրեն եկան , առակով ըսաւ :
 Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմերը ցանելու . և երբոր ցանեց՝ մէկ մասը ճամբուն վրայ ինկաւ ու կոխկըտտուեցաւ , ու երկինքի թռչունները անիկայ կերան :
 Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ , ու բուսնելուն

պէս չորցաւ՝ Թացութիւն չունենալուն համար : Աւ
ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ , ու փուշերը անոր հետ
բուսնելով՝ խղճեցին անիկայ : Աւ ուրիշը աղէկ ու
պարարտ հողի վրայ ինկաւ , ու երբոր բուսաւ՝ հա-
րիւրապատիկ պտուղ տուաւ . երբոր ստիկայ խօ-
սեցաւ , ըսաւ . ան որ լսելու ականջ ունի՝ Թող լսէ :
Աշակերտները կը հարցունէին անոր , Թէ ի՞նչ է
ան առակը : Աւ ան ըսաւ . ձեզի տրուած է աստու-
ծոյ արքայութեան խորհուրդները գիտնալ . բայց
ուրիշներուն առականերով . որ պիտի տեսնան՝ ու չի
տեսնան , և պիտի լսեն՝ ու չիմանան : Բայց ան ա-
ռակը աս է . սերմը աստուծոյ խօսքն է : Աւ ճամ-
բուն վրայիները անոնք են՝ որ կը լսեն , ու ետքը
սատանան կուգայ՝ անոնց սիրտէն ան խօսքը կը
հանէ , որ չըլլայ Թէ հաւատան ու փրկուին : Աւ ա-
պառաժին վրայիները անոնք են , որ երբոր կը լսեն
ուրախութեամբ կ'ընդունին ան խօսքը , ու արմատ
չունին . ժամանակ մը կը հաւատան , ու փորձու-
թեան ժամանակը կը հեռանան : Աւ փուշերու մէջ
ինկածներն ալ անոնք են , որ երբ ան խօսքը կը լը-
սեն , ու աշխարհիս հոգերովը ու մեծութիւնովը ու
ցանկութիւնովը զբաղած ըլլալով՝ կը խղճուին , և
անպտուղ կ'ըլլան : Բայց պարարտ հողին վրայի-
ները անոնք են , որ ան խօսքը բարի և ուրախ սրտով
լսելով՝ կ'ընդունին , ու համբերութիւնով պտուղ
կուտան :

Յիսուսներորդ Կիրակի .

Որ է երրորդ Կիրակի Առաջաւորաց Բարեկենդանէն ետեւ .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Տէր , դուն որ մեզի սորվեցուցիր թէ առանց սիրոյ եղած որ և իցէ գործ մը բոլորովին անօգուտ է . իսկէ մեզի քու Սուրբ Հոգիդ , և հաստատէ մեր սրտին մէջ ան սիրոյ ազնիւ պարգեւը , որ խաղաղութեան և ամէն առաքինութեանց հաստատ կապն է . և որ առանց անոր ապրողները մեռած կը սեպուին քու առջիդ . Շնորհէ ասիկայ քու միածին Որդւոյդ ։ Յիսուս Քրիստոսի սիրուն համար . Ամէն ։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Կրն . Ժդ . 1 .

Թէ որ մարդոց ու հրեշտակներուն լեզուները խօսիմ՝ ու սէր չունենամ , ես պղինձի պէս եղայ՝ որ ձայն կը հանէ . կամ ծնծղաներուն պէս որ կը լռողանջեն : Իսկ թէ որ մարգարէութիւն ունենամ , ու ամէն խորհուրդները իմանամ՝ և ամէն գիտութիւն , և թէ որ ամէն հաւատքը ունենամ , մինչեւ անգամ լեռները փոխիխելու , ու սէր չունենամ , ոչինչ եմ : Իսկ թէ որ ամէն ունեցածս աղքատներուն կերցունեմ , ու մարմինս կրակի տամ , ու սէր չունենամ , բան մը չեմ շահիր : Աէրը երկայնամիտ է , կը քաղցրանայ , սէրը չի նախանձիր , չի գոռոզնար , չի հպարտանար . չի յանդգնիր , իրենը չ'փնտռեր , չի շարանար , գէշ չի խնդրեր . անիրաւութեան վրայ չի խնդար , հապա ճշմարտութեան վրայ

կուրախանայ . ամէն բանի կը դիմանայ . ամէն բանի կը հաւատայ . ամէն բանի կը յուսայ . ամէն բանի կը համբերէ : Սէրը բնաւ չի տկարանար . թէ որ մարգարէ ու թիւններ ըլլան՝ կը խափանին . թէ որ լեզուներ ըլլան՝ կը լռեն . թէ որ դիտութիւն՝ կը խափանի : Ինչու որ փոքր 'ի շատէ դիտենք . ու փոքր 'ի շատէ կը մարգարէանանք : Բայց երբոր կատարեալը գայ , աս շատէն քիչը պիտի խափանի : Արբոր տղայ էի՝ տղի պէս կը խօսէի , տղի պէս կը խորհէի , տղի պէս կ'իմանայի . բայց երբոր մարդ եղայ՝ տղայութեան բաները մէկ դի դրի : Ս'ենք հիմայ իբր հայելիի մէջ օրինակով կը տեսնանք , բայց ան ժամանակը դէմէ դէմ . հիմայ շատէն քիչ տեղեակ եմ , բայց ան ժամանակը պիտի դիտնամ՝ ինչպէս որ ինքը զիս ճանչցաւ : Այլ հիմայ կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր , աս իրեքը . և ասոնցմէ պիտի մեծը սէրն է :

Ս . Աւետարան . Ժբ . 51 .

Այլ տասներկուքը առանձին առնելով՝ ըսաւ անոնց , ահա մենք երուսաղէմ կ'ենլենք . ու մարգարէներուն ձեռքով որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի կատարուին : Ինչու որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի ու ծաղը պիտի ըլլայ . ու պիտի ծեծեն ու անիկոյ մեռցունեն , և իրեք օրէն յարութիւն պիտի առնէ : Այլ անոնք աս բաներէն բան մը չիմացան . հապա ան խօսքը անոնցմէ ծած-

կուած էր , ու ըսուածը չէին հասկընար : Այլ եղաւ որ երբ ինքը երիքովի կը մօտենար , կոյր մուրացկան մը ճամբուն վրայ նստած էր : Արբոր ժողովուրդին անյնիլը լսեց , հարցուց՝ թէ ի՞նչ է ան : Այլ անոր ըսին թէ յիսուս նազովբեցին կ'անցնի : Այլադակեց ու ըսաւ . յիսուս որդի դաւթի՝ ողորմէ ինծի : Այլ ա. նոնք որ առջեւէն կ'երթային՝ կը չեխէին անիկայ որ ձայնը լռէ . և ան էվելոք կը պօռար , որդի դաւթի՝ ողորմէ ինծի : Յիսուս կայնեցաւ , ու հրաման ըրաւ անիկայ իրեն բերելու . ու երբոր մօտեցաւ , հարցուց անոր և ըսաւ . ի՞նչ կ'ուզես դուն որ բեղի ընեմ , ան ալ ըսաւ . տէր՝ որ աշվըներս բացուին , ու տեսնամ : Այլ յիսուս ըսաւ անոր . նայէ , քու հաւատքդ քեզ բժշկեց : Այլ շուտ մը տեսաւ , ու անոր ետեւէն կ'երթար՝ և փառք կուտար աստուծոյ , և ամէն ժողովուրդն ալ որ տեսան , աստուծոյ օրհնութիւն կուտային :

Միտրոյ չորեքշաբթի , որ է Մեծ Պահոց առաջին օրը .

ՄԱՂԹԱՆ Ք.

Այլ ամենակալ և յաւիտենական Աստուած , գուն որ քու ստեղծածներուդ մէկն ալ չես ատեր , և ամէն զղջացողներուն մեղքը կը ներես . Աոր ու զղջացող սիրտեր ստեղծէ մեր մէջը , որ մենք մեր մեղքերուն վրայ արժանապէս ողբալով , և մեր թշուառութիւնը ճանչնալով , քենէ կատարեալ նե-

քուժ և թողութիւն ընդունինք ո՛վ Աստուած ողոր-
մութեան , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհք-
ովը , Ամէն :

Այս Մաղթանքը Մեծ Պահոց ամէն օրը պիտի կարդացուի ,
աւուր պատշաճի Մաղթանքէն ետեւ .

Յովհէայ . Բ . 12 .

Ղարձէք ինծի կ'ըսէ տէր աստուած , բոլոր ձեր
սրտովը , պաքով , լալով ու կոծով : Պատուեցէք սիր-
տերնիդ , չէ թէ հանդերձնիդ , և ձեր տէր աստու-
ծոյն զարձէք , որ ողորմած ու գթած է , երկայնա-
միտ ու բազումողորմ , որ չարութեան կը ցաւի : Ո՛վ
գիտէ թէ ինքը պիտի դառնայ ու զղջայ , և իր ե-
տեւը օրհնութիւն պիտի թողու . զո՛հ ու պատարագ
մեր տէր աստուծոյն : Փող չալեցէք սիօնի մէջ .
պաքը սուրբ պահեցէք , պաղատանք քարոզեցէք :
Դողովուրդները ժողվեցէք . միաբանութիւնը սըր-
բեցէք , ծերերը ընտրեցէք , աղաքը ու կաթ ուտող-
ները ժողվեցէք . փեսան իր սենեակէն թո՛ղ ելլէ ,
ու հարսը առագաստէն : Թո՛ղ քահանաները ու տէ-
րոջը պաշտօնեաները աստիճաններուն ու սեղան-
ներուն մէջ տեղը լան և ըսեն . ներէ՛ ո՛վ տէր քու
ժողովուրդիդ , և քու ժառանգութիւնդ նախա-
տինքի մի տար , անոր վրայ ուրիշները տիրելու , որ
հեթանոսներուն մէջ չընեն թէ՛ ո՛ւր է անոնց աս-
տուածը :

Ս. Աւետարան. Մարտի 2. 16.

Երբոր պաք կը պահէք՝ կեղծաւորներուն պէս տրտում մի ըլլաք. որ երեսնին կ'աւրեն, որ մարդոց երեւան թէ պաք կը պահեն. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնց վարձքը միայն ան է: Եւ այց դուն երբոր պաք կը պահես, գլուխդ օծէ, ու երեսդ լուս, որ մարդոց պահողի մը պէս չերեւնաս. հապա գաղտուկ քու հօրդ. և քու հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնայ, քեզի յայտնապէս պիտի հատուցանէ: Եւ որի վրայ ձեզի համար գանձ մի գիշէք, ուր որ ցեցը ու ժանկը կ'ապականեն, և ուր որ գողերը գետինը կը ծակեն ու կը գողնան: Եւ ապա երկինքը ձեզի համար գանձ գիշեցէք, ուր որ ոչ ցեցը ու ոչ ժանկը կ'ապականեն, և ոչ գողերը գետինը կը ծակեն ու կը գողնան: Եւ ինչու որ ձեր գանձը ուր է նէ, սիրտերնիդ ալ հոն կ'ըլլայ:

Մեծ Պահոց Առաջին Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆ Ք.

Ո՛վ Տէր, դուն որ մեզի համար քառսուն օր և քառսուն գիշեր պահեցողութեամբ կեցար. Եւ նորհաք տուր մեզի անանկ պահեցողութիւն մը ունենալու, որ մարմիննիս հոգիին հպատակ ըլլալով, կարող ըլլանք միշտ հնազանդելու քու աստուածային ազդեցութիւններուդ արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով, քու փառքիդ ու պատուոյդ համար. որ կենդանի ևս ու կը թագաւորես միան-

դամայն շօրը և Սուրբ շոգւոյն հետ , մէկ Մատուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Աճէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Բ . Կրն . Դ . 1 .

Ձեզի գործակից ենք , ու կ'աղաչենք որ դուք աստուծոյ շնորհքը պարապ տեղը չընդունիք : Ինչու որ ընդունելի ժամանակը ձեզի լսեցի՝ կ'ըսէ , ու փրկուածեան օրը ձեզի օգնեցի : Ահա ընդունելի ժամանակ . ահա օր փրկութեան : Այլայ որ բանով մը պատճառ տաք , որ պաշտօնը արատաւորի . հապաւ ամէն բանի մէջ անձերնիդ ընծայեցէք իբր աստուծոյ սպասաւորները՝ մեծ համբերութիւնով նեղութիւններու վիշտերու ու չարչարանքներու մէջ , ծեծերու մէջ , բանտերու մէջ , խռովութիւններու մէջ . աշխատութիւններու մէջ , հսկումներու մէջ , ծոմապահութիւններու մէջ . սրբութիւնով , գիտութիւնով , երկայնատութիւնով , քաղցրութիւնով . սուրբ հոգիով , անկեղծ սիրով . ճշմարտութեան խօսքովը , աստուծոյ զօրութիւնովը , արդարութեան զէնքովը՝ որ աջ կողմէն ու ձախ կողմէն է . փառքով ու անարգանքով , գովութիւնով ու պարսաւանքով . խաբողներու պէս՝ ու ճշմարիտ . անծանօթներու պէս՝ ու ճանչցուածներ . մահկանացուներու պէս , ու ահա կենդանի ենք . պատժուածներու պէս , ու չէթէ սպաննուած . տրտմածներու պէս , ու միշտ ուրախ ենք . տնանկներու պէս , ու շատերը կը մեծցունենք , իբր թէ բան մը չունինք , և ամէն բան ունինք :

Ս. Աւետարան . Մատթ . Գ . 1 .

Ըն ժամանակը յիսուս սուրբ հոգիէն անապատը տարուեցաւ՝ սատանայէն փորձուելու : Եւ քառսուն ցորեկ ու քառսուն գիշեր ծով պահելէն ետքը՝ աւոթեցաւ : Եւ փորձողը եկաւ անոր ըսաւ . թէ որ դուն աստուծոյ որդին ես՝ ըսէ որ աս քարերը հաց ըլլան : Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . գրուած է որ՝ չէ թէ միայն հացով մարդ կ'ապրի , հապա ան ամէն խօսքովը՝ որ աստուծոյ բերնէն կ'ելլէ : Ըն ժամանակը սատանան կ'առնէ կը տանի անիկայ սուրբ քաղաքը , ու անիկայ տաճարին աշտարակին վրայ կը կայնեցունէ , և կ'ըսէ անոր . թէ որ աստուծոյ որդին ես՝ դուն քեզ ասկէ վար նետէ . ինչու որ գրուած է , թէ իր հրեշտակներուն պատուիրած է քեզի համար , ու քեզ ձեռքի վրայ պիտի կրեն , որ բնաւ ոտքդ քարի չի զարնես : Է յիսուս նորէն անոր ըսաւ . գրուած է , թէ քու տէր աստուածդ չի փորձես : Սատանան նորէն կ'առնէ կը հանէ անիկայ շատ բարձր լեռան մը վրայ , ու աշխարհի բոլոր թաղաւորութիւնները անոր կը ցըցունէ , և անոնց փառքը . և անոր կ'ըսէ . աս ամէնը քեզի կուտամ , թէ որ իյնաս ինծի երկրպագութիւն ընես : Ըն ժամանակը յիսուս անոր կ'ըսէ . ետիս դնա՛ սատանա . ինչու որ գրուած է՝ քու տէր աստուծուդ երկրպագութիւն ընես , ու անիկայ միայն պաշտես : Ըն ժամանակը սատանան անիկայ թողուց . և ահա հրեշտակները եկան , ու անիկայ կը պաշտէին :

Մէծ Պահոց Երկրորդ Կիրակին .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Լճենակարող Լստուած , դուն որ կը տեսնաս
Թէ ինքըզինքնուս ամենեւին կարողութիւն չունինք
մեր անձին օգնութիւն մը ընելու . Պահէ դրսուանց
մեր մարմինները , և ներսուանց մեր հոգիները , որ
պաշտպանութիւնք մարմինին պատահելու բոլոր ձա-
խորդութիւններէն , և հոգիին վնասող չար խոր-
հուրդներէն , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհք-
ովը . Լճէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Թէս . Գ . 1 .

Եղբայրներ ձեզի կ'աղաչենք ու յիսուս քրիս-
տոսով կը յորդորենք . որ ինչպէս մենէ ընդունե-
ցիք , Թէ ինտոր պէտք է ձեզի երթալ ու աստուծոյ
հաճոյ ըլլալ . ինչպէս որ կ'երթաք ալ , որ էվել է-
վելօք անոր մէջ շատնաք : Եւ գիտէք Թէ ինչ պա-
տուէրներ տուինք ձեզի տէր յիսուսով : Ինչու որ
աստուծոյ կամքը աս է , ձեր սրբութիւնը . որ դուք
պոռնկութենէ հրաժարիք . ձենէ ամէն մէկը գիտ-
նայ իր ամանը մաքրութիւնով ու պատուով ձեռք
ձգել . չէ Թէ ցանկութեան ցաւերով՝ ինչպէս որ
ուրիշ հեթանոսները որ զատուած չին ճանչնար :
Չըլլայ որ ատ գործին մէջ չափազանց ըլլայ ու իր
եղբայրը զրկէ . ինչու որ տէրը վրէժխնդիր է ատ ա-
մէն բաներուն վրայ . ինչպէս որ առաջուց ձեզի ը-
սինք և վկայութիւն դրինք : Այսին զի աստուած

մեղ պղծութեան չի կանչեց , հապա սրբութեան :
Ուստի ան որ կ'անարգէ , չէ թէ մարդը կ'անարգէ ,
հապա աստուած՝ որ սուրբ հոգին ձեզի տուաւ :

Ս . Աւետարան . Մատթ . Ժե . 21 .

Եւ էջիսուս անկէ ելաւ տիւրոսի ու սիդոնի կող-
մերը գնաց : Եւ մէյ մ'ալ քանանացի կնիկ մը ա-
նոնց սահմաններէն ելած , կ'աղաղակէր ու կ'ըսէր .
տէր՝ որդի դաւթի , ողորմէ ինծի . աղջիկս դեւէն
չարաչար կը չարչարուի : Եւ ինքը անոր պատասխան
չի տուաւ . և իր աշակերտները կ'աղաչէին իրեն՝ և
կ'ըսէին . արձրկէ անիկայ ինչու որ մեր ետեւէն կը
պօռայ : Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . ես ու-
րիշին չի խրկուեցայ , հապա խորացելի տանը կոր-
սուած ոչխարներուն : Եւ ան եկաւ երկրպագու-
թիւն կ'ընէր իրեն և կ'ըսէր . տէր , օգնէ ինծի : Էջի-
սուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ . աղէկ չէ
տղոցը հացը առնել , ու շուններուն ձգել : Եւ ան
ըսաւ . իրաւ է տէր , ինչու որ շուններն ալ իրենց տե-
րոջը սեղանէն թափած փշրանքներէն կը կերակրին :
Եւ ժամանակը յիսուս պատասխան տուաւ անոր
ու ըսաւ . ո՞վ կին՝ քու հաւատքդ մեծ է . ինչպէս
որ կ'ուզես անանկ ըլլայ քեզի . և նոյն ժամուն ա-
նոր աղջիկը բժշկուեցաւ :

Մեծ Պահոց Երբորդ Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Կաղաչենք քեզի ո՛վ Ամենակարող Աստուած , նայէ քու խոնարհ ծառաներուդ սրտին բաղձանքներուն , և տարածէ մեր վրայ քու Մեծ վայելչութեանդ աջը , որ մեզ պահպանէ բոլոր մեր թշնամիներուն դէմ , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքով . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես . Է . 1 .

Աստուծոյ նմանող եղիք՝ սիրելի զաւկըներու պէս , և սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ քրիստոս մեզ սիրեց , և իր անձը մեզի համար մատնեց՝ աստուծոյ պատարագ ու զոհ ըլլալով անուշ հոտով : Բայց պոռնկութիւն ու ամէն կերպ պղծութիւն , կամ ագահութիւն ալ ձեր մէջը չ'ըսուի , ինչպէս որ սուրբերուն կը վայելէ . ու գարշելի բաներ՝ կամ յիմարական խօսքեր կամ խեղկատակութիւն՝ որ չի վայելեր . հապա էմբլօք գոհութիւն : Ասկայ իմանալով գիտնաք , որ ամէն պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ , որ կռապաշտ է , քրիստոսի ու աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ ժառանգութիւն չունի : Չըլլայ որ մէկը ձեզ սնտի բաներով խաբէ . ինչու որ ասոր համար աստուծոյ բարկութիւնը անհնազանդ զաւկըներուն վրայ կուգայ : Ուրեմն անոնց հաղորդ մի ըլլաք : Որ թէպէտ ժամանակ մը դուք ալ խաւար էիք , բայց հիմայ լոյս էք տէրոյնով , լուսոյ որդիք-

ներուն պէս քալեցէք . ինչու որ լուսոյ պտուղը ամէն
կերպ բարութիւնով է՝ ու արդարութիւնով ու ճշ-
մարտութիւնով : Վննեցէք՝ թէ ինչ է տէրօջը հա-
ճելին . ու խաւարին անպտուղ գործքերուն հաղորդ
մի ըլլաք , հապա ելելօք յանդիմանեցէք : Ինչու որ
անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բանը խօսիլը ան-
գամ ամօթ է : Բայց ամէն բան լուսէն յանդիմա-
նուած՝ յայտնի կ'ըլլայ . ինչու որ ամէն բան որ
յայտնի է՝ լոյս է : Ինոր համար կ'ըսէ . արթնցիր
դուն՝ որ կը քընանաս , և մեռելներէն կանգնէ , ու
բրիտոս քեզի լուսատու պիտի ըլլայ :

Ս . Աւետարան . Դ . Ժա . 14 .

Յիսուս համբ դեւ մը կը հանէր . ու եղաւ որ
երրորդ դեւերելաւ՝ ան համբը խօսեցաւ , և բոլոր ժո-
ղովուրդները զարմացան : Աւ անոնցմէ ոմանք ըսին ,
դեւերուն իշխանին բէեղգերուղին ձեռքովը ատիկայ
դեւերը կը հանէ : Արիշներն ալ կը փորձէին ու եր-
կինքէն նշան մը կը խնդրէին անկէ : Բայց ինքը ա-
նոնց խորհուրդը գիտնալով , ըսաւ անոնց . ամէն
թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւրուի .
և տուն մը իրեն դէմ բաժնուած՝ կը կործանի :
Հապա թէ որ սառանան ինքիրմէ բաժնուած է ,
ի՞նչպէս պիտի մնայ անոր թագաւորութիւնը . որ
ինծի համար կ'ըսէք թէ՝ դեւերուն իշխանովը բէ-
եղգերուղով ատիկայ դեւերը կը հանէ : Թէ որ ես
բէեղգերուղով դեւերը կը հանեմ , ձեր որդիքները

Ինչով կը հանեն , ատոր համար անոնք ձեր դատաւորը պիտի ըլլան : Հապա թէ որ աստուծոյ մատովը դէւերը կը հանեմ , ուրեմն աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է : Երբոր ուժով մարդ մը զէնքերը վրան առած իր տունը կը պահպանէ , անոր ունեցածը խաղաղութեան մէջ կը մնայ : Իսկ թէ որ իրմէ էվելի ուժովը վրան գալով անիկայ յաղթէ , անոր զէնքերը կը հանէ՝ որուն ինքը ապաւինած էր , և անոր կողոպուտը կը բաժնէ : Ինչ որ իմ հետս չէ՝ ինծի հակառակ է , և ան որ իմ հետս չի ժողվեր՝ կը ցրուէ : Եր ժամանակ պիղծ գելը մարդէ մը կ'ելլէ՝ ցամաք տեղերը կը պտըտի , հանգստութիւն կը փնտրուէ , ու երբոր չի գտնայ , կ'ըսէ . նորէն իմ տունս դառնամ ուսկից որ ելայ : Եւ կուգայ մաքրուած ու շըտկուած կը գտնայ : Ինչ ժամանակը կ'երթայ ու իրմէն էվելի չար ուրիշ եօթը գել կ'առնէ , ու կը մտնայ հոն կը բնակի . և ան մարդուն վերջին վիճակը առջինէն գէշ կ'ըլլայ : Եւ եղաւ որ երբ այս բաները կը խօսէր , ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերուց՝ ու ըսաւ . երնէկ է ան փորին՝ որ քեզ կրեց , և ան ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին : Եւ ինքը ըսաւ . էվելոք երնէկ անոնց՝ որ աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը կատարեն :

Մեծ Պահոյ Զորքի Կերակին .

ՄԱՂԹ ԱՆՔ .

Հնորհէ մեզի կ'ազաւենք ով Լեւնակարող

Ըստուած , որ մենք՝ որ մեր չար գործքերուն հա-
մար արդարեւ պատժուելու արժանի ենք , գիժու-
թեամբ քու շնորհքիդ միտթարութիւնովը խալը-
սինք , մեր Տէր և Փրկիչ Հիսուս Վրիստոսի շը-
նորհքովը . Լ.Պէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Գաղա . Դ . 21 .

Բան մը ըսէք ինձի , որ օրէնքին ներքեւը կ'ու-
ղէք ըլլալ , օրէնքը չէք մի կարդացեր դուք : Ինչու
որ գրուած է թէ՝ աբրահամ երկու որդի ունէր ,
մէկը աղախինէն , ու մէկը ազատէն : Բայց ան որ
աղախինէն էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր , և ան
որ ազատէն՝ խոստմունքին նայելով . որ օրինակի
նմանութիւն մըն է , ինչու որ ասոնք են ան երկու
կտակարանները , մէկը սինա լեռնէն ծառայութեան
ծնած՝ որ հագարն է : Ինչու որ հագարը արաբիացի
մէջ սինա լեռն է , հաւասար է աս երուսաղէմին ,
որ իր զաւկըներովը մէկ տեղ կը ծառայէ : Բայց վե-
րին երուսաղէմը ազատ է , որ մեր ամենուն մայրն
է : Ինչու որ գրուած է , ուրախ եղիր ամուլ՝ որ չէիր
ծնաներ , կանչէ ու աղաղակէ՝ որ տղաբերքի ցաւ
չէիր քաշեր . վասն զի դուն մէկ դի ձգուածդ՝ էրիկ
ունեցողէն էվել զաւկըներ ունիս : Ուստի մենք եղ-
բայրներ՝ սահակին պէս խոստմունքին զաւկըներն
ենք : Բայց ինտոր ան ժամանակը ան որ մարմնոյ
կողմանէ ծնած էր՝ հոգիին կողմանէ եղածը կը հա-
լածէր , անանկ ալ հիմայ : Սակայն գիրը ինչ կ'ը-

սէ . դժուրս հասնէ ատ աղախինը ու անոր տղան , որ
աղախինին զաւակը աղատին զաւկին հետ չի ժա-
ռանդէ : Աւտի եղբայներ՝ մենք աղախինին զաւկը-
ները չենք , հապա աղատին :

Ս . Աւետարան . ԶԳԴ . Դ . 1 .

Յիսուս գալիլեացոց տիբերիայի ծովուն միւս
կողմը գնաց , և անոր ետեւէն շատ ժողովուրդ կ'եր-
թար . ինչու որ հիւանդներուն վրայ ըրած հրաշք-
ները կը տեսնային : Յիսուս լեռ մը ելաւ , ու հոն
աշակերտներովը մէկ տեղ նստաւ : Այլ հրէաներուն
զատիկ տօնը մօտ էր : Յիսուս իր աշակերտները վեր
վերուց , ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կուգար իր
քովը , ըսաւ փիլիպպոսին , ուսկի՞ց հաց առնենք՝ որ
ատոնք ուտեն : Մտիկայ կ'ըսէր անիկայ փորձելու .
բայց ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր : Փիլիպպոս պա-
տասխան տուաւ անոր , երկու հարիւր դահեկանի
հաց ատոնց բաւական չէ , թէ և ամէն մէկը մէյմէկ
քիչ առնէ : Այլ աշակերտներէն մէկը՝ վէմ սիմոնին
եղբայրը անդրէաս իրեն ըսաւ . հոս տղայ մը կայ ,
որ հինգ հատ գարիէ հաց ունի՝ ու երկու ձուկ .
բայց ի՞նչ կ'ըլլայ ան այդչափ մարդոցը : Յիսուս
ըսաւ . նստեցուցէք ատ մարդիկը , և ան տեղը շատ
խոտ կար , ու մարդիկը նստան թուով հինգ հա-
ղարի չափ : Այլ յիսուս հացը առաւ՝ ու գոհացաւ , և
ան նստողներուն բաժնեց . անանկ ալ ձուկերէն որ-
չափ որ ուզեցին : Այլ երբոր կշտացան , ըսաւ աշա-

կերտներուն . Ժողովեցէք ան մնացած կտորները՝ որ
բան մը չի կորսուի : Ժողովեցին , ու տասներկու սա-
կառ լեցուցին ան հինգ գարիէ նկանակէն մնացած
կտորուանքները , որ ուտողներէն էվելցաւ : Բայց
երբոր մարդիկը ան ըրած հրաշքները տեսան՝ կ'ը-
սէին , թէ աս է Ճշմարիտ մարգարէն՝ որ աշխարհք
պիտի գար :

Մեծ Պահոյ Հինգերորդ Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Կը խնդրենք քեզի ո՛վ Ամենակարող Աստուծ ,
քու Ժողովուրդիդ վրայ ողորմութեամբ նայելու .
որ միշտ քու մեծազօր բարեգթութեամբդ կառա-
վարուի ու պահպանուի թէ հոգւով և թէ մարմ-
նով , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Աւաքելոյ . Եբր . Թ . 11 .

Բայց բրիստոս որ եկաւ ան գալու բարիքնե-
րուն քահանայապետը՝ մեծ ու կատարեալ ու անձե-
ռագործ խորանովը . այսինքն ան՝ որ աս ստեղծուած-
ներէն չէ , ոչ ալ նոխազներուն ու զուարակներուն
արիւնովը , հապա իր արիւնովը անգամ մը սուրբ
տեղը մտաւ յաւիտենական փրկութիւն գտնալով :
Վասն զի թէ որ ցուրերուն ու նոխազներուն արիւնը՝
և երինջներուն մոխիրը ցանուելով պղծուածները
կը սրբէր մարմնոյ սրբութեանը կողմանէ . Որչափ

նաեւ ի քրիստոսի արիւնը, որ յաւիտենական հոգիին ձեռքովը իր անձը աստուծոյ անարատ պատարագ մատոյց, ձեր խղճմանքը պիտի սրբէ ան մեռած գործքերէն՝ կենդանի աստուածը պաշտելու : Եւ անոր համար ինքը աս նոր դաշինքին միջնորդն է, որ իր մահը առջի դաշինքները չի պահուելուն համար փրկութիւն ըլլալով, հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան ան խոստմունքը ընդունին :

Ս. Աւետարան . Թ. 15 . Ը . 46 .

Ձենէ ո՞վ կրնայ իս յանդիմանել մեղքի համար . թէ որ ճշմարիտը ձեզի կ'ըսեմ, ի՞նչու ինձի չէք հաւատար : Եւ որ աստուծմէ է՝ աստուծոյ խօսքերը կը լսէ . ու դուք անոր համար մօտիկ չէք ըներ, որ աստուծմէ չէք : Պատասխան տուին հրէաները՝ և ըսին անոր . աղէկ չե՞նք մի ըսեր որ դուն սամարացի ես . ու քու ներսիդիդ դեւ կայ : Պատասխան տուաւ յիսուս՝ և ըսաւ . իմ ներսիդիս դեւ չի կայ . հապա ես իմ հայրս կը պատուեմ, ու դուք իս կը նախատէք : Եւ իմ փառքս չեմ փնտռեր . կայ մէկը որ կը փնտռէ՝ ու կը դատէ : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ՝ յաւիտեան մահ չի տեսնար : Զրէաները անոր ըսին . հիմա քիտցանք որ քու ներսիդիդ դեւ կայ . արքահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները . և դուն կ'ըսես՝ թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահ չի ճաշա-

կեր : Սիթէ դուն մեր հայր արքահամէն մեծ ես՝
որ մեռաւ, և մարգարէները մեռան . հապա դուն
քեզ ո՞վ կ'ընես : Պատասխան տուաւ յիսուս, թէ
որ ես իմ անձս փառաւորեմ, իմ փառքս ոչինչ է,
իմ հայրս է՝ որ իս կը փառաւորէ, որուն համար
կ'ըսէք թէ մեր աստուածն է, ու անիկայ չէք ճանչ-
նար, բայց ես գիտեմ անիկայ . ու թէ որ ըսեմ՝
թէ անիկայ չեմ գիտեր, ձեզի պէս սուտ կ'ըլլամ,
հապա ես գիտեմ ան, ու անոր խօսքը կը պահեմ :
Ձեր արքահամ հայրը կը փափաքէր իմ օրս տես-
նալու, տեսաւ և ուրախացաւ : Զրէաները անոր
ըսին . դուն տակաւին յիսուն տարու չի կաս, ար-
քահամն ալ մի տեսար : Յիսուս անոնց ըսաւ, ճշ-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . ես արքահամին ըլ-
լալէն առաջ եմ : Քարեր առին՝ որ անոր վրայ
ձգեն . բայց յիսուս պահվառուեցաւ, ու տաճարէն
հլաւ գնաց :

Ճաղկազարդի Կերակին.

ԽԱՂԹԱՆՔ .

Ո՞վ Լճենակարող ու յաւիտենական Լստուած,
որ մարդկային ազգին վրայ ունեցած գորովալից
սիրոյդ համար Փրկիչնիս Յիսուս Քրիստոս քու
որդիդ աշխարհ խրկեցիր մեր մարմինը առնելու ու
խաչին վրայ մեռնելու, որ բոլոր մարդկային ազգը
անոր ամենամեծ խոնարհութիւնը օրինակ առնէ .

Ողորմութեամբ շնորհէ որ մենք իր համբերութեանը օրինակին հետեւելով, իր յարութեանն ալ հաղորդ ըլլանք, մեր Տէր ։ յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը . ԼՊԷ ։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Փիւնի . Բ . 5 .

Ձենէ ամէն մէկը թող նոյն միտքը ունենայ, որ նաեւ քրիստոս յիսուսի մէջն էր . որ աստուծոյ կերպարանքը ունենալով, աստուծոյ հաւասար ըլլալը զրկանք մը չի սեպեց . հապա անձը ունայնացուց ծառայի կերպարանք ստնելով, մարդու նման ըլլալով, և կերպարանքովը մարդու պէս գըտնուելով, խոնարհեցուց իր անձը՝ մինչեւ անգամ մահուան հնազանդ ըլլալով ։ Եւ որ համար աստուած ալ անիկայ էմելօք բարձրըցուց, և անոր առնուն մը շնորհեց, որ ամէն անուններէն վեր է ։ Որ յիսուս քրիստոսի անուանը ամէն ծուներ պիտի կրկնուի, երկնաւորներուն ու երկրաւորներուն ու սանդարամետականներուն . և ամէն լեզու պիտի խոստովանի, թէ յիսուս քրիստոս տէր է՝ հօր աստուծոյ փառքին ։

Ս . Աւետարան . Մարթ . Իէ . 1 .

Երբոր առտու եղաւ, բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին ծերերը խորհուրդ ըրին յիսուսի համար անիկայ մեռցունելու ։ Եւ անիկայ կապեցին՝ ու առին դացին . ու պոնտացի պիղատոս դա-

տաւորին ձեռքը տուին : Ին ժամանակը յուգան՝ որ
անիկայ մատնեց , տեսնալով թէ դատապարտուե-
ցաւ , զղջաց՝ ու ետ դարձուց ան արծաթը քահա-
նայապետներուն ու ժողովուրդին ծերերուն , և ը-
սաւ . մեղայ , որ անմեղ արիւն մատնեցի . և անոնք
ըսին . մեր հոգը չէ , դուն գիտես : Եւ արծաթը տա-
ճարին մէջ ձգեց՝ ու դուրս ելաւ . ու գնաց ինքը-
զինքը խղճեց : Բայց քահանայապետները արծաթը
առնելով ըսին . արժան չէ ատիկայ գանձանակը
դնել , ինչու որ արիւնի դին է : Խորհուրդ ընելով
բրուտին արտը ծախու առին անով , օտարներուն
գերեզմանի համար : Ինոր համար ան արտը մինչեւ
այսօր արիւնի արտ ըսուեցաւ : Ին ժամանակը կա-
տարուեցաւ երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը .
և առին երսուն արծաթը՝ ծախուածին գինը , որ
խորայէլի որդիքներէն ոմանք աժեցուցին : Եւ տուին
անիկայ բրուտին արտին , ինչպէս որ տէրը ինծի
հրամայեց : Եւ յիսուս դատաւորին դիմացը կայնե-
ցաւ . դատաւորը հարցուց անոր՝ ու ըսաւ . դուն ես
հրէաներուն թագաւորը . և ըսաւ . դուն կ'ըսես : Եւ
քահանայապետներէն ու ծերերէն զըպարտուած ա-
տենը՝ ամենեւին բան մը պատասխան չի տուաւ : Ին
ատենը պիղատոս ըսաւ անոր . չե՞ս լսեր , որչափ
քեզի դէմ ատոնք կը վկայեն : Եւ անոր ամենեւին
բան մը պատասխան չի տուաւ , մինչեւ շատ զար-
մացաւ դատաւորը : Բայց սովորութիւն ունէր դա-
տաւորը՝ որ ան տօնին կապուած մը կ'արձըկէր ժո-

զովուրդին , ով որ ուզէին : Ըն ժամանակը յետու
 բարարբա անունով երեւելի կապուած մը ունէին ,
 երբոր մէկ տեղ եկան՝ պիղատոս անոնց ըսաւ . աս
 երկուքէն ո՞րը կ'ուզէք որ ձեզի արձըկեմ . յետու
 բարարբան՝ թէ յիսուս քրիստոս ըսուածը : Ինչու
 որ գիտէր՝ թէ նախանձութեան համար մատնեցին
 անիկայ : Եւ երբոր ատենը նստած էր , իր կինը
 խրկեց իրեն՝ ու ըսաւ . ան արդարին հետ դուն բան
 մը չունիս , ինչու որ այսօր երազիս մէջ ատոր հա-
 մար շատ դիպուածներ անցան իմ վրայէս : Բայց
 քահանայապետները ու ծերերը ժողովուրդը հաւա-
 նեցուցին , որ բարարբան ուզեն՝ ու յիսուսը կորսն-
 ցունեն : Պատասխան տուաւ դատաւորը՝ ու ըսաւ
 անոնց , աս երկուքէն ո՞րը կ'ուզէք որ ձեզի արձըկեմ .
 և անոնք ըսին . բարարբան : Պիղատոս ըսաւ անոնց ,
 հապա ի՞նչ ընեմ յիսուսը՝ որ քրիստոս կ'ըսուի :
 Ըմէքը ըսին . թող խաչուի . և ինքը ըսաւ . Ի՞նչ
 չար գործ ըլլաւ , և անոնք ալ հովելի կ'աղաղակէին
 ու կ'ըսէին , թող խաչուի : Եւ պիղատոս տեսնալով
 որ օգուտ մը չըլլար՝ հապա հովելօք խռովութիւն
 կ'ըլլայ , ջուր առաւ՝ ձեռվրները ժողովուրդին առ-
 ջին լուաց՝ ու ըսաւ . ես ատ արդարին արիւնէն ան-
 պարտ եմ . դուք գիտէք : Պատասխան տուաւ բոլոր
 ժողովուրդը՝ և ըսաւ . ատոր արիւնը մեր վրայ և մեր
 զաւկներուն վրայ : Ըն ժամանակը բարարբան ար-
 ձըկեց , ու յիսուսը ծեծելով ձեռվրներն տուաւ՝ որ
 խաչուի : Ըն ատենը դատաւորին զինուորները պա-

լատին մէջը առին յիսուսը , և բոլոր զինուորներուն
 գունդը անոր վրայ ժողվեցին . մերկացուցին զինքը ,
 ու կարմիր վերարկու մը հագուցին անոր : Եւ փու-
 շերէ թագ մը ոլորելով՝ անոր գլուխը դրին , ու եղէգ
 մը անոր աջ ձեռքը . և անոր առջին ծունկի վրայ
 գալով՝ ծաղը կ'ընէին ու կ'ըսէին . *հղջ կեցիր հը-*
րէից թագաւոր : Եւ անոր վրայ թուփնելով՝ եղէգը
 կ'առնէին , և անոր գլուխը կը ծեծէին : Եւ երբոր
 ծաղը ըրին անիկայ , կարմիր վերարկուն վրայէն
 հանեցին , ու իր լաթերը իրեն հագուցին , ու տարին
 անիկայ որ խաչը հանեն : Եւ գուրս ելլելուն՝ կիւ-
 րենացի մարդ մը գտան սիմոն անունով , անիկայ
 բռնեցին՝ որ անոր խաչը վերցունէ : Եւ եկան գող-
 գոթա ըսուած տեղը , որ գլուխ կտրելու տեղ է :
 Եւ որ լեղիով խառնած գինի տուին որ խըմէ , ու
 երբոր համը առաւ՝ չուզեց խըմել : Եւ անիկայ խաչը
 հանեցին . անոր լաթերն ալ վիճակով բաժնեցին ,
 որ մարգարէին ըսած խօսքը կատարուի . իմ լաթերս
 մէջերնին բաժնեցին , ու պատմութեանիս վրայ վի-
 ճակ ձգեցին : Եւ նստեր անիկայ կը պահէին : Եւ
 անոր գլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած դրին ,
 թէ՛ *աս է յիսուս հրէից թագաւորը :* Եւ ժամանակը
 անոր հետ երկու գողեր խաչը հանեցին , մէկը անոր
 աջ կողմը՝ և միւսը ձախ կողմը : Եւ անոնք որ կ'անց-
 նէին՝ կը հայհոյէին անոր , ու գլուխնին շարժելով
 կ'ըսէին . *վախ որ տաճարը կը քակէիր , ու իրեք օ-*
րը անիկայ կը շինէիր . դուն քեզ ապրեցուր . թէ

որ աստուծոյ որդին ես՝ ատ խաչէդ վար իջիր : Անանկ ալ քահանայապետները կարդացողներուն ու ծերերուն հետ ծաղը կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին . ուրիշները ապրեցուց , իր անձը չի կրնար ապրեցունել . թէ որ իսրայէլի թագաւորն է՝ թող հիմայ իջնայ խաչէն , և անոր հաւատանք : Թէ որ աստուծոյ յուսացեր է հիմայ թող փրկէ ան՝ թէ որ կ'ուզէ անիկայ . ինչու որ ըսաւ թէ՝ ես աստուծոյ որդին եմ : Ար հետը խաչուած գողերն ալ անիկայ նոյնպէս կը նախատէին : Ալ օրուանը վեց ժամէն մինչեւ ինը ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ : Ալ ժամը իննին յիսուս մեծ ձայնով կանչեց՝ ու ըսաւ . ելի՛՛ ելի՛՛ լամա սաբաբ թանի . որ ըսել է , աստուած իմ աստուած իմ՝ իս ինչո՞ւ թողուցիր : Անոնցմէ ոմանք՝ որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին՝ ըսին . եղիան կը կանչէ ատ : Ալ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց՝ քացախով լեցուն սպունդ մը առաւ , ու անցուց եղէգի մը՝ տուաւ անոր որ խըմէ : Ալ ուրիշները կ'ըսէին . թող տուր նայինք թէ եղիան կուգայ առիկայ ազատելու : Ալ յիսուս նորէն մեծ ձայնով կանչեց՝ ու հոգին արձըկեց : Ալ մէյ մ'ալ տաճարին վարագուրը վերէն վար երկո՛ք ճրղքուեցաւ , ու երկիրը շարժեցաւ , ու քարերը պատուեցան : Ալ գերեզմանները բացուեցան , ու շատ սուրբ ննջեցեալներու մարմիններ յարութին առին : Ալ անոր յարութենէն ետեւ գերեզմաններէն ելան՝ սուրբ քաղաքը մտան , ու շատերուն երեւցան : Այց հարիւրապե-

տը ու իրեն հետ յիսուսը պահողները , երբոր տե-
սան շարժումները ու եղած բաները՝ շատ վախցան
ու ըսին . ճշմարիտ ասիկայ աստուծոյ որդին էր :

Աւագ Երկուշաբթի .

Եսայեայ . կգ . 1 .

Ո՞վ է աս՝ որ եղումէն կուգայ . իր զգեստներուն
կարմրութիւնը բոսորայէն . գեղեցիկ պատմութեան
նով ու մեծ զօրութիւնով : Աս արդարութիւն ու
փրկութեան իրաւունքը կը խօսիմ : Անշու կարմիր
են քու զգեստդ . ու հանդերձներդ հնձանը կոխու-
ղին նման : Հնձանը ես միայն կոխեցի , ու հեթա-
նոսներէն մէկը չի կար . սրտամտութիւնով անոնք
կոխեցի , ու բարկութիւնով անոնք ճղմեցի , և ա-
րիւն թափելով իմ ամէն հանդերձներս ներկեցի :
Անշու որ հատուցման օրը անոնց վրայ հասած էր ,
ու փրկութեան տարին եկած հասած : ‘Այցեցայ’ և
մէկը չի կար օգնող , մտմտացի՝ ու օգնութեան հա-
նող մը չի կար , իմ բազուկս անոնք փրկեց . ու իմ
սրտամտութիւնս միայն ինծի օգնեց : Անոնք իմ բար-
կութիւնովս կոխեցի , ու սրտամտութիւնովս մոլ-
թեցի , ու անոնց արիւնը գետինը թափեցի : Տէ-
րոջը ողորմութիւնը պիտի յիշեմ . տէրոջը քաջու-
թիւնը միտքս պիտի բերեմ ամէն բանի մէջ՝ որ
տէրը մեզի կը հատուցանէ . տէրը բարեբար դատա-
ւոր է իսրայէլի տանը , որ իր ողորմութեան չափովը
և իր մեծ արդարութեան չափովը մեզի կը շնորհէ :

Այլ ըստաւ թէ իմ ժողովուրդս իմ զաւակըներս են,
 ու իս չի պիտի անարգին. և անոնց փրկութիւն ե-
 ղաւ: Անոնց ամէն նեղութենէն, չէ թէ պատգա-
 մաւոր մէկը, ու չէ թէ հրեշտակ մը. հապա տէրը
 ինքը փրկեց անոնք. անոնք սիրելուն և անոնց խը-
 նայելուն համար, անոնք ինքը ազատեց. ու վեր
 վերուց անոնք. ու յաւիտեան անոնց ամէն օրերուն
 մէջ բարձրացուց: Սակայն անոնք ապստամբեցան,
 և անոր սուրբ հոգին բարկացուցին. ու տէրը անոնց
 թշնամութեան դարձաւ. ինքը անոնց հետ պատե-
 րազմեցաւ: Այլ միտքը բերաւ առջի օրերը. թէ ո՞ւր
 է մովսէսը ու անոր ժողովուրդը. որ երկրէն ոչխար-
 ներուն հովիւը հանեց. ո՞ւր է ան՝ որ անոնց մէջ
 տէրոջը հոգին դրաւ: Այլ մովսէսը իր աջ ձեռքովը
 վեր վերուց, ու իր փառաց բազուկովը անոր առջին
 ջուրերը բաժնեց, իր անունը յաւիտենական ընելու
 համար: Անոնք անապատը անցնող ձիոյն պէս ան-
 դունդներէն անցուց: Այլ դաշտէն անցնող կենդա-
 նիին նման, ու չի հոգնեցան. տէրոջը հոգին իջաւ,
 ու անոնց առաջնորդեց. անանկ քու ժողովուրդդ
 տարիր՝ քեզի փառաւոր անուն մը ընելու: Այլ արդ-
 երկինքէն դարձիր, ու բու սրբութեանդ ու փառքիդ
 տաճարէն տկս. ո՞ւր է քու նախանձդ՝ ու քու զօ-
 րութիւնդ. ո՞ւր է քու գթութեանդ անբաւ ողոր-
 մութիւնը, որով մեղի կը ներէիր: Այլ, ասն զի դուն
 ես մեր հայրը, թէ և արբահամ մեզ չի գիտցաւ, ու
 խորայէլ մեզ չի ճանչցաւ. բայց դուն մեր հայրը՝

մեզ փրկէ, ինչու որ սկիզբէն քու անունդ մեր վրայ է: Ի՞նչու համար մեզ քու ճամբաներէդ մոլորացուցիր. մեր սիրտը խստացուցիր քենէ չի վախնալու, դարձիր քու ծառաներուդ համար, դարձիր քու ժառանգութեանդ ազգերուն համար: Վուցէ քու սրբութեանդ լեռը չի պիտի ժառանգենք. մեր թըշնամիները մեզ նեղեցին, և քու սրբութիւնդ կոխեցին: Լուսնին պէս եղանք՝ երբոր մեր վրայ չէիր նայէր, և քու անունդ մեր վրայ կանչուած էր:

Ս. Աւետարան. Մարի. Ժդ. 1.

Եւ երկու օրէն ետեւ զատիկ էր ու բաղարջակերք. քահանայապետները ու կարդացողները կ'ուզէին՝ թէ ի՞նչպէս հնարքով մը անիկայ բռնեն ու մեռցունեն: Բայց կ'ըսէին թէ՛ այս տօնին մէջ չէ, որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ: Աւ երբոր ինքը բեթանիա էր՝ բորոտ սիմոնին տունը սեղան նստած, կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը պատուական սուղ նարդոսի եղ ունէր. և ան շիշը կոտրեց՝ անոր գրւխուն վրայ թափեց: Եւ աշակերտները չարացան ու ըսին, ի՞նչու համար ոչինչ եղաւ ատ եղը: Իրեք հարիւր դահեկանէն էվել կրնար ծախուիլ ատ եղը, ու աղքատներուն տրուիլ. ու շատ կը բարկանային անոր: Եւ յիսուս անոնց ըսաւ. թող տուէք ատոր, ի՞նչու անհանգիստ կ'ընէք. ինչու որ ինծի բարի գործ մը գործեց: Աղքատները ամէն ժամանակ ձեր հետը ունիք, ու երբոր ուզէք՝ կրնաք անոնց բարի

ընել . բայց իս միշտ ձեր հետը չունիք : Այս փնչ որ ունէր՝ ըրաւ . առաջուց իմ մարմինս օծեց՝ պատնուելու նշան : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . բոլոր աշխարհի մէջ ուր որ աս աւետարանը քարոզուի , ասոր ըրածն ալ զինքը յիշելու համար պիտի խօսուի : Ալ յուգա իսկարիովտացին տասներկուքին մէկը՝ գնաց քահանայապետներուն , որ անիկայ անոնց մատնէ : Անոնք երբոր լսեցին՝ խնդացին , ու իրեն ստակ խոստացան տալու . և կ'ուզէր՝ թէ փնչ պէս պատեհոյթիւնով մը անիկայ մատնէ : Ալ բաղարջակերքին առջի օրը՝ որ զատիկը կը մորթէին , աշակերտները ըսին իրեն . ո՞ւր կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ զատիկը ուտես : Ալ ինքը աշակերտներէն երկուքը խրկեց՝ ու ըսաւ անոնց . գացէք քաղաքը , ու երբոր քաղաքը կը մտնաք՝ մարդ մը կը պատահի ձեզի , որ ուսին վրայ ջուրի աման ունի , անոր ետեւէն գացէք : Ալ որ տունը որ մտնայ , տանը տիրոջը ըսէք . վարդապետը կ'ըսէ , ո՞ւր է ան իջեալը՝ որ հոն աշակերտներովս զատիկը ուտեմ : Ալ ան ձեզի զարդարուած մեծ վիրնատուն մը պիտի ցրցունէ . հոն պատրաստեցէք մեզի : Ու իր աշակերտները գացին պատրաստելու . քաղաքը եկան՝ ու գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ . ու զատիկը պատրաստեցին : Ալ երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկուքին հետ մէկ տեղ եկաւ : Ու երբոր նստեցան ու դեռ կ'ուտէին , յիսուս ըսաւ . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի՝ որ ձենէ մէկը իս պիտի մատնէ , որ հետս ալ

կ'ուտէկոր : Եւ անոնք սկսեցին տրտմիլ՝ ու ամէն
 մէկը ըսել . միթէ ե՞ս եմ , և միւսը միթէ ե՞ս եմ :
 Ինքը պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց . ատ տաս
 ներկութեղ մէկը՝ որ ինծի հետ պնակը խօթեց : Եւ
 բաւ որդին մարդոյ պիտի երթայ՝ ինտոր որ գրուած
 է անոր համար . բայց վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռ
 քովը որդին մարդոյ պիտի մատնուի . աղէկ էր ա
 նոր՝ որ ծնած ալ չըլար ան մարդը : Ու դեռ որ
 կ'ուտէին , յիսուս հաց առաւ , օրհնեց ու կտրեց ,
 անոնց տուաւ ու ըսաւ . առէք՝ ատ իմ մարմինս է :
 Ու բաժակը առաւ , գոհացաւ ու տուաւ անոնց , և
 ամէնքը անկէ խմեցին : Եւ ըսաւ անոնց . աս իմ ա
 բիւնս է նոր ուխտի , որ շատերուն համար կը թա
 փուի : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ մէյ մ'ալ որթին
 բերքէն չի պիտի խմեմ մինչեւ ան օրը , երբոր անի
 կայ նոր խմեմ աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ :
 Ու գոհացան ելան ձիթենեաց լեռը : Եւ յիսուս ը
 սաւ անոնց . ամէնքդ ալ աս գիշեր ինէ պիտի դայ
 թակղիք . ինչու որ գրուած է , թէ հովիւը պիտի
 զարնեմ , ու ոչխարները ցիրուցան պիտի ըլլան :
 Բայց յարութենէս ետեւ ձենէ առաջ գալիլեա
 պիտի երթամ : Պատասխան տուաւ պետրոս և ըսաւ
 անոր . թէպէտ ամէնքն ալ պիտի դայթակղին , բայց
 ես ոչ : Եւ յիսուս ըսաւ անոր . Ճշմարիտ կ'ըսեմ
 քեզի . որ դուն աս գիշեր հաւը երկու անգամ չի
 խօսած՝ իրեք անգամ իս պիտի ուրանաս : Բայց
 պ'տրոս էվելոք կը պնդէր ու կ'ըսէր , թէ որ քեզի

հետ մեռնելու ալ հասնիմ, քեզ չեմ ուրանար
 նոյնպէս ամէնքն ալ կ'ըսէին: Եւ Կան ան գեղը՝ որուն
 անունը գեթսեմանի էր, և աշակերտներուն ըսաւ.
 հոս նստեցէք՝ մինչեւ որ ես աղօթք ընեմ: Եւ իր
 հետը առաւ պետրոսը ու յակովբոսը ու յօհաննէսը,
 ու սկսաւ տրտմիլ ու հոգ ընել: Եւ ժամանակը ը-
 սաւ անոնց, իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է.
 հոս կեցէք՝ ու արթուն մնացէք: Եւ քիչ մը առաջ
 գնաց, երեսին վրայ գետինը ինկաւ, ու աղօթք ը-
 րաւ, որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ անցնի: Եւ
 ըսաւ, արեւ հայր, ամէն բան քեզի հնարաւոր է,
 անցնուր ինէ աս բաժակը. բայց չէ թէ ինչպէս որ ես
 կ'ուզեմ՝ հապա ինչպէս որ դուն կը կամիս: Եւ ե-
 կաւ անոնք քնացած գտաւ, ու ըսաւ պետրոսին.
 սիմոն կը քնանաս, չի կրցար ժամ մը արթուն կե-
 նալ: Եւ արթուն կեցիք ու աղօթք ըրէք, որ փորձու-
 թեան մէջ չի մտնաք. հոգիս յօժար է, բայց մար-
 մինս տկար: Ու նորէն գնաց աղօթք ըրաւ, և նոյն
 խօսքերը ըսաւ: Եւ կէ կրկին դարձաւ, և անոնք
 քունի մէջ գտաւ. ինչու որ աչվ ըններնին ծանրըցեր
 էր, ու չէին գիտեր թէ ինչ պատասխան տան ա-
 նոր: Եւ որորդ անգամ եկաւ՝ ու ըսաւ անոնց. ասկէ
 ետեւ քնացէք ու հանգչեցէք. ինչու որ վախճանը
 հասաւ, ժամը եկաւ, և ահա որդին մարդոյ մեղա-
 ւորներուն ձեռքը կը մատնուի: Եւ էք երթանք. ին-
 չու որ ահա մօտեցաւ ան՝ որ իս պիտի մատնէ:
 Ու գեռ ինքը ան կը խօսէր՝ յուգա իսկարիովտացին

տասներկուքին մէկը եկաւ, և իր հետ մեծ բաղմու-
 թիւն սուրերով ու բիրերով քահանայապետներէն
 ու կարգացողներէն ու ծերերէն: Սասնիչը նշան
 մը տուած՝ ու ըսած էր, ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ ան
 է. անիկայ բռնեցէք ու զգուշութեամբ տարէք:
 Այլ շուտ մը գնաց անոր ըսաւ. ռաբբի ռաբբի, ու
 անիկայ համբուրեց: Այլ անոնք ձեռք ձգեցին անոր՝
 ու անիկայ բռնեցին: Այլ անոր քովը կայնողնե-
 րուն մէկը սուրը քաշեց զարկաւ քահանայապետին
 ծառային, ու անոր ականջը կտրեց: Պատասխան
 տուաւ յիսուս՝ և ըսաւ անոնց. իբր գողի վրայ ելաք
 սուրերով ու բիրերով իս բռնելու: Սիշտ ձեր
 քովն էի՝ ու տաճարին մէջ կը սորվեցունէի, և իս
 չի բռնեցիք. բայց որ մարդարէներուն գիրքերը
 կատարուն: Ան ժամանակը բոլոր աշակերտները
 թողուցին անիկայ՝ ու փախան: Այլ մէկ երիտասարդ
 մը անոր ետեւէն կ'երթար՝ մերկ մարմինին վրայ
 կտաւ մը առած. երիտասարդները անիկայ բռնե-
 ցին: Ան ալ կտաւը թողուց՝ մերկ փախաւ անոնցմէ:
 Այլ տարին յիսուս կայիափա քահանայապետին, ու
 անոր հետ կուգային բոլոր քահանայապետները ու
 կարգացողները ու ծերերը: Այլ պետրոս հեռուանց
 անոր ետեւէն կ'երթար մինչեւ բուն ներսը քահա-
 նայապետին բակը, ու սպասաւորներուն հետ նըս-
 տաւ, ու կրակին լուսովը կը տաքնար: Այլ քահա-
 նայապետները ու բոլոր տտեանը յիսուսի դէմ վը-
 կայութիւն կը փնտռէին, որ անիկայ մեռցունեն, և

կարող չէին գտնալու : Ինչու որ շատ սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր դէմ , ու վկայութիւնները մէկզմէկու նման չէին : Ուրիշները ելան սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր վրայ՝ ու կ'ըսէին , մենք լսեցինք ատկէ՝ որ կ'ըսէր . ես ատ ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ , ու իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի շինեմ՝ անձեռագործ : Բայց անանկ ալ անոնց վկայութիւնը նման չէր : Ա՛յրջը քահանայապետը ելաւ մէջ տեղը կայնեցաւ՝ կը հարցունէր յիսուսի , ու կ'ըսէր . պատասխան չե՞ս իտար , ի՞նչ կը վկայեն ատոնք քու վրադ : Բայց ան միայն լուռ կեցեր էր , և բան մը պատասխան չէր իտար . քահանայապետը նորէն երկրորդ անգամ անոր կը հարցունէր ու կ'ըսէր . դո՞ւն ես քրիստոսը՝ օրհնեալ աստուծոյ որդին : Պատասխան տուաւ յիսուս և ըսաւ անոր . դո՞ւն ըսիր որ ես եմ . բայց պիտի տես . նաք որդին մարդոյ զօրութեան աջ կողմը նստած , ու երկինքի ամպերովը եկած : Այլ քահանայապետը շուտ մը հանդերձը պատուեց՝ ու ըսաւ , ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ : Ա՛հա ամէնքդ ալ լսեցիք ատոր բերնէն հայհոյութիւնը . ձեզի ի՞նչպէս կ'երեւայ , և ամէնքը դատապարտեցին անիկայ՝ թէ մահապարտ է : Այլ ոմանք սկսեցին երեսը թուրնել , գլխուն վրայ լաթ ձգել , ապտակ զարնել ու ըսել , մարգարէացիր մեզի ո՞վ քրիստոս , ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ . և սպառաւորները անոր ապտակ կը զարնէին : Այլ պետրոս որ դեռ վարը դաւիթն

էր, բաճանայապետին մէկ աղախինը եկաւ, ու ան-
սաւ անիկայ՝ որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր՝ ու ը-
սաւ, դուն ալ նազովընցի յիսուսին հետն էիր :
Ըն ուրացաւ ու ըսաւ. չեմ ճանչնար ու չեմ գիտեր
դուն ինչ կը խօսիս. և երբոր դուրսի բակը ելաւ,
հաւն ալ խօսեցաւ : Ըղախինը նորէն տեսաւ անի-
կայ, ու սկսեց բոլորտիքը կայնողներուն ըսել, թէ
աս ալ անոնցմէ է : Եւ ան կրկին ուրացաւ. և քիչ
մը ժամանակէն ետքը՝ նորէն բոլորտիքը կայնողնե-
րը պետրոսին ըսին. իրաւցունէ դուն ալ անոնցմէ
ես. ինչու որ գալիլեացի ես, և իսկ քու խօսքդ նման
են : Եւ ան սկսեց նշովել՝ երգում՝ ընել ու ըսել,
թէ ես ան մարդը չեմ ճանչնար՝ որուն համար որ
դուք կ'ըսէք : Եւ նոյն ժամուն երկրորդ անգամ
հաւը խօսեցաւ. ու յիշեց պետրոս ան խօսքը՝ որ
յիսուս իրեն ըսաւ, թէ՝ դեռ հաւը երկու անգամ
չի խօսած՝ դուն իս իրեք անգամ պիտի ուրանաս, և
սկսաւ լալ :

Աւագ Երեքշաբթի.

Եսայէայ. Ժ. Ծ.

Տէրոջը խրատը իմ ականջս կը բանայ, ու ես
չեմ ապստամբիր ու ետ դառնար : Առնակս զաք-
նուելու տուի, ու ծնօտս ապստակուելու. երեսս ա-
մօթէն ու թուքնուէն չի դարձուցի : Բայց տէրը՝
տէրը ինձի օգնական եղաւ. անոր համար չամչցայ.
Հապա երեսս հաստատուն քարի պէս ըրի, ու գիտ-

ցայ՝ թէ չի պիտի ամչնամ : Ինչու որ մօտ է ան՝ որ
 իս կ'արդարացունէ : Ո՞վ է իմ թշնամիս , առաջ
 թող գայ՝ ու կայնի . և իս դատողը ո՞վ է , թող ինծի
 մօտենայ : Ինչու որ ահա տէրը՝ տէրը ինծի օգնա-
 կան է . ո՞վ է՝ որ իս կը չարչարէ . ահա դուք ամէնք-
 նիդ հանդերձի պէս պիտի մաշիք , ու մաշեցունող
 ցեցը ձեզ պիտի ուտէ : Սենէ ո՞վ է՝ որ տէրոջմէն
 կը վախնայ , անոր ծառային ձայնը կը լսէ , որոնք
 խաւարը կը քալէին ու լոյս չունէին . թող տէրոջը
 անուանը յուսան , ու աստուծոյմ խրատուին : Ահա
 դուք ամէնքդ իբր կրակով վառուած որպէս թէ
 բոցով պատրաստուեցէք . ձեր կրակին լուսովը քա-
 լեցէք . ինծի համար ատիկայ ձեզի եղաւ , տրտմու-
 թիւնով պիտի ննջէք :

Ս. Աւետարան . Մարի . Ժե . 1 .

Եւ առտուանց շուտ մը քահանայապետները
 ծերերուն ու կարգացողներուն հետ՝ ու բոլոր Ժո-
 դովքը խորհուրդ ըրին , յիսուսը կապեցին՝ ու տա-
 րին պիղատոսի մօտեցին : Ու պիղատոս անոր հար-
 ցուց ու ըսաւ . դ՞ուք ես հրէաներուն թագաւորը ,
 ինքը պատասխան տուաւ անոր՝ և ըսաւ , դ՞ուք կ'ը-
 սես : Եւ քահանայապետները անոր վրայ զըպար-
 տութիւն կ'ընէին , ու ան բան մը չէր պատասխա-
 նէր : Բայց պիղատոս նորէն կը հարցունէր անոր ,
 պատասխան չե՞ս իտար . նայէ որչափ բաներ կը խօ-
 սին քու վրայդ : Եւ յիսուս անկէ ետեւ բան մը պա-

տասխան չի տուաւ, մինչեւ որ պիղատոս շատ զարմացաւ : Բայց ան տօնին կապուած մը կ'արձըկէր անոնց, ո՞վ որ իրենց կ'ուզէին : Եւ բարաբքա առնունով մէկը կար՝ խռովարարներուն հետ կապուած, որ անոնց խռովութեան ժամանակը մարդ մը սպաննած էր : Բարձր ձայնով սկսեց ժողովուրդը կանչել ու խնդրել՝ ինչպէս որ սովորութիւն էր, որ բարաբքան անոնց արձըկէ : Պիղատոս պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. կուզէ՞ք որ հրէաներուն թագաւորը ձեզի արձըկեմ. ինչու որ գիտէր թէ քահանայապետները նախանձութեան համար անիկայ մատնեցին : Սրոնք ժողովուրդն ալ հաւանեցուցին՝ որ բարաբքան իրենց արձըկէ : Պիղատոս նորէն պատասխան տուաւ և ըսաւ անոնց. հապա հրէաներուն թագաւորին ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ : Եւ անոնք նորէն կը կանչուէին՝ քահանայապետներէն դըրդուած, ատիկայ խաչը հանէ : Պիղատոս ըսաւ անոնց. ի՞նչ չար գործ ըրած է ատ, և անոնք էվելօք կը պօռային ու կ'ըսէին, խաչը հանէ ատիկայ : Բայց պիղատոս երբոր ուզեց ժողովուրդին միտքը հաճեցունել, բարաբքան անոնց արձըկեց, և յիսուսը ծեծելով ձեռք տուաւ որ խաչուի : Եւ զինուորները անիկայ ներսի բակը տարին, ուր որ մեծ ատեանն էր, և բոլոր գունդը մէկ տեղ կանչեցին, ու անոր կարմիր վերարկու ու ծիրանիներ հագուցին, և անոր գլուխը թագ մը դրին փուշերէ շինուած : Եւ սկսեցին անոր բարեւ տալ ու ըսել, ողջ կեցիր հրէից

Թագաւորը : Ու եղէգով գլուխը կը ծեծէին , ու եւրեսը կը թուքնէին , ու ծունկի վրայ եկած անոր երկրպագութիւն կ'ընէին : Աւ երբոր ծագը ըրին անիկայ , վերարկոն ու ծիրանինները հանեցին , և իր լաթերը հագուցին , ու դուրս հանեցին որ անիկայ խաչը հանեն : Աւ բռնեցին սիմոն կիւրենացին՝ աղէքսանդրին ու ոռւփային հայրը , որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած , որ անոր խաչափայտը վերցունէ : Աւ տարին անիկայ գողգոթա՝ տեղ մը , որ կը թարգմանուի գլուխ կտրուելու տեղ : Աւ անոր լեղի խառնած գինի տուին , և ինքը չընդունեց . և խաչը հանեցին անիկայ : Աւ անոր լաթերը բաժնեցին , վրան վիճակ ձգելով՝ թէ ո՞վ ինչ պիտի առնէ : Սամը իրեքն էր՝ ու անիկայ խաչը հանեցին : Աւ անոր յանցանքին գիրը գրուած էր , թէ՛ հրէաներուն թագաւորն է : Ու անոր հետ երկու գող ալ խաչը հանեցին . մէկը աջ կողմը , և միւսը անոր ձախ կողմը : Աւ ան գիրը կատարուեցաւ որ կ'ըսէ , թէ՛ անօրէններուն հետ սեպուեցաւ : Աւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր գլուխնին շարժելով ու կ'ըսէին . վախ՛ որ տաճարը կը քակէիր , ու իրեքօրը կը շինէիր . քու անձդ ապրեցուր , ու ատ խաչէն վար իջիր : Այոյալէս քահանայապետներն ալ կարգացողներուն հետ մէջերնին ծաղը ընելով կ'ըսէին . ուրիշները ապրեցուց , իր անձը կարող չէ ապրեցունելու : Ատ քրիստոսը՝ իսրայէլի թագաւորը հիմայ տա խաչէն վար թող իջնայ , որ տեսնանք ու

Հաւատանք ատոր . և իր հետը խաչը ելլողները կը նախատէին անիկայ : Ու երբոր ժամը վեց եղաւ՝ բոլոր երկիրը մութը պատեց մինչեւ ժամը ինը : Աւ ժամը իննին յիսուս մեծ ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ . էլի՛ էլի , լամա սաբաքթանի . որ կը թարգմանուի , աստուած իմ աստուած իմ , իս ինչո՞ւ թողուցիր : Աւ անոնցմէ ոմանք որ իր քովը կայներ էին , երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին , թէ եղիան կը կանչէ : Ու մէկը վազեց՝ սպունդ մը քացախով լեցուց , ու եղէգի մը անցուցած՝ անոր կուտար որ խմէ , և ըսաւ , թո՛ղ տուր նայինք՝ եղիան կուգայ ատիկայ վար իջեցունելու : Աւ յիսուս մեծ ձայնով կանչեց՝ ու հոգին հանեց : Ու տաճարին վարագոյրը վերէն վար երկուք պատռեցաւ : Աւ հոն կայնող հարիւրապետը տեսնալով թէ՛ կանչեց ու հոգին հանեց , ըսաւ , Ճշմարիտ աս մարդը որդի աստուծոյ էր :

Աւագ Չորեքշաբթի .

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես . Թ . 16 .

Ուր որ կտակ մը եղած ըլլայ , հարկաւոր է որ ան կտակը գրողին մահը յայտնուի : Ինչու որ կրտակը մեռնելէն ետեւ հաստատուն է . հապա թէ չէ՝ ի՞նչպէս հաստատուն կ'ըլլայ , քանի որ կտակը գրողը կենդանի է : Ուստի առաջինն ալ առանց արիւնի չէր նորոգուէր : Ասան զի երբոր մովսէս օրէնքին ամէն պատուէրները ժողովուրդին պատմեց , ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով ,

ջութով ու բութով՝ կարմիրով ու զապայով, բուն
 կտակարաններուն և բոլոր ժողովուրդին վրայ սըրս-
 կեց՝ ըսելով. ասիկայ է ան կտակին արիւնը՝ որ աս-
 տուած ձեզի պատուիրեց : Այնպէս խորանին և
 սպասին բոլոր կարասիքներուն վրայ ան արիւնը ցա-
 նեց : Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուէր
 օրէնքին նայելով . ու առանց արիւն թափելու թո-
 ղութիւն չէր ըլլար : Աւստի հարկ էր որ օրէնքով
 եղածները ասանկնէրով սրբուին, և բուն իսկ երկ-
 նաւորները անոնցմէ առաւել ազէկ պատարագնե-
 րով : Պատճառն որ քրիստոս չէ թէ ձեռքով շի-
 նուած սուրբ տեղերը մտաւ ան ճշմարիտին օրինակ-
 ները . հապա բուն երկինքը, մեզի համար աստուծոյ
 երեսին առջին ըլլալու : Այլ թէ իր անձը շատ ան-
 գամ պատարագ մատուցանէ, ինչպէս որ քահա-
 նայապետը՝ ամէն տարի սրբութիւն սրբութեանցը
 կը մտնար օտար արիւնով . հապա թէ չէ՝ պէտք էր
 իրեն աշխարհի սկիզբէն շատ անգամ չարչարուիլ .
 բայց ահա հիմայ յաւիտենականութեանց վերջը
 անգամ մը իր պատարագուելովը յայտնուեցաւ մեղ-
 քերը ջնջելու : Եւ ինչպէս որ սահմանուած է մար-
 դոց մէկ անգամ մեռնիլ՝ ու անկէ ետեւ դատաս-
 տան, անանկ ալ քրիստոս մէկ անգամ պատարագ
 մատուցուեցաւ շատերուն մեղքերը վերցունելու .
 բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտ-
 նուի անոնց՝ որոնք հսւատքով անոր կ'սպասին փր-
 կուելու :

Ս. Աւետարան . ՂԵ՛՛ . Իբ . 1 .

Բաղարձակերքին տօնը մօտեցաւ՝ որ պատրաստ
կ'ըսուէր . ու քահանայապետները և կարգացողները
կը խնդրէին՝ թէ ինչպէս զինքը սպաննեն , միայն
թէ ան ժողովուրդներէն կը վախնային : Հետոյ սա-
տանան իսկարիովտացի ըստած յուգային մէջը մը-
տաւ , որ ան տասներկօքին թիւէն էր : Վնաց քա-
հանայապետներուն ու կարգացողներուն ու ժողո-
վուրդին իշխաններուն խոստացաւ , որ անիկայ ի-
րենց մատնէ : Աւ անոնք ուրախացան , ու խօսք
տուին անոր ստակ տալու : Աւ ինքը յանձնառու ե-
ղաւ , ու պատահութիւն մը կը վնասուէր որ անիկայ
ժողովուրդէն հեռու անոնց մատնէ : Բաղարձակեր-
քին օրը եկաւ , որ ան օրը օրէնք էր պատեքը մոր-
թելու : Աւ խրկեց պետրոսը ու յօհաննէսը՝ և ըսաւ ,
գացէք պատեքը մեզի պատրաստեցէք՝ որ ուտենք :
Աւ անոնք ըսին , զոր կ'ուզես որ պատրաստենք : Աւ
ըսաւ անոնց , ահա երբոր քաղաքը կը մտնաք , մարդ
մը ձեզի կը պատահի ջուրի աման մը վերուցած , ա-
նոր ետեւէն տունը գացէք , ուր որ ինքը կը մտնայ ,
և ան տունին տէրոջը ըսէք . վարդապետը կ'ըսէ
քեզի , իմ տեղս զոր է , որ հոն աշակերտներուս հետ
պատեքը ուտեմ : Աւ ան մէկ մեծ վերնատուն մը պի-
տի ցրցունէ ձեզի զարդարուած , ու հոն պատրաս-
տեցէք : Աւ գացին դտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ ,
ու պատեքը պատրաստեցին : Աւ երբոր ժամանակը
եկաւ՝ սեղան նստաւ , ու տասներկու առաքելներն

ալ իր հետը : Այլ ըսաւ անոնց , փափաքեցաւ փափաքեցայ աս պատեքք ձեզի հետ ուտելու՝ չորհարուելէս առաջ : Բայց ձեզի կ'ըսեմ , որ ալ ասկէ չի պիտի ուտեմ՝ մինչեւ որ ան աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ կատարուի : Այլ բաժակը առաւ՝ գոհացաւ ու ըսաւ , առէք ատիկա՝ ու բաժնեցէք ձեր մէջը : Զեզի կ'ըսեմ , որ ասկէ ետեւ որթին բերքէն չի պիտի խրմեմ՝ մինչեւ որ աստուծոյ թագաւորութիւնը գայ : Այլ հացը առաւ գոհացաւ՝ կտրեց ու անոնց տուաւ՝ և ըսաւ , աս է իմ մարմինս , որ շատերուն համար կը կտրուի . ասիկայ զիս յիշելու համար ըրէք : Ենանկ ալ բաժակը ընթրիքէն ետեւ առաւ՝ ու ըսաւ , աս բաժակը նոր ուխտ է իմ արիւննովս , որ ձեզի համար կը թափուի : Բայց ահա իսմատնողին ձեռքը ինծի հետ աս սեղանն է : Այլ որդին մարդոյ կ'երթայ ինչպէս որ սահմանուած է , բայց վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը որ պիտի մատնուի : Այլ անոնք սկսեցին փնտռել , թէ ո՞վ է ան իրենցմէ՝ որ ան բանը պիտի ընէ : Այլ անոնց մէջ հակառակութիւն մըն ալ եղաւ թէ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի սեպուի : Ու ինքը ըսաւ անոնց , ազգերուն թագաւորները իրենց վրայ կը տիրեն , և անոնք որ իրենց վրայ կ'իշխեն՝ բարերար կ'ըսուին . բայց դուք անանկ չէք . հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պղտիկին պէս թող ըլլայ , և առաջնորդը սպասաւորին պէս : Ո՞վ է մեծը , սեղան նստողը՝ թէ սպասաւորը , չէ՞ որ սեղան նստողը , սակայն ես ձեր մէջը սպասաւորի

մը պէս եմ : Այլ դուք անոնք էք՝ որ միշտ իմ հետ
փորձութիւններուս մէջ կը կենայիք . ես ալ ձեզի
ուխտ կ'ընեմ՝ ինչպէս որ իմ հայրս ալ ինծի թա-
գաւորութիւն մը ուխտ ըրաւ . որ դուք իմ սեղանս
ստէք ու խըմէք արքայութեանս մէջ , ու տասներկու
աթոռի վրայ նստիք խորայէլի տասներկու ցեղը դա-
տելու : Այլ տէրը ըսաւ . սիմոն սիմոն՝ ահա սուտա-
նան ուղեց ցորենի պէս ձեզ մտղել . բայց էս քեզի
համար աղաչեցի՝ որ քու հաւատքդ չի պակսի . և
դուն երբ որ դարձի դաս՝ քու եղբայրդ ալ հաստա-
տես : Այլ ինքը ըսաւ անոր . տէր , պատրաստ եմ
քեզի հետ բանտը երթալու ու մեռնելու : Այլ ան
ըսաւ անոր . պէտրոս քեզի կ'ըսեմ , ոյսօր դեռ հաւը
չի խօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս չի գիտ-
նալու : Այլ ըսաւ անոնց . երբ որ ձեզ խրկեցի ա-
ռանց քսակի ու տօպրակի ու կօշիկներու . ի՞նչ բա-
նի կարօտութիւն ունեցաք : Այլ անոնք ըսին . բանի
մըն ալ չէ . ետքը ըսաւ . բայց հիմայ ան որ քսակ
ունի՝ թող վրան առնէ , անանկ ալ տօպրակը . և
ան որ սուր չունի՝ թող իր լաթերը ծախէ , ու իրեն
մէկ հատ մը ծախու առնէ : Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ
այս գրուած բանն ալ պէտք է իմ վրաս կատարուի ,
թէ անօրէններուն հետը սեպուեցաւ . ինչու որ ին-
ծի համար գրուած բանը կը կատարուիկոր : Այլ ա-
նոնք ըսին . տէր , ահա հոս երկու սուր կայ , ան ալ
ըսաւ անոնց . հերիք են : Այլ ելաւ սովորութեանը
պէս ձիթինեաց լեռը գնաց , աշա՛կերաներն ալ ա-

նոր ետեւէն գացին : Լըրոր ան տեղը հասաւ՝ ըստ
 անոնց, աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չի մըտ-
 նաք : Լա ինքը անոնցմէ քար նետելու մը չափ զա-
 տուեցաւ, ծնկան վրայ եկաւ՝ աղօթք կ'ընէր ու կ'ը-
 սէր : Հայր, թէ որ կ'ուզես այս բաժակը ինէ ան-
 ցուր, բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ ըլլայ :
 Լա երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ անոր՝ ու կը զօ-
 րացունէր անիկայ : ու սաստիկ նեղութեան մէջ էր,
 և մտադրութեամբ ալ կ'աղօթէր : Լա անկէ վազած
 քրտինքը արիւնի պուտերու պէս կը որ կը որ գետինը
 կը թափէր : Լա աղօթքէն ելու աշակերտներուն
 քովը եկաւ, անոնք տրտմութիւնով քունի մէջ
 գտաւ : ու ըսաւ անոնց, ի՞նչու կը քնանաք, ելէք
 աղօթք ըրէք՝ որ փորձութեան մէջ չի մտնաք : Լա
 երբոր կը խօսէր, ահա մէկ բազմութիւն մը, ու ան
 յուդա ըսուածը՝ տասներկուքին մէկը՝ անոնց առջին
 էր ինկած : երբոր յիսուսի մօտեցաւ՝ համբուրեց ա-
 նիկայ : ինչու որ աս նշանը տուած էր անոնց, թէ՛ ով
 որ ես համբուրեմ, ան է՝ անիկայ բռնեցէք : Յի-
 սուս ըսաւ անոր, յուդա՝ համբուրելով կը մատնեա
 որդին մարդոյ : Լըրոր քովը եղողները ան եղած
 բանը տեսան՝ ըսին անոր, տէր, սուրով զարնենք ա-
 նոնք : Լա անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծառա-
 յին զարկաւ, ու անոր աջ ականջը մէկ դի հանեց :
 Պառասխան տուաւ յիսուս և ըսաւ, թող տուէք
 մինչեւ ատ տեղը, ու դըպաւ ականջին՝ բժշկեց անի-
 կայ : Լա իրեն վըայ եկողներուն՝ քահանայապետնե-

բուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ ,
 իբր թէ աւագակի մը վրայ ելա՞ք սուրերով ու բի-
 րերով : Եւ մէն ժամանակ ձեր հետն էի տաճարին
 մէջ , ու ինծի ձեռք չի զարկիք . բայց աս է ձեր ժա-
 մանակը , ու խաւարին իշխանութիւնը : Եւ բռնեցին
 անիկայ՝ տարին քահանայապետին տունը խօթե-
 ցին , ու պետրոս հռուանց անոր ետեւէն կ'երթար :
 Եւ իբր բակը կրակ վառեցին ու բոլորտիքը նստան ,
 պետրոս ալ անոնց մէջը նստաւ : Եւ զախին մը տե-
 սաւ անիկայ՝ որ կրակին դիմացը նստեր էր . նայե-
 ցաւ անոր ու ըսաւ . ասիկայ ալ անոնցմէ է՝ որ անոր
 հետն էին : Բայց պետրոս ուրացաւ և ըսաւ . կնիկ՝
 ես անիկայ չեմ ճանչնար : Եւ քիչ մը ետքը ուրիշ
 մը տեսաւ անիկայ , և ըստ . դուն ալ անոնցմէ ես ,
 և պետրոս ըսաւ . մարդ՝ ես անոնցմէ չեմ : Եւ երբոր
 վրան ժամ մը անցաւ , ուրիշ մէկը կը պնդէր ու
 կ'ըսէր . իրաւցունէ ասիկայ ալ անոր հետն էր , ինչու
 որ գալիլեացի է : Պետրոս ըսաւ . մարդ՝ չեմ գիտեր
 քու խօսածդ . և նոյն ժամուն դեռ ան բանը որ կը
 խօսէր , հաւը խօսեցաւ : Վարձաւ տէրը ու պե-
 տրոսին նայեցաւ , և յիշեց պետրոս տէրոջը ան խօսքը
 որ իրեն ըսեր էր . հաւը խօսելէն առաջ իրեք ան-
 գամ պիտի ուրանաս զիս չի գիտնալու : Եւ դուրս
 ելաւ՝ դառնար ձունք կուլար : Եւ ան մարդիկները՝
 որ անիկայ կը պահէին , ծաղը կ'ընէին անիկայ՝ ու
 կը զարնէին : Եւ անոր ետեւը կը ծածկէին ու կը տան-
 ջէին , և անոր կը հարցունէին ու կ'ըսէին . մարգա-

րէայիր՝ ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ : Այլ ուրիշ շատ բաներ կ'ըսէին անոր հայհոյութեամբ : Այլ երբոր առտու եղաւ , ժողովուրդին ծերակոյտը՝ քահանայապետները ու կարդացողները մէկ տեղ եկան , և անիկայ տարին իրենց ատեանը հանեցին՝ ու ըսին , թէ որ դուն ես նէ քրիստոսը՝ ըսէ մեզի : Ասաւ անոնց . թէ որ ձեզի ըսեմ , անանկ ալ չի պիտի հաւատաք . ու թէ որ ձեզի բան մը հարցունեմ , ինծի պատասխան չի պիտի տաք՝ կամ արձրկէք : Սակայն ասկէ ետեւ որդին մարդոյ աստուծոյ զօրութեանը աջ կողմը պիտի նստի : Այլ ամէնքը ըսին . ուրեմն դուն աստուծոյ որդին ես . և ինքը ըսաւ անոնց . դուք կ'ըսէք , թէ ես եմ : Այլ անոնք ըսին . ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն , որ մենք մենէ ատոր բերնէն լսեցինք :

Աւագ Հինգշաբթի .

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Կորն . Ժա . 17 .

Բայց ասիկայ կը պատուիրեմ , չէ թէ ձեզ կը գովեմ , ինչու որ դուք չէ թէ աղէկին՝ հապա գէշին ջանք կ'ընէք : Պի՛նտ առաջ երբոր եկեղեցիին մէջ մէկ տեղ կը ժողվըվէք , կը լսեմ թէ ձեր մէջը բաժանմունքներ կայ . ու քիչ մը հաւատացի : Բայց ձեր մէջը երկպառակութիւններ պիտի ըլլան , որ ձեր մէջը եղած ընտիրները երեւան ելլեն : Ստի՛ դուք որ մէկ տեղ կը ժողվըվէք՝ տէրոջը տունը ձեզի հաց ուտելու տեղ չէ : Ինչու որ ամէն մէկը առաջ

կը վաղէ իր ընթրիքը ուտելու, ու մէկը անօթի՝ ու
մէկը հարբած: Երգեօք ուտելու ու խմելու տուն
չունի՞ք մի. միթէ աստուծոյ եկեղեցին կ'անարգէք,
ու չքաւորները ամօթով կ'ընէք. ի՞նչ ըսես. ձեզ
գովե՞մ մի. ատ բանին մէջ չեմ գովիր: Ենչու որ
ես տէրոջմէն ընդունեցի ան բանը՝ որ ձեզի ալ ա-
ւանդեցի, թէ տէր յիսուսը իր մատնուած գիշերը
հացը առաւ, գոհացաւ՝ կտրեց և ըսաւ. առէք՝ ու
կերէք. աս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար կը
տրուի. ասիկայ զիս յիշելու համար ըրէք: Ենանկ
ալ բաժակը ընթրիքէն ետեւ առաւ ու ըսաւ. աս
բաժակը նոր ուխտ է իմ արիւնովս. ասիկայ ըրէք,
քանի անգամ որ խըմէք զիս յիշելու համար: Վա-
նի անգամ որ աս հացը ուտէք, ու աս բաժակը խը-
մէք, տէրոջը մահը պատմեցէք, մինչեւ որ ան գայ:
Եսկէ ետեւ ան որ աս հացը կ'ուտէ, կամ տէրոջը
բաժակը կը խըմէ անարժանութեամբ, պարտական
պիտի ըլլայ տէրոջը մարմնոյն և արեանը: Թող
փորձէ մարդ իր անձը, ու ետքը ան հացէն ուտէ,
ու ան բաժակէն խըմէ: Այսն զի ան որ անարժա-
նութեամբ կ'ուտէ ու կը խըմէ, իր անձին դատաս-
տան կ'ուտէ ու կը խըմէ. ինչու որ տէրոջը մարմինին
խտրութիւն չընէք: Ես պատճառաւ ձեր մէջը շատ
հիւանդներ ու ցաւագարներ կան. և շատերն ալ
կան՝ որ մեռած ալ են: Ենչու որ եթէ անձերնիս
քննելու ըլլայինք՝ չէինք դատապարտուէր: Եւ թէ
որ դատուինք՝ տէրոջմէն կը խրատուինք, որ աշխարհի

հետ չի դատապարտուինք: Ուստի եղբայրներ՝ երբ որ ուտելու համար մէկ տեղ կը ժողվըվիք, մէկըդ մէկու սպասեցէք: Հապա թէ որ մէկը անօթի է՝ ան թող իր տունը ուտէ, որ դատապարտութեան համար ժողվըված չըլլաք: Բայց ուրիշ բաները երբոր գալու ըլլամ՝ ան ժամանակը կը պատուիրեմ:

Ս. Աւետարան, Ղ. Գ. Ի. Գ. 1.

Եւ անոնց բոլոր բաղմութիւնը ելան՝ անիկայ պիղատոսին տարին. և սկսեցին անոր վրայ չարախօսութիւն ընել ու ըսել. ասիկայ գտանք՝ որ մեր ազգը կը մոլորցունէր, ու կ'արգիլէր կայսրին հարկ տալէն, և իրեն համար կ'ըսէր թէ՝ քրիստոսը թագաւոր է: Եւ պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ. հրէաներուն թագաւորը դուն ես, անիկայ ալ պատասխան տուաւ անոր և ըսաւ. դուն ըսիր: Պիղատոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ. աս մարդուն վրայ ես մէկ յանցանք մը չեմ գտնար: Եւ անոնք կը պնդէին ու կ'ըսէին, թէ ժողովուրդը տակնու վրայ կ'ընէ, բոլոր հրէաստանի մէջ կը սորվեցունէ գալիլեացէն սկսած մինչեւ հոս: Բայց պիղատոս երբոր լսեց գալիլեացին վրայօք, հարցուց թէ ան մարդը գալիլեացի՞ է: Եւ երբոր իմացաւ թէ հերովդէսի իշխանութենէն է, անիկայ հերովդէսին տանել տուաւ. որ ան ալ ան օրերը երուսաղէմ էր: Հերովդէս երբոր յիսուսը տեսաւ, շատ ուրախացաւ, վասն զի ինքը շատ ժամանակէ

'ի վեր կը փափաքէր անիկայ տեսնալու . որովհետեւ
 շատ անգամ անոր վրայօք լսած էր , և կը յուսար որ
 անկէ եղած նշան մը տեսնայ : Շատ խօսքերով ա-
 նոր հարցութորձ կ'ընէր . և ան բնաւ պատասխան
 չի տուաւ անոր : Վասհանայապետները ու կարգա-
 ցողները կայներ էին՝ և աւելի սաստիկ չարախօսու-
 թիւն կ'ընէին անոր վրայ : Հերովդէս ալ իր զօրա-
 կաններովը անարգեց անիկայ , ու ծաղը ընելով՝
 ճերմակ լաթ մը հագուց անոր , ու նորէն պիղատու-
 սին տանել տուաւ : Այլ պիղատոս ու հերովդէս ան
 օրը բարեկամացան . որովհետեւ առաջ իրարու
 թշնամի էին : Պիղատոս քահանայապետները ու իշ-
 խանները ու ժողովուրդը կանչեց , և ըսաւ անոնց ,
 աս մարդը ինծի բերիք հանեցիք ժողովուրդը մո-
 լորցունողի մը պէս , և ահա ձեր առջին դատաստանը
 տեսայ , ու յանցանք մը չի գտայ աս մարդուն վրայ
 ատ ձեր ատոր վրայ ըրած չարախօսութիւններէն :
 Այլ ալ հերովդէս՝ որ ատիկայ անոր տանել տուի ,
 ուստի՝ ատիկայ մեռնելու արժանի բան մը ըրած
 չէ . անոր պատիժ մը տամ ու արձրկեմ : Արովհե-
 տեւ ամէն մէկ տօնին պէտք էր մէկը անոնց արձը-
 կել : Այլ անոնք բոլոր բաղմովութեամբ կը պօռային
 ու կ'ըսէին . վերցուր ատիկայ՝ ու բարարբան ար-
 ձրկէ . որ ան քաղաքը եղած կռիւի մը ու մարդաս-
 պանութեան պատճառաւ բանտը դրուած էր : Պի-
 ղատոս նորէն սկսեց խօսիլ , ինչու որ ինքը յիսուսը
 արձրկել կ'ուզէր : Վայց անոնք նորէն կը կանչվըու-

տէին ու կ'ըսէին . խաչը հանէ ատիկայ : Այլ ինքը
 իրեք անգամ ըսաւ անոնց . ի՞նչ չարութիւն գործեց
 ատիկայ , ես ասոր վրայ մեռնելու յանցանք մը չի
 գտայ , ասոր պատիժ մը տամ ու սրձըկեմ : Այլ ա-
 նոնք մեծ ձայնով կ'ստիպէին ու կ'ուզէին անիկայ
 խաչը հանել . և եվելք կը զօրանար անոնց ու քա-
 հանայապետներուն ձայնը : Այլ պիղատոս հաւանու-
 թիւն տուաւ անոնց ուզածը ընելու : Բարաբբան
 արձըկեց անոնց՝ որ խռովութեան ու մարգասպա-
 նութեան համար բանտը գրուած էր , որ անիկայ
 կ'ուզէին . բայց յիսուսը անոնց կամացը մատնեց :
 Արբոր անիկայ առին գացին , սիմոն կիւրենացի
 մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կուգար . և խաչը անոր
 վրայ դրին յիսուսին ետեւէն բերելու : Այլ ժողո-
 վուրդին բազմութիւնը անոր ետեւէն կ'երթար , ու
 կնիկներուն ալ՝ որ կ'ողբային ու կ'ափսոսային անի-
 կայ : Վարձաւ յիսուս և ըսաւ անոնց . երդասաղէմի
 աղջիկներ , իմ վրաս մի լաք , հապա ձեր անձերուն
 վրայ ու ձեր զաւկրներուն վրայ լացէք : Ինչու որ
 օրեր պիտի գան՝ որ ան ժամանակը պիտի ըսեն
 թէ՛ երնէկ ամուսնեւորուն ու ան փորերուն՝ որ չի
 ծնան , և ան ծիծերուն՝ որ կաթ չի տուին : Ինչ
 ժամանակը պիտի սկսին ըսել լեռներուն՝ թէ ին-
 կէք մեր վրայ , ու բլուրներուն՝ թէ մեզ ծածկե-
 ցէք : Այսն զի թէ որ կանանչ փատին առանկ կ'ը-
 նեն , հապա չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ : Արիշ երկու
 չարագործներ ալ բերին՝ որ անոր հետը սպաննեն :

Երբոր գողցո՞ւմ ըսուած տեղը գացին , հոն խաչք
հանեցին անիկայ . և ան չարագործներն ալ մէկը
աջ կողմը և միւսը ձախ կողմը խաչեցին : Եւ յի-
սուս ըսաւ . հայր , թողու թիւն տուր ատոնց , ինչու
որ ըրածնին չեն գիտեր : Եւ իր հանգերձները բաժ-
նելու ժամանակը՝ վիճակ ձգեցին : Եւ ժողովուրդը
կայնած կը նայէր . իշխանները անոնց հետ զինքը
կը նախատէին ու կ'ըսէին . ուրիշները ապրեցուց ,
թող ինքըզինքն ալ ապրեցունէ՝ թէ որ ասիկայ է
քրիստոսը աստուծոյ ընտրեալ որդին : Այնուոր-
ներն ալ անիկայ ծաղո՞ կ'ընէին , դիմացը կուգային
քացախ կուտային անոր և կ'ըսէին . թէ որդուն ես
հրէաներուն թագաւորը՝ քու անձդ ազատէ : Եւ
գիր մը գրուած էր իր վրան , յունարէն և գաղմա-
տերէն ու երբայեցերէն գրով , թէ՛ ասիկայ է հրէից
թագաւորը : Բայց ան կախուած չարագործներուն
մէկը կը հայհոյէր անոր , և կ'ըսէր . դուն քրիստոսը
չե՞ս մի , ազատէ քու անձդ ու մեղ : Բնկերը պա-
տասխան տուաւ անիկայ չեմեղով ու ըսաւ . դուն
աստուծմէ չե՞ս վխննար՝ որ նոյն պատիժին մեջն ես :
Եւ մենք իրաւ , մեր ըրածներուն արժանաւոր վը-
ճարքը կ'առնենքկոր . բայց ասիկայ մէկ գէշ բան
մը չի գործեց : Եւ յիսուսին ըսաւ . տէր , իս միտքդ
բեր , երբ որ քու թագաւորութիւնովդ կուգաս : Եւ
յիսուս ըսաւ անոր , իրաւ կ'ըսեմ քեզի . դուն այսօր
իմ հետս դրախտին մէջ պիտի ըլլաս : Եւ ժամը
վեցին ատեններն էր , ու բոլոր եր'ըին վրայ խաւար

եղաւ մինչեւ ժամը ինը • արեգակը խաւարեցաւ •
 Եւ տաճարին վարագոյրը մէջ տեղէն պատռեցաւ •
 Եւ յիսուս բարձր ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ •
 Հայր , քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս • երբոր
 ըսաւ տսիկայ , հոգին հանեց • Եւ հարիւրապետը
 ան եղած բաները որ տեսաւ , աստուծոյ փառք
 տուաւ • և ըսաւ , իրաւցունէ աս մարդը արգար էր •
 Եւ բոլոր ժողովուրդը որ եկեր էին , ու կը տեսնային
 ան տեսարանը ու եղածները , կուճքերնին զարնե-
 լով • ետ կը դառնային • Եւ մէն իր ճանչուորներն ալ
 հեռուն կայներ էին • և ան կնիկները որ գալիկայէն
 իր հետը եկեր էին • ան բաները կը տեսնային •

Աւագ Ուրբաթ •

ՄԱՂԹԱՆՔ •

Եւ մենակալ Եւստուած , կը խնդրենք այս քու ըն-
 տանիքիդ վրայ գթութեամբ նայելու , որուն հա-
 մար որ մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսը յանձնառու
 եղաւ մատնուելու և անօրէններուն ձեռքը յանձ-
 նուելու ու խաչին վրայ մեռնելու , որ հիմայ կենդա-
 նի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ
 Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Եւստուած մը , յաւիտեանս
 յաւիտենից • Եւ մէն •

Եւ մենակարող և յաւիտենական Եւստուած , որ
 քու Հոգիովդ եկեղեցւոյ բոլոր մարմինը կը կառա-
 վարուի ու կը սրբուի • Բնդունէ մեր աղաչանքները

ու պաղատանքները , որ կը մատուցանենք քու առջիդ քու սուրբ եկեղեցւոյդ մէջի ամէն աստիճանաւոր անձերուն համար . որպէս զի անոր ամէն մէկ անդամը իր կոչմանը ու պաշտամանը մէջ կարող ըլլայ ճշմարտապէս ու սրբութեամբ քեզի ծառայելու , մեր Տէր և Փրկիչ Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ո՛վ բարեգութ Աստուած , դուն որ բոլոր մարդկային ազգը ստեղծեցիր , և քու ստեղծածներուդ մէկը չես անարգեր , և ոչ ալ մեղաւորին մահը կը կամիս , հապա անոր ապաշխարելը ու ապրիլը . Ողորմէ՛ բոլոր հրէաներուն , սյլազգներուն , անհաւատներուն և հերետիկոսներուն . և խափանէ՛ բոլոր անոնց տգիտութիւնը , սրտի յամառութիւնը և քու խօսքերուդ արհամարհութիւնը . և ո՛վ ամենօրհնեալ Տէր , ժողովէ անոնք քու տունդ՝ քու ոչխարներուդ հօտին մէջ , որ ճշմարիտ իսրայէլացիներուն հետ մէկ տեղ փրկուին , և մէկ հօտ ըլլան մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի մի միայն հովուին տակը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Թուղթ Պողոսի Աւագելոյ . Եֆես . Ժ . 1 .

() րէնքը դալու բարիքներուն շուքը ունէր , ու ոչ թէ ան բաներուն կերպարանքը , տարուէ տարի որ միշտ նոյն պատարագները կը մատուցանեն , կա-

բող չեն ան մատուցանողները կատարել : Հապա
թէ չէ՝ կը դադրէին մատուցանելէն , ինչու որ ան-
գամ մը պաշտօնեաները սրբուած ըլլալով ետքը
խղճմտանք մը չէին ունենար , բայց ամէն տարի ա-
նով նորէն մեղքերը կը յիշէին : Ինչու որ ան նո-
խաղներուն ու ցուլերուն արիւնը չէր կրնար մեղ-
քերը վերցունել : Ենոր համար իր աշխարհ մտնա-
լու ժամանակը կ'ըսէ , զոհեր ու պատարագներ չու-
ղցիր դուն , հապա ինծի մարմին մը հաստատեցիր ,
ողջակէզներուն ու մեղքի համար եղողներուն չի
հաւնեցար : Են ժամանակը ըսի թէ ահա եկայ ,
գիրքերուն պատմութեանը մէջ ինծի համար գը-
րուած է՝ քու կամքդ ընելու ո՛վ աստուած : Ա՛յ երբ
կ'ըսէ , թէ՛ զոհերուն՝ ու պատարագներուն՝ ու ող-
ջակէզներուն՝ ու մեղքի համար եղողներուն չի հաւ-
նեցար ու չուղցիր , որոնք օրէնքին պէս կը մատու-
ցուէին : Էկեայ կ'ըսէ , ահա ես կուգամ քու կամքդ
ընելու ո՛վ աստուած , առաջինը կը մերժէ՝ որ երկ-
րորդը հաստատէ : Որ ան կամքովը մենք ալ սրբուե-
ցանք՝ յիսուս քրիստոսի մարմինին անգամ մը պա-
տարագուելովը : Եւ ամէն քահանայապետ միշտ ան
պաշտօնին մէջ կը կենայ , ու նոյն պատարագները
շատ անգամ կը մատուցանէ , որոնք բնաւ կարող
չեն մեղքերը մէկ դի վերցունելու : Բայց ասիկայ
մեղքի համար մէկ պատարագ մը մատուց , և յաւի-
տեան աստուծոյ աջ կողմը նստաւ : Եւ ասկէ ետեւ
ինքը կ'սպասէ՝ մինչեւ որ իր թշնամիները իր ոտքին

տակը դրուին : Ինչու որ մէկ պատարագով մը յաւ
ւփտեան կատարեց ան սրբուածները : Բայց հոգի
սուրբ ալ մեզի կը վկայէ՝ առաջուց ըսելէն ետեւ ,
թէ ասիկայ է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հայրերուն
հետ ան օրերէն ետեւ պիտի ընեմ , կ'ըսէ տէրը .
իմ օրէնքներս անոնց սրտին մէջը պիտի տամ , և ա-
նոնց խորհուրդներուն մէջ պիտի գրեմ անոնք :
Ետքը կ'ըսէ թէ՝ անոնց մեղքերը և անոնց անօրէ-
նութիւնները ալ չի պիտի յիշեմ : Աստի ուր որ
մեղքի թողութիւն է , ալ մեղքի համար պատարագ
պէտք չէ : Ապա ուրեմն եղբայրներ՝ համարձակու-
թիւն ունինք սուրբ տեղը մտնալու յիսուսի արիւնո-
ւիլ . մէկ նոր ու կենդանի ճամբով մը՝ որ բացուեցաւ
մեզի վարագուրին ձեռքովը՝ այսինքն իր մարմինովը ,
և աստուծոյ տանը վրայ մէկ մեծ քահանայ մը ունե-
նալով , մօտենանք ճշմարիտ սրտով՝ լեցուն հա-
ւատքով , չար խիղճերէն սիրտերնիս լուանալով՝ ու
մարմիննիս սուրբ ջուրով մկրտելով : Հաստատ
բռնենք ան անշարժ յոյսին խոստովանութիւնը , ին-
չու որ հաւատարիմ է ան որ խօսք տուաւ : Եւ հոգ-
տանինք մէկզմէկ սիրոյ ու բարեգործութեան յոր-
դորելու , և մէկ տեղ ժողովովիլ չի թողունք , ինչ-
պէս որ ոմանք սովորած են . հապա իրար յորդո-
րենք , ու այնչափ էվելօք՝ որչափ որ ան օրը մօտե-
ցած կը տեսնօք :

Ս. Աւետարան. Գլ. ԺԺ. 1.

Եւ ժամանակը պիղատոս յիսուսը առաւ՝ ու ծեծեց: Այլ զինուորները փուշերէ թագ շինելով՝ անոր գլուխը դրին, և իրեն ծիրանի լաթ մը հագուցին, և կուգային անոր՝ ու կ'ըսէին, ողջ եղեր հրէից թագաւոր, և անոր ապտակներ կը զարնէին: Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ և ըսաւ անոնց. ահա անիկայ դուրս ձեզի կը բերեմ, որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ փնաս մը չեմ գտնար: Հիսուս դուրս ելաւ, և ունէր փուշերէ թագ՝ ու ծիրանի հանդերձ, և ըսաւ անոնց. ահա ատ մարդը ձեզի: Քահանայապետները և սպասաւորները երբոր անիկայ տեսան ձայներնին վերուցին ու ըսին, խաչը հանէ՛ խաչը հանէ աւտիկայ, պիղատոս ըսաւ անոնց, ձեզի առէք ատիկայ, ու ձեզմէ խաչը հանեցէք. ինչու որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ գտնար: Զրէաները պատասխան տուին անոր, մենք օրէնք ունինք, և մեր օրէնքին նայելով պէտք է որ մեռնի, ինչու որ իր անձը աստուծոյ որդի ըրաւ: Արբոր պիղատոս աս խօսքերը լսեց՝ էմբլօք վախցաւ: Աորէն մէյ մ'ալ պալատը մտաւ, և ըսաւ յիսուսին, ուսկից ես դուն, և յիսուս պատասխան չի տուաւ անոր: Պիղատոս ըսաւ անոր, ինձի հետ չնոս խօսիր, չնոս գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հանելու, և իշխանութիւն ունիմ քեզ արձրկելու: Հիսուս պատասխան տուաւ, դուն իմ վրայ ամենեւին իշխանութիւն մը չունէիր, թէ որ քեզի վերէն տրուած

շրջար . անոր համար ան որ իս քեզի մատնեց , անոր
 մեղքը էւելի մեծ է : Ալ անկէ ետեւ պիղատոս կ'ու
 զէր անիկայ արձրկել . բայց հրէաները կը կանչ
 վըռտէին ու կ'ըսէին . թէ որ ատիկայ արձրկես՝
 կայսրին բարեկամը չես . ամէն ով որ ինքըզինքը
 թագաւոր կը կանչէ , կայսրին հակառակ է : Բայց
 պիղատոս երբոր աս խօսքերը լսեց , դուրս հանեց
 յիսուսը . և նստաւ բեմին վրայ , ան տեղը՝ որ քա
 րայատակ կ'ըսուէր , ու երրայեցերէն կապալած :
 Օստիկի ուրբաթ օրն էր , ու ժամը վեցին ատեն
 ներն էր , և հրէաներուն ըսաւ . ահա ձեր թագա
 ւորը ձեզի : Ալ անոնք կը կանչվըռտէին , վերցնոր
 մեր մէջէն՝ վերցնոր մեր մէջէն , և ատիկայ խաչը
 հանէ : Պիղատոս ըսաւ անոնց . ես ձեր թագաւորը
 խաչը պիտի հանեմ . պատասխան տուին քահանա
 յապետները . մենք կայսրէն 'ի զատ թագաւոր չու
 նինք : Ան ժամանակը անիկայ անոնց ձեռքը տուաւ
 որ խաչուի : Ալ անոնք անիկայ առած կը տանէին ,
 ու խաչափայտը ինքիրմէն վերուցեր էր , և գագա
 թան ըսուած տեղը կ'ելէր , որ երրայեցերէն գող
 գոթա կ'ըսուի . հոն անիկայ խաչը հանեցին , և ա
 նոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկալ
 դիէն , ու մէջ տեղը յիսուսը : Տախտակ մըն ալ գրեց
 պիղատոս , ու խաչին վրայ գրաւ . և գրուած էր ,
 յիսուս նազովընցի՝ թագաւոր հրէից : Հրէաներէն
 շատերը ան տախտակը կարդացին , ինչու որ քաղա
 քին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ յիսուս խաչուեցաւ . և

գրուած էր երրայեցերէն , դաղմատերէն և յունա-
 րէն : Էրէից քահանայապետները պիղատոսի ըսին ,
 մի գրեր թագաւոր հրէից , հապա թէ ինքը ըսաւ
 թագաւոր եմ հրէից : Պիղատոս պատասխան տուաւ ,
 ինչ որ գրեցի նէ՝ գրեցի : Բայց զինուորները երբոր
 յիսուսը խաչը հանեցին , անոր լաթերը առին՝ ու
 չորս բաժին ըրին , ամէն մէկ զինուորին բաժին մը .
 միայն թէ շապիկը՝ որովհետեւ առանց կարի էր
 վերէն ՚ի վար բոլորը հուսուած . իրարու ըսին . ա-
 տիկայ չի պատռենք , հապա վիճակ ձգենք ատոր
 վրայ՝ որի որ ելլէ . որ ան գրուածքը կատարուի՝ որ
 կ'ըսէ . իմ լաթերս մէջերնին բաժնեցին , ու շապի-
 կիս վրայ վիճակ ձգեցին : Զինուորները աս բանը
 ըրին : Եւ յիսուսի խաչին քովը կայներ էին իր մայ-
 րը , և մօրը քոյրը մտրիամ՝ կղէովպային կինը , ու
 մտրիամ մագդաղենացին : Եւ յիսուս երբոր իր մայրը
 տեսաւ և ան սիրելի աշակերտը՝ որ մօտը կայնած
 էր , ըսաւ մօրը . կնիկ՝ ահա քու որդիդ : Ետքը ա-
 շակերտին ըսաւ , ահա քու մայրդ , և ան ժամանա-
 կէն անիկայ իր քովը առաւ : Ենկէ ետեւ երբոր յի-
 սուս գիտցաւ թէ ամէն բան կատարեալ է , որ ան
 գրուածն ալ կատարուի , ըսաւ . ծարաւ եմ : Եւ
 հոն քացախով լեցուն աման մը կար . անոնք ալ
 սպունգ մը քացախով թաթխած լեղին հետ՝ զո-
 պայի մշտիկին վրայ փաթած՝ անոր բերանը
 տուին : Եւ յիսուս երբոր քացախով լեղին առաւ՝ ը-
 սաւ . ամէն բան կատարուեցաւ , և գլուխը ծռելով

հոգին աւանդեց : Բայց հրէաները՝ որովհետեւ ուր
բաթ էր, որ չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ
մնան մինչեւ շաբաթ օրը . ինչու որ ան շաբաթ օրը
մեծ օր էր . պիղատոսին աղաչեցին որ անոնց ծուն-
կերը ջարդեն ու վերցուն : Օ՛ ինուորները եկան՝ ու
առջինին ծունկերը ջարդեցին, անանկ ալ միւսինը՝
որ անոր հետ խաչը ելած էր : Բայց երբոր յիսուսին
եկան՝ ու տեսան որ արդէն ինքը մեռած էր . անոր
ծունկվըները չի ջարդեցին . հապա զինուորներէն
մէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց . ու շուտ մը ա-
րին ու ջուր ելաւ : Եւ ան որ տեսաւ՝ վկայեց, և ա-
նոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ
ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք հաւատարք : Եւս բանը ե-
ղաւ՝ որ կատարուի ան գրուածքը, թէ անոր ոսկորը
չի պիտի փշրուի : Եւ դարձեալ միւս գիրը կ'ըսէ,
թէ անոր պիտի նային անոնք՝ որ անիկայ խոցեցին :

Ձատկի Հսկման Օրը .

ՄԱՂԹ ԱՆՔ .

Պարգեւէ ո՛վ Տէր, որ ինչպէս որ մեր Փրկիչ
Յիսուս Վրիստոս քու Որդւոյդ մահուամբը մկր-
տուեցանք, անանկ ալ մեր ապականեալ ցանկու-
թիւնները ուրանալով անոր հետ թաղուինք . և որ
գերեզմանին ու մահուան դուռնէն անցնելով կա-
րող ըլլանք մեր ուրախալի յարութեանը ժամանե-
լու, քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Վրիս-

տոսի արժանաւորութեամբը, որ մեզի համար մե-
ռաւ, թաղուեցաւ ու յարութիւն առաւ. Լ.Մէն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. ԹԽԶԷ. գ. 17.

Լ.Ղէկ է բարեգործներուն՝ թէ որ ուղեն աս-
տուծոյ կա՛րքին պէս չարչարուիլ, քան թէ չարա-
գործներուն : Պատճառն որ քրիստոս ալ մեղքի
համար անգամ մը ձեր վրայ մեռաւ, արդարը ան-
արդարներուն վրայ, որ ձեզ աստուծոյ մօտեցունէ.
որ ինքը թէպէտ մարմինով մեռաւ, բայց հոգիով
կենդանի է : Որով գնաց քարոզեց ան հոգիներուն՝
որ բանտին մէջն էին. որոնք ժամանակ մը ապրս-
տամբ էին, երբ որ աստուծոյ երկայնամտութիւնը կը
ներէր անոնց նոյին օրերը. երբոր տապանը կը շի-
նուէր. որուն մէջ քիչերը՝ այսինքն ութը հոգիի
չափ ապրեցան : Որ նոյն օրինակին պէս մկրտու-
թիւնը ձեզ ալ պիտի ապրեցունէ, չէ թէ մարմինին
աղտը մէկ դի հանելով, հապա բարի խղճմտանքին
վկայութիւնը առ ստտուած յիսուս քրիստոսի յա-
րութեամբը, որ աստուծոյ աջ կողմն է՝ երկինքը գա-
ցած. հրեշտակները ու իշխանութիւնները ու զօ-
րութիւնները իրեն հնազանդած :

Ս. Աւետարան. ՄԹԳԷ. իէ. 57.

Երբոր իրիկուն եղաւ, արիմաթիսցէն հարուստ
մարդ մը եկաւ, որուն անունը յովսէփ էր, որ ինքն
ալ յիսուսի աշակերտ էր : Լ.Սիկայ պիղատոսին

գնաց, յիսուսի մարմինը խնդրեց. ան ժամանակը պիղատոս Հրաման ըրաւ որ մարմինը տան: Այլ յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւներով փաթեց, ու նոր գերեզմանի մը մէջ դրաւ՝ որ քարէ փորեց, և գերեզմանին դուռը գոցելու մէկ մեծ քար մը գլխորցունելով՝ գնաց: Հոն էր մարիամ մագդաղենացին՝ և միւս մարիամը, գերեզմանին դիմացը նըստած: Այլ վաղուան օրը՝ որ ուրբաթէն ետեւ է, քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողով լվեցան պիղատոսին քով, և ըսին, տէր, միտքերնիս եկաւ որ ան մոլորեցուցիչը իր ողջ եղած ժամանակը կ'ըսէր թէ՝ իրեք օրէն ետեւ յարութիւն կ'առնեմ: Ուստի Հրաման ըրէ որ մինչեւ իրեք օր գերեզմանին հոգ տանին, չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերանց գան անիկայ գողնան, ու ժողովուրդին ըսեն, թէ մեռելներէն յարութիւն առաւ. ու ետքի մոլորութիւնը առջինէն գէշ ըլլայ: Պիղատոս ըսաւ անոնց, դուք զինուորներ ունիք, գացէք զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք: Այլ անոնք գացին գերեզմանէն զգուշացան, ու զինուորներուն հետ քարը զմռեցին:

Զատիկի Օրը.

Առտուան Աղօթքի ժամանակը պիտի երգուի կամ ըսուի այս հետեւեալը, եկայք ցնծասցուք Սաղմոսին տեղը.

Քրիստոս մեր Չատկի գառը մեզի համար զոհուեցաւ.

Արեւմտայն տօնախմբութիւնը կատարենք. չէ

թէ հին խմորովը, ու չէ թէ չարութեան ու անզգամութեան խմորովը. հապա անկեղծութեան ու ճշմարտութեան չի խմորած հացովը. Լ. Կրն. Ե. 7, 8 :

Վրիստոս մեռելներէն յարութիւն առաւ, ասկէ ետեւ ալ չի մեռնիր, և մահը անոր վրայ ալ չի տիրեր :

Սասն զի ան որ մեռաւ՝ անգամ մը մեղքի համար մեռաւ, և ան որ կենդանի է՝ կենդանի է աստուծոյ :

Լնանկ ալ դուք ձեր անձը մեղքին մեռած սեպեցէք, ու աստուծոյ կենդանի մեր տէր յիսուս քրիստոսով. Լուս. Զ. 9, 10, 11 :

Վրիստոս մեռելներէն յարութիւն առաւ, ու ննջեցեալներուն առաջին պտուղը եղաւ :

Ինչու որ մարդով եղաւ մահը, և մարդով մեռելներուն յարութիւնը :

Ինչպէս որ ադամով ամէնքը կը մեռնին, անանկ ալ քրիստոսով ամէնքը պիտի ողջնան. Լ. Կրն. ԺԵ. 20, 21, 22 :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, սոյժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Լ. Դն. :

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Լմենակալ Լստուած, որ քու միածին Որդւոյդ Յիսուս Վրիստոսի միջնորդութեամբը մահուան

յաղթեցիր , և մեզի յաւիտենական կենաց դուռը
բացիր . Խոնարհեալ կ'աղաչենք , որ ինչպէս նախա-
ժամանելով քու մասնաւոր շնորհքդ մեր միտքերուն
մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես . անանկ ալ ա-
նոնք քու շարունակ օգնականութեամբդ բարի վախ-
ճաններու հասցունենք , մեր Տէր : Եիսուս Վրիստոսի
շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միան-
գամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Լս-
տուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Կողոս . 4 . 1 .

Թէ որ քրիստոսի հետ յարութիւն առիք , ապա
ուրեմն վերինը խնդրեցէք , ուր որ քրիստոս աստու-
ծոյ աջ կողմը կը նստի . ան վերինը մտմտացէք , չէ
թէ ասիկայ՝ որ երկրիս վրայ է : Ասն զի մեռաք՝ ու
ձեր կեանքը քրիստոսով աստուծոյ քով պահուած
է : Բայց երբոր քրիստոս ձեր կեանքը յայտնուի ,
ան ժամանակը դուք ալ փառքով անոր հետ պիտի
յայտնուիք : Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները ըս-
պաննեցէք . մէկ դի ձգեցէք պոռնկութիւնը , պղը-
ծութիւնը , աղտեղութիւնը , չար ցանկութիւնը ու
ազահութիւնը՝ որ կռապաշտութիւն է . սա բանե-
րուն համար աստուծոյ բարկութիւնը անհաւանու-
թեան որդիքներուն վրայ կուգայ , որոնց մէջ ժա-
մանակ մը դուք ալ կ'երթայիք , երբոր անոնց մէջ
կ'ապրէիք :

Ս. Աւետարան. Գլ. Ի. 1.

Սէկշարթի օրը մարիամ մագդաղենացին առ-
տուանց արշալոյսին գերեզմանը կուգայ, ու կը տես-
նայ որ քարը գերեզմանին դուռնէն վերցուած էր :
Եւ յետքը կը վազէ կուգայ սիմոն պետրոսին և միւս ա-
շակերտին՝ որ յիսուս կը սիրէր, և կ'ըսէ անոնց .
տէրը ան գերեզմանէն վերուցին, և չեմ գիտեր ուր
դրին անիկայ : Եւ ապա պետրոս և միւս աշակերտը՝ ու
գերեզմանը կուգային : Եւ ինչպէս ալ մէկ տեղ կը
վազէին, և միւս աշակերտը շուտ մը պետրոսէն ա-
ռաջ վազեց անցաւ, ու առաջ գերեզմանը եկաւ :
Եւ ծռելով տեսաւ որ կտաւները հոն կեցեր էին,
քայց ինքը ներս չի մտաւ : Սիմոն պետրոս ալ հա-
սաւ՝ որ անոր ետեւէն կուգար, և գերեզմանը մտաւ
ու տեսաւ կտաւները՝ որ հոն կեցեր էին. և վարշա-
մակը՝ որ անոր գլուխն էր, միւս կտաւներուն հետը
չէր, հապա ծալած մէկ դի մը դրած էր : Եւ ժա-
մանակը միւս աշակերտն ալ մտաւ, որ առաջ գե-
րեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց : Ինչու որ
անոնք զիրքերը դեռ չէին գիտեր, որ պէտք է անոր
մեռելներէն յարութիւն առնել : Եւ աշակերտները նո-
րէն մէկալնիրուն քով գացին :

Զատիկի Երկուշաբթի Օրը.

ՍԱՂԹԱՆՔ.

Եւստակիոս Եւստուած, որ քու միածին Որդւոյդ
Յիսուսի Վրիստոսի միջնորդութեամբը մահուան

յաղթեցիր, և մեզի յաւիտենական կենաց դուռը
բացիր. Խոնարհեալ կ'աղաչենք, որ ինչպէս նա-
խաժամանելով քու մասնաւոր շնորհքդ մեր միտքե-
րուն մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես, անանկ
ալ անոնք քու շարունակ օգնականութեամբ բարի
վախճաններու հասցունենք, մեր Տէր Հիսուս Քրի-
ստոսի շնորհքովը, որ կենդանի է ու կը թագա-
ւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ
միշտ մէկ Լստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից,
Ամէն:

Գործք Առաքելոց. Ժ. 34.

Պետրոս իր բերանը բացաւ՝ ու ըսաւ. Ճշմարիտ
գիտեմ, որ աստուծոյ քով ակնառութիւն չի կայ,
հապա ամէն ազգի մէջ՝ ա՛ն որ անկէ կը վախնայ՝ ու
արդարութիւն կը գործէ, անոր ընդունելի է: Եւ
խօսքը իսրայէլի որդւոցը խրկեց՝ յիսուս քրիստոսի
ձեռքովը խաղաղութիւն աւետարանելու. ասիկայ է
ամէնուն տէրը: Եւ քանի որ քանի որ խօսքը՝ որ
բոլոր հրէաստանի մէջ եղաւ գալիլեայէն սկսած ան
մկրտութենէն ետեւ՝ որ յօհանէս քարոզեց: Հի-
սուսը որ նազարէթէն էր՝ աստուած օծեց անիկոյ
հոգւով սրբով ու զօրութեամբ. որ կը պտըտէր
բարիք ընելու, և սատանայէն բռնուածները բժշ-
կելու. ինչու որ աստուած անոր հետ էր: Եւ մենք
կը վրայենք ան ամէն բաներուն՝ որ հրէաստանի
երկրին ու երուսաղէմի մէջ ըրաւ. որ ինքն ալ փայ-

տէն կախած մեռուցին : Եւստուած անիկայ երբորդ
օրը յարույց , ու յայտնեց անիկայ . չէ թէ բոլոր
Ժողովուրդին , հապա մեզի վկաներուս՝ առաջուց
աստուծմէ ընտրուածներուս . որ մենք իրեն հետ
կերանք ու խմեցինք ալ , իր մեռելներէն յարութիւն
առնելէն ետքը : Եւ պատուիրեց մեզի Ժողովուրդին
քարոզելու ու վկայութիւն տալու , թէ անիկայ է
աստուծմէ սահմանուածը՝ կենդանիներուն ու մե-
ռելներուն դատաւորը : Եւոր բոլոր մարգարէները
կը վկայեն , թէ ամէն անոր հաւատացողները անոր
անունովը մեղաց թողութիւն կ'ընդունին :

Ս . Աւետարան . Դ-ի . Իգ . 15 .

Եւհա անոնցմէ երկուքը ան օրը գեղ մը կ'եր-
թային , որ երուսաղէմէն հարիւր վաթսուս ասպա-
րէզ հեռու էր , ու անոր անունը էմմաուս էր : Եւ
անոնք մէկզմէկու հետ բոլոր ան եղած բաներուն
վրայ կը խօսէին : Եւ եղաւ որ անոնց խօսելու ու
վէճ ընելու ժամանակը՝ յիսուս ինքն ալ մօտեցաւ՝
ու հետերնին կ'երթար : Բայց անոնց աչքերը բըռ-
նուած էին՝ որ զինքը չի ճանչնան : Եւ ըսաւ անոնց .
Ի՞նչ է ատ խօսքերնիդ՝ որուն համար իրարու հետ
վէճ կ'ընէք քալած ստեննիդ , ու տրամած էք : Պա-
տասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ որուն անունը կղէ-
ովպաս էր , և ըսաւ անոր . դո՛ւն մինակ մնացեր ես
երուսաղէմի մէջ , որ աս օրերս հոն եղածները չես
գիտեր : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . Ի՞նչ , և անոնք ըսին .

նաղովրեցի յիսուսին համար, որ մարգարէ մարդ
 մը եղաւ՝ զօրաւոր գործքերով ու խօսքերով աս-
 տուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջին: Ինչպէս քա-
 հանսյապետները ու մեր իշխանները անիկայ մա-
 հուան դատաստանին մատնեցին՝ ու խաչը հանեցին
 անիկայ: Սենք կը յուսայինք թէ՛ ան է որ իսրայելը
 պիտի ազատէ, և աս ամէն բաներուն վրայ աս եր-
 րորդ օրն է՝ որ ան բանը եղաւ: Ասեմք մէջէն քա-
 նի մը կնիկներ ալ մեզ զարմացուցին, որ անոնք
 առտուանց կանուխ գերեզմանը գացին, ու անոր
 մարմինը չի գտան, եկան ու ըսին, թէ հրեշտակնե-
 րու երեւոյթ ալ տեսան, որոնք անոր համար ըսեր
 էին թէ ողջ է: Այլ մենէ ոմանք գերեզմանը գացին,
 ու անանկ գտան՝ ինչպէս որ ան կնիկները ըսին,
 բայց զինքը չի տեսան: Այլ ան ըսաւ անոնց, ով ան-
 միտներ ու սրտով թմրածներ ամէն ան բաներուն
 հաւատալու, որ մարգարէները խօսեցան: Դէ՞ որ
 ան բաները պէտք էր քրիստոսի քաշել, ու իր փառ-
 քը մտնալ: Այլ սկսեց մովսէսէն ու բոլոր մարգա-
 րէներէն կը մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն համար
 բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած է: Արբոր ան գեղին
 մօտեցան՝ ուր որ կ'երթային, ինքն ալ կը ցըցունէր
 որպէս թէ հեռու տեղ մը պիտի երթայ: Բայց
 զինքը բռնեցին ու ըսին, մեր քովը կեցիր, ինչու որ
 իրիկուն է, և օրուան ժամանակը անցած է, ու հոն
 մտաւ անոնց հետ մնալու: Այլ եղաւ որ երբոր ինքը
 անոնց հետ սեղան նստաւ, հացը առաւ՝ օրհնեց,

կտրեց ու տուաւ անոնց : Եւ անոնց աջ ըները բացուեցան , ու զինքը ճանչցան , և ինքը աներեւոյթ եղաւ անոնցմէ : Եւ մէկը մէկու կ'ըսէին . չէ՞ որ սիրտերնիս ալ ներսիդինիս կը ճմլուէին՝ երբոր ճամբան մեր հետ կը խօսէր . ու երբոր գիրքերը մեզի կը մեկնէր : Եւ նոյն ժամուան ելան երուսաղէմ դարձան , ու տասներմէկը մէկ տեղ ժողով ըլլած , և անոնց հետ եղողները : Եւ ըսին՝ թէ իրաւցունէ տէրը յարութիւն առաւ , ու սիմոնին երեւցաւ : Եւ իրենք պատմեցին ճամբուն վրայ եղածները , և թէ ինչպէս ինքզինքը յայտնեց հացը կտրելու ժամանակը :

Զատկի Երեքշաբթի Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Բ .

Լ'մենակալ Լ'ստուած , որ քու միածին Որդւոյդ Հիսուս Վրիստոսի միջնորդութեամբը մահուան յաղթեցիր , և մեզի յաւիտենական կենաց դուռը բացիր . Խոնարհեալ կ'աղաչենք , որ՝ ինչպէս նա խաժամանելով քու մասնաւոր շնորհքդ մեր միտքերուն մէջ բարի փափաքներ կը հաստատես . անանկ ալ անոնք քու շարունակ օգնականութեամբդ բարի վախճաններու հասցունենք , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թաղաւորէ միանգամայն քեզի , և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Լ'ստուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Բ.Պ. :

Գործք Առաքելոց . Ժգ . 26 .

Սարգիս եղբայրներ՝ արքա Տամու ցեղին որդիքը՝
 և անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ են . այս փրկութեան խօսքը ձեզի խրկուեցաւ : Բայց երուսաղէմ բնակողները և անոնց իշխանները անիկայ չի ճանչցան , ու մարգարէներուն խօսքերը , որ ամէն շաբաթ օրերը կը կարդային՝ դատապարտելով կատարեցին : Եւ մէկ մահուան պատճառ մը չի գտնալով՝ պիղատոսէն խնդրեցին որ անիկայ սպաննեն : Եւ երբոր անոր համար գրուածներուն ամէնը կատարեցին , փայտէն վար իջեցուցին՝ գերեզմանը դրին : Բայց աստուած անիկայ մեռելներէն յարոյց . որ շատ օր երեւցաւ անոնց , որ իր հետը գալիլեայէն երուսաղէմ եկեր էին , որոնք հիմայ անոր վկաններն են ժողովուրդին առջին : Սենք ալ ձեզի աւետիս կուտանք ան խոստումը՝ որ մեր հայրերուն եղած էր : Որ անիկայ աստուած մեր վրայ կատարեց՝ որ անոնց զաւկըներն ենք , յիսուսը յարուցանելով . ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն ալ գրուած է . դուն իմ որդիս ես , ես քեզ այսօր ծնայ : Եւ որ անիկայ մեռելներէն յարոյց , ու մէյ մ'ալ ապակաւ նութեան չի պիտի դառնայ , ասանկ կ'ըսէ . թէ՛ դաւիթին հաւատարիմ սուրբ խոստմունքները ձեզի պիտի տամ : Եւ որ համար ուրիշ տեղ մըն ալ կ'ըսէ . քու սուրբիդ ապականութիւն տեսնալ տալու չես : Բայց դաւիթ իր ազգին մէջ ծառայութիւն ըրաւ , ու աստուծոյ կամքովը մեռաւ , և իր հայրե-

բուն քովը դրուեցաւ, ու ապականութիւն տեսաւ :
 Բայց անիկայ որ աստուած յարոյց՝ ապականութիւն
 չի տեսաւ : Հայտնի ըլլայ ձեզի մարդիկ եղբայրներ,
 որ ասով ձեզի մեղաց թողութիւն կը քարոզուի . և
 ան ամէն բաներէն՝ որ մովսէսին օրէնքովը չի կրցիք
 արդարանալ, ասով ամէն ով որ հաւատայ կ'ար-
 դարանայ : Օգոյշ կեցիք՝ որ չըլլայ թէ ձեր վրայ
 գայ ան որ մարգարէներուն մէջ ըստւած է : Եւ այն-
 ցէք քամահրողներ՝ և զարմացէք ու ոչնչացէք . ին-
 չու որ ձեր օրերը գործ մը պիտի գործեմ, գործ
 մը՝ որուն չի պիտի հաւատաք, թէ որ մէկը ձեզի
 պատմէ :

Ս. Աւետարան. Դ. 36.

Հիսուս ինքը կայնեցաւ անոնց մէջը և ըսաւ ան-
 ոնց . խաղաղութիւն ձեզի, ես եմ մի վախնաք .
 Բայց անոնք զարհուրելով կը վախնային, և կը
 կարծէին թէ հոգի մը տեսան : Եւ ըսաւ անոնց .
 ինչո՞ւ կը շփոթիք, և ինչո՞ւ ձեր սրտին մէջ խոր-
 հուրդներ կ'ենլեն : Տեսէք ձեռքներս ու ոտքերս,
 որ ես ան եմ . բռնեցէք իս ու նայեցէք . ին-
 չու որ ոգին մարմին ու ոսկորներ չունի . ինչպէս որ
 զիս կը տեսնաք՝ որ ունիմ : Եւ ասիկայ զրուցելով
 ձեռքները ու ոտքները ցըցուց անոնց : Եւ երբ
 որ խնտումնուն դեռ չէին հաւատար, ու զարմացած
 էին, ըսաւ անոնց . ուտելիք բան մը ունիք հոս :
 Եւ անոնք կտոր մը խորոված ձուկ՝ ու մեղրի խո-

րիսխ տուին : Լա առաւ կերաւ անոնց դիմացը , ու
էվելցուքը անոնց տուաւ , և ըսաւ անոնց . այս բա-
ներն էին որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր ձեր քովն էի ,
թէ՛ պէտք է որ մովսէսի օրէնքներուն ու մարգա-
րէներուն ու սաղմոսներուն մէջ ինծի համար գը-
րուածները կատարուի : Ըն ժամանակը անոնց
միտքը բացաւ գիրքերը իմանալու : Լա ըսաւ ա-
նոնց , թէ՛ ասանկ պէտք էր քրիստոսի չարչարուիլ ,
ու երբորդ օրը մեռելներէն յարութիւն առնել . և
անոր անունովը մեզոց ապաշխարութիւն ու թու-
ղութիւն քարոզուիլ ամէն ազգերուն մէջ՝ երեսա-
ղէմէն սկսած : Լա դուք աս բաներուն վկաներն էք :

Չատկէն ետեւի Առաջին Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ըմենակարո՞ղ Հայր , որ քու միածին Որդիդ
տուիր մեր մեղքերուն համար մեռնելու և յարու-
թիւն առնելու մեր արդարութեանը համար . Շը-
նորհէ որ չարութեան ու անիրաւութեան խմորը
մէկ դի նետելով , կարո՞ղ ըլլանք միշտ կեանքի ու
ճշմարտութեան սրբութիւնով քեզի ծառայելու
քու Որդւոյդ մեր Հիսուս Վրիստոսի արժանաւո-
րութեամբը . Ըմէն :

Թուղթ Յովնանու Առաքելոյ . Ա . Թուղթ . ե . 4 .

Ըմէն ով որ աստուծմէ ծնած է՝ աշխարհին կը
յաղթէ , և ասիկայ է յաղթութիւնը՝ որ աշխարհին

կը յաղթէ, մեր հաւատքը : Այս ո՞վ է աշխարհին
յաղթողը, չէ թէ ան՝ որ կը հաւատայ թէ յիսուս
որդի աստուծոյ է : Ասիկայ է՝ որ եկաւ ջուրով հո-
գիով ու արիւնով՝ յիսուս քրիստոս . չէ թէ միայն ջու-
րով, հապա արիւնով ու ջուրով . և հոգին է՝ որ կը
վկայէ, ինչու որ հոգին է ճշմարտութիւնը : Այսին
ղի իրեք են որ երկինքը կը վկայեն, հայր, բանը, ու
սուրբ հոգին . և աս երեքը մէկ են : Այս իրեք են որ
կը վկայեն երկրի վրայ, հոգի, ջուր, և արիւն . և ան
երեքը մէկ են : Ի՞նչ որ մարդոց վկայութիւնը կ'ըն-
դունինք, աստուծոյ վկայութիւնը ալ է վե՛րի մեծ է .
ասիկայ է աստուծոյ վկայութիւնը, որ իր որդւոյն
վրայ վկայեց : Այլ որ աստուծոյ որդւոյն կը հաւա-
տայ, այս վկայութիւնը իր վրան ունի, ան որ աս-
տուծոյ որդւոյն չի հաւատար, սուտգրուց կ'ընէ ա-
նիկայ . ինչու որ չի հաւատար ան վկայութեանը, որ
աստուած իր որդւոյն վրայ վկայեց : Այս ասիկայ է
ան վկայութիւնը, որ աստուած մեզի յաւիտեանական
կեանք տուաւ . և ասիկայ ան կեանքն է՝ որ իր որդ-
ւոյն մէջն է : Այլ որ որդին կ'ընդունի, կեանքն ալ
կ'ընդունի . և ո՞վ որ աստուծոյ որդին չընդունիր,
կեանքն ալ չընդունիր :

Ս. Աւետարան . 3^{րդ} . Ի . 19 .

Ահա արթի օրը իրիկուն էր՝ և դուռներն ալ
դոց, ուր որ աշակերտները հրէից վախուռն մէկ սեղ
ժողովվեր էին : Հիսուս եկաւ՝ ու անոնց մէջը կայ-

նեցաւ , և ըսաւ անոնց . ողջոյն ձեզի : Երբոր ասի . կայ ըսաւ , ձեռքները ու իր կուշտը ցըցուց անոնց , աշակերտներն ալ ուրախացան երբոր տէրը տեսան : Երբէն անոնց ըսաւ . ողջոյն ձեզի . ինչպէս որ իմ հայրս իր խրկեց , ես ալ ձեզ կը խրկեմ : Եւ աս որ ըսաւ՝ փչեց անոնց և ըսաւ . առէք հոգին սուրբը , թէ որ մէկուն մեղքը թողուք՝ թողուած ըլլայ անոնց . և թէ որ մէկունը արգիլէք՝ արգիլուած ըլլայ :

Չատկէն ետեւի երկրորդ Կիրակին .

ՄԱՂԹ ԱՆՔ .

Եւ մենակալ Եստուած , որ քու միածին Որդիդ շնորհեցիր մեզի չէ թէ միայն մեղքի համար պատարագ մը՝ հապա նաև բարի վարքի օրինակ մը ըլլալու . Պարգեւէ մեզի ան շնորհքը , որ միշտ գոհուն թիւնով ընդունինք ան իր անգին բարեգթութիւնը . ու նաև ամէն օր ջանք ընենք անոր սուրբ կեանքին ճամբուն մէջ քալելու , մեր Տէր Հիսուս Վերիստոսի շնորհքովը . Եւն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ . Ա . Թուղթ . Բ . 19 .

Եսիկայ աստուծոմէ շնորհք մըն է , թէ որ մէկը բարի մտքով անիրաւութեամբ եղած նեղութիւններուն համբերէ : Սա ան զի ինչ երախտիք կ'ըլլայ , երբոր մեղք գործելու ըլլաք՝ տանջուիք ու համբերէք . հապա թէ որ բարիք գործելու ըլլաք՝ չար-

չարութիւք ու համբերէք, անիկայ աստուծմէ շնորհք մընէ: Այսին զի դուք աս բանին կանչուեցաք. ինչու որ քրիստոս ալ ձեզի համար մեռաւ, ու ձեզի օրինակ թողուց՝ որ անոր շաւիղին հետեւիք: Արինքը մեղք մը չի գործեց, և անոր բերանը խաբէութիւն մը չի գտնուեցաւ: Ար կը բամբասուէր՝ և փոխարէնը չէր բամբասէր. կը չարչարուէր, ու ոխ չէր պահէր. հապա իրաւունք պահող դատաւորին կը մատնուէր: Ար մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափայտին վրայ վերուց, որ ան մեղքերէն ազատինք, ու արդարութեան հետը ապրինք. որ իր խոցերովը մենք բժշկուեցանք: Ինչու որ մոլորած ոչխարներու պէս էիք, բայց հիմայ ձեր հոգիին հովիւին ու տեսուչին դարձաք:

Ս. Աւետարան. Թ. Ժ. 11.

Եւս եւմ բարի հովիւր. բարի հովիւր իր կեանքը ոչխարներուն վրայ կը դնէ: Բայց վարձկանը՝ որ հովիւ չէ, և ոչխարները իրը չեն, երբոր կը տեսնայ գայլը՝ որ կուգայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի. և գայլը կը յափշտակէ անոնք ու կը ցրուէ: Ինչու որ ինքը վարձկան է, և իր հոգը չէ ոչխարներուն համար: Եւս եւմ բարի հովիւր, և կը ճանչնամ իմիններս, ու կը ճանչցուիմ իմիններէս: Ինչպէս որ հայրը գիտէ զիս, ես ալ գիտեմ հայրը, և իմ կեանքս ոչխարներուս վրայ կը դնեմ: Եւ ես ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որ աս բռկէն չեն, անոնք ալ

պէտք է ինծի որ հոս բերեմ, և իմ ձայնս պիտի լսեն. ու մէկ հօտ ու մէկ հովիւ պիտի ըլլան :

Ջատկէն ետեւի երրորդ Կերակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Բմենակարող Լստուած, որ քու ճշմարտութեանդ լոյսը մոլորեալներուն կը շնորհես, որոնք քու արդարութեանդ ճամբուն մէջ կը դառնան. Հնորհէ որ Վրիստոսի Կրօնքին միաբանութեանը մէջ հաստատուածները հրաժարին ան իրենց դաւանութեանը հակառակ գործքերէն, և բոլոր անոր յարմար բաներուն հետեւին, մեր Տէր Երմուտ Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ . Ա. Թուղթ, Բ. 11 .

Արեւիկներ՝ կ'աղաչեմ, պանդուխտներու և օտարականներու պէս հեռու կեցլիք մարմնաւորաց անկուծիւններէն, որ հոգիներուն դէմ կը պատերազմին : Հեթանոսներուն մէջ պարկեշտ վարք ունենալով, որ ինչ բանի մէջ ձեզ չարագործներու պէս բամբասեցին նէ՝ ձեր բարի գործքերը տեսնալով փառաւորեն զաստուած սյցելութեան օրը : Հնազանդեցէք ամէն մարդկային ստեղծուածներու տէրոջը համար, թէ որ թագաւորին՝ որպէս թէ մեծ մէկու մը : Թէ որ զաստաւորներու՝ որպէս թէ անկէ խրկուածներուն, չարագործներուն վրէժխնդրու-

Թեանը ու բարեգործներուն գովութեանը համար :
 1) ասն զի աստուծոյ կամքը ասանկ է . որ բարեգործ-
 ները պապանծեցունեն անզգամ մարդոց տգիտու-
 թիւնը : Աղատի պէս ըլլալով , ու չէ թէ ազատու-
 թիւնը չարագործութեան ծածկոցի մը պէս ընե-
 լով . հապա աստուծոյ ծառաններու պէս : Ամենքը
 պատուեցէք . եղբայրսիրութիւնը սիրեցէք : Աս-
 տուծմէ վախեցէք . թագաւորները պատուեցէք :

Ս . Աւետարան . Եւ. Ժ. 16 .

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ . քիչ մը ժա-
 մանակէն ալ իս չի պիտի տեսնաք , ու ետքը քիչ
 մըն ալ իս պիտի տեսնաք , և ես ալ հօրս կ'երթամ :
 Աշակերտներէն ոմանք մէկզմէկու կ'ըսէին . ի՞նչ է
 սոսկայ՝ որ մեզի կ'ըսէ՝ թէ քիչ մը ժամանակէն ալ
 իս չի պիտի տեսնաք , և նորէն քիչ մըն ալ իս պիտի
 տեսնաք , և թէ՛ ես հօրս կ'երթամ : Այլ կ'ըսէին ,
 ի՞նչ պիտի ըլլայ ան քիչ մըն ալ ըսելը . չենք գի-
 տեր ի՞նչ կը խօսի : Յիսուս իմացաւ որ իրեն հար-
 ցունել կ'ուզէին , և ըսաւ անոնց . քիչ մը ժամա-
 նակէն իս չի պիտի տեսնաք , և նորէն քիչ մըն ալ
 իս պիտի տեսնաք ըսելս մէջերնիդ կը հարցունէք կոր :
 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ դուք պիտի
 լաք ու ողբաք . բայց աշխարհ պիտի խնդայ . դուք
 պիտի տրտմիք , բայց ձեր տրտմութիւնը ուրախու-
 թեան պիտի փոխուի : Այնիկ մը երբոր ծնանի՝ ինքը
 տրտմութիւն կ'ուեննայ , ինչու որ իր ժամը հասած

է. բայց երբոր կը ծնանի զաւակը, ալ նեղութիւնը չի յիշեր ուրախութենէն, որ աշխարհ մարդ մը ծնաւ: Եւ դուք հիմայ տրտմութիւն ունիք. բայց ես ձեզ նորէն պիտի տեսնամ, ու ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան. և ձեր ուրախութիւնը մէկը ձենէ չի պիտի հանէ:

Զատկէն ետեւի Չորրորդ Ահրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Լճենակարող Լստուած, որ դուն միայն կաւրող ես կառավարել մեղաւոր մարդոց անսանձ կամքերը ու յօժարութիւնները. Շնորհէ քու ժողովուրդիդ որ քու պատուիրանքներդ սիրեն և քու խոստմունքներուդ փափաքին, որ աշխարհիս անհամար և բազմօրինակ փոփոխմունքներուն մէջ սրբտերնիս ապահով հոն ըլլայ, ուր որ ճշմարիտ ուրախութիւններ կը գտնուին, մեր Տէր Հիսուս Վերստոսի միջնորդութեամբը. Ամէն:

Թուղթ Յակոբայ Առաքելոյ. ա. 17.

Լճէն բարի տուրքերը՝ և ամէն կատարեալ պարգեւները վերէն են, լուսոյ հօրմէն կ'իջնան. որ անոր մէջ ոչ փոփոխութիւն կայ՝ և ոչ դառնալու շուք մը: Իր կամքովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը՝ որ մենք իր ստեղծուածներուն առաջին պտուղը ըլլանք: Վիտցէք իմ սիրելի եղ-

քայրներս, ամէն մարդ թող արագ ըլլայ լսելու, և ծանր՝ խօսելու, և ծանր՝ բարկանալու: Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը աստուծոյ արգարութիւնը չի կատարեր: Որ անով բոլոր աղտեղութիւնը ու չարութեանց էվելցութները մէկ դի ձգելով՝ հեղու-
թիւնով ընդունեցէք ան ցանուած խօսքը, որ կրնայ փրկել ձեր հոգիները:

Ս. Աւետարան. Յ. Գ. Ժ. Ծ.

Հիտուս իր աշակերտներուն ըսաւ. հիմայ իս իս խորհողին քովը կ'երթամ, ու ձենէ մէկը չի հարցուներ ինծի՝ թէ ո՞ր կ'երթաս: Իայց որովհետեւ այս բաները ձեզի խօսեցայ, տրտմութիւնը ձեր սիրտերը լեցուց: Սակայն ես ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի. աղէկ է ձեզի՝ թէ որ ես երթամ, ինչու որ թէ որ ես չերթամ, միտարիչը ձեզի չի գար: Հապա թէ որ երթամ՝ անիկայ ձեզի կ'ըխրկեմ: Եւ ան որ դայ՝ աշխարհը պիտի յանդիմանէ, մեղքի համար՝ ու արգարութեան համար՝ և դատաստանի համար: Սեղ-
քի համար՝ որ ինծի չի հաւատացին: Երգարութեան համար՝ որ ես իմ հօրս քովը կ'երթամ, ու ալ իս չէք տեսնար: Դատաստանի համար՝ որ այս աշխարհիս իշխանը դատապարտուած է: Տակաւին ձեզի շատ բաներ ունիմ ըսելու, բայց կարող չէք հիմայ տանելու: Եւրբ որ ան ճշմարտութեան հոգին դայ, ամէնը ճշմարտութիւնով կ'առաջնորդէ ձեզի, որովհետեւ չէ թէ իր քովէն բան մը պիտի

խօսի, հապա ինչ որ լսէ նէ՝ անիկայ պիտի խօսի, ու
դալիքները պիտի պատմէ: Են իս պիտի փառաւորէ,
ինչու որ ինքը իմինէս պիտի առնէ՝ և ձեզի պատմէ:
Են ամէն բաները որ հայրը ունի՝ իմն է. անոր հա-
մար ձեզի ըսի, թէ իմինէս պիտի առնէ ու ձեզի
պատմէ:

Չատկէն ետեւի հինգերորդ կերակին.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Տէր, որ քննէ կը բղխին ամէն բարիքները,
չնորհէ մեզի քու խոնարհ ծառաներուդ որ քու
Լսառածային ազդեցութեամբդ միշտ ան բաները
խորհինք՝ որ բարի են, և քու գթած խնամքովդ ա-
նոնք ՚ի գործ դնենք, մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի
չնորհքովը. Ամէն:

Թուղթ Յակոբայ Առաքելոյ. ա. 22.

Են խօսքը ընողներ եղիք, ու չէ թէ միայն
լսողներ սեպէք ինքըզինքնիդ: Ինչու որ թէ որ մէկը
միայն լսող ըլլայ խօսքին, ու չէ թէ ընող, ինքը ան
մարդուն կը նմանի՝ որ հայելին մէջ երեւցած իր
երեսն վրայ աչքը տնկած կընայի: Այսն զի նայե-
լով տեսաւ ինքըզինքը, ու շուտ մը մոռցաւ իր
ինտոր մէկը ըլլալը: Իսկ ան որ աղատութեան
կատարեալ օրէնքին դիտելով կը նայի, և անոր
մէջ կը կենայ՝ ան լսող ու մոռցող չըլլար, հապա

գործքը ընող . որ ինքը անիկայ ընելովը երանելի
կ'ըլայ : Թէ որ մէկը ուզէ կրօնաւոր ըլլալ՝ ու իր ըն-
դուն չի սանձէ , հապա իր սիրտը խաբէ , անանկին
կրօնաւորութիւնը պարապ է : Սուրբ ու անարատ
կրօնաւորութիւնը աստուծմէ ու հօրմէն՝ սյս է , որ-
բերուն և այրիններուն այցելութիւն ընել իրենց նե-
ղութեանը մէջ , և անձը անարատ պահել աշխարհէն :

Ս . Աւետարան . Գլ . ԺԷ . 25 .

Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ իմ ա-
նունովս ինչ որ իմ հօրմէս ուզէք՝ կուտայ ձեզի :
Սինչեւ հիմայ իմ անունովս բան մը չի խնդրեցիք .
խնդրեցէք և պիտի առնէք , որ ձեր ուրախութիւնը
լրման ըլլայ : Ես բաները նմանութիւններով խօ-
սեցայ ձեզի , Ժամանակ պիտի գայ՝ որ առակներով
չի պիտի խօսիմ . հապա յայտնապէս հօրը վրայօք
պիտի պատմեմ ձեզի : Են օրը իմ անունովս խնդ-
րեցէք , ու չեմ ըսեր ձեզի որ ձեզի համար հօրս պիտի
աղաչեմ : Ինչու որ հայրը ինքը ձեզ կը սիրէ , որ
դուք իս սիրեցիք ու հաւատացիք՝ թէ ես աստուծմէ
ելայ : Զօրմէն ելայ՝ և աշխարհ եկայ , նորէն աշ-
խարհը կը թողում ու հօրը կ'երթամ : Եշակերտ-
ները իրեն ըսին . ահա հիմայ յայտնապէս կը խօ-
սիս , և մէկ նմանութիւն մը չես ըսեր : Հիմայ իմա-
ցանք որ ամէն բանը գիտես , և բան մըն ալ պէտք
չէ որ մէկը քեզի հարցունէ , ասով կը հաւատանք որ
աստուծմէ ելար : Տիտուս պատասխան տուաւ և ը-

սաւ անոնց , հիմայ կը հաւատամք : Ահա ժամ մը պիտի գայ , և ան եկած ալ է . որ պիտի ցրուիք ամէն մէկերնիդ տեղերնիդ , և իս մինակ պիտի թողուք , բայց ես մինակ չեմ , ինչու որ հայրը իմ հետս է : Այս բանը ձեզի խօսեցայ , որ իմ հետս խաղաղու թիւն ունենաք . աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք . բայց քաջսիրտ եղիք , ինչու որ ես աշխարհին յաղթեցի :

Քրիստոսի Համբարձման Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Շնորհէ՛ կ'աղաչենք քեզի ո՛վ ամենակարող Աստուած , որ՝ ինչպէս որ քու միածին Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի այս օրս երկինք համբառնալուն կը հաւատանք . անանկ ալ մենք սրտով ու հոգով հոն վերնանք , և միշտ անոր հետը բնակինք , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Գործք Առաքելոց . ա . 1 .

Առջի խօսքը որ ըրի՝ ո՛վ թէոփիլէ , ան ամէն բաներուն վրայ՝ որ յիսուս սկսաւ ընել ու սորվեցընել : Սինչեւ ան օրը՝ որ ինքը սուրբ հոգիին ձեռքովը ընտրած առաքեալներուն պատուէր տալով երկինքը վերացաւ : Որոնց ինքրզինքը իր չարչա-

րանքներէն ետեւ կենդանի ցըցուց շատ հրաշքներով , քառսուն օր անոնց երեւնալով , և աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ խօսելով : Եւ անոնց հետ հաց կերած ժամանակը անոնց կը պատուիրէր որ երուսաղէմէն չի զատուին , հապա հօրը խոստմունքին սպասեն , որ ինէ լսեցիք կ'ըսէր : Ինչու որ յօհաննէս ջուրով մկրտեց , բայց դուք սուրբ հոգիով պիտի մկրտուիք շատ օրեր չանցած : Եւ անոնք եկան կը հարցունէին իրեն և կ'ըսէին . տէր , հիմայ աս ժամանակ իսրայէլի թագաւորութիւնը պիտի հատուցանես : Եւ անոնց . ան ժամերը ու ժամանակները ձեր գիտնալու բանը չէ , որ հայրը իր իշխանութեանը մէջ դրաւ : Բայց դուք սուրբ հոգիին ջուրութիւնը պիտի առնէք՝ որ ձեր վրայ պիտի գայ . և ինծի վկաներ պիտի ըլլաք երուսաղէմի մէջ , և բոլոր հրէաստանի՝ ու սամարիայի մէջ , և մինչեւ երկրի ծայրերը : Եւ այս որ ըսաւ , դեռ անոնք կը նայէին՝ համբարձաւ , ու մէկ ամպ մը անոնց աչքէն բռնեց : Եւ երբոր դեռ աչվընին տնկած երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ , մէյ մ'ալ երկու հոգի երեւցաւ անոնց ճերմակ լաթերով : Որոնք նաեւ ըսին . ո՞վ գալիլեացի մարգիկ , ի՞նչու կայներ երկինքը կը նայիք . աս յիսուսը որ ձենէ երկինքը համբարձաւ , ասանկ պիտի գայ՝ ինչպէս որ անոր երկինք երթալը տեսաք :

Ս. Աւետարան. Մ. Բ. Ժ. 14.

Երբոր տասնըմէկը սեղան նստած էին՝ յիսուս անոնց երեւցաւ . և անոնց անհաւատութիւնը յանդիմանեց՝ ու խտասիրութիւնը , որ ինքը մեռելնէրէն յարութիւն առնելով երեւցաւ անոնց , և անոնք չի հաւատացին : Եւ ըսաւ անոնց . զացէք բոլոր աշխարհ , ու քարոզեցէք աւետարանը ամէն ստեղծութեան երուն : Եւ որ հաւատայ ու մկրտուի՝ պիտի փրկուի . և ան որ չի հաւատար՝ պիտի դատապարտուի : Եւ նշանները անոնց հետ պիտի երթան՝ որ կը հաւատան . անունովս դուեր պիտի հանեն , լեզուներ պիտի խօսին , օձեր պիտի բռնեն , և թէ որ մահացուցիչ դեղեր խմեն՝ իրենց չի պիտի վնասէ . հիւանդներուն վրայ ձեռք պիտի դնեն՝ ու բժշկեն : Եւ տէր յիսուս ինքը անոնց հետ խօսելէն ետեւ երկինքը համարձաւ , ու հօրը աջ կողմը նստաւ : Եւ անոնք ելան բոլոր երկիր կը քարոզէին տէրօջը օգնականութեամբ . և խօսքը կը հաստատէին բոլոր նշաններով՝ որ իրենց հետը կ'երթային :

Համբարձման ետեւի Կիրակին .

ՄԱՂԹ ԱՆՔ .

ՈՎ Աստուած՝ Թագաւոր փառաց , որ մեծայաղթ փառքով բարձրացուցիր Յիսուս Վրիստոս քու միածին Որդիդ երկինքի Թագաւորութեանդ մէջ . Կաղաչենք քեզի մի թողուր մեզ անմխիթար . հապա

խրկէ մեզի քու Սուրբ Հոգիդ, որ մեզ մխիթարէ ու
բարձրացունէ նոյն տեղը՝ ուր որ մեր Փրկիչը Վր-
րիստոս առաջուց գնաց, որ կենդանի է ու կը թա-
գաւորէ միանգամայն քեզի և Սուրբ Հոգւոյն հետ
մէկ Լստուած, յաւիտեանս յաւիտենից, Ամէն:

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. գ. 7.

Լ՛մէն բանին վախճանը մօտ է. ուստի զգաստա-
ցէք՝ ու արթուն եղիք աղօթքի մէջ: Լ՛մէն բանէ ա-
ռաջ սրտանց սէր ունեցէք մէկզմէկու, ինչու որ
սէրը մեղքերուն շատութիւնը կը ծածկէ: ()տա-
րասէր եղիք մէկզմէկու առանց տրտունջ ընելու:
Լ՛մէն մէկը ինչպէս շնորհք որ ընդունեց՝ նոյնը մա-
տակարարէ մէկը մէկալին, որպէս թէ բարի տըն-
տեսներ աստուծոյ կերպ կերպ շնորհքներուն: Թէ
որ մէկը կը խօսի՝ աստուծոյ հրամանին պէս. թէ որ
մէկը կը մատակարարէ՝ որպէս թէ ան զօրութիւ-
նովը՝ որ աստուած կը շնորհէ, որ ամէն բանի մէջ
աստուած փառաւորուի յիսուս քրիստոսով, որուն
ըլլայ փառք և զօրութիւն յաւիտեանս, Ամէն:

Ս. Աւետարան. Յով. Ժե. 26: և Ժզ. 1.

Երբոր մխիթարիչը գայ՝ որ ես հօրմէն ձեզի կը
խրկեմ. ան ճշմարտութեան հոգին որ հօրմէն կ'ել-
լէ, ան ինծի համար պիտի վկայէ: Եւ դուք ալ կը
վկայէք, ինչու որ սկիզբէն իմ հետս էք: Լ՛ս բաները
ձեզի խօսեցայ՝ որ չի գայ թակղիք: Եւ նոյն ժողովա-

բաններէն ձեզ դուրս պիտի հանեն . և ժամանակ պիտի գայ՝ որ ամէն ո՛վ որ ձեզ սպաննէ՝ պիտի սեպէ թէ աստուծոյ պաշտօն կը մատուցանէ : Եւ այս բաները ձեզի պիտի ընեն . ինչու որ ո՛չ հայրը ճանչցան և ո՛չ զիս : Բայց աս խօսեցայ ձեզի՝ որ երբ ժամանակը գայ՝ յիշէք թէ ես ըսի ձեզի :

Հոգեգալտեան Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր Աստուած , որ այս ժամանակ քու Սուրբ Հոգւոյդ լոյսը հաւատացեալներուդ սիրտերը ծագելով հաստատեցիր . Շնորհէ մեզի որ նոյն հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւն մը ունենանք , ու միշտ իր սուրբ մտիթարութիւնովը ուրախանանք , մեր Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն քեզի հետ նոյն Հոգւոյն միութեամբը՝ մէկ Աստուած , յաւիտեանս յաւիտենից , Ամէն :

Գործք Աւաքելոց . բ . 1 .

Պենտէկոստէի օրերը լըմըննալու ժամանակը , ամէնքն ալ միաբան մէկ տեղ էին : Եւ յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ՝ սաստիկ հովի նման եկած , որ լեցուց բոլոր ան տունը՝ ուր որ նստեր էին : Եւ բաժնուած լեզուներ երեւցան իրենց որպէս թէ

կրակէ, ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ : Եւ ամէնքն ալ հոգւով սրբով լեցուեցան , ու սկսեցին այլ և այլ լեզուներով խօսիլ , ինչպէս որ հոգին խօսել կուտար իրենց : Եւ երուսաղէմի մէջ հրէաներ կը բնակէին՝ երկիւղած մարդիկներ երկինքին տակը եղած ամէն ազգերէն : Եւ երբ որ այս ձայնը եղաւ՝ բազմութիւնը մէկ տեղ եկաւ ու դիզուեցաւ . ինչու որ կը լսէին թէ անոնք իրենց ամէն մէկուն լեզուովը կը խօսէին : Եւ մէնքը կ'սքանչանային՝ ու կը զարմանային՝ և մէկը մէկու կ'ըսէին . չէ՞ որ աս ամէնքը որ կը խօսին՝ գալիլեացի են : Եւ ինչպէս մենք ամէն մէկս կը լսենք մեր լեզուովը՝ որուն մէջ ծնած ենք : Պարթեւներ ու մարքեր ու իլամացիներ , և անոնք որ միջագետքը կը բնակին՝ հրէաստանի մէջ՝ ու գամիրքի մէջ՝ պոնտոսի մէջ՝ ու ասիայի մէջ : Փռիւ գիւղի մէջ՝ ու պամիլիկիայի մէջ , եգիպտոսի մէջ՝ ու լիբացւոց կողմերը , անոնք որ կիւրենացիներուն հետ՝ ու օտարական հռովմայեցիներ : Հրէաներ՝ ու անոնց հետեւողներ , կրետացիներ ու արաբացիներ՝ կը լսենք անոնց որ մեր լեզուներովը աստուծոյ մեծ ամեծ բաները կը խօսին :

Ս . Աւետարան . Թ . 15 . 15 .

Ճիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ . թէ որ զիս կը սիրէք՝ իմ պատուէրներս պահեցէք : Եւ ես հօրը կ'աղաչեմ , և ուրիշ միսիթարիչ մը կուտայ ձեզի , որ յաւիտեան ձեր հետը բնակի : Ղշմարտութեան հո-

գին, որ աշխարհս անիկայ չի կրնար ընդունել. ինչու որ չի տեսնար անիկայ, ու չի ճանչնար անիկայ, բայց դուք կը ճանչնաք անիկայ, ինչու որ ձեր քովը պիտի բնակի, ու ձեր հետը պիտի ըլլայ: Ձեզ որը չի պիտի թողում, կուգամ ձեզի: Վիչ մը ժամանակէն՝ ու աշխարհս ալ իս չի տեսնար. բայց դուք զիս պիտի տեսնաք. ինչու որ ես կենդանի եմ, ու դուք կենդանի պիտի ըլլաք: Եւ օրը պիտի գիտնաք՝ որ ես իմ հօրս մէջն եմ, և դուք իմ մէջս, ու ես ձեր մէջը: Եւ որ իմ պատուիրանքներս կը բռնէ, ու անոնք կը պահէ, ան է՝ որ իս կը սիրէ. և ան որ զիս կը սիրէ, իմ հօրմէս կը սիրուի. ու ես անիկայ կը սիրեմ, և զիս անոր կ'երեւցունեմ: Եւ ուրա ըսաւ իրեն՝ ոչ իսկարիովտացին. տէր՝ ինչ եղաւ որ դուն քեզ մեզի պիտի յայտնես, ու չէ թէ աշխարհի: Պատասխան տուաւ յիսուս և ըսաւ անոր. Թէ որ մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքերս կը պահէ, ու հայրս անիկայ կը սիրէ. և անոր կուգանք, ու մեր բնակարանը անոր քովը կ'ընենք: Եւ ան որ զիս չի սիրեր՝ իմ խօսքերս չի պահեր. և իմ խօսքերս որ կը լսէ՝ իմս չէ, հապա հօրը՝ որ իս խրկեց: Եւս բաները ձեզի ըսի՝ քանի որ ձեր քովն եմ: Բայց միտիմարիչ սուրբ հոգին՝ որ հայրը իմ անունովս պիտի խրկէ, ան ձեզի ամենը պիտի սորվեցունէ. և ամէն ինչ որ ձեզի ըսի՝ պիտի յիշեցունէ: Ձեզի խաղաղութիւն կը թողում, իմ խաղաղութիւնս ձեզի կուտամ. Եւ թէ ինչպէս որ աշխարհս կուտայ, ես ձեզի կուտամ.

սիրտերնիդ թող չի պղտորի ու չի վախնայ : Ասեցիք
որ ես ձեզի ըսի՝ թէ կ'երթամ , ու կուգամ ձեզի .
թէ որ իս սիրելիք՝ հապա ուրախ կ'ըլլայիք թէ ես
հօրը քովը կ'երթամ . ինչու որ իմ հայրս ինէ մեծ
է : Այլ հիմայ գեռ չեղած ըսի ձեզի , որ երբ որ ըլլայ
նէ՝ հաւատաք : Այլ շատ չի պիտի խօսիմ ձեզի հետ .
աս աշխարհիս իշխանը կուգայ՝ և իմ վրաս բան մը
չի գտնար : Բայց աշխարհ գիտնայ՝ որ ես հայրը
կը սիրեմ . և ինչպէս որ հայրը ինձի պատուիրեց՝
անանկ կ'ընեմ :

Հոգեգործական Երկուշաբթի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր Աստուած , որ այս ժամանակ քու
Սուրբ Հոգւոյդ լոյսը հաւատացեալներուդ սիրտե-
րը ծագելով հաստատեցիր . Շնորհէ՛ մեզի որ նոյն
հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւն
մը ունենանք , ու միշտ իր սուրբ մտիթարութիւնովը
ուրախանանք մեր Վրկիչ Հիսուս Քրիստոսի ար-
ժանաւորութեամբը , որ կենդանի է ու կը թագա-
ւորէ միանգամայն քեզի հետ նոյն Հոգւոյն միու-
թեամբը՝ մէկ Աստուած , յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Գործք Առաքելոց . Ժ . 34 .

Ան ժամանակը պետրոս իր բերանը բացաւ՝ և
ըսաւ . Ճշմարտութեամբ կ'իմանամ , որ աստուծոյ

քով ակնառութիւն չիկայ : Հապա ամէն ազգի մէջ
 ան որ անկէ կը վախնայ , ու արդարութիւն կը գոր-
 ծէ , իրեն ընդունելի է : Ան խօսքը որ խաղէլի
 որդւոցը խրկեց , յիսուս քրիստոսի ձեռքովը խաղա-
 ղութիւն աւետարանելու , անիկայ է ամէնուն տէրը :
 Վուք ձենէ գիտէք ան խօսքը՝ որ բոլոր հրէաստանի
 մէջ եղաւ գալիլեայէն սկսած ան մկրտութենէն ե-
 տեւ՝ որ յօհաննէս քարոզեց : Յիսուս որ նաղարե-
 թէն էր՝ աստուած օծեց անիկայ սուրբ հոգիով ու
 զօրութիւնով . որ պտըտեցաւ բարիք ընելու , և սա-
 տանայէն ամէն բռնուածները բժշկելու , ինչու որ
 աստուած իրեն հետն էր : Աւ մենք վկայ ենք ան ա-
 մէն բաներուն՝ որ ըրաւ հրէաստանի մէջ ու երու-
 սաղէմի մէջ . որ ինքը փատէն կախած մեռուցին
 ալ : Աստուած անիկայ երրորդ օրը յարոյց , և յայտ-
 նեց անիկայ : Այլ թէ բոլոր ժողովուրդին , հապա
 մեզի՝ առաջուց աստուծմէ ընտրուած վկաներուս ,
 որ իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ իր մեռելներէն
 յարութիւն առնելէն ետեւ : Աւ պատուիրեց մեզի
 որ ժողովուրդին քարոզէնք ու վկայութիւն տանք
 թէ՛ ան է աստուծոյ սահմանած կենդանիներուն ու
 մեռելներուն դատաւորը : Անոր ամէն մարդարէները
 կը վկայեն , թէ ամէն անոր հաւատացողները իր ա-
 նունովը մեղաց թողութիւն կ'առնեն : Աւ երբոր
 պետրոս աս բաները կը խօսէր , հոգին սուրբ ամե-
 նուն վրայ հանգչեցաւ՝ որ ան խօսքը կը լսէին : Ան
 թլփատութենէ հաւատացեալները որ պետրոսի հետ

եկած էին զարմայան, որ հեթանոսներուն վրայ ալ հոգւոյն սրբոյ պարգեւները կը լեցունին : Ինչու որ կը լսէին անոնցմէ որ լեզուներ կը խօսէին, ու զաստուած կը փառաւորէին : Ին ժամանակը պետրոս պատասխան տուաւ . միթէ ով կրնայ ջուրը արգիլել որ ասոնք չի մկրտուին, որոնք մեզի պէս հոգին սուրբն ալ ընդունեցին : Եւ հրաման ըրաւ անոնց որ տէր յիսուս քրիստոսի անունովը մկրտուին . ան ժամանակը իրեն աղաչեցին որ քանի մը օր հոն կենայ :

Ս . Աւետարան . ԶԺ . Դ . 16 .

Ետտուած անանկ սիրեց աշխարհը՝ մինչեւ որ իր միածին որդին տուաւ . որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չի կորսուի, հապա յաւիտենական կեանքը ընդունի : Ինչու որ աստուած իր որդին աշխարհ չի խրկեց՝ որ աշխարհը դատապարտէ, հապա աշխարհ անով փրկուի : Ին որ կը հաւատայ անոր՝ չի դատապարտուիր . և ան որ չի հաւատար անոր՝ անիկայ արդէն դատապարտուած է . ինչու որ աստուծոյ միածին որդւոյն անուանը չի հաւատաց : Եւ այս է դատապարտութիւնը, որ լոյսը աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խաւարը լոյսէն էվել սէրեցին . ինչու որ իրենց գործքերը չար էին : Այսն զի ամէն ով որ չարութիւն կը գործէ՝ լոյսը կ'ատէ, և լուսին դիմացը չի գար, որ իր գործքերը չի յանդիմանուին : Իայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ՝ լուսին դիմացը կուգայ, որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ աստուծոյ գործունեցան :

Հոգեդալտեան Երեքշաբթի Օրը .

ՄԱՂԹ ԱՆՔ .

Ով Տէր Աստուած , որ այս ժամանակ բոլորը Հոգւոյդ լոյսը հաւատացեալներուդ սիրտերը ծագելով հաստատեցիր . Հնորհէ մեզի որ նոյն հոգիովը ամէն բաներու մէջ արդար դատողութիւն մը ունենանք , ու միշտ իր սուրբ մտիթարութիւնովը ուրախանանք մեր Փրկիչ Հիսուս Վրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ միանգամայն բեզի հետ նոյն Հոգւոյն միութեամբը՝ մէկ Աստուած , յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Գործք Աւագեւոյ . Ը . 14 .

Աւագեալները որ երուսաղէմ էին , երբոր լսեցին թէ սամարիայի մէջ ալ աստուծոյ խօսքը ընդունեցին , պետրոսը ու յօհաննէսը անոնց խրկեցին : Որ անոնք իջան աղօթք ըրին անոնց վրայ , որ հոգին սուրբ առնեն : Ինչու որ մինչեւ ան ժամանակը դեռ անոնց մէկին վրայ հասած չէր , հապա միայն տէր յիսուսի անունովը մկրտուած էին : Ինչ ժամանակը ձեռվընին անոնց վրայ դրին՝ և հոգին սուրբը կ'առնէին :

Ս . Աւետարան . 3 . 1 .

Ճշմարիտ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . ան որ ոչ խարներուն բակը դուռնէն չի մտնար , հապա ուրիշ

տեղէն կելլէ, ան գող ու աւազակ է : Բայց ան որ
գուռնէն կը մտնայ, ան ոչխարներուն հովիւն է :
Վռնապանը անոր կը բանայ, ու ոչխարները իր
ձայնին կը լսեն, և իր ոչխարները անունովը կը
կանչէ, և անոնք գուրս կը հանէ : Այլ երբոր ամէն
իրենները կը հանէ, անոնց առջեւէն կ'երթայ, ու
ոչխարները իր ետեւէն կ'երթան. ինչու որ անոր
ձայնը կը ճանչնան : () տարին ետեւէն չեն երթար,
հապա անկէ կը փախչին . ինչու որ օտարներուն
ձայնը չեն ճանչնար : Հիսուս աս առակը անոնց ը-
սաւ. և անոնք չէին իմանար, թէ ինչ էր՝ որ իրենց
հետը կը խօսէր : Վորէն յիսուս անոնց ըսաւ. ճշ-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ես եմ ոչխար-
ներուն գուռը : Ինչ առաջ եկողներուն ամէնն ալ
գող ու աւազակ էին . բայց ոչխարները անոնց չի
լսեցին : Այս եմ գուռը. ինչ թէ որ մէկը ներս մըտ-
նայ՝ կ'ապրի, կը մտնայ ու կ'ելլէ, ու անունդ կը
գտնայ : Վողը չի գար՝ միայն թէ գողնալու, սպան-
նելու, ու կորսնցունելու : Այս եկայ որ կեանք ունե-
նաք, ու ալ էլիւլօք ունենաք :

Սուրբ Երրորդութեան Վերակին .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Լճեակարող և յաւիտենական Լստուած, որ
մեզի քու ծառաներուդ շնորհք պարգեւեցիր մէկ
ճշմարիտ հաւատքի մը խոստովանութեամբ մշտն-

ջինուորը Լորրորդութեան փառքը ճանչնալու . և Մատուածային մեծփայելութեան զօրութիւնովը նոյն Սիութիւնը պաշտելու . Կ'աղաչենք քեզի որ հաստատ պահես մեզ այս հաւատքին մէջ , և միշտ ամեն կերպ ձախորդութիւններէ պահպանես մեզ , որ կենդանի ես ու կը թագաւորես մէկ Մատուած մը , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Յայտնութիւն Յովնանու Առաքելոյ . Գ . 1 .

Ասկէ ետեւ տեսայ , ու ահա երկինքին դուռները բացուեր էին , և առջի փողին ձայնը որ լսեցի , կը խօսէր ինծի՝ ու կ'ըսէր . հոս ելի՛ր՝ ու քեզի ցըցունեմ ետքի ըլլալու բաները : Այլ մէկէնիմէկ հոգին ինծի հասաւ , ու աթոռ մը տեսայ՝ որ երկինքը կեցեր էր : Այլ ան որ աթոռին վրայ նստեր էր յասպիս ու սարգիոն քարերուն երեւոյթին նման : Այլ ան աթոռին ըղորաիքը քահանաներ՝ զմրուխտի երեւոյթի նման . և աթոռին չորս կողմը քսանըչորս աթոռ . և ան աթոռներուն վրայ քսանըչորս երէցներ նստեր էին՝ ճերմակ լաթեր հագած , ու գլուխնին ոսկիէ թագեր : Այլ ան աթոռէն կածկըտուքներ ու ձայներ ու որոտումներ կ'ելլէին . ու եօթը հատ բորբոքուած կրակէ կանթեղներ աթոռին առջին , որոնք աստուծոյ եօթը հոգիներն են : Այլ ան աթոռին առջեւ ապակիէ ծով մը՝ սառի նման ճերմակ , ու աթոռին մէջ տեղը չորս կենդանիներ , որ ետեւնուն ու առջեւնուն աչքերով լեցուն էին : Այլ

առջի կենդանին առիւծի նման էր . ու երկրորդ
 կենդանին զուարակի նման . ու երրորդ կենդանին
 մարդու երես ունէր . ու չորրորդ կենդանին թռչող
 արծիւի նման : Այլ չորս կենդանիները անոնցմէ ա-
 մէն մէկը վեց թեւեր ունէին , բոլորովին ու տա-
 կէն աչքերով լեցուն . ու չէին հանգչեր ոչ ցորեկը
 և ոչ գիշերը՝ ըսելէն , սուրբ , սուրբ , սուրբ , տէր
 աստուած ամենակալ , որ էն , ու որ ևս , ու որ պիտի
 գաս : Այլ երբոր աս կենդանիները փառք ու պատիւ
 ու դոհովիւն կուտային աթոռին վրայ նստողին՝ որ
 կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից , ան քսանը-
 չորս երէցները աթոռին վրայ նստողին առջին կ'իյ-
 նային , ու երկրպագութիւն կ'ընէին յաւիտեանս
 յաւիտենից կենդանիին , և իրենց թագերը աթո-
 ռին առջեւը կը դնէին՝ ըսելով , արժանի ևս մեր
 տէր աստուածը՝ փառք ու պատիւ ու զօրութիւն
 առնելու . ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր , և
 քու ուզելովդ ստեղծուեցան , ու հաստատուն կե-
 ցեր են :

Ս. Աւետարան . 3-է . գ . 1 .

Փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝ անոր անունը
 նիկողեմոս , հրէից իշխան մը : Ասիկայ գիշերանց
 եկաւ՝ և ըսաւ անոր . ռաբբի՛ դիտենք որ դուն աս-
 տուծմէ վարդապետ եկած ևս . ինչու որ մէկը չի
 կրնար ատ նշանները ընել՝ որ դուն կ'ընես , թէ որ
 աստուած իր հետը չըլլայ : Հիսուս պատասխան

տուաւ և ըսաւ անոր . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
 քեզի . թէ որ մէկը նորէն չի ծնի , չի կրնար աստու-
 ծոյ արքայութիւնը տեսնալ : 'Աիկողեմոս ըսաւ ա-
 նոր . ի՞նչպէս կրնայ մէկ մարդ մը ծնանիլ , որ ան
 ծեր է . կարելի՞ ըսն է որ մէյ մ'ալ նորէն իր մօրը
 փորը մտնայ ու ծնի : Պատասխան տուաւ յիսուս
 և ըսաւ անոր . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի .
 մարդ մը թէ որ ջուրէն ու հոգիէն չի ծնի , չի կր-
 նար աստուծոյ արքայութիւնը մտնալ : Ինչու որ
 մարմինէն ծնածը մարմին է , ու հոգիէն ծնածը
 հոգի է : 'Առն մի զարմանար որ քեզի ըսի , պէտք
 է ձեզի նորէն ծնիլ : 'Քանզի հովը ուր որ ուզէ՝
 կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես . բայց չես գիտեր
 ուսկի՞ կուգայ՝ կամ ո՞ւր կ'երթայ . ասանկ ալ ամէն
 հոգիէն ծնածը : 'Աիկողեմոս պատասխան տուաւ և
 ըսաւ իրեն . ատ ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ : 'Եիսուս պա-
 տասխան տուաւ և ըսաւ անոր . դուն իսրայելացւոց
 վարդապետ մըն ես , ու ատիկայ չե՞ս գիտեր : Ղը-
 մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի որ՝ ինչ որ գիտենք
 կը խօսինք , և ինչ որ կը տեսնանք կը վկայենք , և
 մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր : Թէ որ երկրաւոր
 բաները ձեզի ըսի՝ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս թէ
 որ երկնաւոր բաները ըսեմ՝ պիտի հաւատաք : Եւ
 մէկը երկինքը չելաւ՝ թէ չէ ան՝ որ երկինքէն իջաւ
 որդին մարդոյ , որ երկինքն է : Եւ ինչպէս մով-
 սէս պնապատին մէջ օձը բարձրըցուց , անանկ ալ
 պէտք է որ որդին մարդոյ բարձրանայ : Եւ ո՞վ որ

անոր հաւատայ չի կորսուի , հապա յաւիտենական
կեանքը ընդունի :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ա. Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր Լստուած , ամէն քեզի ապաւինողնե-
րուն զօրութիւնը , գթութեամբ ընդունէ՛ մեր աղա-
չանքները . և որովհետեւ մեր մահկանացու բնու-
թեան տկարութեանը պատճառաւ առանց քեզի
աղէկ բան մը ընելու կարող չենք , պարգեւէ՛ մեզի
քու շնորհքիդ օգնականութիւնը՝ որ քու պատուի-
րանքներդ պահելով կամքով ու գործքով քեզի հա-
ճոյ ըլլանք , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհք-
ովք . Լ.Ք.Ն. :

Թուղթ Յովնանու Առաքելոյ . Ա. Թուղթ . Դ . 7 .

Սիրելիներ մեկզմէկ սիրենք . ինչու որ սէրը աս-
տուծմէ է , և ամէն ո՛վ որ կը սիրէ՝ աստուծմէ ծնած
է , ու աստուած կը ճանչնայ : Լսւ ան որ չի սիրեր՝
աստուած չի ճանչնար , ինչու որ աստուած սէր է :
Լսւ աս բանին մէջ աստուծոյ սէրը մեր վրայ երեւ-
ցաւ , որ աստուած իր միածին որդին աշխարհ խոր-
կեց , որ մենք անով կենդանի ըլլանք : Սէրը աս բա-
նին մէջն է , որ չէ թէ մենք աստուած սիրեցինք ,
հապա որ ան մեզ սիրեց , ու իր որդին խրկեց մեր
մեղացը քաւութեան համար : Սիրելիներ՝ թէ որ

աստուած մեզ ասանկ սիրեց , մենք ալ պարտինք
 մէկզմէկ սիրել : Ինչաւ մէկը աստուած տեսած չէ ,
 թէ որ մէկզմէկ սիրենք՝ աստուած մեր մէջը կը բը-
 նակի , ու անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է : Եւ
 գիտենք՝ որ մենք անոր մէջ բնական եմք՝ ու ան ալ
 մեր մէջը՝ որ իր հոգիէն մեզի տուաւ : Եւ մենք տե-
 սանք՝ ու կը վկայենք որ հայրը իր որդին աշխարհի
 փրկիչ խրկեց : Ալ որ կը խոստովանի թէ յիսուս
 որդի աստուծոյ է , աստուած անոր մէջ՝ և ինքը աս-
 տուծոյ մէջ կը բնակի : Եւ մենք հաւատացինք ու
 ճանչցանք աստուծոյ սէրը՝ որ մեր վրայ ունի . աս-
 տուած սէր է . և ան որ սիրոյ մէջ կը կենայ՝ աստու-
 ծոյ մէջ բնական է , ու աստուած անոր մէջ կը բը-
 նակի : Եւ բանին մէջ անոր սէրը մեր վրայ կատա-
 րեալ է , որ դատաստանի օրը համարձակութիւն
 ունենանք . ինչու որ ինքը ինչպէս է նէ՝ մենք ալ աշ-
 խարհիս մէջ անանկ ենք : Սիրոյ մէջ երկիւղ չի
 կայ , հապա կատարեալ սէրը երկիւղը կը մերժէ . ին-
 չու որ երկիւղը տանջանք ունի . ուստի ան որ կը
 վախնայ , սիրոյ մէջ կատարեալ չէ : Սենք աստուած
 սիրենք , ինչու որ առաջ ան մեզ սիրեց : Թէ որ
 մէկը ըսէ թէ՝ ես աստուած կը սիրեմ , ու իր եղ-
 բայրը ատէ՝ ան ստախոս է . ան որ իր եղբայրը չի
 սիրեր որ կը տեսնայ , աստուած որ չի տեսնար՝ ինչ-
 պէս կրնայ սիրել : Եւ անկէ այս պատուէրը ու
 նինք , թէ՝ ան որ աստուած կը սիրէ , ան իր եղ-
 բայրն ալ կը սիրէ :

Ս. Աւետարան. Ղուկ. ԺԳ. 19.

Ո՞րքէն հարուստ մարդ մը կար, որ բեհեզներ ու ծիրանիններ կը հագնէր, ու միշտ էվելօք ուրախութիւն կ'ընէր : Այլ զազարոս անունով աղքատ մը կար անոր դռանը առջին վիրաւոր ինկած դրուած . և կը փափաքէր որ մեծատունին սեղանէն թափած փշրանքներովը կշտանար . նաև շուններն ալ կուգային՝ ու անոր վերքերը կը լցէին : Այլ եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակները անիկայ արբահամու գողը տարին . մեծատունն ալ մեռաւ ու թաղուեցաւ : Այլ դժոխքը՝ երբոր տանջանքի մէջ էր, աչքը վերուց, ու հեռուէն տեսաւ արբահամը, ու զազարոս անոր գողը հանգիստ նստած : Այլ ան պօռալով ըսաւ . հայր արբահամ՝ ողորմէ ինձի, ու խրկէ զազարոսը որ իր մատին ծարը ջուրը թաթխէ, ու լեզուս զովացունէ . ինչու որ հոս տեղի սաստիկ տաքէն կը պապակիմկոր : Արբահամ ըսաւ անոր . որդեակ, յիշէ որ դուն անդին կեանքիդ ժամանակը քու բարիքներդ առիր . ու անանկ ալ զազարոս չարչարանքները . հիմայ ան հոս կը մխիթարուի, և դուն հոտ կը պապակիս : Այլ ասկէ 'ի զատ մեր մէջը և ձեր մէջը մեծ անդունդ մը կայ . թէ որ ուղին ասկից ձեզի անցնիլ՝ չեն կրնար, ու ոչ ատկից մէկը՝ մեզի անցնիլ : Այլ ան ըսաւ . ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի հայր, որ ատիկայ իմ հօրս տունը խրկես : Հոն ես հինգ եղբայր ունիմ, որ անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ այս չարչարանքին տե-

ղը գան : Եւ արբաճամ ըստու . անոնք մովսէս ու մարգարէներ ունին , անոնց թող լսեն : Եւ ալ ըսաւ . չէ՛՝ հայր արբաճամ . հապա թէ որ մեռելն երէն մէկը անոնց երթայ՝ կ'ապաշխարեն : Եւ ան ըսաւ անոր . թէ որ մովսէսին ու մարգարէներուն չեն լսեր , ոչ ալ մեռելներէն ելողին մէկին կը հաւատան :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Բ . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

ՈՎՏէր Եստուած , որ բնաւ չես դադարիր անոնց օգնելու և առաջնորդելու , որոնք քու երկիւղովդ ու սիրովդ կը մեծցունես . Կ'աղաչենք քեզի՝ պահպանէ՛ մեզ քու բարի նախախնամութեանդ պաշտպանութեամբը , և պարգեւէ՛ մեզի որ միշտ քու սուրբ Ենուանդ երկիւղը ու սէրը ունենանք , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ . Ա . Թուղթ . գ . 15 .

Սի զարմանաք եղբայրներ , թէ որ աշխարհ ձեզ ատէ : Սենք գիտենք որ մահէն կեանքի փոխուցանք . ինչու որ եղբայրները կը սիրենք , բայց ան որ չի սիրեր՝ մահուան մէջ կը մնայ : Եւ մէն ո՛վ որ իր եղբայրը կ'ատէ՝ մարդասպան է . և գիտէք որ ամէն մարդասպան իր մէջը յաւիտենական կեանք հաստատուած չունի : Եսով գիտցանք աստուծոյ սէրը .

որ ան իր անձը մեր վրայ դրաւ . մենք ալ մեր եղբայր-
ներուն համար պարտինք անձերնիս դնել : Այլ որ
աս աշխարհիս բարիքը ունի, ու իր եղբայրը բանով
մը կարօտ կը տեսնայ, և իր գութը անկէ կը ծած-
կէ . ի՞նչպէս աստուծոյ սէրը անոր մէջ բնակած
կ'ըլլայ : Արդեակներ՝ խօսքով ու լիզուով չի սի-
րենք, հապա գործքով ու ճշմարտութիւնով : Այլ
ասով ճանչցուած ըլլանք թէ ան ճշմարտութենէն
ենք . և սրտերնիս անոր առջին կ'ստուգենք : Այսին
զի թէ որ սրտերնիս մեզ կը դատապարտեն, հապա
աստուած՝ որ մեր սրտերէն մեծ է, և ամէն բա-
ները գիտէ : Արեւիներ՝ թէ որ մեր սիրտերը մեզ
չի դատապարտեն, առ աստուած համարձակութիւն
կ'ունենանք : Այլ ի՞նչ որ խնդրենք՝ անկէց կ'առ-
նենք . ինչու որ իր պատուիրանքները կը պահենք,
և իր առջին հաճոյ եղածը կ'ընենք : Այլ ասիկայ է
անոր պատուիրանքը՝ որ իր որդւոյն յիսուս քրիս-
տոսի անուանը հաւատանք, ու մէկզմէկ սիրենք,
ինչպէս որ մեզի պատուէր տուաւ : Այլ ո՞վ որ անոր
պատուիրանքները կը պահէ՝ անոր մէջ հաւատա-
տուած է, և ան ալ ասոր մէջ . և ասկէ գիտինք որ
ան մեր մէջը կը բնակի, ան հոգիէն՝ որ մեզի տուաւ :

Ս . Աւետարան . Դ՜ . Ժ . 16 .

Այն մարդ մը ընթրիք ըրաւ, ու շատերը հը-
րաւիրեց : Այլ ընթրիքին ժամանակը իր ծառան
խրկեց՝ որ ան հրաւիրուածները կանչէ, թէ՛ եկէք .

ինչու որ ահա ամէն բան պատրաստ է : Եւ սկսեցին ամէնքն ալ մէկիկ մէկիկ հրաժարիլ . առջինը ըսաւ , արտ մը ծախու առի , ու պէտք է որ ելլեմ անիկայ նայիմ . կ'աղաչեմ քեզի որ իս թող տաս : Եւ միւսը ըսաւ . հինգ զոյգ եղ ծախու առի , ու կ'երթամ որ անոնք փորձեմ . կ'աղաչեմ քեզի որ իս թող տաս : Եւ միւսը ըսաւ . կնիկ առի , ու անոր համար չեմ կրնար գալ : Եւ ծառան եկաւ իր տէրոջը պատմեց անիկայ , ան ժամանակը տանուտէրը բարկանալով ըսաւ իր ծառային . շուտով քաղաքին հրապարակները ու փողոցները ել , ու աղքատները՝ ու պակասաւորները՝ ու կաղերը՝ ու կոյրերը հոս բեր : Եւ ծառան ըսաւ . տէր՝ հրամայածիդ պէս եղաւ , ու տակաւին տեղ կայ : Եւ տէրը ծառային ըսաւ . ել ճամբաները ու ցանկերը , և հոս մտցուր , որ իմ տունս լեցուի : Չեզի կ'ըսեմ , որ ան կանչուածներուն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Գ . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆ Ք .

Ո՛վ Տէր Աստուած , կ'աղաչենք լսէ մեզի . և շնորհէ որ մենք՝ որոնց սրտեռանդ փափաք մը տուած ես աղօթելու , քու մեծազօր օգնականութեամբդ պաշտպանուինք և միսիթարուինք ամէն վտանգներու ու ձախորդութիւններու մէջ , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ. Ա. Թուղթ. Է. 5.

Եւ մէնքդ մէկզմէկու հետ խոնարհութիւն ունեցէք. ինչու որ աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ է, խոնարհներուն շնորհք կուտայ: Եւստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խոնարհեցէք, որ ժամանակին ձեզ բարձրացունէ: Բոլոր ձեր հոգերը անոր ձգեցէք. ինչու որ ան է որ ձեզի համար կը հոգայ: Եւ թէ՛ն կեցիք՝ հսկեցէք, ինչու որ ձեր թշնամին սատանան առիւծի պէս կը պօռայ, կը պտըտի ու կը փնտռէ թէ ո՛վ կրնայ կըլնէր: Որուն՝ հաւատքով հաստատուած դէմ դրէք. գիտնա՛ք որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները անձամբ քաշեցին: Եւ ամէն շնորհքներուն աստուածը՝ որ ձեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց յիսուս քրիստոսով, որուն չարչարանքներուն քիչ մը հաղորդ եղաք, ինքը ձեզ զօրացունէ, կարողացունէ, հիմերնիդ հաստատ ընէ: Եւնոր իշխանութիւն ու փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. Աւետարան. Ղ. 1. Ժ. 1.

Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները անոր մօտը կուգային անկէ ըսելու համար: Փարիսեցիները ու կարդացողները տրտունջ կ'ընէին և կ'ըսէին. «աս ի՞նչու մեղաւորները կ'ընդունի, ու անոնց հետը կ'ուտէ»: Եւս առակը ըսաւ անոնց. ձենէ ո՛վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը որ կորսնցունէ, ան իննըսունընը

չի՞ ձգեր անապատին մէջ , ու ան կորսուածին ետեւ
էն երթար՝ մինչեւ որ անիկայ գտնայ : Այլ երբոր
կը գտնայ՝ խնդալով իր ուսերուն վրայ կ'առնէ ա-
նիկայ : Այլ տուն կ'երթայ , կը կանչէ բարեկամները
ու դրացիները՝ և կ'ըսէ անոնց . ուրախ եղիք իմ
հետս , ինչու որ կորսուած ոչխարս գտայ : Ձեզի կ'ը-
սեմ , որ ասանկ ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը
ապաշխարող մեղաւորի մը համար , քան թէ իննը-
սունըինը արգարներուն համար՝ որոնց ապաշխա-
րութիւն պէտք չէ : Այամ թէ ո՞վ է ան կնիկը՝ որ
տասը դրամ ունենայ , ու թէ որ դրամ մը կորսն-
ցունէ , ճրագ չի՞ վառեր , ու տանը մէջ աւել զար-
ներ , և աղէկ մը փնտռեր՝ մինչեւ որ գտնայ : Այլ
երբոր կը գտնայ , կը կանչէ բարեկամները ու դրա-
ցիները և կ'ըսէ . ուրախ եղիք իմ հետս , ինչու որ
կորսնցուցած դրամս գտայ : Ասանկ ալ ձեզի կ'ը-
սեմ . ուրախութիւն կ'ըլլայ աստուծոյ հրեշտակնե-
րուն առջին մէկ մեղաւորի մը համար՝ որ կ'ապաշ-
խարէ :

Ս. Երբորդութեան յաջորդ Դ. Կիրակին :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՞վ Տէր Աստուած՝ քեզի ապաւինողներուն
պաշտպանը , որ առանց քեզի զօրութիւն ու սրբ-
ութիւն չի կայ . Առատացուր ու աճեցուր քու
գթութիւնդ մեր վրայ , որ դուն՝ մեր տէրը ու ա-

ռաջնորդը ըլլալով, աս ժամանակաւոր բաները աշ-
նանկ անցունենք, որ վերջը անանցին բարեքները
չի կորսնցունենք. Շնորհէ ասիկայ ուլ երկնաւոր
Հայր, մեր Տէր Երիսուս Քրիստոսի սիրուն Հա-
մար, Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելը. Հոգ. Ը. 18.

Ինծի ասանկ կ'երեւայ թէ՛ ժամանակիս չարչա-
բանքները արժանի չեն դալու փառքերուն, որ մեզի
պիտի յայտնուին : Ինչու որ ստեղծուածներուն
յոյսը աստուծոյ որդւոյն յայտնութեանը կ'սպասէ :
Այսն զի ստեղծուածները փուճ բաներու հնա-
զանդեցան, չէ թէ իրենց կամքովը, հապա անոր
համար՝ որ յոյսով հնազանդեցուց, որ իրենք նոյն
ստեղծուածներն ալ ապականութեան ծառայութե-
նէն ազատին՝ աստուծոյ որդւոյն փառաւոր ազատու-
թիւնովը : Ինչու որ գիտենք թէ բոլոր ստեղծուած-
ները մինչեւ հիմայ կը հառաչեն ու ցաւ կը քաշեն :
Իսկ չէ թէ միայն այսչափ, հապա մե՛ք ալ որ հոգիին
պտուղը ունինք, ինքնին մեր անձերուն մէջ կը հա-
ռաչենք որդեգրութեան ակնկալութեամբը՝ մեր մար-
մինին փրկութեանը :

Ս. Աւետարան. Դոմ. Ը. 36.

Պիթած եղիք՝ ինչպէս որ ձեր հայրն ալ գիտած
է : Սի դատէք՝ ու չի պիտի դատուիք, մի պատժէք՝
ու չի պիտի պատժուիք, արձըկեցէք՝ ու պիտի ար-

ձրկուիք : Տուէք՝ ու ձեզի պիտի տրուի . աղէկ չափով , կոխուած , ցնցուած , լեփլեցուն պիտի տրուի ձեր գոգը . ան չափովը ձեզի պիտի չափուի՝ որով որ դուք կը չափէք : Ընոնց առակ մըն ալ ըսաւ , միթէ կուրը կուրին կրնայ առաջնորդել , չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը կ'իյնան : Ըշակերտը իր վարպետէն աղէկ չէ . ամէն կատարեալը իր վարպետին պէս կ'ըլլայ : Ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շեղը կը տեսնաս , ու քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար : Կամ թէ ի՞նչ պէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ . եղբայր , թող տուր որ քու աչքիդ մէջի շեղը հանեմ . ու դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսնար . կենդաւոր , առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ , ու ետքը նայէ՝ որ քու եղբօրդ աչքէն շեղը հանես :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Ե . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Պարգեւէ ո՞վ Տէր՝ կ'աղաչենք քեզի , որ այս աշխարհիս ընթացքը քու կառավարութեամբդ աւանդել խաղաղութեամբ առաջնորդուի , որ քու Լուսնիդ կարող ըլլայ ամենայն բարեպաշտ հանդարտութիւնով քեզի ծառայելու , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ . ա . Թուղթ . Գ . 8 .

Ա՛յնկ մտքի վրայ եղիք , մէկ յօժարութիւնով , եղբայրասէր , աշխուսագութ , խոնարհ : Ըլլայ որ

չարին տեղը չար հատուցանէք, կամ բամբասանքին
դէմ բամբասանք. հապա անոր ներհակը՝ օրհնե-
ցէք. ինչու որ ասոր համար կանչուեցաք, որ օրհ-
նութիւն ժառանգէք: Այսն զի ով որ իր կեանքը
կ'ուզէ սիրել, ու աղէկութեան օրեր տեսնալ, լե-
զուն թող չարութենէ լուռ պահէ, ու շրթունքները
խաբէութիւն խօսելէն: Չարէն ետ քաշուի, ու
բարին ընէ. խաղաղութիւնը փնտրուէ, ու անոր ե-
տեւէն երթայ: Արովհետեւ տէրոջը աչքը արդար-
ներուն վրայ է, և իր ականջները անոնց աղօթքին.
տէրոջը երեսը չարագործներուն վրայ է: Այս ով է
ան որ ձեզ պիտի չարչարէ, թէ որ դուք բարին
նախանձաւոր ըլլաք: Բայց թէ որ արդարութեան
համար չարչարուիք ալ նէ՝ երանելի էք. և անոնց
երկիւղ տալէն մի վախնաք, ու մի խռովիք: Հապա
նոյն տէրը քրիստոսը ձեր սրտերուն մէջ սուրբ պա-
հեցէք:

Ս. Աւետարան. Ղաթ. ե. 1.

Աւելաւ որ երբոր ժողովուրդը անոր բողոքիքը
դիզուեցան՝ ու աստուծոյ խօսքը մտիկ կ'ընէին. ինքն
ալ գեննեսարէթ ծովակին քովն էր կայնած: Այս
երկու նաւ տեսաւ որ ծովակին քով կեցեր էին, ու
ձկնորսները անոնցմէ ելած՝ գործիքները կը լուային:
Ինքը ան նաւերուն մէկին մէջը մտաւ՝ որ սիմոնինն
էր, ու աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն առաջ
տանի, նստաւ՝ ու նաւէն ժողովուրդները կը սորվե-

ցունէր : Եւ երբոր խօսելէն լոեց , սիմոնին ըսաւ .
առաջ դէպ 'ի խորունկը տար , ու գործիքներնիդ
ձգեցէք որսալու : Սիմոն պատասխան տուաւ և ըսաւ
անոր . վարդապետ՝ բոլոր գիշերս աշխատեցանք՝ ու
բան մը չի բռնեցինք . բայց քու խօսքիդ համար ձը-
դենք գործիքներնիս : Երբոր ասիկայ ըրին՝ էվելօք
շատ ձուկեր մէջը առին . անանկ որ ուռկաններնին
կը պատըռտէր : Եւ աչք կ'ընէին միւս նաւը ձուկ
բռնող իրենց ընկերներուն՝ որ գան իրենց օգնեն .
ու եկան , ու երկու նաւ ալ լեցուցին , մինչեւ որ ըն-
կըղմելու մօտ էին : Սիմոն պետրոս երբոր տեսաւ՝
յիսուսի ծունկերուն ինկաւ՝ և ըսաւ . տէր՝ իմ քովէս
մէկ դի գնա , ինչու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ :
Սասն զի վախը պատեց անիկայ և իր հետը եղող-
ներուն ամէնքը ան ձուկերուն որսին համար՝ որ
բռնեցին : Եւ անկ ալ զերեդոսին տղաքը յակորոսը
ու յօհաննէսը , որոնք որ սիմոնին որսորդութեան
ընկերներն էին , և յիսուս ըսաւ սիմոնին . մի՛ վախ-
նար , ասկէ ետեւ կենաց համար մարդիկ պիտի որ-
սաս : Եւ նաւը ցամաքը հանելով՝ ամէն բանեքնին
թողուցին , ու անոր ետեւէն գացին :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ 2. Կիրակին .

ՄԱՂԹ ԱՆՔ .

ՈՎ Տէր Ըստուած , որ քեզ սիրողներուն հա-
մար անիմանալի բարեքներ պատրաստեցիր . Կ'ա-

ղաչենք՝ քեզ սիրելու համար անանկ մէկ սէր մը բորբոքէ մեր սրտերուն մէջ , որ մենք՝ ամէն բանէ կ'իլ քեզ սիրելով քու խոստմունքներդ ձեռք ձրգենք , որոնք բոլոր մեր ուղածներէն վեր են , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . հռւ . Դ . 5 .

Եւ ի՞նչ մի գիտեր , որ մենք որ յիսուս քրիստոսով մկրտուեցանք , անոր մահուամբը մկրտուեցանք : Ահա հոն համար մկրտութիւնով անոր հետ թաղուեցանք , որ ինչպէս քրիստոս հօրը փառքովը մեռելներէն յարութիւն առաւ , անանկ ալ մենք կենաց նորոգութեանը մէջ պտըտինք : Ինչու որ եթէ մենք անոր մահուանը նմանութիւնովը տնկուեցանք , անոր յարութեանը նմանութիւնովը ալ պիտի ըլլանք : Ասիկայ գիտնա՞ք՝ որ մեր հին մարդը անոր հետ խաչուեցաւ , որ մեղաց մարմինը խափանի , որ ալ մեղքի չի ծառայենք : Այսն զի ան որ կը մեռնի , ինքը մեղքէն արդարացած է : Հապաթէ որ քրիստոսով մեռանք , կը հաւատանք որ անոր հետ ալ պիտի ապրինք : Վիտենք որ քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած է , ասկէ ետեւ չի մեռնիր , և մահը ալ անոր չի շխտեր : Այսն զի ան որ մեռաւ նէ՛ անգամ մը մեղքին մեռաւ . և ան որ կենդանի է՝ կենդանի է աստուծոյ : Անանկ ալ դուք ձեր անձը մեղքին մեռած սեպեցէք , և աստուծոյ կենդանի , մեր տէր յիսուս քրիստոսի ձեռքովը :

Ս. Աւետարան . Մարթ . է . 20 .

Հիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ . Թէ որ ձեր արդարութիւնը կարգացողներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն էվել չըլլայ , երկինքի Թաղաւորութիւնը չէք մտնար : Ասած էք որ առջիններուն ըսուեցաւ Թէ՝ սպաննութիւն մի ըներ . վասն զի ո՛վ որ սպաննութիւն կ'ընէ՝ դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ : Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ . ո՛վ որ իր եղբօրը անիրաւ տեղը բարկանայ , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ իր եղբօրը յիմար ըսէ , ատեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ իր եղբօրը անմիտ ըսէ , գեհեանի կրակին պարտաւոր պիտի ըլլայ : Ի՞նչ որ քու ընծադ սեղանին վրայ կը մատուցանես , և հօն կը յիշես՝ որ քենէ քու եղբայրդ քէն պահած է , ընծադ սեղանին վրայ ձգէ , գնա՛ առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ , ու հապա եկոր քու ընծադ տօր : Բոլ ներհակիդ հետ շուտ մը միաբանէ քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես , չըլլայ Թէ ներհակդ քեզ դատաւորին մատնէ , ու դատաւորը դահիճին , ու բանտը ձգուիս : Այնպիսի կ'ըսեմ քեզի . անկէ չի պիտի ելլես , մինչեւ որ ետքի մանր ստակը չի վճարես :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ է . Կիրակին .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Լճենակարո՞ղ և հզօր Տէր , որ ամէն բարութեանց արարիչը ու պարգեւատուն ես , Պատուաստէ

քու անուանդ սէրը մեր սրտերուն մէջ . աճեցնու
մեր մէջը ճշմարիտ կրօնքը . դարմանէ մեզ ամեն
մէկ բարութիւնով , և քու ամենամեծ ողորմութիւ-
նովդ մեզ անոնց մէջ պահէ , մեր Տէր Հիսուս Քրի-
ստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Հոռ. Դ . 19 .

Սարգկօրէն կ'ըսեմ ձեր մարմինին տկարու-
թեանը համար . ինչու որ ինչպէս ձեր անդամները
պղծութեան ու անօրէնութեան ծառաներ պատ-
րաստեցիք՝ անօրէնութիւնով . անանկ ալ հիմայ ձեր
անդամները արդարութեան ծառաներ պատրաստե-
ցէք՝ սրբութիւնով : Սասն զի երբոր մեղաց ծառա-
ներ էիք , արդարութենէն ազատ էիք : Ուրեմն ան
ժամանակը ի՞նչ պտուղ ունէիք , որոնցմով հիմայ
ամօթով էք . ինչու որ անոնց վերջը մահ է : Բայց
հիմայ մեղքերէն ազատած ու աստուծոյ ծառաներ
եղած , դուք ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով , և
անոր վերջը յաւիտենական կեանք : Որովհետեւ
մեղքին վճարքը մահ է . բայց աստուծոյ պարգեւը
յաւիտենական կեանք , մեր տէր յիսուս քրիստոսի
ձեռքովը :

Ս . Աւետարան . Մարի . Ը . 1 .

Ըն օրերը նորէն շատ ժողովուրդ կար , և ու-
տելու բան մը չունէին . կանչեց իր աշակերտները՝
և ըսաւ անոնց . խեղճս կուգայ ատ ժողովուրդին

վրայ . ինչու որ Հիմայ իրեք օր է՝ որ իմ քովս են , և ուտելու բան մը չունին : Եւ թէ որ ատոնք անօթի տուններին խրկեմ , ճամբսն պիտի մարին . ինչու որ անոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ եկած են : Պատասխան տուին իրեն իր աշակերտները . առ անապատին մէջ ուսկից կրնաս կշտացունել ատոնք հացով : Եւ անոնց հարցուց . քանի՞ նկանակ հաց ունիք . և անոնք ըսին՝ եօթը : Եւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ գետնին վրայ նստին , ու առաւ եօթը նկանակը դոհացաւ՝ կտրեց ու աշակերտներուն տուաւ որ դնեն . ու ժողովուրդին առջին դրին : Եւ քիչ մը ձուկ ունէին , ու ան ալ օրհնեց , ու հրաման ըրաւ որ դնեն : Կերան ու կշտացան , և կտորուանքներուն փշրանքները եօթը զամբիւղ վերուցին : Եւ ուտողները չորս հազարի չափ էին , ու արձըկեց անոնք :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Ը . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆ Ք .

Ո՛վ Տէր Աստուած , որ քու անմոլար նախախնամութեամբդ երկինքի ու երկրի մէջի ամէն բաները կը կարգադրես . Խոնարհեալ կ'աղաչենք՝ հեռացուր մենէ ամէն փնասակար եղած բաները , և շնորհէ մեզի ան բաները՝ որոնք օգտակար են , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . հոգ . Ը . 12 .

Իսկէ ետեւ եղբայրներ՝ պարտական ենք չէ թէ մարմինով մարմինին պէս ապրելու : Այսին զի թէ որ մարմինին պէս ապրելու ըլլաք՝ պիտի մեռնիք . հապա թէ որ հոգիով մարմինին գործքերը սպաննեք , պիտի ապրիք : Ինչու որ աստուծոյ հոգիովը վարուողները աստուծոյ որդիքներն են : Արովհետեւ դուք ծառայութեան հոգին չառիք կրկին վախնալու , հապա որդեգիր ըլլալու հոգին առիք . որով արբա՛հայր կը կանչենք : Ինչն յոյն հոգին մեր հոգիին կը վկայէ թէ մենք աստուծոյ որդիքն ենք : Եւ թէ որ որդիք , ուրեմն ժառանգներ , աստուծոյ ժառանգներ , ու բրիստոսի ժառանգակիցներ . թէ որ չարչարանքներուն կցորդ ըլլանք , փառքին ալ հաղորդ պիտի ըլլանք :

Ս . Աւետարան . Մատթ . Է . 13 .

Օգտյշ կեցիք ան սուտ մարգարէներէն՝ որ ոչ խարի հագուստներով ձեզի կուգան , ու ներսուանց յափշտակող գայլեր են : Իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք անոնք . միթէ փուշերէն խաղող կը քաղեն , կամ տատասկէն թուզ : Իսանկ՝ ամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կուտայ , ու չար ծառ՝ չար պտուղ կուտայ : Եւրի ծառը չի կրնար չար պտուղ տալ , ոչ ալ չար ծառը բարի պտուղ տալ : Իմէն ծառ՝ որ բարի պտուղ չի բերեր , կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի : Աւրեմն իրենց պտուղէն իրենք պիտի ճանչ-

նաք : Չէ թէ ամէն ինծի տէր՝ տէր ըսողը երկինքի
 թագաւորութիւնը պիտի մտնայ . հապա ան՝ որ իմ
 երկնաւոր հօրս կամքը կը կատարէ :

Ս . Երբորդու թեան յաջորդ թ . Կիրակին .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Տէր , կ'աղաչենք՝ շնորհէ մեզի ան հոգին
 ամէն ժամանակ ան տեսակ բաները խորհելու ու
 գործելու , որոնք արդար են . որ մենք՝ որ առանց
 քեզի բարեգործութիւն մը ընելու կարող չենք ,
 քեզմով զօրանանք քու կամքիդ պէս ապրելու , մեր
 Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը , Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Կոթ . Ժ . 1 .

Չեմ ուզեր եղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք , որ
 բոլոր մեր հայրերը ամպին տակն էին . ու ամէնքն
 ալ ծովէն անցան : Եւ ամէնքն ալ մովսէսով մկրտ-
 տուեցան ամպին ու ծովին մէջ : Եւ ամէնքն ալ նոյն
 հոգեւոր կերակուրը կերան : Եւ ամէնքն ալ նոյն
 հոգեւոր խմելիքը խմեցին . ինչու որ ան հոգեւոր
 քարէն կը խմէին՝ որ անոնց հետը կ'երթար , ու ան
 քարը քրիստոս ինքն էր : Եւ այց աստուած անոնցմէ
 շատերուն չի հաճեցաւ . ինչու որ անապատին մէջ
 փռուած ինկան : Եւ ան բաները օրինակով մեզի
 համար կ'ըլլար , որ չար բաներու ցանկացող չըլ-
 լանք , ինչպէս որ անոնք ցանկացան : Ո՛չ ալ կ'ա-

պաշտներ ըլլանք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք , ին-
տոր որ գրուած է . Ժողովուրդը նստաւ ուտելու ու
խմելու , ու ելան խաղալու : Եւ պոռնկութիւն չը-
նենք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք պոռնկութիւն ը-
րին , ու մէկ օրուան մէջ քսանըւորս հազար հոգի
ինկաւ : Եւ տէրը չի փորձենք , ինչպէս որ անոնցմէ
ոմանք փորձեցին , ու ան օձերէն սատկեցան : Եւ
տրտունջ չընենք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք տըր-
տունջ ըրին , ու ան սատկըցունողէն կորսուեցան :
Բայց ան ամէնքը օրինակով կ'ըլլար անոնց . սա-
կայն անոնք մեզի խրատի համար գրուեցան , որոնց
վրայ դարերուն վերջը հասաւ : Ուստի ան՝ որ զինքը
հաստատ կեցած կը սեպէ , թող զգուշանայ որ չեյ-
նայ : Ձեր վրայ մարդունէն 'ի զատ ուրիշ փորձու-
թիւն չէ եկած . բայց աստուած հաւատարիմ է , որ
ձեզ ձեր կարողութենէն էվել փորձութեան մէջ չի
ձգեր . հապա ինքը փորձութեանը հետ ազատելու
ճամբան ալ կը շնորհէ , որ կարող ըլլաք համբե-
րելու :

Ս . Աւետարան . Ղաթ . Ժդ . 1 .

Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ . մէկ հա-
րուստ մարդ մը կար՝ որ տնտես մը ունէր . և անոր
վրայօք գանգատ մը եղաւ , որպէս թէ իր ունեցածը
կը վատնէ : Կանչեց՝ ու ըսաւ անոր . Ի՞նչ է աս՝ որ
քու վրայովդ կը լսեմ . տուր քու տնտեսութեան
համարդ , ինչու որ ալ չես կրնար տնտես ըլլալ :

Տնտեսը իր մտքին մէջ ըսաւ . ի՞նչ պիտի ընեմ, որ տէրս իմ տնտեսութիւնս ինէ կը հանէկոր . բան չեմ կրնար բանիլ , մուրալու կ'ամչնամ : Վիտեմ ինչ պիտի ընեմ, որ երբ որ տնտեսութենէ ելլեմ՝ զիս իրենց տունը առնեն : Եւ իր տէրոջը պարտը կաննեըը մէկիկ մէկիկ իրեն կանչեց , տռփինին ըսաւ . իմ տէրոջս իրչափ պարտք ունիս : Են ալ ըսաւ . հարիւր չափ ձէթ . անոր ըսաւ . գիրդ ան՝ ու շուտ մը նստէ յիստուն գրէ : Երջնպէս մէկալին ըսաւ . դուն իրչափ պարտք ունիս , ան ալ ըսաւ . հարիւր չափ ցորեն , անոր ըսաւ , գիրդ ան՝ ու նստէ ութսուն գրէ : Եւ տէրը անիրաւ տնտեսը գովեց , որ խեղացութիւնով ըրաւ . ինչու որ աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին մէջ լուսոյ որդիքներէն էւելի խեղացի են : Եւ ես ձեզի կ'ըսեմ , անիրաւ մամուլնայէն ձեզի բարեկամներ ըրէք , որ երբ անիկոյ պակսի՝ ձեզ յաւիտենական բնակարաններուն մէջ ընդունին :

Ս . Երբորգութեան յաջորդ Ժ . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Եւելի ըլլան բեզի քու խոնարհ ծառաներուդ աղաչանքները ո՛վ Տէր , և որ իրենց խնդրուածքները ընդունելի ըլլալու համար անոնց անանկ բաներ խնդրել տուր՝ որ քեզի հաճելի են , մեր Տէր Երիտուս Քրիստոսի շնորհքովը . Եւն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Կրն . Ժբ . 1 .

Չեմ ուզեր եղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք հոգե-
ւոր բաներուն վրայօք : Դուք գիտէք , որ երբ հե-
թանոս էիք՝ ինչպէս ան մունճ կուռքերուն կ'եր-
թայիք ու կուգայիք : Այն օրոյ ձեզի կը ցըցու-
նեմ , որ մէկը չըլլար որ աստուծոյ հոգիովը խօսի ,
ու յիսուսը նշովիալ կանչէ . և մէկն ալ չի կրնար
յիսուսը տէր կանչել , միայն թէ սուրբ հոգիով :
Թէպէտ պարգեւները բաժնուած են , բայց հոգին
նոյն է : Թէ որ պաշտօնները բաժնուած են , բայց
տէրը նոյն է : Թէ որ յաջողութիւնները բաժնուած
են , բայց աստուած նոյն է , որ ամէն բան ամէնուն
կը յաջողէ : Իսկ ամէն մէկին հոգիին յայտնու-
թիւնը տրուած է ամէն մէկուն օգտին համար : Սէ-
կին իմաստութեան խօսք տրուած է հոգիէն . մէ-
կին գիտութեան խօսք՝ նոյն հոգիին չափովը :
Սիւսին հաւատք՝ նոյն հոգիովը , ուրիշին բժշկու-
թեան պարգեւներ՝ նոյն հոգիովը : Ուրիշին՝ հրաշք-
ներու յաջողութիւն . ուրիշին՝ մարգարէութիւն .
ուրիշին՝ հոգւոյ ընտրութիւն , ուրիշին՝ այլ և այլ
լեզուներ . ուրիշին՝ լեզուներու թարգմանութիւն :
Իսկ աս ամէնը մի և նոյն հոգին կը գործէ , և ա-
մէն մէկուն կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ :

Ս . Աւետարան . Դ . Ժ . ԺԺ . 41 .

Իւ երբոր մօտեցաւ՝ քաղաքը տեսնալով անոր
վրայ լացաւ ու ըսաւ , գոնէ աս օրերս դուն քու

խաղաղութիւնդ գիտնայիր . բայց հիմայ քենէ ծածկուեցաւ : Այսն զի օրեր պիտի գան քու վրայդ , որ թշնամիներդ քու բոլորտիքդ պատ պիտի քաշեն , ու քեզ պիտի պաշարեն , և ամէն կողմէն քեզ պիտի նեղեն . ու հիմնայտաակ պիտի ընեն քեզ՝ ու քու մէջդ եղած զաւկրներդ . և բոլորովին քար մը քարի մը վրայ չի պիտի թողուն քու մէջդ . ինչու որ չի ճանչցար քու այցելութեան ժամանակդ : Եւ տաճարը մտնալով սկսեց դուրս հանել աղանի ծախողները ու գնողները , և ստակ փոխողներուն սեղանները ցրուեց : Եւ ըսաւ անոնց . գրուած է թէ՛ իմ՝ տունս աղօթքի տունն ըլլայ . և դուք ատիկայ գողերու այր ըրիք : Եւ միշտ տաճարին մէջ անոնք կը սորվեցունէր :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ժԱ. Կրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Այլ Լստուած , որ դուն քու ամենակարող զօրութիւնդ կը յայտնես , մանաւանդ ողորմութիւն ու գթութիւն ցըցուցած ժամանակդ . Վթաբար պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ , որ մենք՝ քու պատուիրանքներուդ ճամբուն մէջ քալելով քու խոստմունքներդ ժառանգենք , և քու երկնային գանձիդ մասնակից ըլլանք , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Լ՜Ան :

Թուղթ Պողոտի Առաքելոյ . Ա . ԿԵՆ . ԺԵ . 1 .

Եղբայրներ՝ ձեզի կը ցըցունեմ իմ աւետարանս՝ որ ես ձեզի քարոզեցի . որ դուք ալ ընդունեցիք , և որուն վրայ հաստատուած էք : Որ անով դուք ապրեցաք , թէ որ բռնէք՝ ինչ որ ձեզի քարոզեցի . միայն թէ գուցէ պարապ տեղը հաւատացիք : Ինչու որ պինտ առաջ ես ձեզի անիկայ աւանդեցի՝ որ ես ալ ընդունեցի , որ քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ գիրքերուն նայելով : Եւ որ թաղուեցաւ , ու որ երրորդ օրը յարութիւն առաւ գիրքերուն նայելով : Եւ որ կեփասին երեւցաւ , ու յետոյ տասներկուքին : Յետոյ հինգ հարիւրէն էվելի եղբայրներուն մէկ տեղ երեւցաւ . որ անոնցմէ շատերը մինչեւ հիմայ կան , և ոմանք ալ ննջեցին : Եւ ետքը յակոբին երեւցաւ , յետոյ բոլոր առաքեալներուն : Ամենէն ետեւ որպէս թէ մէկ անարգի մը՝ ինծի ալ երեւցաւ : Ինչու որ ես առաքեալներուն ամենէն պզտիկն եմ . որ արժանի ալ չեմ առաքեալ ըսուելու . ինչու որ աստուծոյ եկեղեցին հալածեցի : Սակայն աստուծոյ շնորհքովը եմ՝ ինչ որ եմ նէ , և անոր ինծի ըրած շնորհքը պարապ բան մը չեղաւ . հապա անոնցմէ ամենէն էվել ես աշխատեցայ . ու չէ թէ ես , հապա աստուծոյ շնորհքը՝ որ ինծի հետ էր : Ուստի՝ թէ ես և թէ անոնք ասանկ քարոզեցինք , և դուք ասանկ հաւատացիք :

Ս. Աւետարան . Դ. Ժ. 9 .

Հիսուս աս առակը մէկ քանիններուն համար քսաւ , որ ինքիրեննին կը պարծենային թէ արդար են , և շատերը վստիկ կը զարնէին : Երկու մարդ տաճարը ելան աղօթք ընելու . մէկը՝ փարիսեցի , և միւսը՝ մաքսաւոր : Փարիսեցին զատ կայներ էր , ու մինաւոր աս աղօթքը կ'ընէր . աստուած իմ՝ շնորհակալ եմ քննէ , որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ ես՝ յափշտակող , անիրաւ , շնացող , կամ թէ աս մաքսաւորին պէս : Հապա շարաթը երկու անգամ ծով կը պահեմ , ու բոլոր ունեցածներուս տասանորդը կուտամ : Եւ մաքսաւորը մէկ կողմը կայներ էր , ու չէր ուզեր աչքը երկինքը վերցունել . հապա իր կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր . աստուած , ներէ ինծի մեղաւորիս : Ձեզի կ'ըսեմ , ասիկայ անկէ է վելի արդարացած իր տունը իջաւ . վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձրըցունէ , անիկայ պիտի ցածնայ . և ով որ իր անձը կը խոնարհեցունէ , անիկայ պիտի բարձրանայ :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ Ժ. Կիրակին .

Ս Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ըմենակարող և յաւիտենական Եւտուած , որ դուն մեր խնդրելէն էվել միշտ պատրաստ ես մեզի լսելու , և սովորած ես մեր ուղածէն ու արժանաւորութենէն էվել շնորհելու . թափէ քու ամենառատ

ողորմութիւնդ մեր վրայ, թողութիւն շնորհելով ան
բաներուն՝ որոնցմէ մեր խիղճերը կը վախճան. և
շնորհելով մեզի ան բարեքները՝ որոնք խնդրելու
արժանի չենք, չէ թէ մեր՝ հապա քու Որդւոյդ մեր
Տէր Հիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը ու
միջնորդութեամբը. Ե.Պէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Բ. Կոր. 4. 4.

Եսանկ յոյս մը ունինք աստուծոյ՝ քրիստոսի
ձեռքովը: Չէ թէ մենք ինքնիրեննիս բաւական ենք
բան մը մտածելու՝ որպէս թէ մենէ, հապա մեր բա-
ւականութիւնը աստուծոմէ է: Որ բաւական ալ ը-
րաւ մեզ նոր կտակարանին պաշտօնեաներ, չէ թէ
գրով, հապա հոգիով. ինչու որ գիրը կ'սպաննէ,
բայց հոգին կ'ողջնցունէ: Այսան զի թէ որ մահուան
պաշտօնը գիրով փորուած քարէ տախտակներու
վրայ՝ փառքով եղաւ, որ իսրայէլի որդիքը մովսէսի
երեսը տեսնալու կարող չըլլան, անոր երեսին փառ-
քին համար, որ պիտի խաւիանուէր. Որչափ էվելի
հոգւոյն պաշտօնը փառքով պիտի ըլլայ: Ինչու որ
եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր,
որչափ էվելի արդարութեան պաշտօնը՝ փառքով:

Ս. Աւետարան. Մարկ. 4. 51.

Հիսուս նորէն տիւրոսի ու սիզոնի սահմաննե-
րէն ելաւ, ու գալիլեացւոց ծովեզերքը եկաւ՝ դե-
կապօլիսի սահմաններուն մէջէն: Այլ խուլ ու համր

մէկը բերին անոր առջին , և աղաչեցին որ անոր վրայ ձեռք դնէ : Եւ անիկայ ժողովուրդէն մէկ դի առաւ , իր մատները ականջներուն խօթեց՝ ու հոն թուքաւ , և անոր լեզուէն բռնեց , երկինքը նայեցաւ՝ հառաչեց և ըսաւ . եփփաթա , որ բացուէ ըսել է : Եւ նոյն ժամուն անոր ականջները բացուեցան , ու լեզուին կապերը քակուեցան , և շիտակ կը խօսէր : Եւ ապրսպըրեց անոնց որ մէկու մը չըսեն . և որչափ ինքը կը պատուիրեր անոնց՝ անոնք էվելոք կը տարածայնէին : Եւ չափազանց կը զարմանային ու կ'ըսէին , ստիկայ ամէն բաները աղէկ ըրաւ , որ խուլերուն ըսել կուտայ , ու մունձերուն՝ խօսիլ :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԳ. Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Լմենակարո՛ղ և մարդասէր Լստուած , որ հաւատացեալներուն քեզի արժանաւորապէս և գովութեամբ ծառայելը մի միայն քու պարգեւդ է . կը խնդրենք՝ շնորհէ մեզի որ այս կեանքիս մէջ անանկ հաւատարմաբար ծառայենք քեզի , որ վերջը քու երկնային խոստմունքներդ ընդունելէն չի զրկուինք , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը . Ամէն :

Թաւղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Գաղա . դ . 16 .

Խոստմունքները արբահամին ու անոր զուկին եղան . ու չըսէր թէ զաւկըներուն որպէս թէ շա-

տերուն, հապա իբր թէ մէկի մը, թէ՛ քու զաւկիդ
ալ, որ ան քրիստոսն է : Սակայն ասիկայ կը զը-
րուցեմ. ան կտակը՝ որ առաջուց աստուծմէ հաս-
տատուած էր քրիստոսով, օրէնքը՝ որ չորս հարիւր
երեսուն տարիէն ետեւ գրուեցաւ, չի կրնար խախ-
տել ան խոստմունքը խախտանելու : (Թէ որ ժառան-
գութիւնը օրէնքէն է, ուրեմն ալ ան խոստմունքէն
չէ. բայց աստուած խոստմունքով արբահամին շնոր-
հեց : Հապա օրէնքը ինչո՞ւ համար է, յանցանքի հա-
մար էվելցաւ, մինչեւ որ ան զաւակը գայ՝ որուն որ
խոստացուեր էր, հրեշտակներով սահմանուած միջ-
նորդի մը ձեռքով : Բայց մէկու մը միջնորդ չըլլար.
սակայն աստուած մէկ է : Բնանկ է նէ օրէնքը աս-
տուծոյ խոստմունքին հակառակ է մի. քաւ լիցի.
վասն զի թէ որ օրէնքը տրուած ըլլար՝ որ կարող
ըլլար կենդանացունելու, ան ժամանակը իրաւ-
ցունէ օրէնքէն էր արդարութիւնը : Բայց գիբքը
ամէնը մեղքի տակ գոցեց, որ ան խոստմունքը յի-
սուս քրիստոսի հաւատքէն տրուի հաւատացեալնե-
րուն :

Ս. Աւետարան. Գլ. Ժ. 23.

Երանի ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները կը
տեսնան : Չեղի կ'ըսեմ. որ շատ մարգարէներ ու
թագաւորներ ուղեցին ձեր տեսածը տեսնալ՝ ու չի
տեսան, և ձեր լսածը լսել՝ ու չի լսեցին : Եւ մէջ
մ'ալ օրինական մը ելաւ՝ կը փորձէր անիկայ ու

կ'ըսէր, վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական
կեանքը ժառանգեմ : Ի՞նչքը ըսաւ անոր, օրէնքին
մէջ ի՞նչ գրուած է, ի՞նչպէս կը կարդաս : Եւ
պատասխան տուաւ և ըսաւ, սիրէ քու տէր աս-
տուածդ քու բոլոր սրտէդ, և քու բոլոր անձէդ, և
քու բոլոր զօրութենէդ, և քու բոլոր մտքէդ, և
քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս : Այլ ինքը ըսաւ
անոր, պատասխանդ շիտակ տուիր, ատիկայ ըրէ՛ ու
կ'ապրիս : Եւ երբոր ուղեց իր անձը արդարացու-
նել, ըսաւ յիսուսին, բայց ո՞վ է իմ ընկերս : Հի-
սուս պատասխան տուաւ և ըսաւ, մարդ մը երու-
սաղէմէն երիքով կ'իջնար, ու գողերուն ձեռքը ին-
կաւ, որոնք հանուեցուցին անիկայ, ու վրան վէրքեր
դրին, կիսամեռ թողուցին՝ ու դացին : Պատահե-
ցաւ որ քահանայ մը ան ճամբէն կ'իջնար, և անի-
կայ տեսաւ՝ զանց ըրաւ : Այնպէս զեւտացի մը՝ ան
տեղէն գալով՝ տեսաւ՝ ու հողը չեղաւ : Սամարացի
մը ճամբորդութիւն ընելով հօն անոր քովը եկաւ,
ու անիկայ տեսնալով մեղքեցաւ, և քովը գնաց
անոր վէրքերը փաթթեց՝ վրան ձէթ ու գինի գնե-
լով, և իր գրաստին վրայ դրաւ՝ պանդոկ մը տա-
րաւ անիկայ, և անոր պէտք ըրաւ : Այլ ետեւի օրը
երբոր կ'ելէր, հանեց պանդոկապետին երկու դա-
հեկան տուաւ և ըսաւ, հոգ տար ատոր, և ինչ
ծախք որ ընես ատոր համար, մէյ մ'ալ գալու ա-
տենս ես քեզի կը վճարեմ : Հիմայ ան իրիքէն
որը մօտաւոր ըլլալ կը թուի քեզի ան գողերուն

ձեռքը իյնողին : Ինչ ալ ըսաւ . ան որ տնոր վրայ
ողորմութիւն ըրաւ . յիսուս ըսաւ անոր . գնա՛ դուն
ալ անանկ ըրէ :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ ժ. Դ . Կիրակին .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ի՞նչեւեղ և յաւիտենական Իստուած , ա-
ճեցոր մեր հաւատքը՝ յոյսը՝ ու սէրը , և քու խոստ-
մունքներդ ժառանգելու համար տուր մեզի սիրել
քու հրամայած բաներդ , մեր Տէր Հիսուս Վրիս-
տոսի շնորհքովը . Իմէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Գաղա . Է . 16 .

Սիսյն թէ աս կ'ըսեմ . հոգիով գացէք , ու
մարմինն ցանկութիւնը մի կատարէք : Ինչու որ
մարմինը հոգիին հակառակ կը ցանկայ , և հոգին
մարմինին հակառակ . և ասոնք որ մեկզմէկու հա-
կառակ են , չէ թէ ինչ որ կուղէք՝ ան ընէք : Իսկ
թէ որ հոգիով վարուիք՝ ալ օրէնքին տակը չէք :
Ս ասն զի մարմինն գործքերը յայտնի են՝ որ ա-
սոնք են , շնութիւն , պոռնկութիւն , պղծութիւն ,
գիծութիւն , կոռապաշտութիւն , կախարդութիւն ,
թշնամութիւն , վէճ , նախանձութիւն , բարկու-
թիւն , հակառակութիւններ , երկպառակութիւն-
ներ , հերձուածողութիւններ , չարակնութիւններ ,
սպաննութիւններ , արբեցողութիւններ , անպաւ-

կութիւններ, և ինչ որ ասոնց նման են . որ հիմա
կուց ձեզի կը զըուցեմ, ինչպէս որ առաջուց ալ կը
զըուցէի թէ՛ ասանկ բաներ գործողները աստուծոյ
արքայութիւնը չեն ժառանգեր : Բայց հոգիին պը-
տուղը աս է . սէր, խնդութիւն, խաղաղութիւն,
երկայնամտութիւն, քաղցրութիւն, բարութիւն,
հաւատք, նեղութիւն, ժուժկալութիւն, ասանկնե-
րուն վըայով օրէնքը հակառակ չէ : Բայց անոնք որ
քրիստոսիւններն են՝ իրենց մարմինը խաչ հանեցին
կիրքերովը ու ցանկութիւններովը մէկ տեղ :

Ս. Աւետարան. ՂԷ. ԺԷ. 11.

Եւ եղաւ որ երբ ինքը երուսաղէմ կ'երթար,
ու սամարիայի ու գալիլեացւոց մէջէն կ'անցնէր :
Եւ երբոր գեղ մը պիտի մտնար՝ տասը բորոտ մարդ
անոր հանդիպեցան, որոնք հեռուէն կայնած, ձայ-
ներնին վերուցին՝ և ըսին . յիսուս վարդապետ, ու
ղորմէ՛ մեզի : Եւ երբոր տեսաւ անոնք՝ ըսաւ անոնց .
գացէ՛ք դուք ձեզ քահանային ցըցուցէ՛ք . և եղաւ
որ երբ գացին՝ իսկոյն մաքրուեցան : Եւ անցմէ մէկը
երբոր տեսաւ որ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ՝ մեծ
ձայնով փառք կուտար աստուծոյ . անոր ոտքը ինկաւ
երեսի վըայ, և անկէ շնորհակալ կ'ըլլար . և ինքը
սամարացի մըն էր : Պատասխան տուաւ յիսուս՝ և
ըսաւ . չէ՞ որ ասոնք տասն ալ սրբուեցան . հապա-
ան ինը ո՞ր են : Ար չեն դտնուիր դառնալու աստու-
ծո փառք տալու, միայն թէ աս օտարազգին : Եւ

բաւ անոր . ելիր գնա՛ , ինչու որ քու հաւատքդ քեզ
ողջնցուց ։

Ս . Երբորդու թեան յաջորդ ժե . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Պահպանէ՛ ո՛վ Տէր՝ կ'աղաչենք քու սուրբ Ե-
կեղեցիդ քու յաւիտենական ողորմութեամբդ . և
որովհետեւ մարդս իր տկարութենէն առանց քեզի
միշտ սխալական է , պահպանէ՛ մեզ ամէն ժամա-
նակ քու օգնականութեամբդ բոլոր մնաստակար
գործքերէն , և մեզ մեր փրկութեանը օգտակար
գործքերուն առաջնորդէ՛ , մեր Տէր Հիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը . Ամէն ։

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Գաղա . Դ . 11 .

Տեսէք՝ ինտո՛ր գիրով ձեզի գրեցի իմ ձեռքովս ։
Ս՛րտան զի ան ամէնքը որ կ'ուզեն մարդոյ հաճոյ ըլ-
լալ մարմինով , անոնք ձեզ կ'ստիպեն որ թլփա-
տուիք , միայն թէ քրիստոսի խաչին ետեւէն չեր-
թան ։ Ինչու որ անոնք ալ որ թլփատուած են , չէ՛ թէ
օրէնքը կը պահեն , հապա կուզեն որ դուք թլփա-
տուիք , որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան ։ Բայց
ես՝ քաւ լիցի , որ պարծենամ . հապա միայն թէ
մեր տէր յիսուս քրիստոսի խաչովը , որ անով աշ-
խարհք ինծի խաչը ելած է , ես ալ աշխարհի ։ Ին-
չու որ քրիստոս յիսուսով թլփատութիւնը ու ան-

Թլիատու թիւնը բան մը չէ . հապանոր ստեղծութիւնը :
 Ան ամէնը որ այս կանոնին կը միաբանին , խա-
 ղաղութիւն ու ողորմութիւն անոնց վրայ , և աս-
 տուծոյ իսրայէլին վրայ : Ասկէ ետեւ մէկը թող խ-
 չի հոգնեցունէ . ինչու որ ես քրիստոսի չարչարանքը
 իմ մարմնիս մէջ կը կրեմ : Ա՛ղբայրներ՝ մեր տէր
 յիսուս քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ ըլ-
 լայ . ամէն :

Ս. Աւետարան . Մատթ . Դ . 24 .

Սարդ մը չի կրնար երկու տիրոջ ծառայել .
 կամ մէկը պիտի առէ , և միւսը պիտի սիրէ . կամ
 մէկը պիտի պատուէ , և միւսը անարգէ . չէք կրնար
 ծառայել աստուծոյ և մամոմայի : Անոր համար
 ձեզի կ'ըսեմ . ձեր կեանքին համար մի մտմտաք ,
 թէ՛ ինչ պիտի ուտէք , կամ ինչ պիտի խմէք . ոչ ալ
 ձեր մարմիններուն համար թէ՛ ինչ պիտի հագնէք .
 չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը
 հագուստէն : Ասցեցէք երկինքի թռչուններուն , որ
 ոչ կը ցանեն ու ոչ կը քաղեն ու ոչ ամբարի մէջ կը
 ժողովեն , և ձեր երկնաւոր հայրը անոնք կը կե-
 րակրէ . չէ՞ որ դուք անոնցմէ էվելի էք : Հիմայ՝ ձե-
 նէ ով կրնայ իր մտմտալովը իր հասակը կանգուն
 մը երկնցունել : Այս հագուստի համար ինչ կը
 մտմտաք . նայեցէք լեռանը շուշան ծաղիկին , ինչ-
 պէս կը մեծնայ . ոչ կ'աշխատի և ոչ կը մանէ : Ձեզի
 կ'ըսեմ , որ սողմոն ալ իրեն բոլոր փառաւորու-

Թեանը մէջ անոնցմէ մէկին պէս չի հագուելցաւ :
 Հապա թէ որ լեռան խոտը որ այսօր կայ, ու վաղը
 փուռը կը ձգուի, աստուած անանկ կը հագուելցունէ
 նէ. հապա որչափ առաւել ձեզ՝ թերահաւատներ :
 Եթէ ետեւ հոգ մի ընէք ու մի ըսէք, ի՞նչ պիտի
 ուտենք, կամ ի՞նչ պիտի խմենք, կամ ի՞նչ պիտի
 հագնինք : Ինչու որ ատ ամէնը հեթանոսները կը
 խնդրեն. որովհետեւ ձեր երկնաւոր հայրը գիտէ
 թէ ատ ամէնը ձեզի պէտք են : Պինտ առաջ աս-
 տուծոյ արքայութիւնը խնդրեցէք, և անոր արդա-
 րութիւնը, ու ամէն ատ բաները ձեզի կ'ելնինայ :
 Եթէ ետեւ վաղուանը մի հոգաք, ինչու որ վաղուան
 օրը իրեն համար պիտի հոգայ. հերեք է օրուան
 իրեն սրտմաշութիւնը :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԺԶ. Արտակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր՝ կ'աղաչենք քեզի, թող քու մշտնջե-
 նաւոր ողորմութիւնդ քու եկեղեցիդ մաքրէ ու
 պաշտպանէ. և առանց քու օգնականութեանդ կա-
 րող չըլլալուն ինքնին ապահով առաջ երթալու,
 պաշտպանէ՛ անիկայ քու օգնութեամբդ ու բարե-
 րարութեամբդ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շը-
 նորհքովը, Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ. Եփ. 4. 15.

Կ'աղաչեմ որ չի ձանձրանաք մեր ներութիւններ-

բուն մէջ , որ ձեզի համար է . որ ան ձեր փառքն է :
Եւոր համար ծունկ կը չոքեմ մեր տէր յիսուս քրիս-
տոսի հօրը . որ անկէ բոլոր նահապետութիւնները
երկինքի մէջ ու երկրի վրայ՝ անուն կ'առնեն . որ
տայ ձեզի իր փառքին մեծութեանը չափովը՝ զօրու-
թիւնով հաստատուիլ իր հոգիովը ներքին մարդուն
մէջ . որ քրիստոս հաւատքով ձեր սրտին մէջ բը-
նակի , սիրով արմատ կապած ու հաստատուած :
Որ կարող ըլլաք բոլոր սուրբերուն հետ մէկ տեղ
իմանալու , թէ՛ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնու-
թիւնը , բարձրութիւնը ու խորութիւնը : Շ'անչնալ
քրիստոսի սիրոյն գիտութեանը առաւելութիւնը ,
որ աստուծոյ բոլոր լիութիւնովը լեցուիք : Եւ այց ա-
նոր որ կարող է առատութեամբ կատարել ամէն
բանէն էվէլ՝ որ մենք կը խնդրենք ու կ'իմանանք ան
զօրութիւնովը՝ որ մեր մէջը յաջողուած է : Իրեն
փառք եկեղեցիին մէջ , ու քրիստոս յիսուսով՝ բոլոր
ազգերուն մէջ , յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ս . Աւետարան . Դ-ի . է . 11 .

Եւ եղաւ որ վաղուան օրը ինքը քաղաք մը կ'եր-
թար , որուն անունը նային էր . իր հետը կ'երթային
իր աշակերտներն ալ , ու շատ ժողովուրդ : Եւրբոր
քաղաքին դռանը մօտեցաւ , մէյմ՝ ալ մեռել մը
կ'եւէր , իր մօրը մէկ հատիկ տղան , և ինքը որբու-
արի էր . ու քաղաքին շատ ժողովուրդը անոր հետն
էր : Տէրը երբոր անիկայ տեսաւ՝ մեղքըցաւ , և ը-

տաւ . մի լար : Լա գնաց ճաղին մօտեցաւ , և անոնք որ վերուցեր կը տանէին կանկ առին , և ըսաւ . դուն կտրի՞ճ՝ քեզի կ'ըսեմ , ելիր : Սեռելը ելաւ նըստաւ՝ ու սկսեց խօսիլ , և անիկայ իր մօրը տուաւ : Լա ամէնքն ալ վախով բռնուեցան , ու աստուած կը փառաւորէին ու կ'ըսէին , թէ մեծ մարգարէ մը ելած է մեր մէջը . և թէ՛ աստուած բարութիւնով իր ժողովուրդին տես եկած է : Լա այս խօսքը իր վրայդ վը բոլոր հրէաստան ելաւ , և ան աշխարհին բոլոր կողմերը :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ ժէ . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր , կ'աղաչենք քեզի , որ քու շնորհքդ կանխէ մեզի և ուղղէ մեզ . ու միշտ անձերնիս ամէն տեսակ բարեգործութիւններու նուիրել տայ , մեր Տէր Եփեսոս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Աւագելոյ . Եփե . Դ . 1 .

Ուստի՛ կ'աղաչեմ ձեզի ես՝ որ տէրոջը համար կապուած եմ , որ դուք վստայածին պէս երթաք ան կոչմանը՝ որուն որ կանչուեցաք : Ամէն խոնարհուածիւնով , ու հեղութիւնով , ու երկայնամտութիւնով , սիրով մէկզմէկու մօտիկ ընելով : Տանա՛ք հոգւոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապով պահելու : Սէկ մարմին ու մէկ հոգի , ինչպէս որ ձեր կոչմանը

մէկ յոյսովը կանչուեցաք : Սէկ է տէրը , մէկ հաւատք , մէկ մկրտութիւն : Սէկ աստուած , և ամէնուն հայրը , որ ամէնուն վրայ , ու ամէնուն հետ , և մեր ամէնուս մէջը :

Ս . Աւետարան . Դ . Ժ . Ժ . 1 .

Եւ եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր մը փարիսեացւոց իշխաններուն մէկուն տունը հաց ուտելու մը տաւ , և անոնք կ'սպասէին անոր : Եւ ահա հոն իր առջեւը ջրգողեալ մարդ մը կար : Հիսուս պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ օրինականներուն ու փարիսեցիներուն , թէ՛ արժան է շաբաթ օրը բժշկութիւն ընել : Եւ անոնք մոռնա՞ կեցան . ու ինքը բռնեց անիկայ՝ բժշկեց անիկայ , ու թող տուաւ : Եւ ըսաւ անոնց . ձեռք որոնք էջը կամ եզը հորը իյնայ , ու շուտ մը չի հաներ անիկայ շաբաթ օրը : Եւ այս բանիս համար չի կրցան անոր պատասխան տալ : Եւ ահա մը ըսաւ ան հրաւիրուածներուն ալ , երբ որ տեսաւ թէ ինչպէս առջի տեղերը կ'ընտրէին . ըսաւ անոնց : Երբոր մէկը քեզ հարսնիքի մը կամ հարկինքի մը հրաւիրէ՝ առջի բարձին վրայ մի՛նըստիր , չըլլայ թէ քենէ էմելի պատուաւոր մէկը անկէ կանչուած ըլլայ . և ան՝ որ քեզ ու անիկայ կանչեց , գայ զըուցէ քեզի , ասոր տեղ տուր , և անկէ ետեւ սկսիս ամօթով ետքի տեղը բռնել : Իսկ երբոր կանչուիս , գնա՛ ետքի տեղը նստէ . որ երբ քեզ կանչողը գայ նէ՛ քեզի ըսէ . բարեկամ վե՛ք

հրամայե . ան ժամանակը քու հետդ նստողներուն
առջին քեզի փառք կ'ըլլայ : Այսն զի ո՛վ որ իր
անձը կը բարձրըցունէ՝ պիտի ցածնայ . և ան որ իր
անձը կը խոնարհեցունէ՝ պիտի բարձրընայ :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ ժԸ . Կիրակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր՝ կ'աղաչեմք , պարգեւէ քու շնորհքդ
քու ժողովուրդիդ որ աշխարհի , սատանային ու
մարմինին փորձութիւններուն դէմ դնեն , և սուրբ
սրտով ու մտքով քեզի՝ մի միայն Աստուծոյ հե-
տեին , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Կորն . ա . 4 .

Ամէն իժիթ ձեզի համար իմ աստուծմէս կը գո-
հանամ՝ ան շնորհքներուն վրայ , որ ձեզի տրուած
են քրիստոս յիսուսով : Որ դուք ամէն բանի մէջ
անով հարուստցաք , ամէն խօսքով , ու ամէն գի-
տութիւնով : Ինչպէս որ աստուծոյ վկայութիւնն ալ
ձեր մէջը հաստատուեցաւ : Որ չըլլայ թէ դուք մէկ
շնորհքով մըն ալ պակսիք , մեր Տէր յիսուս քրիս-
տոսի յայտնուելուն սպասելով : Որ ձեզ նաև պիտի
հաստատէ մինչեւ վերջը՝ անարատ մեր տէր յիսուս
քրիստոսի օրը :

Ս. Աւետարան. Բարձր. Իր. 54.

Փարիսեցիները երբոր լսեցին թէ՛ սադուկեցիները պապանձեցուց, մէկ տեղ ժողովրդեցան : Եւ անոնցմէ մէկը անիկայ փորձելով հարցուց՝ և ըսաւ. վարդապետ՝ ո՞ր պատուիրանքը մեծ է օրէնքին մէջ : Եւ յիսուս ըսաւ անոր. քու տէր աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ՝ և քու բոլոր անձէդ՝ և քու բոլոր մտքէդ : Եւ անիկայ է մեծ ու առաջին պատուիրանքը : Եւ երկրորդը ասոր նման. քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես : Եւ երկու պատուիրանքէս բոլոր օրէնքները ու մարգարէները կախուած են : Եւ փարիսեցիները երբոր ժողովրդեցան, յիսուս հարցուց անոնց՝ և ըսաւ. ձեզի ի՞նչպէս կը թուի քրիստոսի համար, որո՞ւն որդին է. ըսին իրեն՝ դաւիթին : Եւ յիսուս ըսաւ անոնց. հապա ի՞նչու դաւիթ հոգիով չը անիկայ տէր կը կանչէ՝ ու կ'ըսէ. տէրը իմ տէրոջս ըսաւ. իմ աջ կողմս նստէ, մինչեւ որ քու թըշնամիներդ քու ոտքիդ պատուանդան ընեմ : Արեւմտ թէ որ դաւիթ անիկայ տէր կը կանչէ, ի՞նչպէս անոր որդին կ'ըլլայ : Եւ մէկը չէր կրնար անոր բան մը պատասխան տալ. ու ան օրէն ետեւ մէկը չէր համարձակեր անոր բան մը հարցունել :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ժ. Թ. Վրական.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

ՈՎ Տէր Աստուած, որ առանց քեզ կարող

չենք քեզի հաճոյ ըլլալու . Պթու թեամբ պարգեւէ որ քու Սուրբ Հոգիդ ամէն բանի մէջ մեր սիրտերը ուղղէ ու կանոնաւորէ , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփե . դ . 17 .

Ուստի ասիկայ կ'ըսեմ ու տէրոջմով դաշինք կ'ընեմ . որ դուք մէյ մ'ալ ան կերպով չերթաք , ինչպէս որ միւս հեթանոսները կ'երթան իրենց մտքին ունայնութիւնովը : Որ անոնց սիրտերը խաւարած է , ու աստուծոյ կեանքէն օտար են , իրենց մէջը եղած տգիտութեան պատճառաւ , իրենց սրտերուն կուրութեանը համար : Որոնք իրենց անձերուն յոյսը կտրեցին , ու ինքըզինքնին անառակութեան տուին , ամէն պղծութեան գործքերով՝ ազահոսութիւնով : Բայց դուք քրիստոսը թսանկ չի սորվեցաք , թէպէտ և անոր վրայով լսեցիք՝ և անկէ սորվեցաք , թէ ինչպէս է յիսուսի ճշմարտութիւնը . խաբեբայ ցանկութիւններով ապականուած առաջին վարմունքին պէս հին մարդը ձենէ մէկ դի հանէք . և ձեր մտքին հոգիովը նորոգուիք . ու նոր մարդը վրանիդ հագնիք , որ աստուծմով հաստատուած է արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով : Ուստի՝ ստուծիւնը մէկ դի ձգեցէք . ամէն մէկերնիդ իր ընկերին հետ ճշմարտութիւն խօսեցէք , ինչու որ մենք մէկըզմէկու անդամներ ենք : Բարկացէք ու մեղք մի գործիք , արեւը ձեր բարկութեանը վրայ չի մանայ :

Եւ սատանային տեղի մի տաք : Եւ որ կը գողնար՝
ալ թող չի գողնայ . հապա էվելօք աշխատի իր
ձեռքովը բարեք գործելու , որ կարող ըլլայ տալու՝
որուն որ հարկաւոր է : Եւ մէն անշնորհք խօսք ձեր
բերնէն չելլէ . հապա որ բանը որ բարի է՝ շինու-
թեան պէտք եղածը որ շնորհք տայ լսողներուն : Եւ
աստուծոյ սուրբ հոգին մի տրտմեցունէք , որով որ
դուք կնքուեցաք փրկութեան օրը : Եւ մէն դառնու-
թիւն , ու բարկութիւն , ու սրտմտութիւն , ու աղա-
ղակ , ու հայհոյութիւն ամէն չարութիւններով մէկ
տեղ ձենէ վերցուի : Սէկզմէկու հետ քաղցր եղէք՝
գթած , ներելով իրարու , ինչպէս որ աստուած քը-
րիստոսով մեզի ներեց :

Ս . Եւետարան . Մարկ . Թ . 1 .

Ճիսուս նաւը մանալով միւս կողմը անցաւ , և
իր քաղաքը եկաւ : Եւ մէյ մ'ալ անդամալոյծ մը
բերին իրեն՝ որ մահիճն մէջ պառկած էր . և յի-
սուս անոնց հաւատքը տեսնալով՝ անդամալոյծին
ըսաւ . քու մեղքերդ քեզի թողուն : Եւ ահա կար-
դացողներէն ռմանք իրենց մտքին մէջ ըսին , կը
հայհոյեկոր ատ : Եւ յիսուս անոնց խորհուրդը ի-
մանալով՝ ըսաւ իրենց . ինչո՞ւ համար սրտերնուդ
մէջ գէշ բաներ կը խորհիք : Ո՞րը դիւրին է . քու
մեղքերդ քեզի թողուն ըսելը , եթէ՝ ելիր ու քալէ
ըսելը : Եւ այց գիտնա՞ք՝ որ որդին մարդոյ իշխանու-
թիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տա-

լու . ան ժամանակը անդամալոյծին ըսաւ . ելի՛ր մա-
հիճդ ան՝ ու տունդ գնա՛ : Այլ ելաւ իր տունը գնաց :
Եւ ողորմութիւնները երբոր տեսան , զարմացան՝ ու աս-
տուած կը փառաւորէին , որ մարդու անանկ իշխա-
նութիւն կուտայ :

Ս . Երբորդու թեան յաջորդ Ի . Վիրակին .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Լ՛մենակարող և ողորմած Լ՛ստուած , կ'աղաչենք
քեզի քու ամենառատ մարդասիրութեամբդ պահ-
պանէ՛ մեզ ամէն վնասակար բաներէն . որ մենք
հոգւով ու մարմնով պատրաստ ըլլալով՝ ուրախ
սրտիւ ան քու ուզած բաներդ կատարենք , մեր Տէր
(Իսուս Վրիստոսի շնորհքով) ։ Լ՛մէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես . ե . 15 .

Նայեցէք՝ որ ինչպէս շիտակ երթաք . անմիտ-
ներուն պէս չէ . հապա իմաստուններուն պէս . ժա-
մանակները գնեցէք , ինչու որ օրերը չար են : Ուս-
տի՛ անմիտ մի ըլլաք , հապա իմացէք՝ ինչ է տէ-
րոյը կամքը : Այլ գինիով մի գինոջեաք , որուն մէջ
որ անառակութիւն կայ . հապա էվելոք հոգիով
լեցուցէք : Սրտերնուդ մէջ սաղմոսներ ու օրհնու-
թիւններ խօսելով , ու հոգեւոր տաղեր , երգելով
ու սաղմոս ըսելով տէրոյը ձեր սրտին մէջ : Լ՛մէն
ժամանակ ամէն բանի համար գոհութիւն տուէք

հօրը ու աստուծոյ՝ մեր տէր յիսուս քրիստոսի աշունուովը : Սէկզմէկու հնազանդ եղիք քրիստոսի վախովը :

Ս . Աւետարան . Մատթ . իբ . 1 .

Հիսուս ըսաւ . երկինքի թագաւորութիւնը թագաւոր մարդու մը կը նմանի , որ իր տղին համար հարսնիք ըսաւ : Այլ իր ծառաները խրկեց՝ որ հարսնիքի հրաւիրուածները կանչեն , և անոնք չուղեցին դաւ : Աորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ և ըսաւ , ըսէք ան հրաւիրուածներուն , ահա իմ ճաշս պատրաստեցի , զուարակներս ու գեր կենդանիներս մորթուած են , և ամէն բան պատրաստ է . հարսնիքս եկէք : Այլ անոնք անհոգութեամբ՝ մէկը իր արտը գնաց , և մէկալը իր առուտուրին : Այլ ուրիշները անոր ծառաները բռնեցին , նախատեցին ու մեռուցին : Այլ թագաւորը երբոր լսեց՝ բարկացաւ , և իր զօրքերը խրկեց ու ան սպաննողները սատկըցուց , և անոնց քաղաքը երեց : Ան ժամանակը իր ծառաներուն ըսաւ . հարսնիքս պատրաստ է , և հրաւիրուածները արժանի չէին : Ուստի՝ դացէք պողոտաները , և ո՛վ որ գտնալու ըլլաք՝ հարսնիքս կանչեցէք : Այլ ծառաները դացին ճամբաներուն վրա , ո՛վ որ գտան չարն ու բարին՝ ամէնը ժողուեցին , ու հարսնիքը սեղան նստողներով լեցուեցաւ : Այլ թագաւորը երբոր հասնեւորները սեմնալու մտաւ՝ մարդ մը տեսաւ հոն , որ հարսնիքի լաթ չէր հագած :

Եւ ըսաւ անոր . ը'նկեր՝ ինչո՞ւ համար հոս մտար՝
 թէ որ հարսնիքի լաթ չունէիր . և ան պատասնծե-
 ցաւ : Եւ ատենը թաղաւորը սպասաւորներուն ը-
 սաւ . կապեցէք ատոր ուրբերը ու ձեռքերը, ու դուր-
 սի մոռթը հանեցէք . հոն պիտի ըլլայ լալ ու աղ-
 ւաներ կը ճոցունեն : Ինչու որ կանչուածները շատ
 են , ու ընտրուածները քիչ :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ . Ի Ա. Կիրակին .

ՍԱՂԹԱՆՔ . :

Կաղաչենք ո՞վ բազումողորմ՝ Տէր , քու հաւա-
 տացեալ ժողովուրդիդ քաւութիւն ու խաղաղու-
 թիւն շնորհէ , որ ամէն իրենց մեղքերէն մաքրուին
 ու խաղաղ մտքով քեզի ծառայեն , մեր Տէր Հիսուս
 Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես. զ . 10 .

Եղբայրներ՝ ասկէ ետեւ տէրոջմով զօրացէք , ու
 իր զօրութեան կարողութիւնովը : Եւ աստուծոյ
 զէնքերը վրանիդ հագէք , որ կարող ըլլաք սատա-
 նային հնարքներուն դէմ դնելու : Ինչու որ մեր
 պատերազմը մարմինի ու արիւնի հետ չէ , հապա
 իշխանութիւններու ու պետութիւններու հետ , և
 այս խաւար աշխարհիս իշխաններուն հետ , երկինքի
 ներքեւ եղած չար դեւերուն հետ : Եւ որ համար
 աստուծոյ զէնքերը առէք , որ կարող ըլլաք չարին

դէմ դնելու չարութեան օրը : Ալ երբոր ամէն բանը կը կատարէք , հաստատուն կեցէք , տեղերնիդ կեցէք , մէջքերնիդ ճշմարտութիւնով ամուրցուցած , ու արդարութեան զրահները հագած : Ալ ոտքերնիդ խաղաղութեան աւետարանին պատրաստութիւնովը հագուցած : Ալ ան բոլորին վրայ հաւատոյ վահանը առէք , որով կարող ըլլաք չարին ամէն կրակոտ նետերը մարելու : Ալ առէք փրկութեան սաղաւարդը , ու հոգիին թուրը՝ որ ան աստուծոյ խօսքն է : Ամէն աղօթքներով ու խնդրուածքներով միշտ աղօթք ըրէք հոգիով . և ան բանին վրայ հսկեցէք ամէն ժուժկալութիւնով՝ ու խնդրուածքներով ամէն սուրբերուն համար : Ինծի համար ալ . որ խօսք տուի ինծի՝ երբոր բերանս բանալու ըլլամ , որ համարձակ աւետարանին խորհուրդները ցըցունեմ : Արուն համար իմ կապերովս դեսպանութիւն կ'ընեմ . որ անով ինչպէս որ պէտք է նէ՝ համարձակիմ խօսելու :

Ս . Աւետարան . ԶԻ՛ն . Դ . 46 .

Թագաւորի ցեղէ մարդ մը կար , որ իր որդին հիւանդ էր կաւիառնայումի մէջ : Արբոր ինքը լսեց՝ թէ յիսուս հրէաստանէն գալիլեա իկեր է , եկաւ անոր ու կ'աղաչէր՝ որ իջնայ ու իր որդին բժշկէ , ինչու որ մեռնելու մօտ էր : Հիսուս անոր ըսաւ . թէ որ նշաններ ու հրաշքներ չի անոնաք նէ՝ չէք հաւատար : Թագաւորի ցեղ մարդը ըսաւ իրեն . տէր՝

իշեր քանի որ տղաս մեռած է : Հիսուս ըսաւ անոր .
գնա՛ . քու որդիդ ողջ է . և ան մարդը հաւատաց ան
խօսքին՝ որ յիսուս իրեն ըսաւ , ու գնաց : Այլ երբոր
կ'իջնար՝ ծառաները գիմացը ելան . աւետիս տուին՝
ու ըսին , թէ իր տղան ողջ է : Բաշկուած ժամուն
վայոյվ անոնց կը հարցունէր . և ըսին իրեն . երէկ
ժամը եօթին տենդը թողուց անիկայ : Լմացաւ ա-
նոր հայրը թէ ան ժամուն էր՝ որ յիսուս ըսաւ իրեն
թէ՛ . քու տղադ ողջ է . ու հաւատաց ինքը և իր բո-
լոր տունը : Այս նորէն՝ յիսուս երկրորդ նշանը ը-
րաւ , երբոր հրէաստանէն գալիլեա եկաւ :

Ս . Երրորդութեան յաջորդ Ի Բ . Վերակին .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ով Տէր Աստուած , կ'աղաչենք պահէ քու ըն-
տանիքդ՝ քու սուրբ Ակեղեցիդ մշտնջենաւոր աս-
տուածպաշտութեան մէջ . որ քու պաշտպանութիւն
նովդ ամէն հակառակութիւններէ ազատ՝ բոլորովին
ինքըզինքը բարի գործքերու նուիրած քեզի ծա-
ռայէ , քու Անուանդ փառաբանութեանը համար ,
մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Պողոսի Առաքելոյ . Փիւնի . ա . 5 .

Կը գոհանամ իմ աստուծմէս ամէն ժամանակ՝
ձեզ որ կը յիշեմ : Ամէն ատեն իմ ամէն խընդ-
րուածքներուս մէջ ձեր ամենուդ համար ուրախու-

Թիւնով աղօթք կ'ընեմ. ձեր՝ աւետարանին հաղորդ
ըլլալուն համար առջի օրէն մինչեւ հիմայ : Աս
բանին վրայ վստահ եմ՝ թէ ան որ ձեր մէջը բա
րեգործութիւն սկսեց, ինքը մինչեւ յիսուս քրիս
տոսի օրը կը կատարէ : Ինչպէս ինծի ալ յարմար
կ'երեւայ ձեր ամէնուրեք վրայ աս բանը խորհիլ՝ ձեզ
իմ սրտիս մէջ ունենալու համար իմ կապերուս
մէջ, և իմ ջատագովութեանս, և աւետարանը հաս
տատելուս մէջ, որ դուք ամէնքդ իմ շնորհքներուս
հաղորդ էք : Աստուած ինծի վկայ է, որ ինչպէս
սիապաք ունիմ ձեր ամէնուրեք վրայ յիսուս քրիստոսի
գթութիւնովը : Այլ ան աղօթք կ'ընեմ, որ ձեր
սէրը էվելօք շատնայ գիտութիւնով ու ամէն իմաս
տութիւնով. որ դուք լաւը ընտրէք, որ հաստա
տուն ըլլաք և առանց գայթակղութեան քրիստոսի
օրը. արդարութեան պտուղներով լեցուած՝ յիսուս
քրիստոսի ձեռքովը աստուծոյ փառքին ու գովու
թեանը համար :

Ս. Աւետարան. Մատթ. ԺԸ. 21.

Պետրոս յիսուսի ըսաւ. տէր՝ քանի՞ անգամ
թէ որ եղբայրս ինծի մեղանջելու ըլլայ՝ ներեմ ա
նոր, մինչեւ եօթը անգամ : Հիսուս ըսաւ անոր.
չեմ ըսեր քեզի թէ՛ մինչեւ եօթը անգամ, հապա
եօթանասուն անգամ եօթը : Ասոր համար երկինքի
թագաւորութիւնը թագաւորի մը նմանեցաւ, որ
իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուղեց : Այլ երբոր

սկսեց առնիլ , տասը հազար քանքարի պարտըկան
 մը անոր բերուեցաւ : Արբոր վճարելիք չունէր , իր
 տէրը հրաման ըրաւ ծախել անիկայ , և անոր կինը
 ու որդիքը , և ամէն ինչ որ ունի նէ , ու վճարել :
 Աւ ծառան ինկաւ՝ երկրպագութիւն կ'ընէր և կ'ը-
 սէր . համբերէ ինծի՝ ու ամէնքը կը վճարեմ քեզի :
 Ան ծառային տէրը վրան խղճալով՝ արձրկեց անի-
 կայ , ու պարտքը թողուց անոր : Աւ նոյն ծառան
 ելաւ՝ իր ընկեր ծառաներէն մէկը գտաւ , որ իրեն
 հարիւր դահեկան պարտք ունէր , և անիկայ բռ-
 նեց՝ կը խղբէր ու կ'ըսէր , վճարէ ինծի ունեցած
 պարտքդ : Ուստի ընկեր ծառան իր ոտքը ինկաւ ,
 կ'աղաչէր անոր՝ և կ'ըսէր , համբերէ ինծի , ու քեզի
 կը վճարեմ : Աւ ինքը չէր ուզեր , հապա գնաց ա-
 նիկայ բանտը դրաւ , մինչեւ որ պարտքը վճարէ :
 Արբոր իր ընկեր ծառաները տեսան ան եղած բա-
 նը , խիստ տրտմեցան՝ ու ամէն ինչ որ եղաւ նէ՝ ե-
 կան իրենց տէրոջը իմացուցին : Ան ժամանակը իր
 տէրը կանչեց անիկայ՝ ու ըսաւ . չար ծառայ՝ բոլոր
 ան պարտքդ ես քեզի թողուցի , ինծի աղաչելուդ
 համար : Ուրեմն քեզի ալ պէտքը չէր՝ որ քու ընկեր
 ծառայիդ ողորմէիր , ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցայ :
 Աւ անոր տէրը բարկանալով՝ դահլիճներուն մատ-
 նեց անիկայ , մինչեւ որ բոլոր պարտքը վճարէ : Ա-
 սանկ ալ իմ հայրս որ երկինքն է՝ ձեզի պիտի ընէ ,
 թէ որ չի թողուք ձեր ամէն մէկը իր եղբօրը ձեր
 սրտերէն անոնց յանցանքները :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԻԳ. Վերակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Տէր Լստուած՝ մեր ապաւէնը ու զօրութիւնը, որ դուն բարեպաշտութեան աղբիւրն ես, կ'աղաչենք պատրաստ եղիր քու Լկեղեցիիդ ջերմեռանդ խնդրուածքները լսելու . և շնորհէ՛ որ ինչ որ հաւատարմաբար քենէ կը խնդրենք իրօք ընդունինք, մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, Լձէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Փիւլ . Գ . 17 .

Եղբայրներ՝ ինծի նմանող եղիք, ու գիտցէք անանկները որ ան ճամբովը կ'երթան, ինչպէս որ մեզ ձեզի օրինակ ունիք : Այսն զի շատերը կը քալեն՝ որոնց համար շատ անգամ ձեզի կ'ըսէի . որ հիմայ լալով ալ կ'ըսեմ քրիստոսի խաչին թշնամիներուն համար, որ անոնց վերջը կորոնուտ է . որոնց աստուածը իրենց փորն է . ու փառքը՝ իրենց ամօթը . որոնք երկրաւոր բաները միայն կը մտմտան : Բայց մեր վարմունքը երկինքն է, որ անկէց փրկիչին կ'ըսպասենք մեր տէր յիսուս քրիստոսին . որ պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը իր փառաւոր մարմինին կերպարանակից ըլլալու, ան զօրութիւնովը՝ որ կարող է ամէնքը իր ներքեւը հնազանդեցունելու :

Ս. Աւետարան . Մարթ . Իբ . 15 .

Ընտանիքները փարիսեցիները գացին՝ իր վրայ խորհուրդ ըրին թէ՛ ինչ բանով անոր որոգայթ մը

լարեն : Ալ իրենց աշակերտները հերովդէսեաննե-
րուն հետ մէկ տեղ խրկեցին անոր՝ և ըսին . վարդա-
պետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես , ու ճշմարտութիւնով
աստուծոյ ճամբան կը սորվեցունես , և մէկէ մը հոգ-
չես ըներ , ու մարդու երեսպաշտութիւն չունիս :
Աստի՛ ըսէ մեզի , քեզի ի՞նչպէս կ'երեւայ . կայսրին
տուրք տալ պէ՞տք է՝ թէ չէ : Յիսուս գիտցաւ ա-
նոնց խորամանկութիւնը՝ և ըսաւ . իս ինչո՞ւ կը
փորձէք կեղծաւորներ . ցրցուցէք ինծի տուրքին դա-
հեկանը , և անոնք դահեկան մը տուին իրեն : Ալ
ըսաւ անոնց . որո՞ւնն է աս պատկերը կամ գիրը :
Ի՞նչ կայսրին . ան ժամանակը ըսաւ անոնց . գա-
ցէք՝ կայսրինը՝ կայսրին առեք . ու աստուծոյն՝ աս-
տուծոյ : Երբոր լսեցին՝ զարմացան , և թողուցին ա-
նիկայ՝ ու գացին :

Ս. Երրորդութեան յաջորդ ԻԴ. Վերակին .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Այլ Տէր աստուած , կ'աղաչենք արձրկէ քու
ժողովուրդդ իրենց մեղքերէն . որ քու ամենաուստ
ողորմութեամբդ բոլոր ան մեղքերուն կապանքնե-
րէն ազատինք , որոնք մեր մարդկային տկարու-
թեամբը դործած ենք . Շնորհէ ասիկայ ո՞վ երկ-
նաւոր Հայր՝ մեր օրհնեալ Տէր և Փրկիչ Յիսուս
Քրիստոսի սիրուն համար . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Կողոս . ա . 3 .

Արդ գոհանանք աստուծմէ և մեր տէր յիսուս քրիստոսի հօրմէն , ամէն ստեղծեալի համար աղօթք ընելով : Արդոր լսեցինք մեր տէր յիսուս քրիստոսի վրայ ունեցած ձեր հաւատքը , և ամէն սուրբերուն վրայ ունեցած ձեր սէրը , ան յոյսին համար՝ որ երկինքը ձեզի համար կը պահուի . որուն վրայով աւետարանի ճշմարտութեան խօսքովը լսեցիք . որ ձեզի ալ հասաւ . ինչպէս որ բոլոր աշխարհի մէջ կ'աճի ու պտղաբեր կ'ըլլայ . ինչպէս որ ձեր մէջն ալ . ան օրէն 'ի վեր որ լսեցիք , ու աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութիւնով ճանչցաք . ինչպէս որ եպափրաս սիրելիէն սորվեցաք՝ մեր ծառայակիցէն , որ ձեզի համար յիսուսի հաւատարիմ պաշտօնեան է : Որ ինքն ալ ձեր սէրը մեզի պատմեց՝ հոգիով : Ասն որոյ մենք ալ ան օրէն որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն , ու խնդրուածք մատուցանելէն . որ իր կամքին գիտութիւնովը լեցուիք , ամէն իմաստութիւնով ու հոգեւոր հանճարով : Որ դուք տէրոջը արժանի ճամբովը երթաք . ամենայն հաճութեամբ , ամէն բարի գործքերով պրտաբերած , ու աստուծոյ գիտութիւնովը աճած . ամէն զօրութիւնով ուժովցած՝ իր փառքին զօրութեանը չափովը , ամէն բանի համբերելու ու երկայնամիտ ըլլալու՝ ուրախութիւնով , շնորհակալութիւն մատուցանելով հօր աստուծոյ , որ մեզ կանչեց սուրբերուն վիճակին մասնակից ըլլալու լոյսի մէջ :

Ս. Աւետարան, Մատթ. Թ. 18.

Երբոր յիսուս անոնց հետ անիկայ կը խօսէր, ահա իշխան մը եկաւ անոր երկրպագութիւն կ'ընէր՝ և կ'ըսէր. աղջիկս մինչեւ հիմայ ալ մեռաւ. բայց եկոր ձեռքդ անոր վրայ դիր՝ ու պիտի ապրի : Հիսուս ելաւ աշակերտներուն հետ անոր ետեւէն գնաց : Եւ մէյ մ'ալ տասներկու տարուան տեւաւ տես կին մը ետեւէն դալով անոր հանդերձին ծաւրին դպաւ : Ինչու որ իր մտքին մէջը կ'ըսէր, միայն թէ որ անոր լաթերուն դպչիմ՝ կը բժշկուիմ : Հիսուս երբոր ետին դարձաւ ու անիկայ տեսաւ, ըսաւ. սիրտդ ամուր բռնէ աղջիկ, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց, ու ան ժամէն կնիկը բժշկուեցաւ : Երբոր յիսուս իշխանին տունը եկաւ, ու տեսաւ փող չալողները ու մեծ բազմութիւնը, ըսաւ անոնց. մէկ դի գացէք : Ինչու որ աղջիկը մեռած չէ՝ հապա կը քնանայ : Եւ ծաղը կ'ընէին անիկայ. և երբոր բազմութիւնը մէկ դի ելաւ, ներս մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց, ու աղջիկը յարութիւն առաւ : Եւ այս համբաւը բոլոր ան երկիրը տարածուեցաւ :

Ս. Երբորդութեան յաջորդ Ի Ե. Կիրակին.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ կ'աղաչենք, արթնցուր քու հաւատացեալ ժողովուրդիդ փափաքները, որոնք առատապէս բարեգործութեան պտուղներ յառաջ

բերելով, կարող ըլլան նաև առատապէս անոնց փոխարէնը քենէ ընդունելու, մեր Տէր Յիսուս Վրբիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Մարդարէութիւն Երեմիայի. իգ. 5.

Ահա օրեր կուգան՝ կ'ըսէ տէրը. ու արդարութեան ծագումը պիտի յարուցանեմ գաւիթին. որ թագաւոր՝ պիտի թագաւորէ ու յաջողի. և երկրի վրայ իրաւունք ու արդարութիւն պիտի կատարէ: Անոր օրերը յուգան պիտի փրկուի, ու իսրայէլ յուսով պիտի բնակի. և անոր անունը այս է՝ որ պիտի կանչուի, տէր արդարութիւն մեր: Աստի՛ ահա օրեր կուգան՝ կ'ըսէ տէրը, ու ալ չի պիտի ըսեն թէ՛ տէրը կենդանի է, որ իսրայէլի տունը եղիպտացւոց երկրէն հանեց: Հապա կենդանի է տէրը, որ ամէն իսրայէլի զաւակը հիւսիսի երկրէն ու բոլոր ան երկիրներէն հանեց, ուր որ անոնք մեթաժ էր, ու նորէն անոնք իրենց երկիրներուն մէջ բնակեցուց.

Ս. Աւետարան. Յով. 4. 5.

Յիսուս իր աշակերտները վեր վերուց, ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կուգար իր քովը, ըսաւ փիլիպպոսին. Ուսկից հաց առնենք որ ատոնք ուտեն: Այս կ'ըսէր անիկայ փորձելու համար. բայց ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր: Փիլիպպոս պատասխան տուաւ անոր. երկու հարիւր գահեկանի հաց ատոնց չի

բաւէր , թէ և ամէն մէկը մէյ մէկ քիչ առնէ : Իր աշակերտներէն մէկը վէմ սիմոնին եղբայրը անդրէաս իրեն ըսաւ : Հոս պատանի մը կայ , որ Հինգ նկանակ գարիէ հաց ունի՝ ու երկու ձուկ . բայց անիկայ ի՞նչ պիտի ըլլայ այդչափ մարդոցը : Յիսուս ըսաւ . նստեցուցէք ատ մարդիկը . և ան տեղը շատ խոտ կար , ու մարդիկը նստան թուով Հինգ հազարի չափ : Եւ յիսուս հացը առաւ՝ ու գոհացաւ , ու ան նստողներուն բաժնեց . անանկ ալ ձուկերէն որչափ որ ուզեցին : Եւ երբոր կշտացան՝ աշակերտներուն ըսաւ . ժողուեցէք ան մնացած կտորուանքները՝ որ բան մը չի կորսուի : Ժողուեցին՝ ու տասն երկու սակառ լեցուցին ան Հինգ գարիէ նկանակէն մնացած կտորուանքները , որ ուտողներէն էվելցաւ : Ի՞նչ ատենը մարդիկ երբոր ան ըրած հրաշքը տեսան՝ կ'ըսէին թէ՛ ասիկայ է ան Ճշմարիտ մարգարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար :

Թէ որ Քրիստոսի Ճննդեան նախընթաց՝ գալստեան ըստած չորս Արաքիներէն առաջ , քսանըհինգ Արաքիէն էվել պատահելու ըլլայ . Յայտնութեան Արաքիներէն ետեւ թողուած Պաշտամունքը այս Արաքիներուն մէջ պիտի կատարուի : Եւ թէ որ քսանըհինգ Արաքիէն պակաս ըլլայ , մնացածները պիտի ձգուին . միայն թէ այս վերջին Մաղթանքը , Թուղթը ու Աւետարանը միշտ Գալստեան Արաքիներուն նախընթաց Արաքին պիտի կարգացուին :

Սուրբ Անդրէաս Առաքելոյ Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Լմենակարող Լստուած , որ քու սուրբ Լնդ-
րէաս Լռաքեալիդ անանկ շնորհք պարգեւեցիր , որ
քու Որդւոյդ Յիսուս Վրիստոսի կանչելուն իսկոյն
հնազանդեցաւ , ու անյապաղ անոր ետեւէն գնաց ,
Պարգեւէ ամէնուս , որ քու սուրբ խօսքովդ կան-
չուած ըլլալով , ինքըզինքնիս ասկէ ետեւ հնազան-
դութեամբ քու սուրբ պատուիրանքներդ կատարե-
լու ընծայենք , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհք-
ովը . Լ՜՜ն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Հոռ. Ժ . 9 .

Թի՛ է որ քու բերնովդ տէր յիսուսը դաւանիս ,
ու քու սրտիդ մէջ հաւատաս , որ աստուած անիկայ
մեռելներէն յարոյց , պիտի ապրիս : Ա՛յսն զի սըր-
տով արդարութեան կը հաւատայք , ու բերնով փր-
կութիւնը կը խոստովանիք : Ինչու որ գիրը կ'ըսէ .
ամէն ո՛վ որ անոր կը հաւատայ , չի պիտի ամչնայ :
Որովհետեւ հրէային ու հեթանոսին մէջ խտրու-
թիւն չի կայ . ինչու որ ինքը ամէնուն տէրն է , բա-
ւական ամէնուն՝ որ անոր կը կանչեն : Ա՛յսն զի ո՛վ
որ տէրօջը անունը կը կանչէ՝ պիտի ապրի : Հապա
ուրեմն՝ ի՞նչպէս պիտի կանչեն անոր՝ որուն որ չի
հաւատացին . կամ ի՞նչպէս պիտի հաւատան անոր՝
որուն վրայով չի լսեցին . կամ ի՞նչպէս պիտի լսեն
առանց մէկուն քարոզելուն , կամ ի՞նչպէս պիտի

քարոզեն, թէ որ չի խրկուին . ինչպէս որ գրուած է . ինտոր գեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն ու բարի բաներու աւետիս տուողներուն ոտքերը : Բայց ամէնքը աւետարանին չի հնազանդեցան : Եւսային կ'ըսէ . տէր՝ մեր ձայնին ում հաւատաց : Եւնանկ է նէ հաւատքը լսելէն է, ու լըսելը քրիստոսի խօսքէն : Բայց կ'ըսեմ, միթէ չի լսեցի՞ն մի . մանաւանդ որ բոլոր երկիր անոնց ձայնը ելաւ, ու անոնց խօսքը մինչեւ աշխարհի ծայրերը : Բայց կ'ըսեմ, միթէ իսրայէլ չի լսեց մի, առաջ մովսէս կ'ըսէ . ես ձեզ նախանձի մէջ պիտի ձգեմ ոչինչ ժողովուրդով մը, ու անմիտ ազգով մը ձեզ պիտի բարկացունեմ : Բայց եսային էվելօք կը համարձակի՝ ու կ'ըսէ . ես անոնց գտնուեցայ՝ որ իսչէին փնտռեր, անոնց յայտնուեցայ՝ որ իսչէին հարցուներ : Բայց իսրայէլին կ'ըսէ . ամէն օր իմ ձեռքս անհաւատ ու գիմադարձ ժողովուրդին երկնցուցի :

Ս . Աւետարան . Մատթ . Գ . 18 .

Երբոր յիսուս գալիլեացոց ծովեղերքը ժուռ կուգար, երկու եղբայր տեսաւ, սիմոնը որ պետրոս կ'ըսուէր, ու անոր եղբայրը անդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած, ինչու որ ձկնորս էին : Եւ անոնց ըսաւ . իմ ետեւէս եկէք, ու ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ : Եւնոնք ալ շուտ մը գործիքնին թողուցին, ու անոր ետեւէն գացին : Եւ անկից առաջ երթալով, տեսաւ երկու եղբայրներ ալ, զեբեդեան յակոբօսը ու անոր

եղբայրը յօհաննէսը նաւին մէջ , իրենց հօրը զերե-
դեային հետ երբ ուռկաններնին կը կարկըտէին , ու
անոնք կանչեց : Ընոնք ալ շուտ մը նաւը ու հայ-
րերնին թողուցին՝ անոր ետեւէն գացին :

Սուրբ Թովմաս Առաքելոյ Օրը .

ԽԱՂԹԱՆՔ .

Ըմենակարող և յաւիտենական Ըստուած , որ
հաւատոյ հաստատութեանը համար թող տուիր
քու սուրբ Թովմաս Առաքեալիդ . քու Որդւոյդ յա-
րութեանը երկբայելու . Պարգեւէ մեզի անանկ հաս-
տատաբար ու առանց երկբայութեան Յիսուս Վր-
րիստոս . քու Որդւոյդ հաւատալու , որ բնաւ չի յան-
դիմանուի մեր հաւատքը . քու առջիդ : Եւ մեզի ով
Տէր՝ Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը , որուն՝ քեզի
ու Սուրբ Հոգւոյն ըլլաց բոլոր փառքը ու պատիւը ,
հիմայ , ու միշտ , ու յաւիտեանս . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես . բ . 19 .

Ուրեմն ասկէ ետեւ դուք օտար ու պանդուխտ
չէք , հապա սուրբերուն քաղաքացիներ , ու աստու-
ծոյ ընտանիքը : Առաքելներուն ու մարգարէներուն
հիմին վրայ շինուած , որ անոր անկիւնին գլուխը
յիսուս քրիստոս է : Որով բոլոր շինուածքը մէկ
տեղ յօդած ու յարմարած՝ կ'աճի սուրբ տաճար
կ'ըլլայ տէրով : Որ անով դուք ալ մէկ տեղ աս-
տուծոյ բնակարան կը շինուէք հոգիով :

Թովմաս տասներկուքէն մէկը՝ երկուորեակ ըստւածը, անոնց հետը չէր՝ երբոր յիսուս եկաւ։ Սէւա աշակերտները իրեն կ'ըսէին թէ՛ տէրը տեսանք, ան ալ ըսաւ անոնց. թէ որ անոր ձեռքը բեւեռներուն նշանը չի տեսնամ, ու մատներս դամբրուն տեղը չի դնամ, ու իմ ձեռքս անոր կողը չի խօթեմ՝ չեմ հաւատար։ Աւ ութը օրէն ետեւ նորէն աշակերտները ներսն էին, ու Թովմաս անոնց հետը. յիսուս եկաւ դուռները գոց ըլլալով, ու անոնց մէջը կայնեցաւ, և ըսաւ. ողջոյն ձեզի։ Հետոյ Թովմասին ըսաւ. բեր մատվըներդ՝ ու հոս դիր, և նայէ իմ ձեռվըներս. ու բեր քու ձեռքդ՝ ու իմ կողս խօթէ. և անհաւատ մի ըլլար, հապա հաւատացեալ։ Պատասխան տուաւ Թովմաս՝ և ըսաւ անոր. իմ տէրս՝ ու իմ աստուածս։ Հիսուս ըսաւ անոր. ատոր դուն իս տեսար՝ ու հաւատացիր, երնէկ անոնց՝ որ չեն տեսած՝ ու պիտի հաւատան։ Հիսուս ուրիշ շատ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առջին, որ այս գրքին մէջ գրուած չէ։ Հապա աս այնչափ բան գրուեցաւ, որ հաւատաք՝ թէ յիսուսը քրիստոս է աստուծոյ որդին. և որ հաւատաք, ու յաւիտենական կեանքը ընդունիք անոր անունով։

Սուրբ Պօղոսի Դարձման Յիշատակը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Տէր Աստուած , որ քու երանելի Պօղոս
Առաքեալիդ քարոզութիւնովը աւետարանին լոյսը
բոլոր աշխարհ տարածեցիր . Պարգեւէ կ'աղաչենք ,
որ իր հրաշալի դարձը յիշելով՝ գոհութիւն մա-
տուցանենք քեզի , մեզի սորվեցուցած սուրբ վար-
դապետութեանը հետեւելով , մեր Տէր Հիսուս Վր-
րիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Գործք Առաքելոց . Թ . 1 .

Իսկ սօղոս տակաւին սպառնալէքով լեցուած՝
ու տէրօջը աշակերտները սպաննելու մտքով քահա-
նայապետին գնաց . անկէց թուղթեր խնդրեց դա-
մասկոսի ժողովարաններուն . որոնցն ճամբուն հե-
տեւող էրիկ մարդ կամ կնիկ մարդ ո՛վ որ գտնայ
նէ , անոնք կապած երուսաղէմ բերէ : Այլ ինքը եր-
թալու ատենը՝ դամասկոսի որ մօտեցաւ , յանկարծ
երկինքէն լոյս մը շողչողաց իր բոլորաւիքը : Այլ գե-
տինը ինկաւ , ձայն մը լսեց որ կ'ըսէր իրեն . սաւուղ
սաւուղ , ինչո՞ւ համար իս կը հալածես : Այլ ան
ըսաւ . ո՞վ ես տէր . ան ալ ըսաւ , ես յիսուսն եմ՝ որ
դուն կը հալածեսկոր . կարծր բան է քեզի խթանին
դէմ ոտք զարնել : Այլ գողգոթալով ու շունչը կըտ-
րելով ըսաւ . տէր՝ իս ի՞նչ կ'ուզես ընել : Այլ տէրը
ըսաւ անոր . հապա ոտքի վրայ ել՝ ու քաղաքը մօտի-
ր քեզի պիտի ըսուի ինչ որ քեզի պէտք է ընել :

բայց ան մարդիկը որ իր հետը կ'երթային՝ մունճ
 եղեր կեցեր էին . միայն ձայնը կը լսէին , բայց բան
 մը չէին տեսնար : Սողոս գետնէն ելաւ , ու աշվը-
 ները բաց մէկը չէր տեսնար . անոր ձեռքէն բռնե-
 ցին դամասկոս խօթեցին : Այլ հոն իրեք օր կեցաւ ,
 ու չէր տեսնար , ու ոչ կերաւ ու ոչ խմեց : Այլ դա-
 մասկոսի մէջ անանիա անուն աշակերտ մը կար ,
 տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ , անանիա . ան ալ
 ըսաւ տէր՝ ահա հոս եմ : Այլ տէրը ըսաւ անոր . ոտքի
 վրայ ել՝ ու ան փողոցը գնա՛ , որ ուղիղ կ'ըսուի . և
 յուդային տունը՝ սօղոս անունով տարսոնացի մը
 փնտռէ , որ ինքը դեռ աղօթք կ'ընէ : Այլ տեսիլքին
 մէջ անանիա անունով մարդ մը տեսաւ , մտաւ ու
 ձեռքը իր վրան դրաւ՝ որ տեսնայ : Պատասխան
 տուաւ անանիա , տէր՝ ես չատերէն ան մարդուն
 համար լսեցի , որ երուսաղէմի մէջ որչափ չարիքներ
 ըրաւ քու սուրբերուդ : Այլ հոս քահանայապետնե-
 րէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնքը , որ
 քու անունդ կը կարդան : Տէրը ըսաւ անոր . դուն
 գնա՛ , ինչու որ անիկայ ինծի ընտրուած աման մըն
 է , իմ անունս կրելու հեթանոսներուն ու թագա-
 ւորներուն , ու իսրայէլի որդւոցը առջին : Այսն
 զի ես անոր պիտի ցըցունեմ թէ իմ անունիս հա-
 մար որչափ ինքը չարչարանք պիտի քաշէ : Անանիա
 ալ գնաց՝ ու ան տունը մտաւ . և անոր վրայ ձեռք
 դնելով՝ ըսաւ . սաւուղ եղբայր՝ վեր նայէ . տէրը իս-
 խրկեց , ան յիսուսը՝ որ եկած ճամբուդ վրայ բեղի

երեւցաւ , որ դուն տեսնաս , ու հոգւով սրբով լեցուիս : Եւ շուտ մը իր աչովքներէն կեղեւներու պէս բաներ ինկան . տեսաւ , ու ելաւ մկրտուեցաւ : Եւ կերակուր առաւ՝ ուժովցաւ . ու քանի մը օր դամասկոսի մէջ աշակերտներուն հետը մնաց : Եւ շուտ մը ժողովարաններուն մէջ յիսուսը քարոզեց , թէ անիկայ աստուծոյ որդին է : Եւ մէն լսողները կը զարմանային՝ ու կ'ըսէին . ասիկայ ան չէ՞ր՝ որ երուսաղէմի մէջ յիսուսի անունը տուողները կը կործանէր ու հոս ալ ան բանին համար եկած էր , որ ասոնք կապած քահանայապետներուն տանի : Եւ այց սօղոս էվելօք կը զօրանար , ու կ'ամէցունէր դամասկոսի մէջ բնակող հրէաները , և կը համոզէր թէ՛ քրիստոսը ասիկայ է :

Ս. Աւետարան . Մատթ . ԺԹ . 27 .

Պետրոս պատասխան տուաւ և ըսաւ իրեն՝ ահա մենք ամէն բան թողուցինք , ու քու ետեւէդ եկանք . ուստի մեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ : Եւ յիսուս ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ դուք՝ որ իմ ետեւէս եկաք , միւսանդամ գալուստին երբոր որդին մարդոյ իր փառաց աթոռը պիտի նստի , դուք ալ տասներկու աթոռի վրայ պիտի նստիք՝ իսրայէլի տասներկու ազգը դատելու : Եւ ամէն ով որ տունը , կամ եղբայրները , կամ քոյրերը , կամ հայրը , կամ մայրը , կամ կինը , կամ որդիքը , կամ արտերը իմ անունիս համար թողուց , հարիւրապատիկ պիտի

առնէ, ու յաւիտենական կեանքը պիտի ժառանգէ :
Իսկ առաջիններուն շատերը՝ յետին պիտի ըլլան ,
ու յետինները՝ առաջին :

Տեառնընդառաջի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Լճենակարող և յաւիտենական Լստուած , խո-
նարհես՛լ կ'աղաչենք քու Սեծվայելութեանդ , որ
ինչպէս այս օրս քու Սիածին Որդիդ մեր մարմինին
գոյացութեամբը տաճարը ընծայուեցաւ . անանկալ
մենք ամբիժ ու սուրբ սրտով քեզի ընծայուինք , քու
Որդւովդ մեր Տէր Հիսուս Վարիստոսով . Ամէն :

Մարգա . Մաղաքիայ . գ . 1 .

Լճա ես իմ հրեշտակս կը խրկեմ , և իմ առջիս
ճամբայ պիտի պատրաստէ . և տէրը յանկարծակի
իր տաճարը պիտի գայ որ դուք կը փնտրուէք . և ան
ուխտին հրեշտակը՝ որուն դուք կը փափաքիք . ահա
կուգակորկ'ըսէ տէր ամենակալ : Այլ անոր մտած օրը
ո՞վ կրնայ դիմանալ . և կամ ո՞վ կրնայ կայնիլ անոր
երեւցած ժամանակը . ինչու որ ան հալոցի բոցին
պէս պիտի մտնայ , ու թափիչին օձառին նման : Այլ
ինքը արծաթ զտողի մը ու մաքրողի մը պէս պիտի
նստի , ու զեւիին որդիքները պիտի սրբէ . ու ոսկիի
պէս ու արծաթի պէս անոնք պիտի հալեցունէ . և
տէրօջը պատարագներ մատուցանել պիտի ըլլայ ար-

դարութիւնով : Եւ յուդայի ու երուսաղէմի պատարագը հաճելի պիտի ըլլայ տէրոջը . ինչպէս հին օրերը ու առջին տարիները : Եւ ես ձեր վրայ դատաստանով պիտի հասնիմ . և պատրաստ վկայ պիտի ըլլամ կախարդներուն ու շնացող կնիկներուն վրայ , և անոնց վրայ՝ որ սուտ տեղը իմ անունովս երգում կ'ընեն . ու վարձկանին վարձքը կը կտրեն , այրիները կը տանջեն ու որբերը կը նեղեն . և օտարականին իրաւունքը ծուռը կը տանին , և ինէ չեն վախնար , կ'ըսէ տէր ամենակալ :

Ս. Աւետարան. Գլ. Բ. Բ. 32.

Եւ մովսէսի օրէնքին նայելով , երբոր անոր մարբութեան օրերը լմնցաւ , երուսաղէմ տարին աշիկայ տէրոջը առջին հանելու . ինչպէս որ գրուած է տէրոջը օրէնքին մէջ , թէ՛ ամէն մանչ զաւակ որ արգանդ կը բանայ , տէրոջը սուրբ ըստի : Եւ տէրոջը օրէնքին մէջ ըստածին պէս ընծայ տրուի ջուխտ մը տատրակ , կամ երկու աղաւնիի ձագեր : Եւ ահա երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար , որուն անունը սիմէոն էր . և ան մարդը արդար ու երկիւղած էր , ու իսրայէլի միսիթարութեանը կ'սպասէր , ու հոգին սուրբ անոր ներսիդին էր : Եւ ինքը սուրբ հոգիէն հրաման առած էր՝ որ մահ չի տեսնայ , մինչեւ որ տէրոջը օծեալը տեսնայ : Եւ հոգիով տաճարը եկաւ , ու երբոր ծնողքը յիսուս մանուկը բերին որ օրէնքին սովորութեանը պէս անոր վրայ

կատարեն : Ինքն ալ անիկայ իր գիրկը առաւ , ու զատուած օրհնեց՝ և ըսաւ . ալ հիմայ կ'արձըկես տէր քու ծառագ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ պէս . ինչու որ իմ աչվըներս քու փրկութիւնդ տեսան , որ ան բոլոր ժողովուրդներուդ առջին պատրաստեցիր : Այս մը հեթանոսները լուսաւորելու , ու փառք քու խորայէլ ժողովուրդիդ : Այլ անոր հայրը ու մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ , որ անոր համար կը խօսուէին : Այլ սիմէոն օրհնեց անոնք , ու անոր մօրը մարիամին ըսաւ . ահա ասիկայ խորայէլի մէջ շատերուն իյնալուն ու ելլելուն համար կեցած է , և հակառակութեան նշան մը : Այլ քու անձէդ ալ թուր մը պիտի անցնի , որ շատ սիրտերէն խորհուրդներ պիտի յայտնուին : Այլ հոն էր աննա մարգարէն փանուելի աղջիկը ասերի ցեղէն , ասիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր , իր կուսութեան ժամանակէն եօթը տարի իր էրկանը հետ կենալով : Այլ որբեւարի էր ութսունըւորս տարուան չափ , որ տաճարէն չէր զատուէր , հապա պաքով ու աղօթքով գիշեր ցորեկ ծառայութիւն կ'ընէր : Այլ ասիկայ նոյն ժամուն ելաւ տէրօջը գոհութիւն կուտար , ու անոր վրայով ան ամէնուն հետ կը խօսէր , որ երուսաղէմի փրկութեանը կ'սպասէին : Այլ երբոր բոլոր բաները կատարեցին տէրօջը օրէնքին նայելով , նորէն գալիլեա դարձան՝ իրենց նազարէթ քաղաքը : Այլ մանուկը կը մեծնար ու կը զօրանար իմաստութիւնով լեցուած , և աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր :

Սուրբ Մատթիա Առաքելոյ Օրը .
 Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած , որ ան մասնիչ յուզային տեղը քու հաւատարիմ ծառայդ Սատաթիան ընտրեցիր , տասներկու առաքեալներուն մէկը ըլլալու . (Նորհէ՛ որ քու Ակեղեցիդ միշտ սուտ առաքեալներէն զերծ ըլլալով , հաւատարիմ ու հարազատ հովիւներով առաջնորդուի ու կառավարուի , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Նորհքովը . Ամէն :

Գործք Առաքելոց . ա . 15 .

Այլ ան օրերը պետրոս եղբայրներուն մէջ ելաւ՝ ըսաւ . ու հոն հարիւր քսան անունի չսոյի բազմութիւն կար : Սարգիկ եղբայրներ՝ պէտք էր ան գորուածքը կատարուէր , որ առաջուց հոգին սուրբ դաւիթին բերնովը ըսաւ յուզային համար՝ որ յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ : Ինչու որ անիկայ մեզի հետ մեր համբանքին մէջն էր , և այս պաշտամունքին բաժինը անոր ալ ինկած էր : Ասիկայ անիրաւ վարձքով գեղ մը ձեռք ձգեց . և ուռեցուորած մէջքէն ճղքուեցաւ , ու բոլոր իր փորը դուրս թափեցաւ : Այլ յայտնի եղաւ ամէն երուսաղէմ բնակողներուն , մինչեւ որ իրենց լեղուովը ան գեղին անունին ալեղդամա ըսուեցաւ , որ ըսել է արեան գեղ : Ասան զի սաղմոսներուն գիրքին մէջ գրուած է . անոր բնակարանը աւերակ թող ըլլայ , և անոր մէջը մէկը չի բնակի , ու անոր կարգը ուրիշը :

պիտի առնէ . Սատի պէտք է որ՝ տա մարդիկներէն որ մեր հետը եղան ան բոլոր ստուներ , որ տէր յիսուս մէջերնիս մտաւ ու ելաւ . յօհաննէսի մկրտութենէն սկսած՝ մինչեւ ան օրը որ ինքք մենէ համբարձաւ . ասոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլալու անոր յարութեանը : Եւ երկու հոգի որոշեցին , յովսէփը՝ որուն բարսաբա կը կանչէին , որ յուստոս կ'ըսուէր . ու մատաթիան : Եւ աղօթք ընելով ըսին . դուն ո՞վ տէր՝ որ ամենուն սիրաւ գիտես , այս երկօքիս մէկը՝ որն որ ընտրեցիր նէ , յայտնէ մեզի . որ այս պաշտօնիս ու առաքելութեան վիճակը առնէ , որ անկէ յուզան ինկաւ իր տեղը երթալու : Եւ անոնց վիճակները տուին , ու վիճակը մատաթիային ելաւ . և ան տասներկու առաքեալներուն հետը սեպուեցաւ :

Ս . Աւետարան . Մարտի . Ժա . 25 .

Ըն ժամանակը յիսուս պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ . կը գոհանամ քեներ ո՞վ հայր՝ տէր երկնի և երկրի , որ ասիկայ ծածկեցիր իմաստուններէն ու գիտուններէն , և տղոցը յայտնեցիր : Եւ ո՞վ հայր , ինչու որ քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ : Եւ մենք ան իմ հօրմէս ինծի տրուեցաւ . և մէկը չի ճանչնար որդին՝ բայց միայն հայրը . և մէկը չի ճանչնար հայրը՝ բայց միայն որդին . և ան՝ որուն որ որդին կ'ուզէ յայտնել : Եւ կէք ինծի ամէն հոգնածներ ու բեռնաւորածներ , ու ես ձեզ հանգչեցունեմ : Իմ լուծս վրանիդ առէք , և ինէ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ

ու սրտով խոնարհ. և ձեր անձերուն հանդատու
թիւն պիտի գտնաք: Ինչու որ իմ լուծս քաղցր է,
ու իմ բեռս թեթեւ:

Ամենօրհնեալ Կոյս Մարիամու Աւետման Օրը.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Կ'աղաչենք քեզի ո՛վ Տէր, թափէ քու շնորհքդ
մեր սրտերուն վրայ, որ ինչպէս Հիսուս Վրիստոս
քու Որդւոյդ մարդեղութիւնը հրեշտակին աւետիս
տալովը ճանչցանք, անանկ ալ իր խաչովը ու չար-
չարանքներովը իր յարութեանը փառքին ժամա-
նենք, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը,
Ամէն:

Մարգա. Եսայեսայ. է. 10.

Եւ տէրը կրկին խօսեցաւ աքաղին՝ ըսելով.
քու տէր աստուծմէդ նշան մը խնդրէ, անիկայ կամ
խորութեան մէջ, կամ վերը բարձրութեան մէջ:
Եւ աքաղ ըսաւ. չեմ խնդրեր, և ո՛չ տէրը կը փոր-
ձեմ: Եւ ըսաւ. լսեցէք հիմայ ո՛վ դաւիթին տունը,
մարդոց նեղութիւն տալը ձեզի թեթեւ բան մը մի
կը թուի. և տէրո՞ջն ալ նեղութիւն պիտի տաք:
Եւ որո՞հ համար տէրը ձեզի մէկ նշան մը պիտի տայ,
ահա կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի,
և անոր անունը էմմանուէլ պիտի կանչուի: Եւ ու
մեղը պիտի ուտէ մինչեւ որ ճանչնայ չարը ատելու,
և բարին ընտրելու:

Ս. Աւետարան. Դպ. ա. 26.

Եւ վեցերորդ ամսուն մէջ գարրիէլ հրեշտակը աստուծմէ խրկուեցաւ գալիլեացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը նազարէթ էր . մէկ կոյսի մը՝ մէկ մարդու մը նշանուած , որուն անունը յովսէփի էր դաւիթի տունէն . և ան կոյսին անունը մարիամ : Եւ եկաւ անոր ըսաւ . ուրախ եղիր դուն բերկրեալ , տէրը քու հետդ : Եւ ալ աս խօսքերուն վրայ շփոթեցաւ , ու ինքիբեք կը մտմտար՝ թէ ի՞նչպէս ողջոյն պիտի ըլլայ աս : Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ . մի վախնար , ինչու որ աստուծմէ շնորհք գտար : Եւ ահա պիտի ծոցուորնաս , ու որդի պիտի ծնանիս . և անոր անունը յիսուս պիտի կանչես : Եւ իկայ մեծ պիտի ըլլայ , ու որդի բարձրելոյ պիտի ըսուի . և տէր աստուած անոր դաւիթ հօրը աթոռը իրեն պիտի տայ , ու յակոբայ տանը վրայ յաւիտեան պիտի թագաւորէ . և անոր թագաւորութիւնը վերջ չի պիտի ունենայ : Սարիամ ալ հրեշտակին ըսաւ . ատ բանը ի՞նչպէս պիտի ըլլայ ինծի , որ ես մարդ չեմ գիտեր : Պատասխան տուաւ հրեշտակը և ըսաւ անոր . հոգին սուրբ պիտի գայ քեզի , ու բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ . ինչու որ՝ ան որ քենէ պիտի ծնանի՝ սուրբ է , ու աստուծոյ որդի պիտի ըսուի : Եւ ահա քու եղիսաբէթ ազգականդ՝ անիկայ ալ իր պառաւութեան ժամանակը յղի է . և աս անոր վեցերորդ ամիսն է , որ ամուլ ըսուած էր : Ինչու որ աստուծոյ քով բան մը չի տը-

կարանար : Եւ մարիամ ըսաւ . ահա ես տէրոջը ազակոնն եմ . քու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի . ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց :

Սուրբ Մարկոս Աւետարանի Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Բ .

Ով Ամենակարող Աստուած , որ քու սուրբ Մարկոս Աւետարանիդ երկնային վարդապետութեամբը քու սուրբ Եկեղեցիդ վարժեցիր , Պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ որ ամէն ունայն վարդապետութեան հողմով տարուբեր եղող տղոցը պէս չըլլալով , քու սուրբ Աւետարանիդ ճշմարտութեանը մէջ հաստատ մնանք , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թող թ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփե . դ . 7 .

Սեր ամէն մէկուս շնորհք տրուած է քրիստոսի պարգեւներուն չափովը : Եւ որ համար կ'ըսէ . վեր բարձրը ելաւ՝ գերիութիւնը գերի ըրաւ , ու մարդոց պարգեւներ տուաւ : Եւ որ ելաւ նէ՝ ի՞նչ է , թէ չէ ան՝ որ առաջ երկրին վարի կողմը իջաւ : Եւ որ իջաւ նէ՝ նոյնն է որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , որ ամէն բան լեցունէ : Եւ ինքը մէկ քանին տուաւ որ առաքեալ ըլլան , մէկ քանին մարգարէներ , մէկ քանին աւետարանիչներ , ոմանք հովիւներ և վարդապետներ : Սուրբերուն հաստատութեանը համար , պաշ-

տամուկին գործքին համար, քրիստոսի մարմնոյն շինութեանը համար : Սինչևև որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատոյ միաբանութեանը ու աստուծոյ որդւոյն գիտութեանը . կատարեալ մարդ եղած՝ քրիստոսի կատարելութեան հասակին չափովը : Ար ալ ասկէ ետեւ տղաք չըլլանք պղտորուած և վարդապետութեան ամէն հովերէն խախտուած՝ մարդոց խաբէութիւնովը, որ հնարքով կը խաբեն մոլորցունելու : Հապա սիրով ճշմարտութիւնը խօսելով՝ ամէն բանի մէջ անով ածինք՝ որ գլուխ է քրիստոս . որ անկէց բոլոր մարմինը մէկ տեղ կցուած, և ամէն խաղերը մէյմէկու հաղորդուելով յարմարած՝ ամէն մէկ մասին չափով ներգործելով ան մարմինին աճում կուտայ, իր անձին շինութեանը համար սիրով :

Ս. Աւետարան . Գ . Ժ . 1 .

Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ հայրս մշակ է : Եւ ամէն ճիւղ որ իմ վրաս է՝ ու պտուղ չի բերեր, կը կտրէ անիկայ . և ամէնը որ պտուղ կը բերէ՝ կը մաքրէ անիկայ, որ շատ էվելօք պտղաբեր ըլլայ : Դուք արդէն սուրբ էք ան խօսքովը՝ որ ձեզի խօսեցայ : Իմ մէջս կեցէք, ու ես ձեր մէջը . ինչպէս որ ճիւղը ինքնիրէն չի կրնար պտուղ բերել, թէ որ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ . ասոր պէս դուք ալ թէ որ իմ վրաս հաստատուած չըլլաք : Ես որթ եմ՝ ու դուք ուռ . ան որ իմ վրաս հաստատուած է՝ ու ես անոր վրայ, անիկայ շատ պտուղ կը բերէ . ինչ

չու որ առանց ինծի բան մը չէք կրնար ընել : (Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ , անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս ինկաւ ու չորցաւ . և կը ժողունն աւնիկայ ու կրակը կը նետեն՝ և կ'երի :) Թէ որ դուք իմ մէջս կենաք , և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան , ինչ որ կ'ուզէք՝ խնդրեցէք՝ ու կ'ըլլայ ձեզի : Ասով իմ հայրս փառաւորուեցաւ , որ առատ պտուղ բերէք , և իմ աշակերտներս ըլլաք : Ինչպէս որ հայրը զիս սիրեց , ես ալ ձեզ սիրեցի . իմ սիրոյս մէջ հաստատ կեցիք : (Թէ որ իմ պատուիրանքներս պահէք , իմ սիրոյս մէջ կը կենաք . ինչպէս որ ես իմ հօրս պատուիրանքները պահեցի՝ և անոր սիրոյն մէջ կեցեր եմ : Այս բաները ձեզի հետ խօսեցայ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջն ըլլայ , և ձեր ուրախութիւնը լըման ըլլայ :

Սուրբ Փիլիպպոս և Սուրբ Յակոբոս Առաքելոց Օրը :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ Ամենակալ Աստուած , որ քեզ ճշմարտապէս ճանչնալը յաւիտենական կեանք է . Պարգեւէ՛ մեզի որ կատարեալ ճանչնանք քու Որդւոյդ (Յիսուս Քրիստոսի ճանապարհ , ճշմարտութիւն և կեանք ըլլալը . որպէս զի սուրբ Փիլիպպոս և սուրբ Յակոբոս առաքելոցդ շաւիղներուն հետեւելով , ապահով քալենք ան ճամբուն մէջ , որ յաւիտենական կեանքին կ'առաջնորդէ , քու Որդւոյդ մեր Տէր (Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Թուղթ Յակոբայ Առաքելայ. ա. 1.

Յակոբոս՝ աստուծոյ և տէր յիսուս քրիստոսի ծառան, տասներկու ցեղերուդ՝ որ ցրուած էք, ողջոյն : Եղբայրներ՝ բոլորովին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք, երբոր կերպ կերպ փորձութիւններու մէջ կ'իյնաք : Պիտնաք որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը աղէկ կարգի դրած՝ համբերութիւն կը գործէ : Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ, որ ամբողջ ու կատարեալ ըլլաք, ու բանի մը պակասութիւն չունենաք : Հապածէ որ ձենէ մէկը իմաստութենէ պակսած ըլլայ, թող աստուծմէ խնդրէ՝ որ ամէնուն առատապէս կուտայ, ու չի նախատեր. և իրեն պիտի տրուի : Սիսայն թէ հաւատքով թող խնդրէ, ու չի երկմտի. վասն զի ան որ երկմտէ՝ ծովուն հողմակոծեալ ու տատանեալ ալիքներուն նման է : Ըն մարդը թող յոյս չունենայ աստուծմէ բան մը առնելու : Ինչու որ երկմտա մարդը անհաստատ է բոլոր իր ճամբաներուն մէջ : Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ թող պարծենայ, և ան որ հարուստ է՝ իր խոնարհութեանը վրայ. ինչու որ անիկայ խոտի ծաղիկի մը պէս պիտի անցնի : Վասն զի արեւը խաշող տաքութիւնով մը ծագեց՝ ու ցաւքեցուց խոտը, ու անոր ծաղիկը թափթըլիեցաւ, և իր երեսին գեղեցկութիւնը կորսուեցաւ. անանկ ալ հարուստը իր վաստակածներովը պիտի թողմի : Արանելի է ան մարդը որ փորձութիւններու կը համբերէ, ինչու որ

եթէ ընտիր գտնուելու ըլլայ, կենաց պսակը պիտի առնէ, որ անիկայ տէրը իր սիրելին իրուն խոստացաւ :

Ս. Աւետարան. Զ. Է. Ժ. 1.

Եւ յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ, ձեր սիրտերը թող չի պղտորի. հապա աստուծոյ հաւատացէք, ինծի ալ հաւատացէք: Իմ հօրս տունը շատ բնակարաններ կան. հապա թէ չէ՝ ես ձեզի կ'ըսէի. թէ երթամ ու ձեզի տեղ պատրաստեմ. Եւ թէ որ երթամ ձեզի տեղ պատրաստեմ, նորէն կուգամ ու ձեզ քովս կ'առնեմ. որ ես ուր եմ նէ՝ գուք ալ հոն ըլլաք: Եւ ուր կ'երթամ նէ գիտէք, ու ճամբան գիտէք: Թողմաս ըսաւ իրեն, տէր՝ չնիք գիտեր ուր կ'երթաս, և ի՞նչպէս ճամբան կրնանք գիտնալ: Հիսուս ըսաւ անոր, ես եմ ճանապարհը ու ճշմարտութիւնը ու կեանքը. մէկը հօրը քով չի գար, թէ չէ՝ ինձմով: Թէ որ զիս գիտնայիք՝ հապա իմ հայրս ալ կը գիտնայիք, և ասկէ ետեւ գիտէք անիկայ, ու տեսաք անիկայ: Փիլիպպոս ըսաւ անոր, տէր՝ ցըցուր մեզի հայրը, ու հերիք է մեզի: Հիսուս ըսաւ անոր, այլքան ժամանակ ձեր հետն եմ, ու իս չի ճանչցար փիլիպպոս. ան որ իս տեսաւ՝ հայրը տեսաւ. և դուն ի՞նչպէս կ'ըսես՝ թէ հայրը մեզի ցըցուր: շնո հաւատար թէ ես հօրը մէջը՝ ու հայրը իմ մէջս է. ան բանը որ ես ձեզի հետ կը խօսիմ, չէ թէ ինքիրմէս կը խօսիմ, հապա հայրը որ իմ

մէջս բնական է՝ ան կը գործէ նոյն գործքերը: Ին-
ծի կը հաւատա՞ք մի, որ ես հօրը մէջը, ու հայրը իմ
մէջս է: Հապա թէ չէ՝ գոնէ գործքերուն համար
ինծի հաւատացէք. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
թէ՝ ան որ ինծի կը հաւատայ, ան գործքերը որ ես
կը գործեմ, ինքն ալ պիտի գործէ, ու անոնցմէ է-
վելի մեծ մեծ գործքեր պիտի գործէ. ինչու որ ես
հօրը քովը կ'երթամ: Այլ իմ անունովս ինչ որ
խնդրէք՝ անիկայ պիտի ընեմ, որ հայրը որդիովը
փառաւորուի: Այլ ինչ որ խնդրելու ըլլաք ինէ՝ ա-
նիկայ պիտի կատարեմ:

Սուրբ Բառնաբաս Առաքելոյ Օրը.

ՄԱՂԹԱՆՔ.

Ով Տէր՝ Լճենակարող Լստուած, որ քու սուրբ
Բառնաբաս առաքեալդ Հոգւոյն Սրբոյ մասնաւոր
շնորհքներովը զարդարեցիր. կ'աղաչենք՝ քու բաղ-
մատեսակ պարգևներէդ մեզ մի՛ զրկեր, և ոչ ալ
քու շնորհքէդ, որ անոնք քու պատուոյդ ու փառքիդ
համար՝ ի գործ դնենք, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի
շնորհքովը. Ամէն:

Գործք Առաքելոյ. Ժա. 22.

Լս բանը անոնց վրայով երուսաղէմ եղած ե-
կեղեցիին ականջը հասաւ. ու բառնաբասը մինչև
անտիոք խրկեցին: Ար երբոր եկաւ՝ ու ստատուծոյ

շնորհքը տեսաւ, ուրախացաւ, և ամէնքը կը յորդո-
րէր՝ որ յօժար սրտով տէրոջը հետ մնան: Ինչու որ
զուարթամիտ մարդ մըն էր, ու հոգւով սրբով ու
հաւատքով լեցուն, ու տէրոջը շատ ժողովուրդ է-
վելցաւ: Եւ ատրսոն ելաւ սօղոսը փնտռելու, ու ա-
նիկայ գտնալով անտիոք բերաւ: Եւ եղաւ որ ա-
նոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ ժողովեցան,
ու շատ ժողովուրդ սորվեցուցին, ու պինտ առաջ
անտիոքի մէջ աշակերտները քրիստոնէայ անուա-
նեցան: Եւ օրերը երուսաղէմէն մարգարէներ իջան
անտիոք: Եւնոնցմէ մէկը ագաբոս անունով ելաւ՝
հոգիով գուշակեց թէ՛ բոլոր աշխարհ մեծ սով մը
պիտի ըլլայ. որ կղզիոսի ժամանակը եղաւ: Իայց
աշակերտներէն ով որ կարող էր, անոնցմէ ամէն
մէկը որոշեցին հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրնե-
րուն կարօտութիւնը խրկեն: Ար անիկայ ըրին ալ,
երէցներուն խրկելով բառնարասին ու սօղոսին
ձեռքովը:

Ս. Աւետարան. Յով. Ժ. 12.

Եւս է իմ պատուէրս՝ որ մէկզմէկ սիրէք, ինչ-
պէս որ ես ձեզ սիրեցի: Եւսկէց եվելի սէր չի կըր-
նար ունենալ մէկը, որ իր կեանքը բարեկամներուն
վրայ կը դնէ: Դուք իմ բարեկամներս էք, թէ որ
ընելու ըլլաք՝ ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ: Եւ
ձեզի ծառայ չեմ կանչեր, ինչու որ ծառան չի գիտեր
իր տէրը ինչ կ'ընէ. հասկա ես ձեզ բարեկամ կան-

չեցի, ինչու որ ան ամեն բաները որ իմ հօրմէս լըսեցի՝ ձեզի իմացուցի : Չէ թէ դուք զիս ընտրեցիք, հապա ես ձեզ ընտրեցի, ու ձեզ դրի՝ որ դուք երթաք ու պտղաբեր ըլլաք, ու ձեր պտուղը մնայ. և իմ անունովս ինչ որ իմ հօրմէս խնդրէք՝ ձեզի տայ :

Սուրբ Յօհաննէս Մկրտչի Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Բ .

Ով Լ. մենակարող Լ. ստուած, որ քու նախախնամութեամբդ Յօհաննէս Մկրտիչ քու ծառագհրաշալի կերպով ծնաւ, ու խրկուեցաւ քու Որդւոյդ մեր Վրկչին ճամբան պատրաստելու, ապաշխարութիւն քարոզելով . Տուր մեզի անոր վարդապետութեանը ու սուրբ վարքին հետեւելու, որ կարող ըլլանք ճշմարիտ զղջմամբ ապաշխարել, ինչպէս որ ինքը կը քարոզէր. և իրեն պէս շարունակ ճշմարտութիւնը խօսինք, համարձակ ու աներկիւղ մոլութիւնները յանդիմանենք, և ճշմարտութեան համար համբերութիւնով նեղութիւն կրենք, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Լ. Ա. :

Մարգա . Եսայեայ . Խ . 1 .

Սխիթարեցէք՝ մխիթարեցէք իմ Ժողովուրդս կ'ըսէ աստուած : Վրահանաներ՝ երուսաղէմի սրտին խօսեցէք, և ատիկայ մխիթարեցէք, ինչու որ տառապանքով լեցուեցաւ, իր մեղքերը թողուին ատոր .

ինչու որ տէրոջը ձեռքէն իր մեղքերուն կրկին հա-
տուցումը ընդունեց : Չայն մը անապատին մէջ կը
կանչէ, պատրաստեցէք տէրոջը ճամբան, և մեր աս-
տուծոյ շաւիղը շտկեցէք : Ամէն ձորերը պիտի լե-
նան, ու ամէն լեռները ու բլուրները պիտի խոնար-
հին, և ամէն դժուարները դիւրին պիտի ըլլան, ու
խորտուբորտ տեղերը դաշտեր պիտի ըլլան : Այս տէ-
րոջը փառքը պիտի երեւայ, ու ամէն մարմին աս-
տուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնայ, ինչու որ տէրը
խօսեցաւ : Այնչէս չայն մը որ կ'ըսէ, կանչէ. և կ'ը-
սեմ, ի՞նչ կանչեմ. կանչէ՝ ամէն մարմին խոտէ,
ու մարդուն բոլոր փառքը խոտին ծաղիկին պէս է :
Խոտը չորցաւ, ու անոր ծաղիկը թափեցաւ. ինչու
որ տէրոջը օգին անոր վրայ փչեց. իրաւցունէ՝ այս
Ժողովուրդը խոտ է : Խոտը չորցաւ ու ծաղիկը թա-
փեցաւ. բայց տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ :
Այլ դուն սիօնի աւետարանիչ՝ բարձր լեռանը վրայ
եւ. ձայնդ զօրութիւնով բարձրըցուր՝ ուր դուն ե-
րուսաղէմի աւետարանիչ. բարձրըցուցէք. մի վախ-
նաք. յուդայի քաղաքներուն ըսէ : Ահա ձեր աս-
տուածը. ահա տէր տէր՝ զօրութիւնով պիտի գայ,
ու բազում կը իր տէրութիւնովը. ահա իր վարձքը իր
հետը, և գործքը իր առջին է : Հովիւի մը պէս իր
հօտը պիտի հովուէ, և իր բազուկովը գառնուկները
պիտի Ժողուէ. ու անոնք իր գիրկը պիտի առնէ, և
և յղիններուն միտիմար պիտի ըլլայ :

Ս. Աւետարան. Դ. 1. ա. 57.

Եւ եղիս արեթին ծնանելու ժամանկները լեցաւ,
 և որդին ծնաւ : Եւ լսեցին անոնք որ անոր քովերն
 էին, ու անոր ազգականները, որ աստուած իր մեծ
 ողորմութիւնը անոր վրայ ըրաւ, և անոր հետը ու
 բախացան : Եւ եղաւ որ ութերորդ օրը եկան տղան
 թրիատելու, ու անիկայ իր հօրը անունովը զաքարիա
 կը կանչէին : Պատասխան տուաւ անոր մայրը՝ և
 ըսաւ. չէ, հապա յօհաննէս պիտի կանչուի : Եւ
 անոր ըսին. քու ազգականներուդ մէջ մէկը չի կայ՝
 որ անունը յօհաննէս ըսուի : Եւք կ'ընէին անոր
 հօրը՝ թէ ի՞նչ կ'ուզէ կանչել անիկայ : Եւ ալ
 տախտակ մը ուղեց՝ գրեց՝ ու ըսաւ. յօհաննէս է
 ատոր անունը. ու ամէնքը զարմացան : Եւ շուտ մը
 անոր բերանը ու անոր լեզուն բացուեցաւ, և կը խօ-
 սէր՝ ու զաստուած կ'օրհնէր : Եւ վախ մը ինկաւ ան
 ամէնուն վրայ որ ասիկայ կը լսէին, ու անոնց բոլոր-
 տիքը բնակողներուն վրայ. և բոլոր հրէաստանի լե-
 ոան կողմերը ամէն աս բաները կը պատմուէր : Եւ
 ան ամէնքը որ կը լսէին՝ սրտերնուն մէջը դրին՝ ու
 ըսին. այս տղան ի՞նչ պիտի ըլլայ, ու տէրոջը ձեռքը
 անոր հետն էր : Եւ զաքարիա անոր հայրը հոգւով
 սրբով լեցուեցաւ, մարգարէացաւ ու ըսաւ. օրհ-
 նեալ է իսրայէլի տէր աստուածը, որ մեզի այցելու-
 թեան ելաւ, ու իր ժողովուրդին փրկութիւն ըրաւ :
 Եւ մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր դաւիթ
 ծառային տունէն : Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը

խօսեցաւ , որոնք որ աշխարհի սկիզբէն անոր մարգարէներն էին : Վրկութիւն մեր թշնամիներէն , ու բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն : Սեր հայրերուն վրայ ողորմութիւն ընելու , և իր սուրբ ուխտը յիշելու : Եւ երգումը՝ որ մեր հօրը արրահամին երգմընցաւ մեզի տալու : Ար առանց վախի մեր թշնամիներուն ձեռքէն խալըսած զինքը պաշտենք , սրբութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջին՝ բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ : Եւ դուն ո՞վ մանուկ՝ բարձրեալին մարգարէն պիտի ըսուիս , ինչու որ տէրօջը երեսին առջեւէն պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները պատրաստելու . անոր ժողովուրդին վրկութեան գիտութիւնը տալով՝ իրենց մեղքին թողութեանը համար : Սեր աստուծոյ գլած ողորմութեանը համար , որ անով վերէն արեգակը մեզի տես եկաւ , երեւնալու համար անոնց՝ որոնք խաւարին ու մահուան շուքին մէջ նստեր էին , մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ շտկելու : Եւ տղան կ'աճէր ու կը զօրանար հոգիով . և անապատներուն մէջն էր մինչեւ ան օրը՝ որ ինքը խալայէլի երեցաւ :

Սուրբ Պետրոս Առաքելոյ Օրը .

ՄԱՂԹ ԱՆՔ .

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած , որ Յիսուս Քրիստոս քու Արդւոյդ ձեռքովը քու սուրբ Պետրոս

տոաբեալիդ շատ գերազայն պարգեւներ շնորհեցիր ,
 և հրամայեցիր անոր խնամքով քու ոչխարներուդ
 հօտը հովուելու . Մաղաչենք՝ բոլոր Ապիսկոպոսնե-
 րուն ու Հովիւներուն փութաջան քարոզել տաս
 քու սուրբ Պատգամդ , և ժողովուրդը անոնց հը-
 նազանդեցունես , որ ամէնքը անվախճան փառքին
 պսակը ընդունին , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
 շնորհքովը . Ամէն :

Գործք Առաքելոց . Ժբ . 1 .

Ան ժամանակները հերովդէս թագաւորը ձեռք
 ձգեց եկեղեցիէն մէկ քանիները չարչարելու : Աւ-
 յոհաննէսին եղբայրը յակորոսը թուրով սպաննեց :
 Տեսաւ թէ հրէաներուն ուղածն է , պետրոսն ալ
 բռնեց , և բաղարջակերքի օբերն էին : Արբոր անի-
 կայ բռնեց՝ բանտը դրաւ , ու չորս չորսական զինուոր-
 ներուն ձեռքը տուաւ որ անիկայ պահեն . ու կ'ու-
 ղէր զատկէն ետեւ ժողովուրդին հանել անիկայ :
 Աւ պետրոս բանտին մէջ պահուած էր , ու եկեղե-
 ցիէն անդադար աղօթք կ'ըլլար աստուծոյ անոր հա-
 մար : Արբոր հերովդէս ուղեց անիկայ բերել , ան
 գիշերը պետրոս երկու զինուորներու մէջ քնացեր
 էր՝ կրկին շղթաներով կապուած , ու պահապաննե-
 րը դռանը առջեւը բանտին պահպանութիւն կ'ը-
 նէին : Աւ ահա տէրոջը հրեշտակը եկաւ վրան կայ-
 նեցաւ , ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց . ու պետրոսին
 հողը մշտեց՝ անիկայ արմնացուց՝ և ըսաւ . շուտ մը

ելիր . ու շղթաները անոր ձեռքէն վար ինկան : Լա
 Տրեշտակը ըսաւ անոր . գօտիդ կապէ , ու հողա-
 թափներդ ոտքդ հագիր . ան ալ անանկ ըրաւ . և
 ըսաւ անոր . լաթերդ վրադ առ՝ ու իմ ետեւէս եկոր :
 Լա ան ելաւ ետեւէն կ'երթար , ու չէր գիտեր թէ
 ան հրեշտակէն եղած բանը իրաւ է մի . ինչու որ կը
 սեպեր թէ երազ կը տեսնայ : Լա երբոր անոնք ա-
 ռաջին ու երկրորդ պահապանները անցան , մինչեւ
 երկաթի դուռը եկան՝ որ քաղաքը կը հանէր . որ
 ան ինքնիրենը բացուեցաւ անոնց . և մտնալով փո-
 ղոց մը անցան , ու հրեշտակը շուտ մը իրմէն դա-
 տուեցաւ : Լա պետրոս երբոր ինքըզինքին եկաւ՝ ը-
 սաւ . հիմայ ճշմարիտ գիտեմ՝ որ տէրը իր հրեշ-
 տակը խրկեց , ու իս հերովդէսին ձեռքէն աղատեց ,
 ու հրէից ժողովուրդին ամէն սպասած բաներէն :

Ս . Աւետարան . Մարտ . ԺԷ . 13 .

Լա յիսուս փիլիպպէի կեսարիայի կողմերը ե-
 լաւ , աշակերտներուն կը հարցունէր ու կ'ըսէր . ին-
 ծի համար մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն՝ որ որդին մարդոյ
 ըլլայ : Լա անոնք ըսին . մէկը՝ յօհաննէս մկրտիչը .
 և ուրիշները՝ եղիան , ոմանք՝ երեմիան , կամ մար-
 գարէներէն մէկը : Յիսուս ըսաւ անոնց . բայց դուք
 ո՞վ կ'ըսէք ինծի համար որ ըլլամ : Սիմոն պետրոս
 պատասխան տուաւ անոր և ըսաւ . դուն ես քրիս-
 տոսը՝ կենդանի աստուծոյ որդին : Պատասխան
 տուաւ յիսուս և ըսաւ անոր . երեւի քեզի սիմոն

յովնանու որդին . ինչու որ մարմինը ու արիւնը քեզի
չի յայտնեց , հապա իմ հայրս՝ որ երկինքն է : Այ-
ես քեզի կ'ըսեմ . որ դուն քար ես , ու ատ քարին
վրայ իմ եկեղեցիս պիտի շինեմ , ու դժոխքին դուռ-
ները անիկայ չի պիտի յաղթեն : Այ երկնից արքա-
յութեան բալլիքները քեզի պիտի տամ , ու ինչ
բան որ երկրի վրայ կապես՝ երկինքի մէջ կապուած
ըլլայ . և ինչ բան որ երկրի վրայ արձըկես՝ եր-
կինքի մէջ արձըկուած ըլլայ :

Սուրբ Յակոբոս Առաքելոյ Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Պարգեւէ ուլ Ամենողորմ Հայր , որ ինչպէս
քու սուրբ Յակոբոս առաքեալդ իր հայրը և բոլոր
ունեցածները ձգելով՝ անյապաղ Յիսուս Վրիս-
տոս քու Որդւոյդ ձայնին հնազանդեցաւ , ու անոր
ետեւէն գնաց . անանկ ալ մենք բոլոր աշխարհային
ու մարմնաւոր ցանկութիւններէն հրաժարելով միշտ
պատրաստ ըլլանք քու պատուիրանքներուդ հետե-
ւելու , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Գործք Առաքելոյ . Ժա . 27 . և Ժբ . 5 .

Ան օրերը երուսաղէմէն մարգարէներ իջան ան-
տիոք : Անոնցմէ մէկը ագաբոս անունով՝ հոգիով ի-
մացուց թէ՛ բոլոր աշխարհ մեծ սով մը պիտի ըլլայ ,

որ կողոզեոսի ժամանակը եղաւ : Բայց աշակերտնե-
րէն ո՛վ որ կարող էր , անոնցմէ ամէն մէկը որոշեցին
հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն կարօտու-
թիւնը խրկեն : Ար անիկայ ըրին ալ , երէցներուն
խրկելով բառնաբասին ու սօղոսին ձեռքովը : Ըն
ժամանակը հերովդէս թագաւորը ձեռք ձգեց եկե-
ղեցիէն մէկ քանինները չարչարելու : Եւ յակոբոսը
յօհաննէսին եղբայրը թուրով սպաննեց : Տեսաւ որ
հրէաներուն ուզածն է , պետրոսն ալ բռնեց :

Ս. Աւետարան . Մատթ . Ի . 20 .

Ըն ժամանակը զերեդոսի որդւոցը մայրը իր
տղոցմովը անոր եկաւ՝ երկրպագութիւն կ'ընէր ու
բան մը կը խնդրէր անկէ : Եւ ան ըսաւ անոր . ի՞նչ
կ'ուզես . ըսաւ անոր . ըսէ՝ որ աս երկու որդիքս
մէկը աջ կողմից և միւսը ձախ կողմից նստին քու ար-
քայութեանդ մէջ : Հիսուս պատասխան տուաւ և
ըսաւ . չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք . Լինա՞ք խմել ան
գաւաթը՝ որ ես պիտի խմեմ , կամ ան մկրտութիւնը
մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ . ըսին իրեն՝ կըր-
նանք : Հիսուս ըսաւ անոնց . իմ գաւաթս պիտի
խմէք , և ան մկրտութիւնը որ ես պիտի մկրտուիմ՝
պիտի մկրտուիք . բայց իմ աջ կողմս և ձախ կողմս
նստեցունել տալը իմն չէ , հապա որոնց որ իմ հօր-
մէս տրուած է : Եւ երբոր տասը լսեցին , ան երկու
եղբայրներուն վրայ բարկացան : Հիսուս անոնք իր
քովը կանչեց՝ ու ըսաւ . գիտէ՞ք որ աղգերուն իշ-

խանները կը տրերն իրենց, և մեծամեծները կ'իշխեն
 անոնց : Չեր մէջը ասանկ չի պիտի ըլլայ . հապա
 ձենէ ո՛վ որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ՝ ձեր պաշտօնեան պի-
 տի ըլլայ : Եւ ձենէ ո՛վ որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ՝
 ձեր ծառան պիտի ըլլայ : Ինչպէս որ որդին մարդոյ
 չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու, հապա սպա-
 սաւորելու, և իր կեանքը շատերուն համար փրկու-
 թեան գին մը տալու :

Սուրբ Բարթուղիմէոս Առաքելոյ Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ով Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած,
 որ քու Բարթուղիմէոս առաքեալիդ շնորհք տուիր
 ճշմարտապէս հաւատալու և քու խօսքերդ քարոզել-
 լու : Շնորհէ՛ կ'աղաչենք որ քու Եկեղեցիդ նոյն
 խօսքը սիրէ՝ որուն որ ան կը հաւատար, և որ նոյն
 խօսքը ընդունի և քարոզէ, մեր Տէր Հիսուս Քրի-
 ստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Գործք Առաքելոց . ե . 12 .

Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշաններ ու
 հրաշքներ կ'ըլլար Ժողովուրդին մէջ, ու ամենքը
 մէկ տեղ սողմոնի սրահին մէջն էին : Եւ ուրիշներէն
 մէկը չէր համարձակէր անոնց մօտենալու . հապա
 Ժողովուրդը կը մեծարէր անոնք : Եւ հաւատացեալ-
 ները խիստ շատ կ'էվելնային տէրոջը, շատ էրիկ

մարդ ու կնիկ մարդ : Անանկ որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին, և իրենց պատգարակովը ու անկողինովը կը դնէին, որ պետրոսին անցած ժամանակը՝ գոնէ անոր շուքը անոնց մէկին վրայ հասնի : Աւ ան քովի քաղաքներէն շատ բազմութիւն երուսաղէմ կը ժողովէր . հիւանդները ու պիղծ դեւերէն չարչարուածները կը բերէին . որ ամէնքն ալ կը բժշկուէին :

Ս. Աւետարան. ԴՆԻ. Իբ. 24.

Աւ անոնց մէջ վէճ մը եղաւ թէ՛ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի սեպուի : Ինքն ալ ըսաւ անոնց . ազգերուն թագաւորները իրենց վրայ կը տիրեն, և անոնք որ իրենց վրայ կ'իշխեն՝ բարերար կ'ըսուին : Բայց ձերը անանկ չէ . հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պղտիկին պէս թո՛ղ ըլլայ, ու առաջնորդը սպասաւորին պէս : Ո՞վ է մեծը, սեղան նստողը՝ թէ սպասաւորը . չէ՞ թէ սեղան նստողը . բայց ես ձեր մէջը սպասաւորի մը պէս եմ : Աւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ իմ փորձութիւններուս մէջը կը կենայիք : Աւ ես ձեզի ուխտ կ'ընեմ, ինչպէս որ իմ հայրս ալ ինծի արքայութիւնը ուխտ ըրաւ . որ դուք իմ սեղանս ուտէք ու խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ . և տասներկու աթոռներու վրայ նստիք՝ իսրայէլի տասներկու ազգը դատելու :

Սուրբ Մատթէոս Առաքելոյ Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Բ .

Ով Ամենակարող Աստուած , որ քու ամենօրհնեալ Որդւոյդ ձեռքովը Սատթէոսը մաքսաւորութենէ առաքեալ մը ու աւետարանիչ մը ըլլալու կանչեցիր . Պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ որ ամէն ագասցանկութիւնները ու հարստութեան անյագ փափաքները թողունք , և Հիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ ետեւէն երթանք , որ կենդանի է ու կը թաղաւորէ միանգամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ Աստուած , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Բ . ԿԴՆ . Դ . 1 .

Ուստի այս պաշտօնը ունինք , ինչպէս որ ողորմութիւն գտանք , ու չենք ձանձրանար : Հապա ետ կեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն , որ խորամանկութիւնով չի վարուինք , ու աստուծոյ խօսքին մէջ խարդախութիւն չընենք . հապա ճշմարտութեան յայտնութիւնովը անձերնիս ամէն մարդոց մտքին ընծայենք աստուծոյ առջին : Հապա թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է նէ՝ անիկայ կորսուածներուն մէջն է ծածկուած : Որ այս աշխարհիս աստուածը ան չի հաւատացողներուն սիրտերը կուրացուց , որ քրիստոսի փառաւորեալ աւետարանին լուսաւորութիւնը անոնց վրայ չի ծագէ . որ ինքը աներկեղյոթ աստուծոյ պատկերն է : Ինչու որ չէ թէ անձերնիս կը քարոզենք , հապա յիսուս քրիստոս

տէրը, և մեղ՝ ձեր ծառաները քրիստոսի համար :
Վանդի աստուած՝ որ ըսաւ խաւարէն լոյս ծագե-
լու, որ ան ծագեց ալ մեր սրտին մէջ՝ աստուծոյ
փառքին գիտութեան լոյսը տալու յիսուս քրիստոսի
դիմացը :

Ս. Աւետարան . Մատթ . Թ . 9 .

Եւ յիսուս անկէ որ կ'անցնէր՝ մէկ մարդ մը
տեսաւ մատթէոս անունով՝ որ նստեր մաքսաւորու-
թիւն կ'ընէր. ու ըսաւ անոր, իմ ետեւէս եկոր, ու
ելաւ անոր ետեւէն գնաց : Եւ եղաւ որ երբոր տունը
սեղան նստած էր՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ ու
մեղաւորներ ալ եկած ու սեղան նստած էին յի-
սուսի՝ և իր աշակերտներուն հետը : Վարիսեցիները
երբոր տեսան՝ ըսին իր աշակերտներուն, ինչո՞ւ հա-
մար ձեր վարդապետը մաքսաւորներուն ու մեղա-
ւորներուն հետը կ'ուտէ : Բայց յիսուս երբոր լսեց՝
ըսաւ անոնց, առողջներուն բժիշկ պէտք է, հապա
հիւանդներուն : Վացէք սորվեցէք ի՞նչ է, ողոր-
մութիւն կ'ուզեմ, ու չէ թէ զոհ. ինչու որ ես ար-
դարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները :

Սուրբ Միքայէլի և ամէն Հրեշտակաց Օրը .

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ալ յաւիտենական լստուած, որ դուն հրեշ-
տակներուն և մարդոց պաշտօնները հրաշալի կեր-

պով կարգեցիր ու հաստատեցիր . Պարգեւէ քու
 արդրմութեամբդ՝ որ ինչպէս քու սուրբ հրեշտակ-
 ներդ երկինքը միշտ քեզի ծառայութիւն կ'ընեն .
 անանկ ալ քու հրամանաւդ այս աշխարհիս մէջ
 մեզի թիկունք ըլլան և մեզ պաշտպանեն , մեր Տէր
 Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Յայտնութիւն Յովհաննու . Ժբ . 7 .

Եւ երկինքը պատերազմ մը եղաւ . միքայէլ ու
 իր հրեշտակները ան վիշապին դէմ կը կռուէին .
 վիշապն ալ իր զօրքերովը կը պատերազմէր : Եւ չի
 կրցան դէմ դնել , ու երկինքը անոնց տեղ չի գրտ-
 նուեցաւ : Եւ ինկաւ ան մեծ վիշապը՝ առջի օձը , որ
 բէեղզեբուղ ու սատանայ կ'ըսուի , որ բոլոր աշխարհ
 մոլորցուց . ու իր հրեշտակները իրեն հետ ինկան :
 Եւ երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր . հիմայ
 եղաւ մեր աստուծոյ զօրութիւնը ու փրկութիւնը ու
 թագաւորութիւնը , ու անոր օձեալին իշխանութիւ-
 նը . ինչու որ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօսողը
 ինկաւ , որ անոնց վրայ գիշեր ցորեկ աստուծոյ առ-
 ջին չարախօսութիւն կ'ընէր : Եւ անոնք անոր յաղ-
 թեցին գառին արիւնովը , ու անոր վկայութեան
 խօսքովը . և ան վիշապին չի հաճեցան մինչեւ 'ի
 մահ : Ուստի ուրախ թող ըլլայ երկինքը՝ և անոր
 մէջ բնակողները . վայ երկրին ու ծովուն՝ որ բան-
 սարկուն ձեզի ինկաւ , որ սաստիկ բարկութիւն ու-
 նի , ու քիչ ժամանակ պիտի կենայ :

Ս. Աւետարան. Մատթ. ԺԷ. 1.

Ըն օրերը աշակերտները յիսուսի քովը եկան՝
 ու ըսին. մենէ ո՞վ մեծ է երկնից թագաւորութեանը
 մէջ : Եւ յիսուս տղեկ մը իրեն կանչեց, անիկայ
 անոնց մէջը կայնեցուց, և ըսաւ. ճշմարիտ կ'ըսեմ
 ձեզի, թէ որ դարձի չի գաք ու տղոց պէս չըլլաք,
 երկնից թագաւորութեանը մէջ չի պիտի մտնաք :
 Ուստի ո՞վ որ իր անձը այս տղին պէս կը խոնարհե-
 ցունէ, անիկայ մեծ է երկնից թագաւորութեանը
 մէջ : Եւ ո՞վ որ ասանկ տղայ մը իմ անունովս կ'ըն-
 դունի, զիս կ'ընդունի : Եւ ո՞վ որ այս պղտիկներէն
 մէկը կը գայթակղեցունէ որ ինծի կը հաւատան,
 աղէկ է անոր որ իր վիզէն իշու աղացքի քար մը
 կախուի, ու ծովուն տակը ընկղմի : Այս աշխարհի
 գայթակղութիւններուն համար, գայթակղութիւն-
 ները պէտք է որ գան, բայց վայ ան մարդուն՝ որուն
 ձեռքովը գայթակղութիւնը կուգայ : Ի՞նչ որ քու
 ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցունէ, կտրէ
 անիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ, աղէկ է քեզի մէկ ձեռքով՝
 կամ կաղ՝ կեանքը մտնալ, քան թէ երկու ձեռք ու
 երկու ոտք ունենալ, ու յաւիտենական կրակը իյ-
 նալ : Եւ թէ որ աչքդ քեզ կը գայթակղեցունէ,
 հանէ անիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ, աղէկ է քեզի մէկ
 աչքով կեանքը մտնալ, քան թէ երկու աչք ու
 նենալ, ու կրակի գեհնէն իյնալ : Գոյ՛շ կեցիք՝
 որ աս պղտիկներէն մէկը չանարգէք, ձեզի կ'ըսեմ,
 որ երկինքին մէջ անոնց հրեշտակները միշտ կը տես-
 նան իմ հօրս երեսը՝ որ երկինքն է :

Սուրբ Ղուկաս Աւետարանի Օրը .

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած , որ Ղուկաս բը-
ժելը՝ որուն գովութիւնը Աւետարանին մէջ կը
գտնուի , աւետարանիչ ու հոգւոյ բժիշկ ըլլալու
կանչեցիր . Շնորհէ որ անոր աւանդած վարդապե-
տութեանը առողջարար դեղերովը բոլոր մեր հոգի-
ներուն հիւանդութիւնները բժշկուին , քու Որդւոյդ
մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի արժանաւորութեամբը .
Ամէն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Բ . ՏԷԺ . Գ . Ծ .

Եւ այց դուն ամէն բանի մէջ արթնն կեցիր ,
ջանք ըրէ , աւետարանիչի գործ գործէ . քու պաշ-
տօնդ կատարեալ բռնէ : Ասան զի ես ասկէ ետեւ
նուիրուած եմ , ու իմ դարձի ժամանակս հասած է :
Ան բարի պատերազմը պատերազմեցայ , վազելս լը-
մնցուցի , հաւատքը պահեցի : Ասկէ ետեւ կայ կը
մնայ ինծի արդարութեան պսակը , որ ան օրը տէրը՝
ան արդար դատաւորը ինծի պիտի հատուցանէ . չէ
թէ միայն ինծի , հապա ան ամէնուն ալ՝ որ իր յայտ-
նութիւնը սիրեցին . արտորա՛ շուտով ինծի գալու :
Ինչու որ դեմասը իս թողուց , ու աշխարհը սիրեց ,
և թեոսաղոնիկէ գնաց : Արեւելէսը՝ գալիլեա . տի-
տոսը՝ դադմատիա : Ղուկասը միայն իմ հետս է .
մարկոսը առնես քու հետդ բերես , ինչու որ սպա-
սաւորութեան համար ինծի պէտք է անիկայ : Տիւ-

քիկոսը եփեսոս խրկեցի : Վիլոնը տրուվադու թռչունցի կարպոսի քովը . երբոր գալու ըլլաս՝ բերես գիրքերն ալ , մանաւանդ մատեանները : Ղարբին աղէքսանդրոսը շատ չարչարանք տուաւ ինձի , տէրը անոր հատուցանէ իր գործքերուն փոխարէնը : Ընկէց դուն ալ ինքըզինքդ պահես . ինչու որ մեր խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ :

Ս. Աւետարան . Դ. Ժ . 1 .

Ըսկէ ետեւ տէրը ուրիշ եօթանասուներկուք ալ երեւցուց . և անոնք երկերկուք իր առջեւէն խրկեց բոլոր ան քաղաքները ու տեղերը՝ ուր որ ինքը պիտի երթար : Եւ ըսաւ անոնց , հունձերը շատ են՝ ու մշակները քիչ . ուստի հունձերուն տէրոջը աղաչեցէք որ մշակներ հանէ իր հունձերուն : Ղացէք դուք . ահա ձեզ գառերու պէս գայլերուն մէջը կը խրկեմ : Եւ տերնիդ քսակ մի՛ առնէք , ոչ տոպրակ , ոչ կօշիկներ . ու ճամբան մէկուն բարեւ մի տաք : Ար տուն որ մտնալու ըլլաք՝ առաջ ըսէք , թէ ողջոյն այս տանս : Թէ որ հոն ողջունի որդի կայ նէ՝ ձեր ողջոյնը անոր վրայ պիտի հանգչի . հապա թէ չէ՝ ձեզի պիտի դառնայ : Եւ նոյն տունը մնացէք , անոնցմէ կերէք . ինչու որ մշակը իր վարձքին արժանաւոր է :

Սուրբ Սիմոն և Սուրբ Յուդա Առաքելոյ Օրը .

ՍԱՂԹԱՆՔ .

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած , որ քու Այնշնչիդ առաքելներուն ու մարդարէներուն հիմին վրայ կանգնեցուցիր , որուն անկիւնին վէմը նոյն ինքն է՝ յիսուս Քրիստոս է . Պարգեւէ մեզի որ անոնց վարդապետութիւնովը անանկ կապակցինք Հոգւոյ միութեամբ , որ քեզի ընդունելի սուրբ տաճար մը ըլլանք , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Թաւաթ Յուդայի Առաքելոյ . ա .

Հոգա՛ յիսուս քրիստոսի ծառայ ու յակորին եղբայր . հեթանոսներուդ՝ որ հօր աստուծմէ սիրուած էք , և յիսուս քրիստոսի պահուած ու ընտրուած : Ողորմութիւնը և խաղաղութիւնը ու սէրը ձեր վրայ շատնայ : Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրաս առնելով ձեզի գրելու մեր հասարակաց փրկութեանը համար , իմ անձիս հարկ սեպեցի ձեզի գրել ու աղաչել , որ հաստատ կենսք ան հաւատքին վրայ՝ որ անգամ մը սուրբերուն տրուեցաւ : Ինչու որ մէկ քանինքը սկրդուեցան մտան , որոնք առաջուց այս դատապարտութեանը սահմանուած էին . ամբարշտները որ մեր աստուծոյ շնորհքը անկարգութեան դարձուցին , և ան մի միայն իշխանը ու մեր տէր յիսուս քրիստոսը ուրացան : Աստի իմ կամքս աս է՝ որ ձեր միտքը ձգեմ , որ ամէնը գիտէք . թէ

աստուած անգամ մը ժողովուրդը եգիպտոսէն ազա-
տեց , երկրորդ անգամը անհաւատները կորսնցուց :
Իսկ հրեշտակները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չի պա-
հեցին , հապա իրենց բնակութիւնը ձգեցին , անոնք
մշտնջենաւոր կսպերով խաւարին մէջ պահեց ան
մեծ դատաստանի օրուանը : Ինչպէս սողոմ ու գո-
մոր , ու անոնց քովերը եղած քաղաքները նոյն կեր-
պով պոռնկեցան ընկերներուն մարմիններուն հետ ,
առջեւնիս օրինակ կեցեր են յաւիտենական կրակին
դատաստանը ընդունած : Եւ որ պէս ասոնք ալ քու-
նով թմրածի պէս մարմինը կը պղծեն , տէրու-
թիւնները կը քամահըն , փառաւորուածներուն կը
հայհոյեն :

Ս. Աւետարան . ԶԻՆ . ԺԵ . 17 .

Եսիկայ կը պատուիրեմ որ մէկըմէկ սիրէք : Թէ
որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ՝ գիտնաք որ առաջ իս ատեց :
Թէ որ աս աշխարհէս եղած ըլլայիք՝ աշխարհը ի-
րենները կը սիրէր . բայց որովհետեւ աշխարհէ չէք ,
հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի , անոր համար
աշխարհ ձեզ կ'ատէ : Հիշեցէք ան խօսքը որ ձեզի
ըսի , թէ ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ . թէ որ իս
հալածեցին՝ ուրեմն ձեզ ալ պիտի հալածեն . թէ որ
իմ խօսքս պահեցին՝ ձերն ալ պիտի պահեն : Բայց
ան բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անունիս համար .
ինչու որ չի ճանչցան անիկայ՝ որ իս խրկեց : Թէ որ
ես եկած ու անոնց հետ խօսած չըլլայի , անոնք մեղք

մը չէին ունենար • բայց ալ հիմայ իրենց մեղքերուն պատճառանք մը չի կայ : Ըն որ իս կ'ատէ՝ իմ հայրս ալ կ'ատէ : Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի՝ որ ուրիշ մէկը չէ ըրած , անոնք մեղք մը չէին ունենար • բայց հիմայ տեսան ու ատեցին , իս ալ իմ հայրս ալ : Հապա որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրէնքին մէջ գրուած է թէ՝ զուր տեղը իս ատեցին : Բայց երբոր միտթարիչը գայ , որ ես հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ , ան ճշմարտութեան հոգին՝ որ հօրմէն կ'ելէ , ան ինծի համար պիտի վկայէ : Եւ դուք ալ կը վկայէք • ինչու որ սկիզբէն հետէ իմ հետս էք :

ԱՄէն Սուրբերուն Օրը •

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք •

Ո՛վ Ամենակարող Աստուած , որ քու ընտրեալներդ միաբանութիւնով ու եղբայրութիւնով միաւորեցիր քու Որդւոյդ մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի խորհրդաւոր մարմինովը • Շնորհք տուր մեզի որ բարեպաշտ ու կատարեալ առաքինի վարքով անանկ քու երանելի սուրբերուդ շաւիղներուն հետեւինք , որ արժանի ըլլանք ան անպատում ուրախութիւնները վայելելու , որ անկեղծ սիրով քեզ սիրողներուն համար պատրաստեցիր , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը • Ամէն :

Յայտնութիւն Յովնանու Առաքելոյ . է . 2 .

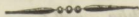
Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւելքէն ելաւ , ու կենդանի աստուծոյ կնիքը ունէր . և ան չորս հրեշտակներուն մեծ ձայնով մը կանչեց , որոնք իշխանութիւն առած էին երկիրը ու ծովը ապակա ներու : Եւ կ'ըսէր . երկրին վնաս մի ընէք , ոչ ծովուն , ոչ ծառերուն . դադարեցէք՝ մինչեւ որ իմ աստուծոյս ծառաներուն իրենց ճակատները կնքեմ : Եւ կնքուածներուն թիւը լսեցի՝ որ հարիւր քառսունըչորս հազար էին , իսրայէլի որդւոցը ցեղէն կնքուած : Հնուգայի ցեղէն՝ տասներկու հազար կընքուած . ոուբենի ցեղէն՝ տասներկու հազար կընքուած . գադի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած : Դսերի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած . նեփթաղէմի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած . մանասէի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած : Շմաւոնի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած . Ղեւիի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած . իսաքարի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած : Օւրբուղոնի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած . յովսէփի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած . բենիամինի ցեղէն՝ տասներկու հազար կնքուած : Եւ ասկէ ետեւ տեսայ՝ ու ահա շատ ժողովուրդներ որ համրանք չունէին , բոլոր հեթանոսներէն ու բոլոր ազգերէն , և բոլոր լեզուներէն ու բոլոր ժողովուրդներէն , որոնք աթոռին առջեւը ու դռնուկին առջեւը կեցեր էին՝ ձերմակլաթեր հագած , ու անոնց ձեռքը արմաւե-

նիններ : () Եժ ձայնով կը կանչէին՝ ու կ'ըսէին . փըր-
կութիւն մեր աստուծոյն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի ,
ու ան գառնուկին : Եւ բոլոր հրեշտակները ան ա-
թոռին ու երէցներուն ու չորս կենդանիներուն բո-
լորովիքը կեցեր էին , ու աթոռին առջեւը երեսի
վրայ կ'իյնային ու աստուծոյ երկրպագութիւն կ'ը-
նէին՝ ըսելով , ամէն : () Բհնութիւն ու փառք ու ի-
մաստութիւն ու գոհութիւն ու պատիւ ու զօրու-
թիւն ու շնորհակալութիւն մեր տէր աստուծոյն՝ յա-
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ս. Աւետարան . Մարկ . ե . 1 .

Յիսուս ժողովուրդը տեսնալով՝ լեռը ելաւ . ու
երբոր հոն նստաւ՝ իր աշակերտները քովը գացին :
Եւ իր բերանը բացաւ՝ կը սորվեցընէր անոնք , ու
կ'ըսէր : Երանի հոգւով աղքատներուն , ինչու որ
երկնից թագաւորութիւնը անոնցն է : Երանի սգա-
ւորներուն , ինչու որ անոնք պիտի մխիթարուին :
Երանի հեղերուն , ինչու որ աշխարհը պիտի ժա-
ռանդեն : Երանի անոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են
արդարութեան , ինչու որ անոնք պիտի կշտանան :
Երանի ողորմածներուն , ինչու որ անոնք ողորմու-
թիւն պիտի գտնան : Երանի անոնց՝ որ սրտով
սուրբ են , ինչու որ անոնք աստուած պիտի տեսնան :
Երանի խաղաղութիւն ընողներուն , ինչու որ ա-
նոնք աստուծոյ զաւկըները պիտի ըսուին : Երանի ա-
նոնց՝ որ արդարութեան համար հալածուած են ,

ինչու որ երկնից Թագաւորութիւնը անոնցն է : Եւ
 րանի է ձեզի՛ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը հա-
 լածեն , ու ինծի համար սուտ տեղը ամէն կերպ գէշ
 խօսքեր կը զրուցեն վրանիդ : Ինդացէք ու ուրախ
 եղիք , ինչու որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը . վասն
 զի ձենէ առաջ եղած մարգարէները աս կերպով
 հալածեցին :

ԱՄՆԱՌՆԱ

ՏԵՐՈՒՆԵԿԱՆ ԸՆԹՐԻՒՐԻՆ

ԿԱՄ

ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԻ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
ՄԱՏԱԿԱՐԱՐԵԼՈՒ

Ո՛վ որ ուզէ ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը ընդունիլ, գոնէ օր մը առաջ իր անունը ժողովրդապետին պիտի իմացունէ :

Եւ եթէ մէկը յայտնի ու հրապարակաւ չարագործութիւն կ'ընէ, կամ բանիւ և կամ գործքով իր ընկերը վնասուցած է, անանկ որ ժողովուրդը գայթակղած ըլլայ. թէ որ ժողովրդապետը գիտնայ՝ պիտի կանչէ ու խրատէ անիկայ, որ առանց իր զղջումը ու վարքին փոփոխութիւնը յայտնելու չի համարձակի Տէրունական Սեղանին ներկայանալու. որ ան առաջուց գայթակղած ժողովուրդը համոզուի կամ գոհ ըլլայ. կամ թէ իր ըրած ֆրասին հատուցումը՝ կամ գոնէ պատշաճաւոր կերպով կատարելու իր հաստատ գիտաւորութիւնը իմացունէ :

Նոյն կանոնով պիտի վարուի ժողովրդապետը անոնց հետ՝ որոնց մէջ ատելութիւն ու քէն կը տեսնայ, չի թողելով անոնց Սուրբ Սեղանին մօտենալու, մինչեւ որ անոնց հաշտութիւնը չիմանայ : Եւ եթէ քէն ունեցողներուն մէկը սրտանց ներել՝ ուզէ միւսին բրածներուն, և իր ըրած ֆրասներուն հատուցումը փոխարինելու կը հաճի, բայց միւսը հաշտութեան հաւանութիւն չիտար իր կամակորութեանը ու ատելութեանը մէջ հաստատ մնալով. ան ժամանակը պէտք է որ ժողովրդապետը զղջացողը Հաղորդութեան ընդունի, և միւս յամառեալը մերժէ : Բայց երբոր ժողովրդապետը աս երկու

կանոններով մէկը մերժելու ըլլայ, պարտի օրինաւոր Առաջնորդին խնայունեւ գոնէ տասնըհինգ օր չանցած: Եւ ան օրինաւոր Առաջնորդը ըստ կանոնի յանցաւորին դատը պիտի վարէ:

Հաղորդութեան ժամանակը Սուրբ Ազգանին վրայ խիստ մաքուր ճերմակ կտաւ մը բռուած ըլլայ, ու ժողովուրդին կամ գասին մէջ տեղը դրուի, ուր որ Առտուան ու Իրիկուան ժամերգութիւնները կը կատարուին: Եւ քահանան Ազգանին Հիւսիսային կողմը կայնած Տէրունական Աղօթքը հետեւեալ Մաղթանքովը պիտի ըսէ, ժողովուրդը ծնրադրած:

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Վառ թագաւորութիւնդ գայ. Վառ կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Սեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Ալ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն. և մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ. ամէն:

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք.

Լճենակարո՛ղ Լստուած, որ ամէնուն սիրտը քեզի բաց է, և ամէնուն ուղածները գիտես, և ամէնեւին քենէ բան մը չի ծածկուիր. Սաքրէ մեր սրտին խորհուրդները քու Սուրբ Հոգւոյդ ազդեցութեամբը, որ քեզ կատարելապէս սիրենք, և արժանապէս քու Սուրբ Լնունդ փառաւորենք, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Յետոյ Քահանան ժողովուրդին դարձած՝ որոշակի՝
ՏԱՍՆԱԲ ԱՆԵԱՅ ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՔՆԵՐԸ պիտի ըսէ:

և ժողովուրդը տակաւին ծնրադրած՝ ամէն մէկ պատուէրէն
ետեւ իրենց առջի ըրած օրինազանցութիւններուն համար
Աստուծոյ թողութիւն պիտի խնդրեն , ու նաեւ շնորհք՝ որ
անոնք ապառնիին մէջ պահէ , ինչպէս որ կը հետեւի .

Պաշտօնեան

Եւստուած խօսեցաւ աս խօսքերը ու ըսաւ . Ես
եմ քու տէր աստուածդ . ինէ՛ի զատ ուրիշ աստուած
չունենաս :

Ժողովուրդը . Տէր , ողորմէ մեզի , և խոնարհեց
հոգի մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ . Դուք քեզի փորուած կողոք չի պիտի շի-
նես , ոչ ալ ամէն տն բաներուն նմանութիւնը՝ որ
վերը երկինքը , և որ վարը երկրիս վրայ , և որ գետ-
նին տակը ջուրերուն մէջը կայ : Ենոնց երկրպագու-
թիւն չի պիտի ընես , անոնք չի պիտի պաշտես . ին-
չու որ ես եմ քու տէր աստուածդ՝ աստուած նա-
խանձոտ . հայրերուն մեղքերը իրենց զաւկրներուն
կը հատուցանեմ , մինչեւ անոնց իրեք ու չորս պոր-
տին՝ որ իս կ'ատեն , և ողորմութիւն կ'ընեմ մինչեւ
անոնց հազար պորտին՝ որ իս կը սիրեն , և իմ պա-
տուիրանքներս կը պահեն :

Ժող . Տէր , ողորմէ մեզի , և խոնարհեց հոգի մեր
սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ . Բոլոր տէր աստուծոյդ անունը սնոտի բա-
նեալ վրայ չի պիտի առնես . ինչու որ տէրը անմեղ
չի պիտի բռնէ ան՝ որ իր անունը սնոտի բաներու
վրայ կ'առնէ :

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցու՛ր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ. Սիտքդ պահէ շաբաթ օրը սուրբ պահելու : Այ՛ եց օր պիտի գործես, և քու ամէն գործքերդ ընես . բայց եօթներորդ օրը քու տէր աստուծոյդ շաբաթն է : Ի՛նչ օրը բնաւ գործ մը գործելու չես, դուն, ու քու մանչ զաւակդ ու աղջիկդ, քու ծառադ և քու աղախինդ, քու անասունդ և քու դռանդ ներսիդին եղող օտարակոնք : Ինչու որ տէրը վեց օրին մէջ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց, ծովը և ինչ որ անոնց մէջը կը գտնուի, և եօթներորդ օրը հանգչեցաւ . անոր համար տէրը եօթներորդ օրը օրհնեց և սրբեց անիկայ :

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցու՛ր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ. Պատուէ՛ քու հայրդ և քու մայրդ . որ քու օրերդ երկար ըլլայ ան երկրին մէջ՝ որ քու տէր աստուածդ քեզի կուտայ :

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցու՛ր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ. Սպանութիւն մի ընեմ :

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցու՛ր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ. Մի շնար :

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցու՛ր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ. Մի գողանար :

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցու՛ր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ. Վրու ընկերիդ գէմ սուտ վկայութիւն մի ընե՛ր :

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և խոնարհեցու՛ր մեր սիրտերը աս օրէնքը պահելու :

Պաշ. Վրու ընկերիդ կնոջը մի ցանկար, և քու ընկերիդ տանը մի ցանկար, ո՛չ անոր ծառային, ո՛չ անոր աղախինին, ո՛չ անոր եղին, ո՛չ անոր իշուն, և ո՛չ քու ընկերիդ մէկ ունեցած բանին :

Ժող. Տէր, ողորմէ՛ մեզի, և բոլոր աս քու օրէնքներդ մեր սրտերուն վրայ գրէ՛, կ'աղաչենք քեզի :

Յետոյ աս երկու Մաղթանքներէն մէկը կուգայ Թագաւորին համար. Քահանան առջեւքի պէս կայնած պիտի ըսէ,

Աղօթէ՛նք .

Լ'մենակարող Լ'ստուած, որ քու Թագաւորութիւնդ յաւիտենական է, և քու կարողութիւնդ ամբաւ. Ողորմէ՛ բոլոր Լ'կեղեցիին. և անանկ կառավարէ քու ընտրեալ Օսառայիդ՝ մեր (Թ)ագաւորին և ինքնակալին սիրտը, որ (ինքը՝ որուն պաշտօնեան ըլլալը ճանչնալով) ամէն բանէն առաջ քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ. և մենք ու բոլոր անոր հպատակներն ալ (անոր իշխանութեանը ուսկից ըլլալուն վրայ ըստ արժանւոյն մտածելով) հաւատարմութեամբ իրեն ծառայենք, զինքը պատուենք, և

խոնարհութեամբ իրեն հնազանդինք քու շնորհքովդ, և քու սիրոյդ համար, ինչպէս որ սուրբ պատգամովդ սահմանեցիր. մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի միջնորդութիւնովը, որ քեզի ու Սուրբ Հոգւոյն հետ կենդանի է ու կը թագաւորէ միշտ մէկ լստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն :

Կամ ասիկայ

Լմենակարող և յաւիտենական լստուած, քու ամենասուրբ Պատգամովդ մեզի սորվեցուցիր, որ թագաւորներուն սիրտերը դուն կը կառավարես ու կ'ուղղես, և քու լստուածային իմաստութեանդ հաճելի երեւցած կերպովը անոնք կը կարգադրես ու կը հաստատես. խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի, որ քու ծառայիդ՝ մեր թագաւորին և Ինքնակալին սիրտը անանկ ուղղես ու հաստատես, որ ամէն իր խորհուրդներուն, խօսքերուն ու գործքերուն մէջ միշտ քու փառքդ ու պատիւդ փնտրուէ. և սորվի իրեն յանձնուած քու ժողովուրդդ յաջողութիւնով, խաղաղութիւնով ու աստուածապաշտութիւնով պահելու. Շնորհէ ասիկայ ո՛վ ամենողորմ Հայր, քու սիրելի Որդւոյդ մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի համար. Ամէն :

Յետոյ Աւուր պառչածի Մաղթանքը պիտի ըսուի : Եւ անմիջապէս Մաղթանքէն ետեւ Քահանան Առաքելոց Թուղթը պիտի կարդայ ըսելով, Թուղթ (կամ Առաքելոց Թուղթին տեղը Սուրբ Գրոյ մէկ մասը) գրուած . . . գլուխը,

... գրքին ... համարէն սկսելով : Եւ Թուղթը լըմնալէն
ետեւ պիտի ըսէ , ' հոս կը վերջանայ Առաքեալին Թուղթը :
Ետքը Աւետարանը պիտի կարգայ (բոլոր Ժողովուրդը կանգ-
նած) ըսելով , Սուրբ Աւետարանս գրուած է . . . գլուխը
. . . Աւետարանին . . . համարէն սկսելով : Եւ Աւետարանը
լըմնալէն ետեւ հետեւեալ հաւատամքը պիտի երգեցուի
կամ ըսուի Ժողովուրդը առջի պէս կանգնած մնալով :

Եւ կը հաւատամ մի միայն Ամենակարող Հօր
Աստուծոյ , երկինքի ու երկրի և բոլոր երեւցած ու
չերեւցած բաներուն Ստեղծողին .

Ու մի միայն Տէր Հիսուս Քրիստոսի՝ Աստուծոյ
միածին Որդւոյն , ամէն բանէ առաջ իր Հօրմէն
ծնած , Աստուծմէ Աստուած , Լոյսէն Լոյս , Ճշ-
մարիտ Աստուած Ճշմարիտ Աստուծմէ , ծնած , չէ
թէ ստեղծած , մի և նոյն Հօրը հովածենէն ըլա-
լով . Որով ամէն բան ստեղծուեցաւ , Որ մեզի՝ մար-
դոց համար ու մեր փրկութեանը համար երկինքէն
վար իջաւ , Եւ Սուրբ Հոգւով Սարիամ կոչսէն
մարմին առաւ , ու մարդ եղաւ , Եւ մեզի համար Պոն-
տացի Պիղատոսի դատաւորութեամբը խաչուեցաւ :
Չարհարուեցաւ ու թաղուեցաւ , Եւ երրորդ օրը
գիրքերուն նայելով յարութիւն առաւ , Ու երկինքը
ելաւ , Ու Հօրը աջ կողմը կը նստի : Եւ ինքը նորէն
պիտի գայ փառքով կենդանիները ու մեռելները
դատելու . որուն թագաւորութիւնը վախճան չունի :

Ու ես կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին՝ Տէր և
Պարգևատու կենդանութեան , Որ՝ ի Հօրէ և յՈրդ-
ւոյ կը բղխի , Որ միանգամայն Հօրը ու Որդւոյն

հետ կը պաշտուի ու կը փառաւորուի, Որ Սարգա-
րէններուն ձեռքովը խօսեցաւ : Ու ես կը հաւատամ
մէկ կաթուղիկէ ու Լաւրելահան Լակեղեցւոյ մը :
Եւ կը խոստովանիմ մէկ Սկրտութիւն մը՝ մեղաց
թողութեան համար, Եւ մեռելներուն յարութեա-
նը, Ու հանդերձեալ աշխարհի կեանքին կ'սպասեմ,
ամէն :

Ետքը ժողովրդապետը հետեւեալ շաբթուան մէջի պա-
հուելու Տօն կամ Պահք օրերը ծանուցում պիտի ընէ : Ու հա-
պանաւ (թէ որ հարկը պահանջէ) Հաղորդութեան Խորհուր-
դը պիտի իմացունէ . և Պաշտօնեայի մը ձեռքով տտեան բե-
րուելու Հրամանագիրերը ու Կոնդակները ու Բանագրանք-
ները պիտի կարգացունին : Ժամերգութեան Ժամանակը Եկե-
ղեցւոյ մէջ ըլլալու ծանուցումը կամ հրատարակութիւնը
միայն Պաշտօնեան կրնայ ընել . ան ալ ուրիշ բան մը չի
կրնար ծանուցում ընել կամ հրատարակել, հապա միայն
ի՛նչ որ աս Գրքիս Կանոններուն մէջ սահմանուած է, կամ
Տէրութենէն և կամ նոյն օրինաւոր Առաջնորդէն հրա-
մայուած է :

Յետոյ Քարոզը կամ Աւետարանական Ճառերուն մէկը
կուգայ, որ արդէն սահմանուած է, և կամ ասկէ ետեւ
հեղինակութեամբ պիտի հաստատուի :

Ետքը Քահանան Տէրոջը Սեղանին կը դառնայ, ու
Ընծայութեան Ազօթքը կ'սկսի, աս հետեւեալ տուններուն
մէկը կամ մէկ քանին ըստ պատշաճի կարգալով :

Լնանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առ-
ջին, որ ձեր բարի գործքերը տեսնալով, ձեր հայրը
փառաւորեն՝ որ երկինքն է. (Սաբ. է. 16 :

Լորկրի վրայ ձեզի համար գանձ մի գիղէք, ուր

որ ցեցը ու ժանկը կ'ապականեն, և ուր որ գողերը գետնին տակէն ծակ կը բանան ու կը գողնան. հապա երկինքը ձեզի համար գանձ գիղեցէք, ուր որ ոչ ցեցը և ոչ ժանկը կ'ապականեն, և ոչ գողերը գետնին տակէն ծակ կը բանան ու կը գողնան. (Սափ. 2. 19, 20:)

Ինչ որ կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անանկ ըրէք. ինչու որ աս է օրէնքը ու մարգարէութիւնները. (Սափ. 6. 12:)

Ձէ թէ ամէն ով որ ինծի տէր տէր կ'ըսէ, երկինքի թագաւորութիւնը պիտի մտնայ. հապա ան որ իմ երկնաւոր հօրս կամքը կը կատարէ. (Սափ. 6. 21:)

Օտքէոս եկաւ՝ ու տէրոջը ըսաւ. տէր, ահա իմ ունեցածիս կէսը աղքատներուն կուտամ. և թէ որ մէկուն զըկեցի նէ, չորս անգամը կը վճարեմ անոր. (1. Գլ. Ժ. 8:)

Ով իրեն ապրուստովը զինուորութիւն կ'ընէ. ով պզտի մը կը տնկէ, ու անոր պտուղէն չուտէր. ով ոչխարներ կ'արածէ, ու ոչխարներուն կաթէն չուտէր. (1. Կորն. Թ. 7:)

Թէ որ ձեզի հոգեւոր բաներ ցանեցինք, մեծ բան մըն է թէ որ ձեռնէ երկրաւոր բաներ հնձենք. (1. Կորն. Թ. 11:)

Ձէք մի գիտեր, որ տաճարին մէջ աշխատողները տաճարէն կ'ուտեն. և անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են, նոյն սեղանէն կը վայելեն: Եւ ասնկ

ալ տէրը հրաման տուաւ որ աւետարանը քարոզողները աւետարանէն պիտի ապրին . (Մ. Կրն. Թ. 13, 14 :)

Եւ որ խնայելով կը ցանէ՝ քիչ կը հնձէ . և ան որ առատութիւնով կը ցանէ՝ առատութիւնով կը հնձէ : Եւ մէկը ինչպէս որ իր սրտով կը յօժարի նէ, չէ թէ հարկաւ ու տրամութիւնով . ինչու որ աստուած զուարթառատ տուրքը կը տիրէ . (Լ. Կրն. Թ. 6, 7 :)

Եւ չակերտը բոլոր իր ունեցած բարիքներէն իր վարդապետին ալ թող հաղորդէ : Այլ խաբուիք . աստուած ծաղը չըլլար . ինչու որ մէկ մարդ մը ինչ որ կը ցանէ՝ նոյնը կը հնձէ . (Պաղա. Ղ. 6, 7 :)

Ուստի՝ քանի որ ժամանակը ձեռնման է՝ աւանդութիւնները, մանաւանդ հաւատքի ընտանիքներուն . (Պաղա. Ղ. 10 :)

Եւ աստուած պաշտութիւնը մեծ հարստութիւն է՝ բաւականութիւնով մէկ տեղ : Ինչու որ բան մը աշխարհ չի բերինք, ու բան մըն ալ չենք կրնար տանիր . (Մ. Տիմ. Ղ. 6, 7 :)

Եւ աշխարհիս մէջի հարուստներուն պատուիրէ՝ որ չի հպարտանան, և յոյսերնին սնոտի մեծութեան վրայ չի դնեն, հապա աստուծոյ վրայ՝ որ ամէն բան առատապէս մեզի կուտայ որ վայելենք . բարիք գործեն, բարեգործութիւնով հարստանան, առատաձեռն, սիրուն ու հաղորդող ըլլան . հանդերձաւին համար բարի հիմ մը գանձեն, անձերնուն, որ

յաւիտենական կեանքը ձեռք ձգեն . (Մ. ՏԺԺ. Դ . 17, 18, 19 :)

Աստուած անիրաւ չէ՝ որ ձեր գործքերը մոռնայ, և ան սէրը՝ որ իր անուանը համար ցըցուցիք, որ սուրբերուն ծառայեցիք ու կը ծառայէք . (ԼԲԴ. Դ . 10 :)

Երբեք արութիւն ու հաղորդութիւն ընելը մի մոռնաք . ինչու որ աստուած անանկ պատարագներուն կը հաճի . (ԼԲԴ. ԺԳ . 16 :)

Եւ որ աս աշխարհիս բարիքը ունի, և իր եղբորը կարօտութիւնը կը տեսնայ, և իր գութը անկէ կը գոցէ . ինչպէս աստուծոյ սէրը անոր մէջ կը բնակի . (Մ. Յովհ. Գ . 17 :)

Քու ունեցածէդ ողորմութիւն տո՛ւր, ու բնաւ քու երեսդ աղքատէ մը մի դարձուններ . ան ժամանակը աստուած իր երեսը բնէ չի դարձուններ . (ՏԺԺ. ԴԺ . 7 :)

Կարողութեանդ չափ ողորմած եղի՛ր . Թէ որ շատ ունիս՝ առատապէս տո՛ւր . Թէ որ քիչ ունիս՝ ջանք ըրէ ան քիչէն ուրախ սրտով տալու . ինչու որ ասանկով բեզի մէկ աղէկ հատուցում մը կը պատրաստես կարօտութեան օրուանը մէջ . (ՏԺԺ. Գ . 8, 9 :)

Այլ որ աղքատին կ'ողորմի՝ փոխ կուտայ տէրօջը . անոր տուրքին նայելով աստուած անոր հատուցում պիտի ընէ . (Մատթ. ԺԺ . 17 :)

Երանի անոր՝ որ աղքատին ու տնանկին հոգ կը տանի, նեղութեան օրը տէրը անիկայ կ'աղատէ . (Սաղմ. Խ . 1 :)

Երբոր Սուրբ Գրոց աս խօսքերը կը կարդացուի : Սարկաւազները : Եկեղեցականները : կամ մասնաւորապէս որոշուած ուրիշ յարմար անձինքները նոյն եկեղեցիին ժողովուրդէն պատրաստուած վայելուչ ամանովը աղքատներուն համար եղած ողորմութիւնը : և ժողովուրդին ուրիշ նուէրները ժողովն : ու յարգութեամբ Քահանային բերեն : որ ան ալ խոնարհութեամբ պիտի առնէ ու Սուրբ Սեղանին վրայ դնէ անիկայ :

Եւ երբոր Հաղորդութիւն բխարւ ըլլայ : Քահանան բաւական Հաց ու գինի պիտի դնէ Սեղանին վրայ : և անկէ ետեւ պիտի ըսէ :

Ըղօթք ընենք աս աշխարհիս վրայ եղած Վրիստոսի զինուորեալ Լեկեղեցւոյն ընդհանուր վիճակին համար :

Ըմենախարոյղ և յաւիտենական Ըստուած , որ քու Սուրբ Ըռաքեալիդ ձեռքովը մեզի աղօթք ու խնդրուածք ու դոհութիւն մատուցանել սորվեցուցիր ամէն մարդոց համար : Խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի (ողորմութեամբ ընդունէ մեր նուէրները ու ողորմութիւնները) (թէ որ նուէր ու ողորմութիւն չըլլայ , փակագծով այս միջանկեալը (ընդունէ մեր նուէրները ու ողորմութիւնները) չի պիտի ըսուի) , ընդունէ մեր աղօթքները՝ որ քու Ըստուածային Սնծվայելչութեանդ կը մատուցանենք , աղաչելով քեզի որ միշտ քու ընդհանուր Սուրբ Լեկեղեցիդ ճշմարտութեան , միութեան ու համակամութեան հոգիովը արծարծես : Լուչնորհէ որ ամէն քու Սուրբ Ընունդ խոստովանողները քու սուրբ Խօսքիդ ճըշ-

մարտութիւնովը միաբանին, ու միութիւնով ու Մս-
տուածային սիրով ապրին: Ա'աղաչենք ևս քեզի՝ որ
փրկես ու պահպանես բոլոր Վրիստոնեայ թագա-
ւորները, Աշխանագունները ու Առաւմարները, և
մասնաւորապէս քու ծառադ (Մ) մեր թագաւորը,
որ անոր իշխանութեանը տակը բարեպաշտութեամբ
ու հանդարտութեամբ կառավարուինք: Շնորհէ
բոլոր անոր Խորհրդականներուն ու իր իշխանու-
թեանը տակը եղող պաշտօնեաններուն, որ ճշմար-
տապէս ու անաչառապէս արդարութիւն ընեն՝ ա-
նօրէնութիւնը ու մոլութիւնը պատժելու համար,
և քու ճշմարիտ կրօնքիդ ու առաքինութեանդ պահ-
պանութեանը համար: Շնորհք տուր ո՛վ երկնա-
ւոր Հայր, բոլոր Ապիսկոպոսներուն ու Վոդովր-
դատէրերուն, որ իրենց վարքովը ու վարդապետու-
թիւնովը քու ճշմարիտ ու կենդանի Պատգամդ
քարոզեն, ու յարմար ու պատշաճ կերպով քու
սուրբ Խորհուրդներդ մատակարարեն: Այս պար-
գեւէ քու երկնային շնորհքդ բոլոր քու ժողովուրդ-
իդ, ու մասնաւորապէս հոս ներկայ գտնուող միա-
բանութեանը, որ խոնարհ սրտով ու արժանաւոր
յարգութեամբ քու սուրբ Խօսքդ լսեն և ընդունին,
որովութիւնով ու արդարութիւնով բոլոր իրենց
կեանքին մէջ ճշմարտապէս քեզի ծառայելով: Այս
մէք խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի ո՛վ Տէր, որ քու
բարութեամբդ բոլոր անոնք միտմարես և անոնց
օգնական ըլլաս՝ որոնք աս անցաւոր կեանքիս մէջ

նեղութեան , տրամութեան , չքաւորութեան , հիւանդութեան կամ ուրիշ ո՛ր և իցէ ձախորդութեան մէջ են : Ու նաև կ'օրհնաբանենք քու սուրբ Անունդ բոլոր ան քու ծառաներուդ համար , որոնք քու հաւատքովդ ու երկիւղովդ աս կեանքէս ելած են . շնորհք խնդրելով քեներ անանկ անոնց բարի օրինակներուն հետեւելու որ կարող ըլլանք անոնց հետ քու երկնաւոր թագաւորութեանդ հաղորդ ըլլալու . (Շնորհէ ասիկայ ո՛վ Հայր , մեր մի միայն Սիննորդ և Պաշտպան Յիսուս Վրիստոսի սիրոյն համար . Ամէն :

Երբոր Պաշտօնեան Ամենասուրբ Հաղորդութեան ծանուցումը կ'ընէ (որ աս ծանուցումը անմիջապէս Հաղորդութեան մատակարարութեանը նախընթաց կիրակին , կամ Տօնի մը օր ըլլալու է) , Քարոզը կամ Աւետարանական ճառը վերջացածին պէս հետեւեալ Զորդօրակը պիտի կարդայ :

Սիրելի եղբայրներ , եկած կիրակի (կամ այս ինչ Տօնի) օրը , միտք ունիմ Աստուծոյ օգնակաւորութեամբը Վրիստոսի Սարմնոյ և Արեան Խորհուրդը անոնց մատակարարելու , որոնք երկիւղածութեամբ ու ջերմեռանդութեամբ կը պատրաստուին իրենց հոգեւոր գիւրութեանը ու մեծ օգնականութեանը համար , իր արդիւնաւոր խաչին ու չարչարանացը յիշատակութեանը համար ընդունելու , որով միայն մեր մեղքերուն թողութիւն կը գրտնանք , և երկնից թագաւորութեանը բաժանորդ

կ'ըլլանք : Աւստի՛ պարտաւոր ենք խոնարհ ու ջերմ
 եռանդ գոհութիւններ մատուցանել ամենակարող
 Լստուծոյ մեր երկնաւոր Հօրը, որ մեր Փրկիչը է՝ ի-
 սուս Վրիստոս իր Արդին մեզի տուաւ, չէ՛ թէ միայն
 մեզի համար մեռնելու, հապա նաեւ ան ամենասուրբ
 Խորհրդով մեր հոգեւոր կերակուրը ու անունդը
 ըլլալու : Եւ յոյն Խորհուրդը արժանաւորապէս ըն-
 դունողներուն անանկ աստուածային ու մխիթարա-
 կան բան մը ըլլալուն, և նմանապէս անարժան հա-
 մարձակութեամբ ընդունողներուն ալ մեծ վտանգ
 մը ըլլալուն, ձեզ յորդորելը իմ պարտքս է որ նոյն
 միջոցին լաւ մը քննէք ան սուրբ Խորհուրդին մե-
 ծութիւնը, և անարժանութեամբ ընդունելուն ան
 մեծ վտանգը . և անանկ մանրամասնաբար քննէք
 ու փորձէք ձեր խիղճերը (ու չէ՛ թէ կեղծաւոր ապտ-
 ուածապաշտներուն նման արտաքին ու հարեւանցի
 ջերմեռանդութեամբ, հապա անանկ) որ կարող ըլ-
 լաք ասանկ մէկ երկնաւոր Ճ'աշի մը սրբուած ու
 մաքրուած մօտենալու, ան հարսանեաց հանդեր-
 ձով՝ որ Լստուած Սուրբ Գրոց մէջ կը պահանջէ,
 և ան Սուրբ Սեղանին իբր արժանաւոր հաղորդա-
 կից ընդունուելու :

Լսոր ճամբան ու կանոնը այս է . Պինտ առաջ
 պէտք է որ դուք ձեր վարքերը ու կենակցութիւննե-
 րը քննէք Լստուծոյ պատուիրանքներուն կանոնովը,
 և ինչ բանի մէջ որ դուք ձեզ թէ խորհրդով, թէ
 բանիւ և թէ գործքով մեղանշած կը գտնաք, ան

Ժամանակը ձեր մեղանշականութեանը վրայ ողբալու էք , ու բարի վարքի հաստատ գիտաւորութիւնով ամենակարող Մատուծոյ առջին խոստովանելու էք : Եւ երբոր կը տեսնաք թէ ձեր գործած մեղքերը չէ թէ միայն Մատուծոյ դէմ է՝ հապա ձեր ընկերներուն ալ , ան Ժամանակը անոնց հետ հաշտուելու էք , պատրաստ ըլլալով ձեռքերնուդ եկածին չափ վճարք ու հատուցում ընելու , ուրիշներուն ըրած ամէն մեղսներնուդ ու անիրաւութիւններնուդ փոխարէն , և նմանապէս յօժարամիտ ըլլալով ուրիշներուն ներելու՝ որոնք ձեզի դէմ մեղք գործած են , ինչպէս որ դուք ձեր մեղքերուն համար Մատուծմէ ներում կը խնդրէք : Ինչու որ չէ նէ ան սուրբ Հաղորդութիւնը առնելը ուրիշ բան մը չընէր , հապա ձեր դատապարտութիւնը կ'եմբելցունէ : Աւտի՛ ձեռնէ ո՛վ որ Մատուծոյ դէմ հայհոյիչ է , իր Խօսքը խափանող ու բամբասող , շնացող , կամ չարութեան ու ատելութեան , և կամ ուրիշ մեծ մեղքի մէջ ապրող , թող զգցայ բոլոր իր մեղքերուն վրայ , չէ նէ թող ան սուրբ Սեղանին չի մօտենայ , որ չըլլայ թէ ամենասուրբ Կորհուրդը ընդունելէն ետեւ սատանան իր սիրտը մօնայ , ինտոր որ Հշուդայինը մտաւ , և ամէն չարութիւններով լեցունէ , ու հոգիով ու մարմինով կորսնցունէ :

Եւ որովհետեւ հարկաւոր է որ բնաւ մէկը Մենաստորը Հաղորդութեան չի մօտենայ , հապա միայն աստուծոյ ողորմութեանը հաստատ ապաւի-

նու թեամբ մը, ու հանդարտ խղճմտանքով մը, ուստի՝ ձենէ ո՛վ որ կարող չէ իր խղճմտանքը աս միջոցներովը հանդարտեցունել, հապա ելելոք միտիթաւութեան ու յորդորանքի կարօտ է, թող ինծի գայ, կամ մէկ ուրիշ Աստուծոյ խօսքին հմուտ և տեղեակ Պաշտօնեայի մը երթայ, և իր սրտին դառնութիւնը բանայ, որ Աստուծոյ սուրբ Խօսքին քարոզութիւնովը կարող ըլլայ հոգեւոր խորհուրդներով ու խրատներով արձակման շնորհքը ընդունելու, իր խիղճը հանդարտեցունելով ու իր կասկածը ու տարակոյսը փարատելով :

Թէ որ Քահանան ժողովուրդին Ամենասուրբ Հաղորդութիւնը ընդունելու զանցառու ըլլալին տեսնայ, աւելիքին տեղը աս Յորդորակը պիտի կարդայ :

Սիրելի եղբայրներ, եկած Արակի, (կամ այս ինչ Տօնի) օրը, Աստուծոյ շնորհքովը Տէրունական Ընթրիքը պիտի ընեմ, որուն՝ հոս գտնուող ձեզ աւանգդ Աստուծոյ կողմանէ կը հրաւիրեմ. և Հիսուս Վրիստոսի սիրովը կ'աղաչեմ, որ ասանկ Աստուծամով կանչուած ու հրաւիրուած ըլլալով, ան Խորհուրդին ներկայ գտնուելու զանցառութիւն չընէք: Արդեօք գիտէք թէ ի՞նչ ցաւալի ու ծանր բան մըն է, երբոր մէկը շատ հարուստ ճաշ մը կը պատրաստէ, սեղանը բազմատեսակ կերակուրներով զարդարած, անանկ որ ուրիշ ամենեւին բան մը պակաս չէ. հապա միայն հրաւիրուածները գան ունըս-

տին . բայց ան հրաւիրուողները ապերախտութեամբ
 (առանց պատճառի) ետ կը փախչին ու չեն ուղեր
 դալ : Ասանկ դիպուածի մը մէջ ձենէ որերնո՞ր
 դժուարը չի պիտի գար : Ա՞յլ իր անձին մէկ մեծ անի-
 րաւութիւն մը ու նախատինք մը չի պիտի սեպեր : Աւ-
 րեմն՝ Վրիստոսով սիրելի եղբայրներ , զգո՛յշ կեցիք
 որ չըլայ թէ աս սուրբ Անթրիքէն դուք ձեզ ետ պա-
 հելով Աստուծոյ բարկութիւնը ձեզի դէմ բորբոքել
 տաք : Ղիւրին է մէկի մը ըսել թէ՝ ես չի պիտի հա-
 ղորդուիմ , ինչու որ աշխարհի այլեայլ գործքերովը
 զբաղեալ եմ : Բայց աս տեսակ պատճառները ա-
 նանկ դիւրաւ ընդունելի ու հաճելի չէ Աստուծոյ :
 Թէ՛ որ մէկը կ'ըսէ թէ՛ ես մէկ մեծ մեղաւոր մըն եմ ,
 ու անոր համար կը վախնամ ներկայ գտնուելու .
 ուրեմն՝ ինչո՞ւ համար չէք ապաշխարեր , ու վարքեր-
 նիդ շտկեր : Երբոր Աստուած ձեզ կը կանչէ , մենք
 չենք ուղեր դալ ըսելու չէ՞ք մի ամէնար : Եւ Աստու-
 ծոյ դառնալ ուղելու ժամանակնիդ պատրաստու-
 թիւն չունինք ըսելը դուք ձեզի պատճառ մը մի
 պիտի ընէք : Ղուք ձեզի աղէկ մտմտացէք , ձեր ա-
 սանկ սուտ պատճառանքները Աստուծոյ առջին ձեզ
 չարդարացուներ : Անոնք որ Աւետարանի մէջի հը-
 րաւէրը մերժեցին ըսելով թէ՛ այդի առած ենք ,
 կամ եզերնիս փորձելու կ'երթանք , կամ թէ ա-
 մուսնացած ենք , անոնք ասանկով չարդարացան ,
 հապա ան երկնային կոչմանը անարժան սեպուե-
 ցան : Եւ իմ կողմանէս կը պատրաստուիմ , և իմ

պաշտօնիս նայելով Մատուծոյ Մնուամբը ձեզ կը
հրաւիրեմ . Յիսուս Քրիստոսի կողմանէ ձեզ կը
կանչեմ . և ձեզ կը յորդորեմ թէ որ դուք ձեր
փրկութիւնը կ'ուզէք , որ աս Մենասուրը Հաղոր-
դութեանը մասնակից ըլլաք : Եւ ինչպէս որ Մ-
տուծոյ Որդին ձեր փրկութեանը համար իր հոգին
աւանդելու յանձնառու եղաւ խաչին վրայ մեռնե-
լով , անանկ ալ ձեր պարտքն է Մենասուրը Հա-
ղորդութիւնը ընդունելը , իր մահուանը պատարա-
գին յիշատակութեանը համար , ինչպէս որ ինքը
պատուիրեց . որ եթէ անիկայ կատարելու զանցա-
ռութիւն ընէք , անգամ մը ինքիւրեննիդ մոմտացէք
թէ ինչ մեծ անիրաւութիւն կ'ընէք Մատուծոյ . և
այս բանին համար ինչ մեծ պատիժ մը կ'ստուած է
գլխունդ վրայ , երբոր կամաւ Տէրօջը Սեղանէն
կը հրաժարիք , ու ձեր եղբայրներէն կը զատուիք ,
որոնք այս երկնային կոչմանը կուգան հոգեւոր սը-
նունդ առնելու : Թէ որ դուք զգուշութեամբ աս
բաները քննելու ըլլաք , Մատուծոյ շնորհքովը միտ-
քերնիդ բարիի պիտի դառնայ . ինչու որ անիկայ
առնելովնիս անդադար մեր երկնաւոր Հօրը՝ ամե-
նակարող Մատուծոյ մեր խոնարհ աղաչանքները պի-
տի մատուցանենք :

Հաղորդութեան խորհուրդը կատարուելու ժամանակը
հաղորդուելու անձինքները իրենց յարմար տեղերնին կայնե-
լով , Քահանան աս Յորդորակը պիտի ըսէ :

Սիրելի եղբայրներ Տէրօջմով , դուք՝ որ պատ-

րաստ էք մեր Փրկիչ Յիսուս Վրիստոսի Սարմնոյ
 և Բրեան Խորհուրդին մօտենալու, պարտիք մը-
 տածել ինչպէս որ Պօղոս Բաքեալ կը յորդորէ,
 թէ մարդիկ ան Հացէն ուտելու և ան Քաժակէն
 խմելու համար ձակելէն առաջ, պարտին անձերնին
 լաւ մը փորձել ու զգուշութեամբ քննել, և անկէ
 ետեւ համարձակին ան Հացէն ուտելու և ան Քա-
 ժակէն խմելու: Ինչու որ մեծ է օգուտը՝ թէ որ ճշ-
 մարիտ սրտի զղջումով ու կենդանի հաւատքով ան
 սուրբ Խորհուրդը ընդունելու ըլլանք, (որովհետեւ
 ան ժամանակը Վրիստոսի Սարմինը կը ճաշակենք
 և իր Բրիւնը կը խմենք, ան ժամանակը մենք Վրիս-
 տոսի մէջ և Վրիստոս մեր մէջը կը բնակի, մենք
 Վրիստոսի հետ կը միանանք ու Վրիստոս մեզի
 հետ), անանկ ալ մեծ է վտանգը՝ թէ որ անարժա-
 նութեամբ անիկայ ընդունենք: Այսին զի ան ժա-
 մանակը մեր Փրկիչ Յիսուս Վրիստոսի Սարմնոյ
 և Բրեանը յանցաւոր կ'ըլլանք, բուն մեր դատա-
 պարտութիւնը կ'ուտենք ու կը խմենք Տէրոջը Սար-
 մինին վրայ չի խորհելով, մենք Բստուծոյ բարկու-
 թիւնը մեր վրայ կը բորբոքենք, զինքը կը դրդենք
 որ տեսակ տեսակ հիւանդութիւններով, ու կերպ
 կերպ մահներով մեզ պատժէ: Սերեմն եղբայրներ,
 դուք ձեր անձը դատեցէք որ Տէրը ձեզ չի դատէ,
 ձեր անցած մեղքերուն համար անկեղծ զղջմամբ ա-
 պաշխարեցէք, մեր Փրկիչ Յիսուս Վրիստոսի վը-
 րայ կենդանի ու հաստատ հաւատք մը ունեցէք:

ձեր վարքերը շտկեցէք, ու ամէնուն հետ կատա-
 րեալ սիրով վարուեցէք. և ասանկով ան սուրբ
 Խորհուրդներուն արժանաւորապէս մասնակից կ'ըլ-
 լաք: Եւ ամէնէն էվել պարտիք խոնարհ ու ջերմե-
 ռանդ շնորհակալութիւններ մատուցանել Մատու-
 ծոյ, շօրը և Սուրբ շոգւոյն, աշխարհիս փրկու-
 թեանը համար՝ որ մեր վրկիչ Մատուած և Սարդ
 Յիսուս Վրիստոսի մահուամբը ու չարչարանքնե-
 րովը եղաւ. ան որ իր անձը մինչեւ խաչին մահուա-
 նը անգամ խոնարհեցուց մեզի պէս ողորմելիներուն
 համար, որ մահուան շուքին ու խաւարին մէջ նըս-
 տած էինք. որպէս զի մեզ Մատուծոյ որդիքները
 ընէ, և յաւիտենական կեանքին բարձրացունէ: Եւ
 այս նպատակովը միշտ մեր հէր և մի միայն վրկիչ
 Յիսուս Վրիստոսի մեր վրայ ունեցած բազմառատ
 սէրը պարտինք յիշել ասանկ մեզի համար մեռնե-
 լով, և ան անթիւ բարութիւնները՝ որ իր անգին
 արիւնը թափելովը մեզի համար ձեռք ձգեց. ինքը
 ան սուրբ Խորհուրդները սահմանեց ու հաստատեց
 իբր առհաւատչեաց իր սիրոյն և իր մահուանը մըշ-
 տընչենաւոր յիշատակութեանը, մեր մեծ ու ան-
 վախճան մխիթարութեանը համար: Ուստի անոր՝
 միանգամայն շօրը և Սուրբ շոգւոյն միշտ գոհու-
 թիւն մատուցանենք (ինչպէս որ էվելօք պարտաւոր
 ենք), մենք մեզ բոլորովին իր սուրբ կամքին ու հա-
 ճութեանը յանձնելով, և ճշմարիտ սրբութիւնով
 ու արդարութիւնով բոլոր մեր կեանքին օրերուն
 մէջ իրեն ծառայելու ջանք ընելով. Մ.Ք.։

Ետքը Վահանան Ամենասուրբ Հաղորդութիւնը առնելու
և կողներուն պիտի ըսէ :

Վարձ՝ որ ճշմարտապէս և բոլորով սրտիւ ձեր
մեղքերուն վրայ զղջացած էք , և ձեր ընկերներուն
հետ սիրով ու կարեկցութեամբ կը վարուիք , և
միտք ունիք մէկ նոր կեանք մը վարելու Աստուծոյ
պատուիրանքներուն հետեւելով , և ասկէ ետեւ իր
սուրբ ճամբաներուն մէջ քալելով : Հաւատքով մօ-
տեցէք , և ձեր հոգեւոր մխիթարութեանը համար
աս սուրբ Խորհուրդը ընդունեցէք : և ձեր խոնարհ
խոստովանութիւնը Ամենակարող Աստուծոյ մատու-
ցէք խոնարհութեամբ ծնկան վրայ գալով :

Յետոյ Պաշտօնեաներուն մէկը Հաղորդուելու պատ-
րաստ ըլլողներուն կողմանէ աս ընդհանուր Խոստովանու-
թիւնը պիտի ըսէ , թէ ինքը և թէ բոլոր Ժողովուրդը խո-
նարհութեամբ ծնրադրած՝ ըսելով :

Ամենակարող Աստուած՝ մեր Տէր Յիսուս Վը-
րիստոսի Հայրը , ամէն բաներուն Ստեղծողը , բոլոր
մարդոց Վատաւորը , մենք կը ցաւինք ու կ'ողբանք
մեր բազմատեսակ մեղքերուն ու չարութիւններուն
համար , որ շատ Ժամանակ խորհրդով , բանիւ ու
գործքով չափազանց քու Աստուածային Սն-
վայելութեանդ դէմ գործած ենք , արդարապէս
քու բարկութիւնդ ու սրտմառութիւնդ մեզի դէմ
գրգռելով : Չ'երմեռանդ սրտով կը զղջանք ու կը
ցաւինք աս մեր մեղքերուն համար , որոնց յիշատա-

կութիւնը խիստ դառն է, և ծանրութիւնը անտանելի : Ողորմէ մեղի . Ողորմէ մեղի ո՛վ Ամենողորմ Հայր . քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի համար ան անցած մեղքերնուս թողութիւն տուր, և շնորհէ որ ասկէ ետեւ նոր վարքով կարող ըլլանք միշտ քեզի ծառայելու ու հաճելի ըլլալու, քու Անուանդ պատուոյն ու փառքին համար, մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը : Ամէն :

Յետոյ Քահանան (կամ Եպիսկոպոսը, թէ որ ներկայ զանուի) օտրի վրայ պիտի կայնի, ու երեսը ժողովուրդին դարձուցած՝ աս Արձարումը պիտի ըսէ .

Ամենակարող Աստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ իր ամենամեծ ողորմութիւնովը ամէն անոնց մեղքերուն թողութիւն խոստացաւ, որոնք անկեղծ զղմամբ ու ճշմարիտ հաւատքով իրեն կը դառնան, Ողորմի ձեզի . ձեր մեղքերուն թողութիւն տայ, ու անոնցմէ ազատէ ձեզ . հաստատէ ձեզ ու զօրացունէ ամէն բարութիւնով . և ձեզ յաւիտենական կեանքին առաջնորդէ, մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Վերջը Քահանան կ'ըսէ .

Եւեղէք ինչ մոխթարական խօսքեր կ'ըսէ անոնց մեր Փրկիչը Վրիստոս, որոնք ճշմարտապէս իրեն կը դառնան :

Եւկէք ինծի ամէն հոգնածներ ու բեռնաւոր

բաժներ, ու ես ձեզ պիտի հանդէպունեմ • (Սափ. Ժա. 28 ։)

Եստուած աշխարհը անանկ սիրեց՝ որ իր միածին Որդին տուաւ. որ ամէն անոր հաւատացողը չի կորսուի, հապա յաւիտենական կեանքը ընդունի. (Յով. Գ. 16 ։)

Լսեցէք նաեւ Պօղոս Լուսբեալին ըսածը.

Ճշմարիտ է աս խօսքը և բոլորովին ընդունելութեան արժանի, որ Յիսուս Վրիստոս աշխարհ եկաւ մեղաւորները փրկելու. (Ե. Տէճ. ա. 15 ։)

Լսեցէք նաեւ Յովհաննու Լուսբեալին ըսածը.

Ի՞նչ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ, Եստուծոյ քով բարեխօս ունինք Յիսուս Վրիստոս արդարեւ ու անարատը. և անիկայ մեր մեղքերուն քաւութիւնն է. (Ե. Յով. Բ. 1, 2 ։)

Որոնցմէ ետեւ Քահանան պիտի շարունակէ ըսելով.

Սիրտերնիդ վեր վերուցէք.

Պապ. Սենք անոնք Տէրօջը կը վերցունենք ։

Վահ. Սեր Տէր Եստուծոյն գոհութիւն մատուցանենք ։

Պապ. Եւ անկ ընելը արժան և իրաւ է ։

Յետոյ Քահանան տուր Սեղանին դարձած՝ պիտի ըսէ.

Շատ արդար և իրաւ է, և մեր հարկաւոր պարտքն է որ մենք ամէն ժամանակ և ամէն տեղ

քեզի գոհութիւն մատուցանենք ու՛ Տէր , Սուրբ
Հայր * , Լ'մենակարող , Հաւիտենական Լստուած :

Հոս կը հետեւի Պատարագի Սրբատապութեան Աղօթ-
քը թէ՛ որ աւուր պատշաճի յատուկ գրուած ըլլայ , ապա
թէ ոչ՝ առ հետեւեալը կուգայ :

Ուստի՝ Հրեշտակներուն և Հրեշտակապետնե-
րուն և բոլոր երկնային զօրքերուն հետ մէկ տեղ
քու փառաւորեալ Լ'նունդ կ'օրհնենք ու կը փա-
ռաւորենք , անդադար քեզ գովարանելով և ըսե-
լով , Սուրբ , Սուրբ , Սուրբ , Տէր Լստուած զօրու-
թեանց , քու փառքովդ երկինքը ու երկիրը լեցուն
է . փառք քեզ՝ ու՛ Տէր Բարձրեալ , Լ'Պէն :

ՄԱՍՆԱԽՈՐ ՍՐԲԱՍԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճանդեան օրը , և եօթը օր ետքը .

Վու միածին Որդիդ Հիսուս Վրիստոս՝ որ
մեզի համար առ Ժամանակ պարգեւեցիր ծնելու , որ
ինքը Հոգւոյն Սրբոյ զօրութիւնովը կատարեալ
մարդ եղաւ , իր մօրը կոյս Սարիսամին գոյութենէն ,
և որ առանց մեղքի աղտոհղութեան մեզ ամէն մեղքե-
րէն մաքրելու . Ուստի՝ Հրեշտակներուն , և այլն :

Չատկի օրը , և եօթը օր ետքը .

Բայց գլխաւորապէս մեր պարտքն է քեզ գո-

* Այս (Սուրբ Հայր) խօսքը Ամենասուրբ Երրորդ-դասիւն իշխո-
ւել է Եւստիք :

վարանել քու Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի փառաւոր յարութեանը համար . ինչու որ ինքը ան ճշմարիտ զատկական Գառն է , որ մեզի համար զոհ եղաւ , ու աշխարհի մեղքը վերուց . և որ իր մահուամբը մահը կործանեց , և իր յարութեամբը մեզի յաւիտենական կեանք պարգեւեց . Ուստի՝ Հրեշտակներուն . և այլն :

Համբարձման օրը , և եօթը օր ետքը .

Վրս սիրելի Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի միջնորդութեամբը , որ իր փառաւոր հարութենէն ետեւ յայտնապէս բոլոր իր Մաքեալներուն երեւցաւ , և անոնց առջեւ երկինքը համբարձաւ մեզի համար տեղ պատրաստելու , որ իր եղած տեղը մենք ալ կարող ըլլանք ելլելու ու իր հետը փառքով թագաւորելու . Ուստի՝ Հրեշտակներուն . և այլն :

Հոգեգալստեան օրը , և վեց օր ետքը .

Սեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի միջնորդութեամբը , որուն ճշմարիտ խոստմանը նայելով աս ժամանակ Հոգին Սուրբ երկինքէն իջաւ , յանկարծ մեծ ձայնով մը , սաստիկ հովի մը պէս , կրակէ լեզուներու նման Մաքեալներուն վրայ հանգչելով , որ անոնց սորվեցունէ ու ամէն ճշմարտութեան առաջնորդէ . շնորհելով անոնց զանալան լեզուներու պարգեւը , ու նաեւ համարձակութիւն՝ եռանդուն նախանձով

շարունակ Մետարանը քարոզելու ամէն աղգելուն , որով մենք խաւարէն ու մոլորութենէ պայծառ լուսին ելած քու՝ և քու Որդւոյդ Հիսուս Վերիստոսի ճշմարիտ գիտութեանը ընրուեցանք . Ուստի՝ Հրեշտակներուն , և այլն :

Երրորդութեան կիրակին միայն .

Գուն միայն մէկ Մատուած մըն ես , մէկ Տէր մը , չէ թէ միայն մէկ Մնձ մը , հապա երեք Մնձ մէկ գոյութեամբ : Վանզի ինչ որ Հօրը փառքին համար կը հաւատանք , նոյնը կը հաւատանք Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն համար , առանց տարբերութեան կամ զանազանութեան . Ուստի՝ Հրեշտակներուն , և այլն :

Ամէն մէկ Սրբասացութենէն ետեւ անմիջապէս պիտի ըսուի կամ երգեցուի առ հետեւեալը .

Ուստի՝ Հրեշտակներուն և Հրեշտակապետներուն և բոլոր երկնային զօրքերուն հետ մէկ տեղ քու փառաւորեալ Մնունդ կ'օրհնենք ու կը փառաւորենք , անդադար քեզ գովաբանելով ու ըսելով , Սուրբ , Սուրբ , Սուրբ , Տէր Մատուած զօրութեանց , քու փառքովդ երկինքը ու երկիրը լեցուն է . Փառք քեզ ո՛վ Տէր Բարձրեալ , Մէն :

Անկէ ետքը Քահանան Տէրունական Սեղանին առջին ծնրագրած՝ հաղորդուեալներուն կողմանէ առ հետեւեալ Ազօթքը կ'ըսէ .

Լճենողորմ Տէր, համարձակութիւն չունինք այս քու Սուրբ Սեղանիդ մօտենալու մեր արդարու թեանը ապաւինելով, հապա միայն քու բազմօրինակ և մեծ ողորմութեանցդ : Սենք արժանի չենք քու սեղանէդ թափած փշրանքները անգամ ժողվելու : Բայց դուն նոյն Տէրն ես, որուն բնութիւնը միշտ ողորմութիւն ընել է, ուստի՝ շնորհէ մեզի ո՛վ բարեգութ Տէր, որ անանկ քու սիրելի Որդւոյդ Յիսուս Վրիստոսի Սարմինը ուտենք և Լրինը խմենք, որ մեր մեղանշական մարմինները իր Սարմինովը մաքրուին, և մեր հոգիները իր անգին Լրինովը լուացուին, և որ միշտ մենք անոր մէջը բռնակինք, և ան մեր մէջը. Լճէ :

Երբոր Քահանան Սեղանին առջեւը կայնած հացը ու գինին անանկ պատրաստ կ'ունենայ որ կարող ըլլայ շուտ մը վայելուչ կերպով հացը ժողովուրդին առջին մանրելու, ու Սկիհը ձեռքը առնելու, ան ժամանակը առ հետեւեալ Քահանայագործութեան Ազօթքը պիտի ըսէ .

Լճենակարող Լստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ քու քաղցր ողորմութիւնովդ քու միածին Որդիդ Յիսուս Վրիստոս պարգեւեցիր մեր փրկութեանը համար խաչին վրայ մեռնելու, որուն վրայ (ինքը իր անձին նուիրմամբը անգամ մը պատարագ եղած) բոլոր աշխարհի մեղքերուն համար ամ-

բողջ , կատարեալ և բաւական պատարագ մը , նուէր մը ու հատուցում մը ըրաւ . և իր պատուական մահուանը մշտնջենաւոր մէկ յիշատակութեանը համար ինքը սահմանեց և իր Աւետարանին մէջ մեզի պատուիրեց , որ մինչեւ իր երկրորդ դալուստը շարունակենք անիկայ . ո՛վ Ամենագթած Հայր , խոնարհեալ կ'աղաչենք լսէ մեզի , և շնորհէ որ այս քու պարգեւներդ՝ Հացը ու Վինին առնելով , մեր Փրկիչ Յիսուս Վրիստոս քու Որդւոյդ սուրբ աւանդութեանը նայելով , իր մահուանը ու չարչարանացը յիշատակութեամբը իր ամենասուրբ Սարմնոյն և Արեանը հաղորդ ըլլանք , որ ինքը՝ իր մատնուելու գիշերը (հոս Վահանան մաղղմանը ձեռքը առնէ) հացը առաւ , ու գոհանալէն ետեւ (և հոս Հացը մանրէ) անիկայ մանրեց ու իր աշակերտներուն տուաւ ըսելով , Առէք , կերէք . (և հոս իր ձեռքը բոլոր Հացին վրայ դնէ) աս է իմ Սարմինս , որ ձեզի համար կը տրուի . Ասիկայ զիս յիշելու համար ըրէք : Նոյնպէս ընթրիքէն ետեւ (հոս Սիիհը ձեռքը առնէ) բաժակը առաւ , և գոհանալէն ետքը անոնց տուաւ ըսելով , Խմեցէք ասկէ աւմէնքդ՝ ինչու որ (հոս իր ձեռքը Սկիհին և միւս ան ամաններուն վրայ դնէ , որոնց մէջ քահանայագործուելու գինի կայ) , Աս իմ արիւնս է ան նոր Ուխտին , որ ձեզի և շատերուն համար կը թափուի մեղաց թողութեան համար . Ասիկայ ըրէք , անիկայ ամէն անգամ խմած ժամանակնիդ , զիս յիշելու համար . Ամէն :

Հիմայ Պաշտօնեան առաջ ինքը երկու տեսակէն ալ
կը հաղորդուի , ու յետոյ Եպիսկոպոսները , Քահանաները
ու Սարկաւազները նոյն կերպով կը հաղորդէ (Թէ որ ներ-
կայ գտնուէլու ըլլան) , և անկէ ետեւ կարգաւ ժողովուր-
դին կ'ուստոյ անոնց ձեռքին մէջը դնելով , ամէնքը խոնար-
հաբար ծնրագրած : Եւ Հացը ամէն մէկուն տուած ժամա-
նակը պիտի ըսէ ,

Ս'եր Տէր Հիսուս Վրիստոսի Ս'արմինը՝ որ
քեզի համար տրուեցաւ , քու մարմինդ ու հոգիդ
անվախճան կեանքին պահէ : Ա՛ռ ու կեր ասիկայ ,
յիշելով Թէ Վրիստոս քեզի համար մեռաւ , և ան-
կէ սնունդդ գտիր հաւատքով քու սրտիդ մէջ՝ շնոր-
հակալութիւն տալով :

Եւ Պաշտօնեան Գաւաթը ամէն մէկուն տուած
ժամանակը պիտի ըսէ ,

Ս'եր Տէր Հիսուս Վրիստոսի Արիւնը՝ որ քեզի
համար թափուեցաւ , քու մարմինդ ու հոգիդ ան-
վախճան կեանքին պահէ : Ասիկայ խմէ , յիշելով
Թէ Վրիստոսի Արիւնը քեզի համար թափուեցաւ ,
ու շնորհակալ եղիր :

Թէ որ քահանայագործեալ Հացը ու Գինին ամէնքը
շի հաղորդուած պակսելու ըլլայ , պէտք է որ Քահանան
ուրիշը օրհնէ նախագրեալ կերպով , սկսելով այսպէս (Ս'եր
Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի մատնուելու գիշերը . . .) Հացը
օրհնելու համար . և Գինին օրհնելու համար (Նոյնպէս
Ընթրիքէն ետեւ . . .) :

Ամէնքը հաղորդուելէն ետեւ Պաշտօնեան Տէրունական
Սեղանին պիտի դառնայ , ու անոնցմէ ելլելցածները յարգու-

Թեամբ անոր վրայ պիտի գնէ , խիստ մաքուր ճերմակ կը տաւով մը ծածկելով :

Յետոյ Քահանան Տէրունական Ազօթքը կ'ըսէ , Ժողովուրդն ալ անոր ետեւէն ամէն մէկ խնդրուածքը կրկնելով .

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու Անունդ սուրբ ըլլայ . Քու Թագաւորութիւնդ դայ . Քու կամքդ ըլլայ . ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ . Սէր ամէն աւուր հացը սոյսօր տուր մեզի . Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն , Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր , հապա չարէն ազատէ մեզ . Ինչու որ քուկդ է արքայութիւնը ու զօրութիւնը ու փառքը , յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ետքը աս հետեւեալ Ազօթքը կ'ըսուի .

Ո՛վ Տէր և երկնաւոր Հայր , մենք քու խոնարհ ծառաներդ բոլորովին քու հայրական բարեգթութեանդ կ'աղաչենք որ աս մեր գոհութեան և փառաբանութեան պատարագը մարդասիրաբար ընդունես . և խոնարհեալ կ'աղերսենք ևս՝ շնորհէ որ Եիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ արժանաւորութեամբը ու մահուամբը , և իր արեանը վրայ հաւատքով մենք և բոլոր քու եկեղեցիդ մեղաց թողութիւն , և իր չարչարանքներուն ամէն ուրիշ բարեքները ընդունենք : Եւ ահա քեզի կը ներկայացունենք ու կը մատուցանենք ո՛վ Տէր , մենք մեզ՝ մեր հոգիները ու մարմինները քեզի մէկ բանաւոր , սուրբ

ու կենդանի պատարագ մը ըլլալու, խոնարհեալ աղաչելով որ մենք՝ որ աս սուրբ հաղորդութեանը մասնակից եղած ենք, քու շնորհքովդ ու երկնային օրհնութիւնովդ լեցուինք: Եւ թէպէտ մեր բազմատեսակ մեղքերովը արժանի չենք քեզի պատարագ մատուցանելու, սակայն կը խնդրենք ընդունէ աս մեր պարտաւորեալ պարտականութիւնը ու ծառայութիւնը, առանց մեր անարժանութիւնը կրճուելու. հապա մեր մեղքերուն թողութիւն շնորհելով, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը, որով և միանգամայն Հոգւոյն Սրբոյ միութեամբը քեզի ըլլայ ո՛վ ամենակարող Հայր, բոլոր փառքը ու պատիւը, յաւիտեանս. Ամէն:

Կամ՝ ասիկայ.

Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած, բոլորով սրտիւ կը գոհանանք քենէ, որ կը հաճիս մեզ՝ աս սուրբ Խորհուրդները արժանաւորապէս ընդունողները Սեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս քու Որդւոյդ անգին Սարմնոյ և Արեան Հոգեւոր կերակուրովը սնուցանելու. և անոնցմով մեր վրայ ունեցած քու մարդասիրութիւնդ ու բարութիւնդ ապահով կ'ընես. և որ մենք քու Որդւոյդ Խորհրդաւոր Սարմնոյն բուն անդամները կ'ըլլանք, որ բոլոր հաւատացեալներուն երջանիկ միութիւնն է. ու նաև յուսով քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգներ կ'ըլլանք, քու սիրելի Որդւոյդ անգին.

մահուանը ու չարչարանացը արժանաւորութեամբը :
Իսկ արդէ՛ խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի ի՞նչ երկնա-
ւոր Հայր, քու շնորհքովդ անանկ օգնէ մեզի, որ
միշտ կարող ըլլանք նոյն սուրբ միութեամբը մնալու,
և նոյն բարեգործութիւնները ընելու, որոնց մէջ
մեզ պատրաստեցիր քալելու, մեր Տէր Էջիսուս Վր-
րիստոսի արժանաւորութեամբը, որուն՝ քեզի ու
Սուրբ Հոգւոյն ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, յա-
ւիտեանս. Ամէն :

Յետոյ ըսուի կամ երգէցուի .

Եւստուծոյ փառք բարձրութիւններուն մէջ,
երկրին վրայ խաղաղութիւն, մարդկանց հաճու-
թիւն : Կը փառաբանենք քեզ, կ'օրհնենք քեզ, եր-
կըրպագութիւն կ'ընենք քեզի, կը փառաւորենք քեզ,
քու մեծ փառքիդ համար գոհութիւն կուտանք քե-
զի, ի՞նչ Տէր Եւստուած, երկնաւոր Թագաւոր, Եւ-
ստուած, և Եւմենակալ Հայր :

Ո՛վ Տէր, միածին Որդի Էջիսուս Վրիստոս, ի՞նչ
Տէր Եւստուած, Եւստուծոյ Ղառը, Հօրը Որդին,
որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը վերցունես, ողոր-
մէ մեզի : Դուն որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի կը
վերցունես, ողորմէ մեզի : Դուն որ աշխարհի մեղ-
քերը մէկ դի կը վերցունես, ընդունէ մեր աղա-
չանքները : Դուն որ Հօր Եւստուծոյ աջ կողմը կը
նստիս, ողորմէ մեզի :

Ինչու որ դուն միայն սուրբ ես . դուն ես միայն Տէր . դուն միայն ու՛ր Բրիստոս , Սուրբ Հոգւոյն հետ մէկ տեղ Հօր Լստուծոյ սիւսքին մէջ բարձրացեալ ես . Եւն :

Յետոյ Քահանան (կամ Եպիսկոպոսը թէ որ ներկայ գտնուի) կ'արձրկէ զանոնք աս օրհնութիւնը ըսելով .

Լստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է , ձեր սիրտերը ու միտքերը Լստուծոյ և Հիսուս Բրիստոս իր Որդւոյն գիտութեանը ու սիրոյն մէջ պահէ . և Լսմենակարող Լստուծոյ , Հօրը , Որդւոյն և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ու միշտ ձեր ամենուն վրայ հանգչի . Եւն :

Հաղորդութիւն չեղած օրը , Ընծայման Աղօթքէն ետեւ հետեւեալ մաղթանքներուն մէկը կամ մէկ քանին կ'ըսուի . նաեւ անոնք կրնան ըսուիլ որչափ որ պատահութիւնը պահանջէ Պաշտօնեային ընտրողութեամբ , Աստուան և Իրիկուան Աղօթքի Մաղթանքներէն , Հաղորդութեան Խորհուրդէն , կամ Լիթանի Մաղթանքներէն ետեւ :

() Գնէ՛ մեզի քու ողորմութիւնովդ ո՛վ Տէր , աս մեր աղօթքներուն ու պաղատանքներուն մէջ , և քու ծառաներուդ ճամբան դէպի յսուխենական փրկութեան հասնելու ուղղէ , որ այս մահկանացու կեանքին այլևայլ պատահմունքներուն մէջ քու բարեգութ ու հզօր օգնականութեամբդ միշտ պահպանուին , մեր Տէր Հիսուս Բրիստոսի շնորհքովը . Եւն :

Ո՛վ Ամենակարող Տէր , և յաւիտենական Աստուած , շնորհէ՛ կ'աղաչենք քեզի , մեր հոգիները ու մարմինները քու օրէնքներովդ ճամբաներուն և քու պատուիրանքներովդ գործագրութեանը մէջ աւաջնորդելու , և անոնք սրբելու ու ուղղելու , որ քու ամենակարող պահպանութեամբդ հիմայ ու յաւիտեան հոգւով ու մարմնով պահպանուինք , մեր Տէր և Վրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Պարգեւէ՛ կ'աղաչենք քեզի ո՛վ Ամենազօր Աստուած , որ մեր արտաքին ականջներովը այսօրուան լսած խօսքերնիս , քու շնորհքովդ ներսիգիւնիս մեր սրտերուն մէջ անանկ տպաւորուին , որ մեր մէջը բարի վարքի պտուղներ յառաջ բերեն , քու Անուանդ փառքին ու պատուոյն համար , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Նախաժամանէ՛ մեզի ո՛վ Տէր՝ բոլոր մեր գործքերուն մէջ քու շնորհաձիր պարգեւումդ , և քու մըշտընջենաւոր օգնականութեամբդ ձեռնառն եղիր մեզի , որ ամէն մեր գործքերը քեզմով սկսած , շարունակած ու վերջացուցած , կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու , և վերջապէս քու ողորմութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելելու , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ամենակարող Աստուած , ամէն իմաստութեան աղբիւրը , դուն որ մեր խնդրելէն առաջ մեր պա-

կասութիւնը գիտես, և խնդրելու ժամանակնիս մեր տգիտութիւնը կը ճանչնաս. կ'աղաչենք ողորմէ մեր տկարութիւններուն, և ան բաները՝ որ մեր անարժանութեանը ու կուրութեանը համար չենք համարձակիր խնդրելու, առատապէս պարգեւէ մեզի, մեր Տէր Յիսուս Վրիստոս քու Որդւոյդ արժանաւորութեամբը. ԼՊէն:

Լմենակարօղ Լստուած, որ քու Որդւոյդ Լնունովը խնդրուած աղաչանքները ընդունելու խօսք տուած ես. կ'աղաչենք՝ խոնարհեցուր մարդասիրաբար քու ականջներդ մեր հիմակուան ըրած աղաչանքներուն ու պաղատանքներուն. և շնորհէ որ՝ ան քու կամքիդ պէս հաւատարմաբար խնդրած բաներնիս իրօք ընդունինք մեր կարօտութեանցը օգնութեանը և քու փառքիդ յայտնութեանը համար, մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. ԼՊէն:

Աիրակի և ուրիշ Տօն օրերը (թէ որ Հաղորդութիւն չըլլայ), Հաղորդութեան համար կարգուած աս ընդհանուր աղօթքին մինչեւ վերջը պիտի ըսուի, որ սասնկ կ'ըսիրսի. (Աղօթք ընենք այս աշխարհիս վրայ եղած Քրիստոսի վնասութեալ եկեղեցւոյն ընդհանուր վիճակին համար). նախօրք Մաղթանքներուն մէկը կամ մէկ քանին կարգալով, ու Օրհնութեան աղօթքովը վերջացունելով:

Տէրունական Ընթրիքը չի մատակարարուիր, մինչեւ որ Քահանային ընտրողութեամբը իր հետը չափաւոր թուով մարդիկ չըլլայ հաղորդուելու:

Հաղորդութեան խորհուրդը չի կրնար մատակարարուիլ, թէ որ չորս կամ գոնէ երեք հոգի չի գտնուի Քահանային հետ հաղորդուող:

Եպիսկոպոսանիստ, Ժողովարանի ու Դպրոցի Եկեղեցիները, ուր որ շատ Քահանայ ու Սարկաւագ կը գտնուի,

բարբոս ալ գննէ ամէն կիրակի Պատարագարին հետ պիտի հաղորդուին , թէ որ բանաւոր արգելք մը չունենան :

Հացին ու Գինին համար եղած երկպառակութեանը ու աւերորդապաշտութեանը պատճառները խափանելու համար , բաւական է ան հասարակ հացը՝ որ կ'ուտուի , միայն թէ որչափ կարելի է լաւ ու մաքուր ցորենէ ըլլայ :

Թէ որ շօրհնուած Հացը ու Գինին եփելնայ , Ժողովրդապետը անոնք իրեն համար վար պիտի դնէ . բայց թէ որ օրհնուածը եփելնայ , Եկեղեցիէն դուրս չի պիտի տարուի . հապա Քահանան մէկ քանի ուրիշ հաղորդութիւնները իրեն կանչելով , անմիջապէս օրհնութենէն ետեւ ամենայն յարգութեամբ պիտի ուտեն ու խմեն անոնք :

Հաղորդութեան Հացը ու Գինին Ժողովրդապետը ու Եկեղեցւոյ վերակացուները պիտի պատրաստեն Ժողովրդապետութեան Ծախքովը :

Եւ գիտնալու է որ , ամէն Ժողովրդապետութեան անձինք պարտաւոր են գննէ տարին երեք անգամ հաղորդուիլ . որոնցմէ մէկը Չատիկը պիտի ըլլայ : Ամէն տարի Չատիկին Ժողովրդապետութեան անձինքները իրենց հաշիւը ընեն , և ամէն պարսք եղած Եկեղեցական իրաւունքը ըստ սովորութեան Առաջնորդին , կամ Աթոռակալին , կամ Ժողովրդապետին , և կամ անոնցմէ կարգուած անձինքներուն հաւուցանեն , որ աս Ժամանակ տրուելու է :

Ատուածային Ժամերգութենէն ետեւ , Ընծայման Աղօթքին Ժամանակը Ժողովուած սուրբը ողորմութեան ու սիրոյ գործքերու համար պիտի բաժնուի , ինչպէս որ Ժողովրդապետը ու Եկեղեցւոյ վերակացուները յարմար կը դատեն : Թէ որ չի միաբանին , նոյն թեմի Եպիսկոպոսին ընտրութեանը նայելով կատարուի :

« Ի՞նչպէտեւ Հաղորդութեան մատակարարութեանը համար սոս Խորհուրդիս մէջ կարգուած է որ հաղորդուելու անձինքները ծնրադրած առնեն անիկայ , (որ նոյն կարգադրութիւնը Վրիստոսի երախտեսցը վրայ մեր ունեցած Խոնարհ ու երախտագէտ Խոստովանութիւնը յայտնելու հա-

« մար եղած է, որոնք այս սուրբ Խորհուրդովս բո-
 « չոր արժանաւորապէս ընդունողներուն կը տրուի,
 « ու նաեւ անանկ անպատուութիւնը ու անկարգու-
 « թիւնը արգիլելու, որ գուցէ ուրիշ կերպով պա-
 « տահի) . սակայն այս ծնրագրութիւնը մէկը տգի-
 « տութիւնով ու տկարութիւնով, կամ չարութիւ-
 « նով ու յամառութիւնով ծուռ չի հասկընալու ու
 « նախատելու համար, ասով կը ցուցուի թէ ծըն-
 « րագրութիւն ընելով ամենեւին աստուածային եր-
 « կրրպագութեան դիտաւորութիւն մը չի կայ, ոչ
 « ան շացին ու Գինիին որ այս Խորհուրդիս մէջ
 « կ'ընդունուի, և ոչ ալ Վրիստոսի երկրաւոր
 « Սարմից և Լըբանը նիւթական ներկայութեա-
 « նը: Ս ան զի ան Խորհուրդին մէջի շացը և Գի-
 « նին տակաւին իրենց էական գոյացութիւնը կը պա-
 « հեն, և անոր համար աստուածաբար երկրպա-
 « գուելու չեն . (քանզի կռապաշտութիւն պիտի ըլ-
 « լար անիկայ, որ ամէն ճշմարիտ քրիստոնեայ պար-
 « տի հրաժարիլ անկէ) . և մեր Փրկիչ Վրիստոսի
 « երկրաւոր Սարմինը և Լըբանը երկինքի մէջն են,
 « ու չէ թէ հոս վարը . ինչու որ Վրիստոսի երկրա-
 « լոր Սարմինին ճշմարտութեանը հակառակ է ան՝
 « մի և նոյն ժամանակի մէջ զանազան տեղեր գըտ-
 « նուիլ » * :

* Այս Բան Անգլիոյ Եկեղեցւոյն լարդադէպոսութեանը հախախ-
 լմացութեամբ է, թէ՛ « Քրիստոսի Սարմինը և Արիւնը հաւաքաշէա-
 ները ճշմարտապէս և իբրեւ լ'ընդունին Տէրօջը Ընթրիին ժամանակ » :

ԱՄԵՐԻԿԱ

ՏՂԱՅՈՅ ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԵՋ ՊԱՐՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ

Մկրտութեան մատակարարութիւնը Վերակի և ուրիշ Տօն օրերը ըլլալուն աւելի պատշաճաւոր ըլլալը պարտի ժողովուրդին ծանուցուիլ, որ ժամանակ որ շատ ժողովուրդ մէկ տեղ կը գտնուի. մէյմը որ հօն ներկայ գտնուող միաբանութիւնը ան նոր մկրտուածներուն Գրիստոսի Եկեղեցիին մէջ ընդունուելուն համար կը վկայեն. ու մէյմ'ալ մկրտութեան ներկայ գտնուող մարդը միտքը կը բերէ իր մկրտուած ժամանակը Աստուծոյ եղած դաւանութիւնը: Նոյն պատճառաւ հարկ է որ մկրտութիւնը պարզ և գործածական լեզուով մատակարարուի: Սակայն (թէ որ հարկը պահանջէ) տղաք ուրիշ օր ալ կրնան մկրտուիլ:

Նաեւ գիտնալու է որ մկրտուելու տղին համար թէ որ մանչ է նէ՝ երկու Կնքահայր ու մէկ Կնքամայր մը պէտք է, և թէ որ աղջիկ՝ մէկ Կնքահայր մը ու երկու Կնքամայր:

Երբ որ մկրտուելու տղաքներ ըլլան, ճնողքները պարտին ժողովուրդապետին խնացունել օր մը առաջ, կամ նոյն աւուր Առտուան Աղօթքը չսկըսած: Եւ յետոյ Կնքահայրները ու Կնքամայրները ու տղին հետի ժողովուրդը աւելնքը պատրաստ պիտի գտնուին մկրտութեան աւազանին քով, կամ անմիջապէս Առտուան Աղօթքին վերջին Ընթերցուածէն ետեւ, կամ անմիջապէս Իրիկուան Աղօթքին վերջին Ընթերցուածէն ետեւ, ինչպէս որ ժողովուրդապետը կ'որոշէ: Եւ Քահանան մկրտութեան աւազանին քով գալով

(որ նոյն ժամանակը անիկայ մաքուր ջուրով լեցուած պիտի ըլլայ) ու հոն կանգնած պիտի ըսէ .

Լճիդէն սա մանուկը մկրտուած է , թէ չէ .

Թէ որ պատասխան տրուի թէ՛ չէ՛ . ան ժամանակը Քահանան կը շարունակէ , ինչպէս որ կը հետեւի .

Արեւիկներ՝ որովհետեւ բոլոր մարդիկ մեղքով կը յղանան ու կը ծնանին , և որ մեր Փրկիչը Վարիստոս կ'ըսէ , մէկը չի կրնար Լստուծոյ արքայու թիւնը մանալ մինչեւ որ նորածնեալ՝ Ծուրով ու Սուրբ Հոգւով վերստին չի ծնանի . Այդպէս ձեզի որ Հօր Լստուծոյ օգնութիւնը խնդրէք մեր Տէր Հիսուս Վարիստոսի շնորհքովը , որ իր անբաւ ողորմութեամբը այս երեսայիս ան բանը շնորհէ , որ բնական զօրութիւնով կարող չէ ձեռք ձգելու , որ Ծուրով ու Սուրբ Հոգւով մկրտուի , և Վարիստոսի սուրբ Ալկեղեցիին մէջ ընդունուի , ու անոր կենդանի անդամ մը ըլլայ :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Ազօթեհք .

Լմենակարող և յաւիտենական Լստուած , որ քու անբաւ ողորմութեամբդ՝ Այդ Վահագետը բոլոր իր ընտանիքովը տապանակին մէջ ազատեցիր ջուրով կորսուելէն . ու նաեւ իսրայելի որդիքներուն քու ժողովուրդիդ ապահով առաջնորդեցիր կարմիր ծովուն մէջ , անով քու սուրբ Ակրտութիւնդ ցըցու-

ներով . և Յիսուս Վրիստոս քու սիրելի Որդւոյդ
 Յորդանան գետը մկրտուելովը ջուրը սրբացուցիր ,
 որ մեղաց խորհրդաւոր լուացում մը ըլլայ . Ա'աղա-
 չենք քու անհուն ողորմութեանդ համար՝ որ գը-
 թութեամբ այս երախայիս վրայնայիս , լուաւ անի-
 կայ ու սրբեւ Սուրբ Հոգւով . որ ինքը քու բարկու-
 թենէդ խալըսած Վրիստոսի Ակեղեցիին տապա-
 նակին մէջ ընդունուի . և հաւատքով հաստատ ,
 յոյսով զուարթ ու սիրով արմատ կապած՝ կարող
 ըլլայ այս ախտալից աշխարհիս ալիքները անանկ
 անցունելու , որ վերջը անվախճան կենաց երկիրը
 հասնի , հոն քեզի հետ թագաւորելու յաւիտեանս
 յաւիտենից , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհք-
 ովը . Ամէն :

Ամենակարող Աստուած անմահութեան , ամէն
 կարօտեալներուն թիկունքը , օգնութեան համար
 ամէն քեզի դիմողներուն օգնականը , հաւատա-
 ցեալներուն կեանքը և ննջեցելոց յարութիւնը .
 Ա'աղաչենք այս երեխայիս համար , որ ինքը քու
 սուրբ Սկրտութեանդ գալով իր մեղքերուն թու-
 ղութիւն ընդունի հոգեւոր վերածնութեամբ : Ան-
 դունէ անիկայ ո՞վ Տէր , ինչպէս որ քու սիրելի Որդ-
 ւոյդ ձեռքովը խօսք տուած ես՝ ըսելով . խնդրեցէք
 ու ձեզի պիտի տրուի , փնտռեցէք ու պիտի գտնաք ,
 չալեցէք ու ձեզի պիտի բացուի . Այնպէս պար-
 գեւէ հիմայ մեզի՝ որ կը խնդրենք . գտնանք՝ ինչ որ

կը փնտռենք . բայց մեզի դուռը՝ որ կը չալենք , որպէս
զի այս երեխայս քու երկնային լուացմանդ անվախ
ճան օրհնութիւնը վայելէ , և քու յաւիտենական
արքայութեանդ ժամանէ , որ խոստացար մեր Տէր
Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Յետոյ ժողովուրդը ոտքի վրայ կ'ելէ , ու
Քահանան կ'ըսէ .

Լսեցէք Ս . Սարկոս Աւետարանչի խօսքերը ,
տասներորդ Վիսուն տասնիրեքերորդ համարէն
սկսելով .

Եւ մանր տղաքներ բերին քրիստոսի , որ անոնց
վրայ ձեռք դնէ . բայց աշակերտները կը յանդիմա-
նէին բերողները : Յիսուս երբոր տեսաւ՝ բարկա-
նալով չեխեց անոնք՝ և ըսաւ . Թող տուէք ատմանր
տղոցը որ ինծի գան , ու անոնց արգելք մի ըլլաք .
ինչու որ ատանկներուն է աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը : Ոչմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . ով որ աստուծոյ
թագաւորութիւնը պզտի տղի մը պէս չընդունիր ,
ան հոն չի պիտի մտնայ : Եւ անոնք գիրկը առաւ ,
ձեռքը անոնց վրայ դրաւ , և օրհնեց անոնք :

Աւետարանը կարդացուելէն ետքը , Պաշտօնեան Աւետա-
րանի խօսքերուն վրայ այս համառօտ Յորդորակը կ'ըսէ .

Աիրելիներ՝ դուք աս աւետարանի մէջի մեր Վրկիչ
Յիսուս Վրիստոսի խօսքերը լսեցիք , որ ինքը հը-

բաման ըրաւ ան տղաքները իրեն բերուելու . ինչպէս յանդիմանեց անոնք՝ որ անոնց երթալը կ'արգիլէին . ինչպէս կը յորդորէր ամենքը՝ որ անոնց անմեղութեանը հետեւին : 'Վուք աղէկ կը տեսնաք թէ ինչպէս իր արտաքին շարժմունքովը ու գործքովը իր անոնց վրայ ունեցած բարի կամքը յայտնեց . ինչու որ անոնք գիրկը առաւ , ձեռքը անոնց վրայ դրաւ , ու օրհնեց անոնք : Աստի՛ մի երկբայիք , հապա հաստատաբար հաւատացէք , որ ինքը նոյնպէս սիրով պիտի ընդունի այս ներկայ գտնուող երեխան . որ ինքը իր ողորմութեան բազուկներովը պիտի գրկէ անիկայ . որ ինքը յաւիտենական կենաց օրհնութիւնը պիտի շնորհէ անոր , և իր անվախճան թագաւորութեանը հաղորդակից պիտի ընէ անիկայ : Ա՛սան որոյ մեր երկնաւոր Հօրը այս երեխայիս վրայ ունեցած սէրը ճանչնալով , որ Հիսուս Քրիստոս իր Որդւոյն ձեռքովը ցըցուց , և տարակոյս չունենալով որ այս երեխայս իր սուրբ Ազրտութեանը բերելով մեր ըրած սիրոյ գործքը պիտի ընդունի , հաւատարմութեամբ անոր գոհութիւն մատուցանենք , և ջերմեռանդութեամբ ըսենք .

(Ամենակարող և յաւիտենական Աստուած՝ երկնաւոր Հայր , մենք խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի , որ հաճեցար մեզ քու շնորհքիդ գիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու կանչելու , աճեցնուր այս գիտութիւնը , և միշտ հաս-

տատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը : Պարգեւէ այս երեխայիս քու Սուրբ Հոգիդ , որ վերստին ծնանի , ու յաւիտենական փրկութեան ժառանգ ըլլայ , մեր Տէր Զիսուս Վրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն :

Յետոյ Քահանան կնքահայրներուն ու կնքամայրներուն այս կերպով կ'ըսէ .

Սիրելիներ՝ դուք այս երեխայս հօս բերիք միլըտուելու . դուք աղաչեցիք որ մեր Տէր Զիսուս Վրիստոս շնորհք ընէ անիկայ ընդունելու , անիկայ իր մեղքերէն ազատելու , Սուրբ Հոգւով անիկայ մաքրելու , և անոր երկնից թագաւորութիւնը ու յաւիտենական կեանքը պարգեւելու : Եւ լսած էք որ մեր Տէրը Զիսուս Վրիստոս իր աւետարանին մէջ խօսք տուած է ամէն ձեր խնդրած բաները շնորհելու , որ նոյն խոստմունքը իր կողմանէ հաստատաբար պիտի պահէ ու կատարէ : Ուստի՝ Վրիստոսի ըրած աս խոստմունքին նայելով , այս երեխան նաև իր կողմանէ հաւատարմաբար խօսք պիտի տայ ձեր միջնորդութեամբը , որ իր երաշխաւորներն էք , (մինչեւ որ չափահաս ըլլայ անիկայ իր վրայ առնելու) , որ ինքը սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն կը հրաժարի , ու շարունակ Աստուծոյ սուրբ խօսքին կը հաւատայ , և հնազանդութեամբ անոր պատուիրանքները կը պահէ :

Ուստի կը հարցունեմ :

Կը հրաժարի՞ս դուն այս երեսայիս տեղը սա-
տանայէն ու բոլոր անոր խարէութիւններէն , աշ-
խարհի ունայն շքեղութենէն ու փառքէն , ամէն ա-
նոր անյագ ցանկութիւններովը ու մարմնոյն հեշ-
տասիրութիւններովը . անանկ որ անոնց չի հետեւ-
իս , ու ո՛չ ալ անոնցմով յաիշտակուիս :

Պապասխանի . Ես բոլորէն կը հրաժարիմ :

Պաշտօնէ-ան . Կը հաւատան՞ս դուն երկնի ու երկրի
Ստեղծող Լ'մենակարող Հօր Լ'ստուծոյ ,

Եւ մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին
Որդւոյն . որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ . Սարիամ
Կուսէն ծնաւ , պոնտացի Պիղատոսի դատաւորու-
թեան ժամանակը չարչարուեցաւ , խաչուեցաւ , մե-
ռաւ ու թաղուեցաւ . դժոխքը իջաւ , ու երրորդ օ-
րը կրկին յարութիւն առաւ . երկինքը ելաւ , ու Լ'-
մենակարող Հօր Լ'ստուծոյ աջ կողմը նստաւ . և
անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդա-
նիները ու մեռելները դատելու :

Եւ կը հաւատան՞ս դուն Սուրբ Հոգիին , ընդ-
հանրական սուրբ Եկեղեցւոյն , Սուրբերուն Հա-
ղորդութեանը , մեղաց թողութեանը , մարմինին
յարութեանը , և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական
կեանքին :

Պապ . Ես աս ամէնուն հաստատութեամբ կը
հաւատամ :

Պաշ . Եւ ուղե՞ս դուն այս հաւատքովը մկրտուիլ .

Պապ . Ըն է իմ փափաքս :

Պաշ . Ուրեմն՝ Ըստուծոյ սուրբ կալքը և իր պատուիրանքները հնազանդութեամբ պիտի պահէս , ու մինչեւ քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ պիտի քալես :

Պապ . Ըյո՛ր , պիտի պահեմ ու քալեմ :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Ո՛վ ամենողորմ Ըստուած՝ շնորհէ որ այս եւրեխայիս մէջի հին մարդը անանկ թաղուի , որ անոր մէջ ան նոր մարդը յարութիւն առնէ . Ըյէն :

Շնորհէ , որ բոլոր անոնց մարմնական հեշտութիւնները մեռնի , և շոգիին վերաբերեալ ամէն բան կենդանի մնայ ու աճի . Ըյէն :

Շնորհէ , որ ինքը կարողութիւն ու զօրութիւն ունենայ յաղթելու . և սատանան , աշխարհը ու մարմինը նուաճելու . Ըյէն :

Շնորհէ , որ ո՛վ որ հիմայ հոս մեր սպասաւորութեամբը ու պաշտօնովը քեզի կ'ընծայուի , երկնային առաքինութիւններով ալ զարդարուի , ու յաւիտեան վարձատրուի քու շնորհքովդ , ո՛վ Տէր ամենօրհնեալ Ըստուած , որ կենդանի ես , և ամէն բան կարգի կը դնես , միշտ ու յաւիտեան . Ըյէն :

Ըմենակարող և յաւիտենական Ըստուած , որ

Յիսուս Վրիստոս քու սիրելի Որդիդ մեր մեղացը քառութեանը համար իր անգին կողէն ջուր ու ա-
րիւն թափեց, և իր աշակերտներուն հրաման ըրաւ
որ երթան ու ըողոր աղգերը սորվեցընեն, ու Հօր,
և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը անոնք մը-
կըրտեն. 1 սէ՛ կ'աղաչենք քու միաբանութեանդ ա-
ղերսանացը. սրբէ՛ այս ջուրը որ մեղաց խորհրդաւոր
լուացարան մը ըլլայ. և շնորհէ որ այս երեխան որ
հիմայ անոր մէջ պիտի մկրտուի, քու շնորհքիդ
լիութիւնը ընդունի, և միշտ քու հաւատացեալ ու
ընտիր որդիքներուդ թուոյն մէջ գտնուի, մեր Տէր
Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Յետոյ Քահանան իր ձեռքը կ'առնէ երեխան, և
կնքաւայրներուն ու կնքամայրներուն կ'ըսէ.

Օրուցեցէք այս երեխայիս անունը.

Եւ յետոյ անոնց զրուցած անունը կանչելով (թէ որ
ապահովացունեն զինքը որ տղան կրնայ դիմանալ), ինքը
ըստ պատշաճի ու զգուշութեամբ անիկայ ջուրը կը խօթէ՝
ըսելով.

Եւ—Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և
Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն:

Բայց թէ որ տղին տկար ըլլալը իմանայ, բաւական է միայն
անոր վրայ ջուրը թափելը նախայիշեալ խօսքերը ըսելով.

Եւ—Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր, և Որդւոյ, և
Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Ամէն:

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Սենք այս մանուկը Վրիստոսի Հօտին միութեանը մ. ջ կ'ընդունինք, և ան Խաչին (հոս Քահանան տղին ճակատը խաչ մը պիտի շինէ) նշանովը կը կնքենք, որ Համընայ ասկէ ետեւ խաչը ելած Վրիստոսի հաւատքը խոստովանելու, և անոր դրօշակին տակը մեղքին, աշխարհին ու սատանային դէմ քաջութեամբ պատերազմելու. և մինչեւ իր կեանքին վերջը հաւատարիմ զինուոր մը ու Վրիստոսի ծառայ մը ըլլալու. Լ.Պէ. :

Ետքը Քահանան կ'ըսէ .

Տեսնալով հիմայ սիրելի եղբայրներ՝ որ այս մանուկս վերստին ծնած՝ Վրիստոսի Լկեղեցիին մարմնոյն յարեցաւ, գոհութիւն մատուցանենք աւմենակարող Լստուծոյ այս բարերարութիւններուն համար. և ամէնքս մէկ տեղ աղօթք ընենք որ այս մանուկը բոլոր իր կեանքը աս սկզբնաւորութեանը համեմատ անցունէ :

Յետոյ ամէնքը ծնրադրած կ'ըսուի .

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. Վրու Թագաւորութիւնդ գայ. Վրու կալիքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. Սեր ամեն աւուր հացը այսօր տուր մեզի. Լ, և ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ

կը ներենք մեր պարտականներուն . Ի՞նչ մեզ փորձու
թեան մի տանիր , հապա չարէն ազատէ մեզ . Ի՞նչ :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Ո՛վ ա մենողորմ Հայր , բոլորով սրտիւ կը գո
հանանք քենէ , որ հաճոյ թուեցաւ քեզի այս մա
նուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնել տալու ,
որդեկութեամբ անիկայ իբր քու որդիդ ընդունե
լու , ու քու սուրբ Ակեղծեցոյց միութեանը խառնե
լու : Ի՞նչ խոնարհեալ կ'աղաչենք , պարգևէ՞ որ ինքը
մեղքին մեռած ու արդարութեան կենդանի և Քրի
ստոսի հետ իր մահուամբը թաղուած ըլլալով ,
կարող ըլլայ ան հին մարդը խաչելու , ու բոլորովին
մեղաց մարմինը ցնջելու , և որ՝ ինչպէս որ ինքը քու
Որդոյդ մահուանը հաղորդ եղաւ , անանկ ալ իր
յարութեանը մասնակից ըլլայ . որ վերջը բոլոր քու
սուրբ եկեղեցիիդ հետ մէկ տեղ քու յաւիտենական
աբքայութեանդ ժառանգ ըլլայ , մեր Տէր Հիսուս
Քրիստոսի շնորհքովք . Ի՞նչ :

Ետքը ամէնքը կանգնած՝ Քահանան կնքահայրներուն ու
կնքամայրներուն այս Յորդորակը կը կարդայ .

Որչափ որ այս մանուկս ձեր միջնորդութեամբը
խօսք տուած է՝ որ իր երաշխաւորներն էք , սատա
նայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժա
րելու , Ի՞նչու՞ ճոյ հաւատարմութեան և անոր ծառայելու .
պարտիք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի , և ձեր պարտքն

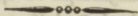
է նայիլ որ այս մանուկս գիտնայ երրորդ ուսման ընդունակ ըլլայ, թէ ինչ երեւելի ուխտ մը, խոստում մը ու դաւանութիւն մը ըրած է ինքը հոս ձեր միջնորդութեամբը : Այլ ինքը աս բաները աղէկ գիտնալու համար պէտք է որ քարոզ ըսելու հրաւիրէք, և մասնաւորապէս հոգ տանիք որ Հաւատամքը, Տէրունական Բռօժքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները գործածական լեզուով սորուի, և բոլոր ան բաները՝ որ քրիստոնեայի մը հոգւոյն փրկութեանը համար հարկաւոր է գիտնալ ու հաւատալ, և որ այս մանուկս առաքինաբար մեծնայ, ու բարեպաշտ և քրիստոնէական վարքով մը ապրի, ամէն առտն միտքը բերելով թէ՛ Մկրտութիւնը մեր դաւանութիւնը մեզի կը ներկայացունէ, որ է՝ մեր Վրդկիչ Քրիստոսի օրինակին հետեւիլ և անոր նմանիլ. որ ինչպէս որ ինքը մեզի համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ. անանկ ալ մենք որ մկրտուեցանք՝ մեղքին մեռած ըլլանք, ու յարութիւն առնենք արդարութեան. մեռցունելով միշտ բոլոր մեր չար ու ապականեալ յօժարութիւնները, և օր ըստ օրէ ամէն տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարքով զարգանանք :

Յետոյ նսեւ կ'ըտէ .

Պարք հոգ տանելու էք որ այս մանուկս Հաւատամքը, Տէրունական Բռօժքը և Տասնաբանեայ Պատուիրանքները գործածական լեզուով սորու-

ծին պէս Լապիսկոպոսին բերուի, որ անկէ գրողմուի-
ու նաև այս բանին համար հրատարակուած Լակե-
ղեցւոյ Վրիստոնէականին մէջ աղէկ վարժուի:

« Լստուծոյ խօսքովը ստուգուած է որ մկրտեալ
« տղաքները ներգործական մեղքը չի գործելէն ա-
« ռաջ երբոր մեռնելու ըլլան, անտարակոյս կը փրո-
« կուին: Սկրտութեան ժամանակը Խաչանիշ սո-
« վորութեան գործածութեանը կասկածը վերցու-
« նելու համար, անոր բացատրութիւնը և անոր պա-
« հուելուն պատճառները երեսներորդ կանոնին մէջ
« կը տեսնուի, որ տուալին անդամ հրատարակուե-
« ցաւ ՈՒՈՒ Թուականին »:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ

ՏՂԼՅՈՅ ԵՌԵՆՁԻՆ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՈՐ ՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄԵՋ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄ

Ամէն թեմի ժողովրդապետները պէտք է որ տուէս տուէս ժողովուրդին իմաց տան , որ տղայոց Մկրտութիւնը իրենց ծննդեանը առաջին կամ երկրորդ կիրակիէն , կամ նոյն միջոցին պատահած Տօն օրէն աւելի չերկարի . բաց 'ի մեծ և օրինաւոր պատճառով մը , որուն որ ժողովրդապետը հաւանութիւն կուտայ :

Նաեւ անոնց իմացունելու էն որ առանց անանկ մեծ ու հարկաւոր պատճառի մը իրենց տղաքը առանձին տուներնուն մէջ չեն կրնար մկրտել տար . բայց երբոր հարկաւորի , ան ժամանակը Մկրտութեան խորհուրդը այս կերպով կը կատարուի :

Նախ և առաջ թող ժողովրդապետութեան Պաշտօնեան (կամ անոր չեղած ժամանակը ուրիշ օրինաւոր Պաշտօնեան) ներկայ գտնուողներուն հետ մէկ տեղ Աստուծոյ աղաչէ , և Տէրունական Աղօթքը ըսէ , և ան Մաղթանքներուն միայն այնչափը՝ որ առաջ հանդիսական Մկրտութեան ժամանակը զուրցուելու համար դրուած էն , որչափ որ ժամանակը ու ներկայ կարօտութիւնը կը պահանջէ : Եւ յետոյ հոն տեղը գտնուողներէն տղին անունը դրուելով , Պաշտօնեան կը թափէ ջուրը անոր վրայ՝ այս խօսքերը ըսելով ,

Եւ—Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր , և Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն անունովը . Ե.Պ.ն :

Յետոյ ամէնքը ծուներ դրած՝ Պաշտօնեան գոհութիւն
կուտայ Աստուծոյ ըսելով ,

Ով ամենողորմ Հայր , բոլորով սրտիւ կը գո-
հանանք քննէ , որ հաճոյ թուեցաւ քեզի այս մա-
նուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնել տալու ,
որդեգրութեամբ անիկայ իբր քու որդիդ ընդունե-
լու , ու քու սուրբ եկեղեցիիդ յարելու : Այս խո-
նարհեալ կ'աղաչենք , պարգեւէ՝ որ ինքը ինչպէս
որ հիմայ քու Որդւոյդ մահուանը հաղորդ եղաւ ,
անանկ ալ իր յարութեանը մասնակից ըլլայ : որ
վերջը բոլոր քու սուրբերուդ հետ մէկ տեղ քու
յաւիտեանական արքայութեանդ ժողանդ ըլլայ , քու
Որդւոյդ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Թող բնաւ չի երկբային՝ որ այս կերպով մկրտուած
տղան օրինաւորապէս ու կատարեալ մկրտուած է , վասն որոյ
պէտք չէ որ կրկին մկրտուի : Բայց թէ որ այս կերպով
մկրտուած տղան ետքը ապրելու ըլլայ , պէտք է որ եկեղեցին
տարուի , ան խորհուրդով՝ որ եթէ նոյն ժողովրդապետու-
թեան Պաշտօնեան մկրտած է նէ ան տղան , միաբանութիւնը
ապահովացունէ առանձին իր բրած մկրտութեանը ճշմարիտ
արարողութեանը վրայ . նոյն ժամանակը Պաշտօնեան այս
կերպով պիտի ըսէ ,

Այս կ'ապահովացունենմ ձեզ որ այս մանուկս ես
ինքս մկրտեցի Արքեպիսկոպոս սահմանած օրինաւոր ա-
րարողութեամբը , այն ինչ ժամանակ և այն ինչ
տեղը այլ և այլ վկաներու պռջին :

Բայց թէ որ մանուկը ուրիշ օրինաւոր Պաշտօնեայէ մը մկրտուած ըլլայ : ան ժամանակը տղին ծնած կամ մկրտուած տեղին Ժողովրդապետը պիտի քննէ ու իմանայ թէ օրինաւորապէս մկրտուած է՝ թէ չէ : Եթէ պատահի որ մանուկը Եկեղեցի տանողները զրուցեն թէ արդէն մկրտուած է , ան ժամանակը Պաշտօնեան եղևօք հարցութիւնը պիտի ընէ՝ ըսելով :

Եւս մանուկը ո՞վ մկրտեց .

Եւս մանուկը մկրտուած ժամանակը ո՞վ կար .

Որովհետեւ ասանկ յետին հարկաւորութեան ժամանակ կրնայ պատահիլ , որ վախով կամ խիստ արտորնօք այս Խորհուրդիս էական մասունքներուն վերաբերեալ պակասութիւն մը ըլլայ , անոր համար կրկին կը հարցունեմ ձեզի ,

Եւս մանուկս ինչո՞վ մկրտուեցաւ .

Եւս մանուկս ի՞նչ խօսքերով մկրտուեցաւ :

Թէ որ Պաշտօնեան մանուկը բերողներուն պատասխաններէն իմանայ , որ ամէն բան ըստ պատշաճի կատարուած է . ան ժամանակը կրկին չի մկրտեր , հապա անիկայ իբր ճշմարիտ քրիստոնէից հօտին մէկը կ'ընդունի՝ ըսելով .

Եւս վկայութեամբ կը զրուցեմ ձեզի , որ այս մանուկիս մկրտութեանը վերաբերեալ ամէն բան աղէկ և ինչպէս որ պէտք է նէ ուղիղ կարգով եղած է . այս մանուկս որ սկզբնական մեղքով և Եւտուծոյ բարկութեամբ ծնած էր , մկրտութեամբ՝ վերածնութեան լուացմամբը հիմայ Եւտուծոյ որդիքներուն և յաւիտենական կենաց ժառանգներուն դասը

կ'ընդունուի . վասն զի մեր Տէրը Հիսուս Վրիստոս
իր շնորհքը ու ողորմութիւնը չի զրկեր աստակ տը-
ղաքներէն , հապա սիրով անոնք իրեն կը կանչէ .
ինչպէս որ սուրբ աւետարանը մեր մխիթարութեա-
նը համար այս կերպով կը վկայէ :

Ս . Աւետարան . Մարի . Ժ . 15 .

Եւ մանր տղաքներ բերին քրիստոսի , որ անոնց
վրայ ձեռք դնէ . բայց աշակերտները կը յանդիմա-
նէին բերողները : Հիսուս երբոր տեսաւ՝ բարկա-
նալով չեխեց անոնք՝ և ըսաւ . թող տուէք ատ մանր
տղոցը որ ինծի գան , ու անոնց արգելք մի ըլլաք .
ինչու որ ատանկներուն է աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը : Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . ով որ աստուծոյ
թագաւորութիւնը պզտի տղի մը պէս չընդունիր ,
ան հոն չի պիտի մտնայ : Եւ անոնք գիրկը առաւ ,
ձեռքը անոնց վրայ դրաւ , և օրհնեց անոնք :

Աւետարանը կարդացուելէն ետքը . Պաշտօնեան Աւետա-
րանի խօսքերուն վրայ այս համառօտ Յորդորակը կ'ըսէ .

Մերելիներ՝ դուք աս աւետարանի մէջի մեր Վրկիչ
Հիսուս Վրիստոսի խօսքերը լսեցիք , որ ինքը հը-
րաման ըրաւ ան տղաքները իրեն բերուելու . ինչ-
պէս յանդիմանեց անոնք՝ որ անոնց երթալը կ'ար-
գիլէին . ինչպէս կը յորդորէր ամէնքը՝ որ անոնց
անմեղութեանը հետեւին : Վուրք աղէկ կը տեսնաք
թէ ինչպէս իր արտաքին շարժմունքովը ու գործքովը

իր աննայ վրայ ունեցած բարի կամքը յայտնեց, ինչու որ անոնք գիրկը առաւ, ձեռքը անոնց վրայ դրաւ, ու օրհնեց անոնք: Աստի՛ մի երկրայիք, հապա հաստատաբար հաւատացէք, որ ինքը նոյնպէս պիւրով ընդունեց այս ներկայ գտնուող երեխան, որ ինքը իր ողորմութեան բազուկներովը գրկեց անիկայ, և (ինչպէս որ իր սուրբ պատգամովը խօսք տուած է) յաւիտենական կենաց օրհնութիւնը պիտի շնորհէ անոր, և իր անվախճան թագաւորութեանը հաղորդ պիտի ընէ անիկայ: Այսն որոյ մեր երկնաւոր Հօրը այս տղիս վրայ ունեցած սէրը ճանչնալով, որ Յիսուս Քրիստոս իր Աղբոյն ձեռքովը ցըցուց, հաւատարմութեամբ անոր գոհութիւն մատուցանենք ու ջերմեռանդութեամբ ան Աշտեղը ըսենք, որ Տէրը ինքը մեզի սորվեցուց:

Այլ մեր Հայրը՝ որ երկինքն էս, քու անունդ սուրբ ըլլայ, Քու թագաւորութիւնդ գայ, Քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ: Սեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի, Լը ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն, Լը մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ, Լմէն:

Լմենակարող և յաւիտենական Լստուած՝ երկնաւոր Հայր, մենք խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի, որ հաճեցար մեզ քու շնորհք-

իդ գիտութեանը և քու վրագ հաւատք ունենալու
կանչելու . Ըճեցուր այս գիտութիւնը , և միշտ հաս-
տատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը : Պարգեւէ այս
երեսայիս քու Սուրբ Հոգիդ , որ ինքը վերստին ծը-
նած ու յաւիտենական կենաց ժառանգ եղած , կա-
րող ըլլայ : Զիսուս Վրիստոսի շնորհքովը չարու-
նակ քեզի ծառայելու , և քու խոստմանդ ժամանե-
լու , քու Որդւոյդ մեր Տէր Զիսուս Վրիստոսի շը-
նորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի և
Սուրբ Հոգւոյն հետ , հիմայ ու յաւիտեան . ԸՊԷ :

Յետոյ Քահանան տղին անունը կը հարցունէ . Կնքա-
հայրները ու Կնքամայրները անոր անունը զրուցիլէն ետեւ՝
Պաշտօնեան կ'ըսէ .

Կը հրաժարի՞ս դուն այս երեսայիս տեղը սա-
տանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն , աշ-
խարհի ունայն շքեղութենէն ու փառքէն , բոլոր ա-
նոր անյագ ցանկութիւններովը , ու մարմնոյն հեշ-
տութիւններովը . անանկ որ անոնց չի հետեւիս , ու
ոչ ալ անոնցմով յափշտակուիս :

Պապասխանի . Ես բոլորէն կը հրաժարիմ :

Պաշտօնեան . Կը հաւատամ՞ս դուն երկնի ու երկրի
Ստեղծող Ըմենակարող Հօր Ըստուծոյ .

Եւ մեր Տէր Զիսուս Վրիստոսի՝ իր միածին
Որդւոյն , որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ . Սարիամ
Կուսէն ծնաւ , պոնտացի Պիղատոսի դատաւորու-
թեան ժամանակը չարչարուեցաւ , խաչուեցաւ , մե-
ռաւ ու թաղուեցաւ . դժոխքը իջաւ , ու երրորդ օ-

րը նորէն յարութիւն առաւ . և զինքը ելաւ , ու Մ-
մենակարող Հօր Մտուծոյ աջ կողմը նստաւ . և
անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդա-
նինները ու մեռելները դատելու :

Եւ կը հաւատամ զուն Սուրբ Հոգին , ընդ-
հանրական սուրբ Եկեղեցւոյն , Սուրբերուն հա-
ղորդութեանը , մեղաց թողութեանը , մարմինին
յարութեանը , և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական
կեանքին :

Պապ . Եւս սա ամէնուն հաստատութեամբ կը
հաւատամ :

Պաշ . Ուրեմն՝ Մտուծոյ սուրբ կաթը և իր
պատուիրանքները հնազանդութեամբ պիտի պա-
հե՞ս , ու մինչեւ քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ
պիտի քալե՞ս :

Պապ . Եւ՛ր , պիտի պահեմ ու քալեմ :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Սենք այս մօնուկը Վրիստոսի Հօտին միու-
թեանը մէջ կ'ընդունինք , և ան Խաչին (հոս Քա-
հանան տղին ճակատը խաչ մը պիտի շինէ) նշանովը կը
կնքենք , որ չամբնայ ասկէ ետեւ խաչուած Վրիս-
տոսի հաւատքը խոստովանելու , և անոր դրօշակին
տակը մեղքին , աշխարհին ու սատանային դէմ քա-
ջութեամբ պատերազմելու . և մինչեւ իր կեանքին
վերջը հաւատարիմ զինուոր մը ու Վրիստոսի ծա-
ռայ մը ըլլալու . Եւն :

Ետքը Քահանան կ'ըսէ .

Տեսնալով Հիմայ սիրելի եղբայրներ՝ որ այս մանուկս վերստին ծնած՝ Վրիստոսի Ակեղեցիին մարմնոյն յարեցաւ, գոհութիւն մատուցանենք աւ մենակարող Աստուծոյ այս բարերարութիւններուն համար. և ամէնքս մէկ տեղ աղօթք ընենք որ այս մանուկը բոլոր իր կեանքը աս սկզբնաւորութեանը համեմատ անցունէ :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Այլ ամենողորմ Հայր, բոլորով սրտիւ կը գոհանանք քննէ, որ հաճոյ թուեցաւ քեզի այս մանուկս քու Սուրբ Հոգւովդ վերստին ծնել տալու, որդեգրութեամբ անիկայ իբր քու որդիդ ընդունելու, ու քու սուրբ եկեղեցւոյդ միութեանը խառնելու: Եւ խոնարհեալ կ'աղաչենք, պարգեւէ՛ որ ինքը մեղքին մեռած ու արդարութեան կենդանի և Վրիստոսի հետ իր մահուամբը թաղուած ըլլալով, կարող ըլլայ ան հին մարդը խաչելու, ու բոլորովին մեղաց մարմինը ջնջելու. և որ՝ ինչպէս որ ինքը քու Արգոյդ մահուանը հազորդ եղաւ, անս'նկ ալ իր յարութեանը մասնակից ըլլայ. որ վերջը բոլոր քու սուրբ եկեղեցիիդ հետ մէկ տեղ քու յաւիտենական արքայութեանդ ժառանգ ըլլայ, մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

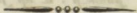
Ետքը ամէնոր կանգնած՝ Քահանան Անբաճայրներուն ու
կնքամայրներուն այս Յորդորակը կը կարգայ .

(Արչափ որ այս մանուկս ձեր միջնորդութեամբը
խօսք տուած է՝ որ իր երաշխաւորներն էք , սատա-
նայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժա-
րելու , Լստուծոյ հաւատալու և անոր ծառայելու ,
պարտիք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի , և ձեր
պարտքն է նայիլ որ այս մանուկս գիտնայ երբոր
ուսման ընդունակ ըլլայ , թէ ինչ երեւելի ուխտ
մը , խոստում մը ու դաւանութիւն մը ըրած է ինքը
հոս ձեր միջնորդութեամբը : Եւ ինքը աս բաները
աղէկ գիտնալու համար պէտք է որ քարոզ լսիլու
հրաւիրէք , և մասնաւորապէս հոգ տանիք որ Հա-
ւատամբը , Տէրունական Եղօթքը և Տասնաբանեայ
Պատուիրանքները գործածական լեզուով սորուի ,
և բոլոր ան բաները՝ որ քրիստոնեայի մը հոգւոյն
փրկութեանը համար հարկաւոր է գիտնալ ու հա-
ւատալ , և որ այս մանուկս առաքինաբար մեծնայ ,
ու բարեպաշտ և քրիստոնէական վարքով մը ապրի ,
ամէն ատեն միտքը բերելով թէ՝ մկրտութիւնը մեր
դաւանութիւնը մեզի կը ներկայացունէ , որ է՝ մեր
Փրկիչ Վրիստոսի օրինակին հետեւիլ և անոր նը-
մանիլ . որ ինչպէս որ ինքը մեզի համար մեռաւ ու
յարութիւն առաւ , անս'նկ ալ մենք որ մկրտուե-
ցանք՝ մեղքին մեռած ըլլանք , ու յարութիւն առ-
նենք արդարութեան . մեռցունելով միշտ բոլոր մեր
չար ու ապականեալ յօժարութիւնները , և օր ըստ

օրէ՛ ամէն տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարք-
ով զարգանանք :

Բայց թէ որ տղան եկեղեցի տանողները Քահանային
հարցմանը անանկ անստոյգ պատասխան տան , որ Հօր , և
Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն անունովը տղին ջուրով մկրտուիլը
յայտնի չիմացուի , (որոնք Մկրտութեան էական մասունքներն
են) , ան ժամանակը նախակարգեալ ազայոց Հանդիսական
Մկրտութեան կերպովը Քահանան պէտք է որ անիկայ մկրտէ ,
միայն այս տարբերութեամբ որ մանուկը մկրտութեան ա-
ւազանը խօթած ժամանակը , այս խօսքերը պիտի ըսէ ,

Ո՛ւէ որ դուն արդէն մկրտուած չես . Ի՛նչ
կը մկրտեմ բեզ Հօր , և Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն
անունովը . Ի՛նչ :

ԱՄԷՆ

ՉԸՓԵՀԵՄՆԵՐՈՒՆ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆԸ

ՈՐ ԻՆՔԻՐԵՆՈՒՆ ԿՐՆԱՆ ՊԵՏԱՍԻԱՆԵԼ

Երբոր չափահաս մարդիկ մկրտուելու ըլլան, անոնց ծնողքները կամ ուրիշ խոհական անձինք դո՛ւնէ չարաթ մը առաջ պարտին Եպիսկոպոսին ծանուցանել, կամ անոր՝ որ նոյն գործքին համար Եպիսկոպոսը ընտրած է. որպէս զի պարտուպատշաճ հոգաբարձութեամբ Քրիստոնէական կը բօնքին վերաբերեալ հարկաւոր սորուելիքներուն բաւական հմտութիւն ունենալը քննուի. և որ յորդորուին ինքրդինքնին պատրաստելու աղօթքով ու ծովապահութեամբ այս սուրբ խորհուրդը ընդունելու:

Եւ թէ որ ընդունակ սեպուելու ըլլան, ան ժամանակը կնքահայրները ու կնքամայրները (որոշուած կիրակի կամ Տօնի օրը, ժողովուրդին հաւքուած ժամանակը) պատրաստ ըլլան մկրտութեան աւազանին առջին բերելու անիկայ, ան միջապէս Աւտուան կամ Իրիկուան Աղօթքին երկրորդ Ընթերցուածքէն ետեւ, ինչպէս որ Ժողովդապետը իր խոհականութեամբը յարմար կը դատէ:

Մկրտուելու անձինքները հոն կանգնած, Քահանան կը հարցունէ թէ՛ իրեն բերուած անձինքները մկրտուած են, թէ չէ. թէ որ չէ պատասխանուի, ան ժամանակը Քահանան այս կերպով կ'ըսէ.

Այի՛րեւիներ՝ որովհետեւ բոլոր մարդիկ մեղքով կը յղանան ու կը ծնանին, (և ան որ մարմինէ ծնած է,

մարմին է), և անոնք որ մարմինով են կարող չեն
 Լ'ստուծոյ հաճոյ ըլլալու, հապա մեղքի մէջ կ'ապ-
 րին, անհամար գործնական օրինազանցութիւններ
 ընելով, և որովհետեւ մեր փրկիչը Վրիստոս կ'ը-
 սէ, մէկը չի կրնար Լ'ստուծոյ արքայութիւնը մտնալ
 մինչեւ որ նորածնեալ՝ ջուրով ու Սուրբ Հոգւով
 վերստին չի ծնանի. կ'աղաչեմ ձեզի որ Հօր Լ'ս-
 տուծոյ օգնութիւնը խնդրէք մեր Տէր Հիսուս Վր-
 իստոսի շնորհքովը, որ իւր անբաւ ողորմութեամբը
 այս մարդոցը ան բանը շնորհէ, որ բնական զօրու-
 թիւնով կարող չեն ձեռք ձգելու, որ ջուրով ու
 Սուրբ Հոգւով մկրտուին, և Վրիստոսի սուրբ Լ-
 կեղեցիին մէջ ընդունուին, ու անոր կենդանի ան-
 դամներ ըլլան :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Եզոթենք .

(Հոս բոլոր Միաբանութիւնը ծունկի վրայ պիտի գայ .)

Լ'մենակարող և յաւիտենական Լ'ստուած, որ
 քու անբաւ ողորմութեամբդ՝ Լոյնահապետը բոլոր իր
 ընտանիքովը տապանակին մէջ ազատեցիր ջուրով
 կորսուելէն, ու նաև իսրայէլի որդիքներուն քու Ժո-
 ղովուրդիդ ապահով առաջնորդեցիր կարմիր ծո-
 վուն մէջ, անով քու սուրբ Սկրտութիւնդ ցըցու-
 նելով, և Հիսուս Վրիստոս քու սիրելի Որդւոյդ
 Հորդանան գետը մկրտուելովը ջուրը սրբացուցիր,

որ մեղաց խորհրդաւոր լուացում մը ըլլայ , Ա'աղա-
 չենք քու անբաւ ողորմութեանդ համար՝ որ գթու-
 թեալք այս քու ծառաներուդ վրայ նայիս , լուսա-
 անոնք ու սրբես Սուրբ Հոգւով , որ անոնք քու
 բարկութենէդ ազատած Վրիստոսի Ազնկեցիին
 տապանակին մէջ ընդունուին , և հաւատքով հաս-
 տատ , յոյսով զուարթ ու սիրով արմատ կապած՝
 կարող ըլլան այս ախտալից աշխարհիս ալիքները ա-
 նանկ անցունելու , որ վերջը անվախճան կենաց եր-
 կիրը հասնին , հոն քեզի հետ թագաւորելու յաւի-
 տեանս յաւիտենից , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի
 շնորհքովը . Ամէն :

Ամենակարող Աստուած անմահութեան , ամէն
 կարօտեալներուն թիկունքը , ամէն օգնութեան հա-
 մար քեզի դիմողներուն օգնականը , հաւատա-
 ցեալներուն կեանքը և ննջեցելոց յարութիւնը ,
 Ա'աղաչենք այս մարդոցը համար , որ քու սուրբ
 Ազրտութեանդ գալով իրենց մեղացը լճողութիւն
 ընդունին հոգեւոր վերածնութեամբ : Անդունէ ա-
 նոնք ու Տէր , ինչպէս որ քու սիրելի Որդւոյդ ձեռ-
 քովը խօսք տուած ես՝ ըսելով . խնդրեցէք ու ձեզի
 պիտի տրուի , փնտռեցէք ու պիտի գտնաք , չալեցէք
 ու ձեզի պիտի բացուի . Այնպէս պարգեւէ հիմա
 մեզի՝ որ կը խնդրենք . գտնա՛ք՝ ինչ որ կը փնտը-
 ւենք . բաց մեզի դուռը՝ որ կը չալենք . որպէս զի այս
 մարդիկը քու երկնային լուացմանդ անվախճան օրհ-

նութիւնը վայելեն , և քու յաւիտենական արքայութեանդ ժամանեն , որ խոստացար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջնորդութեամբը . Եօն :

Յետոյ Ժողովուրդը ոտքի վրայ կ'ելէ , և Քահանան կ'ըսէ .

Լսեցէք Ս . Հօհաննէս Լւեւարանչին խօսքերը , երրորդ գլխոյն առաջին համարէն սկսելով .

Փարիսեցիներէն մէկ մարդ մը կար՝ նիկողեմոս անունով , հրէից մէկ իշխանը : Լսիկայ գիշերանց իրեն քովը եկաւ՝ և ըսաւ անոր . ռաբբի՛ գիտենք որ դուն աստուծոյ վարդապետ եկած ես . ինչու որ մէկը կարող չէ ատ հրաշքները ընել՝ որ դուն կ'ընես , թէ որ աստուած անոր հետ չըլլայ : Պատասխան տուաւ յիսուս՝ և ըսաւ անոր . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ քեզի . թէ որ մէկը նորէն չի ծնանի , աստուծոյ արքայութիւնը չի կրնար տեսնալ : Նիկողեմոս ըսաւ անոր . ի՞նչպէս մարդ մը կրնայ ծնանիլ , որ ինքը ծեր է . կարելի բան է որ նորէն իր մօրը փորը մտնայ ու ծնանի : Պատասխան տուաւ յիսուս և ըսաւ . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ քեզի . թէ որ մարդ մը ջուրէն ու հոգիէն չի ծնանի , չի կրնար աստուծոյ արքայութիւնը մտնալ : Եւ ասն զի մարմինէն ծնածը մարմին է , ու հոգիէն ծնածը հոգի է : Ղուն մի զարմանար որ քեզի ըսի . պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ : Ինչու որ հովը ուր որ ուզէ կը փչէ , և ասոր ձայնը կը լսես . բայց չես գիտեր թէ ան ուսկից

կուգայ, կամ ո՛ւր կ'երթայ, ասանկ ալ հոգիէն լու-
րոր ծնածները :

Ասկէ ետեւ այս հետեւեալ Յորդորակը կը կարգայ .

Սիրելիներ՝ այս աւետարանիս մէջի մեր Վրկիչ
Յիսուս Քրիստոսի բացարձակ խօսքը լսեցիք, թէ
ո՞վ որ Յուդէն ու Հոգիէն չի ծնանի, չի կրնար Լս-
տուծոյ արքայութիւնը մտնալ : Լսաա ուրեմն կրնաք
տեսնալ այս Խորհուրդիս մեծ հարկաւորութիւնը,
որ ժամանակ որ կարելի ըլլայ ընդունելու : Եւ ան-
միջապէս երկինքը համբառնալէն առաջ (ինչպէս
որ կը կարգանք Ս. Սարկոս Լսեաւարանչի վերջին
գլխուն մէջ) իր աշակերտներուն պատուիրեց ըսե-
լով . գացէք բոլոր աշխարհ, ու քարոզեցէք աւետա-
րանը ամէն արարածներուն : Ս'վ որ կը հաւատայ
ու կը մկրտուի՝ պիտի փրկուի . և ո՞վ որ չի հաւատար՝
պիտի դատապարտուի : Արն որ մեր անկէ ընդունած
ան մեծ բարութիւնը կը յայտնէ մեզի : Եւս պատ-
ճառաւ Պետրոս առաքեալ երբ որ առաջին անգամ
Լսեաւարանը քարոզած ժամանակը շատերուն սիր-
տը ելաւ, և թէ իրեն և թէ միւս առաքեալներուն
ըսին՝ մարդիկ ու եղբայրներ ի՞նչ ընենք, ինքը պա-
տասխան տուաւ և ըսաւ անոնց . ապաշխարեցէք ու
ամէն մէկերնիդ մկրտուեցէք մեղաց թողութեան
համար, և Սուրբ Հոգւոյն պարգեւը կ'ընդունիք :
Ս' ասն զի խոստումնքը ձեզի և ձեր որդիքներուն է,
և բոլոր ան հետու եղողներուն, որչափ որ մեր Տէր

Ըստուածը պիտի կանչէ : Եւ ուրիշ շատ խօսքերով
կը յորդորէր անոնք ըսելով . զգուշացէ՛ք այս մո-
լորած ազգէն : Ասան զի (ինչպէս որ նոյն առա-
քեալը ուրիշ տեղ մ'ալ կը վկայէ) մկրտութիւնը
անգամ հիմայ մեղ կը փրկէ (չէ թէ մարմնոյ աղտե-
ղութիւնը մաքրելով , հապա Ըստուծոյ առջին բարի
խղճմտանքի մը վկայութիւնը) : Հիսուս Վրիստոսի
յարութեամբը : Ուստի մի երկբայիք , հապա հաս-
տատ հաւատացէ՛ք որ ինքը սիրով պիտի ընդունի
այս ներկայ անձինքները , թէ որ ճշմարտապէս զըղ-
ջան ու հաւատքով իրեն մօտենան . որ ինքը անոնց
մեղքին թողութիւն պիտի տայ , Հոգւոյն Որբոյ
պարգեւը անոնց պիտի շնորհէ , յաւիտենական կե-
նաց երջանկութեանը արժանաւոր և իր անվախճան
թագաւորութեանը հաղորդ պիտի ընէ : Ուստի մեր
երկնաւոր Հօրը այս անձինքներուն վրայ ունեցած
սէրը ճանչնալով , որ Հիսուս Վրիստոս իր Որդւոյն
ձեռքովը ցըցուց , հաւատարմութեամբ ու ջերմե-
ռանգ սրտով շնորհակալութիւն մատուցանենք ը-
սելով ,

Ըմենակարող և յաւիտենական Ըստուած՝ երկ-
նաւոր Հայր , մենք խոնարհ սրտով գոհութիւն կը
մատուցանենք քեզի , որ հաճեցար մեզ քու շնորհք-
իդ գիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու
կանչելու . Ըճեցողը այս գիտութիւնը , և միշտ հաս-
տատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը : Պարգեւէ՛ այս

անձինքներուն քու Սուրբ Հոգիդ՝ որ վերադին ծընանին , ու յաւիտենական փրկութեան ժառանգըլան , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն :

Յետոյ Քահանան մկրտուելու անձինքներուն այս կերպով կ'ըսէ .

Արեւելներ՝ որ սուրբ Աղրտութիւնը ընդունելու համար փափաքով հոս եկած էք , լսեցիք թէ ինչպէս միաբանութիւնը աղօթք ըրաւ որ մեր Տէրը Հիսուս Վրիստոս բարեհաճի ձեզ ընդունելու ու օրհնելու , ձեր մեղքերէն ձեզ ազատելու , և ձեզի երկնից թագաւորութիւնը ու յաւիտենական կեանքը տալու : Լսեցիք նաև որ մեր Տէրը Հիսուս Վրիստոս իր սուրբ խօսքովը խօսք տուած է ամէն խնդրածնիս մեզի շնորհելու . որ նոյն խոստումը իր կողմանէ հաստատաբար կը պահէ ու կը կատարէ :

Ուստի՝ Վրիստոսով այս խոստմունքը ըլլալէն ետքը , պէտք է որ դուք ալ ձեր կողմանէ հաւատարմութեամբ խօսք տաք ձեր վկաներուն և այս միաբանութեանը առջին , որ դուք կը հրաժարիք սատանայէն ու ամէն անոր խաբէութիւններէն , և հաստատութեամբ կը հաւատաք Աստուծոյ սուրբ խօսքերուն , և հնազանդութեամբ կը պահէք իր պատուիրանքները :

Յետոյ Քահանան մկրտուելու անձինքներուն ամէն մէկին առանձին կը հարցունէ այս հետագայ խնդիրները .

Խնդիր . Կը հրաժարի՞ս դուն սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն , աշխարհի ունայն չքեղութենէն ու փառքէն , ամէն անոր անյագ ցանկութիւններովը , ու մարմնոյն հեշտութիւններովը . անանկ որ անոնց չի հետեւիս , ու ոչ ալ անոնցմով յաիշտակուիս :

Պատասխանի . Ես բոլորէն կը հրաժարիմ :

Խնդ . Կը հաւատամ՞ս դուն երկնի ու երկրի Ստեղծող Լմենակարող Հօր Լստուծոյ .

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՞ իր միածին Որդւոյն . որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ . Սարիամ Կուսէն ծնաւ , պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ , խաչուեցաւ , մեռաւ ու թաղուեցաւ . դժոխքը իջաւ , ու երբորդ օրը նորէն յարութիւն առաւ . երկինքը ելաւ , ու Լմենակարող Հօր Լստուծոյ աջ կողմը նստաւ . և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու :

Եւ կը հաւատամ՞ս դուն Սուրբ Հոգիին , ընդհանրական սուրբ Եկեղեցւոյն , Սուրբերուն հաղորդութեանը , մեղաց թողութեանը , մարմինին յարութեանը , և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին :

Պատ . Ես սոս ամէնուն հաստատութեամբ կը հաւատամ :

Իսնդ . Կուղե՞ս դուն այս հաւատքովը մկրտուիլ .

Պատ . Ըն է իմ փափաքս :

Իսնդ . Ուրեմն՝ Ըստուծոյ սուրբ կապքը և իր պատուիրանքները հնազանդութեամբ պիտի պահե՞ս , ու մինչեւ քու կեանքիդ վերջը անոնց մէջ պիտի քալե՞ս .

Պատ . Ըստուծոյ օգնականութեամբը պիտի ջանամ անանկ ընելու :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Ո՛վ ամենողորմ Ըստուած , շնորհէ որ այս անձինքներուն մէջի հին Ըդամը անանկ թաղուի , որ անոնց մէջ ան նոր մարդը յարութիւն առնէ . Ըմն :

Շնորհէ որ բոլոր անոնց մարմնական հեշտութիւնները մեռնին , և հոգիին վերաբերեալ ամէն բան կենդանի մնայ ու աճի . Ըմն :

Շնորհէ որ անոնք կարողութիւն ու զօրութիւն ունենան յաղթելու . և սատանան , աշխարհը ու մարմինը նուաճելու . Ըմն :

Շնորհէ որ հիմայ հոս մեր սպասաւորութեամբը ու պաշտօնովը քեզի ընծայուածները երկնային առաքինութիւններով զարդարուին , ու յաւիտեան վարձատրուին քու ողորմութեամբդ ո՛վ Տէր ամենօրհնեալ Ըստուած , որ կենդանի ես և ամէնուն խնամակալը , միշտ և յաւիտեան . Ըմն :

Լ՝մենակարող և յաւիտենական Լ՝ստուած , որ
 Յիսուս Վրիստոս քու սիրելի Որդիդ մեր մեղացը
 քառութեանը համար իր անգին կողէն ջուր ու ա-
 րիւն թափեց , և իր աշակերտներուն հրաման ըրաւ
 որ երթան ու բոլոր ազգերը սորվեցընեն , ու Հօր ,
 և Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն անունովը անոնք մկրդ-
 տեն . լսէ՛ կ'աղաչենք քու միաբանութեանդ աղեր-
 սանացը . սրբէ այս ջուրը որ մեղաց խորհրդաւոր
 լուացարան մը ըլլայ . և շնորհէ որ հիմայ անով մը-
 կրթուելու անձինքները քու շնորհքիդ լիութիւնը
 ընդունին , և միշտ քու հաւատացեալ ու ընտիր որ-
 դիքներուդ թուոյն մէջ գտնուին , մեր Տէր Յիսուս
 Վրիստոսի շնորհքովը . Լ՝Պէն :

Յետոյ Քահանան մկրտուելու անձինքներուն ամէն
 մէկին ալ ձեռքէն բռնելով , և իր ընտրողութեամբը յար-
 մարապէս աւաղանին քովը կայնեցունելով , անունը պիտի
 հարցունէ Կնքահայրներուն ու Կնքամայրներուն . ու ետքը
 ջուրը պիտի խօթէ անիկայ , կամ վրան պիտի թափէ ըսելով ,

Եւ—Ես կը մկրտեմ քեզ Հօր , և Որդւոյ , և
 Սուրբ Հոգւոյն անունովը . Լ՝Պէն :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Սենք այս անձը Վրիստոսի Հօտին միութեանը
 մէջ կ'ընդունինք , և ան Խաչին (հոս Քահանան մկրդ-
 տուած մարդուն ճակատը խաչ մը պիտի շինէ) նշանովը կը
 կնքենք , որ չամբընայ ասկէ ետեւ խաչը ելած Վրիս-
 տոսի հաւատքը խոստովանելու , և անոր դրօշակին

տակը մեղքին , աշխարհին ու սատանային դէմ՝ քաջութեամբ պատերազմելու . և մինչեւ իր կեանքին վերջը հաւատարիմ զինուոր մը ու Վրիստոսի ծառայ մը ըլլալու . Լ.Պէն :

Ետքը Քահանան կ'ըսէ .

Տեսնալով հիմայ սիրելի եղբայրներ՝ որ այս անձինքները վերստին ծնած՝ Վրիստոսի Լակեղեցիին մարմնոյն յարեցան , գոհութիւն մատուցանենք ամենակարող Եստուծոյ այս բարերարութիւններուն համար . և ամէնքս մէկ տեղ աղօթք ընենք որ այս անձինքները բոլոր իրենց կեանքը աս սկզբնաւորութեանը համեմատ անցունեն :

Յետոյ ամէնքը ծնրադրած՝ Տէրունական Աղօթքը կ'ըսուի .

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ սուրբ ըլլայ . Վրս թագաւորութիւնդ գայ . Վրս կամփդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ . Ս'եր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի . Լա ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Լա մեզ փորձութեան միտանիր , հապա չարէն ազատէ մեզ . Լ.Պէն :

Ո՛վ երկնաւոր Հայր , խոնարհ սրտով գոհութիւն կը մատուցանենք քեզի , որ հաճեցար մեզ քու շնորհքիդ գիտութեանը և քու վրադ հաւատք ունենալու կանչելու . Լ.ճեցնէր այս գիտութիւնը , և

միշտ հաստատ պահէ այս հաւատքը մեր մէջը : Պարգևէ՛ք ու Սուրբ Հոգիդ այս անձինքներուն , որ հիմայ վերստին ծնած , ու յաւիտենական յիրկութեան ժառանգ եղած՝ կարող ըլլան մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը շարունակ քեզի ծառայելու , և քու խոստմանցդ ժամանելու , քու Որդւոյդ մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է ու կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ ու յաւիտեան . Ամէն :

Յետոյ ամէնքը ոտքի վրայ կանգնած՝ Քահանան այս հետեւեալ Յորդորակը կ'ըսէ , առաջ կ'հրահայրներուն և կ'հրամայրներուն խօսելով .

Որչափ որ այս անձինքները ձեր առջիւր խօսք տուին սատանայէն ու բոլոր անոր խաբէութիւններէն հրաժարելու , Աստուծոյ հաւատալու և անոր ծառայելու . պարտիք յիշել որ ձեզի կը վերաբերի , և ձեր պարտքն է անոնց միտքը ձգել թէ ինչ երեւելի ուստ մը , խոստում մը ու դաւանութիւն մը ըրած են այս միաբանութեանս և մանաւանդ ձեր առջին , որ իրենց ընտիր վկաններն էք : Պարտական էք նաեւ աւոնք խրատել , որ մեծ ջանք ունենան Աստուծոյ սուրբ Խօսքին մէջ անսխալ կը թուելու , որ անանկ մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը ու գիտութեամբը զարգանան , և այս աշխարհիս մէջ զգաստութեամբ , արդարութեամբ ու աստուածապաշտութեամբ ապրին :

Եւ յետոյ նոր մկրտութեան իրաւ

(Եւ դուք որ մկրտուելով Վարիստոսը զգեցաք, ձեզի կը վերաբերի ու նաև ձեր պարտքն է իստա Վարիստոսի հաւատքովը որդիք Մատուծոյ և որդիք լուսոյ ըլլալով, որ ձեր բրիստոնէական կոչմանը համեմատ ապրիք, և ինչպէս որ լուսոյ որդիքներուն կը վայլէ. ամէն ատեն միտք բերելով թէ՛ մկրտութիւնը մեր դաւանութիւնը մեզի կը ներկայացունէ, որ է՝ մեր Փրկիչ Վարիստոսի օրինակին հետեւիլ և անոր նմանիլ. որ ինչպէս որ ինքը մեզի համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ, անանկ ալ մենք որ մը կըրտուեցանք՝ մեզքին մեռած ըլլանք, ու յարութիւն առնենք արդարութեան. մեռցունելով միշտ բոլոր մեր չար ու ապականեալ յօժարութիւնները, և օր ըստ օրէ ամէն տեսակ առաքինութիւնով ու սուրբ վարքով զարգանանք:

Այս կերպով մկրտութեան անձը որչափ որ կարելի է մկրտութենէն ետեւ շուտով սարսի Եպիսկոպոսէն դուրս գալ, որ կարող ըլլայ ամենատուրը Հաղորդութեան խորհուրդը ընդունելու:

Թէ որ չի մկրտութեան անձինքները ՀափաՀա ըլլալէն առաջ մկրտուելու բերուելու ըլլան, որ ինքիբնեուն բաւականութիւն չունին պատասխան տալու, կընայ Տղայոց Հանգիստական մկրտութեան Կանոնը գործածուիլ, կամ (Եթէ փոքան գիտմանակ) Առանձին Մկրտութեան Կանոնը, միայն (Մանուկ բառը Տղի կամ Անձի) փոխելով. ինչպէ՞ս որ հարկը կը պահանջէ:

ՎԵՐԳԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՐ ԵՄ

ՈՐ Է ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՈՐ
ԱՄԷՆ ՄԵԿ ԱՆՁ ՊԱՐՏԻ ՍՈՐՈՒՄԼ ԴՐՈՇՄԻ
ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԵՊԻՍԿՈՍ
ՊՈՍԻՆ ԲԵՐՈՒԵԼԷՆ ԱՌԱՋ

Հարց. Ընունդ ի՞նչ է.

Պատ. Ը—:

Հարց. Ըստ անունը քեզի ո՞վ դրաւ .

Պատ. Կնքահայրներս ու Կնքամայրներս իմ մը-
կըրտութեանս ժամանակը, որով Վրիստոսի ան-
դամ եղայ, Ըստուծոյ որդի, և երկնից արքայու-
թեանը ժառանգ :

Հարց. Ըն ժամանակը Կնքահայրներդ ու Կնք-
ամայրներդ քեզի համար ի՞նչ ըրին .

Պատ. Իմ անուամբս իրեք բանի խօսք տուին և
ուխտ ըրին : Պինտ առաջ՝ որ հրաժարիմ սատանայէն
ու ըլլոր անոր խաբէութիւններէն . այս չար աշխար-
հիս փառասիրութենէն ու ունայնութենէն . և ըս-
լոր մարմնոյ մեղանչական ցանկութիւններէն : Երկ-
րորդ՝ որ հաւատամ Վրիստոնէական Հաւատոյ ա-
մէն մասերուն : Երրորդ՝ որ հնազանդիմ Ըստուծոյ
սուրբ կամքին ու պատուիրանքներուն . և մինչեւ
իմ կեանքիս վերջը անոնց մէջ քալեմ :

Հարց. Պարտականութիւն չունին արդեօք ամէն ան բաներուն հաւատարմութիւն և անոնք կատարելու, որ անոնք քեզի համար խօսք տուած են .

Պատ. Եւրոպայի, արդարեւ ունիմ, և Եւրոպայի օգնականութեամբը այնպէս կ'ուզեմ ընել : Եւ բոլորով սրտիւ կը գոհանամ մեր երկնաւոր Հօրմէն, որ մեր Վրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը իս այս փրկութեան վիճակին կանչեց : Եւ կ'աղաչեմ Եւրոպայի որ ինծի իր շնորհքը պարգեւէ, որ կարող ըլլամ մինչեւ իմ կեանքիս վերջնոյն վիճակին մէջ քալելու :

Հարց. Օրուցէ քու Հաւատքիդ Սասունքները .

Պատ. Եւ կը հաւատամ երկնի ու երկրի Ստեղծող Եւրոպայի Հօր Եւրոպայի .

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի իր միածին Որդւոյն, որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ . Սարիամ Կուսէն ծնաւ, պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ . դժոխքը իջաւ, ու երրորդ օրը նորէն յարութիւն առաւ . երկինքը ելաւ, ու Եւրոպայի Հօր Եւրոպայի աջ կողմը նստաւ . և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու :

Եւ կը հաւատամ Սուրբ Հոգիին, ընդհանրական սուրբ Եկեղեցիին, Սուրբերուն հաղորդութեանը, մեղաց թողութեանը, մարմինին յարու-

թեանը, և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին .

Լճէն :

Հարց . Եւս քու հաւատքիդ Սասունքներէն գլխաւորաբար ի՞նչ կը սորուիս .

Պատ . Եւս և առաջ կը սորուիմ հաւատալ Հօր Լստուծոյ, որ իս ու բոլոր աշխարհը ստեղծեց .

Երկրորդ՝ Լստուծոյ Որդւոյն, որ եկաւ իս ու բոլոր մարդկային ազգը փրկելու .

Երրորդ՝ Լստուծոյ Սուրբ Հօգւոյն, որ իս ու բոլոր Լստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդը կը սրբէ :

Հարց . Գառն ըսիր որ Կնքահայրներդ ու Կնքամայրներդ քեզի համար խօսք տուած են, որ դուն Լստուծոյ պատուիրանքները պահես . Ի՞նչ նայիմ քանի՞ են .

Պատ . Տասը :

Հարց . Որո՞նք են .

Պատ . Լստուծոյ ևս, որ Լստուած պատուիրեց Երկրի քսաներորդ գլխուն մէջ՝ ըսելով . Եւ եմ քու Տէր Լստուածդ՝ որ հանեցի քեզ Եգիպտացւոց երկրէն, ծառայութեան տունէն .

Եւ Ինէ՛ ի զատ ուրիշ Լստուած չի պիտի ունենաս :

Ի . Գառն քեզի փորուած կուռք չի պիտի շինես, ո՛չ ալ ամէն բաներուն նմանութիւնը ինչ որ վերը երկինքը, և ինչ որ վարը երկրի վրայ, և ինչ որ գետնին տակը ջուրին մէջն է : Եւ նոնց երկրպագութիւն չի պիտի ընես, և անոնք չի պիտի պաշտես .

ինչու որ ես եմ քու Տէր Աստուածդ, Աստուած նախանձոտ, հայրերուն մեղքերը իրենց որդիքներուն կը հատուցանեմ, անոնց մինչեւ իրեք ու չորս ազգին՝ որ զիս կ'ատեն. և կ'ողորմիմ անոնց հազար ազգին՝ որ զիս կը սիրեն, և իմ հրաւաններս կը պահեն:

Գ. Վրու Տէր Աստուծոյդ անունը սնտոի բաներու վրայ չի պիտի դնես, ինչու որ Տէրը չարդարացընէր անիկայ, որ իր անունը սնտոի բաներու վրայ կը դնէ:

Գ. Օգոյշ կեցիր շաբաթ օրը սուրբ պահելու: Այն օր պիտի գործես, և քու ամէն գործքդ ընես. բայց եօթներորդ օրը քու Տէր Աստուծոյդ շաբաթն է: Ան օրը բնաւ չի պիտի գործես, դուն, և քու մանչ զաւակդ, և քու աղջիկ զաւակդ. քու ծառադ և քու աղասխինդ, քու անասունդ, և քու դռանդ ներսի դին եղող օտարականը: Այսն զի Տէրը վեց օրուան մէջ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու անոնց մէջ գտնուածները ըրաւ. ու եօթներորդ օրը հանգչեցաւ. անոր համար Տէրը եօթներորդ օրը օրհնեց, և սրբեց անիկայ:

Լ. Պատուէ քու հայրդ և քու մայրդ, որ քեզի աղէկ ըլլայ, և քու օրերդ երկար ըլլայ ան երկրին վրայ, որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կուտայ:

Օ. Սի սպանաներ:

Ե. Սի շնար:

Բ. Սի գողանար:

Թ. Վրու ընկերիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ընէր:

Դ. Վառ ընկերիդ տանը մի ցանկար, և քու ընկերիդ կնոջը մի ցանկար. ու ոչ անոր ծառային, ու ոչ անոր աղախինին, ու ոչ անոր եղին, ու ոչ անոր իշուն, և ոչ քու ընկերիդ մէկ ունեցածին:

Հարց. Պա՛ռն գլխաւորապէս ի՞նչ կը սորուիս այս պատուիրանքներէն.

Պատ. Երկու բան կը սորուիմ. առաջ Մատուծոյ ունեցած պարտքս, և երկրորդ ընկերներուս:

Հարց. Ո՞րն է Մատուծոյ ունեցած քու պարտքդ.

Պատ. Մատուծոյ ունեցած պարտքս ան է, որ ես անոր հաւատամ, իրմէն վախնամ, և ինքը սիրեմ բոլոր իմ սրտովս, բոլոր իմ մտքովս, բոլոր իմ անձովս, և բոլոր իմ զօրութիւնովս. ինքը պաշտեմ, իմ շնորհակալութիւնս իրեն մատուցանեմ, և բոլորովին իրեն ապաւինիմ, իր օգնութիւնը խնդրեմ, իր սուրբ Մշունը ու Խօսքը պատուեմ, և բոլոր իմ կեանքիս մէջ ճշմարտապէս իրեն ծառայեմ:

Հարց. Ո՞րն է ընկերներուդ ունեցած քու պարտքդ.

Պատ. Ընկերներուս ունեցած պարտքս ան է, որ ես անոնք իմ անձիս պէս սիրեմ, ու ինչպէս որ կ'ողբեմ որ ուրիշները ինծի ընեն, անանկ ալ ես անոնց ընեմ. Հայրս մայրս սիրեմ, պատուեմ և անոնց ձեռնառու ըլլամ. Թագաւորին հնազանդիմ, և անոր իշխանութեանը տակը եղողներուն բոլորը պատուեմ, Բոլոր իմ մեծերուս, դաստիարակներուս, հոգեւոր հովիւներուս ու վարժապետներուս

հնազանդիմ . Ինէ վեր եղող երեւելի անձերուն հետ խոնարհութիւնով ու պատուով վարուիմ . Սէկը խօսքով ու գործքով չի վշտացունեմ ու վնասեմ . Իսկոր իմ գործքերուս մէջ անկեղծ ու արդար ըլլամ . Սրտիս մէջ չարութիւն ու ատելութիւն չունենամ . Չեմ վրէժնորս գողութենէ ետ պահեմ , և իմ լեզուս չարախօսութենէ , ստութենէ և զրպարտութենէ զսպեմ . Սարմինս ժուժկալութիւնով , ու զգաստութիւնով պահպանեմ . Ուրիշներուն ունեցածին չի ցանկամ , հապա սորուիմ ու ջանք ընեմ իմ արդար վաստակս շահելու , և ան վիճակին մէջ իմ պարտքս կատարելու , որուն որ Աստուծոյ հաճելի պիտի երեւնայ զիս կանչելու :

Հարց . Իմ սիրելի զաւակս , գիտցիր որ դուն ինքնին ասոնք կատարելու կարող չես , ոչ Աստուծոյ պատուիրանքները պահելու , և ոչ ալ իրեն ծառայելու , առանց իր մասնաւոր շնորհքին . որ նոյն շնորհքը պէտք է որ անդադար աղօթքով խնդրես . Ուստի թէ որ Տէրունական Աղօթքը գիտես՝ ըսէ որ լսեմ .

Պատ . Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ սուրբ ըլլայ . Վ՛ու թագաւորութիւնդ գայ . Վ՛ու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ . Սեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի . Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր , հապա չարէն աղատէ մեզ . Ամէն :

Հարց. Եւս Լ'ընթրովը ի՞նչ կը խնդրեալ Եստուծմէ .

Պատ. Ես կը խնդրեմ որ իմ Տէր Եստուծո՛ս մեր երկնաւոր Հայրը որ ամէն բարութեան պարգեւատուն է, իր շնորհքը խրկէ ինծի ու միանգամայն բոլոր մարդոց, որ կարող ըլլանք զինքը պաշտելու, իրեն ծառայելու և հնազանդելու, ինչպէս որ մեր պարտքն է : Ա՛յաղաչեմ հս Եստուծոյ, որ մեր հոգիներուն և մարմիններուն հարկաւոր եղածները մեզի պարգեւէ, և ինքը ողորմի մեզի և մեր մեղացը թողութիւն շնորհէ . և որ հոգեւոր ու մարմնաւոր փորձութիւններէ փրկէ ու պահպանէ մեզ . ամէն չարագործութիւններէ և անօրէնութիւններէ, մեր հոգեւոր թշնամիներէն ու յաւիտենական մահուանէ ազատէ մեզ : Եւ կը յուսամ որ իր ողորմութիւնովը ու գթութիւնովը այս իմ խնդրուածքս պիտի կատարէ, մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը : Ուստի կ'ըսեմ, Եմէն . Եղիցի և եղիցի :

Հարց. Քրիստոս քանի՞ Խորհուրդ հաստատեց իր Եկեղեցիին մէջ .

Պատ. Սիայն երկու, առ հասարակ ամէնուն փրկութեանը հարկաւոր եղածը . այսինքն՝ Սկըրտութիւն և Լ'նթրիք Տեսուն, որ է ամենասուրբ Հաղորդութիւնը :

Հարց. Խորհուրդ ըսելով ի՞նչ կ'իմանաս .

Պատ. Ես կ'իմանամ մեզի տրուած ներքին և հոգեւոր շնորհքի մը արտաքին և տեսանելի մէկ նը-

շանը՝ Վրիստոսով հաստատուած . իբր մէկ միջոց մը որով զինքը կ'ընդունինք , և անոր վրայ մեզ ապահով կեցունելու համար իբր մէկ գրաւ մը :

Հարց . Խորհուրդի մը մէջ քանի՞ մասունք կը գտնուի .

Պատ . Լորկու . դրսեւանց երեւցած նշանը , և ներքին հոգեւոր շնորհքը :

Հարց . Ո՞րն է Սկրտութեան դրսեւանց երեւցած նշանը .

Պատ . Յշուրն է . որով անձը կը մկրտուի , Հօր , և Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն Մշունովը :

Հարց . Ո՞րն է ներքին և հոգեւոր շնորհքը .

Պատ . Սեղաց մեռնիլը և արդարութեան վերածնիլը . վասն զի բնութեամբ մեղքով ծնելով և բարկութեան որդիքներ ըլլալով , ասոր միջնորդութեամբ որդիք շնորհաց կ'ըլլանք :

Հարց . Սկրտուելու անձինքներէն ի՞նչ կը պահանջուի .

Պատ . Օղջում՝ որով մեղքը կը թողուն . և հաւատք՝ որով հաստատ կը հաւատան այս Խորհուրդովս Մատուծոյ իրենց ըրած խոստմունքներուն :

Հարց . Ուրեմն ի՞նչու կը մկրտուին նորածին մանկունքները , որոնք իրենց մատաղ հասակին մէջ ան բաները կատարելու կարող չեն .

Պատ . Իրենց Լքաշխաւորներուն ձեռքովը ան բաներուն համար խօսք տալերնուն համար . որ նոյն խոստումը չափահաս եղածնուն պէս ինքնին կատա-

րելու պարտաւոր են :

Հարց . Ի՞նչ պատճառով Տէրօջը Րշթրիքը՝
Հաղորդութեան Խորհուրդը հաստատուեցաւ .

Պատ . Վրիստոսի մահուանը պատարագին մը-
տընջենաւոր յիշատակութեանը , և մեր անկէ ըն-
դունած բարութիւններնու համար :

Հարց . Ո՞րն է Տէրօջը Րշթրիքին արտաքին
մասը կամ նշանը .

Պատ . Հացը և Ղինին , որ Տէրը հրամայեց ըն-
դունելու :

Հարց . Ո՞րն է ներքին մասը , կամ նշանակուած
բանը .

Պատ . Վրիստոսի Սարմինը և Երիւնը , որ
հաւատացեալները ճշմարտապէս և իրօք կ'ընդու-
նին Տէրօջը Րշթրիքին ժամանակը :

Հարց . Ի՞նչ բարիք կ'ընդունինք այս Խոր-
հուրդէն .

Պատ . Յիսուս Վրիստոսի Սարմինովը և Ե-
րիւնովը մեր հոգիներուն զօրութիւն ու օգնութիւն
կ'ընդունինք , ինչպէս որ հացը ու զինին մեր մար-
միններուն հաստատութիւն ու զօրութիւն է :

Հարց . Ի՞նչ կը պահանջուի Տէրօջը Րշթրիքին
եկողներէն .

Պատ . Պէտք է որ իրենց անձերը շատ աղէկ
քննեն թէ արդեօք իրենց առջի գործած անօրէ-
նութիւններէն ճշմարտապէս զղջացած են մի , հաս-
տատարար մէկ նոր կեանք մը վարելու գիտաւորու-

Թեամբը . Լսել Լստուծոյ ողորմութեամբը Վրիստոսի շնորհքովը կենդանի հաւատք մը ունենան , իր մահուանը երախտագէտ յիշատակութեամբը , ու բոլոր մարդկանց հետ սիրով ըլլան :

Ամէն Թեմի Ժողովրդապետը Արքեպիսկոպոսի և Տօն օրերը Իրիկուան Աղօթքին Երկրորդ Ընթերցութեան Ետեւ պէտք է որ իր Թեմէն խրկուած տղոցմէն քանի հազար որ պատշաճ կը համարի , հրապարակաւ Եկեղեցւոյ մէջ ամենայն զգուշութեամբ այս Հաւատոյ Վարդապետութեանը քանի մը մասերուն մէջ վարժէ և քննէ զանոնք :

Եւ բոլոր Ծնողքները , Տէրերը և Տիկինները ջանք ընեն իրենց զաւկները , ծառաները և տշակերտները (որ Հաւատոյ Վարդապետութիւնը դեռ սորուած չեն) սահմանուած Ժամանակին Եկեղեցի խրկել , որ հնազանդութեամբ լսեն և փորձուին Ժողովրդապետին առաջնորդածներուն մէջ , մինչեւ որ բոլոր իրենց համար հոս տեղի դրուած քանիքը ազէկ մը սորուին :

Տղաքները բաւական չափահաս եղածնուն օրէս , որ իրենց մայրենի լեզուովը Հաւատամբը , Տէրունական Աղօթքը և Տանաքանեայ Պատուիրանքները կրնան զրուցել , ու նաեւ այս համառօտ Հաւատոյ Վարդապետութեանը հարցմունքներուն կարող են պատասխան տալու , պարտին Եպիսկոպոսին բերուիլ : Եւ ամէն մէկը Անբահայր մը կամ Անբամայր մը որսորտի ունենալ , որ վկայ ըլլայ իր դքոշմուելուն :

Եւ երբոր Եպիսկոպոսը խմացունելու ըլլայ որ տղաքները իրեն բերուին դրոշմուելու , ամէն Թեմի Ժողովրդապետին պարտքն է , որ ասոնի կամ խրկէ իր ստորագրութեամբը իր Թեմի մէջի եղածներուն այնչափին անունները , որչափ որ ինքը պատշաճ և ընդունակ կը համարի Եպիսկոպոսին խորհուելու անկէ դրոշմուելու համար : Եւ թէ որ Եպիսկոպոսը հաւանելու ըլլայ , հետեւեալ ձեւովը կը դրոշմէ :

ԱՄԱՐ

Դ Ր Ո Շ Մ Ի

ԿԱՄ

ԱՆՈՆՑ ՎՐԱՅ ՁԵՌՔ ԴՆԵԼՈՒ

ՈՐ ՄԿՐՏՈՒԵԼԵՆ ԵՏԵՒ ՉԱՓԱԼԱՍ ԵՂԱԾ ԵՆ

Սահմանեալ օրը բոլոր դրոշմուելու անձինքները Եպիսկոպոսին դիմացը կանգնած, Եպիսկոպոսը (կամ անկէ կարգուած ուրիշ Պաշտօնեայ մը) այս հետեւեալ ազդարարութիւնը կը կարդայ.

Ղրոշմը ընդունողներուն աւելի հոգեւոր շինութեանը համար, Եկեղեցին յարմար դատեցաւ հաստատելու, թէ ասկէ ետեւ Ղրոշմը միայն անոնք ընդունին, որ Հաւատամքը, Տէրունական Աղօթքը և Տասնարանեայ Պատուիրանքները ըսելու կարող են, ու նաև Հաւատոյ ան Համառօտ Արդապետութեանը մէջ եղած ուրիշ հարցմունքներուն պատասխան տալու կարող են. նոյն կանոնը պահելը խիստ պատշաճ է. որովհետեւ տղաքները չափահաս ըլլալով, և մկրտուած ժամանակնին Անբահայրներուն և Անբամայրներուն իրենց համար ըրած խոստմունքները սորուած ըլլալով, կարող ըլլան ինքնին հրապարակաւ Եկեղեցւոյ մէջ իրենց բերնովը ու հաւանութեամբը հաստատելու, և անոնք

վաւերական ընելու . Ու նաև խօսք տալու , որ իրենք
 Լստուծոյ շնորհքովը միշտ պիտի ջանան հաւատար-
 մութեամբ ան բաները պահելու , որոնց հաւանու-
 թիւն տուած են իրենց խոստովանութեամբը :

Յետոյ Եպիսկոպոսը կ'ըսէ .

Կը նորոգէք դուք հոս ամէնքդ Լստուծոյ և այս
 միաբանութեանս առջին ան երեւելի խոստմունքը
 և ուխտը , որ մկրտուած ժամանակնիդ ձեր տեղը ե-
 ղած է . ինքնին ձեր անձամբը վաւերական ընելով
 և հաստատելով , և դուք ձենէ պարտք սեպելով հա-
 լատալու և կատարելու ինչ որ ձեր Կնքահայրները
 և Կնքամայրները ձեզի համար ան ժամանակը խօսք
 տուած են :

Եւ ամէն մէկը բարձր ձայնով պիտի պատասխանէ ,

Իս անոնք կը նորոգեմ :

Եպիսկոպոսը .

Սեր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է .

Պապ . Որ երկիրքը ու երկիրը ստեղծեց :

Եպիս . Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը Լնունը .

Պապ . Ըսկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան :

Եպիս . Ո՛վ Տէր , լսէ մեր աղօթքներուն .

Պապ . Իս մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի

հասնի :

Եպիսկոպոսը կ'ըսէ

Աղօթե՛ք .

Լճենակարող և յաւիտենական Լստուած, որ
հաճեցար այս քու ծառաներդ Յուրով ու Սուրբ
Հոգւով վերստին ծնել տալու, և բոլոր անոնց մե-
ղացը թողութիւն շնորհեցիր. Ա'աղաչենք Տէր՝ զօ-
րացուր անոնք քու Այսիթարիչ Սուրբ Հոգիովդ. և
օր ըստ օրէ անոնց վրայ քու շնորհացդ այլևայլ պար-
գեւները եվելցուր. իմաստութեան և հանճարոյ հո-
գին. խրատու և հոգեւոր զօրութեան հոգին. գի-
տութեան և ճշմարիտ Լստուածպաշտութեան հո-
գին. և լեցուր անոնք ո՛վ Տէր քու սուրբ երկիւղովդ,
այժմ և յաւիտեանս. Լճէ՛ն :

Վերջը անոնց ամէնքը կարգաւ Եպիսկոպոսին առջեւը
ծնրադրած, և ան իր ձեռքը ամէն մէկուն գլխուն վրայ
զատ զատ դնելով պիտի ըսէ .

Պաշտպանէ ո՛վ Տէր՝ այս քու Որդիդ (կամ այս
քու ծառադ) քու երկնային շնորհքովդ, որ միշտ
և յաւիտեան քուկդ ըլլայ. և օր ըստ օրէ ալ
քու Սուրբ Հոգւովդ եվելօք զարգանայ, մինչեւ որ
քու յաւիտենական արքայութեանդ արժանի ըլլայ .
Լճէ՛ն :

Յետոյ Եպիսկոպոսը կ'ըսէ .

Տէր ընդ ձեզ .

Պապ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Եւ (ամէնքը ծնրադրած) Եպիսկոպոսը կ'ըսէ .

Աղօթենք .

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ սուրբ ըլլայ . Վրու թագաւորութիւնդ գայ . Վրու կաճքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ . Սեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի . Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Եւ մեզ փորձու թեան մի տանիւր , հապա չարէն ազատէ մեզ . Եւ մէն :

Եւ այս Մաղթանքը .

Եւ մենակարող և յաւիտենական Եւստուած , որ մեզի ան բաները ուղել և ընել կուտաս , որ քու աստուածային Սեծվայելութեանդ հաճելի և ընդունելի են . Սենք մեր խոնարհ աղաչանքները քեզի կը մատուցանենք այս քու ծառաներուդ համար , որոնց վրայ (քու սուրբ Եւաքեալներուդ օրինակին հետեւելով) հիմայ ձեռք դրինք . որպէս զի (այս նշանովս) ապահով ըլլան իրենց վրայ ունեցած մարդասիրութեանդ ու շնորհաձիր բարութեանդ համար : Կ'աղաչենք որ քու հայրական բազուկդ միշտ անոնց վրայ ըլլայ , և քու Սուրբ Հոգիդ միշտ անոնց հետը ըլլայ , և անանկ առաջնորդէ անոնց քու Խօսքերուդ ճանաչողութեանը և հնազանդութեանը մէջ , որ վերջը յաւիտենական կենաց արժանի ըլլան , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը , որ կենդանի է , և կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ մէկ Եւստուած մը , յաւիտեանս . Եւ մէն :

Լճենակարող Տէր՝ և յաւիտենական Լստուած,
կ'աղաչենք ուղղէ, մաքրէ և կառավարէ մեր սիրտե-
րը ու մարմինները քու օրէնքներուդ և քու պա-
տուիրանքներուդ գործքերուն մէջ, որ քու ամենա-
զօր պաշտպանութեամբդ հիմայ ու յաւիտեան հոգ-
ւով և մարմնով պահպանուինք, մեր Տէր և Փրկիչ
Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Յետոյ Եպիսկոպոսը անոնք կ'օրհնէ՝ ըսելով.

Լճենակարող Լստուծոյ, Հօր, Որդւոյ, և
Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը ձեր վրայ իջնայ ու
հանգչի յաւիտեան. Ամէն:

Ամենասուրբ Հաղորդութեան Խորհուրդը մէկը չի կըր-
նար ընդունիլ, մինչեւ որ սուաջ չի գրոշմուի, կամ դրոշ-
մուէրը ընդունակութիւն և փափաք չունենայ:

ԱՄԱՌՆԱ

ԵՄՈՒՍՆՈՒԹԵԼՆԵ

ՀԱՆԴԵՍԸ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ

Նախ և առաջ պէտք է որ Ամուսնութեան Հրամանը Եկեղեցիին մէջ իրեք զատ զատ Վերակի ծանուցուի, Առտուան Ժամերգութեան Ժամանակը. կամ (թէ որ առտուանց Ժամերգութիւն չըլլայ) անմիջապէս Իրիկուան Ժամերգութեան Երկրորդ Ընթերցուածէն ետեւ. Ժողովրդապետը այս սովորական կերպով ըսելով.

Եւ կը հրատարակեմ Ըմուսնութեան Հրամանը, Ը— (այն ինչ տեղացի), և Ը— (այն ինչ տեղացի) անձերուն: Իսկ որ ձենէ մէկը անոնց ամուսնութեանը պատճառ մը կամ իրօք արգելք մը ըլլալը գիտէ, որ այս երկու անձինքները սուրբ ամուսնութեամբ կարող չեն կարգուելու, պէտք է որ ծանուցանէ: Ըսիկայ առաջին (երկրորդ կամ երրորդ) անգամն է, որ ես ձեզի կը հարցունեմ:

Թէ որ կարգուելու անձինքները այլևայլ Ժողովրդապետութեան վերաբերելու ըլլան, երկու տեղն ալ պէտք է որ ծանուցուի. և մէկ տեղի մը Ժողովրդապետը կարող չէ ամուսնացունել առանց միւս Ժողովրդապետին իրեք անգամ հրատարակելուն վկայութեանը:

Սահմանեալ օրը և Ժամանակը ամուսնանալու անձինքները իրենց բարեկամներով և ազգականներով Եկեղեցիին

մէջ տեղը կուգան . և հոն փեսան աջ կողմը և Հարսը ձախ կողմը քովէ քով կայնած Քահանան կ'ըսէ .

Սիրելիներ՝ մենք հոս եկած ու հաւքուած ենք Մատուծոյ և այս միաբանութեանս առջին , այս Սարգը և այս Կինը սուրբ ամուսնութեամբ պսակելու . որ պատուաւոր վիճակ մըն է մարդուն անմեղութեան ժամանակը Տէր Մատուծմէ հաստատուած , ցրցունելով մեզի Վրիստոտի և իւր Ակեղեցւոյն խորհրդաւոր միութիւնը . որ նոյն սուրբ վիճակին Վրիստոս փառք և պատիւ շնորհեց իւր ներկայութեամբը և առաջին հրաշագործութեամբը , որ գալիլեացւոց Կանա քաղաքը ըրաւ . ինչպէս որ Պօղոս Մաքեալ ալ կը գովէ ըսլոր մարդկանց մէջ ասոր յարգի ըլլալը . ուստի չի վայլեր մէկու մը այս բանիս ձեռնամուխ ըլլալ կամ մտնալ անմտաբար , թեթեւութեամբ կամ անտուկութեամբ , մարդուս հեշտասիրութեանը և ցանկութեանը պատճառաւ անբան կենդանիներուն պէս , որ ընտրողութիւն չունին . հապա յարգանօք , խոհականութեամբ , զգաստութեամբ և Մատուծոյ երկիւղովը , ամուսնութիւնը հաստատուելուն պատճառները արժանապէս քըննելով :

Կախ և առաջ անիկայ հաստատուեցաւ որդեծնութեան համար . որ անոնք Տէրօջը երկիւղովը ու կրթութեամբը վարժուին . և իւր սուրբ Մնուանը փառքին համար :

Լըկրորդ , հաստատուեցաւ մեղքին դէմ դար-

ման մը ըլլալու , և պողոնկութենէ ետ պահելու . որ
ողջախոհութեան պարգեւը չունեցողները ամուսնա-
նան , և ինքըզինքնին Քրիստոսի Մարմինին անա-
պական անդամներ ընեն :

Երրորդ , հաստատուեցաւ միմեանց ընկերու-
թեան , օգնութեան և մխիթարութեան համար , որ
մէկը միւսին վրայ պարտի ունենալ , թէ յաջողու-
թեան մէջ և թէ ձախորդութեան մէջ : Աւ հիմայ
նոյն սուրբ միջակին մէջ միմեանալու եկած են այս եր-
կու անձինքները : Սուտի թէ որ մէկը ստոյգ պատ-
ճառ մը կրնայ ցըցունել որ անոնք ըստ օրինի չեն
կրնար ամուսնանալ , թող հիմայ զրուցէ . չէնէ
ասկէ ետեւ բոլորովին թող լռէ :

Եւ ամուսնանալու անձինքներուն ալ կ'ըսէ .

Աս կը հարցունեմ և կը պարտաւորեմ ձեզ եր-
կուքդ ալ (ինչպէս որ ան ահաւոր դատաստանի օրը
պիտի պատասխանէք , երբոր սրտին բոլոր գաղա-
նիքները յայտնուելու ըլլան) որ թէ որ ձենէ մէկը
ձեր ամուսնութեամբ օրինաւորապէս միաւորութեա-
նը մէկ արգելք մը ըլլալը գիտէ , թող հիմայ խոստու-
մանի : Ասն զի աղէկ գիտէք որ ո՞վ որ Աստուծոյ
խօսքին պէս ամուսնութեամբ միացած չէ , անոնք
Աստուծոյ մէկզմէկու հետ միաւորած չեն . և անոնց
ամուսնութիւնը օրինաւոր չէ :

Թէ որ մէկը ամուսնութեան օրը արգելք մը առաջ
բերէ և զրուցէ , որով կամ Աստուծոյ օրէնքով , և կամ

մեր Տէրութեանը օրէնքներովը կարող չեն ըլլար ըստ օր ՚ի ամուսնանալու , և թէ որ հակառակօրդը բաւական ստուգութեամբ պիտի պարտաւորի իր վկայութիւնը հաստատելու , ձեռագիր տալով (ան ամուսնալու անձինքներուն) ան տեսակ ծախքերուն վիճարէնը հատուցանելու , որ ան երկուքին պիտի պատահի . ան ժամանակը պէտք է որ ամուսնութիւնը ետ ձգուի , մինչեւ որ ճշմարտութիւնը հաստատուի :

Թէ որ արդէլք մը շինացուի , ան ժամանակը լողը վերդապետը Փետին կ'ըսէ .

Լ. — Կ'ուզե՞ս դուն քեզի օրինաւոր ամուսին ընել այս Կինը . Լ. ստուծոյ օրէնքովը ամուսնութեան ան սուրբ վիճակին մէջ ապրելու : Կ'ուզե՞ս դուն անոր հետ սիրով վարուիլ , անիկայ միտթարել ու պատուել , և թէ հիւանդութեան և թէ առողջութեան մէջ անիկայ պահել . և բոլոր ուրիշները ձեռքելով դուն քեզ միայն անոր տաս , որչափ որ երկուքդ ալ ապրիք :

Փեսան կը պատասխանէ .

Կ'ուզեմ :

Յետոյ Քահանան Հարսին կ'ըսէ .

Լ. — Կ'ուզե՞ս դուն քեզի օրինաւոր ամուսին ընել այս Լ. յորը . Լ. ստուծոյ օրէնքովը ամուսնութեան ան սուրբ վիճակին մէջ ապրելու : Կ'ուզե՞ս դուն անոր հնազանդիլ , և անոր ծառայել . անոր հետ սիրով վարուիլ , անիկայ պատուել . և թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան մէջ անիկայ պա-

հել . և բոլոր ուրիշները ձգելով դուն քեզ միայն
անոր տաս , որչափ որ երկուքդ ալ ապրիք :

Հարրը կը պատասխանէ .

Կ'ուզեմ :

Ան ժամանակը Պաշտօնեան կ'ըսէ .

Ո՞վ է ան որ այս Կինը այս Ս'արգուն ամուսնա-
նալու կուտայ .

Յետոյ իրենց հաւատարմութիւնը այս կերպով մէկը-
մէկու կուտան :

Պաշտօնեան Հարսը իր հօրը կամ բարեկամին ձեռքէն
կ'առնէ , և անոր աջ ձեռքը փետին աջ ձեռքը կուտայ .
և փետան Պաշտօնեային ետեւէն այս հետեւեալ խօսքերը
կ'ըսէ .

Եւ Եւ — կ'առնեմ քեզ Եւ — իմ օրինաւոր ա-
մուսնութեանս , որ միշտ քեզ ունենամ և քեզ պա-
հեմ , թէ յաջողութեան մէջ և թէ ձախտողութեան
մէջ , թէ հարստութեան մէջ և թէ աղքատութեան
մէջ , թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան
մէջ , սիրելով և գգուելով քեզ , մինչեւ որ մահը
մեզ բաժնէ , Եւ ստուծոյ սուրբ օրէնքին նայելով . և
այս պատճառաւ իմ հաւատարմութիւնս քեզի կը
խոստանամ :

Յետոյ փետան Հարսին աջ ձեռքը կը թողու . և
Հարսը իր աջ ձեռքովը փետին աջ ձեռքը կը բռնէ , ու

նմանապէս Պաշտօնեային ետեւէն այս հետեւեալ խօսքերը կ'ըսէ .

Եւ Բ. — կ'առնեմ քեզ Բ. — իմ օրինաւոր ամուսնութեանս, որ միշտ քեզ ունենամ և քեզ պահեմ, թէ յաջողութեան մէջ և թէ ձախորդութեան մէջ, թէ հարստութեան մէջ և թէ աղքատութեան մէջ, թէ հիւանդութեան մէջ և թէ առողջութեան մէջ, սիրելով և գգուելով քեզ, և քեզի հնազանդ ըլլալով, մինչեւ որ մահը մեզ բաժնէ, Բ. ստուծոյ սուրբ օրէնքին նայելով. և այս պատճառաւ իմ հաւատարմութիւնս քեզի կը խոստանամ :

Յետոյ անոնք կրկին ձեռվոնին կ'արձրկեն. և Փեսան մատնի մը կուտայ Հարսին՝ Գրքին վրայ դնելով, և միանգամայն Քահանային ու դպրոց հասարակ տուրքը. Քահանան ալ մատնին առնելով Փեսին կուտայ, որ անիկայ Հարսին ձախ ձեռքին չորրորդ մատը դնէ : Եւ Փեսան նոյն մատնին նոյն տեղը բռնելով և Քահանայէն սորուելով կ'ըսէ .

Եւս մատնիովս ես քեզի հետ կ'ամուսնանամ, իմ անձամբս քեզ կը պատուեմ, և բոլոր աշխարհային բարեքներուն քեզ մասնակից կ'ընեմ, և օր, և Որդոյ, և Սուրբ Հոգւոյն անունովը. Բ. Դ. :

Վերջը Փեսան մատնին Հարսին ձախ ձեռքին չորրորդ մատը թողելով, երկուքն ալ ծնրադրած Պաշտօնեան կ'ըսէ .

Աղօթենք .

Ո՛վ յաւիտենական Բ. ստուած, բոլոր մարդկային ազգին Ստեղծողը ու Պահպանողը, ամէն հոգեւոր պարգեւները Ընորհողը, յաւիտենական կենաց

Պատճառը. Խորկէ քու օրհնութիւնդ այս քու ծառաներուդ՝ այս մարդուն և այս կնկանը վրայ, որոնք քու անունովդ կ'օրհնենք. որ ինչպէս որ Խաճակը ու Ուրեկան մէկ տեղ հաւատարմութեամբ ապրեցան, անանկ ալ այս անձինքները հաւատարմութեամբ կատարեն ու պահեն իրարու խօսք տուած ան երեւելի դեմքերու դաշինքը, (որ այն պատճիւտաւ տրուած ու պահուած մատնին մէկ նշան մը ու երաշխաւորութիւն մըն է), և որ ամէն ժամանակ կատարեալ խաղաղութեամբ ու սիրով մնան մէկ տեղ, և քու օրէնքներովդ ապրին, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Ամէն :

Յետոյ Բահանան անոնց ալ ձեռքները մէկզմէկու կուտայ և կ'ըսէ,

Եւ ինչ որ Եստուած միացուց, մարդը չի զատէ :

Վերջը Պաշտօնեան Ժողովուրդին կ'ըսէ.

Որովհետեւ այս Ե— և այս Ե— երկուքը մէկ տեղ հաւանութիւն տուին սուրբ ամուսնութեամբ, և անիկայ Եստուծոյ և այս Ժողովուրդիս առջին հրատարակեցին, և այս վախճանաւ մէկզմէկու երաշխաւորութիւն տուին իրենց հաւատարմութեանը համար, և նոյն բանը մատնի մը տալով ու առնելով հաստատեցին, և նաեւ մէկզմէկու ձեռք բռնելով. Ես կը հրատարակեմ որ ասոնք այր և կին եղած են մէկ տեղ Էօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Էփէսոյն անունովը. Ամէն :

Եւ Պաշտօնեան այս օրհնութիւնն ալ կը զրուցէ .

Հայր Եւտուած , Արդին Եւտուած , Հոգին
Սուրբ Եւտուած , օրհնէ ձեզ , պահէ և պահպանէ .
Տէրը իր բարեգթութեամբը ողորմութեամբ ձեր
վրայ նայի , և անանկ լեցունէ ձեզ ամէն հոգեւոր
օրհնութիւնով ու շնորհքով , որ դուք այս աշխար-
հիս վրայ իրարու հետ անանկ ապրիք , որ հանդեր-
ձեալին մէջ կարող ըլլաք յաւիտենական կեանքը
վայելելու . Եւն :

Յետոյ Պաշտօնեան կամ Գպիրները սուրբ Սեղանը երթալով
կ'երգեն կամ կ'ըսեն այս հետեւեալ Սաղմօր .

Լորանի ամենեցուն . (Աւղ . Ճիէ :)

Լորանի ան ամէնուն՝ որ տէրօյմէն կը վախնան ,
և անոր ճաճբաներուն մէջ կը քալեն :

Վու ձեռքիդ վաստակը պիտի ուտես , երանի է
քեզի , ու աղէկ կ'ըլլայ :

Վու կինդ վայելուչ այգիի նման է քու տանդ
ներսիդին . քու զաւկըննրդ ձիթենիին տունկերուն
պէս քու սեղանիդ բոլորտիքը :

Եսանկ պիտի օրհնուի ամէն մարդ որ տէրօյմէն
կը վախնայ :

Տէրը քեզ սիօնէն պիտի օրհնէ , և քու կեանքիդ
ամէն օրերուն մէջ երուսաղէմի մէջ բարօրութիւն
պիտի տեսնաս :

Վուն քու զաւկըններուդ զաւկընները պիտի տես-
նաս . խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլի վրայ :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .
 Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւի-
 տեանս յաւիտենից . Իմէն :

Կամ այս Սաղմոսը .

Ըստուած ողորմեա մեզ . (Սաղ . 44 :)
 Ա՛վ աստուած , ողորմէ մեզի , և օրհնէ մեզ , քու
 երեսդ մեզի ցրցուր . և ողորմէ մեզի :

Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչնան , քու
 փրկութիւնդ ամէն ազգերուն մէջ :

Հնորհակալ ըլլան քեզի ժողովուրդները ո՛վ
 աստուած . Հնորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողո-
 վուրդները :

Իմէն ազգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան , ինչու որ
 դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատես , և
 երկրի ազգերուն դուն կ'առաջնորդես :

Փառք տան քեզի ժողովուրդները ո՛վ աստուած ,
 Հնորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողովուրդները :

Երկիրը իր պտուղը տուաւ , և աստուած՝ մեր
 աստուածը մեզ օրհնեց :

Սեր աստուածը մեզ պիտի օրհնէ , և անկէ ա-
 մէն երկրի ծայրերը պիտի վախճան :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .
 Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յա-
 վիտեանս յաւիտենից . Իմէն :

Սաղմոսը լրջնալէն ետեւ , Փետան ու Հարութ ճընրա-

գրած սուրբ Սեղանին առջևը , և Քահանան տեղանին քովը
կանգնած ու իր երեսը անոնց վրայ դարձուցած կ'ըսէ .

Տէր , ողորմէ՛ մեզի .

Պապասխանի . Վրիժառու , ողորմէ՛ մեզի .

Պաշտօնէան . Տէր , ողորմէ՛ մեզի .

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ
սուրբ ըլլայ . Վրու թագաւորութիւնդ գայ . Վրու
կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ . Սեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի .
Եւ ներէ՛ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը
ներենք մեր պարտականներուն . Եւ մեզ փորձու-
թեան մի տանիր , հապա չարէն ազատէ՛ մեզ . Եւ՛մէն :

Պաշ . Տէր , փրկէ՛ քու ծառադ , և քու աղախինդ .

Պապ . Որ քեզի կ'ապաւինին :

Պաշ . Տէր , օգնութիւն խրկէ՛ անոնց քու սրու-
բութեանդ տեղէն .

Պապ . Եւ միշտ պահպանէ՛ անոնք :

Պաշ . Եւ՛նոնց զօրութեան աշտարակ մը եղիր .

Պապ . Թշնամիներուն յարձակմանը դէմ :

Պաշ . Տէր , լսէ՛ մեր աղօթքին .

Պապ . Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի
հասնի :

Պաշ . Ո՛վ Եստուած Եբրահամու , Եստուած
Իսահակայ , և Եստուած Հակոբայ , օրհնէ՛ այս քու
ծառաներդ , և ցանէ՛ անոնց սրտին մէջ յաւիտենա-
կան կենաց սերմը . որ ինչ որ քու սուրբ Խօսքիդ
օգնութեամբը սորուին , կարող ըլլան գործքով կա-

տարել զանոնք : Այլ ինչպէս որ քու օրհնութիւնդ
 Լճրահասին ու Ստուպին խրկեցիր անոնց մեծ միւս
 թարութեանը համար , անանկ ալ նոյն օրհնութեա-
 նը արժանի ըրէ այս քու ծառաներդ . որ քու կամբիդ
 հնազանդելով , և քու պաշտպանութեամբդ միշտ
 ապահով ըլլալով քու սիրովդ ապրին մինչեւ իրենց
 կեանքին վերջը , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շը-
 նորհքովը . Ամէն :

Հետեւեալ Աղօթքը կը թողուի . թէ որ կնկանը որդե-
 ծնութեան ժամանակը անցած ըլլայ :

Այլ բաղմագութ Լստուած՝ և երկնաւոր Հայր ,
 որ քու շնորհաձիր պարգեւովդ մարդկային աղքը կը
 բաղմանայ . Կ'աղաչենք օգնէ քու օրհնութեամբդ
 այս երկու անձինքներուն , որ անոնք չէ թէ միայն
 որդեծնութեամբ բեղմնաւորին , հապաւանանկսուրբ
 սիրով ու պարկեշտութեամբ մէկ տեղ ապրին , որ
 կարօղ ըլլան իրենց զաւկըները քրիստոնէութեամբ
 և առաքինութեամբ զարգացած տեսնալու , քու
 փառքիդ և պատուոյդ համար , մեր Տէր Յիսուս Քրի-
 ստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Այլ Տէր Լստուած , որ քու ամենակարողու-
 թիւնովդ ամէն բանը ոչնչէն ստեղծեցիր . ու նաև
 (ամէն բանը կարգի դնելէդ ետեւ) ուղեցիր որ (քու
 պատկերիդ և նմանութեանդ պէս ստեղծուած) մար-
 դէն կինը իւր սկզբնաւորութիւնը առնէ . և անոնք

մէկ տեղ յօգելով սորվեցուցիր որ բնաւ օրինաւ որ
չէ զատել անոնք՝ որոնք դուն ամուսնութեամբ միա-
ւորեցիր . Ո՛վ Աստուած , որ ամուսնութիւնը սըր-
բութեան վիճակ մը ըրիր անանկ գերազանց խոր-
հուրդ մը ըլլալու , որով Վարիստոսի և իւր Ակեղեց-
ւոյնմէջ տեղի եղած հոգեւոր ամուսնութիւնը և միու-
թիւնը կը ցուցուի ու կը նշանակուի . ողորմութեամբ
նայէ այս քու ծառաներուդ վրայ , որ չէ թէ միայն
այս այրը իր կինը սիրէ քու խօսքիդ նայելով , (ինչ-
պէս որ Վարիստոս Ակեղեցին՝ իր Հարսը սիրեց , և
անոր համար իր անձը մատնեց , անիկայ իր մարմինին
պէս սիրելով ու գգուելով) , հապտ այս կինն ալ
քաղցրաբարոյ և սիրալիր , հաւատարիմ և հնազանդ
ըլլայ իր լծակցին . և ամենայն հեղութեամբ , հա-
մեստութեամբ ու խաղաղութեամբ սուրբ և բարե-
պաշտ կանանց հետեւի : Ո՛վ Տէր , անոնց երկուքն
ալ օրհնէ , և շնորհէ որ անոնք քու յաւիտենական
արքայութիւնդ ժառանգեն , մեր Տէր Հիսուս Վը-
րիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ .

Ամենակարող Աստուած , որ սկիզբէն մեր առա-
ջին ծնողքները ստեղծեց Ադամը ու Աւան , և անոնք
ամուսնութեամբ սրբեց ու միացուց , (Սաիէ ձեր
վրայ իր շնորհքին առատութիւնը , սրբէ և օրհնէ
ձեզ , որ հոգեով և մարմնով իրեն հաճոյ ըլլաք , և
մէկ տեղ սուրբ սիրով ապրիք մինչեւ ձեր կեանքին
վերջը . Ամէն :

Հատ թէ որ ամուսնացեալներուն պարտականութեանը վերաբերեալ քարոզու թիւն մը չըլլայ, Պաշտօնէ ան այս հետեւեալը կը կարգայ.

Վաւրք ամենքդ որ ամուսնացած էք, կամ թէ ամուսնութեան սուրբ վիճակին միտք ունիք մշտնադու, լսեցէք Սուրբ Վիրքին ըսածները, էրիկ մարդոց իրենց կնկանը ունեցած պարտաւորութիւններնուն, և կնիկ մարդոց իրենց էրկանը ունեցած պարտաւորութիւններնուն համար:

Պօղոս առաքեալ Ափեսացւոց գրած թուղթին հինգերորդ գլխուն մէջ, ամէն կարգուած էրիկ մարդոց այս հրամանը կ'ընէ. էրիկ մարդիկ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները, ինչպէս որ քրիստոս սիրեց եկեղեցին, և իր անձը անոր համար մատնեց. որ ինքը աւազանին մաքրութեամբը՝ ան բանովը սրբէ ու մաքրէ անիկայ. որ ինքը իր գիմացը մէկ փառաւոր եկեղեցի մը կեցունէ, որ արատ մը, կամ աղտ մը կամ ուրիշ աստնկ բաներ չունենայ. հապա որ սուրբ և անարատ ըլլայ: Ասանկ պարտին էրիկ մարդիկ իրենց կնիկները սիրել, իրենց մարմիններուն պէս: Ան որ իր կնիկը կը սիրէ, ան իր անձը կը սիրէ. ինչո՞ւ որ բնաւ մէկը իր անձը չատեր, հապա կը սնուցանէ անիկայ, և հոգ կը տանի անոր. ինչպէս որ քրիստոս եկեղեցին. վասն զի մենք անոր մարմինին անդամներն ենք, անոր մարմինէն և անոր ոսկորներէն: Աւստի էրիկ մարդը պիտի թողու իր հայրը և իր մայրը, ու իր կնկանը հետ երթայ, ու

երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան : Այս խորհուրդս
մեծ է , բայց ես քրիստոսի և եկեղեցիին նայելով
կ'ըսեմ . Ուստի ամէն մէկերնիդ մասնաւորապէս իր
կնիկը իր անձին պէս թող սիրէ . (Եփ. և . 25 :)

Վասնապէս նոյն Պօղոս առաքեալը Առդասայ-
ւոց գրելով , բոլոր կարգուած մարդոց այսպէս կը
խօսի . էրիկ մարդիկ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները , և ա-
նոնք մի վշտացունէք . (Առդ. ք . 19 :)

Եւ երբ նաև Պետրոս՝ Քրիստոսի առաքեալը , որ
ինքն ալ ամուսնացած էր , ինչ կը զրուցէ կարգուած
մարդոցը , էրիկ մարդիկ խոհեմութեամբ անոնց հետ
բնակին , տկար ամանի պէս պատիւ ընեն կնիկնե-
րուն , և որպէս թէ կենաց շնորհքին ժառանգակից-
ներուն . որ ձեր աղօթքներուն խափանում չըլլայ .
(Բ. Պ. ք . 7 :)

Սինչև հիմայ էրիկ մարդու մը կնկանը վրայ
ունեցած պարտաւորութիւնը լսեցիք . դուք ալ հի-
մայ կնիկ մարդիկ լսեցէք ու սորուցէք ձեր էրիկ-
ներուն վրայ ունեցած պարտաւորութիւննիդ , ինչ-
պէս որ յայտնի կը ցուցուի սուրբ Վրքին մէջ :

Պօղոս Առաքեալ վերոյիշեալ Լիբեսացւոց գը-
րած թուղթին մէջ ձեզի այսպէս կը սորվեցընէ .

Կնիկները հնազանդ ըլլան իրենց էրիկներուն ,
ինչպէս որ տէրոջը . ինչու որ էրիկ մարդը կնկանը
գլուխն է , ինչպէս որ քրիստոս եկեղեցւոյ գլուխն
է , և նոյն մարմնոյն փրկիչը : Ուստի ինչպէս որ ե-
կեղեցին քրիստոսի հնազանդ կ'ըլլայ , անանկ ալ

կնիկները ամէն բանի մէջ իրենց էրկանը հնազանդ
ըլլան. (Լ. Գլ. Ե. Ե. 22:))

Լ. Կողոսսացւոց գրած թուղթին մէջ Պօղոս Լ.
Ռաքեալ այս համառօտ պատուէրը ձեզի կուտայ .

Կնիկներ՝ հնազանդ եղիք ձեր էրիկներուն, ինչ-
պէս որ տէրոջմով անանկ կը վայլէ. (Ս. Գլ. Գ. 18:)

Պետրոս Լ. Ռաքեալ ալ շատ աղէկ կը սորվե-
ցընէ ձեզի ըսելով .

Լ. Եսանկ ալ կնիկները հնազանդ ըլլան իրենց
էրիկներուն, որ՝ եթէ անոնք խօսքի հնազանդ չըլ-
լան, առանց խօսքի շահուն կնիկներուն վար-
մունքովը, ձեր երկիւղած՝ պարկեշտ վարքը տեսնա-
լով : Որ անոնց զարդարանքները արտաքին հիւ-
սուածներով, և ոսկեհագ մազկապներով, կամ
զարդարուած հագուստներով չըլլայ. հապա սրտին
մէջի եղած ծածուկ մարդը (զարդարուի), անկեղ-
ծութիւնով, հնազանդ և հանդարտ հոգւով, որ
աստուծոյ առջին շատ յարգի է : Այսան զի հին ժա-
մանակները աստուծոյ յուսացող կնիկները անձե-
րին իրենց էրիկներուն հնազանդ ընելով կը զար-
դարէին : Ինչպէս որ սառան ալ հնազանդ էր ար-
րահամին, և անիկայ իրեն տէր կը կանչէր. որ դուք
անոր զաւկրներ եղաք՝ բարեգործ էին, և կասկած
չունէին՝ ոչ ալ մէկ վախէ մը. (Լ. Պ. Գլ. Գ. 1:)

Ան նորաստակ անձինքները կը վայլէ որ ամուսնացած
ժամանակին հաղորդուին. կամ գոնէ ամուսնութենէն ե-
տեւ առաջին պատեհութեամբը նոյն դորձքը կատարեն :

ԱՄՆԱՌՈՒ

ԵՅՅԵԼՆՈՒԹԵԼՆ

ՀԻՒԱՆԴԻ

Երբոր մէկ մարդ մը կը հիւանդանայ, ժողովրդապէտ
տուժեան Պաշտօնեային պարտի ծանուցուիլ. և ան հիւ
ւանդին տունը մտած ժամանակը կ'ըսէ.

Խաղաղութիւն այս տանս, և բոլոր հոս բնակող-
ներուն:

Երբոր հիւանդին կը ներկայանայ՝ ծնրադրած կ'ըսէ.

Տէր՝ մի յիշեր մեր անօրէնութիւնները, ոչ ալ
մեր հայրերուն անօրէնութիւնները. 'Այրէ մեզի ով
բարեգութ Տէր, ներէ քու ժողովուրդիդ՝ որ դուն
քու անգին արիւնովդ փրկեցիր, և մի բարկանար
մեզի յաւիտեան.

Պատգամ. 'Այրէ մեզի ով բարեգութ Տէր:

Յետոյ Պաշտօնեան կ'ըսէ.

Եզրէնք.

Տէր, ողորմէ մեզի.

Քրիստոս, ողորմէ մեզի.

Տէր, ողորմէ մեզի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ սուրբ ըլլայ . Վառ թագաւորութիւնդ գայ . Վառ կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ . Սեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի . Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն . Եւ մեզ փորձու թեան մի տանիր , հապա չարէն ազատէ մեզ . Եւ մէն :

Պաշ . Տէր՝ փրկէ քու ծառադ .

Պապ . Որ քեզի կը յուսայ :

Պաշ . Խրկէ քու սուրբ տեղէդ քու օգնութիւնդ անոր .

Պապ . Եւ ամէն ատեն պաշտպանէ՝ անիկայ մեծ զօրութեամբ :

Պաշ . Թշնամին թող չի հարստահարէ անիկայ .

Պապ . Եւ անօրէնը չի մօտենայ անիկայ չարչարելու :

Պաշ . Տէր՝ զօրութեան աշտարակ մը եղիր անոր .

Պապ . Ի՞նչ թշնամիներուն յարձակմանը դէմ :

Պաշ . Տէր՝ լսէ մեր աղօթքին .

Պապ . Եւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի հասնի :

Պաշ . Ո՛վ Տէր՝ նայէ երկինքէն . տես , այցելու եղիր և ազատէ այս քու ծառադ : Վառ ողորմութեանդ աչքովը անոր վրայ նայէ . պարգեւէ անոր որ քու վրադ միսիթարութիւն և հաստատ ապաւինութիւն ունենայ . պաշտպանէ անիկայ թշնամիին վտանգէն , և մշտնջենաւոր խաղաղութեամբ ու ա-

պահովութեամբ պահէ անիկայ, մեր Տէր Հիսուս
Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Ամենակարող և բարեգութ Տէր և Փրկիչ, լսէ
մեզի. և տարածէ քու սովորական բարութիւնդ այս
քու ծառայիդ, որ հիւանդութեամբ կը չարչարուի:
Կ'աղաչենք օգտակար ըրէ այս քու հայրական խըրա-
տըդ անոր, որ իր տկարութեան զգայութիւնը վելջօք
զօրացունէ իր հաւատքը, և իր զղջմանը գերազանց
անկեղծութիւն մը շնորհէ. որ՝ եթէ քու աստուա-
ծային հաճութեամբդ անիկայ նորէն իր առջի ա-
ռողջութեանը դարձունես, կարող ըլլայ մնացած
կեանքը քու երկիւղովդ և քու փառքիդ համար վա-
րելու. ապա թէ ոչ՝ քու առատաբաշխ շնորհքդ պար-
գեւէ, որ քու այցելութիւնդ անանկ սիրով ընդու-
նի, որ այս տառապեալ կեանքը վերջանալէն ետեւ
քեզի հետ յաւիտենական կեանքին մէջ բնակի, մեր
Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Ամէն:

Յետոյ Պաշտօնեան հիւանդը հետեւեալ՝ կամ այս կերպ
խրատներով կը յորդորէ.

Արեւիս՝ գիտցած եղեր որ Ամենակարողն Աս-
տուած կենդանութեան և մահուան Տէր է, և ա-
նոնց վերաբերեալ բաներուն, այսինքն, երիտա-
սարդութեան, զօրութեան, առողջութեան, ծերու-
թեան, տկարութեան և հիւանդութեան: Աւստի
քու հիւանդութիւնդ ինչ որ ըլլայ, հաստատ գիտ-

ցիր որ անիկայ Աստուծոյ այցելութիւնն է : Այնչ
բանի համար որ այս հիւանդութիւնը քու վրայ
խրկուած ըլլայ, թէ քու համբերութիւնդ փորձելու
համար ուրիշներուն բարի օրինակ ըլլալու, և թէ
դատաստանի օրը քու հաւատքդ գովելի և փառա-
ւորեալ գտնուելու՝ փառքին և անվախճան երջան-
կութեան սուսերելութեանը համար, և կամ անիկայ
խրկուած ըլլայ քեզ զգաստացունելու և ուղղելու
ան բաներուն մէջ՝ որ քու երկնաւոր Հօրդ աշխնե-
լը կը գայթակղեցունեն, աղէկ գիտցիր՝ որ եթէ
քու մեղքերդ ճշմարտապէս զղջաս, և համբերու-
թեամբ քու հիւանդութիւնդ տանիս Աստուծոյ ո-
ղորմութեանը ապաւինելով իր սիրելի Արդոյն Յի-
սուս Քրիստոսի սիրոյն համար, և իւր հայրական
այցելութեանը համար ջերմեռանդ գոհութիւններ
մատուցանես դուն քեզ բոլորովին իր կամացը հը-
պատակելով, ան ժամանակը անոր փոխարէնը քե-
զի կը վճարուի, և յաւիտենական կեանքին տալի-
նորդող շիտակ ճամբուն մէջ քեզի կ'օգնէ :

Թէ որ հիւանդը ծանր ըլլայ, ժողովրդապետը հոս կ'ա-
ւարտէ իր խրատը, ապա թէ ոչ՝ կը շարունակէ .

Աւստի Աստուծոյ խրատը հեղութեամբ ընդու-
նէ, վասն զի (ինչպէս որ Պօղոս առաքեալ Աբբայեց-
ւոց ծէ երորդ գլխուն մէջ կ'ըսէ) Տէրը ո՛վ որ կը
սիրէ՝ անիկայ կը խրատէ, ամէն ընդունած օրդին
կը տանջէ : Ի՞նչ որ պատիժի մէջ հաւրերութիւնը

նէք, Մատուած իր որդիքներուն պէս ձեզի հետ կը
 վարուի: Ինչու որ իր որդին է ան՝ որ հայրը չի պատ-
 ժէ անիկայ: Բայց թէ որ առանց պատիժի մնալու
 ըլլաք, որուն որ ամէնքն ալ հաղորդ եղան, ան ժա-
 մանակը խորթ կ'ըլլայիք՝ ու չէ թէ հարազատ որ-
 զիքներ: Ասե՛ թէ որ մեր մարմնաւոր հայրերէն՝ որ
 մեզի պատժող ունինք՝ կ'ամէնանք, ալ իրենց ա-
 ռաւել հոգիներուն հօրը պիտի հնազանդինք, ու
 ապրինք: Ինչու որ ասոնք քիչ մը ժամանակ իրենց
 կամքին պէս կը պատժեն. բայց անիկայ շահու հա-
 մար, որ իր սրբութիւնը ընդունինք: Բայ խօսքերը
 (աղնիւ եղբայր) սուրբ Պօլքին մէջ գրուած են, մեր
 մխիթարութեանը ու հրահանգութեանը համար,
 որ համբերութեամբ ու շնորհակալութեամբ մեր երկ-
 նաւոր Հօրը խրատը կրնիք, որ ժամանակ որ թը-
 շուառութեան կերպով իւր ամենամեծ բարութեանը
 հաճելի երեւնայ մեզի այցելութիւն ընելու: Բնա-
 ւել մէկ մեծ մխիթարութիւն մը չի կրնար ըլլալ
 քրիստոնեայ անձինքներուն, քան թէ Վրիստոսի
 նմանիլ համբերութեամբ ընդդիմութիւններ, նե-
 ղութիւններ և հիւանդութիւններ կրելով: Այսն
 զի Վրիստոս ինքը իր ուրախութեանը չի վերացաւ,
 հապա առաջ վիշտ կրեց, իր խաչուելէն առաջ իր
 փառքին չի մտաւ: Բայնկ ալ մեր յաւիտենական
 ուրախութեանը հասնելուն ճշմարիտ ճամբան հոս
 Վրիստոսի հետ նեղութիւն կրել է, և մեր յաւի-
 տենական կեանքը մանաւառ դուրս Վրիստոսի հետ

ուրախութեամբ մեռնիլ է . որ կարող ըլլանք կրկին
մահուանէ յարութիւն առնելու , և անոր հետ յա-
ւիտենական կեանքին մէջ ապրելու : Ուստի՝ այս
քու հիւանդութիւնդ համբերութեամբ տանելով՝
որ քեզի այսչափ օգտակար է , Լստուծոյ անուամբը
քեզ կը յորդորեմ , որ միտքդ բերես Սկրտութեան
ժամանակ Լստուծոյ ըրած քու խոստովանութիւնդ :
Եւ որովհետեւ այս կեանքէն ետեւ մէկ համար մը
կայ տալու ան արդար Ղաատաւորին , որ առանց ա-
չառութեան ամէնքը պիտի դատէ . անոր համար
կը խնդրեմ որ ինքըզինքդ և քու վիճակդ քննես
Լստուծոյ և մարդկան վերաբերեալ . որ դուն
քեզ մեղադրելով և դատապարտելով քու յան-
ցանքներուդ համար , արժանի ըլլաս Քրիստոսի
սիրոյն համար մեր երկնաւոր Հօրը ձեռքէն ողոր-
մութիւն գտնալու , ու չէ թէ ամբաստանուիս ու դա-
տապարտուիս ան ահարկու դատաստանի օրը : Ուս-
տի մեր Հաւատոյ Մատենքները քեզի կը զըռցեմ
որ գիտնաս թէ կը հաւատաս՝ թէ չէ , ինչպէս որ քը-
րիստոնէի մը պարտքն է :

Հոս Պաշտօնեան ան Հաւատոյ Մատենքները այս կերպով
կ'ըսէ .

Կը հաւատաս դուն երկնի ու երկրի Ստեղծող
Լմենակարող Հօր Լստուծոյ .

Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ իր միածին
Որդւոյն , որ Սուրբ Հոգւով յղացաւ . Մարիամ

Կուսէն ծնաւ , պոնտացի Պիղատոսի դատաւորութեան ժամանակը չարչարուեցաւ , խաշուեցաւ , մեռաւ ու թաղուեցաւ . դժոխքը իջաւ , ու երրորդ օրը կրկին յարութիւն առաւ . երկինքը ելաւ , ու Մենակարող Հօր Մտուածոյ աջ կողմը նստաւ . և անկէ նորէն պիտի գայ աշխարհիս վերջին կենդանիները ու մեռելները դատելու :

Իւ կը հաւատան դուն Սուրբ Հոգիին , ընդհանրական սուրբ Լիկեղեցւոյն , Սուրբերուն Հաղորդութեանը , մեղաց թողութեանը , մարմինին յարութեանը , և մեռնելէն ետեւ յաւիտենական կեանքին :

Հիւանդը կը սրտասխանէ ,

Եւ այս ամէնուն հաստատութեամբ կը հաւատամ :

Ան ժամանակը Պաշտօնեան կը քննէ թէ ան ճշմարտապէս զղջացած և ամէնուն հետ սիրով է մի , յորդորելով որ բոլորով սրտիւ ներէ զինքը վշտացունողներուն . և թէ որ ինքը վշտացուցած է նէ մէկը , անկէ թողութիւն խնդրէ . և ուր տեղ որ ինքը փնտս մը կամ անիրաւութիւն մը բրած է , իր կարողութեանը չափ հատուցում ընէ : Եւ թէ որ իր ունեցածը արդէն կարգի դրած չըլլայ , պէտք է անոր զրուցել որ իր կտակը ընէ . և իր խղճմտանքը արդարացունելու համար , և միանգամայն իր կտակակալներուն հանդարտութեանը համար ինչ տալիք ու առնելիք ունի նէ զրուցէ : Բայց շատ աղէկ կ'ըլլայ յաճախակի ամէնուն ծանուցանել , որ մարդս իր առողջութեան ժամանակը իր աշխարհային ստացուածքը կարգի դրած ըլլայ :

Պաշտօնեան թէ որ յարմար դատի , այս խօսքերը Ազգային դեռ չսկսած զրուցէ :

Պաշտօնեան զանցառութիւն չի պիտի ընէ Յերմեոան դարտը յորդորելու , որ հիւանդները իրենց կարողութեանը չափ սղբասնելուն առատաօգէտ տան :

Հոս տեղ հիւանդը պիտի յորդորուի իւր մեղքերուն համար մասնաւոր Խոտտովանութիւն մը ընելու , թէ որ իր խղճմանը ծանր բանով մը նեղած կ'իմանայ : Նոյն Խոտտովանութեանէն ետեւ (թէ որ հիւանդը խանարհութեամբ ու սրտով փափագելու ըլլայ) , այս կերպով Արձակումը կը զրուցէ անոր :

Սեր Տէր Հիսուս Վրիստոս , որ իր Աշխարհիկ իշխանութիւն թողուց անկեղծութեամբ զղջացողները և իրեն հաւատացող մեղաւորները արձակելու , իր անբաւ ողորմութեամբը թողութիւն շնորհէ քու ամէն մեղքերուդ . Այլ իր ինծի տուած իշխանութեամբը՝ ես կ'արձակեմ քեզ քու ամէն մեղքերէդ , և Երբ , և Սուրբ Հոգւոյն անուամբը . Բն :

Եւ յետոյ Քահանան հետեւեալ Մաղթանքը կ'ընէ ,

Աղօթենք .

Ո՛վ ամենողորմ Եւտուած , որ քու անբաւ ողորմութեամբդ ճշմարտապէս զղջացողներուն մեղքերը անանկ կը ջնջես , որ մէյմ' ալ չես յիշեր . բայց քու ողորմութեանդ աչքը այս քու ծառայիդ վրայ , որ սրտով կը փափագի ներում և թողութիւն դտնալու : Իարեղոթ Հայր , նորոգէ ան ամէն բաները անոր սրտին մէջ , որ սատանային խաբէութեամբը ու չա-

քութեամբը, կամ իր մարմնաւոր տկարութեամբը ու
ցանկութեամբը եղծուած են. պահէ և պահպանէ այս
հիւանդ անդամը Լէկեղեցւոյ միութեանը մէջ, նայէ
իր զղջմանը, ընդունէ իր արտասուքը, մեղմացուի իր
ցաւը, ինչպէս որ անոր համար քեզի հաճելի կ'ե-
րեւայ: Եւ որովհետեւ ինքը միայն քու ողորմու-
թեանդ բոլորովին կ'ապաւինի, անոր առջի մեղքերը
մի սկակր, հապա քու Սուրբ Հոգւոյդ զօրութեամբ
ըր զօրացուի անիկայ. և երբոր կամք ընես անիկայ
այս աշխարհէս վերցունելու, քու խաղաղութեանդ
ընդունէ, մեր Տէր Հիսուս Քրիստոս քու սիրելի
Ողբոյդ արժանաւորութեամբը. Լէն:

Յետոյ Պաշտօնեան այս Սաղմսը կ'ըսէ.

Ի քեզ Տէր յուսացայ. (Սաղ. հ:)

Հոյսս քեզի դրի ու Տէր, յաւիտեան չամչնամ.
քու արգարութեամբդ փրկէ ու ապրեցուր իս:

Լէկանջդ ինծի ծուէ, և իս փրկէ:

Ինծի ապաւէն աստուած, և իս ապրեցունելու
համար ամբութեան տեղի եղիր. վասն զի իմ հաս-
տատութիւնս և իմ ապաւէնս դուն ես:

Ո՛վ իմ աստուածս, իս մեղաւորին ձեռքէն ա-
զատէ, անօրէնին ու անիրաւին ձեռքէն:

Ո՛վ տէր, իմ համբերութիւնս դուն ես. ո՛վ
տէր իմ մանկութենէս ի վեր իմ յոյսս:

Եւ արգանդէն քեզի յանձնուեցայ, իմ մօրս
որովայնէն դուն ես իմ ապաւէնս, և իմ օգնու-
թիւնս ամէն ժամանակ քննէ է:

Եւ շատերուն որպէս թէ նշաւակ մը եղայ , և ինծի օգնական ու զօրութիւն տուողը դուն ես :

Իներանս գովութիւնով լեցուի , որ քու փառքդ օրհնեմ , ամէն օր քու մեծվայելութիւնդ :

Ներութեան ժամանակս իս մի ձգեր ո՛վ տէր , զօրութիւնս պակսած ժամանակը իս մի թողուր :

Թշնամիներս ինծի ըսին , և իմ անձս պաշարողները մէկ տեղ խորհուրդ ըրին և ըսին , աստուած անիկայ թողուց , հալածենք և անոր հասնինք . ինչու որ անիկայ փրկող մը չի կայ :

Ո՛վ իմ աստուածս , ինէ մի հեռանար , և ո՛վ աստուած , ինծի օգնելու նայէ :

Եւ մընան ու պակսին անոնք՝ որ իմ անձիս համար չարախօսութիւն կ'ընէին . ամօթով ու պատկառանքով ծածկուին անոնք՝ որ ինծի համար չարութիւն կ'ուզէին :

Եւ ամէն ժամանակ պիտի յուսամ , և քու օրհնութիւններդ պիտի շատցունեմ :

Իմ բերանս քու արդարութիւններդ պիտի պատմէ , ամէն օր քու գովութիւններդ :

Եւ անանկ խարդախութեան դիտութիւնը չէի դիտեր , հապա տէրոջը զօրութեանը ապաւինեցայ . և ո՛վ տէր , միայն քու արդարութիւններդ յիշեցի :

Ո՛վ իմ աստուածս , իմ մանկութենէս ինծի սորվեցուցիր . վասն որոյ քու արդարութիւններդ պիտի պատմեմ :

Սինչեւ հալուողութեան ու ծերութեան իս մի

Թողուր ո՞վ իմ աստուածս . մինչեւ որ քու բազուկդ
ամէն զալու աղգին պատմուի :

Վ. ու ըրած մեծամեծ զօրութիւններդ ու արդա-
րութիւնդ մինչեւ երկինքներն են . ո՞վ Աստուած ,
քեզի նման ո՞վ կայ :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւի-
տեանս յաւիտենից . Ամէն :

Եւ ասիկայ ալ կ'ըսէ .

Ո՞վ Փրկիչ աշխարհի , որ մեզ քու Խաչովդ ու
անգին Արիւնովդ ազատեցիր , Փրկէ և օգնէ մեզի
ո՞վ Տէր , որ խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի :

Յետոյ Պաշտօնեան կ'ըսէ .

Ամենակարողն Աստուած , որ ամէն իրեն ապա-
ւինողներուն զօրաւոր աշտարակ մըն է , և որուն
երկինքի ու երկրի և անոր ներքեւը եղած ամէն բա-
ները կը հնազանդին ու կը խոնարհին , հիմայ ու միշտ
քու պաշտպանութիւնդ ըլլայ . և քեզի իմացունէ
ու ճանչցունէ որ ուրիշ Անուն չի կայ երկինքին ներ-
քեւը մարդու տրուած , որով դուն կարող ըլլաս ա-
ռողջութիւն ու փրկութիւն գտնալու , հապա միայն
մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի Անունը . Ամէն :

Եւ անկէ ետեւ կ'ըսէ .

Աստուծոյ անբաւ ողորմութեանը ու պաշտպա-
նութեանը կը յանձնենք քեզ : Աստուած օրհնէ և

պահպանէ քեզ : Իր երեսը քեզի երեւցունէ և քեզի
ողորմի : Տէրը իր երեսը քու վրայդ վերցունէ , և
քեզի խաղաղութիւն շնորհէ , հիմայ ու յաւիտեան ,
Ամէն :

Ե Պ Ս Թ Վ Ր

Մ Ա Ն Ո Ւ Կ Հ Ի Ի Ա Ն Դ Ի

Ամենակարող Աստուած և ամենողորմ Հայր ,
մի միայն Տէր կենդանութեան և մահուան . Խո-
նարհեալ կ'աղաչենք , նոյն երկինքէն քու գթու-
թեան աչքովդ այս մանկանս վրայ , որ հիւանդու-
թեան անկողինը ինկած է . Քու փրկութիւնովդ
այցելու եղիր անոր ո՛վ Տէր . ազատէ անիկայ քու
պատեհ ժամանակիդ իր մարմնաւոր նեղութենէն ,
և քու գթութեամբդ անոր հոգին փրկէ . որ եթէ
հաճելու ըլլաս անոր կեանքը հոս երկարելու , ինքը
կարող ըլլայ քեզի համար ապրելու , և քու փառքիդ
մէկ գործիք մը ըլլալու , հաւատարմաբար քեզի ծա-
ռայելով և բարիք ընելով իր կեանքին մէջ . ապա
թէ ոչ՝ ընդունէ անիկայ քու երկնային օթեւաննե-
րուդ մէջ , ուր որ Հիսուս Վրիստոսով ննջողնե-
րուն հոգիները յաւիտենական հանգստութիւնը ու
երջանկութիւնը կը վայելեն : Արեւմտեանք ասիկայ
ո՛վ Տէր քու բարեգթութենէդ , մեր Տէր Հիսուս
Վրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը , որ կենդանի է
և կը թագաւորէ քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ միշտ
մէկ Աստուած մը , յաւիտեան . Ամէն :

Աղօթք խիստ ծանր հիւանդի .

Հայր ողորմութեան , և Աստուած ամենայն մը-
խիթարութեան , կարօտութեան ժամանակնիս մեր
միմիայն օգնականը . Այս քու ծառայիդ համար քե-
զի օգնութեան կը դիմենք , որ հիմայ քու ձեռքիդ
ներքեւը մարմնով չարաչար կը տանջուի : Ա՛աղաչենք
ո՛վ Տէր՝ ողորմութեամբ նայէ անոր վրայ . և որչափ
որ արտաքին մարդը կ'ապականի , այնչափ իր ներ-
քին մարդը հաստատուի քու շնորհքովդ և Սուրբ
Որդւոյն զօրութեամբ : Իր անցեալ կեանքին ա-
մէն մեղքերուն համար ճշմարիտ զոյճում շնորհէ , և
հաստատ հաւատք՝ Հիսուս Վրիստոս քու Որդւոյդ
վրայ . որ իր մեղքերը քու ողորմութեամբդ ջնջուին ,
և իր քաւութիւնը երկինքի մէջ հաստատ կնքուի ,
դեռ ինքը այս աշխարհէս չեւաժ ու անյայտ չեղած :
Վիտենք ո՛վ Տէր՝ որ ամէն բան քեզի հնարաւոր է ,
և թէ որ ուզես՝ կրնաս ասիկայ բժշկել , և մեզի հետ
ապրելու երկար կեանք շնորհել . բայց իր մահուա-
նը ժամանակը մօտենալը հիմայ երեւալուն համար ,
կ'աղաչենք տնանկ պատրաստէ և զօրացուր անիկայ
մահուան ժամուն դէմ , որ խաղաղութեամբ ու քու
շնորհքովդ այս աշխարհէս ելլելէն ետեւ , իր հո-
գին քու յաւիտենական արքայութեանդ մէջ ըն-
դունուի , մեր Տէր և Փրկիչ՝ Հիսուս Վրիստոս քու
միմիայն Որդւոյդ արժանաւորութեամբը ու միջնոր-
դութեամբը . Ամէն :

Յանձնարարական Աղօթք մահուան կէտին մէջ .

Ամենակարող Աստուած , որուն քով կ'ապրին բոլոր արդարներուն հոգիները իրենց երկրաւոր բանտերէն ազատելնուն ետեւ . Անք խոնարհուած թեամբ քու ձեռքդ կը յանձնենք այս մեր սիրելի եղբօրը քու ծառայիդ հոգին , որպէս թէ մէկ հաւատարիմ Ատեղծողի մը և ամենողորմ Փրկիչի մը . սրտեռանդ աղաչանօք խնդրելով որ անիկայ պատուական ըլլայ քու առջիդ : Առաջ անիկայ կ'աղաչենք ան անարատ Վառին արիւնովը , որ մեռաւ աշխարհիս մեղքերը վերցունելու . որպէս զի ասիկայ այս ցաւալի և թշուառ աշխարհիս մէջ ո՛ր և իցէ մարմնական ցանկութիւններով , կամ սատանայական խաբէութիւններով ունեցած աղտեղութիւններէն մաքրուած ու սրբուած , անարատ և ամբիժ քեզի ներկայանայ : Այլ մեզի մնացողներուս սորվեցնօր որ այս կամ ուրիշ ամէն օրուան մահկանացու կեանքիս տեսարաններէն տեսնանք մեր վիճակին ինչպէս տրկար ու անհաստատ ըլլալը . և քանի որ հոս ենք՝ անանկ մեր կեանքին օրերը համրենք , որ միշտ սրտի մտօք մտվընիս ան սուրբ ու երկնային իմաստութեանը տանք , որ վերջը մեզ յաւիտենական կեանքին առաջնորդէ , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոս քու միածին Արդւոյդ արժանաւորութեամբը . Ամէն :

Աղօթք մտքով կամ խղճմտանքով նեղեալ անձերուն համար .

Ո՛վ ամենօրհնեալ Տէր , Հայր ողորմութեան ,

և Մատուած ամենայն միտիթարութեան , կ'աղաչենք
 նայէ քու ողորմութեամբդ ու գթութեամբդ այս քու
 տառապեալ ծառայիդ վրայ , դուն անոր դէմ դառն
 բաներ կը գրես , անոր առջի անօրէնութիւնները ի-
 րեն կ'իմացունես , քու բարկութիւնդ անոր վրայ կը
 ծանրանայ , և իր հոգին նեղութիւններով լեցուն
 է , բայց ո՛վ ամենողորմ Տէր , դուն՝ որ քու սուրբ
 Պատգամներդ մեր գիտութեանը համար գրեցիր ,
 որ մենք համբերութիւնով ու սուրբ Վիքբերուն
 միտիթարութեամբը յոյս ունենանք , շնորհէ անոր
 մէկ արդար ճանաչողութիւն մը որ ինքըզինքը և
 քու սպառնալիքներդ ու խոստմունքներդ աղէկ քն-
 նէ , որ ոչ քու վրայ ունեցած յոյսը կտրէ , և ոչ ա-
 նիկայ քենէ՝ ի զատ ուրիշ բանի վրայ դնէ : Օջրա-
 ցուր անիկայ իր ամէն փորձութիւններուն դէմ , և
 բոլոր անոր տկարութիւնները առողջացուր : Տախ-
 ջախած եղեգը մի՛ փշրեր , և պըլպըլացող պատրոյկը
 մի՛ մարեր : Վարկութիւնով քու բազմագութ ողոր-
 մութիւններդ մի՛ խափաներ , հապա ուրախութիւն
 ու ցնծութիւն լսել տուր , որ քու ջախջախած ոսկոր-
 ներդ ցնծան : Մղատէ անիկայ թշնամիին երկիւղէն ,
 և քու երեսիդ լոյսը անոր վրայ փայլեցուր , և անոր
 խաղաղութիւն շնորհէ , մեր Տէր : Յիսուս Վրիստո-
 սի արժանաւորութեամբը ու միջնորդութեամբը .
 Ամէն .

ԱՄԱՌԱ

ԸՄՆՆԵՍՈՒՐԻ ՀԵՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՀԻԵԱՆԴԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐԵԼՈՒ

Բոլոր մահկանացու մարդիկները բազմատեսակ վտանգներու, փորձութիւններու և հիւանդութիւններու տակ ըլլալուն, և այս կեանքէն ելլելուն ժամանակը անգամ անատոյգ ըլլալուն, և ամէնքը միշտ մահուան պատրաստ գտնուելու համար, երբոր Ամենակարօն Աստուած կը բարեհաճի զանոնք կանչելու, Ժողովրդապետները պէտք է որ երբեմն երբեմն (և մանաւանդ ժամատախտի կամ ուրիշ ժահահոտ հիւանդութեան ժամանակ) փութով յորդորեն, որ Ժողովուրդը յաճախակի ընդունի մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի ամենասուրբ Մարմնոյ և Արեան Հաղորդութեան Խորհուրդը, երբոր Եկեղեցւոյ մէջ հրապարակաւ կը մատուցուի, որպէս զի այսպէս ընելով յանկարծ այցելութեան ժամանակ առաւել քիչ պատճառ ունենան անհանգիստ ըլլալու անոր կարօտութեանը համար: Բայց թէ որ հիւանդը Եկեղեցի երթալու կարող չըլլայ, և փափաքի տունը Հաղորդութեան Խորհուրդը ընդունիլ, ան ժամանակը պէտք է որ առաջուց Ժողովրդապետին իմացունէ, և իրեն հետ Հաղորդուող ուրիշ քանի հոգի ըլլալն ալ, որ (իրեք կամ քսնէ երկու հոգի պիտի ըլլան), և հիւանդին տունը վայելուչ տեղ մը բոլոր հարկաւոր եղածներովը պատրաստուած ըլլայ, որ Ժողովրդապետը կարող ըլլայ յարգութեամբ մատակարարելու, ինքը հոս ամենասուրբ Հաղորդութեան Խորհուրդը կը կատարէ հետեւեալ Մաղթանքը, Ընթերցուածը և Աւետարանը սկսելով:

ՄԱՂԹԱՆՔ :

Լճենակարող և յաւիտենական Ըստուած ,
Ստեղծող ազգի մարդկան , որ սիրածդ կը խրատես
և ընդունածդ կը տանջես , Ա'ազաչենք ողորմէ՛ այս
քու ծառայիդ , որ քու ձեռքովդ կը խրատուի . և
չնորհէ որ իր հիւանդութիւնը համբերութեամբ տա-
նի , և իր մարմնաւոր առողջութիւնը վերստին ըս-
տանայ (թէ որ քեզի հաճելի երեւնայ) . և երբոր
հոգին մարմնոյ կապերէն արձրկուի , անիկայ անա-
րատ քեզի ներկայանայ , մեր Տէր և Փրկիչ Յի-
սուս Վրիստոսի շնորհքովը . Լճէ :

Թուղթ Պօղոսի . Եֆես . Ժբ . 5 , 6 .

Որդեակս՝ տէրօջը խրատներէն մի թուլնար , և
անկէ յանդիմանուելով սիրտդ չի կոտրի : Ինչու որ
Տէրը ան որ կը սիրէ՝ կը խրատէ , ամէն որդի կը
տանջէ՝ որ ինքը կ'ընդունի :

Ս . Աւետարան . 3-ւ . Է . 24 .

Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . թէ՛ ան որ
իմ խօսքս կը լսէ , և կը հաւատայ անոր որ իս խրկեց ,
յաւիտենական կեանքը կ'ընդունի , ու չի դատա-
պարտուիր . հապա մահէն կեանքը անցաւ :

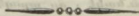
Որոնցմէ ետեւ Քահանան Հաղորդութեան նախակար-
գեալ կանոնը կը շարունակէ , որ այսպէս կ'ըսկսի (Դուք որ
ճշմարտապէս և բոլորով սրտիւ ձեր անօրէնութիւններէն
զղջացած էք և այլն :)

Ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարեբաւ ժամանակը , Քահանան առաջ ինքը կը հաղորդուի , ու յետոյ հիւանդին հետ հաղորդուելու անձինքները կը հաղորդէ , և ամենէն ետքը հիւանդը :

Թէ որ մէկը խիստ ծանր հիւանդութեան պատճառաւ , կամ Ժողովրդագաւթին ժամանակաւ չիմացունելով , կամ իրեն հետ ուրիշ հաղորդուողներ չի գտնուելուն , և կամ ուրիշ ո՛ր և իցէ արգելքով մը կարող չըլլայ Քրիստոսի Մարմնոյ և Արեան խորհուրդը ընդունելու , Ժողովրդագաւթը հիւանդին պիտի խմացունէ , որ եթէ ինքը ճշմարտապէս իր մեղքերէն կը զղջայ , և հաստատ կը հաւատայ որ Յիսուս Քրիստոս իրեն համար խաչին վրայ մեռաւ , և իր փրկութեանը համար արիւն թափեց , ջերմեռանդաբար միտքը բերելով իր անկէ ընդունած բարութիւնները , և անոնց համար սրտի մոռք գոհութիւններ մատուցանելով , ինքը կերած ու խմած կ'ըլլայ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Մարմինը և Արիւնը իր հոգւոյն օգտին համար , թէեւ նոյն խորհուրդը բերնով չընդունի :

Քահանան հիւանդի այցելութեան և միանգամայն Հաղորդութեան կանոնը կատարելու ժամանակը երկար չըլլալու համար , կը թողու հիւանդի Այցելութեան կանոնին Սաղմոսը (Ի քեզ Տէր յուսացայ) , և անմիջապէս կ'ըսիսի Հաղորդութեան Մատակարարութիւնը :

Թէ որ հիւանդը մեծ փափաքով ուզելու ըլլայ Հաղորդուիլ , և մահտարաժամի , ժահհոտ քրտինքներու , կամ ուրիշ տարափոխիկ հիւանդութեան ժամանակ երբոր մեր ձաւորներէն կամ ուրիշ հաւատացեալներէն նոյն գարշահոտ հիւանդութեան երկիւղով չեն ուզեր մէկ տեղ հաղորդուիլ , ան ժամանակը Պաշտօնեան միայն հաղորդուի , հիւանդին Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարելու ժամանակը :

ԱՄՆԱՄԱ

Թ Ե Ղ Մ Ե Ն

Պէտք է գիտնալ որ հետեւեալ պաշտօնը չի կատարուիր առանց Մկրտութեան, կամ բանադրեալ, և կամ անձնասպանութեամբ մեռած անձինքներուն համար :

Քահանաները և Դպիրները գերեզմանատանը առջին ննջեցեալը գիմաւորելով, և անոր առջեւէն կամ Եկեղեցի կամ գերեզմանը երթալով կ'ըսեն կամ կ'երգեն .

Ես եմ յարութիւն և կեանք, կ'ըսէ տէրը, ան որ ինծի կը հաւատայ՝ թէ և մեռնելու ալ ըլլայ՝ կ'ապրի, և ամէն ո՛վ որ կենդանի է՝ ու ինծի կը հաւատայ, յաւիտեան չի պիտի մեռնի . (Յով. Ժա. 25, 26 :

Ես գիտեմ որ իմ փրկիչս կենդանի է, որ ինքը վերջին օրը երկրին վրայ պիտի կայնի : Եւ իմ մորթս իմ մարմինիս հետ ապականուկէն ետեւ, իմ մարմինովս զաստուած պիտի տեսնեմ, որն որ ես ինքս պիտի տեսնեմ, ու իմ աչվոններս պիտի տեսնան, ու չէ թէ ուրիշը . (Յօբ. 25, 26, 27 :

Եւս աշխարհս բան մը չի բերինք, և յայտնի է որ բան մըն ալ չենք կրնար տանիլ : Տէրը տուաւ, և տէրը առաւ . օրհնեալ ըլլայ տէրոջը անունը . (Լ. Տիմ. 2. 7 : Յօբ. ա. 21 :

Եկեղեցի մանաղէն ետեւ այս հետեւեալ Սաղմոսներուն մէկը
կամ երկուքն ալ կը կարդացուի .

Լսացի թէ պահեցից . (Սաղ . ԼԸ :)

Ըսի թէ՛ իմ ճամբաներս պահեմ . որ լեզուովս
մեղք չի գործեմ :

Պահապան դրի իմ բերնիս , մեղաւորին իմ առ-
ջիս հակառակած ժամանակը :

Խուլ եղայ ու խոնարհեցայ . աղէկութենէ լը-
ռեցի , և իմ ցաւերս իմ մէջս նորոգեցան :

Իմ սիրտս ներսիդիս բորբոքեցաւ , և իմ խոր-
հուրդներուս մէջ կրակ վառեցաւ :

Իմ լեզուովս խօսեցայ և ըսի , ո՛վ տէր , ցըցուր
ինծի իմ վերջս , և իմ օրերուս թիւին որչափ ըլլալը՝
որ գիտնամ թէ որչափ բան պակսած է իննէ :

Ե՛հա իմ օրերս չափով դրիր , և իմ զօրութեանս
կարողութիւնը իբր թէ ոչինչ է քու առջիդ . սա-
կայն ամէն մսեղէն մարդ ոչինչ է :

Երաւցունէ մարդը պատկերի մը պէս կը պըտը-
տի , բայց պարապ տեղը անհանգիստ կ'ըլլայ . կը
դանձէ և ո՛վ պիտի ժողուէ՝ չի գիտեր :

Ե՛այց արդ՝ ո՞վ է իմ համբերութիւնս , չէ թէ
դուն ո՛վ տէր . կամ իմ զօրութեանս կարողութիւ-
նը , որ քենէ է :

Իմ ամէն անօրէնութիւններէս իս փրկեցիր .
անզգամներուն նախատինքը ըրիր իս :

Խուլ եղայ , ու բերանս չի բացի , ինչու որ դուն
ըրիր :

Հեռացուր ինէ իմ տանջանքներս, ինչու որ քու
ձեռքիդ զօրութենէն ես տկարացայ:

Սեղքին համար յանդիմանելով մարդը խըրա-
տեցիր, ոստայնի պէս անոր անձը մաշեցուցիր. սա-
կայն ամէն մարդ փուճ է:

Ո՛վ տէր, լսէ իմ աղօթքիս, ահանջ դիր իմ
խնդրուածքներուս. արցունքներուս մի լսեր:

Բու առջիդ պանդուխտ եմ ես, հիւր մը և ան-
ցաւոր մը իմ ամէն նախնիքներուս պէս:

Թող տուր ինծի որ հանգստանամ դեռ չի գա-
ցած, ինչու որ մէյմ' ալ չի պիտի գտնուիմ:

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յա-
ւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Տէր ապաւեն. (Սաղ. 36):

Ո՛վ տէր, դուն մեր ապաւենը եղար ազգէ մին-
չեւ ազգ. լեռները չի հաստատուած, երկիրը ու բո-
լոր աշխարհը չստեղծուած, յաւիտենից մինչեւ յա-
ւիտեանս դուն ես աստուած:

Սարդը թշուառութեան կը դարձունես, և կ'ը-
սես՝ ինծի դարձէք մարդկանց զաւկըներ:

Հազար տարին տէրոջը աչքին առջին երեկուան
անցնող օրին պէս է, գիշերուան մէկ պահուն պէս.
Եւ անոնց տարիները անարգութիւնով պիտի ըլլան:

Ըռտուանց կանանչ խոտին պէս պիտի բուս-
նին. առտուանց կանանչ խոտի պէս պիտի զուար-

Ճանան ու ծաղկին . իրիկուան դէմ պիտի թողմին ,
չորնան ու իյնան :

Բայ՝ ու բարկութենէդ պակսեցանք , և քու սրբա-
միտութենէդ խոռվեցանք :

Սեր անօրէնութիւնները քու առջիդ դրիր , և
մեր կեանքը քու կրեսիդ լոյսին :

Սեր ամէն օրերը պակսեցան , և քու բարկու-
թենէդ խոռվեցանք :

Սեր տարիներուն ժամանակը սարգի նման ան-
դադար է , ու անոնց մէջ մեր տարիներուն թիւը
եօթանասուն տարի է . թէ որ քիչ մըն ալ էլեւի
ըլլայ՝ ութսուն տարի . անկէ ինչ որ աւելի ըլլայ
ցաւօք ու հեծութեամբ է :

Սեր վրայ հեղութիւն եկաւ ու խրատեցանք .
արդ՝ ո՞վ կրնայ քու բարկութեանդ զօրութիւնը
դիտնալ . կամ քու երկիւղէդ քու սրտմտութիւնդ
համբեւ :

Եսպէս քու աջ ձեռքդ ինծի ցըցուր , և խո-
նարհ սրտով եղողներուն քու իմաստութիւնդ :

Ղարձիր ո՞վ տէր , մինչեւ ե՞րբ . քու ծառանե-
րովդ միտիմարուէ :

Եւտուանց քու ողորմութիւնովդ լեցուեցանք .
ցնծացինք և ուրախ եղանք մեր կեանքին ամէն օրե-
րուն մէջ :

Ուրախ եղանք ան օրերուն տեղը՝ որ մեզ խոնար-
հեցուցին , և ան տարիներուն տեղը՝ որ չարչարանք
տեսանք :

Ո՛վ տէր, քու ծառաներուդ նայէ, և քու ձեռքիդ գործքերուն, և անոնց որդիքներուն առաջնորդէ. և մեր տէր աստուծոյ լոյսը մեր վրայ ըլլայ:

Ո՛վ տէր, մեր ձեռքին գործքերը մեզի ուղիղ ըրէ. մեր ձեռքին գործքերը մեզի յաջողէ:

Փառք և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ.

Որպէս էր ՚ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Յետոյ կը կարդացուի Պօղոս Առաքեալին Արմեթացոց գրած առաջին թուղթէն առնուած Հնթերցուածը.

Գլուխ. Ժ. 20.

Արդ՝ Քրիստոս Հիմայ մեռելներէն յարութիւն առած է՝ ննջեցելոց առաջին պտուղը: Ինչու որ մարդով եղաւ մահը, ու մարդով ալ մեռելներուն յարութիւնը: Ինչպէս որ ազամով ամէնքը կը մեռնին, անանկ ալ քրիստոսով ամէնքը կենդանի պիտի ըլլան: Ամէն մէկը իր կարգով. առաջ՝ քրիստոս, ու ետքը՝ քրիստոսինները անոր գալու ատենը: Եւ անկէ ետեւ վախճանը, երբոր Թագաւորութիւնը պիտի տայ աստուծոյ և հօրը ձեռքը, որ Ժաւանակ որ պիտի խափանէ բոլոր իշխանութիւնները, և բոլոր պետութիւնը ու ղօրութիւնը: Այսին զի անոր պէտք է Թագաւորութիւն ընել, մինչեւ որ բոլոր թշնամիները իր ոտքերուն ներքեւը դնէ: Այլ չին թշնամին՝ որ պիտի խափանի, մահն է. և ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուց: Իսկ

երբոր կ'ըսէ, թէ՛ ամէն բան անոր հնազանդած է,
 յայտնի է թէ բաց ՚ի անկէց՝ որ ամէնը անոր հնա-
 զանդեցուց։ Բայց երբոր ամէնը անոր հնազանդ
 ըլլայ, ան ժամանակը ինքը որդին ալ կը հնազանդի
 անոր՝ որ ամէնը իրեն հնազանդեցուց. որ աստուած
 ըլլայ ամէնը ամէն բանի մէջ։ Ապա թէ չէ՛ ի՞նչ
 պիտի ընեն անոնք՝ որ մեռելներուն համար կը մը-
 կըրտուն, թէ որ իրաւցունէ մեռելները յարութիւն
 չեն առնոր. ուրեմն ինչո՞ւ անոնց համար կը մկըր-
 տուն։ Ինչո՞ւ համար մենք ալ ամէն ժամանակ նե-
 ղութիւն կը քաշենք. և ամէն իժիր կը մեռնինք,
 երգում կ'ընենմ եղբայրներ՝ ձեր պարծանքովը որ
 ես ունիմ մեր տէր յիսուս քրիստոսով։ Ի՞նչ որ մար-
 դու համար եփեսոսի մէջ գազաններու կռիւի մէջ
 ըլլայի, ի՞նչ օգուտ էր ինծի, թէ որ մեռելները
 յարութիւն չառնեն. ուտենք խըմենք, ինչու որ վա-
 ղը կը մեռնինք։ Սի՛ խարուիք. դէշ խօսքերը քաղցր
 բարքերը կ'ապականեն։ Արթնցէք արդարութիւ-
 նով, ու մեղք մի գործէք. ինչու որ ոմանք աստուծոյ
 գիտութիւնը չունին, ձեզ ամէնցունելու համար կ'ը-
 սեն։ Բայց մէկը ըսելու ըլլայ, թէ՛ մեռելները ի՞նչ
 պէս յարութիւն կ'առնեն, կամ թէ ի՞նչ մարմի-
 նով կուգան։ Ա՛նմիտ՝ դուն որ անիկայ կը ցանես,
 չի կենդանանար՝ թէ՛ որ չի մեռնի։ Ա՛ւ ան որ կը
 ցանես, չէ՛ թէ ան մարմինը որ պիտի ծնանի՝ կը ցա-
 նես, հապա մերկ հատ մը, թէ ցորենի ըլլայ, և թէ
 ուրիշ սերմերու։ Ա՛ւ աստուած անոր մարմին կու-

ասայ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ, ու ամէն մէկ սերմերուն իր
 մարմինը: Ամէն մարմին մէկ մարմին չէ. հապա՛ մար-
 գուն մարմինը ուրիշ է, ու անասուններուն մարմինը՝
 ուրիշ, ու թռչուններուն մարմինը՝ ուրիշ, ու ձու-
 կերուն մարմինը՝ ուրիշ: Արկնաւոր մարմիններ ալ,
 երկրաւոր մարմիններ ալ, բայց երկնաւորներուն
 փառքը ուրիշ է, ու երկրաւորներուն փառքը՝ ուրիշ:
 Արեւին փառքը ուրիշ է, ու լուսինին փառքը՝ ուրիշ,
 աստղերուն փառքը՝ ուրիշ, ու աստղ մը աստղէ է-
 վիւ է փառքով: Անանկ ալ մեռելներուն յարու-
 թիւնը. պապականութիւնով կը ցանուի, ու առանց
 պապականութեան յարութիւն կ'առնէ. Անարգու-
 թիւնով կը ցանուի, ու փառքով յարութիւն կ'առ-
 նէ. տկարութիւնով կը ցանուի, ու զօրութիւնով
 յարութիւն կ'առնէ. Տ՛ուչ ունեցող մարմին կը
 ցանուի, ու հոգի ունեցող մարմին յարութիւն կ'առ-
 նէ. թէ որ շնչաւոր մարմին կայ՝նէ՛ հոգեւոր ալ կայ:
 Ասանկ ալ գրեւած է, պոջի մարգը ագամ կենդանի
 չունչ եղաւ, երկրորդ ագամը կենդանի ընող հոգի:
 Բայց չէ թէ առաջ հոգեւորը, հապա շնչաւորը, ու
 ետքը հոգեւորը: Առջի մարգը երկրէն է՝ հողեղէն.
 բայց երկրորդ մարգը՝ տէր է, երկինքէն: Ինչպէս
 որ ան հողեղէնը, անանկ ալ մենք հողեղէններս, և
 ինչպէս ան երկնաւորը, անանկ ալ երկնաւորները:
 Աւ ինչպէս որ հողեղէնին պատկերը հագանք, երկ-
 նաւորին պատկերն ալ պիտի հագնինք: Սիսյն թէ
 աս կ'ըսեմ եղբայրներ՝ որ մարմին ու արիւն աստու-

ծոյ արքայութիւնը չեն կրնար ժառանգել . ոչ ալ ապականութիւնը անապականութիւնը կը ժառանգէ : Ուստի խորհուրդ մը ըսեմ ձեզի , ամէնքս պիտի ննջենք , բայց ամէնքս չի պիտի նորոգուինք . յանկարծակի աչք գոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին ժամանակը . վասն զի փողը կը չալուի , ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան , և մենք կը նորոգուինք : Որովհետեւ պէտք է որ սոս ապականութիւնս անապականութիւն հագնի , ու սոս մահականացուս անմահութիւն հագնի : Բայց երբոր այս մահականացուս անմահութիւն հագնի , ու այս ապականութիւնս անապականութիւն , ան ժամանակը կը կատարուի ան բանը որ գրուած է , թէ՛ մահը յաղթութիւնով կը լլուեցաւ : Ո՛վ մահ ո՞ւր է քու յաղթութիւնդ . ո՛վ գերեզման ո՞ւր է քու կրճելդ : Ս՛ահին կճելը՝ մեղքն է , ու մեղքին զօրութիւնը՝ օրէնքը : Բայց գոհութիւն աստուծոյ , որ մեզի յաղթութիւն տուաւ , մեր տէր յիսուս քրիստոսի ձեռքովը : Ուստի իմ սիրելի եղբայրներս , հաստատ եղիք , անշարժ կեցէք , ամէն ժամանակ տէրոջը գործքերուն մէջ յառաջացէք . գիտնաք որ ձեր աշխատանքները տէրոջը առջին պարապ չէ :

Երբոր գերեզմանը կը հասնին , մարմինը հողը գրուելու պատրաստութիւնները ըլլալու ժամանակը , Քահանան կ'ըսէ . կամ Քահանան ու Դպիրները կ'երգեն .

Ս՛արդը՝ որ կնիկէ կը ծնանի , շատ կարճ կեանք

ունի ապրելու, ու թշուառութիւնով լեցուն է: Օտարիկի մը պէս կ'ելլէ ու կը կտրուի, ստուերի մը պէս կը փախչի, ու բնաւ հաստատութիւն չունի. (Յօդ. Ժդ. 1, 2):

Կենդանութեան մէջ մահուան դռանը մէջն ենք. յիշելէ օգնութիւն խնդրենք, չէ թէ քենէ ո՛վ տէր, որ արդարապէս մեր մեղքերուն համար բարկացած ես:

Սակայն ո՛վ Տէր՝ Եստուած սրբութեան, ո՛վ ամենակարող Տէր, ո՛վ ամենօրհնեալ և ողորմած Փրկիչ, մի մատնէր մեզ յաւիտենական մահուան դռն պատժոյն:

Ղուն գիտես ո՛վ Տէր՝ մեր սրտին գաղտնիքները, քու գթութեան ականջներդ մի գոցեր մեր աղաչանքներուն. հապա փրկէ մեզ ո՛վ ամենասուրբ Տէր, ո՛վ ամենազօր Եստուած, ո՛վ ամենասուրբ և ողորմած Փրկիչ, դուն ո՛վ ամենընտիր Ղատաւոր յաւիտենական, մի թողուր մեզ վերջին ժամուն, որ չըլլայ թէ մահուան ցուերուն համար քենէ զատուինք:

Մեռելին վրայ հողը տուած ժամանակնին Բահանան կ'ըսէ.

Որովհետեւ Եմենակարողն Եստուած հաճեցաւ իւր անբաւ ողորմութեամբը այս մեր մեռեալ ազնիւ եղբօրը հոգին իւր քովը առնելու. ուստի հիմայ իւր մարմինը հողին կը յանձնենք. հողը հողին, մոխիրը մոխիրին, փոշին փոշին. յաւիտենական

կենաց յարութեանը հաստատ և աներկբայ յոյսովը,
մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. որ մեր խո-
նարհ մարմինը պիտի նորոգէ, իւր փառաւոր մարմ-
նոյն կերպարանակից ըլլալու, ան զօրութիւնովը՝
որով ամէն բան իրեն հնազանդեցունելու կարող է:

Յետոյ կ'ըսուի կամ կ'երգուի.

Երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ ինծի կ'ըսէր. գրէ,
երնէկ ան մեռելներուն՝ որ շուտ մը հիմայ տէրոջմով
ննջեցին. հոգին ասիկայ կ'ըսէ, ինչու որ իրենց աշ-
խատութենէն հանգչեցան. (Հայ. ԺԴ. 13.)

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Վրիստոս, ողորմէ՛ մեզի.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
սուրբ ըլլայ. Վու թագաւորութիւնդ գայ. Վու
կալքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ. Ս'եր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի,
Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը
ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձու-
թեան մի տանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ. Ամէն:

Քահանան.

Ամենակարող Աստուած, որ քու քովդ կ'ապրին
Տէրոջմով այս աշխարհէս ելողներուն հոգիները.

և որ քու քովդ ան հաւատարեալներուն հոգիները մարմինին ծանրութենէն ազատելուն ետեւ ցըն-
ծութեան և ուրախութեան մէջ են . թերմեռանդ
գոհութիւններ կը մատուցանենք քեզի , որ հաճեցար
այս մեր եղբայրը այս մեղանչական աշխարհիս թը-
շուառութիւններէն խտրուելու . նաև կ'աղաչենք քե-
զի որ քու բարեգթութեամբդ հաճիս քիչ ժամանա-
կէն քու ընտրեալներուդ թիւը լրման ընելու , և քու
թագաւորութիւնդ շուտով հասցունելու . որ մենք
ալ քու սուրբ անուանդ ուղիղ հաւատքովը այս աշ-
խարհէն ելլողներուն հետ մէկ տեղ հոգւոյ և մարմ-
նոյ կատարեալ վախճանը ու երջանկութիւնը վայե-
լենք , քու յաւիտենական և անվախճան փառքիդ
մէջ , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ո՛վ ամենողորմ Աստուած , մեր Տէր Հիսուս
Վրիստոսի Հայրը , որ յարութիւն է և կեանք . ու-
րուն ո՛վ որ հաւատարու ըլլայ , թէև մեռնի՝ կ'ապրի .
և ո՛վ որ կենդանի է՝ և անոր կը հաւատայ՝ յաւիտեան
չի պիտի մեռնի . որ ինքը նաև իր սուրբ Պօղոս առաւ-
քեալին ձեռքովը սորվեցուց մեզի , որ իրմով ննջող-
ներուն համար չի տրտմինք , ուրիշ յոյս չունեցող-
ներուն պէս . Խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի ի՛վ
Հայր , վերցուր մեզ մեղաց մահուանէ արգարու-
թեան կեանքին , որպէս զի երբոր այս կեանքէն հը-
րաժարինք , իրմով հանգստութիւն դտնանք , ինչ-

պէս որ հիմայ կը յուսանք այս մեր եղբայրը կը գըտնայ . և որ վերջին յարութեան օրը քեզի հաճելի երեւանք , ու ան օրհնութիւնը ընդունինք , որ քու սիրելի Որդիդ պիտի տայ քեզ սիրողներուն և քենէ վախճողներուն՝ ըսելով . Եկէք իմ հօրս օրհնած զաւկըները , աշխարհիս սկիզբէն ձեզի համար պատրաստուած արքայութիւնը ժառանգեցէք . Շնորհէ ասիկայ կ'աղաչենք ձով ամենողորմ Հայր , մեր Սիջնորդ և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . ԼՊՆ .

Սեր տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքը , Լստուծոյ սէրը , և Սուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը միշտ ամենուս հետ ըլլայ . ԼՊՆ : (Բ . Կորն . Ժ գ . 13 :)

ԳՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

ՅԵՏ ՈՐԴԵԾՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԱՆՑ

Կնիկ մը իր տղաբերքի սովորական օրերը անցընելէն ետեւ , պէտք է որ պարկեշտ կերպով հագուած Եկեղեցի երթայ , և հոն յարմար տեղ մը ծնրադրած՝ ուր որ սովորած է կամ թեմակալ Եպիսկոպոսը կ'որոշէ , Քահանան կ'ըսէ անոր .

Որովհետեւ Լճենակարողն Լստուած իւր անբաւ բարեգթութեամբը քեզի մէկ անվտանգ աղատութիւն մը շնորհեց , և տղաբերքի ան մեծ վտանգէն քեզ ազատեց , ուստի դուն պարտիս ջերմեռանդ գոհութիւններ մատուցանել Լստուծոյ և ըսել .

Յետոյ Քահանան ձԺԴ երորդ Սաղմսը կ'ըսէ :

Աիրեցի , զի լուիցէ տէր :

Տէրը սիրեցի , ինչու որ իմ աղօթքիս ձայնն՝
պիտի լսէ . ինչու որ իր ականջը ինծի խոնարհեցուց ,
ու ես իմ օրերուս մէջ անոր կանչեցի :

Ահա՛ հուան ցաւերը իս պատեցին , ու գերեզմա-
նին վիշտերը իս գտան :

Վեղութիւն ու անձկութիւն գտայ , ու տէրոջը
անունը կանչեցի :

Ա՛յ տէր , ազատէ իմ անձս . մեր տէր աստուա-
ծը ողորմած ու արդար է . տէրը կ'ողորմի ու տղաքը
կը պահէ :

Ես խոնարհեցայ ու տէրը իս ապրեցուց . ո՛վ
իմ անձս՝ քու հանգստութեանդ գարծիր , ինչու որ
տէրը քեզի օգնեց :

Իմ անձս մեռնելէն փրկեց , իմ աչվըներս ար-
ցունքէն , ու իմ ոտվըներս իյնալէն :

Հաւատացի՝ ինչ որ խօսեցայ , ու շատ խոնարհ
եղայ :

Իմ զարմանքիս մէջը ըսի թէ՛ ամէն մարդ
սուտ է :

Ի՞նչ հատուցում պիտի ընեմ տէրոջը ամէն ա-
նոր ինծի տուածներուն փոխարէն :

Փրկութեան բաժակը պիտի ընդունիմ , ու տէ-
րոջը անունը պիտի կանչեմ :

Իմ աղօթքս տէրոջը պիտի մատուցանեմ , ա-
նոր բոլոր ժողովուրդին առջին :

Տէրոջը առջին իր սուրբերուն մահը պատուական է. ո՛վ տէր, ես քու ծառագ եմ, քու աղախինիդ ծառան ու որդին :

Իմ կապերս կտրեցիր, քեզի օրհնութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ, և տէրոջը անունը պիտի կանչեմ :

Տէրոջը պիտի մատուցանեմ իմ աղօթքս ամէն իր ժողովուրդին առջին, տէրոջը տանը սրահներուն մէջ, և քու մէջդ ո՛վ երուսաղէմ :

Փառք և օր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Արքայ,

Արպէս էր ՚ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Կամ ձեզ երորդ Սաղմոսը .

Եթէ ոչ տէր չինէ .

Թէ որ տէրը տունը չի չինէ, պարապ տեղը կ'աշխատին անոր շինողները :

Թէ որ տէրը քաղաքը չի պահպանէ, պարապ տեղը արթուն կը մնան անոր պահպանները :

Ոչինչ բան է ձեզի կանուխ ելլելը. հապա չի քընադած ելլէ՞ որ ցաւերու հաց չուտէք :

Ինչու որ տէրը իր սիրելիներուն քուն կուտայ, մարդուն ժառանգութիւնը որդիքներն են. իր վարձքը որովայնին պատուին է :

Ինչպէս որ զօրաւորին ձեռքի նետերը. անանկ են երկտասարդները :

Երանի անոր՝ որ իր ցանկութիւնը անոնցմէ լի-

ցուց • և չի պիտի ամբնան երբոր իրենց թշնամինե-
րուն հետ դռանը մէջ խօսելու ըլլան :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւի-
տեանս յաւիտենից . Ամէն :

Յետոյ Քահանան կ'ըսէ ,

Աղօթենք .

Տէր , ողորմէ՛ մեզի .

Քրիստոս , ողորմէ՛ մեզի .

Տէր , ողորմէ՛ մեզի .

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ
սուրբ ըլլայ . Քու թագաւորութիւնդ գայ , Քու
կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ . Ս'եր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի ,
Լսւ ներէ՛ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը
ներենք մեր պարտականներուն . Լսւ մեզ փորձու-
թեան մի տանիր , հապա չարէն ազատէ մեզ . Ամէն :

Պաշտօնէան . Փրկէ՛ ո՛վ Տէր այս կինը քու աղա-
խինդ .

Պապականի . Որ քեզի կ'ապաւինի :

Պաշ . Ո՛վ Տէր , անոր զօրաւոր աշտարակ մը
եղիւր .

Պապ . Իր թշնամիին դիմացը :

Պաշ . Ո՛վ Տէր լսէ՛ մեր աղօթքին .

Պապ . Լսւ մեր աղաչանքներուն ձայնը քեզի
հասնի :

Պաշտօնեան ,

Աղօթքնք .

Լ՝մենակարող Լ՝ստուած , ջերմեռանդ գոհու-
թիւններ կը մատուցանենք որ այս կինը քու աղա-
խինդ տղաբերքի ան մեծ ցաւէն ու վտանգէն աղա-
տեցիր . Կ՝աղաչենք շնորհէ՛ որ մենողորմ Հայր ,
որ ինքը քու օգնականութեամբդ հաւատարմու-
թեամբ ապրի այս կեանքին մէջ , և քու կամբիդ հա-
մեմատ կեանք վարէ . և հանդերձեալին մէջ քու
յաւիտենական փառքիդ մասնակից ըլլայ , մեր Տէր
Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Լ՝Պէն :

Գոհութիւն մատուցանող կինը Եկեղեցի գալու ժա-
մանակը պարտի սովորական նուէրները հատուցանել . և թէ
որ Հաղորդութեան խորհուրդը մատակարարուելու ըլլայ ,
պէտք է որ ինքն ալ հաղորդուի :

ԸՍՏՈՒԾՈՅ ԲԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ ԴԱՏԱՍՏԱՆԻՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԸ
ԿԱՄ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՂԱՒՈՐԱՅ ԴԵՄ

Քանի մը Աղօթքներով , որ Մեծ Պահոց առաջին օրը
և ուրիշ ժամանակ ալ կը գործածուի , ինչպէս որ թեմա-
կալ Եպիսկոպոսը կ'որոշէ :

Աւտուան Աղօթքէն ետեւ երբոր Լիթանի Մաղթանքը
սովորական կերպով կ'աւարտի , Քահանան Ամբիոնէն կամ
Աւտուան Աղօթքը կարդացուած տեղէն կ'ըսէ .

Եղբայրներ՝ նախկին Եկեղեցւոյ մէջ մէկ բա-

բեպաշտ սովորութիւն մը կար, որ Սեծ Պահոց սկիզբին հրապարակական մեղաւորները համարձակ ապաշխարութեան կը բերուէին, և այս աշխարհիս մէջ կը պատժուէին, որ անոնց հոգիները փրկուին Տէրոջը օրը. և որ ուրիշները անոնցմէ օրինակ առնելով՝ չարագործութիւն ընելէն էվելօք վախնան:

Լսոր տեղը, (մինչեւ որ նոյն խիստ փափաքելի սովորութիւնը կրկին հաստատուի) պատշաճ կը համարուի որ հիմայ այս ժամանակ (ձեր ամէնուդ առջին) անզեղ մեղաւորներուն դէմ Լստուծոյ անէծքին ընդհանուր վճիռները կարգացուի. Արկորդ (Օրինացին քսանընօթներորդ գլխէն, և Սուրբ Գրոց ուրիշ այլևայլ տեղերէն առնելով, որ դուք ալ ամէն մէկ վճռոյն պիտի պատասխանէք. Լ.Մէն. Լ.Սս խորհուրդովը որ դուք Լստուծոյ մեղաւորներուն դէմ ունեցած բարկութիւնը ճանչնալով, ճշմարիտ և հաստատ ապաշխարութեան մեծ ջանք ունենաք. և այս վտանգաւոր օրերուն մէջ աւելի զգուշութեամբ ապրիք, հեռանալով այն մոլութիւններէն՝ որոնց համար Լստուծոյ անէծքին արժանաւորութիւնը դուք ձեր բերնովը կը խոստովանիք:

Լնիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ երկրպագութիւն ընելու համար փորուած կամ թափուած արձան կը շինէ. (Արկորդ (Օրինաց. Իէ. 15:)

Եւ բոլոր ժողովուրդը կը պատասխանէ ու կ'ըսէ.

Լ.մէն:

Պաշտօնէան . Լնիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հայրը
կամ իր մայրը կ'անարգէ . (Բ . () րէ . իէ . 16 :)

Պապասխանի . Լմէն :

Պաշ . Լնիծեալ ըլլայ ան՝ որ օտարականին , որ-
բին ու պրիին իրաւունքը կը խոտորէ . (Բ . () րէ .
իէ . 17 :)

Պապ . Լմէն :

Պաշ . Լնիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր ընկերին սահ-
մանը կը փոխէ . (Բ . () րէ . իէ . 18 :)

Պապ . Լմէն :

Պաշ . Լնիծեալ ըլլայ ան՝ որ կոյրը իր ճամբէն
կը մոլորցունէ . (Բ . () րէ . իէ . 19 :)

Պապ . Լմէն :

Պաշ . Լնիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր ընկերը նեն-
գութեամբ կ'ըսպաննէ . (Բ . () րէ . ժէ . 24 :)

Պապ . Լմէն :

Պաշ . Լնիծեալ է ան՝ որ շնութիւն կը գործէ
իր ընկերին կնկանը հետ . (Գ Լ . ի . 10 :)

Պապ . Լմէն :

Պաշ . Լնիծեալ է ան՝ որ կաշառք կ'առնէ ան-
մեղը սպաննելու . (Բ . () րէ . իէ . 25 :)

Պապ . Լմէն :

Պաշ . Լնիծեալ է ան՝ որ մարդուն կը յուսայ ,
և մարմնովը անոր բազուկին կ'ապաւինի , և իր սրը-
տովը տէրոջմէն կը հեռանայ . (Լ րէ . ժէ . 5 :)

Պապ . Լմէն :

Պաշ . Լնիծեալ են անիրաւները , պոռնիկները ,

շնացողները, ագահները . կռապաշտները, բամբասողները, արբեցողները և յախշտակողները . (Մ . Կորն . Է . 9, 10 :

Պատ . Լ'մէն :

Պատ . Լ'հա տեսնալով որ Մտուծոյ պատուիրանքներուն դէմ մեղանչողները, և անոնցմէ մոլորողները անիծեալ են (ինչպէս որ Ղաւիթ մարգարէն կը վկայէ), և (միտք բերելով մեր գլխուն վրայ կախուած ան ահաւոր դատաստանը, որ միշտ պատրաստ է վրանիս իյնալու) . կատարեալ զղջմամբ և խոնարհ սրտիւ մեր Տէր Մտուծոյն դառնանք . ողբ ու կոծ ընելով մեր կեանքին վրայ, մեր յանցանքը ճանչնալով ու խոստովանելով, և ապաշխարութեան արժանի պտուղներ յառաջ բերելու ջանք ընելով : Ասան զի հիմայ տապարը ծառերուն արմատին քովը դրուած է, որ բարի պտուղ չի տուող ծառը կը կըտրուի ու կըրակը կը ձգուի : Խիստ ահարկու բան է կենդանի Մտուծոյ ձեռքը իյնալը . ինքը անձրեւ կը խրկէ մեղաւորներուն վրայ, որոգայթ, հուր և ծրծումք, մրրիկ ու փոթորիկ . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց խմելու բաժինը : Ինչու որ ահա Տէրը իր սրբութեան տեղէն եկած է երկրի վրայի բնակիչներուն անօրէնութիւնները պատժելու : Բայց ո՞վ կրնայ կենալ անոր եկած օրը : Ո՞վ կը դիմանայ անոր յայտնուած ժամանակը : Իր հեծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր համբարը պիտի ժողուէ, ու յարդը անմարելի կը-

բակով պիտի երէ : Տէրոջը օրը գիշերուան գողին պէս կը հասնի . և երբոր մարդիկ ըսեն թէ խաղաղութիւնը և ուրիշ ամէն բան ապահով է , ան ժամանակը յանկարծ կործանումը անոնց վրայ կը հասնի , ցաւ քաշող կնկանը վրայ եկած տրտմութեանը պէս , և չի պիտի ապրին : Ան ժամանակը վրէժխնդրութեան օրը Աստուծոյ բարկութիւնը պիտի երեւայ , որն որ կամակոր մեղաւորները իրենց խտաւարտութեամբը իրենց վրայ գիղեցին . որոնք Աստուծոյ քաղցրութիւնը , ներելը ու երկայնմտութիւնը արհամարհեցին , երբոր զիրենք շարունակ ապաշխարութեան կը հրաւիրէր : Ան ժամանակը ինծի պիտի աղաղակեն (կ'ըսէ Տէրը) , բայց ես մտիկ չի պիտի ընեմ . իս շատ պիտի փնտռեն , բայց չի պիտի գտնան . ինչու որ իմաստութիւնը ատեցին , ու Տէրոջը երկիւղը չընդունեցին . հապա իմ խորհուրդս արհամարհեցին և իմ խրատս անարգեցին : Շատ ուշ պիտի ըլլայ դուռը գոցուելէն ետեւ չալելը , և արդարութեան ժամանակ ողորմութիւն փնտռելը : Ինչ սարսափելի է ան արդար վճռոյն ահարկու ձայնը՝ որ անոնց վրայ պիտի վճռուի , երբոր անոնց զուրցուի . դացէք ինէ անխճեալներ յաւիտենական հրոյն , որ սատանային ու իր հրեշտակներուն համար պատրաստուած է : Աստի եղբայրներ՝ ժամանակին հոգ տանինք , քանի որ փրկութեան օրը ձեռ վընիս է . ինչու որ գիշերը կուգայ , երբոր մէկը գործելու կուրօղ չէ : Հապա քանի որ լոյսը ունինք ,

լուսոյն հաւատանք , և լուսոյ որդիքներուն պէս պը-
տրտինք , որ դուրսի խաւարը չի ձգուինք , ուր տեղ
լալ ու ակռաներու կճոցունել կայ : Ըստուծոյ քաղց-
րութիւնը չարհամարհենք , որ մեզ բարեգթու-
թեամբ ուղղութեան կը հրաւիրէ , և իր անբաւ ու
ղորմութեամբը մեր անցեալ մեղքերուն թողութիւն
կը խոստանայ , թէ որ անկեղծ ու կատարեալ սրտիւ
իրեն դառնանք : Այսին զի թէև մեր մեղքերը ծի-
րանիի նման կարմիր ըլլան , ձիւնի պէս պիտի ճեր-
մըկնան . ու թէև որդանի սաստիկ կարմրութիւնը
ունենան , բուրդի պէս ազնիւ ճերմակ պիտի ըլլան :
Պարձէք (կ'ըսէ Տէրը) բոլոր ձեր ամբարշտութիւն-
ներէն , որ ձեր մեղքը ձեզի տանջանք չըլլայ . մէկ դի
ձգեցէք ձենէ ամէն ձեր ըրած ամբարշտութիւննե-
րը . Նոր սիրտեր և նոր հոգի ունեցէք . Եւ չո՛ւ պի-
տի մեռնիս ո՛վ խրայէլի տունը , տեսնալով որ մեռ-
նողին մահուանը վրայ ուրախութիւն չունիմ , կ'ըսէ
Տէր Ըստուած : Եպա ուրեմն դարձէք որ ապրիք :
Սեղաւոր ալ ըլլալու ըլլանք , օրը քով բարեխօս
մը ունինք արդար և անարատ Հիսուս Վրիստոսը .
և ան է մեր մեղացը քաւութիւնը : Եւ չու որ ան մեր
մեղքերուն համար վիրաւորեցաւ , և մեր անօրէնու-
թեանը համար պատժուեցաւ : Ուրեմն իրեն դառ-
նանք , որ ամէն ճշմարտապէս զղջացող մեղաւորները
մարդասիրութեամբ իրեն կ'առնէ . մենք մեզ ապա-
հով ընելով որ ինքը պատրաստ է մեզ ընդունելու ,
և կամեցող մեզի թողութիւն շնորհելու , թէ որ ան-

կեղծ զգլմամբ իրեն գիմելու ըլլանք . թէ որ մեր անձը իրեն հնազանդեցունենք , ու ասկէ ետեւ իր ճամբաներուն մէջ քալենք . թէ որ իր քաղցր լուծը ու թեթեւ բեռը մեր վրայ առնենք , հեղու թեամբ , համբերութեամբ ու սիրով իրեն հետեւելով , և մեր գնացքները իր Սուրբ Հոգւոյն առաջնորդութեամբ ըր ուղղելով . միշտ իր փառքը խնդրելով , և մեր կոչմանը մէջ արժանաւոր ծառայութեամբ իրեն շնորհակալութիւն մատուցանելով : Թէ որ ասիկայ ընելու ըլլանք , Վրիստոս կ'ազատէ մեզ օրէնքի անէծքէն , և ձախակողմեաններուն վրայ ինչպիսի յետին անէծքէն . և մեզ իր աջ կողմը կ'ընդունի , ու իր Հօրը ամենագութ օրհնութիւնը մեզի կը շնորհէ , հրամայելով մեզի իր փառաւոր արքայութիւնը ժառանգելու . որուն ամէնքս արժանի ընէ իւր անբաւ բարեգլխութեամբը . Եւն :

Յետոյ ամէնքը ծնկան վրայ կուգան , և Քահանան ու Դպիրներն ալ (Լիթանի Մաղթանքը ըսուած սովորական տեղը) ծնրագրած՝ այս Սաղմոսը կ'ըսեն .

Ողորմեա՛ ինձ աստուած . (Սաղ . Ժ .)

Ո՛վ աստուած , ողորմէ՛ ինձի քու մեծ ողորմութեանդ չափովը , քու անբաւ գլխութեանդ չափովը քաւէ իմ անօրէնութիւններս :

Իմ անօրէնութենէս բոլորովին իս լուա . և իմ մեղքերէս իս սրբէ :

Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ գիտեմ . և

իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջիւ են :

Ո՛վ տէր , քեզի միայն մեղանչիցի , և քու առջիդ
չարութիւն գործեցի :

Որ ասանկ արդար ըլլաս քու խօսքիդ մէջ , և
յաշխոյճ՝ երբոր դատելու գաս :

Ընօրէնութեամբ յղացաւ , և մեղքով ծնաւ իս
իմ մայրս :

Դուռն ո՛վ տէր , ճշմարտութիւնը սիրեցիր , ան-
յայտները ու ծածուկները քու իմաստութեամբդ
ինծի յայտնեցիր :

Սշտիկով իմ վրաս սրսկէ , ու մաքուր ըլլամ ,
իս լուս՝ որ ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ :

Յնծութիւն ու ուրախութիւն լսել տուր ինծի
որ տառապեալ ոսկորներս ցնծան :

Իմ մեղքերէս քու երեսդ դարձուր , և իմ ամէն
անօրէնութիւններս ինէ քաւէ :

Ո՛վ աստուած , իմ անձիս մէջ մաքուր սիրտ
հաստատէ , և ուղիղ հոգի իմ փորիս մէջ :

Խա քու երեսէդ մի ձգեր , և քու սուրբ հոգիդ
ինէ մի հաներ :

Տուր ինծի քու փրկութեանդ ցնծութիւնը , և
քու պետութեանդ հոգիովը իս հաստատէ :

Ընօրէններուն քու ճամբաներդ սորվեցընեմ ,
և ամբարիշտները քեզի դառնան :

Ո՛վ աստուած , իմ փրկութեանս աստուածը ,
փրկէ իս արիւնէ , լեզուս քու արդարութիւնովդ
պիտի ցնծայ :

Ո՛վ տէր, թէ որ իմ շրթունքներս բանաս, իմ
բերանս քու օրհնութիւնդ պիտի երգէ :

Թէ որ ուզելու ըլլայիր՝ պատարագներ կը մա-
տուցանէինք. բայց դուն ողջակէզները անգամ չըն-
դունեցիր :

Եստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը
խոնարհ հոգին աստուած չարհամարեր :

Վու կամքովդ սիօնին բարիք ըրէ, և երուսա-
ղէմի պարիսպները շինուին :

Ըն ժամանակը դուն արդարութեան պատա-
րագները պիտի ընդունիս. ուխտի պատարագներ ե-
ղած զուարակները քու սեղանիդ վրայ պիտի հանեն :

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հօգւոյն Արբոյ.

Որպէս էր 'ի սկզբանէ, այժմ, և միշտ, և յաւի-
տեանս յաւիտենից. Ամէն :

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Վրիստոս, ողորմէ՛ մեզի.

Տէր, ողորմէ՛ մեզի.

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
սուրբ ըլլայ. Վու թագաւորութիւնդ դայ. Վու
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ. Սեր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի.
Եւ ներէ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը
ներենք մեր պարտականներուն. Եւ մեզ փորձու-
թեան միտանիր, հապա չարէն ազատէ մեզ. Ամէն :

Պաշտօնիւն. Ո՛վ Տէր, փրկէ քու ծառաներդ.

Պապասխանի. Որ քեզի կը յուսան :

Պաշ. () գնութիւն խրկէ անոնց քու սրբութեանդ տեղէն .

Պապ. Եւ միշտ քու զօրութեամբդ պաշտպանէ :

Պաշ. () գնէ մեզի ո՛վ Տէր Աստուած մեր Փրկիչը .

Պապ. Եւ փրկէ մեզ քու Անուանդ փառքին համար . ողորմէ մեզի մեղաւորներուս քու Անուանդ սիրոյն համար :

Պաշ. Ո՛վ Տէր, լսէ մեր աղօթքին .

Պապ. Եւ մեր աղաչանքը քեզի հասնի :

Պաշտօնեան ,

Աղօթենք .

Ո՛վ Տէր՝ կ'աղաչենք բարեգութութեամբ լսէ մեր աղաչանքներուն , և թողութիւն շնորհէ անոնց , որ իրենց մեղքերը քեզի կը խոստովանին . որպէս զի անոնք՝ որոնց խիղճերը մեղքով ամբաստանուած են , քու ամենագթած ողորմութեամբդ թողութիւն ընդունին , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ո՛վ ամենակարող Աստուած՝ և բարեգութ Հայր , որ կ'ողորմիս ամէն մարդոց , և քու ստեղծած ներուդ մէկը չես ատեր . որ մեղաւորին մահը չես կամենար , հապա իր մեղքերէն դառնալը ու փրկուիլը . Ողորմութեամբ ներէ մեր մեղքերուն , ընդունէ և մխիթարէ մեզ , որ մեր մեղացը ծանրութենէն չար-

չարուած ու հոգնած ենք : Վրու սեպհական յատկութիւնդ է միշտ ողորմութիւն ընելը , և քեզի միայն կը վերաբերի մեղքի թողութիւն տալը : Ուստի ներէ մեզի ո՛վ Տէր բարերար , ներէ՛ քու ժողովուրդիդ , որ դուն փրկեցիր . քու ծառաներուդ հետ դատի միմոնար , որոնք անպիտան հող և ողորմելի մեղաւորներ են . հապա հեռացուր մենէ քու բարկութիւնդ , որ խոնարհ սրտիւ կը խոստովանինք մեր անպիտանութիւնը , և անկեղծութեամբ կը զղջանք մեր մեղքերէն , և փութա՛ այս աշխարհիս մէջ մեզի օգնելու , որ հանդերձեալին մէջ քեզի հետ յաւիտեան ապրինք , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը .
Ամէն :

Յետոյ ժողովուրդը Պաշտօնեային ետեւէն մէկ տեղ այս
հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսէ .

Վարձուր մեզ ո՛վ մարդասէր Տէր , որ մենք ալ քեզի դառնանք : Ողորմէ՛ ո՛վ Տէր , ողորմէ՛ քու ժողովուրդիդ , որ քեզի դառնայ լալով , պաքով ու աղօթքով : Այսն զի դուն մէկ ողորմած Աստուծ մըն ես , գթած , երկայնամիտ և բազումողորմ : Արբ որ մենք պատժոյ արժանի ըլլանք , դուն կը ներես . և քու բարկութեանդ ժամանակը ողորմութիւնը կը յիշես : Ներէ՛ քու ժողովուրդիդ ո՛վ մարդասէր Տէր , ներէ՛ անոնց . և քու ժառանգութիւնդ յաւիտեան չամրչնայ : Ասէ՛ մեզի ո՛վ Տէր , ինչու որ քու դժութիւնդ անբաւ է , Աս քու ամենաառատ ողորմութեանդ :

Թեամբդ նայէ մեր վրայ, քու օրհնեալ Որդւոյդ մեր
Տէր Հիսուս Վրիստոսի արժանաւորութեամբը ու
միջնորդութեամբը. Ամէն:

Յետոյ Քահանան միայն կ'ըսէ.

Տէրը օրհնէ մեզ և պահպանէ. Տէրը իր երեսին
լոյսը մեզի երեւցունէ, և մեզի խաղաղութիւն շնոր-
հէ, հիմայ ու յաւիտեան. Ամէն:

ԱՇԽԱՏԱԳԱՐԻ

ՕՐ ԵՌԱՋԱՆ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ Ա.

Երանեալ է այր .

1 Երանի ան մարդուն՝ որ ամբարիշտներուն խորհուրդը չի գնաց, մեղաւորներուն ճամբան չի կեցաւ, և ծաղր ընողներուն աթոռը չի նստաւ :

2 Հապա անոր կամքը աստուծոյ օրէնքին մէջն է, և ցորեկ գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ . ու անիկայ ջուրերուն գնացքները տնկուած ծառին պէս պիտի ըլլայ :

3 Ար ժամանակին իր պառուղը պիտի տայ, և անոր տերեւը չի պիտի լծաի . և ինչ բան որ ընէ՝ պիտի յաջողի :

4 Ամբարիշտները ասանկ չեն, հապա փոշիի պէս՝ որ հովը երկրին երեսը կը ցրուէ :

5 Ետոր համար ոչ ամբարիշտները գատաւտանի պիտի ելլեն, և ոչ մեղաւորները արգարներուն ժողովը :

6 Այս ան զի տէրը արգարներուն ճամբան կը

Ճանչնայ , և ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կոր-
սուի :

ՍԱՆՄՈՍ Բ .

Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք .

1 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները խռովութիւն
ըրին , և ժողովուրդները զուր տեղը մտածեցին :

2 Լըկրի թագաւորները իրար գտան , և իշխան-
ները մէկ տեղ եկան տէրոջը համար՝ և անոր օծեա-
լին համար :

3 Ընոնց կապերը կտորենք , և անոնց լուծը մեր
վրայէն նետենք :

4 Լըկինքը բնակողը անոնց վրայ պիտի ծիծա-
ղի , ու տէրը անոնք պիտի արհամարհէ :

5 Ըն ժամանակը պիտի խօսի անոնց իր բարկու-
թիւնովը , և իր արտամտութիւնովը անոնք պիտի խը-
ռովեցունէ :

6 Ես անկէ թագաւոր օծուեցայ անոր սիօն
սուրբ լեռանը վրայ , տէրոջը հրամանները պատմե-
լու :

7 Տէրը ինծի ըսաւ՝ դուն իմ որդիս ես , ես քեզ
այսօր ծնայ :

8 Խնդրէ ինձ՝ և հեթանոսները քեզի թառան-
գութիւն պիտի տամ . և իշխանութիւն քեզի երկ-
րին ամեն ծայրերը :

9 Լըկաթէ գաւազանով անոնք պիտի հովուես ,

բրուտի ամանի պէս անոնք պիտի փշրես :

10 Ըրդ՝ թագաւորներ ասիկայ իմացէք, և ա-
մէն երկիրը դատողներ՝ խրատուեցէք :

11 Այսով ծառայեցէք տէրոջը, և անոր դի-
մացը դողով ցնծացէք :

12 Ընոր խրատը ընդունեցէք, որ տէրը չի բար-
կանայ, և արդարութեան ճամբէն չի կորսուիք :

13 Ըն ժամանակը՝ երբ որ անոր բարկութիւնը
բորբոքի, երանի ան ամէնուն՝ որ տէրոջը կը յուսան :

ՍԱՂՄՈՍ Գ .

Տէր, զի բազում .

1 Այլ տէր, իմ թշնամիներս արջափ շատցան,
և շատերը իմ վրաս ելան :

2 Եւ տերը իմ անձիս համար կ'ըսէին թէ՛ ա-
սոր փրկութիւն չի կայ իր աստուծմէն :

3 Իսկայց ո՛վ տէր, գուն ես իմ օգնականս ու
փառքս, և իմ գլուխս բարձրացունողը :

4 Իմ ձայնովս տէրոջը կանչեցի, և իր սուրբ
լեռնէն լսեց ինձի :

5 Պառկեցայ ու քնացայ, արթնցայ՝ և տէրը
իս պաշտպանեց :

6 Եւ չի պիտի վախնամ անոնց բիւրաւոր զօրքե-
րէն, որ չորս կողմս պատած պաշարած իս կը պա-
հէին :

7 Այլեր ո՛վ տէր, և փրկէ իս ո՛վ իմ աստուծս .

վասն զի գուն զարկիր ան ամենը՝ որ անիրաւ տեղը
իմ հետս թշնամութիւն կ'ընէին . և մեղաւորներուն
ակռաները պիտի փշրես :

8 Տէրոջն է փրկութիւնը . քու ժողովուրդիդ
վրայ ըլլայ քու օրհնութիւնդ :

ՍԱՂՄՈՍ Դ .

Ի կարգալ իմում .

1 Վեզի աղաղակած ժամանակս ինծի լսցիր
ո՞վ իմարդարութեանս աստուածը , նեղութենէս իս
հանգստացուցիր . ողորմէ ինծի , և իմ աղօթքիս լսէ :

2 Սարդկան որդիքներ , մինչեւ ե՞րբ խստա-
սիրտ պիտի մնաք . ինչո՞ւ համար ունայնութիւնը կը
սիրէք , և ստութիւնը կը փնտռէք :

3 Գիտցէք , որ տէրը իր սուրբին սքանչելիքներ
ըրաւ , և տէրը ինծի պիտի լսէ իրեն կանչելու ժա-
մանակս :

4 Կը բարկանաք՝ և մեղք մի գործէք . ինչ որ
ձեր սրտին մէջ կը խորհէք , անկողիններնուդ մէջ
զղջացէք :

5 Արդարութեան պատարագներ մատուցէք ,
և տէրոջը յուսացէք :

6 Հատերը կ'ըսէին թէ՛ ո՞վ պիտի ցըցունէ
մեզի տէրոջը բարութիւնը . քու երեսիդ լոյսը նշան
եղաւ մեր վրայ , և մեր սրտին ուրախութիւն տուիր :

7 Հորենին գինիին ու ձէթին պտուղէն լեցու-

ցիր անսնք :

8 Խաղաղութիւնով պիտի ննջենք ու արթըն-
նանք . վասն զի դուն միայն ով տէր , առանձին քու
յոյսովդ մեզ հանգչեցուցիր :

Բանից իմոց սենկն դիր .

ՍԱՂՄՈՍ Ե .

1 Ո՛վ տէր , լսէ իմ խօսքերուս . ու միտք առ
իմ աղաղակս :

2 'Նայէ իմ աղօթքիս ձայնին՝ ով իմ թագա-
ւորս և անտուածս :

3 Ո՛վ տէր ես քեզի կ'աղաչեմ , առտուանց իմ
ձայնիս պիտի լսես . առտուանց պատրաստ պիտի ըլ-
լամ քու առջիդ ելլելու :

4 Ո՛վ աստուած դուն անօրէնութիւն չես ու-
ղեր , և չարերը քու քովդ չեն բնակիր . ու անօրէն-
ները քու աչքիդ առջին չեն բնակիր :

5 Անօրէնութիւն գործողները ատեցիր . ամէն
սուտ խօսողները կը կորսնցունես :

6 Ո՛վ տէր , դուն արիւնահեղ ու նենգաւոր մար-
դը պիղծ կը սեպես . բայց ես քու անբաւ ողորմու-
թիւնովդ քու տունդ պիտի մտնամ , և քու երկիւ-
ղովդ քու սուրբ տաճարիդ մէջ երկրպագութիւն
պիտի քնեմ :

7 Ո՛վ տէր , քու արդարութեանդ մէջ իս ա-
ռաջնորդէ , իմ թշնամիներուս համար քու ճամ-

բաներդ շտկէ իմ առջիս :

8 Սէն զի անոնց բերանը ճշմարտութիւն չի կայ, և անոնց սիրտերը չար են :

9 Բաց գերեզմանի պէս է անոնց կոկորդը, և իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան :

10 Ընոնք դատէ՛ ո՛վ աստուած, որ իրենց խորհուրդներէն իյնան. իրենց մեծ ամբարշտութիւնը համար մերժէ անոնք. վասն զի քեզ նեղացուցին :

11 Բայց քեզի յուսացողներուն ամէնքը ուրախ պիտի ըլլան. յաւիտեան պիտի ցնծան, և դուն աւնոնց մէջ պիտի բնակիս :

12 Վրու անունդ սիրողները քեզմով պիտի պարծենան, ինչու որ արդարը դուն պիտի օրհնես, ո՛վ տէր, քու հաճութեամբդ որպէս թէ սուրով անոնց չորս կողմը պատեցիր :

ՕՐ ԵՌԵՅԻՆ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂԾՈՍ Զ.

Տէր՝ մի՛ սրտմտութեամբ քով .

1 Ո՛վ տէր, քու սրտմտութիւնովդ իս մի՛ յանդիմաներ, և քու բարկութիւնովդ իս մի՛ խրատեր :

2 Ո՛վ տէր, ողորմէ՛ ինձի, ինչու որ ես հիւանդ

եմ . իմ անձս բժշկէ , ինչու որ իմ ոսկորներս խռ-
ռովեցան :

5 Իմ անձս չտփազանց խռովեցաւ . և դուն իմ
տէր , մինչեւ ե՞րբ :

4 Ո՛վ տէր , դարձիր ու փրկէ իմ անձս . իմ
տէր , իս քու ողորմութիւնովդ ազատէ :

5 Սաւան զի չի կայ մէկը՝ որ մահուան մէջ քեզ
յիշէ . կամ գերեզմանին մէջ քեզի շնորհակալու-
թիւնս ընէ :

6 Ես հառաչանքով մաշեցայ . ամէն գիշեր իմ
մահիճս լալով լուացի , և իմ անկողինս արտասու-
քով թրջեցի :

7 Արտմտութենէն աչքներս աւրուեցաւ . և ա-
մէն թշնամիներուս վրայ մաշեցայ :

8 Եռու կեցէք ինէ դուք ամէնքդ՝ որ անօրէ-
նութիւն կը գործէք :

9 Տէրը իմ լալուս ձայնին լսեց , տէրը իմ ա-
ղօթքներուս լսեց . և տէրը իմ խնդրուածքս ընդու-
նեց :

10 Իմ ամէն թշնամիներս թող չտփազանց ա-
մրչնան ու խռովին . ետ դառնան ու շատ շուտով
թող ամրչնան ու խռովին :

ՍԱՂՄՈՍ Է .

Տէր աստուած իմ .

1 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , քու վրագ իմ յոյսս

դրած եմ՝ իս փրկէ, և իմ ամէն հալածողներէս իս ապրեցոր :

2 Չըլայ որ իմ անձս առիւծի պէս յափշտակէ, և մէկը չի գտնուի որ աշատէ, և անանկ մէկը որ խալըսէ :

3 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, թէ որ սո բանը ըրի, և թէ որ իմ ձեռքս անօրէնութիւն գտնուի :

4 Թէ որ ինծի չարութիւն ընողներուն գէշութիւն ըրի, ես իմ թշնամիներէս զուր տեղը յաղթուիմ :

5 Ի՞նչ ժամանակը իմ անձս թող թշնամին հալածէ, ինծի հասնի ու իմ կեանքս ոտքին տակը առնէ, և իմ փառքս հողը իջեցունէ :

6 Ելի՛ր ո՛վ տէր, քու բարկութիւնովդ, ու թըշնամիներուս հատած ժամանակը դուն բարձրըցիր :

7 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քու պատուիրած հրամաններուդ համար, և ժողովուրդին բաղմութիւնները քու բոլորտիքդ պիտի առնեն :

8 Եսոր համար ո՛վ տէր, բարձր տեղերը դարձիր, և տէրը իր ժողովուրդը պիտի դատէ :

9 Ո՛վ տէր, իմ արդարութեանս ու բնութեանս անմեղութեանը նայելով իս դատէ :

10 Չարութիւնները մեղաւորներուն վրայ պիտի կատարուին, և արդարին դուն պիտի յաջողես :

11 Սիրտերը և երիկամունքները քննող արդար աստուած, իրաւցունէ իմ օգնութիւնս աստուծմէ, ան որ ուղիղ սրտով եղողները կ'ապրեցունէ :

12 Ատուած արդար դատաւոր է, հղօր և երկայնամիտ, ան ամէն օր իր բարկութիւնը չի խրկեր:

13 Հապա թէ անոր չի դառնաք, իր սուրը սրած է, և իր աղեղը լարած, անոր վրայ մահուան գործիքները պատրաստած է, և իր նետերը այրող (բաներով) է շինած:

14 Ահա անօրէնութիւնով տղաբերքի ցաւը բռնեց, ցաւով յղացաւ, և անօրէնութիւն ծնաւ:

15 Հոր փորեց և բացաւ, ան իր շինած փոսը ինքը պիտի իյնայ:

16 Հաւերը իր գլխուն պիտի դառնան, և իր անօրէնութիւնները իր գազաթին վրայ պիտի իջնան:

17 Տէրօյմէն պիտի գոհանամ իր արդարութեանը չափովը, սաղմոս պիտի երգեմ բարձրեալ տէրօյն անուանը:

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Տէր տէր մեր.

1 Ո՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս սքանչելի է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ:

2 Վառ մեծ փառքդ երկինքներէն վեր բարձրըցաւ:

3 Սանուկներուն՝ կաթ ծծող տղոցը բերնովը քու գովութիւնդ կատարեցիր ո՛վ տէր, քու թշնամիներդ համար. որ թշնամին ու հակառակօրդը ամբշնայ:

4 Պիտի տեսնամ երկինքը՝ քու մատներուդ
դործքը, լուսինը ու աստղերը՝ որ դուն հաստատեցիր:

5 Եւ եւ մարդը՝ որ դուն անիկայ կը յիշես,
կամ մարդուն որդին՝ որ դուն անոր հոգ կը տանիս:

6 Ղուն անիկայ քու հրեշտակներէդ քիչ մը
պղտիկ ըրիր. փառքով ու պատուով անիկայ պըսա-
կեցիր, և ձեռքով շինած ամէն բաներուդ վրայ վե-
րակացու դրիր ան:

7 Եւ ամէն բան անոր ոտքին ներքեւը հնազանդե-
ցուցիր, ոչխարը արջառը և ամէն բաները:

8 Ու նաև վայրի անասունները, երկինքի թռու-
չունները, ու ծովու ձուկերը՝ որ ծովուն ճամբանե-
րը կը պտըտին:

9 Ո՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս զարմանալի է
քու անունդ բոլոր երկրի վրայ:

ՕՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ Թ.

Պահապայց զքէն տէր.

1 Շնորհակալ պիտի ըլլամ քենէ ո՛վ տէր,
բոլոր իմ սրտովս. քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի
պատմեմ:

2 Ուրախ պիտի ըլլամ ու քեզմով ցնծամ.

«աղմոս պիտի երգեմք քու բարձրեալ անուանդ :

3 Թշնամիներուս ետ դարձած ժամանակը քու երեսէդ պիտի իյնան ու կորսուին :

4 Իմ դատաստանս ու իրաւունքս դուն ըրիր . արդարութեան աթոռը դուն դատաւորնստար :

5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր , ու ամբա-
րիշտը կորսուեցաւ . անոնց անունները յաւիտեան
ջնջեցիր . և թշնամիին զէնքը յաւիտեան պահսեցաւ :

6 Վաղաքները աւրեցիր , և անոնց յիշատակը
աղաղակով կորսուեցաւ :

7 Ըստուած յաւիտեան կայ ու կը մնայ , իր ա-
թոռը պատրաստ ըրաւ դատաստանի :

8 Ինքը արդարութիւնով կը դատէ աշխարհը ,
և իր ժողովուրդը ուղղութիւնով :

9 Տէրը տնանկին ապաւէն եղաւ , օգնականն ե-
ղութեան պէտք եղած ժամանակին :

10 Վեզի պիտի յուսան անոնք՝ որ քու անունդ
գիտեն . ինչու որ անոնք չի պիտի թողուս ո՛վ տէր , որ
քեզ կը խնդրեն :

11 Սաղմոս երգեցէք տէրոջ՝ որ սիօն կը բը-
նակի . անոր գործքերը հեթանոսներուն պատմեցէք :

12 Ընոնց արիւնը խնդրած ժամանակը՝ յիշեց
ու չի մոռցաւ խեղճերուն աղաղակը :

13 Ո՛վ տէր , ողորմէ ինձի , ու իմ թշնամիներէս
յաղթուիլս տես . դուն իս մահուան դռներէն
վերուցիր :

14 Ինչպէս որ պիտի պատմեմք քու ամէն գո-

վութիւններդ, սիօնի աղջկանք դուռներուն մէջ,
 և քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծամ:

15 Հեթանոսները իրենց շինած ապականութիւններուն մէջ ընկղմեցան. և անոնց ոտվները իրենց գաղտուկ լարած որոգայթին մէջ պիտի իյնայ:

16 Տէրը կը ճանչցուի իր դատաստանին օրը, և մեղաւորները իրենց ձեռքին գործքովը պիտի կապուին:

17 Սեղաւորները կրկին դժոխքը պիտի դառնան, և ամէն հեթանոսները՝ որ աստուած մոռցած են:

18 Տէրը աղքատը միշտ չի մոռնար, տնանկներուն համբերութիւնը բնաւ չի պիտի կորսուի:

19 Այլիւ ո՛վ տէր, որ մարդը չի զօրանայ, հեթանոսները քու առջիդ պիտի դատուին:

20 Ո՛վ տէր, անոնց վրայ օրէնսդիր հաստատէ, և հեթանոսները ճանչնան թէ մարդիկ են:

21 Ո՛վ տէր ինչո՞ւ հեռու կայնեցար, նեղութեան հարկաւոր ժամանակը անտես եղար:

22 Ըմբարշտին ամբարտաւանութիւնովը աղքատը կը տառապի, իրենց մտքին խորհուրդներովը պիտի բռնուին:

23 Ինչու որ մեղաւորը իր անձին ցանկութիւնովը կը պարծենայ, ան որ կը զրկէ՝ կը գովուի:

24 Ուստի՝ ինչո՞ւ համար մեղաւորը աստուած բարկացուց, իր բարկութեանը շատութեանը համար չի փնտրուեր:

25 Լ'նոր աչմըներուն առջին աստուած չի կայ .
անոր ճամբաները միշտ չար են :

26 Լ'նոր առջեւէն իրաւունքը վերցած է , իր
ամէն թշնամիներուն վրայ պիտի տիրէ :

27 Իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՛ չի պիտի սասա-
նիմ , աղգէ աղգ առանց վնասի պիտի ըլլամ :

28 Լ'նէճքով ու դառնութիւնով ու նենգու-
թիւնով անոր բերանը լեցուած է , և անոր լեզուին
տակը ցաւ ու վաստակ կայ :

29 Վաղտնի դարանակալ կ'ըլլայ զօրաւոր մար-
դոցմով , արդարը մեռցունելու համար :

30 Լ'նոր աչմըները աղքատներուն կը նային ,
գաղտուկ տեղը կը նստի՝ ինչպէս որ առիւծը իր բը-
նակարանը :

31 Որոգայթ կը լարէ աղքատը յափշտակելու
համար , աղքատը յափշտակելու և անիկայ իր որո-
գայթը ձգելու :

32 Լ'նիկայ մինչեւ իր որոգայթը պիտի իջեցու-
նէ . տնանկներուն վրայ տիրած ժամանակը ինքը
պիտի ծռի ու իյնայ :

33 Ա՛յ ասն զի իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՛ աստուած
մոռցաւ . իր երեսը դարձուց՝ որ բնաւ չի տեսնայ :

34 Լշիւր ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , քու ձեռքդ
թող բարձրընայ , և տնանկները մի մոռնար :

35 Ուստի՝ ինչո՞ւ համար ամբարիշտը աստուած
բարկացուց . ինչու որ իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՛ չե-
քննուիր :

36 Պառն անիկայ ցաւի ու նեղութեան մէջ կը տեսնաս, ու հոգ կը տանիս. աղքատը քեզի յանձնուած է. և որքին դուն ես օգնական:

37 Սեղաւորին ու չարին թեւը պիտի խորտակի, անոր մեղքերը պիտի խնդրուի, և ինքը չի պիտի գտնուի:

38 Տէրը յաւիտեանս յաւիտենից թագաւոր է, անոր երկրէն հեթանոսները պիտի կորսուին:

39 Տնանկներուն ցանկութիւնը տէրը լսեց. անոնց սրտին պատրաստութեանը նայեցաւ քու աչքդ:

40 Որքին ու տնանկին դատը կատարելու համար, որ մէկը անգամ չի համարձակի երկրի վրայ մեծ զրուցելու:

ՍԱՂՄՈՍ Ժ.

Ի տէր յուսացայ.

1 Տէրոջը ապաւինեցայ. ի՞նչպէս իմ անձիս կ'ըսէք թէ՝ ճնճղուկի պէս լեռները փախիր:

2 Այսն զի ահա մեղաւորները աղեղներնին լաւեցին, կապարճներուն մէջ նետերը պատրաստեցին, որ մութ տեղը սրտով ուղիղներուն նետեն:

3 Ինչու որ քու շինածդ անոնք աւրեցին, բայց արդարը ի՞նչ ըրաւ:

4 Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է. տէրը երկինքը իր աթոռին վրայ է:

5 Եւ որ աչվըները տնանկներուն կը նայի, անոր

արտեւանուէքները մարդոց որդիքները կը քննեն :

6 Տէրը արդարը ու ամբարիշտը կը քննէ . մեղք սիրողը իր անձը կ'ատէ :

7 Սնդաւորին վրայ որոգայթ հուր ու՝ ծծումբ պիտի գայ . մըրիկը անոնց բաժակին բաժինն է :

8 Տէրը արդար է , արդարութիւնը կը սիրէ . անոր երեսները ռազմութիւնը կը տեսնան :

ՕՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Լպրեցո՛ղիս տէր .

1 Ո՛վ տէր, իս լիրկէ, ինչու որ սուրբը քիչցաւ,
մարդոց որդիքներէն ճշմարտութիւնը պակսեցաւ :

2 Լմէ՛ն մարդ սուտ ըսաւ իր ընկերին . նենգաւոր շրթունքով սրտէ՛ի սիրտ խօսեցաւ :

3 Տէրը պիտի կորսնցունէ նենգաւոր շրթունքները, և մեծզրուց լեզուները :

4 Լնոնք ըսին թէ՛ լեզուներնիս պիտի մեծցունենք, շրթունքներնիս մեր քովն է , ուստի՝ ո՞վ է մեր տէրը :

5 Լղբատներուն տառապանքին՝ և տնանկներուն հեծութեանը համար, հիմայ պիտի ելլեմ կ'ը-

սէ տէրը . իմ փրկութիւնս պիտի ցըցունեմ , և ա-
նոնց մէջ պիտի յայտնուիմ :

6 Տէրոջը պատգամները սուրբ պատգամներ են ,
արծաթի պէս երկրէն ընտրուած ու փորձուած ,
և օժն անգամ հողէն փորձուած ու մաքրուած :

7 Ո՛վ տէր , դուն մեզ պահեցիր , և այս ազգէն
մինչեւ յաւիտեան մեզ ապրեցուցիր :

8 Լճարիշտները չորս կողմը կը պտըտին . քու
բարձրութեանդ չափովը պիտի մեծցունես մարդ-
կանց որդիքները :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ .

Սինչեւ ե՞րբ տէր մոռանաս .

1 Ո՛վ տէր , մինչեւ ե՞րբ իս բոլորովին պիտի
մոռնաս . մինչեւ ե՞րբ քու երեսդ ինէ պիտի դար-
ձունես :

2 Սինչեւ ե՞րբ մտքիս մէջը մտմտութիւն , և սրտիս
մէջ ամէն օր ցաւեր պիտի դնեմ :

3 Սինչեւ ե՞րբ թշնամին իմ վրայ կը բարձր-
նայ . նայէ՛ ու լսէ ինծի ո՛վ իմ տէր աստուածս :

4 Ո՛վ տէր , լոյս տուր իմ աչիւններուս , որ ընաւ
մահուան քունը չի քնանամ :

5 Թշնամին թող չըսէ թէ՛ անոր յաղթեցի .
կամ թէ ինծի նեղութիւն տուողները ցնծան թէ՛
ես սասանեցայ :

6 Ո՛վ տէր , ես քու ողորմութեանդ յուսացի ,

քու փրկութիւնովդ իմ սիրտս ուրախացաւ . քեզի
գոհութիւն պիտի տամ ո՛վ իմ տէրս :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԳ .

Լսաց անզգամն 'ի սրտի իւրում .

1 Լնգգամը իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ առտուած
չի կայ :

2 Իրենց անօրէնութիւնովը գէշցան ու պղծ
ծուեցան . բարեբարութիւն ընող մէկը անգամ չի
կայ :

3 Տէրը երկինքէն բոլոր մարդկանց որդիքնե-
րուն նայեցաւ , որ տեսնայ թէ՝ իմաստուն մէկը կ'այ
որ զաստուած փնտրուէ .

4 Լմէնը մոլորեցան՝ մէկ տեղ անպիտան եղան :

5 Բարիք ընող մէկը չի կայ , մինչեւ անգամ
մարդ մը չի կայ :

6 Որպէս թէ ամէն անօրէնութիւն գործողնե-
րը չի պիտի գիտնան . որ իմ ժողովուրդս հաց ուտե-
լու պէս կ'ուտէին , և տէրը չի յիշեցին :

7 Հոն պիտի վախնան վախով՝ ուր որ վախ չի
կայ , ինչու որ տէրը արդարներուն ազգին մէջն է :

8 Լղբատին խորհուրդը ծաղը ըրին . սակայն
տէրն է անոր յոյսը :

9 Ո՞վ փրկութիւն պիտի տայ սիօնէն իսրայէ-
լին . տէրը իր ժողովուրդը գերութենէ դարձուցած
ժամանակը յակոբը պիտի ցնծայ , և իսրայէլը ու-
րախանայ :

ՕՐ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ .

Տէր , ո՞վ կացցէ .

1 Տէր , ո՞վ պիտի կենայ քու վրանիդ մէջ , կամ
ո՞վ պիտի բնակի քու սուրբ լեռանդ վրայ :

2 Են՝ որ ամբիժ վարքով կ'ապրի՝ արդարու
թիւն կը գործէ , իր սրտին մէջ ճշմարտութիւն կը
խօսի :

3 Են՝ որ իր լեզուովը նենգութիւն չըրաւ , և իր
ընկերին չարութիւն չըրաւ :

4 Են իր մօտը եղողներէն նախատինք չառներ ,
անոր առջին չարագործը պատիւ չունի :

5 Տէրոջմէն վախցողները կը փառաւորէ , իր ըն-
կերին երդում կ'ընէ , և իր երդումը կը կատարէ :

6 Իր դրամը վարձքի չի տար , և իրաւունքով
կաշառք չառներ . ով որ ասիկայ կ'ընէ՝ ան յաւի-
տեան հաստատ կը մնայ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ .

Պահեա՛ զիս աստուած .

1 Ո՞վ իմ աստուածս , իս պահէ , ինչու որ քեզի
յուսացի . տէրոջը ըսի , դուն ես իմ տէրս , և իմ

բարիքներս քենէ եւ ինծի :

2 Վու երկրիդ մէջ եղած թուրքերուդ՝ զարմա-
նալի ըրիր անոնց մէջ բոլոր իմ փափաքներս :

3 Անոնց հիւանդութիւնները պիտի շատնան ,
անկէ ետեւ պիտի արտորան :

4 Անոնց արիւնահեղ բազումութեանը մէջ չի
պիտի ժողովրդիմ , և անոնց անուէնները պռկունքնե-
րովս չի պիտի յիշեմ :

5 Իմ ժառանգութեանս և իմ բաժակիս բա-
ժինը տէրն է , դուն ես որ իմ ժառանգութիւնս կրկին
ինծի կը դարձունես :

6 Անտիրներուն հետ վիճակներ եղաւ ինծի , և
իմ ժառանգութիւնս ինծի հաճելի եղաւ :

7 Անորհակալութիւն պիտի տամ տէրոջդ՝ որ
իս իմաստուն ըրաւ , գիշերը անգամ երիկամունք-
ներս իս կը խրատեն :

8 Առաջ ամէն ժամանակ տէրը իմ առջիս կը
տեսնայի , ինչու որ իմ աջ կողմն է՝ որ ես չի սա-
սանիմ :

9 Ասոր համար իմ սիրտս ուրախացաւ , և իմ
սիրտս բերկրեցաւ , և իմ մարմինս ալ յուսով պիտի
ապրի :

10 Ինչու որ իմ անձս գերեզմանը չի պիտի թո-
ղուս , և քու սուրբիդ ապականութիւն տեսնալ չի
պիտի տաս :

11 Վու կենաց ճամբաներդ ինծի ցըցուցիր ,
քու երեսիդ ուրախութիւնովը իս լեցուցիր՝ յաւի-

տեան քու աջ կողմիդ վայելութեանը բաղցրութեանէն .

ՍԱՂՄՈՍ ԺԶ .

Դու տէր արդարութեան .

1 Ո՛վ տէր արդարութեան՝ լսէ , և իմ խնդրուածքիս նայէ , ահանջ դիր իմ աղօրթիս , ինչու որ նենգաւոր շրթունքով չէ :

2 Քու երեսէդ իրաւունք ելլէ ինծի , և իմ աչվըներս ուղղութիւն տեսնան :

3 Իմ սիրտս փորձեցիր և գիշեր ժամանակ քննեցիր . իս փորձեցիր , և իմ քովս անիրաւութիւն չի գտնուեցաւ :

4 Իմ բերանս մարդկանց որդիքներուն գործքերը չի խօսի . քու շրթունքիդ խօսքերուն համար ես խիստ ճամբաները պիտի պահեմ :

5 Իմ շաւիղներս քու ճամբուդ մէջ հաստատէ , որ իմ դնացքներս չի սահին :

6 Եւ քեզի կանչեցի ո՛վ տէր , ինչու որ ինծի լսեցիր ո՛վ աստուած , խոնարհեցուր ինծի քու ահանջդ , և իմ խօսքիս լսէ :

7 Սքանչելի ըրիր քու ողորմութիւնդ , դուն որ քեզի յուսացողները քու աջ կողմիդ հակառակ եղողներէն կ'ազատես :

8 Եւ աչքի բիբի պէս պահէ , քու թեւերուդ հովանաւորութիւնովը իս ամբարիշտներուն երեսէն ծածկէ՝ որ ինծի նեղութիւն տուին :

9 Թշնամիները իմ անձս պաշարեցին, և իրենց պարարտութեանը մէջ մնացին, և անոնց բերանները ամբարտաւանութիւն խօսեցան:

10 Իս մերժեցին՝ և Հիմայ նորէն իմ չորս կողմս պատեցին. միտվընին դրին որ իս գեւիկնը զարնեն:

11 Լուիւծի պէս վըաս քաւեցին՝ որ որսի պատրաստ է. և առիւծի ձագի պէս՝ որ դարանակալ կը նստի:

12 Լըիր ճվ տէր, անոնց հասիր ու անոնք խափանէ. և իմ անձս ամբարիշտներուն սուրէն և թշնամիին ձեռքէն խալըսէ:

13 Ո՛վ տէր, անոնք երկրին երեսէն կորսնցուր իրենց կեսնքին մէջ խափանէ ու բաժնէ անոնք:

14 Լնոնց փորերը քու գաղտնիքներովդ լեցուցան. կերակուրներով կշտացան, ու մնացածները իրենց տղոցը թողուցին:

15 Լս արգարութիւնով քու առջիդ պիտի երեւամ. և քու փառքիդ երեւցած ժամանակը պիտի կշտանամ:

ՕՐ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԷ.

Սիրեցից զքեզ տէր.

1 Ո՛վ տէր, իմ զօրութիւնս, քեզ պիտի սիրեմ:

տէրը իմ հաստատութիւնս, իմ ապաւէնս և իմ փրկիչս է :

2 Աստուած է իմ օգնականս, և ես անոր կը յուսամ : իմ ապաւէնս, իմ փրկութեանս եղջիւրը և իսրնդունողն է :

3 () Եհնութիւններով տէրոջը պիտի աղաչեմ, և իմ թշնամիներէս պիտի աղատիմ :

4 Սահուան տրտմութիւնները չորս կողմն պատեցին, և անօրէնութեան հեղեղները իս խռովեցուցին :

5 Ղերեզմանին ցաւերը իս պաշարեցին, և մահահուան որոգայթները ինծի հասան :

6 Իմ նեղութեանս մէջ տէրոջը աղաղակեցի, և իմ աստուծոյս կանչեցի :

7 Իր սուրբ տաճարէն իմ աղօթքիս ձայնին լսեց, և անոր առջեւը ըրած աղաղակս անոր ականջը պիտի մտնայ :

8 Լքելիրը խռովեցաւ ու դողաց, և լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան, ինչու որ անոնց վրայ աստուած բարկացաւ :

9 Անոր բարկութենէն ծուխ ելաւ, և անոր երեսներէն հուր բորբոքեցաւ, և անկէ կայծակներ արձրկեցան :

10 Լքելիները խոնարհեցուց ու իջաւ, և մէզը անոր ոտքին տակն էր :

11 Վերորէները հեծաւ ու թռաւ, և հովերուն թեւերուն վրայ արագ գնաց :

12 Խաւարը իրեն ծածկոց ըրաւ, և իր բնակարանները անոր չորս կողմն է. ու խաւար ամպեր են մինչեւ օգերուն ամպերը:

13 Եւնոնց առջեւը իր փայլակ հանած ժամանակը, ամպերը կարկուտը ու հուրին կայծակները իջեցուցին:

14 Տէրը երկինքէն որոտաց, և բարձրեալը իր ձայնը կարկուտին ու կայծակին հուրերուն տուաւ:

15 Իր նետերը խրկեց ու անոնք ցրուեց, իր փայլակները շատցուց և անոնք խռովեցուց:

16 Չուրերուն աղբիւրները երեւցան, ու աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան՝ քու սաստեղէդ ով տէր, և քու բարկութենէդ փշած հովէն:

17 Բարձրութիւններէն խրկեց ու իսընդունեց, իս շատ ջուրերէն ազատեց:

18 Իմ զօրաւոր թշնամիներէս և իս ատողներէն տէրը իս պիտի խալըսէ, ինչու որ ինէ էվելի զօրացան:

19 Իմ նեղութեանս օրը ինծի հասան. տէրը իմ օգնականս եղաւ, ու իս խաղաղութեան հանեց. և տէրը իս պիտի փրկէ, ինչու որ ինծի հաճեցաւ:

20 Տէրը իմ արդարութեանս փոխարէն ինծի պիտի հատուցանէ. իմ մաքրութեանս փոխարէն ինծի պիտի հատուցանէ:

21 Եւ տէրոջը ճամբաները պիտի պահեմ, և իս աստուծոյս ամբարշտութիւն չի պիտի ընեմ:

22 Եւնոր ամէն դատաստանները իմ առջիս են. և իր արդարութիւնը ինէ չի հեռացուց:

23 Լսա ալ անոր հետ ամբիժ պիտի ըլլամ . ու իմ անօրէնութիւնէս պիտի զգուշանամ :

24 Տէրը իմ արդարութեանս փոխարէն ինծի պիտի հասուցանէ , իմ ձեռւըներուս սրբութեանը նայելով՝ որ անոր աչվըներուն առջին է :

25 Արդարին հետ արդար կ'ըլլաս , ամբիժ մարդուն հետ ամբիժ . ընտրեալներուն հետ ընտրեալ կ'ըլլաս , և ծուռ եղողները գլխի վար կը բերես :

26 Դուն խոնարհ ժողովուրդները կ'ապրեցունես . և ամբարտաւաններուն աչվըները դուն կը խոնարհեցունես :

27 Դուն իմ ճրագս կը լուսաւորես ո՞վ տէր , ո՞վ իմ աստուածս , խաւարին մէջ լոյս տուր ինծի :

28 Վեզմով փորձութենէ պիտի փրկուիմ , իմ աստուծովս պարիսպները պիտի անցնիմ :

29 Ո՞վ իմ աստուածս , քու ճամբաներդ կատարեալ են , և տէրոջը խօսքերը ընտրուած են , և ապաւէն է ան ամէնուն՝ որ իրեն կը յուսան :

30 Որովհետեւ՝ տէրոջմէն 'ի զատ ո՞վ է աստուած , կամ մեր աստուծմէն 'ի զատ ո՞վ է աստուած :

31 Ո՞վ աստուած , դուն ինծի զօրութիւն հագուցիր , և իմ ճամբաներս մաքրեցիր :

32 Ոտվըներս եղջերուին ոտվըներուն պէս հաստաւեցիր , և բարձր տեղերը իս կայնեցուցիր :

33 Իմ ձեռքս պատերազմի վարժեցիր , և իմ բազուկս զօրաւոր աղեղին պէս ըրիր . և ինծի քու

փրկութեանդ պաշտպանութիւնը շնորհեցիր :

34 Վրու աջ ձեռքդ իս ընդունեց, և քու խրատդ իս յաւիտեան հաստատեց, և քու խրատդ իս պիտի վարժէ :

35 Իմ քայլերս լանցուցիր իմ տակս, և իմ շուրջներս չի տկարացան :

36 Իմ թշնամիներս պիտի հալածեմ, և անոնց պիտի հասնիմ . և անոնցմէ ետ չի պիտի դառնամ՝ մինչեւ որ անոնց վերջը բերեմ :

37 Ենոնք պիտի նեղեմ, ու մէյ մ'ալ կայնելու կարող չի պիտի ըլլան . և իմ ոտվներուս ներքեւը պիտի իյնան :

38 Վրու զօրութիւնդ ինծի հագուցիր պատեղազմի ժամանակ . իմ վրայ ելողները՝ իմ իշխանութեանս տակը ձգեցիր :

39 Իմ թշնամիներս հալածական ըրիր, ու իս ատողները սատկըցուցիր :

40 Եղադակեցին՝ և մէկը չի կար որ անոնք աղատեր . տէրոջը աղադակեցին՝ և անոնց չի լսեց :

41 Եողին առջեւը եղած փոշիին պէս անոնք պիտի մանրեմ . և փողոցներուն տիղմին պէս անոնք պիտի կոխեմ :

42 Տէրը իս պիտի փրկէ ժողովուրդներուն հակառակութենէն, ու իս հեթանոսներուն գլուխ պիտի կարգէ :

43 Են ժողովուրդը՝ որ ես ամենեւին չէի ճանչնար, ինծի ծառայեց, և իր ականջներովը ինծի լսեց :

44 () տարներուն զաւկըները ինծի սուտ զրուցեցին . օտարներուն զաւկըները տկարցան , և իրենց ճամբաներէն մոլորեցան :

45 Կենդանի է տէրը , և օրհնեալ է աստուած , և իմ փրկութեանս աստուածը թող բարձրնայ :

46 Եստուած է որ իմ վրէժս կը խնդրէ , և ժողովուրդը իմ իշխանութեանս տակը հնազանդ կ'ընէ :

47 Դուք իմ բարկացող թշնամիներէս իս ազատեցիր . իմ վրաս ելեղներուն վրայ իս բարձրացուցիր , և անիրաւ մարդէն իս փրկեցիր :

48 Ուստի ո՛վ տէր , հեթանոսներուն մէջ քեզ պիտի գովեմ . և քու անուանդ սաղմոսներ պիտի երգեմ :

49 Սեծ ըրիր անոր թագաւորին փրկութիւնը , ողորմութիւն ընելու անոր օժեալին , դաւիթին և անոր զաւկին ազգէ մինչեւ ազգ :

ՕՐ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԸ .

Երկինք պատմեն զիառս աստուծոյ .

1 Երկինքները աստուծոյ փառքը կը պատմեն , և երկինքի հաստատութիւնը անոր ձեռքին գործերը կը ցըցունէ :

2 ()ըը օրին կը յայտնէ խօսքը , և գիշերը գիշերին կը ցըցունէ գիտութիւնը :

3 Չի կան բաներ և չի կան խօսքեր , որ անոնց ձայները չի լսուին :

4 Ամէն երկիր անոնց բարբառը ելաւ , և մինչեւ աշխարհի ծայրերը անոնց խօսքերը :

5 Արեւին մէջ կանգնեցուց իր խորանը , և ինքը առագաստէն ելող փեսայի պէս է , և զօրաւոր մարդու պէս ճամբան վազած ժամանակը կ'ուրախանայ :

6 Անոր ելքը երկինքի ծայրերէն է , և անոր հանգիստը մինչեւ անոր ծայրերը , և չի կայ մէկ բան մը՝ որ անոր սաստիկ տաքութենէն փախչի :

7 Տէրոջը օրէնքը ուղիղ է , և հոգիները կը դարձունէ , տէրոջը վկայութիւնը հաւատարիմ է , և տղաքները իմաստուն կ'ընէ :

8 Տէրոջը արդարութիւնը ուղիղ է , և սիրտերը կ'ուրախացունէ . տէրոջը պատուիրանքները լոյս են , և աշխարհներուն լոյս կուտան . տէրոջը վախը սուրբ է , և յաւիտեան կը մնայ :

9 Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ են , և բոլորովին արդար են :

10 Պատուական են անոնք ոսկիէն ու շատ պատուական քարերէն . անոնք քամուած մեղրէն աւուշ են :

11 Ինչու որ քու ծառագ անոնք պիտի պահէ , և անոնք պահելէն շատ հատուցում կայ իրեն :

12 Իր յանցանքները ո՞վ կ'ընայ գիտնալ . իմ

գաղտնի անօրէնութիւններէս իս սրբէ , ո՛վ տէր , և օտարէն բու ծառադ զգուշացիր :

13 Հապա թէ որ անոնք ինծի չի տիրեն , ան ժամանակը ամբիժ պիտի ըլլամ , և մեծ մեղքերէն պիտի սրբուիմ :

14 Բերնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդները ամէն ժամանակ քու առջիդ ընդունելի պիտի ըլլան ո՛վ տէր , իմ օգնականս ու փրկիչս :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ .

Լուիցէ քեզ տէր .

1 Եղուծեան օրը տէրը քեզի լսէ , յակորին աստուծոյն անունը քեզի օգնական ըլլայ :

2 Տէրը քեզի օգնութիւն խրկէ իր սուրբ տեղէն սիօնէն , և քեզ ընդունի :

3 Տէրը քու ամէն պատարագներդ յիշէ , և քու ուխտերդ ընդունելի ընէ :

4 Տէրը քու սրտիդ պէս քեզի տայ , և քու ամէն խորհուրդներդ ան կատարէ :

5 Սենք բու փրկութեանդ համար ուրախ ըլլանք , մեր աստուծոյ անուանը համար մեծ ըլլանք :

6 Տէրը քու ամէն խնդրուածքներդ կատարէ , հիմայ գիտցանք՝ որ տէրը իր օծեալը փրկեց :

7 Ասոր լսեց երկինքէն՝ իր սուրբ տեղէն , իր աջ ձեռքին փրկութեան զօրութիւնովը :

8 Ոմանք կառքերուն և ոմանք ձիերուն կ'ապա-

սինին , բայց մենք մեր աստուծոյ անուանը աղաղակենք :

9 Անոր խափանեցան ու ինկան , մենք ելանք ու շիտակ կայնեցանք :

10 Ա՛լ տէր փրկէ թագաւորը , և լսէ մեզի անօրը՝ որ քեզի կ'աղաղակենք :

ՍԱՂՄՈՍ Ի .

Տէր 'ի զօրութեան քում .

1 Ա՛լ տէր , քու զօրութիւնովդ թագաւորը պիտի ուրախանայ . և քու փրկութիւնովդ խիստ պիտի ցնծայ :

2 Անոր սրտին փափաքը իրեն շնորհեցիր . և անոր շրթունքներուն ուղածը իրմէն չարգիլեցիր :

3 Վ՛ու քաղցր օրհնութեանդ հասուցիր անիկայ , և անոր գլուխը պատուական բարէ պսակ դրիր :

4 Վ՛ենէ կեանք խնդրեց , և անոր երկար օրեր տուիր յաւիտեանս յաւիտենից :

5 Վ՛ու փրկութիւնովդ անոր փառքը մեծ է , անոր վրայ փառք ու մեծւայելութիւն պիտի դնես :

6 Անիկայ քու օրհնութեանդ արժանի պիտի ընես յաւիտեանս յաւիտենից . անիկայ պիտի ուրախացունես քու երեսիդ ուրախութիւնովդ :

7 Թագաւորը տէրովը յուսաց , բարձրեալին ու զորմութիւնովը ան չի պիտի սասանի :

8 Վ՛ու ձեռքդ քու թշնամիներուդ վրայ գրտ-

նուի, և քու աջ ձեռքդ բոլոր քեզ ատողները գտնայ :

9 Ընոնք հնոցի պէս կրակին մէջ պիտի դնես դատաստանիդ ժամանակը :

10 Տէրը իր բարկութիւնովը անոնք պիտի զարհուրեցունէ, և կրակը անոնք պիտի ուտէ :

11 Ընոնց պտուղը երկրէն պիտի կորսուի, և անոնց զաւկըները մարդկանց որդիքներէն :

12 Չարութիւնով քենէ մոլորեցան. խորհուրդ մտմտացին՝ որ կարող չեղան կատարելու :

13 Ընոնք պիտի հալածես, քու մնացած (բարկութիւններուդ) պիտի պատրաստես անոնց երեսը :

14 Ո՛վ տէր, քու զօրութիւնովդ բարձր եղիր. օրհնութիւն պիտի տանք ու սաղմոս ըսենք քու զօրութեանդ :

ՕՐ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԻԱ.

Ըստուած աստուած իմ .

1 Ո՛վ աստուած՝ իմ աստուածս, ինծի նայէ, ինչո՞ւ իա՞ թողուցիր. իմ փրկութենէս հեռու կայնեցար իմ յանցանքներուս համար :

2 Ո՛վ աստուած, ցորեկը քեզի աղաղակեցի, և ինծի չի լսեցիր. գիշերը՝ ու ինծի մօտիկ չըրիր :

3 Ղուն քու սուրբերուդ մէջը բնակած ես, և իսրայէլին մէջ գովեալ :

4 Սեր հայրերը քեզի յուսացին, քեզի յուսացին՝ և անոնք փրկեցիր :

5 Վեզի աղաղակեցին և ազատեցան, քեզի յուսացին ու չամբռացան :

6 Հապա ես՝ որ որդ եմ ու չէ թէ մարդ, մարդոց նախատինք և ժողովրդոց արհամարհանք :

7 Լմէն իս տեսնողները իս կ'անարգէին, իրենց շրթունքներովը կը խօսէին, և իրենց գլուխը կը շարժէին :

8 Տէրոջը յուսաց, և ինքը անիկայ թող փրկէ. թող ազատէ անիկայ՝ թէ որ կը կամի :

9 Ղուն ես՝ որ իս արգանդէն հանեցիր, իմ մօրս փորէն դուն ես իմ յոյս :

10 Արգանդէն ես քեզի յանձնուեցայ, մօրս փորէն դուն ես իմ աստուած :

11 Ինէ մի հեռանար, ինչու որ նեղութիւնները մօտ են, և ինծի օգնող մէկը չի կայ :

12 Հատ զուարակներ իմ բոլորտիքս պատեցին, և գէր ցուլեր չորս կողմն առին :

13 Բերաննին իմ վրայ բացին, յափշտակող ու մոնչող առիւծի նման :

14 Ես ջուրի պէս թափուեցայ, և իմ ամէն ոսկորներս ցրուեցան, ու սիրտս փորիս մէջ մոմի պէս հալեցաւ :

15 Իմ զօրութիւնս հողէ շինուած ամանի պէս

չորցաւ , լեղուս քիւքիս փակաւ , և իս մահուան
հողը գրին :

16 Շատ շուներ չորս կողմն առին , և չարերուն
ժողովները իս պաշարեցին :

17 Ձեռվներս ու ոտվներս ծակեցին , և իմ
ամէն ոսկորներս համրեցին . անոնք նայեցան ու իս
տեսան :

18 Իմ հանգերծս իրենց մէջ բաժնեցին , և իմ
վերարկուիս վրայ վիճակ ձգեցին :

19 Դուն ո՛վ տէր , քու օգնութիւնդ ինէ մի հե-
ռացուներ . և ո՛վ տէր , նայէ որ ինծի օգնես :

20 Իմ անձս սուրէն փրկէ , և իմ մինակու-
թիւնս շուներուն ձեռքէն :

21 Իս առիւծին բերնէն ազատէ , և իմ խոնար-
հութիւնս միեղջերուին եղջիւրէն :

22 Վրու անունդ իմ եղբայրներուս պիտի պատ
մեմ . եկեղեցիին մէջ քեզ պիտի օրհնեմ :

23 Ո՛վ տէրոջմէն վախցողներ , տէրը օրհնեցէք .
յակորին ամէն զաւկները թող անիկայ փառաու-
րեն :

24 Իսրայէլի ամէն զաւկները թող տէրոջմէն
վախնան . ինչու որ տէրը իմ՝ աղքատիս աղօթքը չա-
նարգեց ու չի մերժեց , և իր երեսը ինէ չի դարձուց .
հապա անոր աղաղակած ժամանակս ինծի լսեց :

25 Իմ գովութիւնս քենէ է ո՛վ տէր , մեծ բաղ-
մութիւններուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ :

26 Իմ ուխտերս ամէն անկէ վախցողներուն առ-

ջին պիտի կատարեմ :

27 Տնանկները պիտի ուտեն ու պիտի կշտանան ,
տէրը պիտի օրհնեն անոնք՝ որ զինքը կը փնտռեն :

28 Ընոնց սիրտերը յաւիտեանս յաւիտենից
պիտի ապրին , պիտի յիշեն , և երկրի ամէն ծայրերը
տէրոջը պիտի դառնան :

29 Ըմէն ազգերուն ջեղերը անոր երկրպագու-
թիւն պիտի ընեն , ինչու որ արքայութիւնը տէրոջն
է , և ան ամէն հեթանոսներուն վրայ կը տիրէ :

30 Արամն ու անոր երկրպագութիւն ըրին երկ-
րի ամէն պարարտները , անոր առջին ծունր պիտի
կրկնեն ան ամէնքը՝ որ հողը կ'իջնան :

31 Ընով իմ անձս կ'ապրի , և իմ զաւակս անոր
պիտի ծառայէ :

32 Տէրոջը համար ան գալու ազգին պիտի պատ-
մեմ , տէրոջը ըրած արդարութիւնը պիտի պատմեմ
ան ժողովուրդին՝ որ պիտի ծնանի :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ .

Տէր հովուեսցէ զիս .

1 Տէրը իս պիտի հովուէ , և ինծի բան մը պա-
կաս չի պիտի ըլլայ :

2 Խոտաւէտ տեղը իս բնակեցուց , ու հանգիստ
ջուրերուն քով իս սնուց :

3 Խմ անձս ինծի դարձուց , իս արդարութեան
ճամբաներուն մէջ առաջնորդեց իր անուանը հա-
մար :

4 Թէպէտեւ մահուան ստուերներուն մէջը ան-
գամ երթալու ըլլամ, չարէն չի պիտի վախնամ,
ինչու որ դուն ո՛վ տէր, իմ հետս ես:

5 Վո՛ւ ցուպդ ու գաւազանդ, անոնք իս պիտի
մխիթարեն:

6 Իմ առջիս սեղան պատրաստեցիր, ինծի նե-
ղութիւն տուողներուն դէմ:

7 Իմ գլուխս իւղով օծեցիր, քու բաժակդ ա-
նարատ գինիի պէս իս գինով ըրաւ:

8 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ իմ հետս պի-
տի գայ կեանքիս ամէն օրերուն մէջ, տէրոջը տանը
մէջ բնակելու երկար օրերով:

ՕՐ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂԽՈՍ ԻԳ.

Տեառն է երկիր.

1 Տէրոջն է երկիրը բոլոր իր լիութիւնովը, աշ-
խարհը ու ամէն անոր բնակիչները:

2 Ըն ձգեց անոր հիմերը ծովուն վրայ, գետե-
րուն վրայ պատրաստեց անիկայ:

3 Ո՞վ պիտի ելէ տէրոջը լեռը. կամ ո՞վ պի-
տի կենայ անոր սուրբ տեղը:

4 Եւ որ ձեռքով սուրբ է՝ և սրտով ամբիժ , ան որ իր անձը ստուծեան չի տուաւ , և իր ընկերին նենգութիւնով երգում չըրաւ :

5 Եւ տէրոջմէն օգնութիւն պիտի առնէ . ողորմութիւն՝ իր փրկութեանը աստուծմէն :

6 Եւս ազգն է որ տէրը կը փնտռէ . կը խնդրէ տեսնալ յակորայ աստուծոյ երեսը :

7 Ո՛վ իշխաններ , ձեր դուռները վերուցէք , հաստատ դուռները պիտի բացուին , ու փառաց թագաւորը պիտի մտնայ :

8 Ո՛վ է աս փառաց թագաւորը , հզօր տէրը իր զօրութիւնովը , պատերազմի մէջ հզօր տէրը :

9 Ո՛վ իշխաններ , ձեր դուռները վերուցէք , հաստատ դուռները պիտի բացուին , և փառաց թագաւորը պիտի մտնայ :

10 Ո՛վ է աս փառաց թագաւորը , զօրութիւններուն տէրը , աս ինքն է փառաց թագաւորը :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԴ .

Եւ քեզ տէր համբարձի .

1 Ո՛վ տէր , իմ անձս քեզի վերուցի . ո՛վ իմ աստուածս , քեզի յուսացի չի պիտի ամբնամ , և իմ թշնամիներս իմ վրայ չի պիտի ծիծաղին :

2 Եւն ամէնքը՝ որ քեզի կ'սպասեն , չի պիտի ամբնան . հապառանքները իրենց ունայնութիւնովը պիտի ամբնան :

5 Ո՛վ տէր, քու ճամբաներդ ինծի ցրցուր, և քու շաւիղներդ ինծի սորվեցուր :

6 Վ՛ու ճշմարտութեանդ մէջ իս առաջնորդէ, ու ինծի սորվեցուր, ինչու որ դուն ես իմ փրկիչ աստուածս. և ես ամէն օր քեզի կ'սպասեմ :

7 Ո՛վ տէր, քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ՛, որ հին ժամանակէն եմ :

8 Սնկութեան ու տգիտութեան մեղքերս մի յիշեր. հապա իս քու ողորմութեանդ չափովը յիշէ՛ ո՛վ տէր, քու քաղցրութեանդ համար. ինչու որ քաղցր և ուղիղ ես ո՛վ տէր :

9 Եսոր համար մեղքին ճամբուն մէջ գտնուողներուն կը սորվեցունես, դատաստանի մէջ հեղերուն կ'առաջնորդես. քու ճամբաներդ հեղերուն կը սորվեցունես :

10 Տէրօքը ամէն ճամբաները ողորմութիւնով ու ճշմարտութիւնով են անոնց՝ որ անոր ուխտը ու վկայութիւնը կը խնդրեն :

11 Ո՛վ տէր, քու անուանդ համար ներէ իմ մեղքերս, ինչու որ շատցան. ո՛վ է ան մարդը՝ որ տէրօջմէն կը վախնայ. իր ուղած ճամբովը կը ճանչցունէ անոր :

12 Ենոր անձը բարութիւնով պիտի հանգչի, և անոր զաւակը երկիրը պիտի ժառանգէ :

13 Տէրը իրմէն վախցողներուն զօրութիւն է, և իր ուխտերը անոնց կը սորվեցունէ :

14 Ի՞մէն ժամանակ աչվըներս տէրօջն է. և ան

իմ ոտվըներս որոգայթէն կը հանէ :

13 Ինծի նայէ ու ողորմէ . ինչու որ մինակ ու աղքատ եմ ես :

14 Իմ սրտիս նեղութիւնները խիտ շատցան ,
և իմ նեղութիւններէս իս հանէ :

15 Իմ խոնարհութիւնս ու աշխատութիւնս
տես , և իմ ամէն մեղքերուս ներէ :

16 Իմ թշնամիներուս նայէ՛ որ շատցան , զոր
տեղը իս ատելութիւնով ատեցին :

17 Իմ անծա պահէ ու իս փրկէ , ու չամրնամ .
ինչու որ իմ յոյսս քու վրադ դրի :

18 Երգարները և ուղիղները ինծի կցորդ ե-
ղան , ու ես քեզի համբերեցի . հով աստուած , փրկէ
իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ .

Դատ արա ինձ տէր .

1 Ո՛վ տէր , իմ դատաստանս տես , վասն զի ամ-
բըծութիւնով քալեցի . տէրոջը յուսացի՛ որ չի տը-
կարանամ :

2 Ո՛վ տէր , իս փորձէ ու իս քննէ , փորձէ իմ
երիկամունքներս ու իմ սիրտս :

3 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ իմ աչքիս առ-
ջին է . և քու ճշմարտութեանդ պիտի համծիմ :

4 Վրե՛ժ մարդոյը ժողովը չի պիտի նստիմ , և
անօրէններուն հետ չի պիտի խառնուիմ :

5 Եւ չարերուն ժողովը ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետ չի պիտի նստիմ :

6 Սրբութիւնով իմ ձեռւորներս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ ըղորտիքը պիտի պտըտիմ՝ ո՛վ տէր :

7 Վեցի եղած օրհնութեան ձայնը լսելու, և քու ամէն սքանչելիքներդ պատմելու :

8 Ո՛վ տէր, ես քու տանդ վայելչութիւնը սիրեցի, և քու փառքիդ եղած տեղը :

9 Իմ անձս ամբարիշտներուն հետ մի կորսնչուներ, և իմ կեանքս արիւնահեղ մարդոցը հետ :

10 Դնոնց ձեռւորները անօրէնութեան մէջ են, և անոնց աջ ձեռւորները կաշառքով լեցուն է :

11 Եւ իմ անմեղութիւնովս գացի. ո՛վ տէր իս փրկէ, և ինծի ողորմէ :

12 Իմ ոտւորներս ուղղութեան մէջ կը կենայ. մեծ ժողովներուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ :

ՕՐ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ.

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ,

1 Տէրը իմ լոյսս ու իմ կեանքս է, ես ո՛ւրկէ պիտի վախնամ. տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ո՛ւրկէ պիտի դողամ :

2 Չարերը իմ մարմինս ուտելու համար ինծի մօտեցած ժամանակնին, ինծի նեղութիւն տուողները ու իմ թշնամիներս տկարացան ու ինկան :

3 Թէ որ վրաս պատերազմ պատրաստուի, իմ սիրտս չի պիտի վախնայ, թէ որ վրաս բանակ ելլէ, սակայն այսու ամենայնիւ ես քեզի յուսացի ո՛վ տէր :

4 Մէկ բան մը խնդրեցի տէրոյմէն և անիկայ կ'ողաչեմ, որ իմ կեանքիս ամէն օրերը տէրոյն տանը մէջ բնակիմ, տէրոյն վայելութիւնը տեսնամ, և անոր տանը մէջ հրամանն ընեմ :

5 Վորձութեան օրը իս իր խորանին մէջ պահեց, իր խորանին ծածկոցովը իս ծածկեց :

6 Վարէն վեր վերուցիր իս, և հիմայ իմ թըշնամիներուս վրայ իմ գլուխս բարձրացուր :

7 Ենոր բոլորտիքը պիտի պտըտիմ և անոր խորանին մէջ օրհնութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ, օրհնեմ ու սաղմոս պիտի երգեմ տէրոյն :

8 Ո՛վ տէր, իմ ձայնիս լսէ, ինչու որ քեզի կանչեցի, ողորմէ ինծի ու լսէ, ինչու որ իմ սիրտս քեզի ըսաւ, և իմ երեսներս խնդրեցին, ո՛վ տէր՝ քու երեսդ խնդրեցին :

9 Վու երեսդ ինէ մի դարձուներ, և բարկութիւնով քու ծառայէդ մի մոլորիր :

10 Ո՛վ տէր, իմ օգնականս եղիր, և իս մ'անարգեր, ու իս մի թողուր ո՛վ աստուած՝ իմ փրկիչս :

11 Իմ հայրս ու մայրս իս թողուցին, և տէրը իս ընդունեց :

12 Ո՛վ տէր, քու օրէնքիդ գիտութիւնը ինծի շնորհէ քու ճամբուդ մէջ, իս քու ուղիդ շաւիղներուդ մէջ առաջնորդէ :

13 Ի՛մ թշնամիներուս համար, իս ինծի նեղութիւն տուողներուն ձեռքը մի տար :

14 Եւտփկաներ իմ վրաս ելան, և իրենց անօրէնութիւնովը ինծի սուտ խօսեցան :

15 Հաւատացի տէրոյը բարութիւնը կենդանիներուն երկրին մէջ տեսնալու, տէրոյը սպասէ ու կտրիճ եղիր. քու սիրտդ թող զօրանայ, և տէրոյը սպասէ :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԷ .

Ը՞ռ քեզ տէր կարգացի .

1 Ո՛վ իմ աստուածս քեզի կանչեցի, ինծի մի լուեր, բնաւ ինծի մի լուեր, որ չըլլայ թէ գերեզմանը իջնողներուն նմանիմ :

2 Ո՛վ տէր, իմ խնդրուածքներուս ձայնին լսէ քեզի աղաչած ժամանակս, քու սուրբ տաճարիդ մէջ ձեռվըներս քեզի վերուցած ժամանակս :

3 Ի՛մ անձս ամբարիշտներուն հետ մի սեպեր, անօրէնութիւն գործողներուն հետ իս մի կորսնցուներ :

4 Որոնք՝ իրենց ընկերներուն հետ խաղաղութիւն կը խօսէին, և իրենց սրտին մէջ չարութիւն կայ :

5 Ընոնց գործքերուն նայելով տուր անոնց ո՛վ

տէր , անոնց անօրէն վարքերուն նայելով տուր ա-
նոնց . անոնց ձեռքին գործքերուն նայելով անոնց
հատուցում ըրէ :

6 Անոնք տէրոջը գործքերը չիմացան , ու ոչ ալ
անոր ձեռքին գործքերուն նայեցան , անոնք գետինը
պիտի զարնես , ու ալ չի պիտի կայնին :

7 ()ըհնեալ է տէրը , որ իմ աղօթքիս ձայնին
լսեց . տէրը իմ օգնականս ու իմ պաշտպանս է :

8 Իմ սիրտս անոր յուսաց . օգուտ գտաւ իմ
մարմինս և ուրախացաւ . ու ես իմ կամքովս գոհու-
թիւն պիտի տամ անոր :

9 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւնը , ու իր
օծեալին փրկութեանը ապաւէնն է :

10 Փրկէ քու ժողովուրդդ , ու օրհնէ քու ժա-
ռանգութիւնդ . հովուէ անոնք ու յաւիտեան բարձ-
րըցուր :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ .

Սատուցէք տեառն որդիք աստուծոյ .

1 Տէրոջը տուէք ու՛մ աստուծոյ որդիքներ , տէ-
րոջը մատուցէք խոյերուն ձագերը :

2 Փառք ու պատիւ տուէք տէրոջը , իր անուանը
փառքը տէրոջը մատուցէք . ու տէրոջը երկրպագու-
թիւն ըրէք իր սուրբ սրահին մէջ :

3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է , և փառաց
աստուածը որոտաց . և ինքը տէրը շատ ջուրերուն
վրայ է :

4 Տէրոջը ձայնը զօրաւոր է, և տէրոջը ձայնը
խիստ փառաւոր է :

5 Տէրոջը ձայնը մայր ծառերը կը ջարդէ, և տէ-
րը լիբանանու մայր ծառերը կը մանրէ :

6 Անոնք լիբանանու նորարոյս ընձիւղին պէս
պիտի մանրէ, որ սիրելի է միեղջերուին ձագերուն
պէս :

7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճղքէ, տէ-
րոջը ձայնը անապատը կը շարժէ, և տէրը կաղէտ
անապատը կը գողացունէ :

8 Տէրոջը ձայնը եղջերունները կը հաստատէ, ու
անտառները կը յայտնէ. իր տաճարին մէջ ամէնքը
անոր փառքը պիտի պատմեն :

9 Տէրը ջրհեղեղները կը նստեցունէ ու կը ցած-
ցունէ, տէրը յաւիտեան պիտի թագաւորէ :

10 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ,
և իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի օրհնէ :

ՕՐ ՎԵՅԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՍԱՂԽՈՍ ԻԹ.

Բարձր առնեմ զբեղ տէր.

1 Ո՛վ տէր, քեզ կը բարձրըցունեմ, ինչու որ

իս ընդունեցիր. ու թշնամիներս վրաս չուրախացուցիր :

2 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քեզի աղաղակեցի, ու իս բժշկեցիր. ո՛վ տէր, իմ անձս գերեզմանէն հանեցիր. գերեզմանը իջնողներէն իս ազատեցիր :

3 Սաղմոս երգեցէք տէրոջը ով անոր սուրբերը, անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղիք :

4 Անոր բարկութեանը մէջ սրտմտութիւն կայ, և անոր կամքէն կեանք կայ :

5 Իրիկունը լալով պիտի պառկին, առտուանց ուրախութիւն պիտի ըլլայ :

6 Եւ իմ հանգստութեանս մէջ ըսի թէ՛ յաւիտեան չի պիտի շարժիմ, ո՛վ տէր, քու հաճութեամբդ իմ փառքիս զօրութիւն տուիր, երեսդ ինէ դարձուցիր, ու ես խոռովեցայ :

7 Ո՛վ տէր քեզի կանչեցի, իմ աստուծոյս աղաղակեցի. ի՞նչ օգուտ կայ քեզի իմ արիւնէս, թէ որ ես ապականութեան իջնամ :

8 Ս'իթէ՞ հողը քեզ պիտի փառաբանէ. կամ քու ճմարտութիւններդ պիտի պատմէ :

9 Տէրը ինծի լսեց ու ողորմեցաւ. և տէրը ինծի օգնական եղաւ :

10 Իմ սուգս ուրախութեան դարձուց, քորձը ինէ հանեց, ու ինծի ուրախութիւն հագուց :

11 Անոր համար իմ փառքս քեզի սաղմոս պիտի երգէ, ու ալ չի պիտի դադարիմ. ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, քեզի յաւիտեան շնորհակալ պիտի ըլլամ :

ՍԱՂԱՄՈՍ Լ.

Ի քեզ տէր յուսացայ .

1 Ո՛վ տէր , քեզի յուսացի՝ յաւիտեան չի պիտի ամրէնամ . քու արդարութիւնովդ իս փրկէ ու ապրեցուր :

2 Լ՛կանչդ ինծի ծռէ , շուտ ըրէ իս ազատելու :

3 Դուն ինծի պաշտպան աստուած եղիր , և իս ապրեցունելու համար տուն ապաւինի . ինչու որ ինծի կարողութիւն տողող և իմ ապաւէնս դուն ես :

4 Վ՛ու անուանդ համար ինծի առաջնորդ եղար , ու իս սնուցիր . և իս աս որոգայթէն պիտի հանես , որ ինծի համար դրուեցաւ :

5 Ո՛վ տէր , դուն ես իմ պաշտպանս , և քու ձեռքիդ կը յանձնեմ իմ հոգիս :

6 Ո՛վ տէր աստուած , քու ճշմարտութիւնովդ իս փրկեցիր . ատեցիր անոնք՝ որ ոչինչ տեղը վախ կը պահեն :

7 Ես տէրոջը յուսացի , պիտի ցնծամ ու ուրախ ըլլամ քու փրկութիւնովդ :

8 Իմ խոնարհութիւնս տեսար , ու իմ անձս նեղութիւններէն ազատեցիր . և ինծի նեղութիւն տուողներուն ձեռքը իս չի մատնեցիր , և իմ ոտովներս լայն արձակ տեղը կայնեցուցիր :

9 Ո՛վ տէր , ողորմէ ինծի , ինչու որ նեղութեան մէջ եմ . սրտնեղութենէն աչքս , անձս ու փորս մաշեցան :

10 Հաւերէն իմ կեանքս պակսեցաւ, և իմ տարիներս հառաչանք ընելով :

11 Իմ զօրութիւնս տկարութիւնով պակսեցաւ, և իմ ոսկորներս մաշեցան :

12 Իմ ամէն թշնամիներէս էվել նախատինք եղայ ես իմ դրացիներուս, իմ ծանօթներուս խիստ ահաւերկիւղ, ան պմէնքը որ իս կը տեսնային, դուրս կը փախէին :

13 Ես մեռածի պէս մոռցուեցայ, ու կորսուած ամանի պէս եղայ :

14 Ինչու որ ես շատերուն բամբասանքները լսեցի, որ իմ չորս կողմն էին, անոնց մէկ տեղ եկած ժամանակը խորհուրդ ըրին որ իմ հոգիս առնեն, սակայն ո՛վ տէր, ես քեզի յուսացի :

15 Ես ըսի թէ՝ դուն ես իմ աստուածս, և իմ կեանքս քու ձեռքդ է. փրկէ իս իմ թշնամիներուս ձեռքէն, ու իս հալածողներէն :

16 Օսառաներուդ ցըցուր քու երեսդ, ապրեցուր իս ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնովդ. ո՛վ տէր, ամօթով չիյնամ, ինչու որ քեզի աղաղակեցի :

17 Ըմբարիշտները թող ամընչան, ու դժոխքը իջնան, և նենգաւոր շրթունքները թող լռեն՝ որ արգարին դէմ անիրաւութիւն կը խօսէին, ամբարտաւանութիւնով ու բամբասանքով :

18 Ո՛վ տէր, որչափ մեծ է քու քաղցրութեանդ ողորմութիւնը, որ քենէ վախճողներուն պահեցիր անիկայ :

19 Վեզի յուսացողներուն ըր՛ր անիկայ, մարդկանց որդիքներուն առջին :

20 Վառ երեսիդ ծածկոցովը անոնք ամուրցուցիր՝ մարդկանց խռովութենէն :

21 Վառ խորանիդ մէջ անոնք ծածկեցիր, լեզուններուն հակառակութենէն :

22 () Երհնալ է տէրը, ինչու որ զարմանալի ըրաւ իր ողորմութիւնը պարսպաւոր քաղաքին մէջ :

23 Աս իմ շիրմութեանս մէջ ըսի թէ՛ ուրեմն քու աչքիդ առջեւէն մերժուեցայ :

24 Եսոր համար իմ աղօթքիս ձայնին լսեցիր, քեզի աղաղակած ժամանակս :

25 Տէրը սիրեցէք ո՛վ անոր ամէն սուրբերը, ինչու որ տէրը հաւատարմութիւն կը խնդրէ, և է՛վելի ամբարտաւանութիւն ընողներուն հատուցումը կ'ընէ :

26 Ո՛վ ամէն տէրօջը յուսացողները՝ քաջալերինք, և ձեր սիրտերը թող զօրանայ :

ՕՐ ՎՆՅՆՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ.

Լըրանի ում թողութիւն եղեւ մեղաց.

1 Լըրանի անոր՝ որուն մեղքերուն թողութիւն

եղաւ , ու անոր ամէն յանցանքները ծածկուեցան :

2 Երանի ան մարդուն՝ որուն մեղքերը տէրը չի պիտի սեպէ , և անոր բերանը նենգութիւն չի կայ :

3 Եւ լուռ կեցայ ու իմ ամէն ոսկորներս մաշեցան , ամէն օր գիշեր ցորեկ տէրոջը աղաղակելէն :

4 Վրու ձեռքդ իմ վրաս ծանրըցաւ , թշուառութեան դարձայ , ինչու որ փուշերը ինծի մտան :

5 Իմ մեղքերս քեզի պիտի ցըցունեմ , և իմ անօրէնութիւններս քենէ չի պիտի ծածկեմ :

6 Բ՛սի թէ՛ ես ինքիրմէս իմ մեղքերս խոստովանիմ , և դուն իմ մեղքերուս ամէն ամբարտաւանութիւնները պիտի ներես :

7 Եւ որ համար ամէն սուրբերը աղօթքի պիտի կայնին քեզի . ընդունելի ժամանակը , մանաւանդ մեծ ջուրերուն հեղեղներուն ժամանակը , որ անոր չի մօտենան :

8 Դուն ես իմ ապաւէնս աս նեղութենէն , որ իմ չորս կողմս առին . ո՛վ իմ ցնծութիւնս , իս անոնցմէ փրկէ՛ որ իս պաշարեցին :

9 Վրեզի պիտի սորվեցունեմ , և երթալու ճամբադ քեզի պիտի ցըցունեմ , և իմ աչվոններս քու վրադ պիտի հաստատեմ :

10 Ձիին ու ջորիին պէս մ'ըլլաք , որ անոնց քով իմաստութիւն չի կայ . սանձերով ու դանդաւանաւանդներով անոնց կզակները պիտի սխմես , որ քեզի չի մօտենան :

14 Սեղաւորներուն տանջանքը շատ է , բայց ո՛վ

որ տէրոջը կը յուսայ, տէրոջը ողորմութիւնը անոնց բոլորտիքը պիտի ըլլայ:

12 Ա՛յլ արդարներ, ուրախ եղիք տէրոջմով ու ցնծացէք, պարծնցէք դուք ամէնքդ՝ որ սրտով ու շինքէք:

ՍԱՂԱԾՈՍ ԼԲ.

Ճնծացէք արդարք՝ի տէր.

1 Ա՛յլ արդարներ, տէրոջմով ցնծացէք, շինականներուն կը վայել օրհնութիւնը. տէրը օրհնութիւնով գովեցէք. տասը թելէ նուազ արանով անոր սաղմոս երգեցէք:

2 Երբ օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, որ բարի է, օրհնութիւնով սաղմոս երգեցէք անոր:

3 Տէրոջը պատգամները ուղիղ են, և անոր ամէն ճամբաները հաւատարմութիւնով են, ու տէրը արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ:

4 Տէրոջը ողորմութիւնովը երկիրը լեցուեցաւ, ու տէրոջը խօսքովը երկինքները հաստատուեցան, և անոր բերնին հոգիովը անոնց ամէն զօրութիւնները:

5 Օ՛տովուն ջուրերը իբր թէ տիկերու մէջ ժողովեց, և անդունդներուն մէջ կը դնէ իր գանձերը:

6 Բոլոր երկիր թող տէրոջմէն վախնայ, ու աշխարհի ամէն բնակիչները թող անկէ դողան:

7 Ինչու որ ան ըսաւ ու եղաւ. ինքը հրամայեց ու հաստատուեցան:

8 Տէրը հեթանոսներուն խորհուրդները կը ցըրուէ, տէրը ժողովուրդներուն խորհուրդները կ'անարգէ, ու տէրը իշխաններուն խորհուրդները կ'աւհամարհէ :

9 Տէրօջը խորհուրդը յաւիտեան կը մնայ, և անոր սրտին խորհուրդը ազգէ մինչեւ ազգ :

10 Լըրանի ազգին՝ որուն տէր աստուած օգնական է, ան ժողովուրդին՝ որ իրեն ժառանգութեան համար ընտրեց :

11 Տէրը երկինքէն ամէն մարդկանց որդիքներուն նայեցաւ, իր պատրաստ բնակութենէն աշխարհի ամէն բնակիչներուն նայեցաւ :

12 Ըն որ առանձին անոնց սիրտերը ստեղծեց, և անոնց ամէն ըրածները կ'իմանայ :

13 Չէ թէ թագաւոր մը իր զօրքերուն բազմութիւնովը կ'ապրի, ու չէ թէ զօրաւոր մարդ մը իր ուժին շատութիւնովը :

14 Ըղատութեան համար ձին ոչինչ բան է. իր ուժին շատութիւնովը վրան հեծնողը չի կրնար ապրեցունել :

15 Տէրօջը աշխները իրմէն վախցողներուն վրայ է, և անոնց վրայ՝ որ իր ողորմութեանը կը յուսան. անոնց անձերը մահէն փրկելու, ու սովի ժամանակ անոնք կերակրելու համար :

16 Սէր անձերը տէրօջը կ'սպասեն. ինչու որ մեր օգնականը ու պաշտպանն է :

17 Սէր սիրտերը անով պիտի ուրախանան, և

անոր սուրբ անուանը կը յուսանք :

18 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլլայ , ինչպէս որ քեզի յուսացինք :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԳ .

() ԲՀՆԵՅԻՅ ՂԱՏԵՐ .

1 Ըմէն ժամանակ տէրը պիտի օրհնեմ , ամէն ժամանակ անոր գովութիւնը իմ բերանս է :

2 Իմ անձս տէրոյմով պիտի պարծի , հեղերը թող լսեն և ուրախ ըլլան :

3 Ինծի հետ տէրը մեծցուցէք , և անոր անունը մէկտեղ բարձրըցունենք :

4 Տէրոյմէն խնդրեցի և ինծի լսեց , իմ ամէն նեղութենէս իս փրկեց :

5 Տէրոյն մօտեցէք և լոյս առէք , և ձեր երեսները չամբնան :

6 Ըս աղքատը տէրոյն աղաղակեց , և տէրը ասոր լսեց . իր ամէն նեղութենէն ազատեց ասիկայ :

7 Տէրոյն հրեշտակներուն բանակը իրմէն վախցողներուն չորս կողմը կը կենայ , և անոնք կը պահէ :

8 Ղաշակեցէք ու տեսէք՝ որ տէրը քաղցր է , երանի ան մարդուն՝ որ անոր կը յուսայ :

9 Տէրոյմէն վախցէք ո՛վ անոր ամէն սուրբերը , վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս է :

10 Անծատունները աղքատցան ու անօթեցան . սակայն տէրը փնտրողներուն բնաւ մէկ բա-

րութիւն մը չի պակսիր :

11 Այլէք ով իմ զաւկըներս ու լսեցէք ինծի, և տէրոջը երկիւղը ձեզի սորվեցունեմ :

12 Ո՞վ է ան մարդը՝ որ կեանք կը փնտըուէ, և իր օրերը բարութեան մէջ տեսնալ կ'ուզէ :

13 Անշուղտ գէշ խօսքերէն պահէ. շրթունքներդ նենդութիւն չի խօսին :

14 Չարէն ետ կեցիր ու բարիք ըրէ. խաղաղութիւն խնդրէ և անոր ետեւէն գնա :

15 Տէրոջը աշխնները արդարներուն վրայ է, և անոր ականջները անոնց աղօթքներուն վրայ :

16 Տէրոջը երեսները չարագործներուն վրայ է, անոնց յիշատակը երկրին երեսէն բնաջինջ ընելու համար :

17 Արդարները տէրոջը աղաղակեցին, և տէրը անոնց լսեց, անոնց ամէն նեղութիւններէն ազատեց անոնք :

18 Տէրը անոնց մօտ է՝ որոնց սիրտը որ մաշած է, և հոգւով խոնարհները կ'ապրեցունէ :

19 Արդարներուն նեղութիւնները շատ են, տէրը ամէնէն կը փրկէ անոնք, և անոնց ամէն ոսկորները կը պահէ, և անոնցմէ մէկը չի պիտի փշրի :

20 Անշաւորին մահը չար է. սակայն ով որ արդարը կ'ատէ՝ պիտի զղջայ :

21 Տէրը իր ծառաներուն անձերը կը փրկէ, ամէն անոր յուսացողները չի պիտի զղջան :

ՕՐ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԴ.

Դատեա՛ տէր զայնոսիկ .

1 Ո՛վ տէր, անոնք դատէ՛ որ իս կը դատեն . ին-
ծի հետ պատերազմողներուն հետ պատերազմէ :

2 Վ՛ու զէնդ ու վահանդ առ , և ելիր ինծի օգ-
նութիւն ընելու . իս հալածողներուն դէմ՝ քու սուրդ
հանէ , արգիլէ անոնք , և իմ անձիս ըսէ թէ՛ քու
փրկութիւնդ ես եմ :

3 Թող ամբշնան ու խայտառակ ըլլան անոնք՝
որ իմ անձս կը փնտրուէին . ետ դստնան ու ամբշնան
անոնք՝ որ ինծի համար չարութիւն կը մտմտային :

4 Հովին առջեւը անոնք փոշիի պէս թող ըլ-
լան . և տէրոջը հրեշտակը անոնք նեղէ :

5 Լնոնց ճամբաները խաւար ու սկրդեցունող
ըլլան . և տէրոջը հրեշտակը անոնք հալածէ :

6 Պարապ տեղը ինծի որոգայթ լարեցին իրենց
ապականութեանը համար . ու զուր տեղը իմ անձս
նախատեցին :

7 Իրենց չի գիտցած որոգայթը իրենց վրայ
հասնի . և իրենց լարած որոգայթը իրենց դռքը պի-
տի որսայ , և նոյն որոգայթը պիտի իյնան :

8 Սակայն իմ անձս տէրոջմով պիտի ցնծայ, և անոր փրկութիւնովը պիտի ուրախանայ. և իմ ամէն ոսկորներս պիտի ըսեն, ո՞վ տէր, քեզի ո՞վ կը նմանի:

9 Ինչու որ հզօրին ձեռքէն աղքատը ազատեց, աղքատը ու տնանկը յափշտակողներէն:

10 Իմ վրաս չար վկաներ ելան. չի գիտցած բաներս ինծի կը հարցունէին:

11 Լղէկութեան փոխարէն ինծի չարութիւն հատուցին. մարդկանց որդիքներուն մէջ իմ անձս անժառանգ. ձգելու խորհեցան:

12 Եւ անոնց նեղութեան ժամանակը քուրճ կը հագնէի, իմ անձս պաքով կը խոնարհեցունէի, և իմ աղօթքներս իմ ծոցս դարձան:

13 Եղբօր ու ընկերի մը պէս կը վարուէի, սըգաւոր ու տրտմած անձի մը անանկ կը խոնարհէի:

14 Իմ վրաս ուրախացան ու մէկտեղ եկան. իմ վրաս տանջանքներ դիզուեցան, ու ես չիմացայ. ցըրուեցան ու չի զղջացին:

15 Իս փորձեցին ու ծաղը ըրին, իմ վրաս ծաղը ընելով իրենց ակռաները կը ճռտացուցին, ո՞վ տէր, ե՞րբ պիտի տեսնաս:

16 Իմ անձս անոնց խորամանկութենէն հեռացուր, և առիւծներէն իմ միայնակութիւնս:

17 Սե՛ծ բազմութիւններուն մէջ քեզի փառք պիտի տամ ո՞վ տէր. և շատ մարդոց մէջ քեզ պիտի օրհնեմ:

18 Թշնամիներս իմ վրաս չուրախանան՝ որ

զուրտեղը իս կ'ատէին . իրենց աչվըներովը իմ վրաս նշան՝ կուտային :

19 Ի՛հ հետս խաղաղութիւն կը խօսէին , և իւրենք բարկութիւնով նենգութիւն կը խորհէին :

20 Իրենց բերանը իմ վրաս բացին , և ըսին՝ այո՛ այո՛ մեր աչվըները տեսան :

21 Ո՛վ տէր , տեսար ու մի լռեր . ո՛վ տէր , ինէ՛ մի հեռանար :

22 Ո՛վ տէր , արթնցիր ու իմ իրաւունքիսնայէ , ո՛վ իմ աստուածս ու տէրս , իմ դատաստանիս , և քու արդարութիւնովդ իմ իրաւունքս կատարէ ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս :

23 Թշնամիներս իմ վրաս չի խնդան , և իրենց սրտին մէջը թող չըսեն թէ՛ վա՛շ վա՛շ մեր անձերուն , ինչու որ անիկայ կորսնցուցինք :

24 Թող ամբնան ու խայտառակ ըլլան անոնք՝ որ իմ խեղճութեանս կը խնդային . իմ վրաս մեծ զուրցողները ա՛մօթ ու անարգանք հագնին :

25 Թող ցնծան ու ուրախ ըլլան քեզմով ան ամէնքը՝ որ իմ արդարութիւնս կ'ուզեն . ամէն ժամանակ թող ըսեն՝ աստուած մեծ է . և անոնք որ քու ծառայիդ խաղաղութիւնը կ'ուզեն :

26 Ի՛մ լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի խօսի , ամէն օր քու գովութիւնդ :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ .

Լսէ անօրէնն ՚ի մեղանչել ընդ միտս իւր .

1 Լսօրէնը մեղք գործած ժամանակը իր մտքին մէջը կ'ըսէ թէ՛ աստուծոյ վախը չի կայ իր աչքին առջին :

2 Եւնդուծիւնով վարուեցաւ անոր առջին իր անօրէնութիւնը գտնալու և անիկայ ատելու ժամանակը :

3 Լսոր բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու խաբէութիւն են . բարիք ընելը չուզեց իմանալ , իր անկողինին մէջ անօրէնութիւն մտածեց :

4 Լսն ամէն մէկ չար ճամբաները գնաց , և չարէն բնաւ չի ձանձրացաւ :

5 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկինքն է , քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը :

6 Ո՛վ աստուած , քու արդարութիւնդ լեռններու պէս է , քու իրաւունքդ մեծ անդունդի մը պէս . մարդիկը ու անասունները դուն կ'ապրեցունես ո՛վ տէր :

7 Ինչպէս գերազանց ըրիր քու ողորմութիւնդ ո՛վ աստուած , և մարդկանց որդիքները քու թեւերդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինին :

8 Լսո՛ւք քու տանդ պարարտութենէն պիտի խմեն , և քու քաղցր հեղեղներէդ անոնց պիտի խրժնցունես :

9 Ո՛վ տէր , կենաց աղբիւրը քնէ է , և քու

երեսիդ լուսովը լոյսը կը տեսնանք :

10 Քու ողորմութիւնդ անոնց վրայ ծագել տուր՝ որ քեզ կը ճանչնան , քու արդարութիւնդ ուղիղ սիրտ ունեցողներուն :

11 Ամբարտաւաններուն ոտքը մեր վրայ չի գայ , և մեղաւորներուն ձեռքը մեզ չի դողացունեն :

12 Ամէն անօրէնութիւն գործողները հոն թող իյնան , մերժուեցան ու ալ կարող չըլլան կայնելու :

ՕՐ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԶ.

Սի նախանձիր ընդ չարս .

1 Չարերուն մի նախանձիր , ու ոչ ալ անոնց՝ որ անօրէնութիւն կը գործեն :

2 Ինչու որ խոտի պէս շուտով պիտի չորնան , կանաչ խոտի պէս շուտով պիտի անցնին :

3 Հոյսդ տէրոջը վրայ դիր և աղէկութիւն ըրէ , երկրի վրայ բնակէ , և անոր մեծութիւնովը արածուէ :

4 Տէրոջմէն խնդրէ , ու ան քու սրտիդ խընդրութեանքները քեզի կուտայ . քու ճամբաներդ տէրոջը յայտնէ , ու անոր ապաւինէ . ան կը կատարէ և դուրս կը հանէ քու արդարութիւններդ լոյսի պէս , և քու իրաւունքներդ կէսօրի պէս :

5 Հնազանդ եղիւր տէրոջը՝ և անոր ծառայէ, և մի նախանձիր անոնց՝ որոնց ճամբաները անօրէնութիւն գործող մարդուն հետ եղած են :

6 Բարկութենէ ետ կեցիր, ու սրտմտութենէ դադրէ, և չարերուն մի նախանձիր :

7 Ինչու որ չարերը շուտով պիտի սատկին, սակայն տէրոջը համբերողները երկիրը պիտի ժառանգեն :

8 Քիչ մը ժամանակ՝ ու անկէ ետեւ ամբարիշտը չի պիտի մնայ. անոր տեղը պիտի փնտռես ու չի պիտի գտնաս :

9 Սակայն հեղերը երկիրը պիտի ժառանգեն, և իրենց մեծ խաղաղութիւնովը պիտի հանգստանան :

10 Սեղաւորը արդարին կ'սպասէ, և անոր վերայ իր սկռաները կը կծրուցունէ. սակայն տէրը ծաղը պիտի ընէ անիկայ. ինչու որ առաջուց կը տեսնայ որ անոր օրը հասած է :

11 Սեղաւորները թուր քաշեցին և իրենց աղեղները լարեցին աղքատը ու տնանկը զարնելու, սրտով խոնարհ եղողը սպաննելու :

12 Եւնոնց թուրերը իրենց սիրտը պիտի մտնայ, և անոնց աղեղները պիտի կոտրին :

13 Երդարին քիչ մը բանը մեղաւորներուն շատ մեծութենէն աղէկ է, և ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրուին :

14 Տէրը արդարները կը հաստատէ, և անմեղներուն օրերը կը ճանչնայ, անոնց ժառանգութիւնը

յաւիտեանական պիտի ըլլայ :

15 Փորձութեան ժախանակները անոնք չի պիտի ամրչնան , հապա սովի օրերը պիտի կշտանան :

16 Ըհա մեղաւորները պիտի կորսուին , սակայն տէրօջը թշնամիները իրենց փառաւորելու ու բարձրանալու ժամանակը պիտի պակսին , ինտոր որ մուսը կը պակսի :

17 Սնղաւորը փոխ կ'առնէ ու չի վճարեր , սակայն արդարը կ'ողորմի և կուտայ :

18 Տէրը օրհնողները երկիրը պիտի ժառանգեն , և անիծողները անկէ պիտի զարնուին :

19 Սարդուն գնացքները տէրօջմէն կը շտկուին , անոր ճամբաները ան շատ կը սիրէ :

20 Թէ որ սահելու ալ ըլլայ չի պիտի իյնայ , ինչու որ տէրը անոր ձեռքէն կը բռնէ :

21 Տղայ էի ու ծերացայ , և արդարը արհամարհուած չի տեսայ , ու ոչ ալ անոր զաւակը՝ որ հաց մուրայ :

22 Ըմէն օր կ'ողորմի ու փոխ կուտայ , անոր զաւակը յաւիտեան օրհնեալ պիտի ըլլայ :

23 Չարութենէ ետ կեցիր , ու բարիք ըրէ , յաւիտեանս յաւիտենից անոր քով պիտի բնակիս :

24 Տէրը իրաւունքը կը սիրէ , և իր սուրբերը վար չի զարներ , հապա յաւիտեան կը պահէ անոնք :

25 Ընօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին , և ամբարիշտներուն զաւակը պիտի սատկի :

26 Բայց արդարները երկիրը պիտի ժառանգեն ,

և յաւիտեանս յաւիտենից անոր քով պիտի բնակին :

27 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը պատմէ , և անոր լեզուն իրաւունք պիտի խօսի :

28 Իր աստուծոյն օրէնքները իր սրտին մէջն են , և անոր քալուածքները չի պիտի դայթակղին :

29 Անդաւորը արդարը կը դիտէ , և անիկայ սպաննել կ'ուզէ , սակայն տէրը անոր ձեռքը չի ձգեր անիկայ , և դատաստան տեսած ժամանակը անիկայ չի դատապարտեր :

30 Տէրօջը համբերէ , և անոր ճամբաները պաշտէ , և ան քեզ կը բարձրացունէ՝ որ երկիրը ժառանգես , և մեղաւորներուն սատակումը տեսնաս :

31 Ամբարիշտը վրայ ելած ու բարձրացած տեսայ լիբանանու մացր ծառերուն պէս , իսկոյն անցայ՝ ու ահա չի կար , փնտռեցի՝ և անոր տեղը չի գտնուեցաւ :

32 Ամբծութիւն պահէ , և ուղղութիւն տես , ինչու որ խաղաղարար մարդուն վերջը խաղաղութիւն է :

33 Անօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին , և ամբարիշտներուն զաւակը պիտի փճանայ :

34 Արդարներուն փրկութիւնը տէրոջմէն է , նեղութեան ժամանակները անոնց վերակացու է :

35 Տէրը անոնց պիտի օգնէ , և անոնք պիտի փրկէ : մեղաւորնէն պիտի ազատէ և անոնք պիտի փրկէ , ինչու որ անոր յուսացին :

ՕՐ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ .

Տէր մի սրտմտութեամբ քով .

1 Ո՛վ տէր , քու սրտմտութիւնովդ իս մի յանդիմաններ . և քու բարկութիւնովդ իս մի խրատներ :

2 Այսին զի քու նետերդ ինծի մտան , և քու ձեռքդ իմ վրաս իջաւ :

3 Իմ մարմնոյս բժշկութիւն չի կայ քու բարկութեանդ համար . իմ ոսկորներուս հանգստութիւն չի կայ իմ մեղքերուս համար :

4 Ենօրէնութիւններս գլխէս վեր բարձրացան , ծանր բեռի պէս իմ վրաս ծանրւրցան :

5 Իմ վերքերս հոտեցան ու փտտեցան իմ անզգամութեանս համար :

6 Չարչարանք քաշեցի ու խոնարհեցայ , ամէն օր տրտում կը քալէի . ինչու որ անձս նեղութիւնով լեցուեցաւ , և իմ մարմնոյս բժշկութիւն չի կայ :

7 Չարչարուեցայ ու խիստ խոնարհեցայ , սրտիս հեծութենէն կը պոռայի :

8 Ո՛վ տէր , իմ ամէն բաղձանքներս քու առջիդ են , և իմ հեծութիւնս քենէ չի ծածկուեցաւ :

9 Սիրտս ներսիդիս խռովեցաւ , և իմ զօրու

Թիւնս իս թողուց . իմ աչքիս լոյսն ալ իմ հետս չեղաւ :

10 Իմ բարեկամներս ու ազգականներս իմ առջիս մօտեցան ու կայնեցան , ու իմ մերձաւորներս ինէ հեռու կայնեցան :

11 Ինծի համար չարութիւն խորհողները ինծի հետ բռնութիւնով կը վարուէին , և իմ անձս կը փնտռէին . անօրէնութիւն խօսեցան , ու ամէն օր նենգութիւն խորհեցան :

12 Սակայն ես խուլին նման եղայ՝ որ չի լսեր , համրին պէս՝ որ իր բերանը չի բանար :

13 Ես ան մարդուն նման եղայ՝ որ չի լսեր , և անոր բերանը խօսք չի կայ :

14 Ո՛վ տէր , քեզի կը յուսամ , և դուն ինծի լսես ո՛վ իմ տէր աստուածս :

15 Ես թէ՛ թշնամիներս իմ վրաս չուրախանան , ոտվըներուս խախտած ժամանակը մեծ մեծ խօսքեր խօսեցան վրաս :

16 Ես տանջանքի պատրաստ եմ , և ամէն ժամանակ իմ ցաւերս առջիս են :

17 Իմ անօրէնութիւններս պիտի պատմեմ , և իմ մեղքերուս համար պիտի հոգամ :

18 Սակայն թշնամիներս ողջ են , և ինէ էվել ուժով ցած են , և իս զուր տեղը ատողները շատ էին :

19 Ենոնք՝ որ աղէկութեան փոխարէն ինծի չարութիւն հատուցին , իմ վրաս չարութիւն կը խօսէին , ինչու որ ես արդարութեան կը հետեւէի :

20 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , իս մի թողուր . և
ինէ հեռու մ'ըլլար , նայէ որ ինծի օգնես՝ ո՛վ իմ
փրկութեանս տէրը :

ՍԱՂԽՈՍ ԼԸ .

Եօացի թէ պահեցից .

1 Բսի թէ՛ իմ ճամբաներս պահեմ . որ լե-
զուովս մեղք չի գործեմ :

2 Պահապան դրի իմ բերնիս , մեղաւորին իմ
առջիս հակառակած ժամանակը :

3 Խուլ եղայ ու խոնարհեցայ , աղէկութենէ լը-
ռեցի , և իմ ցաւերս իմ մէջս նորոգեցան :

4 Իմ սիրտս ներսիդիս բորբոքեցաւ , և իմ խոր-
հուրդներուս մէջ կրակ վառեցաւ :

5 Իմ լեզուովս խօսեցայ և ըսի , ո՛վ տէր , ցը-
ցո՛ւր ինծի իմ վերջս , և իմ օրերուս թիւին որչափ
ըլլալը . որ գիտնամ թէ որչափ բան պակսած է ինէ :

6 Ե՛հա իմ օրերս չափով դրի՛ր , և իմ զօրու-
թեանս կարողութիւնը իբր թէ ոչինչ է . քու առջիդ ,
սակայն ամէն մանղէն մարդ ոչինչ է :

7 Իրաւցունէ մարդը պատկերի մը պէս կը պը-
տըտի , բայց պարապ տեղը անհանգիստ կ'ըլլայ , կը
գանձէ և ո՛վ պիտի ժողուէ չի գիտեր :

8 Բայց արդ՝ ո՛վ է իմ համբերութիւնս , չէ՛ թէ
դուն ո՛վ տէր , կամ իմ զօրութեանս կարողութիւ-
նը , որ քենէ է :

9 Ի՞նչ ամէն անօրէնութիւններէս իս փրկեցիր .
անղգամներուն նախատինքը ըրիր իս :

10 Խուլ եղայ , ու բերանս չի բացի , ինչու որ
դուն ըրիր :

11 Հեռացուր ինէ իմ տանջանքներս , ինչու որ
քու ձեռքիդ զօրութենէն ես տկարացայ :

12 Ս'եղբին համար յանդիմանելով մարդը խը-
րատեցիր , ոստայնի պէս անոր անձը մաշեցուցիր .
սակայն ամէն մարդ փուճ է :

13 Ո՛վ տէր , լսէ իմ աղօթքիս , ահանջ դիր իմ
խնդրուածքներուս . արցունքներուս մի լոնր :

14 Վու առջիդ պանդուխտ եմ ես , հիւր մը և
անցաւոր մը իմ ամէն նախնիքներուս պէս :

15 Թող տուր ինծի որ հանգստանամ դեռ չի
դացած , ինչու որ մէյ մ'ալ չի պիտի դառնուիմ :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԹ.

Համբերելով համբերի տեսն .

1 Համբերելով համբերեցի տէրոջը , ու նայե-
ցաւ ինծի , ու իմ աղօթքիս լսեց :

2 Իս տառապանքի փոսէն հանեց , կաւէն ու
տիղմէն :

3 Իմ ոտվըներս քարին վրայ հաստատեց , և իմ
քալուածքներս ուղղեց :

4 Իմ բերանս նոր օրհնութիւն մը դրաւ , մեր
տէր աստուծոյ օրհնութիւնը :

5 Շատերը պիտի տեսնան ու պիտի վախնան, ու տէրոջը պիտի յուսան. երանի ան մարդուն՝ որ տէրոջը անունը իրեն յոյսն է. ան ունայնութեան չի նայեցաւ, ու ոչ ալ սուտ մոլութեան:

6 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս, դուն քու սքանչելիքներդ շատցուցիր. քու խորհուրդներդ մէկը չի կայ որ քեզի նման ըլլայ:

7 Պատմեցի ու խօսեցայ, ու համբանքէ էմէլ եղան. զոհերուն ու պատարագներուն չի հաճեցար, ականջներ հաստատեցիր իմ վրաս. ողջակէզները և մեղքի համար եղածները չընդունեցիր:

8 Ըն ժամանակը ըսի թէ՝ ահա ես կուգամ, գիրքերուն գլուխներուն մէջ ինծի համար գրուած է:

9 Ո՛վ իմ աստուածս, ես քու կամքդ կատարելու կամք ըրի. և քու օրէնքներդ իմ ներսիդիսն:

10 Վ՛ու արդարութիւններդ պիտի քարոզեմ մեծ բազմութիւններու մէջ. ահա իմ շրթունքներս քենէ չի պիտի արգիլեմ:

11 Ո՛վ տէր, դուն գիտցար որ քու արդարութիւններդ սրտիս մէջը չի ծածկեցի, քու ճշմարտութիւնդ և քու փրկութիւնդ. ըսի՝ քու ողորմութիւնդ և քու ճշմարտութիւնդ շատուոր ժողովուրդէն չի ծածկեցի:

12 Սակայն դուն ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնդ ինէ մի հեռու ըներ. ինչու որ քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ ամէն տեսն իս պիտի ընդունի:

13 Ըն համար չարիքներ չորս կողմս առին, իմ

անօրէնութիւններս ինծի հասան, և ես կարող չեղայ տեսնալու. գլխուս մազէն շատ եղան, և իմ սիրտըս իս թողուց:

14 Ո՛վ տէր, կամք ըրէ իս փրկելու, և ո՛վ տէր, ինծի օգնելու ջանք ըրէ:

15 Ըմբռնան ու խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտռողները անիկայ կորսնցունելու համար. ետ դառնան ու ամբռնան ինծի համար չարութիւն ու զողները:

16 Ըն ժամանակը շուտով ամօթը հագնին ան ամէնքը՝ որ ինծի վա՛շ վա՛շ կ'ըսէին:

17 Ըմէնը քեզմով թող ցնծան ու ուրախանան՝ որ քեզ կը փնտռեն ո՛վ տէր, և քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ թող ըսեն՝ աստուած մեծ է:

19 Եւ աղքատ ու տնանկ եմ ո՛վ աստուած, իս մտմտայ. և ո՛վ իմ աստուածս օգնականս ու պաշտպանս մի՛ ուշանար:

ՕՐ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԱԶՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՀԾՈՍ Խ.

Լորանի որ խորհի զաղքատն.

1 Լորանի ան մարդուն՝ որ աղքատին ու տը-

նանկին հոգ կը տանի , նեղութեան օրը տէրը անիկայ կ'աղատէ :

2 Տէրը անիկայ կը փրկէ ու կ'ապրեցունէ , երկրի վրայ անիկայ երանելի կ'ընէ , և իր թշնամիներուն ձեռքը անիկայ չի մատներ :

3 Տէրը անոր օգնական է իր ցաւերուն անկողինին մէջ . անոր հիւանդութենէն ամէն անոր անկողինները կը դարձունէ :

4 Լոս ըսի՝ ո՛վ տէր , ինծի ողորմէ , իմ անձս բըժըշկէ , ես քեզի մեղանչեցի :

5 Թշնամիներս գէշ խօսեցան ինծի համար , երբ պիտի ըլլայ որ մեռնի , և անոր անունը կորսուի :

6 Կը մտնար պակաս բան տեսնալու , իր սրտին մէջը կ'ըսէր , իր անձին մէջ անօրէնութիւններ կը ժողվէր :

7 Ղուրս կ'ելլէր ու նոյնը կը խօսէր . թշնամիներս ինծի համար կը փափսային :

8 Իմ վրաս չարութիւն մտմտացին , անօրէնութեան խօսք դրին իմ վրաս :

9 Սի թէ ննջողը մէջ մ'ալ չի՞ պիտի ելլէ . ինչու որ ան իմ հետիս խաղաղութեան անձը՝ որուն որ ես յուսացեր էի , ան՝ որ իմ հացս կ'ուտէր ինծի խաբէութիւն ընելը խիստ շատցուց :

10 Բայց դուն ո՛վ տէր , ողորմէ ինծի , ու իսկանգնեցուր , և ես փոխարէնը տամ անոնց :

11 Եթէ պիտի գիտնամ ինծի հաւնելու , որ իմ թշնամիներս իմ վրաս չի խնդան :

12 Սակայն դուն իս իմ անմեղղեթիւնովս ընդու-
նեցիր, քու աշխիդ իս յաւիտեան հաստատեցիր:

13 () Ըհնալ է իսրայելի տէր աստուածը յա-
ւիտեանս յաւիտենից, եղեցի եղեցի:

ՍԱՆՄՈՍ ԻԱ.

1 Որպէս փափաքէ եղջերու յաղթես ջուրց:

1 Լնչալէս որ եղջերուն ջուրերուն վտակներուն
կը փափաքի, անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փա-
փաքի ո՞վ աստուած:

2 Իմ անձս ծարաւ է քեզի ո՞վ հզօր է կենդա-
նի աստուած, ե՞րբ պիտի գամ ու իմ աստուծոյս առ-
ջին երեւամ:

3 Գիշերը ու ցորեկը աչքիս արտասուքները ին-
ծի կերակուր եղան, ինչու որ ամէն օր ինծի կ'ըսէին
Թէ՛ ո՞ր է քու աստուածդ:

4 Լորբոր աս բանը կը յիշէի, հոգիս իմ մէջս
կը չարչարուէր, կը քաջալերէի աստուծոյ սքանչելի
տանը ներքեւը մտնելու, խոստովանութեան ցնծալի
ձայնով, ու տօնախմբութեան ձայնով:

5 Ուստի՛ ո՞վ իմ անձս, ինչո՞ւ տրտում ես, կամ
Թէ՛ ինչո՞ւ իս կը խռովես, յոյսդ աստուծոյ վրայ դիր,
փառք տուր անոր, ան է իմ երեսփոխանս ան-
տուածը:

6 Իմ անձս սաստիկ խռովեցաւ, անոր համար
յորդանանու երկրէն քեզ յիշեցի, հերմոնէն փոքր
լեանէն:

7 Լնդունդները խորութիւններէն քեզի կան-
չեցին, քու ջուրերուդ սահանքներուն ձայնովը:

8 Վու ամէն մըրիկներդ ու ալիքներդ իմ վը-
րայէս անցան:

9 Յորեկը տէրը իր ողորմութիւնը պատուիրեց,
գիշերը նոր օրհնութիւն. և իմ աստուծոյ աղաչելս
իմ կեանքիս համար է:

10 Եստուծոյ ըսի՝ դուն ես իս ընդունողը. իս ին-
չո՛ւ մերժեցիր, ես ինչո՛ւ տրտում կը պտըտիմ թըշ-
նամիս նեղելէն:

11 Ոսկորներս կոտորած ժամանակը թշնամի-
ներս իս նախատեցին, ամէն օր ինծի ըսելով թէ՛
ո՛ւր է քու աստուածդ:

12 Ուստի՝ ո՛վ իմ անձս, ինչո՛ւ տրտում ես,
կամ ինչո՛ւ իս կը խռովես. յոյսդ աստուծոյ վրայ
դիր, փառք տուր անոր, ան է իմ երեսս փրկող աս-
տուածը:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ.

Դատ արա ինձ աստուած.

1 Իս դատէ ո՛վ աստուած, և իմ դատաստանիս
մէջ իմ իրաւունքս կատարէ:

2 Սուրբ չեղող ազգէն, մեղաւոր ու նենգաւոր
մարդէն իս ազատէ:

3 Վուէն ես ինծի զօրութիւն տուողը ո՛վ աս-
տուած, ինչո՛ւ իս մոռցար. ինչո՛ւ ես տրտում կը քա-

ըմ թշնամիիս նեղելէն :

4 Ո՛վ տէր , քու լոյսդ ու քու ճշմարտութիւնդ խրկէ , որ ինծի առաջնորդ ըլլան ու իս քու սուրբ լեռդ ու բնակարանդ հանեն :

5 Լստուծոյ սեղանին առջին պիտի մտնամ , մանկութիւնս ուրախացունող աստուծոյն , գոհութիւն պիտի տամ քեզի օրհնութիւնով ո՛վ աստուած՝ իմ աստուածս :

6 Ուստի ո՛վ իմ անձս , ինչո՞ւ տրտում ես , կամ ինչո՞ւ իս կը խռովես . յոյսդ աստուծոյ վրայ դիր , փառք տուր անոր , ան է իմ երեսս փրկող աստուածը :

ՕՐ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂԾՈՍ ԽԳ .

Լստուած՝ ականջօք մերովք լուսք .

1 Ո՛վ աստուած , մեր ականջներովը լսեցինք՝ որ մեր հայրերը մեզի պատմեցին , ան գործը՝ որ առջի ժամանակը անոնց օրերը գործեցիր :

2 Վրու ձեռքդ հեթանոսները փրցուց , և անոնք տնկեցիր . ժողովուրդները չարչարեցիր , և անոնք հանեցիր :

3 Չէ թէ իրենց սուրովը երկիրը ժառանգեցին, ու չէ թէ իրենց բազուկը ղերենք փրկեց: Հապա քու աջ ձեռքդ ու բազուկդ, և քու երեսիդ լոյսը: Ինչու որ դուն անոնց հաճեցար:

4 Գուն ինքդ ես իմ թագաւորս ու իմ աստուածըս, որ յակորին փրկութիւններուն համար հըրաման ըրիր:

5 Վեզմով քու թշնամիներդ պիտի զարնենք, և քու անունովդ մեր վրայ ելողները պիտի արհամարհենք:

6 Չէ թէ իմ աղեղիս վրայ իմ յոյսս դրած եմ, ու չէ թէ իմ սուրս իս կ'ապրեցունէ: Հապա դուն մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատեցիր, և մեզ ատողները խայտառակ ըրիր:

7 Լմէն օր աստուծով պարծենանք, և անոր անուանը յաւիտեան շնորհակալութիւն մատուցանենք:

8 Սակայն հիմայ մեզ մերժեցիր ու անարգեցիր, և մեր զօրքերուն հետ չելար ու պատուած:

9 Սեզ մեր թշնամիներէն է՛վել ետ դարձուցիր, և մեզ ատողները մեզ յափշտակեցին:

10 Սեզ ոչխարի պէս մօրթուելու արուիր, և հեթանոսներուն մէջ մեզ ցրուեցիր:

11 Վու ժողովուրդներդ առանց գինի ծախեցիր, և մեր աղաղակին թիւը չի կայ:

12 Սեր դրացիներուն մեզի նախատինք ըրիր, մեր չորս կողմը եղողներուն ծաղը ու կատակ:

13 Սեղ հեթանոսներուն առակ ըրիր , ժողովուրդները իրենց գլուխը վրանիս երեբցունելու համար :

14 Եւ մէն օր իմ նախատինքս իմ առջիս է , և իմ երեսներուս ամօթը իս ծածկեց , նախատողին ուչարախօս մարգուն ձայնէն , թշնամիին ու հալածողին երեսէն :

15 Եւ ամէնը մեր վրայ եկաւ , և մենք քեզ չի մոռցանք , և քու ուխտիդ սուտ չեղանք , և մեր սրբաւորը ետ չի դարձանք :

16 Դուն մեր շաւիղները քու ճամբաներէդ դարձուցիր , մեզ չարչարանաց տեղը իջեցուցիր , և մահուան ստուերները մեզ ծածկեցին :

17 Թէ որ մենք մեր աստուծոյ անունը մոռցած ենք , կամ օտար աստուածներու ձեռք վերուցած ենք , աստուած անիկայ չի մի փնտուեր . ինչու որ ան մեր սրտին գաղտնիքները կը քննէ :

18 Եւ մէն օր քեզի համար կը մեռնինք . մօրթուելու ոչխարի պէս սեպուեցանք :

19 Եւ թնցիր՝ ինչո՞ւ կը քնանաս ո՞վ տէր , ելիր՝ ու մեզ յաւիտեան մի մերժեր : :

20 Ինչո՞ւ քու երեսդ մենէ կը դարձունես , մեր աղքատութիւնը ու նեղութիւնը կը մոռնաս :

21 Սեր անձերը մինչեւ հողը խոնարհեցան . և մէջքերնիս երկրին փական :

22 Ելիր ո՞վ տէր , օգնէ մեզիւ մեզ աղատէ , քու անուանդ համար :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ.

Իշխեսցէ սիրտ իմ զբան բարի .

1 Ի՞նչ սիրտս քու բարի պատգամներդ բղխէ, և իմ գործքերս թագաւորին ըսեմ :

2 Իմ լեզուս արագագիր դպրին գրիչին պէս է, դէմքով ամէն մարդկանց որդիքներէն գեղեցիկ .

3 Ի՞նչ պոկունքներէդ շնորհք սփռեցաւ . անոր համար աստուած քեզ յաւիտեան օրհնեց :

4 Ո՞վ հզօր՝ թուրդ մէջքդ կապէ, քու գեղեցկութեանդ վայելութիւնը :

5 Երբե՞տեղդ ես թագաւորէ, ճշմարտութեան հեղութեան ու արդարութեան համար, և քու աջ ձեռքդ սքանչելի կերպով քեզի առաջնորդ պիտի ըլլայ :

6 Ո՞վ հզօր, քու նետերդ սրուած են, թագաւորին թշնամիներուն սրտին մէջ, և թագաւորները քու տակդ պիտի իյնան :

7 Ո՞վ աստուած, քու աթոռդ յաւիտեանս յաւիտենից է, քու արքայութեանդ գաւազանը ուղղութեան գաւազան է :

8 Դուք արդարութիւնը սիրեցիր, և անօրէնութիւնը ատեցիր . անոր համար աստուած՝ քու աստուածդ ուրախութեան իւզով քու ընկերներէդ է վելի քեզ օծեց :

9 Օ՞հուռ ստաշխն ու կասիայ կը բուրէ քու զգեստէդ, փղոսկրեսյ տաճարներէն, ուստի թա-

գաւորներուն աղջիկները պատուով քեզ ուրախա-
ցուցին :

10 Թագուհին քու աջ կողմէ կը կայնի ոսկե-
հոռ հանդերձներով զարդարուած ու պսակուած :

11 Ո՛վ աղջիկ, լսէ ու տես, քու ժողովուրդդ ու
քու հօրդ տունը մոռցիր. ինչու որ Թագաւորը քու
գեղեցկութեանդ հաւնեցաւ :

12 Եւ ինքն է քու տէրդ, ասոր երկրպագութիւն
ընես, և ծուրայ աղջիկը ասոր երկրպագութիւն ընէ,
ու ժողովուրդներուն մեծերը պատարագներով ա-
սոր երկրպագութիւն ընեն :

13 Թագաւորին աղջկանը ամէն փառքը ներսի-
դին է. հանդերձին ծայրերը ոսկիէ թելով զար-
դարուած ու պսակուած :

14 Լոյսեր ասոր հետ Թագաւորին պիտի տա-
րուին. և իրեն ընկերները անոր պիտի տարուին :

15 Հնծութիւնով ու ուրախութիւնով թող բե-
րեն, և Թագաւորին տաճարը տարուին. և քու հայ-
րերուդ տեղը քու զաւկըներդ պիտի ըլլան :

16 Ենոնք ամէն երկրի վրայ իշխան պիտի կայ-
նեցունես. քու անունդ ամէն ազգերու մէջ պիտի
յիշուի :

17 Եսոր համար ժողովուրդները փառք պիտի
տան քեզի, յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից :

ՍԱՂԾՈՍ ԽԵ .

Լստուած մեր ապաւէն .

1 Լստուած մեր ապաւէնը ու զօրութիւնն է . մեր վրայ գտնուած մեծ նեղութիւններուն ժամանակը օգնական է :

2 Լսոր Համար մենք երկրին խռոված ժամանակը չի պիտի վախնանք , լեռներուն ծովին մէջ փոխուած ժամանակը :

3 Լնոնց ջուրերը գոռացին ու պղտորեցան . լեռները անոր զօրութենէն խռովեցան :

4 Գետերուն գնացքները աստուծոյ քաղաքը կ'ուրախացունեն . և բարձրեալը իր բնակութիւնները սուրբ ըրաւ :

5 Լստուած անոնց մէջն է , և անոնք չի պիտի սասանին , և աստուած անոնց առտունէ առտու պիտի օգնէ :

6 Լեթանոսները խռովեցան , և թագաւորութիւնները խոնարհեցան . բարձրեալը իր ձայնը տուաւ , և երկիրը դողաց :

7 Օրութիւններուն տէրը մեր հետն է , յաւիտեայ աստուածը մեզի ապաւէն է :

8 Եկէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք , որ երկրի վրայ նշաններ ու հրաշքներ ըրաւ :

9 Պատերազմը երկրին մէկ կողմէն միւս կողմը զարկաւ . աղեղները կոտորտեց , զէնքերը խորտակեց , և կառքերը կրակով երեց :

10 Երտօրացէք ու ճանչցէք որ ես եմ աստուած, հեթանոսներուն մէջ բարձր պիտի ըլլամ, ու երկրին վրայ պիտի բարձրընամ :

11 Օրութիւններուն տէրը մեր հետն է, յաւիրայ աստուածը մեր ապաւէնն է :

ՕՐ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԽԶ.

Նօսիս հարէք ամենայն հեթանոսք.

1 Դուք ամեն ժողովուրդներ ծափ զարկէք, ցընծուի՛ման ձայնով աստուծոյ աղաղակեցէք :

2 Տէրը բարձր ու ահաւոր է, ամէն երկրի վրայ մեծ թագաւոր է :

3 Ժողովուրդները մեզի հնազանդ ըրաւ, և հեթանոսները մեր ոտքին տակը :

4 Սեզ իրեն ժառանգութիւն ընտրեց, յակօրի գեղեցկութեանը համար՝ որ ան սիրեց :

5 Եստուած օրհնութիւնով համբարձաւ, և մեր տէրը փողին ձայնովը :

6 Սաղմոս երգեցէք մեր աստուծոյն, սաղմոս ըսէք մեր թագաւորին, սաղմոս ըսէք :

7 Եւ մէն երկրի վրայ աստուած մեծ թագաւոր է, օրհնութիւնով անոր սաղմոս երգեցէք :

8 Լստուած ազգերուն վրայ թագաւորեց : աստուած իր սրբութեան աթոռը նստաւ :

9 Ժողովուրդներուն իշխանները արբաճամուստուծոյն ժողովուեցան , ինչու որ աստուծոյ զօրութիւնը երկրէն խիստ բարձրացաւ :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԷ .

Սեծ է տէր .

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է մեր աստուծոյ քաղաքին մէջը , անոր սուրբ լեռանը վրայ :

2 Հաստատ արմատ կապած ամէն երկիր ցընծալով թող ցնծայ . սիօնի լեռները , Հիւսիսի կողմերը . մեծ թագաւորին քաղաքը :

3 Լստուած իր տաճարին մէջը կը յայտնուի , ինտոր որ ան ժամանակը անոնց օղնական կ'ըլլար :

4 ԼՀա երկրի թագաւորները ժողովուեցան , ու մէկտեղ եկան :

5 Իրենք ասանկ տեսան ու զարմացան , զորհուրեցան սասանեցան , և դողը անոնք բռնեց :

6 Հոն ցաւերը տղայ բերողին ցաւերուն պէս , սաստիկ հովով թարսիսի մէջի նաւերը պիտի խորտակէ :

7 Ինչպէս որ լսեցինք՝ անանկ ալ տեսանք , զօրութիւններուն տէրոջը քաղաքին մէջ , մեր աստուծոյ քաղաքին մէջ :

8 Լստուած՝ յաւիտեան անոր Հիմը Հաստա-

տեց , ո՛վ աստուած , քու ողորմութիւնդ քու ժողովուրդիդ մէջ ընդունեցինք :

9 Ինչպէս որ քու անունդ , անանկ ալ քու օրհնութիւնդ բոլոր աշխարհի վրայ է , և քու աջ ձեռքդ արդարութիւնով լեցուն է :

10 Սիօն լեռը ուրախ թող ըլլայ , յուդայի աղջիկները թող ցնծան , ո՛վ տէր քու արդարութեանդ համար :

11 Սիօնի չորս կողմը պտրտեցէք , անիկայ պաշարեցէք , և անոր աշտարակները պատեցէք :

12 Սիրտերնիդ անոր զօրութիւններուն վրայ դրէք , անոր պարիսպները բաժնեցէք , որ կարող ըլլաք ուրիշ ազգի պատմելու :

13 Եւ աստուած՝ յաւիտեանս յաւիտենից մեր աստուածը , և աս մեզ պիտի հովուէ յաւիտեան :

ՍԱՂՄՈՍ ԽԸ .

Լուարո՛ք զայս ամենայն .

1 Իսեցէք ասիկայ ո՛վ ամէն ազգեր , ականջ դրէք դուք ամէնքդ՝ որ աշխարհի մէջ կը բնակիք . երկրի ծնունդները և մարդկան որդիքները մէկտեղ , մեծամեծները ու տնանկները :

2 Իմ բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի , և իմ սրտիս խորհուրդները հանճար :

3 Իմ ականջս առակի պիտի խոնարհեցունեմ . սկիզբէն եղած առակները օրհնութիւնով պիտի բանամ :

4 Եկողութեան օրը ինչո՞ւ ես չատ կը վախնամ , վասն զի գնացքներուս անօրէնութիւնները իմ չորս կողմս պատեցին :

5 Իրենց զօրութեանը յուսացողները իրենց մեծութեան շատութիւնովը պիտի պարծենան :

6 Եղբայրը չի փրկեր , և մարդը չի փրկեր , և մէկը աստուծոյ փրկանք չի տար , և ոչ ալ իր անձին փրկութեան գինը :

7 Սիշտ նեղութիւն կրէ , և յաւիտեան կ'ապրիս , ու ապականութիւն չես տեսնար :

8 Երբոր կը տեսնաս թէ իմաստունները կը մեռնին , մէկտեղ անղգամները ու անմիտները պիտի կորսուին , և իրենց մեծութիւնները օտարներուն պիտի թողուն :

9 Գերեզմանները յաւիտեան իրենց տուն պիտի ըլնան , և անոնց բնակարանները աղգէ մինչեւ աղգ , և անոնց անունները իրենց հողերուն վրայ կանչուեցան :

10 Սարդը պատուոյ մէջ էր ու չիմացաւ , հաւատարեցաւ անբան անասուններուն , և անոնց նշմանեցաւ :

11 Ինոնց աս ճամբան իրենց գայթակղութիւն է , ասկէ ետեւ իրենց բերանովը պիտի հաճին :

12 Ոչխարներու պէս մահուան պիտի մատնուին , և մահը անոնք պիտի հովուէ , ու ուղիղ եղողները առատուան դէմ անոնց պիտի տիրեն :

13 Ինոնց օգնութիւնները գերեզմաններուն

մէջ պիտի մաշին, և իրենց փառքէն պիտի խոնան:

14 Սակայն աստուած իմ անձս գերեզմանէն պիտի փրկէ, երբոր իս ընդունեն:

15 Սի վախնար երբոր մարդը մեծնայ, և երբոր անոր տանը փառքը կը շատնան:

16 Այսն զի իր մեռնելու ժամանակը ամեն բանը իր հետը չի պիտի առնէ, և անոր տանը փառքը իր հետը չի պիտի խօնայ:

17 Հապա անոր անձը իր կենդանութեանը մէջ պիտի օրհնուի, շնորհակալ պիտի ըլլայ քենէ՝ երբոր դուն անոր բարութիւն ընես:

18 Ինքը մինչեւ իր հայրերուն ազգը պիտի երթայ. մինչեւ վերջը լոյս չի պիտի տեսնայ:

19 Սարդը պատուոյ մէջ էր ու չիմացաւ. հաւասարեցաւ անբան անասուններուն, և անոնց նըմանեցաւ:

ՕՐ ՏԵՍՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ.

Ըստուած աստուծոց տէր խօսեցաւ.

1 Ըստուածներուն աստուածը՝ տէրը խօսեցաւ, երկիրը կանչեց արեւելքէն մինչեւ արեւմուտք:

2 Սիօնէն է անոր փրկութեանը գեղեցկութեաւ.

ներ վայելութիւնը :

3 Սեր աստուածը յայտնապէս պիտի գայ, և մեր աստուածը չի պիտի դադարի :

4 Ընոր առջին կրակ պիտի վառի, և անոր չորս կողմը սաստիկ մոթորիկ :

5 Երկինքները վերէն պիտի կանչէ՝ ու երկիրը անոր ժողովուրդը դատելու, իր սուրբերը իրեն ժողուելու, և անոնք որ ուխտերուն պատարագները անոր սեղանին վրայ կը դնեն :

6 Երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն, վասն զի աստուած դատաւոր է :

7 Այլ դուն ի՞նչ իմ ժողովուրդս՝ և ես քեզի խօսիմ, և ի՞նչ իսրայէլ քեզի վկայութիւն ընեմ, որ ես եմ աստուած՝ քու աստուածդ :

8 Չէ թէ քու պատարագներուդ համար քեզ կը նախատեմ. ինչու որ քու ողջակէզներդ ամէն ժամանակ իմ առջիւ է :

9 Վրու տունէդ զուարակներ չեմ ընդունիր, և ոչ քու երամակներէդ նոխազներ :

10 Ընտառի ամէն գազանը իմ է, լեռներուն վայրի կենդանիները ու ամէն անասունները :

11 Երկինքի ամէն թռչունները գիտեմ, վայրի գեղեցկութիւնը իմ քովս է :

12 Թէ որ անօթի ըլլամ՝ քեզի բան մը չի պիտի ըսեմ. ինչու որ աշխարհը իր լիութիւնովը իմ է :

13 Ես քու զուարակներուդ միտը չեմ ուտեր, ու ոչ քու նոխազներուդ արիւնը կը խմեմ :

14 Պօհոսթեան պատարագ ըրէ աստուծոյ ,
բարձրեալին քու ուխտդ կատարէ :

15 Վու նեղութեանդ օրը ինծի պիտի աղաղա-
կես , ես քեզ պիտի փրկեմ , և դուն իս պիտի փա-
ռաւորես :

16 Սակայն աստուած մեղաւորին կ'ըսէ թէ՝ դուն
ինչո՞ւ իմ արդարութիւնս կը պատմես , կամ թէ իմ
ուխտս քու բերանդ կ'առնես :

17 Որովհետեւ դուն իմ խրատս ատեցիր , մեր-
ժեցիր ու ետ ձգեցիր իմ բերնիս ամէն խօսքերը :

18 Թէ որ գողերը տեսնայիր՝ անոնց հետը կ'եր-
թայիր , և շնացողներուն հետ բաժին ունէիր :

19 Վու բերանդ չարութիւնը կը շատցունէր ,
և քու լեզուդ նենգութիւնը կը հնարէր :

20 Կը նստէիր քու եղբօրդ դէմ չարախօսու-
թիւն կ'ընէիր , և քու մօրդ զաւկին չ'ույր գայթակ-
ղութիւն կը դնէիր :

21 Եւ ամէնը ըրիր , և ես քեզի լռեցի . անօրէն՝
քու մտքիդ մէջ կարծեցիր թէ ես քեզի նմանի՞մ :

22 Երբ՝ աս ամէնը քու առջիդ պիտի բերեմ ու
դնեմ , իմացէք դուք ամէնքդ՝ որ զաստուած մոռ-
ցած էք :

23 Պուցէ ժամանակ ըլլայ որ յափշտակուիք ,
ու աղատող մը չի գտնուի :

24 Եւ նորհակալութեան պատարագը իս պիտի
փառաւորէ . և հոն է ճամբան՝ ուր որ աստուծոյ փըր-
կութիւնը անոր պիտի ցըցունեմ :

ՍԱՂՄՈՍ Ծ.

Ողորմեա՛ ինձ աստուած .

1 Ո՛վ աստուած, ողորմէ ինձի քու մեծ ողորմութեանդ չափովը . քու անբաւ գթութեանդ չափովը քաւէ իմ անօրէնութիւններս :

2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին իս լուա, և իմ մեղքերէս իս սրբէ :

3 Իմ անօրէնութիւններս ես ինձմէ գիտեմ, և իմ մեղքերս ամէն ժամանակ իմ առջիս են :

4 Ո՛վ տէր, քեզի միայն մեղանչեցի, և քու առջիդ չարութիւն գործեցի :

5 Որ ասանկ արդար ըլլաս քու խօսքիդ մէջ, և յաղթող՝ երբոր դատելու գաս :

6 Անօրէնութեամբ յղացաւ, և մեղքով ծնաւ իս իմ մայրս :

7 Դուն ո՛վ տէր, ճշմարտութիւնը սիրեցիր, անյայտները ու ծածուկները քու իմաստութեամբդ ինձի յայտնեցիր :

8 Սշտիկով իմ վրաս սրթիւ, ու մաքուր ըլլամ . իս լուա՛ ու ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ :

9 Անծութիւն ու ուրախութիւն լսել տուր ինձի, որ տառապեալ ոսկորներս ցնծան :

10 Իմ մեղքերէս քու հրեսդ գարձուր, և իմ ամէն անօրէնութիւններս ինէ քաւէ :

11 Ո՛վ աստուած, իմ անձիս մէջ մաքուր սիրտ հաստատէ, և ուղիղ հոգի իմ փորիս մէջ :

12 Իս քու երեսէդ մի՛ ձգեր, և քու սուրբ հոգիդ ինէ մի հաներ :

13 Տուր ինծի քու փրկութեանդ ցնծութիւնը, և քու պետութեանդ հոգիովը իս հաստատէ :

14 Ընօրէններուն քու ճամբաներդ սորվեցընեմ, և ամբարիշտները քեզի դառնան :

15 Ո՛վ աստուած, իմ փրկութեանս աստուած ծը, փրկէ իս արիւնէ : Ընդուս քու արդարութիւնովդ պիտի ցնծայ :

16 Ո՛վ տէր, թէ որ իմ շրթունքներս բանաս, իմ բերանս քու օրհնութիւնդ պիտի երգէ :

17 Ի՞նչ որ ուզելու ըլլայիր՝ պատարագներ կը մատուցանէինք : Բայց դուն ողջակէզները անգամ չընդունեցիր :

18 Եստուծոյ զոհ՝ խոնարհ հոգին, սուրբ սիրտը և խոնարհ հոգին աստուած չարհամարհեր :

19 Ի՞նչ կտրեովդ սիօնին բարիք ըրէ, և երուսակէմի պարիսպները շինուին :

20 Ըն ժամանակը դուն արդարութեան պատարագները պիտի ընդունիս, ու խտի պատարագներ եղած զոհարակները քու սեղանիդ վրայ պիտի հանեն :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Օ, ի՞նչ պարծի՛ի չարութեան.

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնը կը պարծենայ չարու-

Թիւնով զօրացածը , ամէն օր անիրաւութիւն խորհեցաւ իր լեզուովը :

2 Սուր ածելիի նման նենգութիւնը սրեց . չարութիւնը բարութենէ էվել սիրեց , անօրէնութիւնը արդարութեան խօսքէն էվել :

3 Ըն ամէն աւրելու խօսքերը , ու նենգաւոր լեզուները սիրեց :

4 Ընոր համար աստուած յաւիտեան անիկայ պիտի կործանէ , իր բնակութենէն պիտի խլէ հաւնէ անիկայ , և անոր արմատները կենդանեաց երկրէն :

5 Երգարները պիտի տեսնան ու պիտի վախնան , անոր վրայ պիտի խնդան ու ըսեն , աս ան մարդն է՝ որ աստուած իրեն օգնական չըրաւ . հապա իր յոյսը իր շատ հարստութեանը վրայ դրաւ , և իր չարութիւնովը զօրացաւ :

6 Սակայն ես աստուծոյ տանը մէջ պտղալից ձիւթենիին պէս եմ . յոյսս աստուծոյ ողորմութեանը վրայ դրի յաւիտեանս յաւիտենից :

7 Ի՛նչքի շնորհակալ պիտի ըլլամ յաւիտեան՝ որ ըրիր . և քու անուանդ պիտի համբերեմ , ինչու որ քու սուրբերուդ առջին քաղցր ես :

ՕՐ ՏԵՍՆԵՐՈՐԴ.

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ.

Լսաց անղգամն 'ի սրտի իւրում .

1 Լնղգամը իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ աստուած չի կայ . աւրուեցան ու պղծուեցան իրենց անօրէնութեանը մէջ , և մէկը չի կայ որ աղէկութիւն ընէ :

2 Լստուած երկինքէն նայեցաւ ամէն մարդկան որդիքներուն , որ տեսնայ թէ՝ իմաստուն մէկը կայ աստուած փնտռող :

3 Լմէնքը մէկտեղ մտորեցան , ու անպիտան եղան . մէկը չի կայ որ աղէկութիւն ընէ , մէկը անգամ չի կայ :

4 Որպէս թէ ամէն անօրէնութիւն գործողները չի պիտի ճանչնան , որ Հացի պէս իմ ժողովուրդս կ'ուտէին , և աստուծոյ չաղաղակեցին :

5 Ընն վախով պիտի վախնան , ուր որ վախ չի կայ . ինչու որ աստուած մարդահաճոյներուն ոսկորները պիտի ցրուէ :

6 Պիտի ամբնան ու խայտառակ ըլլան . վասն զի աստուած անոնք անարգեց :

7 Ո՞վ պիտի տայ սիօնէն իսրայէլի փրկութիւնը . տէրը իր ժողովուրդը գերութենէ դարձուցած

Ժամանակը յակորը պիտի ցնծայ, ու խորայէլը ուրախ պիտի ըլլայ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԳ.

Լստուած յանուան քում.

1 Ո՛վ աստուած, քու անունովդ իս ապրեցուր, և քու զօրութիւնովդ ինծի իրաւունք ըրէ:

2 Ո՛վ աստուած, իմ աղօթքներուս լսէ, իմ բերանիս խօսքերուն ականջ դիր:

3 ()տարները իմ վրաս ելան, և հզօրները իմ անձս փնտռեցին, և իրենց առջին քեզ աստուած չի սեպեցին:

4 Լ՛հա աստուած իմ օգնականս է, և իմ հոգիս ընդունող տէրն է:

5 Չարութիւնը իմ թշնամիներուս դարձուցած ժամանակդ, քու ճշմարտութիւնովդ անոնք սատկըցուր:

6 Եւ իմ կամքովս քեզի պատարագ պիտի մատուցանեմ. քու անուանդ շնորհակալ պիտի ըլլամ ո՛վ տէր, ինչու որ բարի է:

7 Իմ ամէն նեղութեանէս իս փրկեցիր, և թընամիներուս վրայօք իմ աչքս տեսաւ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ.

Ունկնդիր աստուած աղօթից իմոց.

1 Ո՛վ աստուած, ականջ դիր իմ աղօթքնե-

րուս , և իմ խնդրուածքներս անտես մի առներ :

2 Ինծի նայէ ու ըսէ . ինչու որ ձանձրանալուս տրամեցայ ու խռովեցայ , թշնամիին ձայնէն ու մեղաւորին նեղելէն . անիրաւութեամբ վրաս քալեցին , բարկութիւնով ինծի ռս կը պահէին :

3 Իմ սիրտս ներսիդիս դողաց , ու մահուան երկիւղը իմ վրաս ինկաւ :

4 Իմ վրաս ահ ու դող եկաւ , և խաւարը իս ծածկեց :

5 Ա՛րսէի թէ՛ մէկը ինծի աղաւնիին թեւերուն նման թռերտար , որ թռչէի վեր ելէի , հեռանալով անապատը բնակէի :

6 Աստուծոյ կը յուսայի՛ որ իս զայրացած կարճ մըտութիւնէ , մըրկալից սրտնեղութենէ կը փրկէ :

7 Ո՛վ տէր , ընկղմէ ու բաժնէ անոնց լեզուները . ինչու որ անիրաւութիւն ու հակառակութիւն տեսայ քաղաքին մէջ :

8 Վիշեր ու ցորեկ անօրէնութիւնները անոր պարիսպներուն բոլորտիքը պտըտեցան . մեղք ու չարութիւններ կան անոնց մէջը , և անոնց հրապարակներէն վաշխը ու նենգութիւնը չի պակսեցաւ :

9 Թէ որ թշնամին իս նախատեր , շիտակը կը համբերէի . կամ թէ ատողը իմ վրաս մեծ զրուցեր , շիտակը երեսս անկէ կը պահէի :

10 Հապարդուն՝ ո՛վ մարդ , իմ հաւասարս , իմ առաջնորդս , և իմ ծանօթս . որ քաղցը կուգար ինծի և քեզի մէկտեղ կերակուր ուտելը , որ մէկտեղ

աստուծոյ տունը կ'երթայինք :

11 Սահը անոնց վրայ պիտի գայ, և ողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնան . վասն զի անոնց բնակութեանը մէջ և իրենց մէջը չարութիւն կայ :

12 Եւ աստուծոյ աղաղակեցի, և տէրը ինծի լսեց իրիկուան առտուանց և կէս օրին :

13 Պատմեցի ու ըսի՝ և իմ ձայնիս պիտի լսէ . իմ մերձաւորներէս խաղաղութեամբ իմ անձս պիտի փրկէ, ինչու որ նեղութիւնով իմ վրաս հասան :

14 Եւ աստուծ պիտի լսէ, և անոնք պիտի խոնարհեցունէ, որ յառաջ քան զյաւիտեանս է :

15 Սասն զի անոնց փոխանակ չի կար, և աստուծմէ չի վախցան :

16 Իր ձեռքը երկնցուց անոնց հատուցում ընելու, և անոնք անոր օրէնքը աւրեցին :

17 Եւնոր երեսին արտօտութենէն բաժնուեցան, և անոնց սիրտերուն հասան :

18 Եւնոնց խօսքերը ձէթէն աւելի կակուղ էին, և իրենք սլաքներու պէս էին :

19 Բու հոգերդ տէրոջը ձգէ, և ան քեզ կը կերակրէ . և արդարին յաւիտեան սասանութիւն չի տար :

20 Իսկուն՝ ո՛վ աստուած, անոնք ապականութեան փոսին մէջ պիտի իջեցունես . արիւնահեղ և նենգաւոր մարգիկները իրենց օրերը կէս չի պիտի ընեն . սակայն ո՛վ տէր, ես իմ յոյսս քեզի դրած եմ :

ՕՐ ՏԵՄՆԵՒՄԷԿԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԵ .

|| Ղորմեա՛ ինձ աստուած .

1 || Վ՛ աստուած , ողորմէ ինձի , վասն զի մարդը իս կոխեց , ամէն օր պատերազմները իս նեղեցին :

2 Թշնամիներս ամէն օր իս կոխեցին , շատ եղան անոնք՝ որ բարձր տեղերէն ինձի հետ կը ծեծուէին :

3 Յորեկ ժամանակ չի պիտի վախնամ , ինչու որ տէրօջը յուսացի . աստուծոյ՛ պիտի գովեմ իմ խօսքերս . աստուծոյ յուսացի՛ ու չի պիտի վախնամ . մարդը ի՞նչ կրնայ ըներ ինձի :

4 Եւ՛ ամէն օր իմ խօսքերս անարգեցին , անոնց խորհուրդները չարութիւն էին ինձի համար :

5 Պանդուխտ ըլլան ու գողնի գողը պորտին . անոնք իմ գարշապարիս կ'սպասէին , ինչպէս որ իմ անձիս կ'սպասէին :

6 Ոչինչ բանի մը պէս մերժես անոնք , բարկութիւնով ժողովուրդը ինձի հնազանդեցունես :

7 || Վ՛ աստուած , իմ կեանքս քեզի պատմեմ . իմ արցունքներս քու առջիդ պիտի դնեմ , ինչպէս որ դուն ինձի խօսք տուիր :

8 Թշնամիներս ետ գառնան , որ օր որ քեզի աշաղակելու ըլլամ :

9 Եւ ճանչցայ որ դուն իմ աստուածս ես , զաստուած պիտի օրհնեմ իմ խօսքերովս , և տէրը պիտի գովեմ իմ խօսքերովս . աստուծոյ յուսացի ուշի պիտի վախնամ , մարդը ի՞նչ կրնայ ըներ ինծի :

10 Իմ ուխտերս ինչ են , որ քեզի պիտի ընծայեմ օրհնութիւնով՝ ո՞վ աստուած :

11 Իմ անձս մահուանէ ազատեցիր , աչուրներս արցունքներէն , ոտուրներս որոգայթէն . ընդունելի պիտի ըլլամ տէրոջը առջին կենդանեաց երկրին մէջ :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԶ .

Ողորմեա՛ ինձ աստուած , ողորմեա՛ .

1 Ողորմէ ինծի՛ ո՞վ աստուած , ողորմէ ինծի , վասն զի իմ անձս քեզի յուսաց :

2 Եւ թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ , մինչեւ որ անօրէնութիւնը անցնի :

3 Եւ արձրեալ աստուծոյ աշաղակեցի , իմ բարերար աստուծոյս :

4 Լըկինքէն խրկեց և իս ապրեցուց . իս կոխողները խցտառակ ըրաւ :

5 Եւ աստուած իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը խրկեց , և իմ անձս գաղաններուն մէջէն ազատեց , որ սրտի խռովութիւնով կը քնանայի :

6 Սարդկանց որդիքներուն իրենց ակռաները

զէն ու նետեր են, և անոնց լեզուները նուր դանակի պէս է:

7 Ո՛վ աստուած՝ դուն երկինքը բարձրըցած ես, քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ է:

8 Իմ ժառանգներուս որդայթ պատրաստեցին, իմ անձս ցածցուցին. իմ առջիս փոս փորեցին, և իրենք մէջը ինկան:

9 Իմ սիրտս պատրաստ է ո՛վ աստուած, իմ սիրտս պատրաստ է օրհնելու և սաղմոս ըսելու քեզի իմ փառքով:

10 Արժնցիր ո՛վ իմ փառքս արժնցիր սաղմոսներով ու օրհնութիւնով, և ես առտուանց պիտի արժննամ:

11 Ո՛վ տէր, ժողովուրդներուն մէջ քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ, և ազգերուն մէջ սաղմոս պիտի երգեմ քեզի:

12 Սինչեւ երկինքը քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ, քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերն է:

13 Ո՛վ աստուած, դուն երկինքներուն վրայ բարձրըցած ես, քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ է:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԷ.

Թէ արդարեւ զարդարութիւն խօսէիք.

1 Թէ որ իրաւցունէ արդարութիւն խօսէիք, և ուղիղ դատաստան տեսնայիք, ո՛վ մարդկան որդիքներ:

2 Արդ՝ հիմայ անգամ ձեր սրտին մէջ անօրէնութիւն կը գործէք երկրի վրայ . ձեռուքներնիդ անիրաւութիւն կը հնարեն :

3 Սեղաւորները մօրերնուն ծնելէն ՚ի վեր օտար եղան , արգանդէն խաբուեցան ու սուտ խօսեցան :

4 Անոնց սրտմտութիւնը օձինին պէս է , իժի ու քարբի նման՝ որ իր ականջները գոցած է . որ ան ճարտար թուփշին ձայնը չի լսէ , և իմաստուն դեղատուէն դեղ չառնէ :

5 Աստուած անոնց բերանին մէջ իրենց ակռաները պիտի փշրէ , և տէրը առիւծներուն ակռաները խորտակեց :

6 Թափուող ջուրին պէս պիտի անարգուին անոնք , անոր աղեղը լարուած ժամանակը պիտի տրկարանան , և հալող մոմին պէս պիտի կորսուին :

7 Առ ինկաւ ու արեւը չի տեսան , դեռ իրենց փուշերը միտք չըրած . դժնիկի պէս բարկութիւնով անոնք պիտի երէ :

8 Արդարը պիտի ուրախանայ երբոր վրէժխնդրութիւնը տեսնայ , և իր ձեռքը մեղաւորին արիւնովը պիտի լուայ :

9 Աւ մարդը պիտի ըսէ , թէ որ իրաւցունէ արդարին վարձք կայ նէ , աստուած նաև կայ՝ որ երկրի վրայ անոնք կը դատէ :

ՕՐ ՏԵՍՆԵՒՄԷԿԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԸ.

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց .

1 Ո՛վ աստուած, իմ թշնամիներէս իս ազատէ,
և իմ վրաս ելլողներէն իս ապրեցուր :

2 Լնօրէնութիւն գործողներէն իս փրկէ, ա-
րիւնահէղ մարդոցմէն իս ապրեցուր :

3 Իմ անձս որսալ ուղեցին, և զօրաւոր մար-
դիկները իմ վրաս հասան :

4 Սեղք ու յանցանք չունէի, առանց մեղքի
քալեցի և ուղիղ եղայ :

5 Լքթնցիր իմ առջիս ելլելու, և տես դուն
ո՛վ զօրութիւններուն տէրը՝ իսրայէլի աստուածը :

6 'Ես այցելու եղիր ամէն ազգերուն. ողոր-
մութիւն մի՛ ընէր ամէն անօրէնութիւն գործող ազ-
գերուն :

7 Իրիկուան ետ պիտի դառնան, շուներու պէս
պիտի անօթենան, և քաղաքին բոլորտիքը պիտի պը-
տլտին :

8 Լնոնք բերաննուն եկածը պիտի զրուցեն, և
սուր կայ անոնց շրթունքներուն մէջ :

9 Լքդ՝ ո՛վ լսեց ասիկայ, որ դուն ո՛վ տէր, ա-

նոնց վրայ պիտի ծիծաղես, և ամէն հեթանոսները պիտի արհամարհես :

10 Իմ զօրութիւնս քեզի պիտի պահեմ, վասն զի աստուած իմ օգնականս է :

11 Իմ աստուծոյս ողորմութիւնը ինծի պիտի հասնի, և իմ աստուածս իմ թշնամիներուս վիճակը ինծի պիտի ցըցունէ :

12 Ընոնք մի սպաններ, որ քու ժողովուրդդ չի մոռնան. քու զօրութիւնովդ անոնք ցրուէ ու խռնարհացուր անոնք. վասն զի ով տէր, դուն ես իմ պաշտպանս :

13 Ընոնց բերնին մեղքերուն և անոնց շըրթունքին խօսքերուն համար, իրենց ամբարտաւանութիւնովը պիտի ընկղմին :

14 Ընէ՛ծքներու ու ստութեան պիտի մատնուին, բարկութիւնը վերջացած ժամանակը անոնք պիտի անցնին ու չի գտնուին :

15 Պիտի գիտնան թէ աստուած յակորին կը տիրէ, և ամէն երկրի ծայրերուն :

16 Իրիկուան ետ պիտի դառնան, շուներու պէս պիտի անօթենան, և քաղաքին բոլորտիքը պիտի պըտըտին :

17 Ընոնք պիտի ցրուին ուտելու համար, թէ որ չի կշտանան՝ տրտունջ պիտի ընեն :

18 Ես տէրոջը օրհնութիւնները պիտի երգեմ, առտուանց քու ողորմութիւնովդ պիտի բերկրիմ :

19 Ինծի պաշտպան ու տուն ապաւինի եղար,

նեղութեան օրը ինծի օգնական ես :

20 Վեղի սաղմոսներ պիտի երգեմ , դուն իմ ապաւէնս ես ու վաստուած , իմ ողորմութեանս աստուածը :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ .

Եւստուած մերժեցեր .

1 Ո՛վ աստուած , մեզ մերժեցիր ու աւրեցիր , բարկացար ու մեզի պիտի գթաս :

2 Լըրկիրը շարժեցիր ու անիկայ դողացուցիր . անոր հարուածները բժշկէ , վասն զի սասանեցաւ :

3 Վրու ժողովուրդիդ խստութիւն ցըցուցիր , և մեզի յիմարութեան գինի խմցուցիր :

4 Վրենէ վախցողներուն նշան տուիր , որ թըշնամին երուն աղեղէն ազատին :

5 Ինչպէս որ քու սիրելիներդ փրկուեցան , աջ ձեռքովդ ապրեցուր և լսէ մեզի :

6 Եւստուած իր սուրբ տեղէն խօսեցաւ , պիտի ցնծամ . պիտի բարձրանամ , սիւքէմ բաղաբը պիտի բաժնեմ , և խորաններուն ձորը պիտի չափեմ :

7 Իմ է գաղայադը և իմ է մանասէն , երբեմն իմ գլխուս զօրութիւնն է :

8 Երբեք իմ թագաւորս է , մովաբը իմ յոյսիս աւազանը :

9 Երբովմայ վրայ պիտի ուղղեմ իմ գնացքներս , և այլազգները ինծի հնազանդ եղան :

10 Ո՛վ պիտի տանի իս ամուր քաղաքը, կամ
ն՛վ ինծի պիտի առաջնորդէ մինչեւ եղովմ :

11 Եթէ ոչ դուն ո՛վ աստուած, որ մեզ մերժե-
ցիր, և մեր զօրքերուն հետ չելար ո՛վ աստուած :

12 Եւդութեան ժամանակը մեզի օգնութիւն
տուր . վասն զի մարդուն փրկութիւնը ոչինչ է :

13 Եստուծով քաջութիւն ընենք, և ինքը մեզ
նեղողները պիտի արհամարհէ :

ՍԱՂՄՈՍ Կ .

1 Եւր աստուած աղօթից իմոց .

1 Ո՛վ աստուած, լսէ իմ աղօթքներուս, և իմ
խնդրուածքներուս նայէ ո՛վ տէր :

2 Երկրի ծայրերէն քեզի աղաղակեցի, մինչեւ
որ սիրտս մարեցաւ :

3 Ա՛յ մէն բարձրըցուցիր իս, ինծի առաջնոր-
դեցիր . թշնամիին դէմ ինծի յոյս և ամուր աշտա-
րակ եղար :

4 Երբ տաճարիդ մէջ պիտի բնակիմ յաւի-
տեան, և քու թեւերովդ հովանաւորութեամբը պի-
տի ծածկուիմ :

5 Դուն ո՛վ աստուած, իմ աղօթքներուս լսե-
ցիր . քու անունէդ վախցողներուն ժառանգութիւն
տուիր :

6 Թագաւորին օրերուն օրեր էվելցուցիր . ա-
նոր տարիներուն օրերը ազգէ մինչեւ ազգ :

7 Լստուածոյ առջին ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը յաւիտեան կայ ու կը մնայ՝ ով որ անկէ կը խնդրէ :

8 Լստուած սաղմոս պիտի երգեմ՝ քեզի յաւիտեանս յաւիտենից , և ամէն օր իմ աղօթքս քեզի պիտի տամ :

ՕՐ ՏԵՄՆԵՐԿՈՒՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ.

Բայց միայն աստուծոյ .

1 Բայց միայն աստուծոյ հնազանդ եղիր ով իմ անձս , վասն զի անկէ է իմ փրկութիւնս :

2 Ըն է իմ աստուածս և իմ փրկիչս . իմ ապաւէնս՝ որ ալ չի սասանիմ :

3 Սինչեւ ե՞րբ մարդուն վրայ կ'ելէք ամէնքը սպաննելու . որպէս թէ ծուռ պատէն և մէկ կողմը ծռած ցանկէն :

4 Բայց միայն իմ պատիւս ինէ մերժելու խորհուրդ ըրին , և իրենց ծարաւութեանը մէջ վազելնուն պէս վազեցին :

5 Իրենց բերնովը կ'օրհնէին , և սրտովն կ'անիծէին :

6 Բայց միայն աստուծոյ հնազանդ եղիւր ո՛վ իմ անձս. վասն զի անկէ է իմ համբերութիւնս :

7 Ըն է իմ աստուածս և փրկիչս, իմ ապաւենս որ չի սասանիմ :

8 Ըստուծմէ է իմ զօրութիւնս և իմ փառքս. աստուած է իմ օգնականս, իմ յոյսս աստուծոյ է :

9 Ո՛վ ամէն ժողովուրդներուն ժողովները, աշոր յուսացէք, ձեր սիրտերը անոր առջին բացէք. ինչու որ աստուած մեր օգնականն է յաւիտեան՝ ամէն ժամանակ :

10 Սակայն մարդկանց որդիքները ոչինչ են, մարդկանց որդիքները սուտ են, իրենց կշիռովը կը մեղանչեն. և ամէնքը մէկտեղ ունայնութեան մէջ են :

11 Ընիրաւութեան մի յուսաք, յափշտակութեան մի ցանկաք. հարստութիւնը թէ որ ջուրերու վտակներուն պէս գայ՝ ձեր սիրտերը չի յօժարին :

12 Ըստուած մէկ անգամ խօսեցաւ, և երկու անգամ ասիկայ լսեցինք :

13 Ըստուծմէ է զօրութիւնը, և քուկդ է՝ ողորմութիւնը ո՛վ տէր. և դուն կը հատուցանես ամէն մէկուն իրեն գործքերուն չափովը :

ՍԵՂՄՈՍ ԿԲ.

Ըստուած աստուած իմ .

1 Ո՛վ աստուած՝ իմ աստուածս, առտուանց քու առջիդ կ'ելլեմ. իմ հոգիս քեզի ծարուեցաւ,

մարմինս ևս առաւել , անապատ և անջուր տեղի մը պէս՝ ուր որ ճամբայ չի կայ :

2 Այսպէս քու սուրբ խորանիդ մէջ քեզի պիտի երեւամ , որ քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնամ :

3 Այսպէս զի քու ողորմութիւնդ իմ կեանքէս էլելի աղէկ է ինծի , և իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն :

4 Այսպէս քեզ պիտի օրհնեմ իմ կեանքիս մէջ , և իմ ձեռուներս քու անուանդ պիտի վերցունեմ :

5 Որպէս թէ ճարպին պարարտութենէն իմ անձս պիտի կշտանայ , ցնծութեան շրթունքներով իմ բերանս քեզ պիտի օրհնէ :

6 Թէ որ անկողինիս մէջ քեզ յիշէի , առտու անց կանուխ ելելով քեզի հետ կը խօսէի :

7 Այսպէս իմ օգնականս եղար , քու թեւերով հովանաւորութեամբը պիտի ցնծամ :

8 Իմ անձս քու ետեւէդ եկաւ , և քու աջ ձեռքդ իս ընդունեց , և անոնք ունայն տեղը իմ անձս խնդրեցին :

9 Արկրի անդունդներուն ներքեւը պիտի մըտնան , սուրին ձեռքը պիտի մատնուին , և աղուէսներուն բաժիններ պիտի ըլլան :

10 Թագաւորը տէրոջը յուսաց , անով երդում ընողներուն ամէնքը պիտի գովուին , անոնց բերանները պիտի պապանձին՝ որոնք անիրաւութիւն կը խօսէին :

1 Ուր աստուած աղօթից իմոց .

1 Ո՛վ աստուած , քեզի աղաղակած ժամանակս իմ աղօթքիս լսէ , թշնամիին երկիւղէն իմ անձս ազատէ :

2 Չարերուն ժողովներէն իս ծածկես , անօրէնութիւն գործողներուն բազմութենէն :

3 Ընծիք իրենց լեզուները թուրի պէս սրեցին , իրենց աղեղները դառն բաներու համար լարեցին :

4 Որ սրտով ուղիղ եղողները գաղտնի տեղերէն ձգեն , մէկէնիմէկ անոնց մէջը պիտի նետեն ու չի պիտի վախնան :

5 Չարութեան խօսքերը իրենց մէջ շատցուցին . խորհեցան որ ինծի որոգայթ լարեն , և ըսին թէ՛ տէրը ասիկայ չի տեսնար :

6 Ընօրէնութիւն փնտռեցին , փնտռելով պատրաստուեցան քննելու :

7 Սարգը իր սրտին խորութեանը կը մօտենայ , և աստուած պիտի բարձրանայ :

8 Տղոցը նետերը անոնց վէրքեր եղան , իրենց լեզուները տկարացան . և ամէն անոնք տեսնողները պիտի խռովին :

9 Ըմէն մարդ վախցաւ և աստուծոյ գործքերը պատմեցին , և անոր ըրածները հասկըցան :

10 Երդարը ուրախ պիտի ըլլայ տէրօջմով , և անոր պիտի յուսան . և ամէն սրտով ուղիղ եղողները անով պիտի պարծին :

ՕՐ ՏԵՍՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ

ԱԶՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱԶՄՈՍ ԿԴ.

Վեզ վայելէ օրհնութիւն.

1 Ով աստուած, քեզի կը վայելէ օրհնութիւնը սիօնի մէջ, և քեզի աղօթքներ պիտի մատուցուն երուսաղէմի մէջ:

2 Ասէ իմ աղօթքներուս, ինչու որ ամէն մարմին քեզի պիտի գայ:

3 Անօրէններուն խօսքերը իմ վրաս զօրացան, մեր անօրէնութիւնները դուն պիտի քաւես:

4 Արանի ան մարդուն՝ որ ընտրեցիր ու ընդունեցիր, և քու սրահներուդ մէջ պիտի բնակին:

5 Սննք քու տանդ բարութենէն պիտի կըշտանանք, քու տաճարդ սուրբ է սքանչելի արդարութիւնով:

6 Ասէ մեզի ով աստուած՝ մեր փրկիչը, երկրի ամէն ծայրերուն հեռու և ծովու մէջ եղողներուն յոյսը:

7 Որ իր զօրութիւնովը լեռները կը պատրաստէ, և զօրութիւն հազած է:

8 Որ ծովուն մեծութիւնը կը խռովեցունէ, և անոր ալեքներուն ձայնը կը հանդարտեցունէ:

9 Եթանոսները պիտի խռովին, և քու նշան-

ներէ՞դ երկրի բնակիչները պիտի վախնան :

10 Աստուանց ելեւնուն և իրիկուան պիտի ուրախանան . երկրին նայեցար՝ ջուրով կշտացուցիր անիկայ , և անոր մեծութիւնը շատցուցիր :

11 Աստուծոյ գետը ջուրով լեցուեցաւ . անոր կերակուրը պատրաստեցիր , վասն զի այսպէս է պատրաստութիւնը :

12 Անոր ակոսները ջուրով լեցուցիր , և անոր արմտիքը շատցուցիր :

13 Անոր ցողովը երկրին բոյսերը պիտի ուրախանան . դառն քու բարութիւնովդ տարին կը պսակես :

14 Առաջատերդ պարարտութիւնով պիտի լեցունի : անապատի գեղեցկութիւնները պիտի պարարտանան :

15 Ալուրները ցնծութիւն պիտի հագնին , ոչ խառնեբուն խոյերը պիտի հագնին :

16 Առաջատերը առատ ցորեն պիտի բերեն , պիտի աղաղակեն ու պիտի օրհնեն :

ՍԱՀՄՈՍ ԳԵ՛ :

Աղաղակեցէք առ աստուած .

1 Աստուծոյ աղաղակեցէք ո՞վ ամէն երկրի . անոր անուանը սաղմոս երգեցէք , և անոր օրհնութեանը փառք տուէք :

2 Աստուծոյ ըսէք , ինչպէս ահաւոր են քու

գործքերդ , քու մեծ զօրութեանդ համար թշնամի-
ներդ քեզի սուտ զրուցեցին :

3 Ըմէն երկիր քեզի երկրպագութիւն ընէ ,
սաղմոս երգէ քեզի , և սաղմոս երգէ քու անուանդ :

4 Լսկէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք , ինչ-
պէս ահաւոր են խորհուրդներով՝ ամէն մարդկանց
որդիներուն գործքերէն էլիւ :

5 Ըն ծովը ցամաքի դարձուց , գետը ոտքով
քաշելով անցան :

6 Ըն տեղը անով ռւրախ պիտի ըլլանք , որ իր
զօրութիւնովը յաւիտեան կը տիրէ :

7 Ընոր աչուրները հեթանոսներուն կը նային ,
զինքը բարկացունողները իրենց անձին մէջ չի բարձ-
րանան :

8 Ո՛ւլ հեթանոսներ , մեր աստուածը օրհնե-
ցէք , անոր գովութեան ձայնը լսել տուէք :

9 Ըն որ մեր անձերը կեանքի մէջ դրաւ , և մեր
ոտուրներուն դողալ չի տուաւ :

10 Ո՛ւլ աստուած , մեզ փորձեցիր ու քննեցիր ,
ինչպէս որ արծաթը կը փորձուի :

11 Սեղ որոգայթին մէջ իջեցուցիր , կռնակնիս
նեղութիւն բեռցուցիր , և մարդիկը գլխունուս վը-
րայէն անցուցիր :

12 Կրակը ու ջուրը անցանք , ու մեզ հանգիստը
հանեցիր :

13 Պատարագներով քու տունդ պիտի մտնամ ,
իմ ուխտերս քեզի պիտի տամ՝ որ շրթունքներս

քեզի խոստացան , որ նեղութեան մէջ բերանս խօսեցաւ :

14 Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերով ու խունկերով . և քեզի զուարակներ ու նոխազներ պիտի մատուցանեմ :

15 Լօկէք՝ լա՛ցէք ինծի , և իմ անձիս ըրածները ձեզի ամէնուդ պատմեմ՝ որ աստուծմէ կը վախնաք :

16 Բերնովս անոր աղաղակեցի , և լեզուովս անիկայ պիտի բարձրըցունեմ :

17 Թէ որ սրտիս մէջ մեղք մը տեսնայի , տէրը ինծի չի պիտի լսեր :

18 Լսոր համար աստուած լսեց , և իմ խընդրուածքներուս ձայնին նայեցաւ :

19 () Երհնեալ է աստուած , որ իմ աղօթքս ետ չի դարձուց . ու ոչ ալ ինէ իր ողորմութիւնը :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԶ .

Լստուած ողորմեա՛ մեզ .

1 Ո՛վ աստուած , ողորմէ մեզի և օրհնէ մեզ . քու երեսդ մեզի ցըցուր , և ողորմէ մեզի :

2 Որ երկրի վրայ քու ճամբաներդ ճանչնանք , քու փրկութիւնդ ամէն ազգերուն մէջ .

3 Հորհակալ ըլլան քեզի ժողովուրդները՝ ո՛վ աստուած , շորհակալ ըլլան քեզի ամէն ժողովուրդները :

4 Ըմէն ազգերը ուրախ ըլլան ու ցնծան . ինչու որ դուն ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատես, և երկրի ազգերուն դուն կ'առաջնորդես :

5 Փառք տան քեզի ժողովուրդները ո՞վ աստուած , շնորհակալ ըլլան քենէ ամէն ժողովուրդները :

6 Երկիրը իր պտուղը տուաւ , և աստուած՝ մեր աստուածը մեզ օրհնեց :

7 Սեր աստուածը մեզ պիտի օրհնէ , և անկէ ամէն երկրի ծայրերը պիտի վախճան :

ՕՐ ՏԵՍՆԻՐԵՒԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂԾՈՍ ԿԷ .

Յարիցէ աստուած .

1 Ըստուած պիտի ելլէ , և անոր ամէն թշնամիները պիտի ցրուին , զինքը ատողները անոր երեսէն պիտի փախչին :

2 Ընեբեռոյթ եղող մուխին պէս պիտի ցրուին . ինչպէս որ կրակին առջին մոմը կը հալի , անանկ ալ մեղաւորները աստուծոյ առջեւէն պիտի կորսուին :

3 Ըրդարները ուրախ պիտի ըլլան , և անոր առջեւ պիտի ցնծան , և իրենց ուրախութիւնովը պիտի զուարճանան :

4 () րհնեցէք մեր աստուածը և անոր անուանը սաղմոս երգեցէք , ճամբայ պատրաստեցէք անոր՝ որ արեւմուտքը կը նստի , և անոր անունը տէր է :

5 Ինոր առջեւ պիտի ցնծան , և անոր երեսէն պիտի խոսվին :

6 Ինքը որբերուն հայրն է , և այրիններուն դատաւորը , աստուած իր սուրբ բնակութեանը մէջն է :

7 Եստուած միակրօնները տանը մէջ կը բնակեցունէ , և կապուածները իր քաջութեամբը կը հանէ . անանկ ալ գերեզմաններուն մէջ բնակող տառապեալները :

8 Ո՛վ աստուած , քու ժողովուրդիդ առջեւ ելած ժամանակդ , անապատէն անցած ժամանակդ երկիրը շարժեցաւ :

9 Սա ան զի երկինքները անգամ անձրեւ տուին աստուծոյ երեսէն՝ սինայէն , իսրայէլի աստուծոյն առջեւ :

10 Ո՛վ աստուած , քու ժառանգութեանդ կամաւոր անձրեւ պատրաստեցիր . թէպէտ հիւրնտցաւ , բայց դուն անիկայ հաստատեցիր . և քու գազաններդ հոն պիտի բնակին :

11 Ո՛վ աստուած , քու քաղցրութիւնովդ աղքատին պատրաստեցիր . տէրը իր պատգամը անոնց պիտի տայ՝ որ մեծ զօրութիւնով կը քարոզեն :

12 Ո՛վ զօրութիւններուն թագաւորը , քու տանըդ գեղեցկութիւնը քու սիրելիդ կողոպտելով բաժնեց . թէպէտեւ դուք վիճակներուն մէջ տեղը

պիտի ննջէք :

13 Եղանիին թեւերուն պէս պիտի ըլլաք՝ որ արծաթով պատած է, և անոր կռնակը ոսկի գոյնով :

14 Երկինքը բնակողը անոր վրայ թագաւորներ ժողոված ժամանակը, ձիւնի պէս սաղմոնի վրայ պիտի իջնան :

15 Եստուծոյ լեռը պարարտ լեռ է, կաթով պատած, և պարարտ լեռ, և դուք ի՞նչ կը կարծէք հպարտ լեռներ :

16 Ի՞նչ լեռն է՝ որ աստուած հաճեցաւ հոն բռնակելու, ինչու որ տէրն ալ յաւիտեան հոն պիտի բնակի :

17 Եստուծոյ կառքը բիւրաւոր հազար կառավարներով, և տէրը անոնց մէջն է իր սուրբ սինայ լեռնէն :

18 Բարձր տեղերը ելաւ, և գելուծիւնը գերի ըրաւ, կողոպտեց՝ պարգեւներ բաշխեց՝ ու մարդկանց որդիքներուն առաւ, վասն զի թերահաւատները անգամ հոն պիտի բնակին :

19 Օրհնեալ է տէր աստուած, ամէն ժամանակ տէրը օրհնեալ է. մեր իրկիչ աստուածը մեզի պիտի առաջնորդէ :

20 Այն աստուածը կեանք տուող աստուած է, և մահուան ազատութիւնը տէրոյմէ է :

21 Բայց աստուած մեր թշնամիներուն գլուխը պիտի փշրէ, և անոնց մազը գլուխնուն հետ՝ որոնք անօրէնութեան մէջ կը քալեն :

22 Տէրը ըսաւ , խորունկ անդունդներէն ետ
պիտի դարձունեմ , և գազաններուն բերնէն դուրս
պիտի հանեմ անիկայ :

23 Որ քու ոտուքներդ արիւնը պիտի թաթ-
խուի , և քու շուններուդ լեզուները քու թշնամիներ-
րուդ արիւնը պիտի լիզեն :

24 Ո՛վ աստուած , քու քալուածքներդ երեւ-
ցան , մեր սուրբ թագաւորին՝ աստուծոյ քալուածք-
ները :

25 Իշխանները առաջ եկան օրհնութիւն տա-
լու , կոյսերուն ու գովութիւն տուողներուն մէջ :

26 Եւ որովորդներուն մէջ զաստուած օրհնե-
ցէք , և տէրը՝ իսրայէլի աղբիւրներէն :

27 Հոն բենիամինը՝ որ տղայութեան մէջ զար-
մանալի էր , յուդայի իշխանները , զաբուղոնի իշ-
խանները , և նսիթաղէմի իշխանները :

28 Ո՛վ աստուած , քու զօրութիւնովդ հըրա-
մայէ , զօրացուր աս բանը՝ որ մեր մէջը հաստատեցիր :

29 Եւ որովորդէմի մէջի տաճարիդ համար , թա-
գաւորները քեզի պարգեւներ պիտի բերեն :

30 Եւ շեղի մէջի գազանին սաստէ , զուարակնե-
րուն ժողովներուն , և երինջներուն խումբերուն :

31 Եւ ո՞նք պիտի արհամարհուին՝ որ արծաթով
ընտրուած են . հեթանոսները , և պատերազմ ու-
զողները ցրուէ :

32 Եւ գիպտոսէն պատգամաւորներ պիտի գան .
հնդկները պիտի առաջ աստուծոյ ձեռք պիտի եր-

կընցունեն :

33 Ո՛վ երկրի թագաւորութիւններ, զաստուած օրհնեցէք, և տէրոջը սաղմոս ըսէք :

34 Շամբայ պատրաստեցէք անոր՝ որ երկինքն և երուն երկինքը կը նստի արեւելքի կողմը :

35 Ըհա՛ զօրութեան ձայնով իր ձայնը պիտի տայ, և տէրոջը փառք տուէք :

36 Ընոր մեծ վայելութիւնը խրայելի վրայ է, անոր զօրութիւնը մինչեւ երկինքի ամպերը :

37 Սքանչելի է աստուած իր սուրբերուն վրայ, խրայելի աստուածը, ան իր ժողովուրդին զօրութիւն ու հաստատութիւն պիտի տայ, օրհնեալ է աստուած :

ՕՐ ՏԵՍՆԻՐԵՔԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂԽՈՍ ԿԸ.

Կեցո՛ զիս աստուած.

1 Ո՛վ աստուած, իս ապրեցուր, վասն զի ջուրերը իմ անձիս հասան, խորունկ անդունդներուն մէջ ընկղմեցայ, ուր որ ինծի հանգստութիւն չի կայ :

2 Լս ծովին խորունկ տեղը եկայ, և շրջանները իս ընկղմեցին :

3 Աղաղակելէն հոգնեցայ, կոկորդս ցամբեցաւ,
աշուրներս ակարացան տէր աստուծոյս յուսալէն:

4 Իս ունայն տեղը ատողները գլխուս մալէն
չափ եղան: Իմ թշնամիներս և դատարկ տեղը իս
ատողները իմ վրաս զօրացան: ան բանը որ չէի յա-
փըշտակած՝ կը վհարէի անոնց:

5 Ա՛լ աստուած, դուն իմ անզգամութիւնս
ճանչցար, և իմ յանցանքներս քննէ չի ծածկուե-
ցան:

6 Վեզի համբերողները իմ պատճառաւ չա-
մըշնան հով տէր, զօրութիւններուն տէրը: քեզ
փնտռողները իմ պատճառաւ չի խանին հով իս-
րայէլի աստուածը:

7 Վեզի համար նախատինքներու համբերեցի,
և ամօթը իմ երեսներս ծածկեց:

8 Եւ իմ եղբայրներէս օտարացայ, և իմ մօրս
զաւկըներուն հիւր մը:

9 Վրու տանդ նախանձը իս կերաւ. քեզ նա-
խատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան:

10 Պաքով իմ անձս խոնարհեցուցի, և ասիկայ
իմ անձիս նախատինք եղաւ. հանդերձս քուրձէ շի-
նեցի, և անոնց առակ եղայ:

11 Ղաււը նստողները իմ վրաս կը խորհէին,
գինի խմողները զիս ծաղը կ'ընէին:

12 Ա՛լ տէր, ես քեզի անթոքի կը կայնէի, ըն-
դունելի ժամանակը:

13 Ա՛լ աստուած, քու մեծ ողորմութիւնովդ

լսէ ինծի , քու փրկութեանդ ճշմարտութիւնովը :

14 Իս շաղախէն ապրեցուր՝ որ չընկղմիմ . իս
ատողներէն , և շատ ջուրերուն խորութիւններէն աշ-
ղատիմ :

15 ջուրերուն շրջանները զիս չի կլլեն , և խո-
րունկ անդունդները զիս չընկղմեն . հորը իր բերա-
նը իմ վրաս չի գոցէ :

16 Ո՛վ տէր , լսէ ինծի , ինչու որ քու ողորմու-
թիւնդ քաղցր է . քու մեծ գթութեանդ չափովը
ինծի նայէ , և քու երեսդ քու ծառայէդ մի՛ դար-
ձուներ . վասն զի նեղութեան մէջ եմ , շուտով լսէ
ինծի :

17 Իմ անձիս նայէ և իս աղատէ , և իմ թըշ-
նամիներուն համար իս ապրեցուր :

18 Սաքսն զի դուն իմ նախատինքներս գիտես ,
իմ ամօթս և իմ պատկառանքս :

19 Իմ անձս նեղողներուն ամէնքը քո՛ւ անջիդ
են . իմ սիրտս նախատանքներու ու թշուառութեան
համբերեց :

20 Կը նայէի թէ իմ հետս ո՞վ պիտի տրտա-
մի , և մէկը չի կար . և միտիթարող մէկը չի գտնուե-
ցաւ :

21 Կերակուրի տեղ ինծի լեղի տուին . և իմ
ճարաւ ժամանակս ինծի քացախ խմցուցին :

22 Լ՛նոնց սեղանները իրենց անջին որոգայթ
հատուցում ու գայթակղութիւն պիտի ըլլան :

23 Լ՛նոնց աչուրները պիտի խաւարին՝ որ չի

տեսնան , և անոնց թիկունքը միշտ խոնարհեցուր :

24 Վրու բարկութիւնդ անոնց վրայ թափէ ,
քու բարկութեանդ սրտմտութիւնը անոնց հասնի :

25 Եւնոնց բնակութիւնները աւերակ ըլլան , և
անոնց յարկերը նստող մէկը չըլլայ :

26 Այսան զի քու զարկածդ անոնք հալածեցին ,
և իմ վէրքերուս ցաւերը էվելցուցին :

27 Եւնոնց մեղքերուն վրայ մեղք դիր , որ քու
արդարութեանդ չի մտնան :

28 Եւնոնք կենդանիներուն գիրքէն սրբուին , և
քու արդարներուդ հետ չի գրուին :

29 Եւս աղքատ ու ցաւագար եմ , քու փրկութիւնդ ո՛վ աստուած իս պիտի ընդունի :

30 Իմ աստուծոյս անունը օրհնութիւնով պիտի
օրհնեմ , և գովութիւնով անիկայ պիտի բարձ-
րըցունեմ :

31 Եւստուծոյ հաճելի պիտի ըլլայ մատաղ որ-
թէն էվել , որ եղջիւրներ ու կճղակներ ունի :

32 Եւղթատները պիտի տեսնան և ուրախ պիտի
ըլլան . զաստուած փնտռեցէք , և ձեր անձերը կ'ապ-
րին :

33 Այսան զի տէրը տնանկներուն լսեց , և իր
կապուածները չարհամարհեց :

34 Լքրկինքները ու երկիրը անիկայ օրհնեն ,
ծովը և ամէն անոր մէջ շարժողները :

35 Եւստուած սիօնը պիտի փրկէ , և հրէաստա-
նի քաղաքները պիտի շինուին . թող շինեն՝ բնակին

և ժառանգեն անիկայ :

36 Վո՛ւ ծառաներուդ զաւակը հոն հաստա-
տուի, և քու անունդ սիրողները հոն բնակին :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ .

Լ'ստուած յօգնեւ ինձ նայեաց .

1 Ո՛վ աստուած, նայէ որ ինծի օգնես, և ար-
տորա իմ օգնութեանս հասնելու :

2 Թող ամբշնան ու խպնին իմ անձս փրնտը-
ողները . ետ դառնան ու ամբշնան ինծի համար
չարութիւն խորհողները :

3 Լ'մբնալով իսկոյն թող ետ դառնան անոնք՝
որ ինծի վա՛շ վա՛շ կ'ըսէին :

4 Թող ցնծան և ուրախ ըլլան ան ամէնքը՝ որ
քեզ կը փնտռեն :

5 Լ'մէն ժամանակ քու փրկութիւնդ սիրողները
թող ըսեն, աստուած մեծ է :

6 Ո՛վ աստուած, օգնէ ինծի, ես աղքատ ու
տնանկ եմ . ո՛վ տէր, դուն իմ օգնականս ու փրկիչս
ես, մի՛ ուշանար :

ՕՐ ՏԵՄՆԵՂՈՐՍԵՐՈՐԳ

ԱՂՕԹ Ք ԱԲԱԽՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ 4.

Ի քեզ տէր յուսացայ :

1 Հօյսս քեզի դրի ո՛վ տէր , յաւիտեան չամրանամ . քու արդարութեամբդ փրկէ՛ տապաւնացուիս :

2 Լ՛կանջդ ինծի ծռէ , և իս փրկէ :

3 Ինծի ապաւէն աստուած , և իս ապրեցունելու համար ամբողջեան տեղի եղիր . վասն զի իմ հաստատութիւնս և իմ ապաւէնս դուն ես :

4 Ո՛վ իմ աստուածս , իս մեղաւորին ձեռքէն ազատէ , անօրէնին ու անիրաւին ձեռքէն :

5 Ո՛վ տէր , իմ համբերութիւնս դուն ես , ո՛վ տէր իմ մանկութենէս՝ ի վեր իմ յոյսս :

6 Ես արգանդէն քեզի յանձնուեցայ , իմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ ապաւէնս , և իմ օգնութիւնս ամէն ժամանակ քննէ է :

7 Ես շատերուն որպէս թէ նշաւակ մը եղայ , և ինծի օգնական ու զօրութիւն տուողդ դուն ես :

8 Բերանս գովութիւնով լեցուի , որ քու փառքըդ օրհնեմ , ամէն օր քու մեծվայելութիւնդ :

9 Օ՛րորութեան ժամանակս իս մի ձգեր ո՛վ տէր , զօրութիւնս պակսած ժամանակը իս մի թողուր :

10 Թշնամիներս ինծի ըսին, և իմ անձս պաշարողները մէկտեղ խորհուրդ ըրին և ըսին, աստուած անիկայ թողուց, հալածենք և անոր հասնինք. ինչո՞ւ որ անիկայ փրկող մը չի կայ :

11 Ո՛վ իմ աստուածս, ինէ մի հեռանար, և ո՛վ աստուած, ինծի օգնելու նայէ :

12 Ի՞մընան ու պակսին անոնք՝ որ իմ անձիս համար չարախօսութիւն կ'ընէին. ամօթով ու պատկառանքով ծածկուին անոնք՝ որ ինծի համար չարութիւն կ'ուզէին :

13 Ես ամէն ժամանակ պիտի յուսամ, և քու օրհնութիւններդ պիտի շնորհունեմ :

14 Իմ բերանս քու արդարութիւններդ պիտի պատմէ, ամէն օր քու գովութիւններդ :

15 Ես անանկ խարդախութեան գիտութիւնը չէի գիտեր, հապա տէրոջը զօրութեանը ապաւինեցայ. և ո՛վ տէր, միայն քու արդարութիւններդ յիշեցի :

16 Ո՛վ իմ աստուածս, իմ մանկութենէս ինծի սորվեցուցիր. վասն որոյ քու արդարութիւններդ պիտի պատմեմ :

17 Սի՛նչեւ հալուորութեան ու ծերութեան իս մի թողուր ո՛վ իմ աստուածս. մի՛նչեւ որ քու բազուկդ ամէն գալու աղօթին պատմուի :

18 Բո՛ւ ըրած մեծամեծ զօրութիւններդ ու արդարութիւնդ մի՛նչեւ երկինքներն են. ո՛վ աստուած, քեզի նման ո՛վ կայ :

19 Որչափ շատ նեղութիւն ու չարչարանք ցը-
ցուցիր ինձի, դարձար ու իս միտիթարեցիր, երկրին
խորունկ անդունդներէն իս հանեցիր :

20 Վրու զօրութիւններդ էվել ցուցիր, դարձար
իս միտիթարեցիր, և երկրին խորունկ անգունդնե-
րէն իս նորէն հանեցիր :

21 Ուրեմն ես ալ քեզի փառք պիտի տամ սաղ-
մոսներու պատրաստութիւնով՝ ո՛վ ճշմարիտ աս-
տուած . օրհնութիւնով սաղմոս պիտի ըսեմ քեզի
ո՛վ իսրայէլին սուրբը :

22 Վրեզի սաղմոս ըսած ժամանակս շրթունք-
ներս պիտի ցնծան, և իմ անձս՝ որ փրկեցիր :

23 Եւ իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարու-
թիւններդ պիտի խօսի, ան ժամանակը որ ինձի չա-
քութիւն ուզողները ամօթով պիտի իյնան ու ա-
մբշնան :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ.

Ըստուած զիրաւունս քո արքայի տուն .

1 Ո՛վ աստուած, քու իրաւունքներդ թագա-
ւորին տուր, և քու արդարութիւններդ թագաւորին
տղին :

2 Որ քու ժողովուրդներդ արդարութիւնով
դատէ, և քու աղքատներդ իրաւունքով :

3 Եւ ինչ որ ժողովուրդին խաղաղութիւնը առ-
նեն, և բլուրները արդարութիւնը :

4 Սողովուրդին աղքատներուն իրաւունք պիտի ընէ, և տնանկներուն զաւկըները պիտի ազատէ, և ամբարտաւանները պիտի խոնարհեցունէ :

5 Լ'ընդակին հետ լուսինէն առաջ կենայ ու մնայ, ազգէ մինչեւ ազգ :

6 Լ'նձրեւի պէս բուրդին վրայ պիտի իջնայ, ցօղի պէս՝ որ երկիրը կը թրջէ :

7 Լ'նորօրերը արդարութիւնը պիտի ծագի, մեծ խաղաղութիւն՝ մինչեւ որ լուսինին ժամանակը լըման ըլլայ :

8 Լ'ն ծովէ ծով պիտի տիրէ, գետերէն մինչեւ աշխարհի ծայրերը :

9 Լ'առաջ հնդիկները անոր առջին պիտի իյնան, և անոր թշնամիները հող պիտի ուտեն :

10 Թարսիսին և կղզիներուն թագաւորները անոր ընծաներ պիտի մատուցանեն, արաբայ ու սաւրայ թագաւորները անոր ընծաներ պիտի բերեն :

11 Լ'ըկրի ամէն թագաւորները անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն, և ամէն ազգերը անոր պիտի ծառայեն :

12 Ա՛յսն զի աղքատը զօրաւորէն փրկեց, աղքատը ու տնանկը՝ որուն օգնութիւն ընող չի կայ :

13 Լ'ն աղքատին ու տնանկին պիտի ողորմի, և տնանկներուն խնձերը պիտի ազատէ. գէշ վաշխերէն անոնց անձերը պիտի ազատէ :

14 Լ'նոր անունը պատուական է անոնց առջին. պիտի ապրի ու արաբացւոց ոսկիէն անոր պիտի

տրուի :

15 Ամէն ժամանակ անոր աղօթք պիտի ընեն ,
և ամէն օր անիկայ պիտի օրհնեն :

16 Բոլոր երկրի վրայ առատութիւն պիտի ըլ-
լայ , և լեռներուն գլուխներուն վրայ :

17 Անոր պտուղը լիբանանէն բարձր պիտի ըլ-
լայ . երկրի խոտին պէս տէրոջը քաղսքին մէջ պիտի
ծաղկի :

18 ()Րհնեալ ըլլայ տէրոջը անունը յաւի-
տեան . վասն զի անոր անունը արեւէն առաջ է :

19 Երկրի ազգերը անով պիտի օրհնուին , ա-
մէն ազգերը երանի պիտի տան անոր :

20 ()Րհնեալ ըլլայ իսրայէլի տէր աստուածը ,
որ ինքն է միայն սքանչելիքներ ընողը . և անոր սուրբ
փառքին անունը յաւիտեան օրհնեալ է . բոլոր եր-
կիրը անոր փառքովը պիտի լեցուի . եղիցի եղիցի :

ՕՐ ՏԵՍՆԸՉՈՐՍԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԲ.

Իբրեւ զի բարի է իսրայէլի աստուած .

1 Ինչպէս բարի է աստուած իսրայէլին , և ա-
նոնց՝ որ սրտով ուղիղ են :

2 Սակայն քիչ մնաց որ ոտուրներս պիտի դող-
դղային, քիչ մնաց որ գնացքներս պիտի սահէին :

3 Եւ անօրէններուն նախանձեցայ երբոր մե-
ղաւորներուն խաղաղութիւնը կը տեսնայի . ինչու
որ մահուան տրտմութիւն չի կար անոնց :

4 Եւնոնց տանջանքները հաստատուն էին, մար-
դոց հետ աշխատանքի մէջ չեն, և մարդոց հետ չի
պիտի չարչարուին :

5 Եւսոր համար ամբարտաւանութիւնը անոնք
բռնեց, ամբարշտութիւնը ու անիրաւութիւնը վը-
րանին հագան :

6 Եւնոնց անիրաւութիւնը որպէս թէ ճարպէն
պիտի ելլէ. ինչու որ անոնք իրենց սրտին խորհուրդ-
ներուն պէս գացին :

7 Չարութիւնով խորհեցան ու խօսեցան . ա-
նիրաւութիւն խորհեցան բարձրեալին դէմ :

8 Իրենց բերանը երկինքներուն մէջ դրին, և
լեզունին երկրին վրայ թող տուին :

9 Եւսոր համար ժողովուրդս ասդին պիտի դառ-
նայ, և իմ օրերս կատարեալ լեցուն պիտի գտնուին
անոնց մէջ :

10 Եւսին թէ՛ աստուած ի՞նչպէս գիտցաւ .
բարձրեալին քով գիտութիւն կայ մի :

11 Եւհա մեղաւորներ են, և անոնց յաջողուած
է, կը կենան ու աշխարհի մեծութիւնը ունին :

12 Եւսի՛ ուրեմն զուր տեղը սիրտս արգարացու-
ցի. ձեռուներս սրբութիւնով պիտի լուամ . և ա-

մէն օր տանջուեցայ, և առտուանցները նախատինք լսեցի :

13 Թէպէտեւ կ'ըսէի թէ՝ ահա ասանկ պիտի պատմեմ քու զաւկըներուդ աղգին՝ որոնց որ ես ուստեցի :

14 Ս'իտքս գրի որ աս ալ նեղութիւն մըն է իմ առջիս, մինչեւ որ աստուծոյ սրբութեան տեղը մըտնամ, և անոնց վերջը իմանամ :

15 Սակայն անոնց նենգութեանը համար անոնք մերժէ, և իրենց ամբարտաւանութիւնովը անոնք կործանէ :

16 Եւրդ՝ ինչպէս մէկէնիմէկ կործանեցան, իբրեւց անօրէնութեանը համար սատկեցան պակսեցան կորսուեցան, և քունէ արթնցողներուն երազներուն պէս եղան :

17 Ո՛վ տէր, քու քաղաքիդ մէջ անոնց պատկերները անարգէ. ինչու որ իմ սրտիս մէջ կրակ վառեցաւ, և իմ երիկամունքներս փոխուեցան :

18 Եւս երեսէ ինկայ ու չի գիտցայ. քու առջիդ անասունի պէս սեպուեցայ, ու ես ամէն ժամանակ քու քովդ եմ :

19 Իմ աջ ձեռքէս բռնեցիր, քու խորհուրդներովդ ինծի առաջնորդեցիր, և իս փառքով ընդունեցիր :

20 Ի՞նչ ունիմ ես երկինքը, կամ երկրի վրայ քենէ՝ ի զատ ի՞նչ պիտի փնտռեմ :

21 Իմ սիրտս ու մարմինս մաշեցան, իմ սրտիս

աստուածը, աստուած յաւիտեան իմ բաժինս է :

22 Ըհա անձերնին քենէ հեռացընողները կորսուին, ամէն քեզի ապստամբողները սատկեցուր :

23 Ինծի աստուծոյ մօտենալը բարի է, և իմ յոյսս տէրոջը դնելը . քու ամէն օրհնութիւններդ պատմելու սիօնի աղջիկանը դուռները :

ՍԵՂՄՈՍ 49 .

Ընդէ՞ր մերժեցեր աստուած .

1 Ո՛վ աստուած, ինչո՞ւ մեզ մինչեւ վերջը մերժեցիր . սրտմտութիւնդ քու արօտիդ ոչխարներուն վրայ բարկացաւ :

2 Սիտքդ բեր քու ժողովուրդդ որ սկիզբէն ստացար . քու ժառանգութեանդ վիճակը փրկեցիր :

3 Ըս սիօն լեռը՝ որ դուն անոր մէջը բնակած ես . քու ձեռքդ անոնց ամբարտաւանութեանը վրայ մինչեւ վերջը բարձրըցուր :

4 Ինչ անիրաւութիւն որ ըրաւ թշնամին քու սուրբ տեղիդ մէջ, քեզ ատողները քու բարեկենդանութեանդ մէջ պարծեցան :

5 Իրենց նշանները նշաններու տեղ դրին . և իրենք աս բաներուն վերէն ըլլալը չի հասկըցան :

6 Ինտառին մէջի ծառերուն պէս կացիններով անոր դուռները կոտորեցին . անիկոյ տապարներով ու մուրճերով մէկտեղ կործանեցին :

7 Կրակով երեցին քու սուրբ տեղդ . քու ա-

նուանդ խորանը երկրի վրայ պղծեցին :

8 Ընոնց ազգերը իրենց սրտին մէջ մէկտեղ ըսին , եկէք աստուծոյ ամէն տօները երկրին վրայէն վերցունել տանք :

9 Սննք մեր նշանները չի տեսանք , և մարգարէ անգամ չի կայ , և մեզ մէկը չի պիտի ճանչնայ :

10 Ո՛վ աստուած , մինչեւ ե՞րբ թշնամին կը նախատէ , հակառակորդը քու սուրբ անունդ կը բարկացունէ :

11 Ինչո՞ւ քու ձեռքդ կը դարձունես , և քու աջ ձեռքդ քու ծոցէդ :

12 Ըստուած՝ մեր թագաւորը սկիզբէն է : որ երկրի մէջ փրկութիւն ըրիր :

13 Դուն քու զօրութիւնովդ ծովը հաստատեցիր . վիշապներուն գլուխը դուն ջուրերուն վրայ խորտակեցիր :

14 Սիշապին գլուխը դուն փշրեցիր , և անիկայ կերակուր տուիր հնդկաց զօրքերուն :

15 Ըղբիւրները ու վտակները դուն բղխեցուցիր , յորդառատ գետերը դուն ցամքեցուցիր :

16 Քուկդ է ցորեկը ու քուկդ է գիշերը , Լուսինը ու արեւը դուն ստեղծեցիր . և երկրի ամէն սահմանները դուն հաստատեցիր . գարունը ու ամառը դուն ստեղծեցիր :

17 Սխաբէ ըլլայ ասիկայ՝ որ թշնամին տէրը նախատեց . անզգամ ժողովուրդը քու սուրբ անունդ բարկացուց :

18 Վեղ խոստովանող անձը գաղաններուն մի մատներ, և քու տնանկներուդ անձը մինչեւ վերջը մի մոռնար :

19 Վուռ խափիդ նայէ, ինչու որ երկրի վրայ ապշածներուն տունները անիրաւութիւնով լեցուեցան :

20 Տնանկը ամօթով ետ չի դառնայ. հապա աղքատը ու տնանկը քու սուրբ անունդ օրհնեն :

21 Լշիւր ո՛վ աստուած, և քու դատդ վարէ. միտքդ բեր ամէն օր անշգամէն եկած նախատինքը :

22 Վուռ պաշտօնեաներուդ ձայնը մի մոռնար. բեղատողներուն ամբարտաւանութիւնը միշտ վերնայ :

ՕՐ ՏԵՍՆԸ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԴ.

Խոստովան եղիցուք առ քեզ աստուած.

1 Վահութիւն տանք քեզի ո՛վ աստուած, գոհութիւն տանք ու քու անուանդ աղաղակենք :

2 Վուռ ամէն քանչելիքներդ պիտի պատմեմ. երբոր ժամանակ ունենամ՝ ուղիղ դատաստան պիտի տեսնամ :

3 Լշրկիրը ու անոր ամէն բնակիչները մաշեցան. ես անոր սիւնները հաստատեցի :

4 Լ'նօրէններուն ըսի թէ՝ անօրէնութիւն մի ընէք, և մեղաւորներուն թէ՝ եղջիւրներնիդ վեր մի վերցունէք:

5 Եղջիւրներնիդ վեր մի վերցունէք, և աստուծոյ դէմ անիրաւութիւն մի խօսիք:

6 Այսն զի ոչ արեւելքէն և ոչ արեւմուտքէն և ոչ լեռներուն անապատէն, հապա դատաւորը աստուած է:

7 Սէկը կը խոնարհեցունէ, և միւսը կը բարձրացունէ. տէրոջը ձեռքը լեցուն բաժակ մը կայ անապակ գինիով խառնուած, ու անկէ վազցուց:

8 Սակայն անոր մրուրը չի պիտի հատնի, և երկրի ամէն մեղաւորները անիկայ պիտի խմեն:

9 Ես յաւիտեան ուրախ պիտի ըլլամ. յակօբայ աստուծոյն սաղմոս պիտի ըսեմ:

10 Սեղաւորներուն բոլոր եղջիւրները պիտի փշրես, և արգարին եղջիւրը պիտի բարձրանայ:

ՍԱՂՄՈՍ 46.

Յայտնի է 'ի հրէաստանի աստուած.

1 Եստուած հրէաստանի մէջ յայտնի է, և իսրայէլի մէջ անոր անունը մեծ է:

2 Խաղաղութիւնը անոր տեղը եղաւ, և սիօն՝ անոր բնակութիւնը:

3 Հոն տէրը աղեղին զօրութիւնը ջարդեց, զէնը, սուրը ու պատերազմին բանակը:

4 Պաւն սքանչելի կերպով լոյս կուտաս յաւիտեան լեռներուն . ամէն սրտով անմիտ եղողները պիտի խռովին . իրենց քունը քնացան և բան մը չի գտան :

5 Իմէն ձեռուրնին մեծութիւն եղող մարդիկները , և ձի հեծնողները ո՛վ յակարայ աստուածը , քու բարկութենէ՞ք քնացան :

6 Պաւն ահաւոր ես , և քու առջիդ ո՞վ կրնայ կենալ . երբոր դուն երկինքէն երեւցար , քու բարկութիւնդ յայտնուեցաւ :

7 Իստուծոյ դատաստանի ելած ժամանակը երկիրը վախցաւ ու շարժեցաւ . երկրի ամէն հեղահոգիները ապրեցունելու համար :

8 Սարդկան խորհուրդները քեզի շնորհակալութիւն պիտի տան , և իմաստութիւնով ծածկուածները քեզ պիտի օրհնեն :

9 Ուխտ ըրէ՛ք ու մեր տէր աստուծոյ կատարեցէ՛ք , ո՞վ դուք ամէնքդ՝ որ անոր բոլորտիքն էք :

10 Պատարագներ մատուցէ՛ք ահաւորին , որ իշխաններուն հոգին կը հանէ . ան երկրի ամէն թագաւորներէն ահաւոր է :

ՍԱՂՄՈՍ 42 .

Չայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի .

1 Իմ ձայնովս տէրոջը աղաղակեցի , իմ ձայնովս աստուծոյ , ու ինծի նայեցաւ :

2 Եւղութեանս օրը աստուած փնտռեցի իմ ձեռքովս, ու գիշեր ժամանակ անոր առջին չի խաբուեցայ:

3 Իմ անձս միտիթարուիլ չէր ուզեր, զաստուած յիշեցի և ուրախացայ. հոգ կ'ընէի, ու հոգիս իմ անձիս մէջ կը մաշէր:

4 Ըշուըներս արթուն պահեցիր, խռովեցայ ու չի խօսեցայ. անցած օրերը միտքս բերի, և անցած տարիները յիշեցի:

5 Գիշեր ժամանակ սրտիս հետ խօսեցայ, հոգ կ'ընէի, և հոգիս իմ անձիս մէջ կը տառապէր:

6 Էրդեօք տէրը յաւիտեան իս պիտի մերժէ՞, ու մէյ մ'ալ իս չի՞ պիտի ուզէ:

7 Կամ յաւիտեան իր ողորմութիւնը ինէ պիտի արգիլէ՞, կամ ազգէ մինչեւ ազգ իր խօսքը վերջացո՞ւց:

8 Կամ թէ իմ աստուածս գթալը պիտի մոռնայ, կամ իր գթութիւնը պիտի արգիլէ՞ իր բարկութիւնովը:

9 Ի՞նչ թէ՛ հիմայ սկսեցի. աս է բարձրալին աջ ձեռքին նորոգութիւնը:

10 Սկիզբէն ըրած տէրոջը գործքերը յիշեցի. անոր սքանչելիքները միտքս բերի:

11 Ըմէն քու գործքերուդ վրայ մտմտացի, և քու ձեռքիդ գործքերուն վրայ խորհեցայ:

12 Ո՛վ աստուած, քու ճամբաներդ սրբութեան մէջ են. մեր աստուծոյն պէս մեծ աստուած ո՞վ կայ:

դուն ես սքանչելիքներ ընող աստուածը :

13 Վրու զօրութիւնդ քու ժողովուրդիդ ցը-
ցուցիր . քու ժողովուրդդ քու բազուկովդ ազատե-
ցիր , յակորին ու յովսէփին որդիքները :

14 Ո՛վ աստուած , ջուրերը քեզ տեսան , ջու-
րերը քեզ տեսան ու վախցան , և խորունկ անդունդ-
ները խռովեցան :

15 Եւ աս ջուրերուն ձայնէն ամպերը ձայն տու-
ին . ինչու որ քու նետերդ քու անիւիդ որոտալու
ձայնէն կ'երթան :

16 Վրու փայլակներդ աշխարհի երեւցան , եր-
կիրը խռովեցաւ ու դողաց :

17 Վրու ճամբաներդ ծովուն մէջն են , քու շա-
ւիղներդ շատ ջուրերուն մէջը . և քու ոտքիդ կոխած
տեղերը չեն երեւար :

18 Ոչխարի հօտին պէս քու ժողովուրդիդ ա-
ռաջնորդեցիր մովսէսին ու ահարոնին ձեռքովը :

ՕՐ ՏԵՍՆԸ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ 45 .

Նայեցարձք ժողովուրդք .

1 Ժողովուրդներ , իմ օրէնքներուս նայեցէք ,
ականջներնիդ իմ բերնիս խօսքերուն ծռեցէք :

2 Ի՛հրերանս առակով պիտի բանամ, և Հին ժամանակի առակները պիտի պատմեմ :

3 Ինչպէս որ լսեցինք ու գիտցանք ասիկայ, և մեր հայրերը մեզի պատմեցին :

4 Ընծեց որդիքներէն բան մը չի ծածկուեցաւ, տէրօջը օրհնութիւնները անոր ըրած զօրութիւնը ու սքանչելիքները գալու աղգերուն պատմելու համար :

5 Ի՛ր վկայութիւնը յակոբին հաստատեց, և իսրայէլի վրայ օրէնքներ դրաւ :

6 Ինչ բան որ մեր հայրերուն պատուիրեց իրենց զաւկրներուն յայտնելու, որ ուրիշ ազգի իմացունեն :

7 Ընծենելու զաւկրները ելլեն ու ասիկայ իրենց որդիքներուն պատմեն, որ իրենց յոյսը աստուծոյ վրայ դնեն, ու աստուծոյ գործքերը չի մոռնան :

8 Ընոր պատուիրանքները խնդրելով թող խնդրեն, և իրենց հայրերուն պէս չըլլան :

9 Չար ու բարկացունող ազգ, մէկ ազգ մը՝ որ իր սիրտը չի շտկեց, և իր հոգին աստուծոյ չի հաստատեց :

10 Լիւրեմի որդիքները աղէկ աղեղ լարող ու նետ նետող են, պատերազմի օրը կապարճներնին դարձուցին :

11 Ըստուծոյ ուխտին վրայ չի կեցան, և անոր օրէնքին պէս երթալ չուզեցին :

12 Ընոր երախտիքները մոռցան, և անոր ցըցուցած սքանչելիքները :

13 Լ'նոնց հայրերուն առջեւը ըրած իր սքանչելիքները, եգիպտացւոց երկրին ու տայանու դաշտին մէջ :

14 Նոյն ճեղքեց և անոնք անցուց, Թիկին մէջի ջուրին պէս ջուրերը կայնեցուց :

15 Լ'մպով անոնց առաջնորդեց ցորեկ ժամանակ, և ամէն գիշեր կրակի լոյսով :

16 Լ'նապատին մէջ վէմը պատուեց, և անոնք ջրեց՝ որպէս թէ մեծ հորէ :

17 Ջուրերը քարէն հանեց, և ջուրերը դետեալու պէս բղխեցուց :

18 Սակայն անոնք աւելի մեղանչեցին, և անապատին մէջ բարձրեալը նորէն բարկացուցին :

19 Իրենց սրտին մէջ զստուած փորձեցին, իւրենց անձին համար կերակուր փնտռելով :

20 Լ'ստուծոյ դէմ տրտունջ ըրին և ըսին, մի թէ աստուած կարող է անապատին մէջ սեղան պատրաստել :

21 Ս'յան զի քարին կը զարնէր և ջուրեր կը բղխէր, և անկէ վտակներ կը վազէր :

22 Լ'քեցօք ան կարող է մեղի հաց ալ տալու, կամ իր ժողովուրդին սեղան պատրաստելու :

23 Լ'բոլոր տէրը ասիկայ լսեց՝ բարկացաւ, յակոբայ որդիքներուն մէջ հուր բորբոքեցաւ, և բարկութիւն եկաւ իսրայէլի վրայ :

24 Ս'յան զի աստուծոյ չի հաւատացին, և յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չի դրին :

25 Սկրէն ամպերուն հրաման ըրաւ, և երկինքին դուռները բացաւ. և անոնց անձրեւի պէս մանանայ իջեցուց՝ որ անոնց կերակուր ըլլայ:

26 Արկինքի հացը անոնց տուաւ, մարդիկ հըրեշտակներուն հացը կերան, և անոնց լիութիւնով կերակուր իջեցուց:

27 Հարաւի հովը հանեց, և իր զօրութիւնովը դէպ'ի հիւսիսի կողմը բերաւ:

28 Սիւս իջեցուց անոնց հողի պէս, ծովի առաջին պէս թեւով թռչուններ:

29 Լնոնց բանակին մէջը թափեց, և անոնց վըրաններուն բոլորտիքը:

30 Կերան ու աղէկ մը կշտացան, իրենց ուղածը իրենց տուաւ, և բնաւ իրենց ուղածէն չի զրկուեցան:

31 Վանի որ կերակուրները իրենց բերանին մէջն էր, աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ եկաւ. անոնցմէ շատերը սպաննեց, և իսրայէլի ընտիրները սատկեցուց:

32 Լմէն աս բաներուն մէջ նորէն մեղանչեցին, և անոր սքանչելիքներուն չի հաւատացին:

33 Օտը տեղը անոնց օրերը պակսեցան, և անոնց տարիները շուտով անցան:

34 Արբոյ անոնք կ'սպաննէր՝ անիկայ կը փրկատրուէին. կը դառնային ու առտուանց զաստուած կը խնդրէին:

35 Հիշեցին որ աստուած անոնց օգնական էր, բարձրեալ աստուածը անոնց փրկիչ էր:

36 Իրենց բերանովն անիկայ սիրեցին , և իրենց լեզուովն անոր սուտ կը խօսէին , և սիրտերնին անոր հետ ուղիղ չէր , և անոր ուխտին չի հաւատացին :

37 Իսկ ինքը գթած էր , անոնց մեղքերը կը քաւէր , և չէր կորսնցունէր :

38 Եւ ատ անգամ իր բարկութիւնը կը դարձունէր , և իր ամէն սրտամտութիւնը չէր բորբոքէր :

39 Սիտքը բերաւ թէ մարմին են , հոգին որ կ'ելէ՝ ալ մէյ մ'ալ չի դառնար :

40 Վրանի անգամ անապատին մէջ անիկայ սրդողցունցին , բարձրեալը անջուր տեղը բարկացունցին :

41 Պարձան ու զատուած փորձեցին , և իսրայէլի սուրբը նեղացունցին :

42 Ընոր ձեռքը չի յիշեցին , և ան օրը՝ որ անոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն խալըսեց :

43 Ինչպէս որ ըրաւ իր նշանները ու արուեստները եգիպտացւոց երկրին ու տայանու դաշտին մէջ :

44 Ընոնց գետերը արիւն դարձուց , և անոնց անձրեւները որ չի խմեն :

45 Ընոնց շանաճանճ խրկեց , և անոնք կերաւ , և գորտով անոնք ապականեց :

46 Ընոնց պտուղը ժանկին տուաւ , և անոնց վաստակները մարախին :

47 Ընոնց այգիները կարկուտով զարկաւ , և անոնց թզենիները եղէգով :

48 Ընոնց անասունները կարկուտին մատնեց ,

և անոնց ստացուածքները կրակով երեց :

49 Իր բարկութեանը սրտմտութիւնը անոնց խրկեց , սրտմտութիւն , բարկութիւն ու նեղութիւն :

50 Ընոնց տանջանք խրկեց չար հրեշտակին ձեռքովը , իր բարկութեանը սրտմտութիւնը անոնց վրայ քալեցուց :

51 Ընոնց անձերը մահէն չի խնայեց , և անոնց անասունները մահուան մատնեց :

52 Լգիպտացիներուն ամէն անդրանիկները ըսպանեց , անոնց վաստակներուն ամէն առջի պտուղը քամայ բնակարաններուն մէջ :

53 Իր ժողովուրդը ոչխարի պէս առաջ վարեց , և ոչխարի հօտի պէս անոնք անապատը հանեց :

54 Հօյսով անոնց առաջնորդեց , և չի վախճան . ու ծովը անոնց թշնամիները ծածկեց :

55 Ընոնք իր սուրբ լիւրը հանեց , ան լիւր՝ որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր :

56 Ընոնց երեսէն հեթանոսները մերժեց , վիճակով անոնց տուաւ իր ժառանգութեան վիճակը , և իսրայէլի աղգը անոնց խորաններուն մէջ նըստեցուց :

57 Բարձրեալ աստուածը փորձեցին սրդողոցին , և անոր վկայութիւնը չի պահեցին :

58 Դարձան մոլորեցան իրենց հայրերուն պէս , և ծուռ աղեղի պէս եղան :

59 Դարձան իրենց կուռքերուն սեղաններովը անիկայ բարկացուցին , և իրենց փորուած պատկեր-

ներովը անիկայ նախանձեցուցին :

60 Աստուած լսեց և անոնք արհամարհեց , և խորայէլը շատ անարգեց :

61 Այլովի մէջ եղած խորանը իրմէն մերժեց .
ան խորանը՝ որ մարդոց մէջ դնել տուաւ :

62 Անոնց զօրութիւնները գերութեան մատ-
նեց , և անոնց վայելութիւնները իրենց թշնամի-
ներուն ձեռքը :

63 Թուրով իր ժողովուրդը պատեց , և իր ժա-
ռանգութիւնը աչքէ ձգեց :

64 Անոնց երիտասարդները կրակը կերաւ , և
անոնց կոյսերուն համար մէկը սուգ չըրաւ :

65 Անոնց քահանաները սուրով ինկան , և ա-
նոնց որբեւարիներուն համար լացող մը չի կար :

66 Տէրը քունէ արթննալու պէս արթնցաւ , գի-
նիէն սթափուած զօրաւոր մարդուն նման :

67 Իր թշնամիները ետ զարկաւ , անոնք յաւի-
տեան նախատելի ըրաւ :

68 Հովսէփի խորանը մերժեց , և եփրեմի ցեղը
չընտրեց :

69 Հապա յուդայի ցեղը ընտրեց . սիօն լեռը՝
որ անիկայ ընտրեց :

70 Այնպէս խորանին պէս շինեց անոր
սուրբ տեղը , երկրին վրայ յաւիտեան հաստատեց
անիկայ :

71 Իր դաւիթ ծառան ընտրեց , և ոչխարնե-
րուն հօտէն անիկայ տուաւ , պինտ վերջին ծնածնե-

րէն անիկայ ընդունեց :

72 Որ իր ծառան յակորը, և իտայէլ իր ժառանգութիւնը հովուէ :

73 Իր սրտին իմաստութիւնովը անոնք կ'արածէր, իր ձեռքին անմեղութիւնովը անոնց կ'առաջնորդէր :

ՕՐ ՏԵՍՆԵՐՎԵՅԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ 4Ը.

Լստուած՝ մտին հեթանոսք .

1 Ով աստուած, հեթանոսները քու ժառանգութեանդ մէջը մտան, քու սուրբ տաճարդ պրղծեցին :

2 Լըրուսաղէմը մրդապահներուն հիւղերը դարձուցին . քու ծառաներուդ դիերը երկինքի թռչուններուն կերակուր տուին, և քու սուրբերուդ մարմինները երկրի դազաններուն :

3 Ընոնց արիւնը ջուրի պէս երուսաղէմի չորս կողմը թափեցին, և անոնք թաղող մը չի կար :

4 Սենք մեր դրացիներուն նախատինք եղանք, ծաղը ու անարգանք մեր չորս կողմը եղողներուն :

5 Ով տէր, մինչեւ ե՞րբ մեզի միշտ կը բարկանաս, քու նախանձդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ մի :

6 Վրու բարկութիւնդ քեզ չի ճանչցող ազգերուն վրայ թափէ . ան թագաւորներուն վրայ՝ որ քու անունդ չի կանչեցին . ինչու որ յակորը կերան , և անոր բնակութիւնը աւրեցին :

7 Սեր առջի անօրէնութիւնները մի յիշէր . ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ մեզի շուտով հասնի , վասն զի շատ խեղճ եղանք :

8 () Գնէ մեզի ո՛վ աստուած՝ մեր փրկիչը , քու անուանդ փառքին համար :

9 Ո՛վ տէր , մեզ ազատէ , և մեր մեղքերը քաւէ՝ քու անուանդ սիրոյն համար :

10 Հեթանոսներուն մէջ չըսուի թէ՛ ո՞ր է անոնց աստուածը :

11 Հապա մեր աչքին առջին յայտնի ըլլայ հեթանոսներուն վրայ քու ծառաներուդ թափած արեան վրէժը :

12 Կապուածներուն հառաչանքը քու առջիդ ելլէ . քու բաղուկիդ զօրութիւնովը սպաննուածներուն զաւկըներուն դուն հոգ տար :

13 Սեր դրացիներուն եօթն անգամ հատուցում ըրէ իրենց ծոցը , որ նախատանքով քեզ անարգեցին ո՛վ տէր :

14 Սենք քու ժողովուրդդ և քու արօտիդ ոչ խարները յաւիտեան քեզի փառք տանք , ազգէ ազգ քու դովութիւններդ պատմենք :

ՍԵՂՄՈՍ ԶԹ .

Որ հովուեսդ իսրայէլի .

1 Ո՛վ իսրայէլը հովուողը՝ նայէ , դուն որ ոչ խարին առաջնորդելու պէս յովսէփին կ'առաջնորդես :

2 Ո՛վ քերովբէներուն վրայնստողը՝ ինքըզինքդ երբեմին , բնիամինին ու մանասէին առջին յայտնէ :

3 Ըրթնցուր քու զօրութիւնդ , ու եկուր մեզ ապրեցունելու :

4 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը , մեզ դարձուր , քու երեսդ մեզի ցըցուր՝ որ ապրինք :

5 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը , մինչեւ ե՞րբ քու ծառաներուդ աղօթքին կը բարկանաս :

6 Սեզի արտասուքի հաց կերուցիր , և մեզի չափով արցունք խմցուցիր :

7 Սեր դրացիներուն նախատինք ըրիր մեզ , ծաղը ու անարգանք մեր թշնամիներուն :

8 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը , մեզ դարձուր , քու երեսդ մեզի ցըցուր , և կ'ապրինք :

9 Լգիպտոսէն այգի մը բերիր , հեթանոսները հանեցիր , և անիկայ տնկեցիր . և անոր առաջնորդեցիր :

10 Ընոր արմատները հաստատեցիր , և երկիրը լեցուց . անոր ստուերը լեռները ծածկեց , և անոր ճիւղը աստուծոյ մայր ծառին պէս եղաւ :

11 Իր որթը մինչեւ ծովը երկնցուց , անոր բող-

ըօջները մինչեւ գետերը :

12 Ինչո՞ւ անոր ցանկը փլուցիր , և ճամբէն անցնողները անոր պտուղը կը փրցունեն :

13 Ընտառի խողը անիկայ ապականեց , և վայրի գաղանները հոն արածեցան :

14 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը՝ դարձիր , երկինքէն նայէ ու տես . այցելու եղիր աս այգիիս , և դարման տար ասոր՝ որ քու աջ ձեռքդ տնկեց :

15 Սարգուն զաւկին վրայ՝ (նայէ) որ անիկայ քեզի համար զօրացուցիր . կրակով էրած ու աւերակ եղած է , և քու բարկութենէդ պիտի կորսուի :

16 Բու ձեռքդ մարդուն վրայ ըլլայ , քու աջ ձեռքդ մարդուն զաւկին վրայ , որ անիկայ քեզի համար զօրացուցիր :

17 Սէյ մ'ալ մենք քենէ ետ չի պիտի դառնանք , դուն մեզ ապրեցուր , և քու անուանդ ո՞վ տէր , աղաղակենք :

18 Ո՛վ զօրութիւններուն աստուածը , մեզ դարձուր . քու երեսդ մեզի ցըցուր , և կ'ապրինք :

ՍԱՂՄՈՍ 2.

Յնծացէք առ աստուած .

1 Յնծութիւն ըրէք աստուծոյ՝ մեր օգնութեանը . յակոբայ աստուծոյն աղաղակեցէք :

2 Սաղմոս ըսէք և օրհնութիւն տղէք , քաղցր ձայնով սաղմոս ըսէք անոր :

3 Փող չալեցէք ամիսներուն առջի օրը , մեր տարեգլուխներուն նշանաւոր օրը :

4 Ուսն զի աս է իսրայէլին եղած հրամանը , և յակօրայ աստուծոյն իրաւունքը :

5 Ըսիկայ յովսէփին վկայութիւնն է՝ որ անոր հետ ըրաւ . եգիպտացիներուն երկրէն ելած ժամանակը , չի դիտցած լեզուն լսեց :

6 Ընոր կռնակը բռններէն խալըսեց , և անոր ձեռունները յարդին ու թիին ծառայութենէն :

7 Եղութեան մէջ ինծի աղաղակեցիր , և քեզ աղատեցի . յանկարծակի մրրկալից հովին մէջ քեզի լսեցի , և հակառակութեան ջուրերուն վրայ քեզ փորձեցի :

8 Եւ իմ ժողովուրդս , և ես քեզի կը վրկայեմ . և իմ իսրայէլ , թէ որ ինծի լսես :

9 Սէյ մ'ալ օտար աստուածներ չունենաս քեզի , և օտար աստուծոյ երկրպագութիւն չընես :

10 Ես եմ քու տէր աստուածդ՝ որ եգիպտացւոց երկրէն քեզ հանեցի . քու բերանդ բաց՝ և առնիկայ լեցունեմ :

11 Իմ ժողովուրդս իմ ձայնիս չի լսեց , և իսրայէլը ինծի չի նայեցաւ :

12 Թող տուի անոնք որ իրենց սրտին ուղածին ետեւէն երթան , ինչու որ անոնք իրենց անձերուն կամքին պէս գացին :

13 Թէ որ իմ ժողովուրդս ինծի լսէր , կամ թէ իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջ երթար :

14 Ոչինչ բանի մը պէս անոր թշնամիները կը
խոնարհեցունէի, անոր նեղութիւն տուողներուն վը-
րայ իմ ձեռքս կը զարնէի :

15 Տէրոջը թշնամիները սուտ զուցեցին իրեն ,
անոնց ժամանակները աշխարհիս վրայ ըլլան :

16 Պարարտ ցորենով անոնք կերակրեց , և քա-
րէն մեղրով անոնք կշտացուց :

ՕՐ ՏԵՍՆԵՐՎԵՅԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ 2Ա.

Եստուած եկաց 'ի ժողովս .

1 Եստուած կայնեցաւ աստուածներուն ժողո-
վին մէջ , և անոնց մէջ անոնք կը դատէր :

2 Սինչեւ ե՞րբ անիրաւութիւնով կը դատէք ,
և մեղաւորներուն ակնառութիւն կ'ընէք :

3 Որբին ու սյրիին դատը տեսէք . տնանկին ու
խոնարհին իրաւունք ըրէք :

4 Եղբատը ու տնանկը ապրեցուցէք , մեղաւո-
րին ձեռքէն անոնք ազատեցէք :

5 Չիմացան ու չի մտածեցին , խաւարին մէջ
քալեցին , ու երկրի ամէն հիմերը շարժեցան :

6 Եւ ըսի թէ՛ դուք աստուածներ էք , կամ թէ
ամէնքդ բարձրեալին որդիքները :

7 Ըհա դուք մարդոց պէս կը մեռնիք , և իշխան-
ներուն մէկին պէս կ'իշխուիք :

8 Ո՛վ աստուած , ելիր ու երկիրը դատէ . ինչու
որ ամէն ազգերը դուն պիտի ժառանգես :

ՍԱՂՄՈՍ 26 .

Ըստուած , ո՞քեզ նմանիցի .

1 Ո՛վ աստուած , ո՞վ քեզի կը նմանի . լուռ մի
կենար ու մի՛ դադարիր ո՛վ աստուած :

2 Ո՛ր ասն զի ահա քու թշնամիներդ պոռացին ,
և քեզ ատողները գլուխնին վերուցին :

3 Վու ժողովուրդիդ դէմ խորամանկութիւն
հնարեցին . քու սուրբերուդ դէմ խորհեցան և
ըսին :

4 Եկէք՝ ազգերուն մէջէն անոնք սատկեցու-
նենք . և խորայէլի անունը մէյ մ'ալ չի յիշուի :

5 Սէկտեղ միտքանութիւնով խորհուրդ ը-
րին , քեզի համար ուխտ ըրին :

6 Եդովմացիներուն բանակները ու խամայե-
լացիները , մովաբ ու հագարացիները :

7 Վերադ՝ ամօն՝ ամաղէկ , և օտար ազգերը ,
ծուրայ ամէն բնակիչներովը մէկտեղ :

8 Ըսուրը ունդամ՝ անոնց հետը եկած էր . ա-
սոնք ամէնքն ալ զովտի որդիքներուն օգնականներն
էին :

9 Ընոնք մարդիամիտ պէս ըրէ , սխառոյթն պէս ,

աբինին պէս՝ կիսօնի ձորերուն մէջ ,

10 Անոնք դովրայ ջուրերուն վտակներուն մէջ
սատկեցան , և երկրի աղբին պէս եղան :

11 Անոնց իշխանները զօրէրին , զէբին , զէ-
բէին , սաղմանային , և ամէն անոնց իշխաններուն
պէս ըրէ :

12 Ար ըսին , աստուծոյ սրբութիւնը մեր Ժա-
ռանգենք :

13 Ո՛վ իմ աստուածս , անոնք անիւի պէս ըրէ ,
հովին առջևը եղող եղէգին պէս :

14 Զուրին պէս՝ որ անտառները կ'երէ . բոցին
պէս՝ որ լեռները կը լափըրէ :

15 Ասանկ անոնք հալածէ քու մրրիկովդ , և
քու բարկութիւնովդ անոնք խռովեցուր :

16 Անոնց երեսները անարգանքով լեցուր , և
քու անունդ խնդրեն ո՛վ տէր :

17 Ամբնան ու խռովին յաւիտեանս յաւիտե-
նից , և մեծ ամօթով կորսուին :

18 Գիտնան որ քու անունդ տէր է , և զուն
միայն բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ :

ՍԱՂՄՈՍ 29 .

Արպէս սիրելի են .

1 Ո՛վ զօրութիւններուն տէրը , ինչպէս սիրելի
են քու բնակաբաններդ , իմ անձս քու սրահներուդ
կը ցանկաց ու կը փափաքի :

2 Իմ սիրտս ու մարմինս կենդանի աստուծոյն
թող յնձան :

3 Այս ան զի ճշնճողս կը տունը գտաւ , ու
տատարակը բոյն մը՝ որ հոն իր ձագերը հանէ . քու
սեղանդ ո՞վ զօրութիւններուն տէրը , իմ թագաւորս
և իմ աստուածս :

4 Լշրանի ան ամէնուն՝ որ տէրոջը տանը մէջ
բնակած են . յաւիտեանս յաւիտենից քեզ պիտի
օրհնեն :

5 Լշրանի ան մարդուն՝ որուն օգնութիւնը քննէ
է , իր միտքը դրաւ այս տրամութեան ձորէն ան
ուխտուած տեղը ելելու :

6 () Ինչո՞ւ զնոյն օրհնութիւն տունէ , ան զօրու-
թենէ զօրութիւն երթայ . և հրեշտակներուն աս-
տուածը սիօնին մէջ երեւայ :

7 Ո՞վ տէր աստուած զօրութեանց , լսէ իմ ա-
ղօթքներուս , ականջ դիր ո՞վ յակօբայ աստուածը :

8 Դուն մեզ ընդունող ես , տես ո՞վ աստուած ,
և քու օծեալիդ երեսը նայէ :

9 Այս ան զի քու սրահներուդ մէջ մէկ օրը հա-
ղարներէն է՞վելի աղէկ է ինձի :

10 Ըռաւել ընտրեցի աստուծոյ տանը մէջ կե-
նալ , քան թէ մեղաւորներուն տուները բնակիլ :

11 Տէր աստուած ողորմութիւն ու ճշմարտու-
թիւն կը սիրէ . շնորհք ու փառք պիտի տայ :

12 Տէրը իր ողորմութիւնը անոնցմէ պակաս
չընէր , որ անբժուութիւնով կը քալեն :

13 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը, երանելի է ան մարդը՝ որ քեզի կը յուսայ :

ՍԱՂԱՄՈՍ 27 .

Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո .

1 Ո՛վ տէր, քու երկրիդ հաւնեցար, ու յաւկորի գերութիւնը ետ դարձուցիր :

2 Վ՛ու ժողովուրդիդ անիրաւութիւնը ներեցիր, անոնց ամէն մեղքերը ծածկեցիր :

3 Վ՛ու տմէն սրտմտութիւններդ արգիլեցիր, քու սրտմտութեանդ բարկութենէն դարձար :

4 Ս՛եզի դարձիր ո՛վ աստուած՝ մեր փրկիչը, և քու սրտմտութիւններդ մենէ դարձուր :

5 Ո՛վ տէր, մեզի յախտեան մի բարկանար, և քու բարկութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ մի ձգեր :

6 Ո՛վ աստուած, դուն նորէն մեզ պիտի կենդանացունես, քու ժողովուրդդ քեզմով ուրախ պիտի ըլլայ :

7 Ո՛վ տէր, քու ողորմութիւններդ մեզի ցըցուր, և քու փրկութիւններդ մեզի տուր :

8 Ասեցինք ինչ որ մեր տէր աստուածը կը խօսի, իր ժողովուրդին և իր սուրբերուն խաղաղութիւն կը խօսի, և անոնց՝ որ սրտովին անոր դարձած են :

9 Սակայն անոր փրկութիւնը իրմէն վախճողներուն մօտ է, որ մեր երկրին մէջ անոր փառքը բնակի :

10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու պիտի պատահեն . արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը իրար պիտի համընդունեն :

11 Աշմարտութիւնը երկրէն բուսաւ . արդարութիւնը երկինքէն երեւցաւ :

12 Տէրը քաղցրութիւն պիտի տայ , և մեր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ . արդարութիւնը անոր առջեւէն պիտի երթայ . իր գնացքները ճամբուն մէջ պիտի շտկէ :

ՕՐ ՏԵՍՆԵԼԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՍԱՂԾՈՍ ԶԵ .

Խոնարհեց՛ո՛ տէր զունկն քո .

1 Ո՛վ տէր , քու ականջդ խոնարհեցուր , և ինծի լսէ . ինչու որ ես աղքատ ու տնանկ եմ :

2 Իմ անձս պահէ , ինչու որ ես սուրբ եմ . ո՛վ իմ ատուածս , քու ծառադ աղատէ . ինչու որ յոյսս քեզի դրի :

3 Ո՛վ տէր , ինծի ողորմէ , վասն զի ամէն օր քեզի աղաղակեցի . քու ծառայիդ անձը ուրախացուր , ինչու որ իմ անձս քեզի վերադրի ո՛վ տէր :

4 Եւ ասն զի դուն քաղցր և ուղիղ ես ո՛վ տէր :

ամեն քեզի աղաղակողներուն շատ ողորմած ես :

5 Ո՛վ տէր , ահանջ դիր իմ աղօթքիս , և իմ խնդրուածքներուս ձայնին մօտիկ ըրէ :

6 Իմ նեղութեանս օրը քեզի կանչեցի , և ինծի լսեցիր :

7 Ո՛վ տէր , աստուածներուն մէջ քեզի նման չի կայ , և քու գործքերուդ պէս չի կայ :

8 Եւմեն քու ստեղծած ազգերդ պիտի դան , և քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի ընեն ո՛վ տէր , և քու անունդ յաւիտեան պիտի փառաւորեն :

9 Ո՛վ տէր , դուն մեծ ես , և սքանչելիք ընող , և միայն դուն ես աստուած :

10 Ինծի քու ճամբուդ մէջ առաջնորդէ , և քու ճշմարտութիւնովդ երթամ , և իմ սիրտս ուրախ ըլլայ՝ քո անունէդ վտանալով :

11 Ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , բոլոր սրտովս քեզի փառք պիտի տամ , քու անունդ յաւիտեան պիտի փառաւորեմ :

12 Վրու ողորմութիւնդ իմ վրաս մեծ եղաւ , իմ անձս ներքին դժոխքէն աղստեցիր :

13 Ո՛վ աստուած , անօրէնները իմ վրաս ելան , և հշօրներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին , և իրենց առջին քեզ աստուած չի սեպեցին :

14 Սակայն դուն ո՛վ տէր՝ իմ աստուածս , գրեթած ու ողորմած ես , երկայնա՛հատ , բազում ողորմութեամբ ճշմարիտ , ինծի նայէ ու ողորմէ :

15 Վրու ծառայիդ զօրութիւն տուչ , քու աղա-

խինիդ զաւակը փրկէ : և ինծի բարութեան նշան
ըրէ , որ իս ատողները տեսնան ու ամբնան : ինչու
որ ո՛վ տէր , ինծի օգնեցիր և իս մխիթարեցիր :

ՍԱՂՄՈՍ 22 .

Հիմունք նորա 'ի լեառն .

1 Ընոր Հիմերը անոր սուրը լեռանը վրայ են .
տէրը սիօնի դռները յակորի ամէն բնակարաննե-
րէն էզել կը սիրէ :

2 Վեղի համար փառաւոր խօսքեր խօսուեցաւ ,
ահա ո՛վ աստուծոյ քաղաքը :

3 Ուսհարը ու բարեւո՛նը յիշեցի որ իս կը
ճանչնան . ահա այլադգիները ու ծուրը և հնդկաս-
տանի ժողովուրդը՝ ասոնք հոն գտնուեցան :

4 Սիօնին մայր կ'ըսուի , և հոն մարդ ծնաւ . և
ինքը բարձրեալը անոր Հիմերը ձգեց :

5 Տէրը գիրերով ժողովուրդին պիտի պատմէ ,
աս իշխաններուն հոն գտնուելին :

6 Որպէս զի քեզմով ամէնքը ուրախանան , որ
իրենց բնակութիւնը քենէ է :

ՍԱՂՄՈՍ 23 .

Տէր աստուած փրկութեան իմոյ .

1 Ո՛վ տէր , իմ փրկութեանս աստուածը , ցո-
րեկը ու գիշերը քու առջիդ աղաղակեցի :

2 Իմ աղօթքներս քու առջիդ ելեն, քու աշխատեցողիդ իմ խնդրուածքներուս խոնարհին :

3 Սաան զի իմ անձս չարչարանքներով լեցուցաւ, և իմ կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ, ու ես փոսը իջնողներուն հետը սեպուեցայ :

4 Եւ առանց օգնականի մարդու մը պէս եղայ, և մեռածներէն ազատ չգերեզմանին մէջ քնացող վիրաւորուածներուն պէս : որ անոնք դուն չի յիշեցիր, և անոնք քու ձեռքէդ մերժուեցան :

5 Իս ներքին փոսին մէջ դրին, խաւարին ու մահուան ստուերներուն մէջը :

6 Եւ սրտամուծիւնդ իմ վրաս հաստատուեցաւ, ամէն ալիքները իմ վրաս բերիր :

7 Իմ ծանօթներս ինէ հեռացուցիր, և զիս իրենց նշան դրին :

8 Սատնուեցայ ու չէի կրնար ելել, աչուրներս աղքատութենէ տկարացան :

9 Եւ քան որ տէրոջը աղաղակեցի, և իմ ձեռուրներս քեզի վերուցի :

10 Սիթէ մեռածներուն քու սքանչելիքներդ պիտի ընեն, կամ բժիշկները յարութիւն առնեն ու քեզի փառք տան :

11 Սիթէ մէկը քու ողորմութիւններդ գերեզմանին մէջ կը պատմէ, կամ քու ճշմարտութիւններդ կ'օրոտեան մէջ :

12 Սիթէ քու հրաշքներդ խաւարին մէջ պիտի ճանչնան, կամ քու արդարութիւնդ մոռցուած

երկրին մէջ :

13 Ո՛վ տէր ես քեզի աղաղակեցի , առտուան
աղօթքս քեզի հասնի :

14 Ո՛վ տէր , իմ անձս ինչո՞ւ կը մերժես , կամ
քու երեսդ ինչ կը դարձունես :

15 Ես իմ մանկութենէս խեղճ ու աշխատաւոր
եմ , բարձրութենէ խոնարհեցայ ու ամիշեցայ :

16 Քու բարկութիւնդ իմ վրաս հաստատուե-
ցաւ , քու արհաւիրքներդ իս զարհուրեցուցին :

17 Չ ուրի պէս չորս կողմն առին , ամէն օր մէկ
տեղ իս պաշարեցին :

18 Իմ բարեկամներս և իմ ծանօթներս ինչ
հեռացուցիր , իմ թշուառութեանս համար :

ՕՐ ՏԵՍՆԸ ԵՒ ԵՆԻՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ 2Ը.

Ողորմութիւնս քո տէր .

1 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւններդ յաւիտեան
պիտի օրհնեմ , քու ճշմարտութիւններդ ազգէ ազգ
իմ բերնովս պիտի պատմեմ :

2 Ըսիր թէ աշխարհը ողորմութիւնով պիտի
շինուի , քու ճշմարտութիւնդ երկինքը պատրաստ
պիտի ըլլայ :

3 Լս իմ ընտրեալիս հետը ուստ ըրի, իմ դա-
ւիթ ծառայիս երգում ըրի:

4 Վո՛ւ զաւակդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
և ազգէ ազգ քու աթոռդ պիտի շինեմ:

5 Լըրկինքները քու սքանչելիքներդ պիտի խոս-
տովանին ո՛վ տէր, և քու ճշմարտութիւնդ սուր-
բերուն ժողովքին մէջ:

6 Ո՛վ կայ ամպերուն մէջ որ քեզի հաւասար
ըլլայ, կամ աստուծոյ զաւկըններուն մէջ տէրօջը
ո՞վ կը նմանի:

7 Լստուած իր սուրբերուն խորհուրդներուն
մէջ փառաւորեալ է, մեծ և ահաւոր իր բոլորտիքը
եղողներուն վրայ:

8 Ո՛վ տէր՝ զօրութիւններուն աստուածը, ո՞վ
քեզի կը նմանի. դուն զօրաւոր տէր ես, և քու ճը-
մարտութիւնդ քու չորս կողմդ է:

9 Ղաւն ծովուն զօրութիւններուն կը տիրես,
և անոր ալիքներուն խռովութիւնը դուն կը ցած-
ցունես:

10 Ղաւն ամբարտաւանները վիրաւորուածնե-
րու պէս կը խոնարհեցունես, քու բազուկիդ զօրու-
թիւնովը թշնամիներդ ցրուեցիր:

11 Լըրկինքը քուկդ է և երկիրը քուկդ է. աշ-
խարհքը իր լիութիւնովը դուն հաստատեցիր. հիւ-
սիսը ու հարաւը դուն ստեղծեցիր. թափորը և հեր-
մոնը քու անունովդ պիտի ցնծան:

12 Վո՛ւ կդ է բազուկը և քուկդ է զօրութիւ-

ներ. քու աջ ձեռքդ զօրանայ, և քու ձեռքդ բարձր
ըլլայ :

13 Արդարութեան ու իրաւունքի մէջ քու ա-
թոռդ հաստատուած է. ողորմութիւնը ու արդարու-
թիւնը քու երեսիդ առջեւէն պիտի երթայ :

14 Ո՛վ տէր, երանի ան ժողովուրդին՝ որ քու
օրհնութիւններդ գիտեն. քու երեսիդ լոյսովը պի-
տի քալեն, և քու անունովդ ամէն օր պիտի ցնծան,
և քու արդարութիւնովդ պիտի բարձրանան :

15 Սեր զօրութիւններուն պարծանքը դունես,
և քու հաճութիւնովդ մեր եղջիւրը պիտի բարձ-
րանայ :

16 () Գնութիւնը տէրոջմէ է, իսրայէլի սուրբը
մեր թագաւորն է :

17 Ան ժամանակը քու զաւկըներուդ հետ տե-
սիլքով խօսեցար և ըսիր, իմ օգնութիւնս զօրա-
ւորին վրայ պիտի դնեմ, և իմ ժողովուրդէս ընտ-
րուածը պիտի բարձրըցունեմ :

18 Իմ դաւիթ ծառաս գտայ, իմ սուրբ իւղովս
անիկայ օծեցի :

19 Իմ ձեռքս անիկայ պիտի ընդունի, և իմ
բազուկս անիկայ պիտի զօրացունէ :

20 Թշնամին անոր չի պիտի մնասէ, և անօրէ-
նութեան որդին անիկայ չի պիտի չարչարէ :

21 Անոր թշնամիները իր առջին պիտի զար-
նեմ, և անիկայ ատողները պիտի յաղթեմ :

22 Իմ ճշմարտութիւնս և իմ ողորմութիւնս ա-

նոր հետ պիտի ըլլայ, և իմ անունովս անոր եղջիւրը պիտի բարձրանայ :

23 Ընոր ձեռքը ծովուն մէջ պիտի դնեմ, և անոր աջ ձեռքը դետերուն վրայ :

24 Ըն ինծի պիտի կանչէ՝ դուն իմ հայրս ես, իմ աստուածս և իմ փրկութիւնս :

25 Ես անիկայ անդրանիկ պիտի ընեմ, և երկրի ամէն թագաւորներէն բարձր :

26 Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան անոր պիտի պահեմ, և իմ ուխտս անոր հետ հաւատարիմ պիտի ըլլայ :

27 Ընոր զաւակը յաւիտեանս յաւիտենից պիտի հաստատեմ, և անոր աթոռը երկինքի օրերուն պէս պիտի ընեմ :

28 Թէ որ անոր զաւկըները իմ օրէնքս թողելու ըլլան, և իմ իրաւունքովս երթալ չուզեն :

29 Թէ որ իմ արդարութիւններս անարգեն, և իմ պատուիրանքներս չի պահեն :

30 Ընոնց անօրէնութիւնները գաւազանով պիտի զարնեմ, և անոնց անիրաւութիւնները տանջանքով :

31 Սակայն իմ ողորմութիւնս անոնցմէ չի պիտի արգիլեմ, և իմ հաւատարմութեանս նենգութիւն չի պիտի ընեմ, և իմ ուխտս չի պիտի անարգեմ, և ինչ որ իմ պոկունքներէս կ'ելլէ՝ անիկայ չի պիտի արհամարհեմ :

32 Ընգամ մը իմ սրբութիւնովս երդում ըրի,

որ դաւիթին տուտ չի պիտի ըսեմ :

33 Ընոր զաւակը յաւիտեան պիտի մնայ, և անոր աթոռը իմ առջիս արեգակի պէս : Ըուսինին նման՝ որ հաւատարիմ վկայի պէս երկինքի մէջ յաւիտեան հաստատուած է :

34 Բայց դուն մերժեցիր ու անարգեցիր, և քու օժեանդ վար զարկիր :

35 Ուստը քու ծառայէդ դարձուցիր, երկրի վրայ անոր սրբութիւնը պղծեցիր :

36 Ընոր ամէն պարիսպները քակեցիր, և անոր ամրոցները դողացուցիր :

37 Ղաւթէն անցնողները անիկայ յափշտակեցին, և իր դրացիներուն նախատինք եղաւ ան :

38 Ընոր նեղութիւն տուողներուն աջ ձեռքը բարձրացուցիր, և անոր ամէն թշնամիները ուրախացուցիր :

39 Ընոր սուրէն քու օգնութիւնդ դարձուցիր, և պատերազմի մէջ անիկայ շնորհունեցիր :

40 Ընոր սրբութիւնը անարգեցիր, և անոր աթոռը գետինը զարկիր :

41 Ընոր ժամանակներուն օրերը քիչցուցիր, և անիկայ ամօթով ծածկեցիր :

42 Սինչեւ ե՞րբ քու երեսդ միշտ կը դարձունես, քու բարկութիւնդ կրակի պէս պիտի բորբոքի :

43 Ուստի՝ յիշէ՛ ու տես՝ թէ ո՞վ է իմ հանգիստս . արգեօք զո՞ւր տեղը ստեղծեցիր մարդկանց բոլոր զաւկըները :

44 Ո՛վ է մարդը որ ապրի ու մահ էի տեսնայ,
կամ իր անձը գերեզմանին ձեռքէն խալըսէ ։

45 Ո՛վ տէր, ո՞ւր է քու առջի ողորմութիւններ-
ըրդ, որ քու ճշմարտութիւնովդ դաւիթին երգում
ըրիր ։

46 Յիշէ քու ծառայիդ նախատինքները, որ
չատ ազգերէ իմ ծոցս ընդունեցի ։

47 Որոնցմով քու թշնամիներդ նախատեցին
ո՛վ տէր, քու օծեալիդ գնացքները անարգեցին ։

48 () Ըրհնեալ ըլլայ տէր աստուած յաւիտեանս
յաւիտենից, եղիցի եղիցի ։

ՕՐ ՏԵՄԵՐՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՀՄՈՍ ՁԹ .

Տէր ապաւէն եղեր մեր .

1 Ո՛վ տէր, դուն մեր ապաւէնը եղար ազգէ
մինչեւ ազգ . լեռները չի հաստատուած, երկիրը ու
բոլոր աշխարհը չստեղծուած, յաւիտենից մինչեւ
յաւիտեանս դուն ես աստուած ։

2 Սարդը թշուառութեան կը դարձունես, և
կ'ըսես՝ ինձի դարձէք մարդկանց զաւկըներ ։

3 Հաղար տարին տէրօջը աչքին առջին երե-

կուան անցնող օրին պէս է, գիշերուան մէկ պահուն պէս . և անոնց տարիները անարդու թիւնով պիտի ըլլան :

4 Լստուանց կանանչ խոտի պէս պիտի բուսնին . առտուանց կանանչ խոտի պէս պիտի զուարճանան ու ծաղկին . իրիկուան դէմ պիտի թռումին , չորնան ու խյնան :

5 Քու բարկութենէդ պակսեցանք , և քու սրտմտութենէդ խռովեցանք :

6 Սեր անօրէնութիւնները քու առջիդ դրիր , և մեր կեանքը քու երեսիդ լոյսին :

7 Սեր ամէն օրերը պակսեցան , և քու բարկութենէդ խռովեցանք :

8 Սեր տարիներուն ժամանակը սարդի նման անդադար է , ու անոնց մէջ մեր տարիներուն թիւը եօթանասուն տարի է . թէ որ քիչ մ'ալ էվելի ըլլայ՝ ութսուն տարի . անկէ ինչ որ աւելի ըլլայ ցաւօք ու հեծութեամբ է :

9 Սեր վրայ հեզութիւն եկաւ ու խրատուեցանք . արդ՝ ո՞վ կրնայ քու բարկութեանդ զօրութիւնը գիտնալ . կամ քու երկիւղէդ քու սրտմտութիւնդ համբել :

10 Լսապէս քու աջ ձեռքդ ինծի ցըցուր , և խոնարհ սրտով եղողներուն քու խմաստութիւնդ :

11 Վարձիր ո՞ւլ տէր , մինչեւ երբ . քու ծառաներովդ մխիթարուէ :

12 Լստուանց քու ողորմութիւնովդ լեցու-

ցանք . ցնծացինք և ուրախ եղանք մեր կեանքին ամէն օրերուն մէջ :

13 Ուրախ եղանք ան օրերուն տեղը՝ որ մեզ խոնարհեցուցին , և ան տարիներուն տեղը՝ որ չարչարանք տեսանք :

14 Ո՛վ տէր , քու ծառաներուդ նայէ , և քու ձեռքիդ գործքերուն , և անոնց որդիքներուն առաջնորդէ . և մեր տէր աստուծոյ լոյսը մեր վրայ ըլլայ :

15 Ո՛վ տէր , մեր ձեռքին գործքերը մեզի ուղիղ ըրէ . մեր ձեռքին գործքերը մեզի յաջողէ :

ՍԱՂՄՈՍ Զ .

Որ բնակեալն է .

1 Ըն որ բարձրեալին օգնութեանը մէջ բընակած է , երկինքը աստուծոյ շուքին ներքեւը պիտի հանգչի :

2 Տէրոջը պիտի ըսէ՝ դուն իս ընդունողն ես , իմ ապստէնս ո՛վ աստուած , ու ես անոր կը յուսամ :

3 Ըն իս որսողին որոգայթէն պիտի տղատէ , և խռովութեան խօսքերէն :

4 Իր կռնակը պիտի առնէ քեզ , անոր թեւերուն հովանաւորութեանը պիտի յուսաս . անոր ճըշմարտութիւնը զէնքի պէս քու չորս կողմէ պիտի պատէ :

5 Գիշերուան վախէն դուն չի պիտի վախնաս , ու ոչ ալ ցորեկը թռչող նետէն :

6 Մութը պտըտող բանէն , ցորեկ ժամանակ սատանային դայթակղութենէն :

7 Քու քովէդ հազարներ պիտի իյնան , և բիւրաւորներ քու աջ կողմէդ , և քեզի չի պիտի մօտենան :

8 Բայց միայն դուն քու աչքովդ պիտի նայիս , և մեղաւորներուն հատուցումը պիտի տեսնաս . ինչու որ դուն իմ յոյսս ես ուլ տէր :

9 Բարձրեալը քեզի ապաւէն ըրիր , չարութիւնները քեզի չի պիտի հասնին . ու տանջանքները քու բնակութիւններուդ չի պիտի մօտենան :

10 Իր հրեշտակներուն պատուիրած է քեզի համար , որ քու ամէն ճամբաներուդ մէջ քեզ պահեն :

11 Իրենց ձեռքին վրայ քեզ պիտի տանին , որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես :

12 Դուն իժերուն ու քարբերուն վրայ պիտի քալես . և առիւծը ու վիշապը ոտքիդ տակը պիտի առնեն :

13 Այսանդի յոյսը ինձի դրաւ , և ան պիտի փրկեմ . անոր հովանի պիտի ըլլամ , ինչու որ իմ անունս ճանչցաւ :

14 Ինձի պիտի կանչէ , ու ես անոր պիտի ըսեմ . և նեղութեան մէջ ես անոր հետը պիտի ըլլամ :

15 Ինչիկայ պիտի ապրեցունեմ ու փառաւոր ընեմ . երկայն օրերով անիկայ պիտի լեցունեմ , և իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցըցունեմ :

ՍԱՂԱՐՈՍ ՂԱ.

Բարի է խոստովան լինել .

1 Ըղէկ է գովութիւն մատուցանել տէրոջը, ուսաղմոս ըսել քու անուանդ ո՞վ բարձրեալ :

2 Ըստուանց քու ողորմութիւններդ պատմել, և գիշերը քու ճշմարտութիւններդ :

3 Տասը թելէ քնարով, օրհնութեան ձայնով գովութիւն տալ :

4 Ո՞վ տէր, իս քու արարածներովդ ուրախացուցիր, և քու ձեռքիդ գործքերովը պիտի ցնծամ :

5 Ո՞վ տէր, ինչպէս մեծ են քու գործքերդ, և քու խորհուրդներդ շատ խորին են :

6 Ընդգամ մարդը ասիկայ չիմանար, և անմիտը ասիկայ չի մտածեր :

7 Լըբոր մեղաւորները խոտի պէս կը բուսնին, անօրէնութիւն գործողները կը ծաղկին . ան ժամանակը յաւիտեանս յաւիտենից կորսուին, և դուն ո՞վ տէր, յաւիտեան բարձրեալ ես :

8 Այսն զի ահա քու թշնամիներդ ո՞վ տէր, ահա քու թշնամիներդ պիտի կորսուին . անօրէնութիւն գործողներուն ամէնքը պիտի ցրուին :

9 Այնեղջերուին եղջիւրին պէս իմ եղջիւրս պիտի բարձրնայ, և իմ ծերութիւնս պարարտ ձէթի պէս պիտի ըլլայ :

10 Իմ աչուներս թշնամիներուս վրայ տեսաւ . անոնք որ չարութիւնով ինծի դէմ ելած են, իմ

ականջս անոնց համար պիտի լսէ :

11 Արդարները արմաւենիի պէս պիտի ծաղկին . լիբանանու մայր ծառերուն պէս պիտի շատնան :

12 Տէրօջը տանը մէջ պիտի տնկուին , և մեր աստուծոյ սրահներուն մէջ պիտի տնկուին :

13 Այսպէս շատերը պարարտ ծեր՝ գէր ու փափուկ պիտի ըլլան պատմելու թէ՛ մեր աստուածը ուղիղ է , և անոր քով անիրաւութիւն չի կայ :

ՕՐ ՏԵՍՆԵՐՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԶԲ .

Տէր թագաւորեաց .

1 Տէրը թագաւորեց , վայելութիւն հագաւ . տէրը հագուեցաւ ու զօրութիւնը մէջքը կապեց :

2 Ինքը աշխարհը հաստատեց որ չի շարժի . սկիզբէն քու աթոռդ պատրաստ է , 'ի յաւիտենից դու ես :

3 Վետերը բարձրըցան ո՞վ տէր , գետերը ձայներնին բարձրըցուցին , գետերը իրենց ճամբաները պիտի ելեն :

4 Հատ ջուրերուն ձայնէն ծովին ալիքները քանջելի եղան :

5 Ո՛վ տէր , դուն բարձրութիւններուն մէջ սքանչելի ես , քու վկայութիւններուդ՝ մենք աղէկ հաւատացինք :

6 Ո՛վ տէր , սրբութիւնը քու տանդ կը վայել երկայն օրերով :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԳ .

Եստուած վրէժխնդիր .

1 Ո՛վ վրէժխնդիր աստուած , ո՛վ տէր՝ վրէժ-
խնդիր աստուած , ինքըզինքդ յայտնէ :

2 Երբ ինքդ եղիր ո՛վ երկրին դատաւորը , ամբար-
տաւաններուն հատուցումը ըրէ :

3 Ո՛վ տէր , մինչեւ ե՞րբ մեղաւորները , մինչեւ
ե՞րբ մեղաւորները պիտի պարծենան :

4 Պօռալով անիրաւութիւն պիտի խօսին . անի-
րաւութիւն գործողներուն ամէնքը պիտի խօսին :

5 Երբ ժողովուրդդ ո՛վ տէր , խոնարհեցուցին ,
և քու ժառանգութիւնդ չարչարեցին :

6 Որբեւարին ու պանդուխտը սպաննեցին , որ-
բերը կոտորեցին և ըսին , տէրը ասիկայ չի տեսնար ,
և յակոբայ աստուածը չիմանար :

7 Իմացէք ո՛վ ժողովուրդին անզգամները , և
ո՛վ անմիտներ , մինչեւ ե՞րբ չի պիտի հասկընար :

8 Ո՛րքե՞ն ան՝ որ ականջը տնկեց , ինքը չի՞ մի
լսեր . կամ ան՝ որ աչքը ստեղծեց , ինքը չի՞ մի տես-
նար :

9 Լ'ն՝ որ ազգերը կը խրատէ , չի մի յանդիմաներ , ան՝ որ մարդուն գիտութիւն կը սորվեցունէ . տէրը մարդուն խորհուրդները կը ճանչնայ՝ որ ունայն են :

10 Երանի ան մարդուն՝ որ դուն ով տէր , անիկայ կը խրատես , և քու օրէնքովդ անոր կը սորվեցունես :

11 Նեղութեան օրերը կը մեղմացունես դուն անոր , մինչեւ որ մեղաւորին փոսը փորուի :

12 Տէրը իր ժողովուրդը երեսէ չի ձգեր , և իր ժառանգութիւնը չի թողուր :

13 Սինչեւ որ իրաւունքը արդարութեան դառնայ , սրտով ուղիղ հղողները անիկայ պիտի ընդունին :

14 Իմ հետս չարերուն վրայ ով պիտի ելէ , կամ թէ անօրէնութիւն գործողներուն վրայ իմ հետս ով պիտի գայ :

15 Թէ որ տէրը ինծի չօգնէր , քիչ մնաց որ անձս դժոխքը պիտի բնակէր :

16 Թէ որ ըսէի թէ՝ ահա ոտուններս սասանեցան , ով տէր , քու ողորմութիւնդ ինծի կ'օգնէր :

17 Սրտիս շատ ցաւերուն նայելով՝ քու մըխիթարութիւնդ իմ անձս կ'ուրախացունէր :

18 Լ'նօրէնութեան աթոռը քեզի չի հաւատարի , որ հրամանի դէմ պայտճառ կը գտնայ նեղութիւն տալու .

19 Լքդարին անձը որսացին , և անարատ արիւն

նը կը դատապարտէին :

20 Տէրը իմ ապաւէնս եղաւ , աստուած իմ յոյսիս օգնականը :

21 Տէրը անոնց պիտի հատուցանէ իրենց անօրէնութեան չափովը , անոնց անօրէնութեանը չափովը մեր տէր աստուածը անոնք պիտի կործանէ :

ՕՐ ՏԵՍՆՐԻՆԵՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԶԴ .

Լակայք ցնծասցոք 'ի տէր .

1 Լակէք տէրօջը ցնծութիւն ընենք , մեր փրկիչ աստուծոյն աղաղակենք :

2 Կանուխ օրհնութիւնով անոր առջին ներկայանանք , և սաղմոսներով անոր աղաղակենք :

3 Լստուած մեծ է , ամէն երկրի վրայ մեծ թագաւոր է :

4 Լրկրի բոլոր սահմանները անոր ձեռքն են , և լեռներուն բարձրութիւնները անորն են :

5 Նոյովը իրն է , և ինքը անիկայ ըրաւ , և անոր ձեռունները ցամաքը ստեղծեցին :

6 Լակէք անոր երկրպագութիւն ընենք , մեր տէր արարչին առջեւը իյնանք ու լանք :

7 Ըն ինքն է մեր տէր աստուածը, մենք անոր ձեռքին ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք :

8 Եսօր թէ որ անոր ձայնը լսելու ըլլաք, սրբաւորնիդ մի պինտցունէք դառնութեան տեղին նման :

9 Ընապատի փորձութեան օրուանը պէս, ուր որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին, զիս քննեցին և իմ գործքերս տեսան քառսուն տարի :

10 Զանք ըրի ան ազգին և ըսի, միշտ սրտով մոլորած են, և իմ ճամբաներս չի ճանչցան :

11 Ինչպէս որ իմ բարկութիւնովս անոնց երգում ըրի՝ թէ իմ հանգստութեանս մէջ չի մտնան :

ՍԱՀՄՈՍ ԴԵ .

() Բհնեցէք զտէր օրհնութիւն նոր .

1 Եոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք . ամէն երկիր տէրը օրհնեցէք :

2 () Բհնեցէք տէրը և օրհնեցէք անոր անունը . օր օրի անոր փրկութիւնը քարոզեցէք :

3 Ընոր փառքը հեթանոսներուն պատմեցէք, ամէն ժողովուրդներու անոր սքանչելիքները :

4 Տէրը մեծ է ու շատ օրհնեալ է . ահաւոր է ան ամէն կուռքերուն վրայ :

5 Հեթանոսներուն ամէն կուռքերը դեւեր են . և տէրը երկինքները շինեց :

6 Խոստովանութիւնը ու վայելութիւնը անոր

առջին է, սրբութիւնը ու մեծ վայելչութիւնը անոր սուրբ տեղը :

7 Տէրոջը մատուցէք ու՛ր ազգերուն ցեղերը, փառք ու պատիւ տուէ՛ք տէրոջը, իր անուանը փառքը տէրոջը մատուցէ՛ք :

8 Բնծաներ առէ՛ք և անոր սրահները մտէ՛ք, անոր սուրբ գաւիթներուն մէջ երկրպագութիւն ընէ՛ք տէրոջը. և բոլոր աշխարհ անոր առջին դողայ :

9 Հեթանոսներուն մէջ ըսէ՛ք թէ՛ տէրը թագաւորեց, աշխարհը հաստատեց որ չի սասանի, և իր ժողովուրդները ուղղութիւնով կը դատէ :

10 Երկինքները ուրախ թող ըլլան, ու երկիրը ցնծայ. ծովը իր լիութիւնովը թող զուարճանայ. դաշտերը և անոնց մէջ եղողները ցնծան :

11 Ըն՝ ժամանակը անտառի ամէն ծառերը տէրոջը երեսէն պիտի ցնծան որ կուգայ, և ան երկիրը դատելու կուգայ :

12 Աշխարհը իրաւունքով կը դատէ, և ամէն ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնովը :

ՍԱՂՄՈՍ ԴԶ.

Տէր թագաւորեաց.

1 Տէրը թագաւորեց, երկիրը թող ցնծայ, շատ կղզիները թող ուրախանան :

2 Ամպը ու մառախուղը անոր չորս կողմն է, անոր աթոռը իրաւունքի ու արդարութեան մէջ դը-

բուած է :

3 Արակը անոր առջեւէն պիտի երթայ , և իր թշնամիները ամէն կողմէն պիտի երէ :

4 Անոր փայլակները երկրի ամէն սահմաններուն երեւցան , երկիրը տեսաւ ու սասանեցաւ :

5 Տէր աստուծոյ երեսէն լեռները մոմի պէս պիտի հալին , բոլոր երկիրը տէրոջը երեսէն :

6 Արկինքները անոր արդարութիւնը կը պատմեն , ամէն ժողովուրդները անոր փառքը կը տեսնան :

7 Ամէն կուռքերու երկրպագութիւն ընողները ամբշնան , և անոնք՝ որ իրենց դօշեալներովը կը պարծենան :

8 Անոր ամէն հրեշտակները իրեն երկրպագութիւն թող ընեն , վասն զի սիօնը լսեց և ուրախացաւ . և յուդայի աղջիկները թող քու իրաւունքներուդ համար ցնծան :

9 Ասան զի դուն ամէն երկրի վրայ բարձրըցած ես , ամէն կուռքերուն վրայ էվելի բարձրըցար :

10 'Դուք՝ որ տէրը կը սիրէք չարութիւնը ատեցէք . տէրը իր սուրբերուն անձը կը պահէ , մեղաւորին ձեռքէն անոնք պիտի ազատէ :

11 Արդարներուն լոյս ծագեցաւ . սրտով ուղիղ եղողներուն ուրախութիւն եղաւ :

12 Ա՛յ արդարներ , տէրոջմով ուրախացէք , և անոր սրբութիւնը յիշատակած ժամանակնիդ գոհութիւն տուէք :

ՕՐ ՏԵՄԵՐԻՆՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԴԷ .

() Երհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր .

1 Իոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք , ինչու որ սքանչելիքներ ըրաւ :

2 Իր աջ ձեռքը անիկայ ազատեց , և իր սուրբ բազուկը :

3 Տէրը իր փրկութիւնը ցըցուց , իր արդարութիւնը ազգերուն առջին յայտնեց :

4 Իր ողորմութիւնովը յակոբը յիշեց , իր ճըմարտութիւնովը իսրայէլի տունը . և երկրի ամէն ծայրերը մեր աստուծոյ փրկութիւնը տեսան :

5 Իողոր երկիր , տէրոջը աղաղակեցէք . օրհնեցէք , ուրախացէք և սաղմոս ըսէք :

6 () Երհնութիւնով մեր աստուծոյն սաղմոս ըսէք , օրհնութիւնով ու սաղմոսներու ձայնով :

7 Կոփածոյ փողին օրհնութեան ձայնովը . օրհնութիւնով , ցնծութիւնով և եղջիւրէ փողին ձայնովը . և տէր թագաւորին առջեւը աղաղակեցէք :

8 Եւովը իր լիութիւնովը թող խռովի , բոլոր երկիրը և անոր ամէն բնակիչները . և զետեքը ծափ թող զարնեն :

9 Եւները տէրոջը առջին թող ցնծութիւն ը-

նեն, ինչու որ տէրը կուգայ կոր և հասած է երկիրը
դատելու :

10 Եւ խարհը արգարութիւնով պիտի դատէ, և
իր ժողովուրդները ուղղութիւնով :

ՍԱՂՄՈՍ ԴԸ.

Տէր թագաւորեաց.

1 Տէրը թագաւորեց, ժողովուրդները բարկա-
ցան. դուն որ քերովբէներուն վրայ կը նստիս, եր-
կիրը սասանեցաւ :

2 Տէրը սիօնի մէջ մեծ է, և ամէն ժողովուրդ-
ներուն վրայ բարձր է :

3 Քու մեծ անուանդ գոհութիւն տանք, ինչու
որ ահաւոր ու սուրբ է. և թագաւորին պատիւը ի-
րաւունք կը սիրէ :

4 Դուն ուղղութիւնը պատրաստեցիր, դուն
յակոբին իրաւունք ու արգարութիւն ըրիր :

5 Անոր տէր աստուածը բարձրացուցէք, անոր
ոտքի պատուանդանին երկրպագութիւն ըրէք, ին-
չու որ սուրբ է :

6 Առջեւ ու ահարձն անոր քահանաները, սա-
մուէլ անոնց հետը՝ որ անոր անունը կը կանչեն,
տէրօջը կ'աղաղակէին, և ան անոնց կը լսէր, և ամ-
պին սիւնովը անոնց հետը կը խօսէր :

7 Եւ որ վկայութիւնը կը պահէին, և անոնց
տուած հրամանները :

8 Ո՛վ տէր՝ մեր աստուածը, դուն անոնց կը լըսէիր, դուն անոնց քաւութիւն կուտայիր. անոնց ամէն գործքերուն վրայ վրէժխնդիր էիր:

9 Սէր տէր աստուածը բարձրացուցէք, անոր սուրբ լեռանը վրայ երկրպագութիւն ըրէք, վասն զի մեր տէր աստուածը սուրբ է:

ՍԱՂԽՈՍ ԴԹ.

Ըղաղակեցէք առ տէր.

1 Տէրօջը աղաղակեցէք ո՛վ բոլոր երկիր. ուրախութիւնով տէրօջը ծառայեցէք:

2 Տնծութիւնով անոր առջին ելէք. ճանչցէք որ ան է մեր տէր աստուածը:

3 Ըն մեշ ստեղծեց, և մենք չի կայինք. մենք անոր ժողովուրդը և անոր արօտին ոչխարներն ենք:

4 Գոհութիւնով անոր դուռները մտէք, և օրհնութիւնով անոր յարկերը:

5 Տէրօջմէն շնորհակալ եղիք, և անոր անունը օրհնեցէք:

6 Տէրը քաղցր է, անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. անոր ճշմարտութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ է:

ՍԱՂԽՈՍ Զ.

Յողորմութիւն և յիրաւունս.

1 Ողորմութեան ու իրաւունքի համար քեզ պի-

տի օրհնեմ ու տէր . քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ , ու պիտի մտածեմ :

2 Սինչեւ որ անարատ ճամբան ինծի գայ . ինչու որ ես իմ սրտիս անարատութիւնովը իմ տանս մէջ կը պըտըտէի :

3 Իմ աչքիս առջին անիրաւութեան բաներ չի դրի . անօրէնութիւն ընողները ատեցի :

4 Նու սրտով եղողը ինծի չի մօտեցաւ . անզգամին ինչ հեռանալուն , ես ամենեւին հոգ չէի ըներ :

5 Ինչ որ իր ընկերին դէմ ծածուկ կը խօսէր , անիկայ յայտնապէս հալածեցի :

6 Ինչ որ ամբարտաւան և սրտով ազահ էր , անոր հետ ես հաց չէի ուտեր :

7 Իմ աչքս երկրի հաւատացեալներուն վրայ էր , որ անոնք իմ հետս նստին :

8 Ուր որ անարատ ճամբան կ'երթար , ան էր իմ ծառաս :

9 Ամբարտաւանութիւն ընողը իմ տունս չէր բնակեր . անօրէնութիւն խօսողը իմ աչքիս առջին չէր յաջողուած :

10 Ատուանցները երկրի ամէն մեղաւորները կ'սպաննէի . անօրէնութիւն գործողներուն ամէնքը տէրոջը քաղաքէն պիտի հանեմ :

ՕՐ ՔՍԵՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԱՌԱՒ ՕՏՈՒ

ՍԱՂԽՈՍ ՃԱ.

Տէր, լուր աղօթից իմոց.

1 Ո՛վ տէր, իմ աղօթքիս լսէ, իմ աղաղակս քեզի հասնի, քու երեսդ ինէ մի դարձուներ:

2 Իմ նեղութեան օրս քու ականջդ ինծի խոնարհեցուր. քեզի կանչած օրս շուտով ինծի լսէ:

3 Իմ օրերս մուխի պէս մաշեցան, և իմ ոսկորներս խռիւի պէս չորացան:

4 Խոտի պէս զարնուեցայ, ու սիրտս ցաւքեցաւ. իմ հեծութեանս ձայնէն հացս ուտելու մոռցայ:

5 Ոսկորս մարմինիս փակաւ, եւ անապատին մէջի հաւալուսին նմանեցայ:

6 Եւ աւերակին մէջի բուին պէս եղայ. արթուն կեցայ ու տանիքին վրայի մինակ ճնճղուկին պէս եղայ:

7 Ա՛մէն օր իմ թշնամիներս իս նախատեցին, և իս գովողները ինծի դէմ երգում կ'ընէին:

8 Սոխիւրը հացի պէս կերայ, և իմ խմելիքս արցունքով խառնեցի:

9 Քու բարկութեանդ սրտմտութեանը հա-

մար . վասն զի դուն իս բարձրացուցիր ու խոնարհեցուցիր :

10 Իմ օրերս ստուերի պէս անցան , ու ես խոտի նման չորցայ :

11 Դուն ո՞վ տէր , յաւիտեան կաս , ու քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ :

12 Դուն պիտի ելլես ու սիօնին ողորմիս . անոր ողորմութիւն ընելու ժամանակը հասած է :

13 Բու ծառաներդ անոր քարերուն հանեցան , և անոր հողերուն գթութիւն պիտի ընեն :

14 Էթանոսները քու անունէդ պիտի վախնան , ու երկրի ամէն թագաւորները քու փառքէդ :

15 Տէրը սիօնը կը շինէ , և իր փառքովը հոն պիտի երեւայ :

16 Ըն խոնարհներուն ազօթքին նայեցաւ , և անոնց խնդրուածքները չարհամարհեց :

17 Ըսիկայ ուրիշ ազգի պիտի գրուի . ձեռք ձգուած ժողովուրդը տէրը պիտի օրհնէ :

18 Ըն վերերէն իր սուրը տեղէն նայեցաւ , տէրը երկինքէն երկրի վրայ նայեցաւ :

19 Որ կապուածներուն հառաչանքը լսէ , և մահապարտներուն որդիքները արձըկէ :

20 Որ սիօնի մէջ տէրօջը անունը պատմեն , ու երուսաղէմի մէջ անոր օրհնութիւնները :

21 Որ ժողովուրդները մէկտեղ ժողովուին , ու թագաւորները աստուծոյ ծառայեն :

22 Ըն իր զօրութեանը ճամբուն մէջ անոր պա-

տառախան տուաւ . իմ օրերուս կարճութիւնը ըսէ ինձի , և իմ կէս օրերուս մէջ իս մի հաներ . ինչու որ քու տարիներդ աղպէ աղգ են :

23 Ո՛վ տէր , սկիզբէն երկրի հիմերը հաստաւ տեցիր , և երկինքները քու ձեռքիդ գործքերն են :

24 Ընոնք կ'անցնին , և դուն կաս ու յաւիտեան կը մնաս :

25 Ըմէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին , վերարկուի պէս պիտի փոխես անոնք , և պիտի փոխուին :

26 Բայց դուն նոյն ես , և քու տարիներդ չեն անցնիր . քու ծառաներուդ որդիքները հոն պիտի բնակին , ու յաւիտեան անոնց զաւկին պիտի յաջողի :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԲ .

() Բհնեա՛ անձն իմ զտէր .

1 Ո՛վ իմ անձս օրհնէ տէրը , և իմ ամէն ոսկորներս անոր սուրբ անուներ :

2 Ո՛վ իմ անձս օրհնէ տէրը , և անոր ամէն տուրքերը մի՛ մոռնար :

3 Որ քու մեղքերդ կը քաւէ , քու ամէն հիւանդութիւններդ կը բժշկէ :

4 Որ քու կեանքդ ապականութենէ կ'ազատէ , ողորմութիւնով ու գթութիւնով քեզ կը պսակէ :

5 Որ քու փափաքդ իր լիութենէն կը լեցունէ , քու մանկութիւնդ արծիւին մանկութեանը պէս պիտի նորոգուի :

6 Տէրը ողորմութիւն կ'ընէ, և իրաւունք՝ ամէն շրկուածներուն :

7 Տէրը իր ճամբաները մոխէսին ցըցուց, և իր կամքը խորսյէլի որդիքներուն :

8 Տէրը գթած ու ողորմած է, երկայնամիտ ու բազումողորմ :

9 Տէրը մինչեւ վերջը չի բարկանար, և յաւիտեան ոխ չի պահէր :

10 Ըն մեր մեղքերուն չափովը մեղի չըրաւ, և մեր անօրէնութիւններուն չափովը մեղի չի հատուց :

11 Հապա ինչպէս որ երկինքը երկրէն բարձր է, անանկ ալ տէրը իրմէն վախճողներուն վրայ իր ողորմութիւնը զօրացուց :

12 Արեւելքը արեւմուտքէն որչափ որ հեռու է, անանկ ալ մեր անօրէնութիւնները մենէ հեռու ըրաւ :

13 Ինչպէս որ հայր մը իր զաւկրներուն վրայ կը գթայ, անանկ ալ տէրը իրմէն վախճողներուն վրայ պիտի ողորմի :

14 Այսն զի ան մեր ստեղծուիլը գիտցաւ, և մեր հող ըլլալը յիշեց :

15 Սարգուն օրերը խոտի պէս են, վայրի ծաղիկին պէս անանկ կը ծաղկի :

16 Հովը անոր կը փչէ, ու մէյ մ'ալ չի կայ, և տեղը անգամ չերեւար :

17 Սակայն տէրովը ողորմութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից իրմէն վախճողներուն վրայ է, և անոր

արդարութիւնը որդւոց որդի :

18 Որ անոր ուխտերը կը պահեն , անոր պատուիրանքները կը յիշեն ու անոնք կը կատարեն :

19 Տէրը իր աթոռը երկինքը պատրաստեց , անոր թագաւորութիւնը ամէնուն կը տիրէ :

20 Տէրը օրհնեցէք ձվ իր ամէն հրեշտակները , դուք ձվ հզօրներ . դուք՝ որ անոր խօսքը կ'ընէք , և անոր ձայնին պատգամները կը լսէք :

21 Տէրը օրհնեցէք ձվ իր ամէն զօրութիւնները , պաշտօնեաներ և անոր կամքը կատարողներ :

22 Տէրը օրհնեցէք ձվ անոր ամէն գործքերը , ինչու որ անոր տէրութիւնը ամէն տեղ է , ձվ իմ անձս տէրը օրհնէ :

ՕՐ ՔԱՆՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԳ .

(Օրհնեալ անձն իմ զտէր .

1 Ո՛վ իմ անձս տէրը օրհնէ , ձվ տէր իմ աստուածս դուն շատ մեծ եղար :

2 Փառք ու մեծփայլելութիւն հազար , լոյսը վերարկուի պէս վրադ առի , երկինքը վարագուրի պէս տարածեցիր , և անոր վերի յարկերը ջուրերուն վրայ հաստատեցիր :

3 Ըն իր քայլերը ամպերուն վրայ կը դնէ, և հովերուն թևերուն վրայ կը պըտըտի:

4 Ըն իր հրեշտակները հոգիներ ըրաւ, և իր պաշտօնեաները կրակի բոցին նման:

5 Ըն իր հաստատութեանը վրայ երկիրը հաստատեց, որ յաւիտեան չի սասանի:

6 Խորութիւնները հանդերձի նման անոր վերարկուն է, լեռներուն վրայ ջուրերը պիտի կենան:

7 Քու չախիլէդ պիտի փախչին, և քու որդւոյդ ձայնէդ պիտի սարսըտին:

8 Կ'ելեն ու լեռ կ'ըլլան, ու կ'իջնան դաշտ կ'ըլլան, մինչև ան տեղը՝ ուր որ անոնք հաստատեցիր:

9 Սահման դրիր ու շէն անցնիր, ու մէյ մ'ալ ետ շէն դառնար երկիրը ծածկելու:

10 Ըղբւորները ձորերուն մէջ խրկեցիր, լեռներուն մէջէն ջուրերը պիտի երթան:

11 Ըմէն վայրի գազանները ջրելու, վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը պիտի անցունեն:

12 Հոն երկինքի թռչունները բոյն պիտի շինեն. ու քարերուն մէջէն իրենց ձայները պիտի տան:

13 Լեռները իր շտեմարաններէն պիտի ջրէ, իր գործքերուն պտուղէն երկիրը պիտի լենայ:

14 Լեռները խոտ բուսցուցիր, կանանչեղէն՝ մարդուն ծառայութեանը համար:

15 Լըրկրէն հաց հանեցիր, գինին կ'ուրախացունէ, իւղը զուարթ կ'ընէ, ու հացը մարդուն սիրտը կը բռնէ:

16 Տէրօջը ծառերը պիտի կշտանան , և լիբանանի մայր ծառերը՝ որ դուն տնկեցիր :

17 Ընկերկիքի թռչունները ձագեր պիտի հանեն , և արագիլին բոյնը անոնց ապաւեն է :

18 Բարձր լեռները եղջերուներուն համար են , ու քարերը նապաստակներուն ապաւենը են :

19 Լուսինը ժամանակի համար ստեղծեցիր , արեգակը իր մտնալու ժամանակը գիտցաւ :

20 Խաւարը ըրիր և գիշերեղաւ , անոր մէջ անտառի ամէն գազանները կը պլտարտին :

21 Լուսններուն լակտոները կը մռնչեն ու կը յափշտակեն , և իրենց կերակուրը աստուծմէ կը խնդրեն :

22 Լքեգակը ծագելուն պէս կը ժողվուին , և իրենց ծակերուն մէջ կը հանգստանան :

23 Սարդը իր գործքերուն կ'ելլէ , և մինչեւ իրիկուն իր ձեռքի վաստակներուն :

24 Ո՛վ տէր , ինչպէս մեծ են քու գործքերդ , ամէն բան իմաստութիւնով ըրիր , և քու ստեղծածներովդ երկիրը լեցաւ :

25 Լոյս ծովը մեծ ու ընդարձակ է . ասոր մէջ անհամար սողուններ կան , խոշոր ու մանր գազաններ , ասոր մէջ նաւեր կ'երթան . վիշապը՝ որ դուն ստեղծեցիր , անոր մէջ խաղալու համար :

26 Լմէքք քեզի կ'սպասեն , և դուն ժամանակին անոնց կերակուր կուտաս :

27 Դուն անոնց կուտաս ու անոնք կը կերակ-

բուին . ձեռքդ կը բանաս , բու կամքովդ ամէնքը կը
կերակրես :

28 Ընոնցմէ քու երեսդ կը դարձունես ու կը
խռովին . անոնցմէ հոգինին կը հանես , կը պակսին
ու իրենց հողը կը դառնան :

29 Քու հոգիդ կը խրկես ու անոնք կ'ստանաս ,
և երկրի երեսը կը նորոգես :

30 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ , և տէրը
իր արարածներովը ուրախ պիտի ըլլայ :

31 Ըն երկրին կը նայի ու անիկայ կը դողացու-
նէ . լեռներուն կը մօտենայ ու կը մխան :

32 Իմ կեանքիս մէջ տէրը պիտի օրհնեմ , իմ
աստուծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ քանի որ կամ :

33 Իմ օրհնութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ անոր ,
ու ես տէրոջմով ուրախ պիտի ըլլամ :

34 Սեղաւորները երկրէն պիտի պակսին , ու
անոր մէջ ալ ամբարիշտներ չի պիտի դտնուին . ո՞վ
իմ անձս օրհնէ տէրը :

ՕՐ ՔՍԸՆԸՄԷԿԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ .

Խոստովան եղերուք տեսնն .

1 Գոհութիւն տուէք տէրոջը ու անոր անունը

կանչեցէք. անոր գործքերը հեթանոսներուն պատմեցէք :

2 () Ըհնեցէք ու սաղոնս ըսէք անոր. անոր ամէն սքանչելիքները պատմեցէք, և անոր անունովը գովուեցէք :

3 Տէրը խնդրողներուն սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ. տէրը խնդրեցէք ու զօրացէք, և ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտըուեցէք :

4 Ընոր ըրած սքանչելիքները յիշեցէք, անոր արուեստները ու բերնին իրաւունքները :

5 Ո՛վ արրահամու զաւկըները՝ անոր ծառաները, յակոբի որդիքները՝ անոր ընտրեալները :

6 Ինքն է մեր տէր աստուածը, անոր իրաւունքը ամէն տեղ է :

7 Սկիզբէն ըրած իր ուխտը յիշեց, և մինչեւ հազար տարի իր պատուիրած խօսքը :

8 Ըբրահամու հետ ըրած ուխտը, և սահակին հետ ըրած իր երդումը :

9 Հակոբին իր հրամանը հաստատեց, և իսրայէլին իր յաւիտենական ուխտը :

10 Ըսելով, քանանու երկիրը ձեզի պիտի տամ, ձեր ժառանգութեան վիճակը :

11 Ինչու որ անոնք թուով քիչ էին, քիչ ու պանդուխտ անոր մէջ :

12 Ընոնք աղգէ աղգ անցան, թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի :

13 Սարգուն չի թողուց անոնց մեաս մը հասցու-

ներու, և անոնց հաւար թագաւորները յանդիմանեց :

14 Սիմօտենայք կ'ըսէ՝ իմ օծեալիս, և իմ մարգարէներուս վնաս մի՛ ընէք :

15 Անոնց երկրին կանչեց սուրբ, հացին ամէն զօրութիւնը կտրեց :

16 Անոնց առջեւէն մարդ խրկեց, յովսէփ ծառայութեան ծախուեցաւ :

17 Անոր ոտուրները կոպանքները իջեցուցին, և անոր անձը երկաթները անցաւ :

18 Սինչեւ որ անոր խօսքը դայ, և տէրօքը խօսքը փորձեց անիկայ :

19 Թագաւորը խրկեց ու արձըկեց անիկայ, ժողովուրդին իշխանը թողուց անիկայ :

20 Անիկայ իր տանը տէր ըրաւ, իր ամէն ունեցածին վրայ իշխան :

21 Որ անոնց իշխանները իրեն ուղածին պէս խրատէ, և անոնց ծերերը իմաստուն ընէ :

22 Խորայէլ եգիպտոս մտաւ, ու յակոր քամայ երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ :

23 Իր ժողովուրդը շատ աճեցուց, և իր թշնամիներէն էվել անոնք զօրացուց :

24 Անոնց սիրտը դարձուց իր ժողովուրդը ատելու, և իր ծառաներուն նենգութիւն ընելու :

25 Իր ծառան մովսէսը խրկեց, և ահարոն իր ընտրեալը :

26 Անոնց իր նշաններուն խօսքը տուաւ, և իր

արուեստները քամայ երկրին մէջ :

27 Իսաւարը խրկեց ու անոնք խաւարեցուց, ինչու որ անոր խօսքին դէմ ըլլին :

28 Եւնոնց դետերը արիւնի դարձուց, և անոնց ամէն ձուկերը սպաննեց :

29 Եւնոնց երկրին մէջ դորտը կ'եփէր, և անոնց թագաւորներուն շտեմարաններուն մէջ :

30 Բայտ՝ ու շանաճանճը եկաւ, և մթեղները անոնց ամէն սահմանները :

31 Եւնոնց անձրեւները կարկուտի դարձուց, և անոնց երկիրը կրակ վառեցաւ :

32 Եւնոնց այգիները ու թուղի ծառերը զարկաւ, և անոնց սահմաններուն ամէն ծառերը կոտորուեց :

33 Բայտ՝ ու մարախը եկաւ, ու թրթուրը՝ որ թիւ չունէին :

34 Եւնոնց երկրին ամէն խոտը կերաւ, և անոնց անդաստանին ամէն պտուղը հատուց :

35 Լագիպտացիներուն ամէն առջինները զարկաւ, անոնց ամէն վաստակին առջի պտուղը :

36 Եւնոնք ոսկիով ու արծաթով հանեց, և անոնց ցեղին մէջ հիւանդ չի կար :

37 Եւնոնց ելլելու ժամանակը եգիպտոս ուրախացաւ, ինչու որ տէրօջը երկիւղը անոնց վրայ ինկաւ :

38 Եւմպը ցորեկը անոնց հովանի ընելու համար տարածեց, ու գիշերը կրակով անոնց լոյս կուտար :

39 Իսնդրեցին ու լորամարդին եկաւ, և երկինքի

Հացովը անոնք ընցուց •

40 Վարին զարկաւ ու ջուրեր բղխեցին , և գետեր քալեց չոր տեղերը •

41 Իր արբաՀամ ծառային ըրած իր սուրբ խօսքը յիշեց •

42 Իր ժողովուրդը ցնծութիւնով Հանեց , և իր ընտրեալները ուրախութիւնով •

43 Հեթանոսներուն երկիրները անոնց տուաւ , անոնք ժողովուրդներուն վաստակներուն ժառանգ ըրաւ •

44 Որ անոր պատուիրանքները պահեն , և անոր օրէնքը խնդրեն •

ՕՐ ՔՍԵՆԸՄԵԿԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ •

Խոստովան եղերուք տեառն •

1 Գոհութիւն տուէք տէրոջը՝ ինչու որ քաղցր է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է •

2 Ո՞վ կրնայ տէրոջը զօրութիւնները պատմել , անոր ամէն օրհնութիւնները իմացունել •

3 Երանի իրաւունք պահողներուն , և ամէն ժամանակ արդարութիւն ընողներուն •

4 Ո՛վ տէր , մեզ քեզի հաճելի ժողովուրդիդ հետ յիշէ , և քու փրկութիւնովդ մեզի այցելու եղիր :

5 Որքու ընտրեալներուդ քաղցրութիւնը տեսնանք , քու աղգիդ ուրախութիւնովդ ուրախ ըլլանք , և քու ժառանգութիւնովդ պարծենանք :

6 Սննք մեր հայրերուն հետ մեղանչեցինք , անօրէնութիւն ըրինք ու յանցանք գործեցինք :

7 Սեր հայրերը եգիպտոսի մէջ քու սքանչելիքներդ չիմացան , և քու շատ ողորմութիւններդ չի յիշեցին :

8 Կարմիր ծովը անցած ժամանակնին քեզ սրդողցուցին , իր անուանը համար անոնք ազատեց , որ անոր զօրութիւնները ճանչնան :

9 Կարմիր ծովուն սաստեց ու ցամքեցաւ , անդունդներուն մէջ անապատներուն մէջին պէս անոնց առաջնորդեց :

10 Ընոնք ատողներուն ձեռքէն ազատեց , և իրենց թշնամիներուն ձեռքէն անոնք խալըսեց :

11 Նովը անոնց նեղութիւն տուողները ծածկեց , և անոնցմէ մէկը չապրեցաւ :

12 Ընոր խօսքին հաւատացին , և անոր օրհնութիւնները երգեցին :

13 Ըրտօրացին ու անոր գործքերը մոռցան , և անոր խորհուրդին մտիկ չըրին :

14 Ընապատին մէջ ցանկութիւն եկաւ անոնց վրայ , և անջուր տեղը զաստուած փորձեցին :

15 Իրենց ուղաճները անոնց տուաւ , անոնց ան-

ձին լիութիւն խրկեց :

16 Բանակին մէջ մովսէսը բարկացուցին , և տէրօջը սուրբը ահարոնը :

17 Լքելիրը բացուեցաւ ու դադանը կըլլեց , և զարիրօնի բանակները ծածկեց :

18 Ընոնց ժողովքներուն մէջ կրակ վառեցաւ , և բոցը մեղաւորները էրեց :

19 Վորերը լեռը որթ շինեցին , ու պատկերին երկրպագութիւն ըրին , և իրենց փառքը խոտ ուտող որթին նմանութեանը փոխեցին :

20 Իրենց կենդանարար աստուածը մոռցան , որ մեծ գործքեր ըրաւ եգիպտոսի մէջ , իր սքանչելիքները քամայ երկրին մէջ , և իր ահաւոր բաները կարմիր ծովուն վրայ :

21 Ըսաւ որ անոնք սատկեցունէ , թէ որ մովսէս իր ընտրեալը անոնց առջեւը կեցած չըլլար :

22 Տէրօջը դարձաւ ու անոր բարկութիւնը անցուց , որ անոնք չի սատկին :

23 Ըն ցանկալի երկիրը անարգեցին , և անոր խօսքին չի հաւատացին :

24 Իրենց բանակներուն մէջ արտունջ ըրին , և տէրօջը ձայնին չի լսեցին :

25 Իր ձեռքը անոնց վրայ վերուց , անապատին մէջ անոնք զարնելու :

26 Ընոնց զաւակը հեթանոսներուն մէջ պիտի ցրուի , անոնց զաւակը գաւառները պիտի ցրուի :

27 Ընօնք բէրիէքովին հետ մէկ եղան , զո-

հուածը ու մեռածին միտը կերան :

28 Իրենց գործքերովը անիկայ բարկացուցին ,
և անոնց վրայ կոտորումը սաստկացաւ :

29 Ետքը փննհէս ելաւ , քառութիւն տուաւ
ու մահը դադրեցաւ . ազգէ մինչեւ ազգ յաւիտեան
անոր արդարութիւն թեպուեցաւ :

30 Հակառակութեան ջուրերուն վրայ անիկայ
սրդողցուցին . մովսէս անոնց համար չարչարուեցաւ .
ինչու որ անոր ոգին դառնացուցին :

31 Իր շրթունքներովը հրաման ըրաւ , և ան
ազգը չի սաստկըցուցին , որ տէրը անոնց ըսաւ :

32 Հեթանոսներուն հետը խառնուեցան , և անոնց
գործքերը սորուեցան . անոնց չաստուածներուն
ծառայեցին , և անոնց գայթակղութեան պատճառ
եղաւ :

33 Իրենց մանչերը ու աղջիկները դեւերուն զոհ
ըրին , և անպարտ արիւնը թափեցին :

34 Իրենց մանչերուն ու աղջիկներուն արիւնը ,
որ քանանու կուռքերուն զոհ ըրին :

35 Երկիրը անոնց արիւնովը պղծկեցաւ , ու անոնց
գործքերէն պղծուեցաւ . ինչու որ իրենց ճամբաներուն
մէջ պոռնկութիւն ըրին :

36 Տէրը իր ժողովուրդին վրայ սրտամտութիւնով
բարկացաւ , և իր ժառանգութենէն խիստ զը-
ղուեցաւ :

37 Ենոք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց , զի-
րենքատողները իրենց տիրեցին , և իրենց թշնամի-

ները զիրենք նեղացուցին , և անոնց ձեռքին ներքեւը խոնարհեցան :

38 Եւ զատ անգամ անոնք աղատեց , և անոնք իւրենց խորհուրդներովը անիկայ սրդողցուցին , և իւրենց անօրէնութիւնովը փճացան :

39 Տէրը անոնց նեղութիւններուն նայեցաւ , և անոնց աղօթքին ձայնը լսած ժամանակը :

40 Իր ուխտը միտքը բերաւ , և իր անբաւ ողորմութեան չափովը զղջաց . զիրենք գերի ընողներուն գթութիւններուն յանձնեց անոնք :

41 Ա՛յ տէր մեր աստուածը , մեզ աղատէ , և հեթանոսներէն մեզ ժողուէ :

42 Փառք տանք քու սուրբ անուանդ , և քու օրհնութիւններովդ պարծենանք :

43 () րհնեալ ըլլայ իսրայէլի տէր աստուածը , յաւիտեանս յաւիտենից :

44 Իշտ ամէն ժողովուրդը ըսէ եղիցի եղիցի :

ՕՐ ՔՍԱՆՆԵՐԿՈՒՆԻՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ՝ ԺԶ.

Խոստովան եղբրուք տեսուն ,

1 Գաճութիւն մատուցէք տէրոջը՝ ինչու որ

քաղցր է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

2 Տէրօջը փրկածները թող ըսեն , որ թշնամիին ձեռքէն անոնք ազատեց :

3 Անոնք ամէն երկիրներէն ժողուեց , արեւելքէն ու արեւմուտքէն , հիւսիսէն ու ծովէն :

4 Անոնք անապատին անջուր տեղին մէջ մոլորեցան , ու բնակելու քաղաք չի գտան :

5 Անօթեցան ու ծարուեցան , և անոնց հոգիները անոնց մէջ մաշեցան :

6 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրօջը աղաղակեցին , և անոնք իրենց վիշտերէն ազատեց :

7 Անոնք ուղիղ ճամբուն առաջնորդեց , որ իրենց բնակելու քաղաքը երթան :

8 Սարգկանց որդիները փոռք տան տէրօջը անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

9 Ինչու որ անօթեցող անձերը կշտացուց , ու կարօտեալ անձերը բարութիւնով լեցուց :

10 Անոնք որ մութը ու մահուան շուքը նստած էին , աղքատութիւնով կապուած էին , որպէս թէ երկաթներով :

11 Այսին զի աստուծոյ խօսքը սրդողցուցին , և բարձրեալին խորհուրդները բարկացուցին :

12 Անոնց սիրտերը ցաւերէն գէշ եղան , տրկարացան , և մէկը չի կար որ անոնց օգնէր :

13 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրօջը աղաղա-

կեյին, և անոնք իրենց վիշտերէն հանեց :

14 Ընոնք խաւարէն ու մահուան շուքերէն ազատեց, և անոնց կապերը կոտրտեց :

15 Սարգկանց որդիքները փառք տան տէրոջը, անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

16 Ինչու որ պղնձէ դուռները փշրեց, ու երկաթէ նիգերը կոտրտեց :

17 Իրենց անօրէնութեան ճամբուն մէջ անոնց օգնեց, ինչու որ իրենց մեղքին պատճառաւ շատ խոնարհեղան :

18 Ընոնց սիրտը ամէն կերակուրներէն կը զըզուէր, մինչեւ մահուան դուռները մօտեցան :

19 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին, ու անոնք իրենց նեղութիւններէն ազատեց :

20 Իր խօսքը խրկեց, և անոնք բժշկեց, ու անոնք իրենց ապականութենէն խալըսեց :

21 Սարգկանց որդիքները փառք տան տէրոջը, անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

22 Օրհնութեան պատարագ մատուցանեն անոր, ու ցնծութիւնով անոր գործքերը պատմեն :

23 Ընոնք որ նաւերով ծովը կ'իջնային, և շատ ջուրերուն վրայ գործ կը տեսնային :

24 Ընոնք տէրոջը գործքերը տեսան, և անոր սքանչելիքները՝ անդունդներուն մէջ :

25 Իսաւ, ու հովը ու փոթորիկը ելան, և անոր

ալիքները բարձրացան :

26 Արկինքը կ'երէին ու անդունդները կ'իջնային , և անոնց հոգիները իրենց անձին մէջ կը մաշէր :

27 Պինովներուն պէս խռովեցան ու սարսրիեցան , և անոնց ամէն իմաստութիւնը ընկղմեցաւ :

28 Իրենց նեղութեանը մէջ տէրօջը աղաղակեցին , և անոնք իրենց ցաւերէն ազատեց :

29 Սրբիկը հանդարտ օգի դարձուց , և անոր ալիքները դադրեցան . ուրախ եղան որ դադրեցան , և իրենց ուզած նաւահանգիստը առաջնորդեց անոնք :

30 Սարդեանց որդիքները փառք տան տէրօջը , անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

31 Դողովութիւններուն ժողովին մէջ անիկայ բարձրացունեն , ու ծերերուն աթոռներուն վրայ անիկայ օրհնեն :

32 Ինչու որ գետը ցամաքի դարձուց , ու ջուրերուն գնացքը չոր երկրին :

33 Պտղաբեր երկիրը չորցուց , անոր բնակիչներուն չարութեանը համար :

34 Ինչպատր ջուրերու լիճեր ըրաւ , ու չոր երկիրը ջուրերու ճամբաներ :

35 Ինօթիները հոն նստեցուց , և իրենց բռնակելու քաղաք շինեցին :

36 Ըրտեր վարեցին ու այգիներ տնկեցին , և

իրենց արմտիքներուն պտուղները առին :

37 () ԲՆՆԵՅ անոնք ու խիստ շատցան , և անոնց անասունները չի պակսեցան :

38 Ընոնք պակսեցան , ու չարերուն նեղութեւնէն ու ցաւերէն չարչարուեցան :

39 Ընարգութիւն եկաւ անոնց իշխաններուն վրայ , անապատին մէջ մոլորեցուց , ու չէ թէ ճամբուն մէջ :

40 Տնանկին օգնեց իր աղքատութեանը մէջ , ոչխարներու հօտին պէս անոնց աղգին առաջնորդեց :

41 Ուղիղները տեսնան և ուրախ ըլլան , ու աւմէն անօրէն իր բերանը գոցէ :

42 Ո՛վ է իմաստուն , որ աս բանը պահէ , և տէրոջը ողորմութիւնները իմանայ :

ՕՐ ՔՍԵՆԵՐԿՈՒՆԻՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԷ.

Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած .

1 Իմ սիրտս պատրաստ է ո՛վ աստուած , իմ սիրտս պատրաստ է օրհնելու ու սաղմոս ըսելու քեզի իմ փառքովս :

2 Ըրթնցիր ո՛վ իմ փառքս , արթնցիր սաղմոսներով ու օրհնութիւնով , ու ես առտուանց պիտի

արթննամ :

3 Ո՛վ տէր , քեզի գովութիւններ պիտի տամ
ժողովուրդներուն մէջ , ու քեզի սաղմոս պիտի եր-
գեմ ազգերուն առջին :

4 Սե՛ծ , եղաւ քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկին-
քը , քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերն է :

5 Ո՛վ աստուած , մինչեւ երկինքը բարձրըցիր ,
քու փառքդ ամէն երկրի վրայ է :

6 Ինչպէս որ քու սիրելիներդ փրկուեցան ,
փրկէ մեզ քու աջ ձեռքովդ , և մեզի լսէ :

7 Եստուած իր սուրբ տեղէն խօսեցաւ , պիտի
բարձրնամ , սիւքէմ քաղաքը պիտի բաժնեմ , և
խորաններուն ձորը պիտի չափեմ :

8 Իմն է գաղայադը և իմն է մանասէն . եփ-
րէմը իմ գլխուս զօրութիւնն է :

9 Հոգան իմ թագաւորս է , մովարը իմ յոյսիս
աւազանը :

10 Եդովմայ վրայ պիտի ուղղեմ իմ գնացը-
ներս , և այլազգները ինծի հնազանդ եղան :

11 Ո՛վ պիտի տանի իս ամուր քաղաքը , կամ
ո՞վ ինծի պիտի առաջնորդէ մինչեւ եդովմ :

12 Եթէ ոչ դուն ո՞վ աստուած , որ մեզ մերժե-
ցիր , և մեր զօրքերուն հետ չելար ո՞վ աստուած :

13 Եղովթեան ժամանակը մեզի օգնութիւն
տուր , վասն զի մարդուն փրկութիւնը ոչինչ է :

14 Եստուծով քաջութիւն ընենք , և ան մեր
թշնամիները ամօթով պիտի ձգէ :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԸ.

Եստուած օրհնութեան իմոյ .

1 Ո՛վ իմ օրհնութեանս աստուածք, մի լոեր, ինչու որ մեղաւորին բերանը նենգաւորին բերանը վրաս բացուեցան :

2 Նենգաւոր լեզուով ինծի դէմ խօսեցան, ու ատելութեան խօսքերով իմ չորս կողմս առին :

3 Օ՛րոք տեղը ինծի դէմ պատերազմեցան, իմ սիրոյս փոխարէն զիս կը մատնէին, բայց ես աղօթք կ'ընէի :

4 Նարութեան փոխարէն ինծի չարութիւն հատուցին, իմ սիրոյս տեղը ատելութիւն :

5 Սնդակով մը գիր անոր վրայ, սատանան անոր աջ կողմը կայնի :

6 Իր դատաստանէն դատաւարտուած ելէ, և անոր աղօթքը մեղք սեպուի :

7 Ենոր օրերը պակսին, և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ :

8 Ենոր զաւկրները որք ըլլան, և անոր կինը այրի . երիբեալ պտըտին ու տեղէ տեղ փոխուին . անոր զաւկները մուրացկան ըլլան, և իրենց բռնակութենէն ելեն :

9 Փոխ տուողը անոր ամէն ունեցածները քննէ, և անոր վատարկածները օտարները յափշտակեն :

10 Ենոր օգնութիւն ընող մէկը չի գտնուի, և անոր որբերուն մէկը չողորմի :

11 Լ'նոր զաւկըները սատկին , և անոր անունը աղգէն ջնջուի :

12 Լ'նոր հօրը մեղքը տէրօջը առջին յիշուի , և անոր մօրը մեղքը չի ջնջուի . և ամէն ժամանակ տէրօջը առջին ըլլան :

13 Լ'նոր յիշատակը երկրի վրայէն վերնայ , ինչու որ ողորմութիւն լնելը միտքը չի բերաւ :

14 Լ'ղքատ ու տնանկ մարդը հալածեց , սրտով խոնարհ եղողները սպաննելու համար :

15 Լ'նէճքը սիրեց և անոր վրայ երթայ . օրհնութիւն չուզեց , հեռու ըլլայ անկէ :

16 Լ'նէճքը հանդերձի պէս հագաւ , ջուրի պէս անոր փորը , և ձէթի պէս անոր ոսկորները մտնայ :

17 Լ'նոր հագած հանդերձին պէս , ու ամէն օր մէջքը կապած գոտիին պէս ըլլայ անոր :

18 Լ'նոնց վարձքը աս է տէրօջմէն՝ որոնք ինծի դէմ չարախօսութիւն կ'ընէին , և իմ անձիս համար չարութիւն կը խօսէին :

19 Սակայն դուն ո՛վ տէր , ո՛վ տէր քու անունիդ նայելով ըրէ ինծի , ինչու որ քու ողորմութիւնդ քաղցր է . իս փրկէ ինչու որ ես աղքատ ու տնանկ եմ :

20 Ի՛մ սիրտս փորիս մէջ խռովեցաւ , ու ես ստուերի պէս անցնելու ժամանակս պակսեցայ , ու մարախի պէս թօթուեցայ :

21 Օ՛նկուններս պահեցողութիւնով տկարացան , ու մարմինս գերութենէն փոխուեցաւ :

22 Իս անոնց նախատինք եղայ, իս տեսան ու գլուխնին շարժեցին :

23 () Գնէ ինծի ո՞վ տէր՝ իմ աստուածս, ու քու ողորմութեանդ չտօրովը իս ազատէ :

24 Վիտնան որ աս քու ձեռքդ է, և դուն ո՞վ տէր ասիկայ ըրիր :

25 Ընոնք պիտի անիծեն, և դուն պիտի օրհնես. ինծի դէմ ելողները ամօթով ըլլան. սակայն քու ծառագ. քեզմով ուրախ թող ըլլայ :

26 Իմ անձիս դէմ չարախօսութիւն ընողները ամօթ թող հագնին, և իրենց ամօթը վերարկուի պէս վրանին առնեն :

27 Երկայն ես շատ փառք պիտի տամ տէրոջը իմ բերնովս, և շատերուն մէջ քեզ պիտի օրհնեմ :

28 Ինչու որ ան իմ՝ տնանկիս աջ կողմը կայնեցաւ, որ իմ անձս հալածողներէն իս ազատէ :

ՕՐ ՔՍԵՆԻՐԵՔԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՍԱՀՄՈՍ ՃԹ.

Ըսաց տէր.

1 Տէրը իմ տէրոջս ըսաւ, իմ աջ կողմս նստէ, մինչեւ որ քու թշնամիներդ ոտուըններուդ կոխելիք ընեմ :

2 Տէրը սիօնէն ղօրութեան գաւազան պիտի խրկէ քեզի, և դուն քու թշնամիներուդ մէջ պիտի տիրես:

3 Օրութեան օրուանը սկիզբը քու հետդ է. քու սուրբերուդ վայելութիւնովը տրուեսնակէն առաջ արգանդէն քեզ ծնայ:

4 Տէրը երգում էրաւ, ու ալ չի պիտի զղջայ, թէ դուն յաւիտեան քահանայ ես մեկքիսեդեկի կարգին նայելով, և տէրը քու աջ կողմդ է:

5 Բարկութեան օրը թագաւորները պիտի կոտորուէ. հեթանոսները պիտի դատէ, ու շատ կոտորումներ պիտի ընէ, և երկրի վրայ շատերուն զըլուխը պիտի ճզմէ:

6 Ղամբուն վրայի առուէն պիտի խմէ անոր համար իր գլուխը պիտի բարձրըցունէ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ.

Խոստովան եղէց քեզ տէր.

1 Ո՛վ տէր, բոլոր սրտովս քեզի փառք պիտի տամ, ուղիղներուն խորհուրդներուն մէջ ժողովուրդներուն մէջ տէրօյն գործքերը մեծ են, և ամէն բանի մէջ անոր կամքը քննուած է:

2 Խոստովանութեան ու վայելութեան տրժանի են անոր գործքերը. անոր արդարութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը մնայ:

3 Եւ չատակ էրաւ իր սքանչելիքներուն հա-

մար, տէրը ողորմած ու գթած է, իրմէն վախցող-
ներուն կերակուր կուտայ :

4 Հաւիտեան իր ուխտը պիտի յիշէ. իր գործք-
երուն զօրութիւնը իր ժողովուրդին պատուիրեց :

5 Եւ ինչ որ հեթանոսներուն ժառանգութիւնը անոնց
տայ. և անոր ձեռքին գործքերը արդարութիւն ու ի-
րաւունք են :

6 Եւ որ պատուիրանքները ամէն բանի մէջ հա-
ւատարիմ են. յաւիտեանս յաւիտենից հաստա-
տուած են, ճշմարտութիւնով ու ուղղութիւնով շի-
նուած են :

7 Տէրը իր ժողովուրդին փրկութիւն խրկեց. իր
ուխտը յաւիտեան պատուիրեց. անոր անունը սուրբ
ու ահաւոր է :

8 Իմաստութեան սկիզբը տէրօջը վախն է. ա-
մէն անիկայ կատարողները աղէկ իմաստութիւն ու-
նին. անոր օրհնութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից
կը փնայ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԺԱ.

Երանեալ է այր.

1 Երանի ան մարդուն՝ որ տէրօջմէն կը վախ-
նայ, ինչու որ անոր պատուիրանքներուն շատ հա-
ճութիւն ունի :

2 Եւ որ զաւակը երկրի վրայ զօրաւոր պիտի ըլ-
լայ, և ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի :

3 Ընտր տանը մէջ փառք ու մեծութիւն կան .
անոր արդարութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը
մնայ :

4 Խաւարին մէջ ուղիղներուն լոյս ծագեցաւ ,
տէրը ողորմած գլծած ու արդար է :

5 Բարի մարդը կ'ողորմի ու յիշուի կուտայ , ու իր
բաները իրաւունքով կարգի կը դնէ , ինչու որ ան
յաւիտեան չի պիտի սասանի :

6 Ըրգարը յաւիտեան պիտի յիշուի , չար համ-
բաւէն ան չի պիտի վախնայ :

7 Ընտր սիրտը պատրաստ է անտուծոյ յուսալու :

8 Ընտր սիրտը հաստատուած է , ու չի պիտի
վախնայ , մինչեւ որ իր թշնամիներուն վրայ տեսնայ :

9 Յրուեց ու աղքատներուն տուաւ , անոր ար-
դարութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից կը մնայ , և
անոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրընայ :

10 Սեղատորը պիտի տեսնայ ու պիտի բարկա-
նայ , իր աւուաները պիտի կճրտացունէ , ու պիտի հա-
լի , և մեղաւորներուն ցանկութիւնը պիտի կորսուի :

ՍԱՆՄՈՍ ԶԺԲ .

() ԵՏՆԵԳԷՔ ՄԱՆԿՈՒՔ ՂԽԷՐ .

1 Ո՛վ տղաքներ , տէրը օրհնեցէք , և տէրոջը
անունը օրհնեցէք :

2 Տէրոջը անունը օրհնեալ ըլլայ , ասկէ ետեւ
մինչեւ յաւիտեան :

3 Լսեւելքէն մինչեւ արեւմուտք տէրոջը աշունը օրհնեալ է :

4 Լմեն ազգերուն վրայ տէրը բարձր է , և անոր փառքը երկինքն է :

5 Ո՞վ կայ մեր տէր աստուծոյն պէս բարձրութիւններուն մէջ բնակած . ու երկրի վրայի խոնարհները երկինքէն կը տեսնայ :

6 Լշքատները երկրէն վեր կը վերցունէ , ու տառապեալները աղտեղութիւններէն կը բարձրացունէ :

7 Լնոնք իր ժողովուրդին իշխաններուն հետ իշխան կը նստեցունէ :

8 Լմուլ կինը տանը մէջ ուրախ միտքով կը բռնակեցունէ , զաւկըններով բերկրեալ մօր պէս :

ՕՐ ՔԱՐԱՆԻՐԵՒԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԳ .

Յեւանելն իսրայէլի յեգիպտոսէ .

1 Իսրայէլը եգիպտոսէն , յակորի տունը օտար ժողովուրդներուն մէջէն ելած ժամանակը :

2 Հրէաստան անոր սրբութիւնը , և իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ :

3 Նոյն տեսաւ ու փախաւ, և յորդանան ետ դարձաւ:

4 Եւ երբ խոյերուն պէս ցնծացին, ու բլուրները գառերու պէս:

5 Եւ երբ եղաւ քեզի ով ծով, ով տեսար ու փախար, կամ դուն յորդանան ինչո՞ւ ետ դարձար:

6 Եւ երբ խոյերուն պէս ցնծացին, ու բլուրները գառերու պէս:

7 Երկիրը տէրոջը երեսէն սարսըփեցաւ, յաղորայ աստուծոյն երեսէն:

8 Որ ան վէ՛մը ջուրերու վտակներու դարձուց, ու ապառաժը աղբիւրներու:

9 Շէ թէ մեզի ով տէր, չէ թէ մեզի, Հապաքու անուանդ տուր փառքը, քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ Համար:

10 Եւ թանսներուն մէջ բնաւ չըսուի թէ՛ ո՞ւր է անոնց աստուածը:

11 Սեր աստուածը երկինքը ու երկրի վրայ է. ամէն իր ուղած բաները ըրաւ:

12 Եւ թանսներուն կռուքերը սկի ու արծաթ են, մարդկանց որդիքներուն ձեռքի գործքերն են:

13 Եւ Երան ունին՝ ու չեն խօսիր, աչք ունին՝ ու չեն տեսնար:

14 Եւ կանջներ ունին՝ ու չեն լսեր, քիթեր ունին՝ ու հոտ չեն առներ:

15 Ձեռք ունին՝ ու չեն շօշափեր, ոտք ունին՝ ու չեն բալեր. և անոնց կոկորդներուն մէջ ձայն չի կայ:

16 Մանուկն իման ըլլան անոնք շինողները , ամեն անոնց վրայ յոյսերնին դնողները :

17 Խորայէլի տունը տէրոջը յուսաց , անոնց օգնականն ու ապաւէնն է :

18 Լհարօնի տունը տէրոջը յուսաց , անոնց օգնականն ու պաշտպանն է :

19 Տէրոջմէն վախցողները տէրոջը յուսացին , անոնց օգնականն ու փրկիչն է :

20 Տէրը մեզ յիշեց , ու մեզ օրհնեց , տէրը Խորայէլի տունը օրհնեց , տէրը ահարօնի տունը օրհնեց :

21 Տէրը իրմէն վախցողները օրհնեց , պղտիկները ծու մեծերը :

22 Տէրը ձեզ պիտի շատցունէ , ձեզ ու ձեր զաւկըները :

23 Պաշտէ տէրոջմէն օրհնուած էք , որ ան երկիրը ու երկիրը ըրաւ :

24 Երկիրքներուն երկիրքը տէրոջն է , ու երկիրը մարդկան որդիքներուն տուաւ :

25 Սեռերները քեզ չի պիտի օրհնեն , ու ոչ ամէն գերեզմանը իջնողները :

26 Հապա մենք կենդանիներս տէրը պիտի օրհնենք , ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան :

ՕՐ ՔՍԵՆԸ ՉՈՐՍԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՀՄՈՍ ՃԺԴ.

Արեցի, զի լուիցէ տէր.

1 Տէրը սիրեցի, ինչու որ իմ աղօթքիս ձայնին պիտի լսէ. ինչու որ իր ականջը ինծի խոնարհեցուց, ու ես իմ օրերուս մէջ անոր կանչեցի:

2 Սահուան ցաւերը իս պատեցին. ու գերեզմանին վիշտերը իս գտան:

3 Եկողութիւն ու անձկութիւն գտայ, ու տէրոջը անունը կանչեցի:

4 Ո՛վ տէր, ազատէ իմ անձս, մեր տէր աստուածը ողորմած ու արդար է. տէրը կ'ողորմի ու սղօքը կը պահէ:

5 Ես խոնարհեցայ ու տէրը իս ապրեցուց. ո՛վ իմ անձս՝ քու հանգստութեանդ դարձիր, ինչու որ տէրը քեզի օգնեց:

6 Իմ անձս մեռնեւէն փրկեց, իմ աշուճներս արցունքէն, ու իմ ոտուճներս իյնալէն:

7 Ընդունելի պիտի ըլլամ տէրոջը առջին կենդանեաց երկրին մէջ:

ՍԱՂՄՈՍ ԾԺԵ.

Հաւատացի՛ զոր և խօսեցայ .

1 Հաւատացի՛ ինչ որ խօսեցայ , ու շատ խոնարհ եղայ :

2 Իմ զարմանքիս մէջ ըսի՛ թէ՛ ամէն մարդ սուտ է :

3 Ի՞նչ հատուցում պիտի ընեմ տէրոջը , ամէն անոր ինծի տուածներուն փոխարէն :

4 Փրկութեան բաժակը պիտի ընդունիմ , ու տէրոջը անունը պիտի կանչեմ :

5 Իմ աղօթքս տէրոջը պիտի մատուցանեմ , անոր ամէն ժողովուրդին առջին :

6 Տէրոջը առջին իր սուրբերուն մահը պատուական է . ո՛վ տէր , ես քու ծառադ եմ , քու աշխիւնիդ ծառան օւ որդին :

7 Իմ կապերս կտրեցիր , քեզի օրհնութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ , և տէրոջը անունը պիտի կանչեմ :

8 Տէրոջը պիտի մատուցանեմ իմ աղօթքս ամէն իր ժողովուրդին առջին , տէրոջը տանը սրահներուն մէջ , և քու մէջդ ո՛վ երուսաղէմ :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԺԶ.

() Երհնեցէք զտէր ամենայն ազինք .

1 Տէրը օրհնեցէք ո՛վ ամէն ազգեր . ո՛վ ամէն

ժողովուրդներ անիկայ գովեցէք :

2 Անոր ողորմութիւնը մեր վրայ զօրանայ . և տէրոջը ճշմարտութիւնը յաւիտեան մնայ :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԺԷ .

Երեսուցական եղերութ տեառն .

1 Վեհութիւն մատուցէք տէրոջը , ինչու որ բարի է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

2 Խորայեղի տունը թող ըսէ թէ՛ բարի է , ու անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

3 Ընդարձակ տունը թող ըսէ թէ՛ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

4 Տէրոջմէն վախցողները թող ըսեն թէ՛ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

5 Ի՛նչ եղութեանս մէջ տէրոջը կանչեցի , լսեց ու իս ընդարձակ տեղը հանեց :

6 Տէրը իմ օգնականս է , ու ես չի պիտի վախնամ , մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել :

7 Տէրը իմ օգնականս է , ու իմ թշնամիներուս վրայ պիտի տեսնամ :

8 Բարի է տէրոջը յուսալ՝ քան թէ մարդուն ապաւինիլ . բարի է տէրոջը յուսալ՝ քան թէ իշխաններուն :

9 Ամէն ազգերը չորս կողմն առին , և տէրոջը անունովը անոնց յաղթեցի :

10 Պարտելով իմ չորս կողմն պատեցին , և մէկ

տեղ իս պաշարեցին , և տէրոջը անունովը անոնք վանեցի :

11 Սեղուններուն պէս ամէն կողմն պատեցին , կրակին մէջի փուշերուն պէս վառեցան բորբոքեցան , ու տէրոջը անունովը անոնք մերժեցի :

12 Իս մերժած ժամանակնին շարժուեցայ , ու գլտորելու մօտեցայ , և տէրը իս բռնեց :

13 Տէրը իմ զօրութիւնս ու իմ օգնութիւնս է , և իմ փրկութիւնս եղաւ :

14 Փրկութեան զուարթ ձայնը արդարներուն բնակարաններուն մէջն է :

15 Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն ըրաւ , տէրոջը աջ ձեռքը իս վեր վերուց , և տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն ըրաւ :

16 Չի պիտի մեռնիմ , հապա պիտի ապրիմ , ու տէրոջը գործքերը պիտի պատմեմ :

17 Տէրը իս խրատելով խրատեց , ու մահուան չի մատնեց :

18 Արդարութեան դուռները ինծի բացէք , որ անկէ մտնամ , և տէրոջը գոհութիւն տամ :

19 Այս դուռը տէրոջն է , և արդարները ասկէ կը մտնան :

20 Գոհութիւն պիտի տամ քեզի ո՛վ տէր , ինչու որ ինծի լսեցիր , և իմ փրկութիւնս եղար :

21 Ան քարը՝ որ շինողները անարգեցին , անկիպ անկիւնին գլուխը եղաւ :

22 Ասիկայ տէրոջմէն եղաւ , և մեր աչքին առ-

զին սքանչելի է :

23 Եւ ան օրն է՝ որ տէրը ըրաւ . եկէք ցնծու-
թիւն ու ուրախութիւն ընենք աս օրս :

24 Ո՛վ տէր փրկէ, ո՛վ տէր առաջնորդ եղիր .
օրհնեալ ես որ տէրոջը անուանովը պիտի գաս . և տէ-
րոջը տունէն քեզ օրհնեցինք :

25 Սեր տէր աստուածը մեզի երեւցաւ . կանուխ
ուրախութեան տօներ կատարեցէք մինչեւ սեղանին
անկիւնները :

26 Գլուն իմ աստուածս ես , քեզի գոհութիւն
պիտի մատուցանեմ . դուն իմ աստուածս ես , և քեզ
պիտի բարձրըցունեմ :

27 Ո՛վ տէր , քեզի փառք պիտի տամ , ինչու որ
ինծի լսեցիր , և իմ փրկութիւնս եղար :

28 Գոհութիւն մատուցէք տէրոջը , ինչու որ
բարի է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

ՕՐ ՔԱՆՆԵՐԶՈՐՍԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂԾՈՍ ՃԺԸ .

Լորանեալ են ամբիճք .

1 Լորանի ճամբուն մէջ ամբիճ եղողներուն , և
տէրոջը օրէնքներուն մէջ քաղողներուն :

2 Լճրանի անոր վկայութիւնը քննողներուն , իւրենց բոլոր սրտովը անիկայ պիտի փնտրուն :

3 Լճորէնութիւն գործողները անոր ճամբաները չեն երթար :

4 Ղառն քու պատուիրանքներդ պատուիրեցիր՝ որ շատ զգուշութեամբ պահեմ :

5 Լճրանի թէ իմ ճամբաներս ինծի յաջողուած ըլլային՝ քու արդարութիւններդ պահելու :

6 Լճն ժամանակը չէի ամբնար քու պատուիրանքներդ զգուշանալու :

7 Ո՛վ տէր շնորհակալ պիտի ըլլամ քեզի իմ սրտիս ուղղութիւնովը , որ ժամանակ որ քու արդարութեանդ իրաւունքները սորուիմ :

8 Վճու իրաւունքներդ պահեցի , իս մինչեւ վերջը մի թողուր :

Եւ ուղղեսցէ երիտասարդ .

9 Երիտասարդը ինչո՞վ իր ճամբաները պիտի շտկէ , միայն թէ քու պատուիրանքներուդ պահպանութիւնովը :

10 Իմ բոլոր սրտովս քեզ փնտրուեցի , իս քու պատուիրանքներէդ մի մերժեր :

11 Իմ սրտիս մէջ քու խօսքերդ պահեցի , որ քեզի դէմ չի մեղանչեմ :

12 () Ըհնեալ ես դուն ո՞վ տէր , քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր :

13 Իւ պուհունքներովս քու բերնիդ ամէն իւր

րաւունքները պիտի պատմեմ :

14 Վրու վկայութիւններուդ ճամբաներուն մէջ զուարճացայ , որպէս թէ ամէն մէկ հարստութիւնով :

15 Վրու պատուիրանքներուդ հոգ տարի , և քու ճամբաներուդ մէջ զգուշացայ :

16 Վրու իրաւունքներդ խօսեցայ , և քու խօսքերդ չի մոռցայ :

Հատո՛ ծառայի քում .

17 Հատուցում ըրէ քու ծառայիդ , որ ապրիմ ու քու խօսքերդ պահեմ :

18 Աշուրներս արթնցուր , որ քու օրէնքներուդ սքանչելիքներուն նայիմ :

19 Երկրի վրայ պանդուխտ եմ ես , քու պատուիրանքներդ ինէ մի՛ ծածկեր :

20 Իմ անձս փափաքեցաւ ամէն ժամանակ քու իրաւունքներուդ ցանկալու :

21 Ամբարտաւանները յանդիմանեցիր . անիծեալ են անոնք՝ որ քու պատուիրանքներէդ կը մոլորին :

22 Կախատիւնքը ու արհամարհանքը ինէ մէկ դի տար , ինչու որ քու վկայութիւններդ փնտրուցի :

23 Այսն զի իշխանները նստան , և ինծի համար չարախօսութիւն կ'ընէին . բայց քու ծառադ քու իրաւունքներդ կը մտածէր :

24 Ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ խօսքերս էին , և քու արդարութիւնդ իմ խորհուրդներս :

Ս'երձեցաւ անձն իմ 'ի հող .

25 Իմ անձս հողին մօտեցաւ . ով տէր , իս ապ-
րեցուր , ինչպէս որ դուն խոստացար :

26 Իմ ճամբաներս քեզի պատմեցի , և ինծի
լսեցիր . քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր :

27 Վրու արդարութիւններուդ ճամբաներուն
մէջ իս իմաստուն ըրէ , և քու սքանչելիքներդ պիտի
քննեմ :

28 Իմ անձս քնհատ մնաց մինչեւ որ ձանձրա-
ցաւ . քու պատուիրանքներուդ մէջ իս հաստատէ :

29 Ս'եղբի ճամբաները ինէ մէկ դի ըրէ , և քու
օրէնքներովդ ինծի թղորմէ :

30 Վրու ճշմարտութեան ճամբաներդ ընտրե-
ցի , և քու իրաւունքներդ չի մոռցայ :

31 Լս քու վկայութիւններուդ մօտեցայ ով
տէր , իս մ'ամրչցուներ :

32 Վրու պատուիրանքներուդ ճամբաները վա-
ղեցի , ինչու որ սրտիս անդորրութիւն տուիր :

ՕՐ ՎՍԷՆԸ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱԶՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

() Ըրէնսգէտ արա զիս տէր .

33 Ո՛վ տէր , քու իրաւունքիդ ճամբաները ին-

ծի սորվեցուր , և անիկայ ամէն ժամանակ պիտի փնտրուեմ :

34 Իմաստուն ըրէ իս , ու քու օրէնքդ քննեմ , և իմ բոլոր սրտովս անիկայ պահեմ :

35 Վրու պատուիրանքներուդ շաւիղներուն մէջ ինծի առաջնորդ եղիր , ինչու որ անոնց հաւնեցայ :

36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ խոնարհեցուր , ու չէ թէ ազահուծեան :

37 Լ՛չուրներս դարձուր որ ունայնութիւն չի տեսնամ . քու ճամբաներուդ մէջ իս ապրեցուր :

38 Վրու խօսքդ քու ծառայիդ վրայ հաստատէ , որ քննէ վախնամ :

39 Հանէ ան նախատինքը ինէ՝ որուն որ ես կասկած ունէի , ինչու որ քու դատաստաններդ բաղցըր են :

40 Լ՛հա քու պատուիրանքներուդ ցանկացի . քու արդարութեանդ մէջ իս ապրեցուր :

Եկեցէ՛ի վերայ իմ .

41 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ իմ վրաս գայ , և քու փրկութիւնդ՝ քու խօսքիդ նայելով :

42 Պատասխան տամ անոնց՝ որոնք խօսքով իս կը նախատեն . ինչու որ ես քու խօսքերուդ յուսացի :

43 Վրու ճշմարտութեանդ խօսքը իմ բերնէս ամենեւին մի հեռացուներ , վասն զի քու իրաւունքիդ յուսացի :

44 Լ՛մէն ժամանակ քու օրէնքդ պահեցի , յա-

և խտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

45 Եւ որքո՞ւթիւնով կ'երթայի , ինչո՞ւ որ քու պատուիրանքներդ փնտրուցի :

46 Թագաւորներուն առջին քու վկայութիւններդ կը խօսէի , ու չէի ամբշնար :

47 Վրու պատուիրանքներդ վրայ կը խորհէի՝ որ սիրեցի :

48 Իմ ձեռքս քու պատուիրանքներդ վերուցի որ սիրեցի , և քու արդարութեանդ վրայ կը խորհէի :

Ճիշե՛տ զբան ծառայի քո .

49 Ճիշէ՛ քու ծառայիդ եղած խօսքը՝ որուն վըրայ իմ յոյսս դնէլ տուիր :

50 Իմ խոնարհութեանս մէջ աս իս պիտի մըխիթարէ , ինչո՞ւ որ քու խօսքդ իս ապրեցուց :

51 Եմբարտաւանները ինծի շատ անիրաւութիւն ըրին . բայց ես քու օրէնքդ չի մոլորեցայ :

52 Ո՛վ տէր , սկիզբէն քու իրաւունքդ յիշցի , ու մխիթարուեցայ :

53 Տրամութիւնը իս բռնեց մեղաւորներուն պատճառաւ , որ քու օրէնքդ թողուցին :

54 Վրու իրաւունքներդ ինծի գովելի են , իմ պանդխտութեան տեղիս մէջ :

55 Ո՛վ տէր , գիշերը քու անունդ յիշցի , և քու օրէնքդ պահեցի :

56 Ես ինծի կենաց ճամբայ եղաւ , ինչո՞ւ որ քու արդարութիւններիդ փնտրուցի :

Բաժին իմ ևս դու տէր .

57 Ո՛վ տէր , դուն իմ բաժինս ես , ըսի որ քու օրէնքներդ պահեմ :

58 Իմ բոլոր սրտովս քու առջիդ աղաչեցի . ուղորմէ ինձի ինչպէս որ խօսք տուիր :

59 Իմ ճամբաներս մտմտացի , և իմ ոտուըններս քու վկայութիւններուդ դարձուցի :

60 Պատրաստուեցայ ու չի շփոթեցայ , ինչու որ քու պատուիրանքներդ պահեցի :

61 Սեղքի չուանները չորս կողմն առին . բայց ես քու օրէնքներդ չի մոռցայ :

62 Պիշեր ժամանակ կ'ելլէի քեզի շնորհակալութիւն մատուցանելու , քու իրաւունքիդ ու արդարութեանդ համար :

63 Ես ամէն քենէ վախցողներուն հետ ընկեր էի , որոնք քու պատուիրանքներդ կը պահէին :

64 Երկիրը քու ողորմութիւնովդ լեցաւ ո՛վ տէր . քու արդարութիւններդ ինձի սորվեցուր :

Բաղցրութիւն արարեր .

65 Ո՛վ տէր , քու ծառայիդ քաղցրութիւն ըրիր , ինչպէս որ խօսք տուիր :

66 Բաղցրութիւն , խրատ ու գիտութիւն սորվեցուցիր ինձի , քու պատուիրանքներուդ հաւատալուս համար :

67 Խոնարհելէս առաջ մեղանչեցի , անոր հա-

մար քու խօսքերդ զգուշութիւնով պահեցի :

68 Ո՛վ տէր, դուն քաղցր ես , և քու քաղցրութիւնովդ քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր :

69 Ամբարտաւաններուն տնիրաւութիւնները ինծի դէմ խիստ շատցան . սակայն ես իմ բոլոր սըրտովս քու պատուիրանքներդ քննեցի :

70 Անոնց սիրտերը կաթի պէս պինտցաւ . բայց ես քու օրէնքդ խօսեցայ :

71 Աղէկ է ինծի որ իս խոնարհեցուցիր , որ քու արդարութիւններդ սորուիմ :

72 Վաւ բերնիդ օրէնքները ինծի հազար ու կիէն ու արծաթէն էվելի աղէկ են :

ՕՐ ՎՍԵՆԸ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱԶՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

Չեոք քո արարին .

73 Վաւ ձեռուրներդ իս ըրին ու ստեղծեցին . իս իմաստուն ըրէ , և քու պատուիրանքներդ սորուիմ :

74 Վենէ վախցողները իս պիտի տեսնան ու պիտի ուրախանան , ինչու որ ես քու խօսքիդ յուսացի :

75 Ո՛վ տէր, գիտցայ որ քու դատաստաններդ

արդարութիւնով են . իրաւունքով իս խոնարհեցուցիր :

76 Վրու ողորմութիւնդ իս՝ քու ծառադ մըխիթարէ , ինչպէս որ խօսք տուիր :

77 Վրու գթութիւններդ ինծի գան ու ապրիմ , վասն զի քու օրէնքներդ իմ խօսքերս էին :

78 Թող ամբարտաւանները ամբընան , որ զուր տեղը ինծի գէմ անիրաւութիւն բրին , բայց ես քու պատուիրանքներուդ հոգ տարի :

79 Վրենէ վախյողները և քու վկայութիւններդ ճանչցողները իս թող խրատեն :

80 Սիրտս թող անարատ ըլլայ քու արդարութեանդ մէջ որ չամբընամ :

Արօտացաւ անձն իմ .

81 Իմ անձս քու փրկութեանդ փափաքեցաւ , ինչու որ ես քու խօսքերուդ յուսացի :

82 Ընդունեալ քու փրկութեանդ սպասեցին , ըսի թէ՛ իս ե՞րբ պիտի մխիթարես :

83 Եւ բաց օդին մէջ դրուած տիկին պէս եղայ , ինչու որ քու արդարութիւններդ չի մոռցայ :

84 Վրու ծառայիդ օրերը քանի՞ են , իս հալածողներուն դատաստանը ե՞րբ պիտի ընես :

85 Ընօրէնները ինծի խորհուրդներ պատմեցին , սակայն քու օրէնքներուդ պէս չէին :

86 Վրու ամէն պատուիրանքներդ ճշմարիտ են , զուր տեղը իս հալածեցին , օգնէ ինծի :

87 Վիչ մնաց որ իս երկրին վրայէն պիտի կոր-
սընցունէին . սակայն ես քու պատուիրանքներդ չի
թողուցի :

88 Վրու ողորմութեանդ չափովը իս ապրեցուր ,
որ քու բերնիդ վկայութիւնները պահեմ :

Հաւիտեան տէր բան քո .

89 Ո՛վ տէր , քու խօսքդ յաւիտեան կը մնայ ,
քու ճշմարտութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ :

90 Երկիրը հաստատեցիր , կայ ու կը մնայ :

91 Հորեկը քու հրամանիդ կ'սպասէ . ինչու որ
ամէնքը քու ծառադ են :

92 Թիւ որ քու օրէնքդ իմ խօսքերս չըլլային ,
իրաւցունէ շատոնց իմ խեղճութեանս մէջ կոր-
սուած էի :

93 Վրու արդարութիւններդ յաւիտեան չի պի-
տի մոռնամ . ինչու որ անոնցմով իս ապրեցուցիր :

94 Ես քուկդ եմ ու իս ապրեցուր . վասն զի քու
արդարութիւններդ խնդրեցի :

95 Սեղաւորները ինծի սպասեցին որ իս կոր-
սընցունեն . ինչու որ ես քու վկայութիւններդ ի-
մացայ :

96 Ըմէն կատարուած բանին վախճանը տեսայ .
քու պատուիրանքներդ ինծի խիստ լայնարձակ են :

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո .

97 Վրու օրէնքներդ ինչպէս սիրեցի . ամէն օր

իմ խօսքերս էին :

98 Վրու պատուիրանքներուդ մէջ իս իմ թըշնամիներէս էվելի իմաստուն ըրիր . ինչու որ յաւիտեան իմս էին :

99 Իմ ամէն ուսուցիչներէս էվել իմաստուն եղայ . ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ խօսքերս էին :

100 Օրերերէն էվել իմաստուն եղայ . վասն զի քու պատուիրանքներդ քննեցի :

101 Իմէն չար ճամբաներէն իմ ոտուրներս ետ քաշեցի , որ քու խօսքերդ պահեմ :

102 Վրու իրաւունքներէդ ես չի մոլորեցայ , ինչու որ դուն իս օրէնսգէտ ըրիր :

103 Ինչպէս անուշ են քու խօսքերդ իմ քիմքերուս , մեղրէն էվելի իմ բերնիս :

104 Վրու պատուիրանքներէդ իմանալով չարերուն ամէն ճամբաները ատեցի . ինչու որ դուն իս օրէնսգէտ ըրիր :

ՕՐ ՎՍԵՆՐԱՆՅԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԱՌԱՒՕՏՈՒ

Ղրագ է բան քո .

105 Վրու խօսքդ իմ ոտուրներուս ճրագ է , և լոյս կուտայ իմ շաւիղներուս :

106 Լըրդուժ ըրի ու հաստատեցի, որ քու արդարութեանդ ամէն իրաւունքները պահեմ :

107 Իսիստ շատ խոնարհեցայ, ո՛վ տէր, իսապրեցուր, ինչպէս որ խօսք տուիր :

108 Ո՛վ տէր, իմ բերնիս ուղածը ընդունէ, և քու իրաւունքներդ ինծի սորվեցուր :

109 Իմ անձս ամէն ժամանակ քու ձեռքդ է, և քու օրէնքներդ ես չի մոռցայ :

110 Սեղաւորները ինծի որոգայթ լարեցին, քու պատուիրանքներէդ չի մոլորեցայ :

111 Քու վկայութիւններդ յաւիտեան ժառանգեցի, ինչու որ իմ սրտիս ցնծութիւնն է :

112 Երբտա յաւիտեան քու արդարութիւններդ կատարելու խոնարհեցուցի, հատուցման համար :

Օհնօրէնս ատեցի :

113 Ընօրէնները ատեցի, և քու օրէնքներդ սիրեցի :

114 Դուն իմ օգնականս ու փրկիչս ես, և ես քու խօսքերուդ յուսացի :

115 Ո՛վ չարագործներ, ինէ հեռու կեցէք, ու իմ աստուծոյս պատուիրանքները պիտի բնեմ :

116 () Գնէ ինծի քու խօսքիդ նայելով, ու իսապրեցուր, և իմ յոյսէս իս մ'ամբողջուներ :

117 () Գնէ ինծի ու իսապրեցուր, և ամէն ժամանակ քու իրաւունքներդ պիտի մտմտամ :

118 Ըն ամէնքը անարգեցիր՝ որ քու արդարութեանդ

թիւներուդ ապստամբեցան . ինչու որ անոնց խորհուրդները անիրաւութիւնով էին :

119 Արկրի ամէն մեղաւորները անհնազանդ սեպեցի . անոր համար քու պատուիրանքներդ սիրեցի :

120 Իմ մարմինս քու երկիւղիդ գամէ , որ քու դատաստաններէդ շատ վախնամ :

Արարի իրաւունս .

121 Իրաւունք ու արդարութիւն ըրի , ինծի նեղութիւն տուողներուն ձեռքը իս մի՛ մատնեմ :

122 Վ՛րու ծառագ աղէկութեան ընդունէ , որ ամբարտաւանները իս չատեն :

123 Ո՛վ տէր , իմ աչուրներս քու փրկութեանդ սպասեցին , և քու արդարութեանդ խօսքերուն :

124 Վ՛րու ողորմութեանդ չափովը քու ծառայիդ ըրէ , քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր :

125 Աս քու ծառագ եմ , իս իմաստուն ըրէ , և քու վկայութիւններդ ճանչնամ :

126 Տէրը պաշտելու ժամանակ է . օրէնքներդ խափանեցին :

127 Անոր համար քու պատուիրանքներդ ամէն ոսկիէն ու տպազիւնէն էվելի սիրեցի :

128 Վ՛րու ամէն պատուիրանքներդ ինծի յաջողեցան . ինչու որ ես չարերուն ճամբաները ատեցի :

Աքանջելի են .

129 Վրու վկայութիւններդ սքանչելի են , ա-
նոր համար իմ անձս անոնք քննեց :

130 Վրու խօսքերուդ յայտնութիւնը լոյս կու-
տայ ու իմաստուն կ'ընէ տղաքները :

131 Բերանս բացի ու հոգի առի , իմ անձս քու
պատուիրանքներուդ փափաքեցաւ :

132 Ինծի նայէ՛ ու ողորմէ ինծի , քու անունդ
սիրողներուն իրաւունքին նայելով :

133 Իմ ճամբաներս ինծի ուղիղ ըրէ քու
խօսքիդ նայելով , ու ամէն մեղք ինծի չի տիրէ :

134 Սարդուն զըպարտութենէն իս փրկէ , և
քու պատուիրանքներդ պիտի պահեմ :

135 Վրու երեսդ քու ծառայիդ ցըցուր , և քու
արդարութիւններդ ինծի սորվեցուր :

136 Իմ աչուըներէս ջուրերու հեղեղներ իջան ,
ինչու որ քու օրէնքներդ չի պահեցին :

Արդար ես դու տէր .

137 Ո՛վ տէր , դուն արդար ես , և քու դատաս-
տաններդ ուղիղ են :

138 Վրու վկայութիւններուդ արդարութիւնը
պատուիրեցիր , և շատ ճշմարիտ են :

139 Վրու նախանձդ իս մաշեցուց , վասն զի իմ
թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան :

140 Վրու խօսքերդ խիստ ընտրուած են , և

քու ծառադ ասիկայ սիրեց :

141 Իս տղայ եմ ու անարդուած , ու քու արդարութիւններդ չի մոռցայ :

142 Վրու արդարութիւնդ յաւիտեան արդարութիւն է , և քու օրէնքներդ ճշմարիտ են :

143 Նեղութիւնները ու վիշտերը իս դտան , և քու պատուիրանքներդ իմ խօսքերս էին :

144 Վրու վկայութիւններդ յաւիտեան արդարութիւնով են . իս իմաստուն ըրէ ու ապրեցուր :

ՕՐ ՎԱՆՆԵՐԿԱՅԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

Կարդացի առ քեզ .

145 Բոլոր իմ սրտովս քեզի կանչեցի . ո՞վ տէր , լսէ ինձի , ինչու որ քու արդարութիւններդ փրկեալ տընեցի :

146 Վրեզի կանչեցի ու փրկէ իս , և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ :

147 Սովորական ժամանակէն առաջ կանուխ ելայ աղաղակեցի , ու քու խօսքերուդ յուսացի :

148 Ըշուըներս առտուան սպասեցին , որ քու խօսքերդ խօսիմ :

149 Ո՞վ , տէր քու ողորմութեանդ չափովը իմ

ձայնիս լսէ, ո՛վ տէր, քու իրաւունքովդ իս ապրեցուր :

150 Իս հալածողները ինծի անօրէնութիւն մօտեցուցին, ինչու որ քու օրէնքէդ հեռացան :

151 Ո՛վ տէր, դուն մօտ ես և քու ամէն պատուիրանքներդ ճշմարիտ են :

152 Սկիզբէն իմացայ քու վկայութիւններէդ, որ անոնք դուն հաստատեցիր :

Տես լսոնարհութիւն իմ .

153 Ի՛նչ լսոնարհութիւնս տես, ու իս փրկէ, ինչու որ ես քու օրէնքներդ չի մոռցայ :

154 Իմ դատաստանս տես, ու իս փրկէ, և իս ապրեցուր քու խօսքիդ նայելով :

155 Փրկութիւնը մեղաւորներէն հեռու է, ինչու որ քու իրաւունքներդ չի պահեցին :

156 Ո՛վ տէր, քու գթութիւններդ շատ են, և քու իրաւունքիդ չափովը իս ապրեցուր :

157 Իս հալածողները ունեղողները շատ են, քու վկայութիւններէդ չի խոտորեցայ :

158 Ընդութներուն կը նայէի ու կը մաշէի, ինչու որ քու պատուիրանքներդ չի պահեցին :

159 'Վայէ՛ որ քու պատուիրանքներդ սիրեցի, ո՛վ տէր, քու ողորմութիւնովդ իս ապրեցուր :

160 'Քու խօսքերուդ սկիզբը ճշմարտութիւն է, և քու արդարութեանդ ամէն իրաւունքները յաւիտեան կը մնան :

Իշխանք հալածեցին .

161 Իշխանները զուր տեղը իս հալածեցին , և քու խօսքերէդ իմ սիրտս վախցաւ :

162 Վրու խօսքերովդ ուրախացայ , որպէս թէ ան՝ որ շատ աւար կը գտնայ :

163 Սեղքը ատեցի ու անարգեցի , և քու օրէնքներդ սիրեցի :

164 () Ըրեօթն անգամ քեզ պիտի օրհնեմ , քու արդարութեանդ ու իրաւունքիդ համար :

165 Վրու օրէնքներդ սիրողներուն շատ խաղաղութիւն կայ , ու անոնց գայթակղութիւն չի կայ :

166 Ո՛վ տէր , քու փրկութեանդ սպասեցի , և քու պատուիրանքներդ սիրեցի :

167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ պահեց , և անոնք շատ սիրեց :

118 Վրու պատուիրանքներդ ու վկայութիւններդ պահեցի , ինչու որ իմ ամէն ճամբաներս քու առջիդ են :

Սնդրձեցին խնդրուածք իմ .

169 Ո՛վ տէր , իմ խնդրուածքներս քու առջիդ մօտենան , քու խօսքիդ նայելով իս իմաստուն ըրէ :

170 Ո՛վ տէր , իմ աղօթքս քու առջիդ ելլէ , և քու խօսքովդ իս փրկէ :

171 Իմ պակունքներս քու օրհնութիւններդ պիտի բղխեն , երբոր քու արդարութիւններդ ինծի սորվեցունես :

172 Լեզուս քու խօսքերդ պիտի խօսի , ինչու որ քու պատուիրանքներդ արդարու թիւնով են :

173 Վրու ձեռքդ իս ապրեցունէ , ինչու որ քու պատուիրանքներդ ընտրեցի :

174 Ո՛վ տէր , քու փրկութեանդ ցանկացի , և քու օրէնքդ իմ խօսքերս էին :

175 Իմ անձս ապրի՛ ու քեզ օրհնէ , և քու իրաւունքներդ ինծի օգնեն :

176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլորեցայ , փրկողդ քու ծառադ , ինչու որ քու պատուիրանքներդ չի մոռցայ :

ՕՐ ՎՍԵՆԸ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԹ .

Ի նեղութեան իմոմ .

1 Իմ նեղութեանս մէջ տէրոջը կանչեցի , ու ինծի լսեց . ո՛վ տէր , նենգաւոր շրթունքներէն ու չար լիզուէն իմ անձս փրկէ :

2 Ի՞նչ տրուի քեզի , կամ ի՞նչ էմբլնայ ո՛վ նենգաւոր լիզու :

3 Օգորաւորին նկտերուն պէս՝ որ կաղնիին կայծակներովը մխուած են :

4 Այլ է ինծի , որ իմ պանդխտութիւնս երկար եղաւ . կեդարու վրաններուն մէջ բնակեցայ :

5 Իմ անձս շատ անգամ անոնց հետ բնակեցաւ՝ որոնք խաղաղութիւնը կ'ատէին :

6 Ես խաղաղասէր էի , երբոր կը խօսէի , հետս կ'ուիւ կ'ընէին :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԻ .

Համբարձի զաչս իմ .

1 Աշուրներս լեռներուն վերուցի , ուրկէ ինծի օգնութիւն պիտի գայ :

2 Տէրոջմէն պիտի գայ ինծի օգնութիւն , որ երկինքը ու երկիրը ըրաւ :

3 Վրու ոտուրներդ սասանութեան մի տար , ու քու պահապանդ չի քնանայ :

4 Ինչպէս որ իսրայէլի պահապանը չի մրափէր ու չի քնանար :

5 Տէրը քեզ պիտի պահէ , ու տէրը իր աջ ձեռքովը պիտի ընդունի :

6 Արեգակը ցորեկը քեզ չի պիտի մնասէ , ոչ ալ լուսինը գիշերը :

7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի պահէ , տէրը քու անձդ պիտի պահպանէ :

8 Տէրը քու ելլելդ ու մտնելդ պիտի պահէ , ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան :

ՍԱՂԱԾՈՍ ԺԵԱ.

Ուրախ եղէ ես.

1 Ես ուրախ եղայ որ ինծի տէրոջը տունը երթանք կ'ըսէին :

2 Ո՛վ երուսաղէմ , մեր ոտունները քու դուռներուդ մէջ հասած էին :

3 Երուսաղէմ մայրաքաղաքի պէս շինուած է , և անոր բնակութիւնը իր բոլորովը :

4 Հոն ելան ազգերը՝ տէրոջը ազգերը , իսրայէլի վկայութիւնները տէրոջը անունը օրհնելու :

5 Դատաստանի աթոռները հոն դրուած են , դաւիթի տանը աթոռները :

6 Երուսաղէմի խաղաղութեանը ու շինութեանը համար հարցուցէք ո՛վ տէրը սիրողներ :

7 Խաղաղութիւն ըլլայ քու զօրութեանդ մէջ , ու շինութիւն քու ամուր աշտարակներուդ մէջ :

8 Ի՛մ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար խաղաղութիւն խօսեցայ . քեզի համար և մեր տէր աստուծոյ տանը համար բարութիւն ուղեցինք քեզի :

ՍԱՂԱԾՈՍ ԺԵԲ.

Ըն քեզ տէր .

1 Ո՛վ տէր , ի՛մ աչուներս քեզի վերուցի , որ երկինքը բնակած ես :

2 Ինչպէս որ ծառային աչքը իր տէրոջը ձեռքը , ինչպէս որ աղախինին աչքը իր տիկինին ձեռքը . ա-

նանկ ալ մեր աչուըները քեզի են ո՛վ տէր մեր աստուածը , մինչեւ որ մեր վրայ ողորմիս :

3 Ողորմէ մեզի ո՛վ տէր , ողորմէ մեզի . ինչու որ նախատինքներով խիստ լեցուեցանք :

4 Ս'եր անձերը չտփէն էվելի մեզ նախատողներուն նախատինքովը լեցուեցան , ու ամբարտաւաններուն արհամարհանքներովը :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԻԳ .

ԼԵԹէ ոչ տէր .

1 Թէ որ տէրը մեր հետը չըլար՝ կ'ըսէ իսրայէլ , Թէ որ տէրը մեր հետը չըլար , մարդիկ մեր վրայ եւլած Ժամանակնին մեզ ողջ ողջ պիտի ուզէին կըլել :

2 Ընոնց սրտմտութիւնով մեր վրայ բարկացած Ժամանակնին , ետքը ջուրերը անգամ մեզ կ'ընկըղմեցունէին :

3 Ս'եր անձերը հեղեղներէն անցան , մեր անձերը անգագար հեղեղներէն անցան :

4 ()րհնեալ է տէրը՝ որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չի տուաւ :

5 Ս'եր անձերը ճ'նճղուկի պէս որսողներուն ուրդայթէն ազատեցան :

6 Ընոնց որոգայթները կտարտեցան , և մենք ապրեցանք :

7 Ս'եզի օգնութիւն տէրոյը անունէն է , որ երկինքը ու երկիրը ըրաւ :

ՍԱՂԽՈՍ ՃԻԴ .

Որ յուսայ 'ի տէր .

1 Ով որ տէրոջը կը յուսայ՝ սիօն լեռանը պէս է . երուսաղէմի մէջ բնակողը յաւիտեան չի պիտի սասանի :

2 Լեռները անոր չորս կողմն են . տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է , ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան :

3 Տէրը մեղաւորներուն գաւազանը արդարեւն ընդուն զիջակներուն չի ձգեր , և արդարեւները ձեռունին անօրէնութեան չի պիտի ձգեն :

4 Տէրը բարիներուն աղէկութիւն կ'ընէ , և անոնց՝ որ սրտով ուղիղ են :

5 Բայց յափշտակութիւնով մոլորածները տէրը անօրէնութիւն գործողներուն հետ անոնք կը կորսնցունէ . խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլին վրայ :

ՕՐ ՔՍԵՆԸԵՕԹՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂԽՈՍ ՃԻԵ .

Ի դարձուցանել տեառն .

1 Լորբոր տէրը սիօնի գերութիւնը դարձուց , ան ժամանակը մենք միտթարուեցանք :

2 Ան ժամանակը մեր բերանները ուրախութիւնով լեցուեցան, ու մեր լեզուները ցնծութիւնով :

3 Ան ժամանակը հեթանոսներուն մէջ պիտի ըսեն, տէրը անոնց համար մեծ բաներ ըրաւ, տէրը մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ, ու մենք ուրախացանք :

4 Ո՛վ տէր, մեր գերութիւնը հարաւի հեղեղներուն պէս դարձուր, անոնք որ արցունքով կը վարէին՝ ուրախութիւնով պիտի հնձնեն :

5 Արթաւով կ'երթային ու կուլային, անոնք որ իրենց սերմերը բեռցած կը տանէին :

6 Գալով պիտի գան, ու պիտի ուրախանան, անոնք որ իրենց խուրձերը առած կը բերեն :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԻԶ .

ԼԺԺ ԴՆ տէր .

1 Թէ որ տէրը տունը չի շինէ, պարապ տեղը կ'աշխատին անոր շինողները :

2 Թէ որ տէրը քաղաքը չի պահպանէ, պարապ տեղը արթուն կը մնան անոր պահապանները :

3 Ունչ բան է ձեզի կանուխ ելլելը, հապա չի քնացած ելլէ՝ որ ցաւերու հաց կ'ուտէք :

4 Ինչու որ տէրը իր սիրելիներուն քուն կուտայ, մարդուն ժառանգութիւնը որդիքներն են, իր վարձքը որովայնին պտուղն է :

5 Ինչպէս որ զօրաւորին ձեռքի նետերը, անանկ են երիտասարդները :

6 Լորանի անոր՝ որ իր ցանկութիւնը անոնցմէ լեցուց , և չի պիտի ամբշնան երբոր իրենց թշնամիներուն հետ դռանը մէջ խօսելու ըլլան :

ՍԱՂԾՈՍ ՃԻԷ .

Լորանի ամենեցուն .

1 Լորանի ան ամենուն՝ որ տէրոջմէն կը վախնան , և անոր ճամբաներուն մէջ կը քալեն :

2 Վրու ձեռքիդ վաստակը պիտի ուտես , երանի է քեզի , ու աղէկ կ'ըլլայ :

3 Վրու կինդ վայելուչ այգիի նման է քու տանդ ներսիդին . քու զաւկըներդ ձիթենիին տունկերուն պէս քու սեղանիդ բոլորաիքը :

4 Ասանկ պիտի օրհնուի ամէն մարդ որ տէրոջմէն կը վախնայ :

5 Տէրը քեզ սիօնէն պիտի օրհնէ , և քու կեանքիդ ամէն օրերուն մէջ բարութիւն պիտի տեսնաս երուսաղէմի մէջ :

6 Դուն քու զաւկըներուդ զաւկըները պիտի տեսնաս , խաղաղութիւն ըլլայ իսրայէլի վրայ :

ՍԱՂԾՈՍ ՃԻԸ .

Բաղում անգամ մարտեան ,

1 Այս անգամ իմ տղայութենէս՝ ի վեր ինծի հետ պատերազմեցան ըսաւ իսրայէլ :

2 Հատ անդամ իմ մանկութենէս 'ի վեր ինծի հետ պատերազմեցան, և ինծի չի յաղթեցին :

3 Անշաւորները կռնըկիս զարկին, իրենց անօրէնութիւնները երկար ժամանակ ըրին :

4 Տէրը արդար է, ու մեղաւորներուն որոգայթները կը կոտորուէ :

5 Աիօնը ատողները պիտի ամլնան, ու ամէնքը ետ պիտի դառնան :

6 Անոնք տանիքներուն վրայի խոտին պէս ըլլան, որ քաղելու ձեռք զարնուելէն առաջ չորցաւ :

7 Ուստի՝ հնձողը իր ձեռքը չի լեցուց, ոչ ալ խուրձեր ժողուողը իր գիրկը :

8 Ամէն անոնց քովէն անցնողները չըսին թէ՛ տէրոջը օրհնութիւնը ձեր հետն ըլլայ, և ձեզ տէրոջը տունէն օրհնեցինք :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԻԹ .

Ի խորոց կարգացի .

1 Ո՛վ տէր, անդունդներէն քեզի կանչեցի, ո՛վ տէր, իմ ձայնիս լսէ :

2 Վաւ ականջներդ թող իմ աղօթքիս ձայնին մօտիկ ընեն :

3 Ո՛վ տէր, թէ որ իմ անօրէնութիւններս պաշտօնը ըլլաս, ո՛վ տէր, քո առջիկայ կրնայ կենալ . ինչու որ քաւութիւնը քեզէ է :

4 Ո՛վ տէր, քու անուանդ համար համբերեցի, իմ անձս քու խօսքիդ համբերեց, իմ անձս տէրոջը յուսաց :

5 Ընտուան պահէն մինչեւ իրիկուն , առտուան
պահէն իսրայէլը տէրոջը յուսաց :

6 Տէրոջմէ է մեծ ողորմութիւնը , և անկէ է
փրկութիւնը , և ան իսրայէլը իր ամէն նեղութիւն
նիւրէն կը փրկէ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԼ .

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ :

1 Ո՛վ տէր , իմ սիրտս չի հպարտացաւ , և իմ
աչուքներս չի բարձրացան :

2 Ես մեծերուն հետ չի քալեցի , ու ոչ ալ ա-
նոնց հետ որ ինէ էվել սքանչելի էին :

3 Հապա խոնարհեցայ , իր մօրը ծիծէն կտրած
մանուկին պէս , իրաւցունէ ծիծէ կտրուած տղի մը
պէս է իմ անձս :

4 Բայց իրաւի իմ անձս հպարտացուցի , այս-
պէս հատուցում ըլլայ իմ անձիս . իսրայէլը իր յոյսը
տէրոջը վրայ դրաւ ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան :

ՕՐ ԲՍԷՆԸՈՒԹԵՐՈՐԳ

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԼԱ .

Յիշեա՛ տէր զդաւիթ .

1 Ո՛վ տէր՝ դաւիթը յիշէ , և անոր ամէն հե-

գութիւնը :

2 Ինչպէս որ տէրօջը երգում ըրաւ, ու յակոբայ աստուծոյն հետ ուխտ ըրաւ :

3 Որ իմ տանս յարկը չի մտնամ, ու մահիծիս վրայ չելեմ :

4 Որ իմ աշուրներուս քուն չի տամ, կամ արտեւանունքներուս մրափ, կամ մարմնոյս հանգըստութիւն, մինչեւ որ յակոբայ տէր աստուծոյն բընակութեան տեղը գտնամ :

5 Եհա անկէ լսեցինք եփրաթայի մէջ, ու անիկայ մայրիներուն դաշտին մէջ գտանք :

6 Ենոր յարկերը մտնանք, ան տեղը երկրպագութիւն ընենք՝ ուր որ անոր ոտուրները կեցած են :

7 Ով տէր՝ քու հանգստութեանդ ել, դուն ու քու սուրբ կտակիդ տապանակը :

8 Վրու քահանաներդ արդարութիւն հագնին, ու քու սուրբերդ ցնծալով ցնծան :

9 Վրու սիրելի դաւիթիդ համար, երեսդ քու օծեալէդ մի դարձուներ :

10 Տէրը ճշմարտութիւնով դաւիթին երգում ըրաւ, ու անոր սուտ չըսաւ. քու փորիդ պտուղէն քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցունեմ :

11 Թէ որ քու զաւկներդ իմ օրէնքներս պահեն, և իմ վկայութիւններս՝ որ անոնց պիտի սորվեցունեմ. անոնց որդիքները յաւիտեանս յաւիտենից քու աթոռիդ վրայ պիտի նստին :

12 Տէրը սիօնին հաւնեցաւ, և ընտրեց որ հոն

բնակի . կ'ըսէ , աս է յաւիտեանս յաւիտենից իմ
հանգստութիւնս . հոս պիտի բնակիմ , ինչու որ ա-
սոր հաւնեցայ :

13 Եւոր ուտելիքները օրհնութիւնով պիտի
օրհնեմ , ու ասոր աղքատները հացով պիտի լե-
ցունեմ :

14 Եւոր քահանաներուն փրկութիւն պիտի
հազցունեմ , և ասոր սուրբերը ցնծալով թող ցըն-
ծան :

15 Հոն դաւիթին եղջիւրը ծագել պիտի տամ ,
իմ օծեալիս ճրագ պիտի պատրաստեմ :

16 Եւոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հազցու-
նեմ . սակայն անոր վրայ իմ սրբութիւնս պիտի
ծաղկի :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԲ .

Օ, ի բարի՛ կամ զի վայելուչ .

1 Ինչպէս աղէկ՝ կամ ինչպէս վայելուչ է , որ
եղբայրները մէկտեղ կը բնակին :

2 Իւղի պէս՝ որ ահարոնի գլուխը ու մօրուքը
կ'իջնայ , ու մօրուքէն անոր հանդերձին ծայրերը
կ'իջնայ :

3 Յօղի նման՝ որ հերմոնէն սիօն լեռանը վրայ
կ'իջնայ :

4 Տէրը հոն օրհնութիւն պատրաստեց , ու յա-
ւիտենական կեանք :

ՍԱՂԽՈՍ ՃԼԳ .

Ըստ օրհնեցէք .

1 Ո՛վ տէրօջը ամէն ծառաները , հոս տէրը օրհնեցէք , որ տէրօջը տանը ու մեր աստուծոյն գաւիթաներուն մէջ կը կենաք :

2 Գիշեր ժամանակ ձեռուններնիդ սրբութիւնով վեր վերուցէք , ու տէրը օրհնեցէք :

3 Տէրը սիօնէն ձեզ օրհնէ , ան որ երկինքը ու երկիրը ըրաւ :

ՍԱՂԽՈՍ ՃԼԳ .

() օրհնեցէք զանուն տեսուն .

1 Տէրօջը անունը օրհնեցէք , տէրը օրհնեցէք ո՛վ տէրօջը ծառաները՝ որ տէրօջը տանը մէջն էք , մեր աստուծոյն սրահներուն մէջը :

2 Տէրը օրհնեցէք , ինչու որ բարի է . սաղմոս ըսէք անոր անուանը , ինչու որ քաղցր է :

3 Տէրը յաւորը իրեն ընտրեց , ու իսրայէլը իրեն ժառանգութիւն :

4 Եւ իմացայ որ տէրը մեծ է , ու տէրը ամէն կուռքերէն մեծ է :

5 Ըմէն ինչ որ ուզեց տէրը ըրաւ , երկինքի ու երկրի մէջ , ծովուն ու ամէն խորունկ տեղերուն մէջ :

6 Երկրի ծայրերէն ամպերը կը հանէ , իր փայլակները անձրեւին համար ըրաւ . և իր ամբարներէն հովը կը հանէ :

7 Լգիպտացիներուն ամէն առջինեկները սպաննեց, մարդէն մինչեւ անասունները :

8 Իր նշանները ու արուեստները քու մէջդ խորեկեց ի՞նչ եգիպտոս, փարաւօնին ու ամէն անոր զօրքերուն :

9 Շատ ազգեր զարկաւ, ու հզօր թագաւորներ սպաննեց :

10 Ընդհատ հացուոց սեհոն թագաւորը, բասանուովք թագաւորը, ու քանանացիներուն ամէն թագաւորութիւնները :

11 Ընոնց երկիրները ժառանգութեան տուաւ, իր խորայեւ ժողովուրդին ժառանգութեան համար :

12 Ո՛վ տէր, քու անունդ յաւիտեան կայ, ի՞նչ տէր, քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ :

13 Տէրը իր ժողովուրդը կը դատէ, և իր ծառաներովը կը մխիթարուի :

14 Հեթանոսներուն կուռքերը ոսկի ու արծաթ են, մարդկանց որդիքներուն ձեռքի գործքերն են :

15 Ի՛նչքան ունին՝ ու չեն խօսիր, աչք ունին՝ ու չեն տեսնար :

16 Ըկանջներ ունին՝ ու չեն լսեր, և անոնց բերաններուն մէջ շունչ չի կայ :

17 Ընոնց նման ըլլան անոնք շինողները, և ամէն անոնց վրայ յոյսերնին դնողները :

18 Ո՛վ խորայեւ լին տունը, տէրը օրհնեցէք, ի՞նչ ահարոնի տունը տէրը օրհնեցէք :

19 Ո՛վ շէնքի տունը տէրը օրհնեցէք, ի՞նչ տէ-

րոջմէն վախոյողներ , տէրը օրհնեցէք :

20 () Երհնեալ ըլլայ տէրը սիօնէն՝ որ երուսաղէմի մէջ բնակած է :

ՕՐ ՔՍԵՆԸՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԵ .

Խոստովան եղերուք տեառն .

1 Գոհութիւն տուէք տէրոջը , ինչու որ բարի է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

2 Գոհութիւն տուէք աստուածներուն աստուածոյն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

3 Գոհութիւն տուէք տէրերուն տէրոջը , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

4 Սիայն ինքը մեծամեծ սքանչելիքներ ըրաւ , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

5 Իր իմաստութիւնովը երկինքները շինեց , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

6 Ջուրերուն վրայ երկինքը հաստատեց , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

7 Սեծամեծ լուսաւորները միայն ինքը ըրաւ , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

8 Լքեցալը ստեղծեց ցորեկը իշխանութիւն ու-

նենալու , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

9 Առաջինը ու աստղերը շինեց գիշերը իշխանութիւն ունենալու , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

10 Ագիպտացիներուն երկիրը իր առջինեկներովը մէկտեղ զարկաւ , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

11 Ընոր մէջէն իսրայէլը հանեց , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

12 Բարձր ձեռքով ու զօրաւոր բազուկով , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

13 Սեծ ծովը ճեղքեց ու երկու մասի բաժնեց , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

14 Ու իսրայէլը անոր մէջէն անցուց , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

15 Փարաւօնը ու իր զօրքերը կարմիր ծովուն մէջ ընկզմեց , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

16 Աւ իր ժողովուրդը անապատը հանեց , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

17 Սեծ թագաւորները զարկաւ , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

18 Աւ զօրեղ թագաւորները սպաննեց , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

19 Ըմուրհացուոց սեհոն թագաւորը , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

20 Բասանու ուլգ թագաւորը , ինչու որ անոր

ողորմութիւնը յաւիտեան է :

21 Անոնց երկիրը ժառանգութեան տուաւ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

22 Իր խնայել ծառային ժառանգութիւն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

23 Անոր խոնարհութեանը մէջ տէրը մեզ յիշեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

24 Եւ մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատեց, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

25 Որամէն կենդանիներուն կերակուր կուտայ, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

26 Ղոճութիւն տուէք երկինքի աստուծոյն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԼԶ.

Ի գետս բարեւացւոց .

1 Բարեւացւոց գետերուն մօտ՝ հոն կը նըստէինք ու կուլայինք, երբոր հոն սիօնը յիշեցինք :

2 Անոնց ուռի ծառերուն մէջ մեր քնարները կախեցինք :

3 Անզ գերի ընողները հոն օրհնութեան խօսքեր կ'ուզէին մենէ . և մեզ գերի վարողները մեզի կ'ստիպէին ու կ'ըսէին :

4 Ախօնի օրհնութենէն մեզի երգեցէք . բայց օտար երկրի մէջ տէրօյն օրհնութիւնները ի՞նչպէս երգենք :

5 Ո՛վ երուսաղէմ, թէ որ քեզ մոռնամ, իմ
աջ ձեռքս թող իս՛մոնայ :

6 Լեզուս թող քիւքերուս փակչի թէ որ քեզ
չի յիշեմ, թէ որ ամենէն առաջ քու երգերդ չեր-
գեմ ուլ երուսաղէմ, իմ ուրախութեանս սկիզբը :

7 Ո՛վ տէր, յիշէ եղովմի զաւկըները երուսա-
ղէմի օրերուն մէջ, որ կ'ըսէին՝ փլուցէք փլուցէք,
մինչեւ հիմը հասուցէք :

8 Ո՛վ բարեւարացոց թշուառ աղջիկը, երանի ա-
նոր՝ որ մեզի ըրածներուդ փոխարէնը քեզի հատուց :

6 Լորանի անոր՝ որ քու զաւկըներդ բռնեց ու
քարին զարկաւ :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԼԵ .

Խոստովան եղէց քեզ տէր .

1 Բոլոր իմ սրտովս քեզի գոհութիւն պիտի
տամ ուլ տէր, հրեշտակներուն առջին քեզի սաղմոս
պիտի երգեմ :

2 Ինչու որ իմ բերնիս խօսքերը լսեցիր, քու
սուրբ տաճարիդ մէջ երկրպագութիւն պիտի ընեմ,
ու քու սուրբ անուանդ փառք պիտի տամ քու ողոր-
մութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար :

3 Լմէն բանի մէջ քու սուրբ անունդ մեծ ըրիր .
որ օր որ քեզի աղաղակեմ՝ շուտով լսէ ինծի, և իմ
անձիս զօրութիւնները շատցուր :

4 Լերկրի ամէն թագաւորները փառք տան քե-

զի ո՛վ տէր , ինչու որ քու բերնիդ խօսքերը լսեցին ,
և քու ճամբաներդ պիտի օրհնեն :

5 Տէրոջը փառքը մեծ է , տէրը բարձր է . խո-
նարհները կը տեսնայ , ու հպարտները հեռուէն կը
ճանչնայ .

6 Թէ որ ես նեղութիւններու մէջ քաշելու ըլ-
լամ , թշնամիին բարկութենէն իս պիտի ապրեցու-
նես :

7 Ձեռքդ երկնցուցիր , ու աջ ձեռքդ իս փրկեց ,
և տէրը իմ տեղս պիտի հատուցանէ :

8 Ո՛վ տէր , քու ողորմութիւնդ յաւիտեան կայ .
քու ձեռքիդ գործքերը երեսէ մի ձգեր :

ՕՐ ՔՍԵՆԸ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԼԸ .

Տէր փորձեցեր զիս .

1 Ո՛վ տէր , իս փորձեցիր ու ճանչցար . դուն
իմ նստելս ու ելլելս ճանչցար :

2 Իմ խորհուրդներս հեռուանց իմացար . իմ
շաւիղն րո ու իմ վիճակս դուն քննեցիր . և իմ ամէն
ճամբան րո առաջուց տեսար , ինչու որ իմ լեզուիս
մէջ նենգութիւն չի կայ :

3 Լ՛հա դուն ո՛վ տէր , իմ վերջինս ու առաջինս ճանչցար , դուն իս ստեղծեցիր , և քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր :

4 Վու գիտութիւնդ ինձի սքանչելի երեւայ , զօրացաւ ու կարող չեմ անիկայ տանելու :

5 Լ՛ս քու հոգիէդ ո՛ւր երթամ , կամ քու երեսէդ ո՛ւր փախչիմ :

6 Թէ որ երկինքը ելեմ՝ դուն հոն ես , թէ որ դժոխքը իջնամ՝ հոն ալ մօտ ես :

7 Թէ որ առտուանց թեւերս առնեմ , ու ծովուն եզերքները բնակիմ :

8 Հոն անգամ քու ձեռքդ ինձի պիտի առաջնորդէ , և քու աջ ձեռքդ իս պիտի ընդունի :

9 Լ՛սի , ուրեմն խաւարը իս ծածկեց , կամ թէ գիշերը իմ փափկութեանս լոյսին տեղը :

10 Խաւարը քեզի խաւար չի պիտի ըլլայ , ու գիշերը ցորեկի պէս լոյս պիտի ըլլայ . և գիշերուան խաւարը ցորեկուան լոյսին պէս է :

11 Դուն իմ երիկամունքներս ստացար , և իմ մօրս փորէն իս չի թողուցիր :

12 Ո՛վ տէր , քեզ պիտի գովեմ , ինչու որ ահաւոր ու սքանչելի ես . քու գործքերդ սքանչելի են , և իմ անձս շատ գիտցաւ :

13 Իմ ոսկորս քենէ չի ծածկուեցաւ՝ որ ծածուկ տեղը ըրիր , և իմ զօրութեանս կարողութիւնը՝ որ երկրի խորութիւններուն մէջ ըրիր :

14 Իս կառարեալ չըրած քու աչուրներդ տե-

սան , և ամէնքը քու գիրքիդ մէջ գրուեցան :

15 () Ըր օրի անոնք կազմուեցան , և անոնց մէջ մէկը չի կար :

16 Ո՛վ աստուած , ինչպէս պատուական եղան ինծի քու բարեկամներդ , և անոնց իշխանները որչափ զօրացան :

17 Լնոնք համրեցի , ու աւաղէն է՛վել շատցան , արժնցայ՝ ու հիմայ քու հետդ եմ :

18 Ո՛վ աստուած , մեղաւորները չի՞ պիտի ըսպաննես . ո՛վ արիւնահեղ մարդիկ , ինէ հեռու կեցէք :

19 Հակառակութիւնով ու նախանձով զուր տեղը քու քաղաքներդ պիտի առնեն :

20 Ո՛վ տէր , չէ թէ միայն քեզ ատողները աւտեցի , հապա քու թշնամիներուդ վրայ մաշեցայ :

21 Լնոնք կատարեալ ատելութիւնով ատեցի , և ինծի թշնամի եղան :

22 Ո՛վ աստուած , իսփորձէ , և իմ սիրտս ճանչցիր . իս քննէ , ու իմ շաւիղներս ճանչցիր :

23 Ո՛ւ նայէ թէ իմ ճամբաներուս մէջ անօրէնութիւն կայ մի , ու իս քու յաւիտենական ճամբաներուդ մէջ առաջնորդէ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԼԹ .

Լպրեցո՛ զիս տէր .

1 Ո՛վ տէր , իս չար մարդէն ազատէ , անիրաւ մարդէն իս փրկէ :

2 Սրտերնուն մէջ անօրէնութիւն մտմտացին,
ամէն օր ծեծկուելու պատրաստուեցան :

3 Լեզուներնին օձին լեզուին պէս սրեցին , և
անոնց պոկունքներուն ներգեւը իժերուն թոյները
կան :

4 Ո՛վ տէր , մեղաւորին ձեռքէն իս պահէ , ու
չար մարդէն իս փրկէ :

5 Ստմտացին որ իմ գնացքներս խափանեն ,
ամբարտաւանները ինծի համար որոգայթ լարեցին :

6 Ստուըներուս որոգայթի համար չուաններ
ձգեցին , իմ շաւիղներուս բռնորտիքը գայթակղու-
թիւն դրին :

7 Ըսի՛ դուն իմ տէր աստուածս ևս , ո՛վ տէր ,
ականջ դիր իմ աղօթքիս ձայնին :

8 Տէր , ո՛վ տէր , իմ փրկութեանս զօրութիւնը ,
պատերազմի օրը իմ գլխուս հովանին :

9 Ո՛վ տէր , իս մեղաւորներուն ցանկութեանը
մի՛ մատնել , որ ինծի համար մտմտացին . իս վար մի՛
զարնել :

10 Որ չըլայ թէ բարձրնան , և անոնց խոր-
հուրդները չի կատարուին . անոնց կատարածին
վախճանը՝ իրենց պոկունքներուն վաստակը զիրենք
պիտի ծածկէ :

11 Ընոնց վրայ կրակի կայծակներ թափես , և
անոնք կործանես . տառապանքներէն կարող չըլան
ապրելու :

12 Լեզուանի մարդուն երկրի վրայ յաջողու-

Թիւն չի պիտի ըլլայ . մեղաւոր մարդուն իր չարութիւնները զինքը կորստեան պիտի որսան :

13 'Վիտցայ' որ աղքատին դատաստանը ու տընանկին իրաւունքը տէրը կ'ընէ :

14 Արդարները քու անունիդ փառք պիտի տան , և ուղիղները քու երեսիդ առջին պիտի բնակին :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ .

Տէր՝ կարգացի առ քեզ .

1 Ո՛վ տէր , քեզի կանչեցի և ինծի լսէ . քեզի կանչած ժամանակս ականջ դիր իմ աղօթքիս ձայնին :

2 Իմ աղօթքներս խունկի պէս շիտակ ելլեն քու առջիդ ո՛վ տէր , ձեռուններուս վեր վերցունելս իրիկուան պատարագին պէս ըլլայ :

3 Ո՛վ տէր , բերնիս պահապան դիր , և իմ պըռկունքներուս ամուր դուռ , որ սիրտս չարութեան խօսքերով չի մոլորի :

4 Որ մեղաց պատճառները անօրէնութիւն գործող մարդոցը չի պատճառեմ , ու ոչ ալ անոնց ուղածներուն հաղորդ ըլլամ :

5 Արդարը ողորմութիւնով թող իս խրատէ ու յանդիմանէ . մեղաւորին իւղը իմ գլուխս չօծէ , և իմ աղօթքս անոր կամքին դէմ է :

6 Անոնց դատաւորները քարին մօտ ընկղմեցան , իմ խօսքերուս թող լսեն , որ քաղցր են ,

7 Ինչպէս հողին թանձրութիւնը՝ որ երկրի վրայ տարածուած է, անոնց ոսկորները գերեզմաններուն մօտ ցրուեցան :

8 Տէր, ո՞վ տէր, աշուրներս քեզի են , յոյսս քեզի դրի , հոգիս ինէ մի հանել :

9 Ինծի համար ծածկուած որոգայթէն , անօրէնութիւն ընողին գայթակղութենէն իս պահէ :

10 Սեղաւորները իրենց որսալու գործիքին մէջը թող իյնան . ես մինակ եմ՝ մինչեւ որ անոնք անցնին :

ՕՐ ՔՍԵՆՐԻՆՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ԺԽԱ.

Չայնիւ իմով .

1 Իմ ձայնովս տէրոջը կանչեցի , իմ ձայնովս տէրոջը աղաչեցի :

2 Իմ աղօթքներս տէրոջը առջին պիտի փռեմ , ու իմ նեղութիւններս անոր առջին պիտի պատմեմ :

3 Հոգիս իմ մէջս մարելու ժամանակը , դուն ո՞վ տէր , իմ շաւիղներս գիտցար . գացած ճամբուս մէջ ինծի համար որոգայթ դրուեցաւ :

4 Եւ կողմէս կը նայէի կը տեսնայի , և իս ճանչ-

ցող մէկը չի կար . իմ փախչելս ինէ կորսուեցաւ , և իմ անձս փնտռող մը չի կար :

5 Ո՛վ տէր , քեզի կանչելի ու ըսի , դուն իմ յոյսս ու բաժինս ևս կենդանեաց երկրին մէջ :

6 Ո՛վ տէր , նայէ իմ աղօթքիս , ինչու որ շատ տկարացայ . իս հալածողներէն ազատէ իս , ինչու որ ինէ էլիւլ զօրաւոր եղան :

7 Ո՛վ տէր , իմ անձս բանտէն հանէ , քու անուանդ փառք տամ :

8 Արդարները ինծի կ'սպասեն , մինչև որ ինծի հասուցում ընես :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԽԲ .

Տէր լուր աղօթից իմոց .

1 Ո՛վ տէր , լսէ իմ աղօթքիս , քու ճշմարտութիւնովդ իմ խնդրուածքներուս ականջ դիր :

2 Քու արդարութիւնովդ ինծի լսէ , և քու ծառայիդ հետ դատաստանի մի մտնար . ինչու որ քու առջիդ ամենեւին կենդանի մը չարդարանար :

3 Ի՞նչամին իմ անձս հալածեց , իմ կեանքս երկիրը խոնարհեցուց . իս խաւարը նստեցուց շատոնցուրէ մեռածի պէս :

4 Հոգիս ներսիդիս ձանձրացաւ , և իմ սիրտս իմ մէջս խռովեցաւ :

5 Այլի օրերը յիշելի , քու ամէն գործքերդ խօսեցայ . քու ձեռքիդ ըրածները մտմտացի , և իմ

ձեռքս քեզի վերուցի :

6 Իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի կը ծարաւի .
 ո՛վ տէր , շուտով ինծի լսէ , ինչու որ հոգիս ինէ
 պակսեցաւ :

7 Վրու երեսդ ինէ մի դարձուներ , որ գերեզ-
 մանը իջնողներուն չի դառնամ :

8 Լստուանց քու ողորմութիւնդ ինծի լսել
 տուր , ինչու որ ո՛վ տէր , յոյսս քեզի դրի :

9 Լըթալու ճամբաս ինծի ցըցուր , ինչու որ ո՛վ
 տէր , իմ անձս քեզի վերուցի :

10 Ո՛վ տէր , իմ թշնամիներէս իս ազատէ , ին-
 չու որ քեզ ինծի ապաւէն ըրի :

11 Վրու կամքդ կատարելը ինծի սորվեցուր , ին-
 չու որ դուն իմ աստուածս ես :

12 Թող քու բարի հոգիդ իս ուղիղ երկրին ա-
 ռաջնորդէ :

13 Ո՛վ տէր , քու անուանդ համար իս ապրե-
 ցուր . քու արդարութիւնովդ իմ անձս նեղութենէն
 հանէ :

14 Վրու ողորմութիւնովդ իմ թշնամիներս սատ-
 կեցուր . իմ անձիս նեղութիւն տուողներուն ամէնքը
 կորսնցուր , ինչու որ ես քու ծառադ եմ :

ՕՐ ԵՐԵՍՈՒՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹ Ք ԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԳ.

(Օրհնեալ տէր աստուած իմ .

1 (Օրհնեալ ըլլայ իմ տէր աստուածս , որ իմ ձեռուընեքս պատերազմի սորվեցուց , և իմ մատուընեքս կռիւի :

2 Իմ ողորմութիւնս և իմ ապաւէնս , իմ օգնականս և իմ փրկիչս , ու ես անոր կը յուսամ , որ իմ ժողովուրդս ինծի կը հնազանդեցունէ :

3 Ո՛վ տէր , մարդը ո՞վ է՝ որ դուն անոր յայտնուեցար , կամ մարդուն զաւակը՝ որ անիկայ բանի մը տեղ կը դնես :

4 Մարդը ունայնութեան նմանեցաւ , և անոր օրերը շուքին պէս անցան :

5 Ո՛վ տէր , երկինքները խոնարհեցուր ու իջիր . լեռներուն մօտեցիր ու մխան :

6 Վրու կայծակներդ զարնել տուր , և անոնք զարհուրեցուր , քու նետերդ խրկէ , ու անոնք ցրուէ :

7 Վրու ձեռքդ բարձրութիւններէն խրկէ , ու իս շատ ջուրերէն ու օտար զաւկըններուն ձեռքէն ազատէ :

8 Որ անոնց բերանները ունայնութիւն խօսեցան , և անոնց աջ ձեռքը մեղքի ձեռք է :

9 Ո՛վ աստուած , նոր օրհնութիւնով քեզ պիտի օրհնեմ , տասը թեւէ սաղմոսարանով քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ :

10 Ան մեր թագաւորներուն փրկութիւն պիտի տայ , և իր դաւիթ ծառան չար սուրէն պիտի ազատէ :

11 () տար զաւկըներուն ձեռքէն իս ազատէ ու ապրեցուր :

12 Որ անոնց բերանը ունայնութիւն խօսեցան , և անոնց տջ ձեռքը մեղքի ձեռք է :

13 Անր զաւկըները նոր տունկի պէս իսննց մանկութենէն հաստատ ըլլան . և մեր սղծիկները տաճարի պէս զարգարուած ու շտկուած :

14 Անր աւբարները լեցուն ըլլան , ու մէկը մէկու բղխեն . մեր ոչխարները բազմածնունդ ըլլան , և իրենց երթալովը աճին , և մեր եղերը պարարտ ըլլան :

15 Անր ցանկերը աւրուած տեղ չունին , և ոչ ալ աղաղակ կայ մեր հրապարակներուն մէջ :

16 Արդ՝ երանի կուտամ ան ժողովուրդին՝ որոնց մէջ ասոնք ասանկ են . մանաւանդ՝ երանի ան ժողովուրդին՝ որոնց տէրը աստուած է :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԽԴ .

Բարձր առնեմ զքեզ .

1 Այլ բարձրացունեմ քեզ ո՞վ իմ աստուածս և իմ թագաւորս , և քու անունդ յաւիտեանս յաւի-

տենից կ'օրհնեմ :

2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ , և քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի գովեմ :

3 Տէրը մեծ է ու շատ օրհնեալ է , և անոր մեծութեանը չտիջի կայ :

4 Ազգերը ու ազգերը քու գործքերդ պիտի գովեն , և քու զօրութիւնդ պիտի պատմեն :

5 Վրու սրբութեանդ փառաւոր մեծւայելչութիւնը պիտի խօսին , և քու սքանչելիքներդ պիտի պատմեն :

6 Վրու ահաւոր զօրութիւնդ պիտի ըսեն , և քու մեծութիւնդ պիտի պատմեն :

7 Վրու մեծ բարերարութեանդ յիշատակը պիտի զրուցեն , և քու արդարութիւնովդ պիտի ցնծան :

8 Տէրը գթած ու ողորմած է , երկայնամիտ ու բազումողորմ :

9 Տէրը ամէնուն քաղցր է , և անոր գթութիւնը իր ամէն արարածներուն վրայ է :

10 Ա՛վ տէր , քու ամէն գործքերդ քեզի փառք տան , և քու սուրբերդ քեզ օրհնեն :

11 Վրու արքայութեանդ փառքը զրուցեն , ու քու զօրութիւններդ պատմեն :

12 Որ քու զօրութիւնդ ու քու փառքդ , և քու արքայութեանդ մեծւայելչութիւնը մարդկանց որդիքներուն ցուցուի :

13 Վրու արքայութիւնդ յաւիտենական արքայութիւն է . ու քու տէրութիւնդ ազգէ մինչեւ ազգ :

14 Տէրը իր ամէն խօսքերուն մէջ հաւատարիմ է, և իր ամէն գործքերուն մէջ արդար է :

15 Տէրը ամէն գլտորածները կը հաստատէ, ու ամէն ինկածները կը կանգնեցունէ :

16 Ա՛յլ տէր, ամէնուն աչքը քեզի կը յուսան, և դուն ժամանակին անոնց կերակուր կուտաս :

17 Վա՛ռ ձեռքդ կը բանաս, և քու կամքիդ քաղցրութիւնովը ամէնքը կը լեցունես :

18 Տէրը իր ամէն ճամբաներուն մէջ արդար է, և իր ամէն գործքերուն մէջ սուրբ է :

19 Տէրը ան ամէնուն մօտ է՝ որ իրեն կը կանչեն, ան ամէնուն՝ որ ճշմարտութիւնով իրեն կը կանչեն :

20 Տէրը իր ամէն վախցողներուն կամքը կ'ընէ. անոնց աղօթքին կը լսէ, և անոնք կ'ապրեցունէ :

21 Տէրը ամէն զինքը սիրողները կը պահէ, և ամէն մեղաւորները տէրը կը սատկեցունէ :

22 Իմ բերանս տէրոջը օրհնութիւնները պիտի խօսի. ամէն կենդանի անոր սուրբ անունը յաւիտեան՝ ու յաւիտեանս յաւիտենից օրհնէ :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԽԵ .

()Րհնեա՛ անձն իմ շտէր .

1 Ա՛յլ իմ անձս տէրը օրհնէ . իմ կեանքիս մէջ տէրը պիտի օրհնեմ, իմ աստուծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ քանի որ կամ :

2 Հայտնի իշխաններուն մարդկանց զաւկը-
ներուն վրայ մի գնէք, ինչու որ անոնց ձեռքը փըր-
կութիւն չի կայ :

3 Լնոնցմէ հոգին պիտի ելէ, ու նորէն հողը
պիտի դառնան, և նոյն օրը անոնց ամէն խորհուրդ-
ները պիտի կորսուին :

4 Երանի անոր՝ որ յակորայ տէր աստուածը ի-
րեն օգնական է, և իր յոյսը տէր աստուծոյ վրայ է :

5 Որ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու ամէն անոնց
մէջ եղածները ստեղծեց :

6 Որ ճշմարտութիւնը յաւիտեան կը պահէ, ու
ղրկուածներուն իրաւունք կ'ընէ :

7 Լնօթիներուն հաց կուտայ, ու տէրը կա-
պուածները կ'արձըկէ :

8 Տէրը կոյրերուն աչուները կը բանայ, ու տէ-
րը ինկածները կը կայնեցունէ :

9 Տէրը արդարները կը սիրէ, տէրը պան-
դուխտները կը պահէ. տէրը որբերը ու այրիները
կ'ընդունի, ու ամբարիշտներուն ճամբաները կը կոր-
սընցունէ :

10 Տէրը յաւիտեան պիտի թագաւորէ, քու
աստուածդ՝ ով սիոն ազգէ մինչեւ ազգ :

ՕՐ ԵՐԵՍՈՒՆԵՐՈՐԴ

ԱՂՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԻ

ՍԱՂՄՈՍ ձեռք.

() Երհնեցէք զտէր, զի բարի է.

1 () Երհնեցէք տէրը, ինչու որ բարի է մեր առ-
տուծոյն սաղմոս ըսելը, քաղցր ու հաճելի է շնոր-
հակալ ըլլալը :

2 Տէրը երուսաղէմը կը շինէ, ու իսրայէլին
ցրուածները կը ժողուէ :

3 Կոտորած սիրտերը կը բժշկէ, և անոնց ամէն
խոցերը կը կապէ :

4 Աստղերուն բազմութիւնը կը համբէ, և ա-
նոնց ամէնը անունովին կը կանչէ :

5 Սէր տէրը մեծ է, և անոր զօրութիւնը մեծ է,
անոր իմաստութեանը չափ չի կայ :

6 Տէրը հեզերը վեր կը վերցունէ, և ամբար-
տաւանները մինչեւ գետինը կը խոնարհեցունէ :

7 Շնորհակալութիւնով տէրը օրհնեցէք, օրհ-
նութիւնով անոր սաղմոս ըսէք :

8 Լօրկիրքը ամպերով հագուեցուց, իր անձրեւը
երկրին պատրաստեց :

9 Լեռներուն վրայ խոտ բուսցուց, կանանչեղէ-
նը մարգուն ծառայութեանը համար :

10 Լ՛ն անասուններուն կերակուր կուտայ, ագ-

աւաներուն ձագերուն՝ որ իրեն կ'աղաղակեն :

11 Տէրը ձիուն զօրութիւնները չուզեց, և ոչ ալ հսկայ մարդուն մարմինն հաւնեցաւ :

12 Հապա տէրը իրմէն վախցողներուն հաւնեցաւ, և անոնց՝ որ յոյսերնին իր ողորմութեանը վրայ կը դնեն :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԷ .

Պովեա՛ երուսաղէմ՝ զտէր .

1 Ո՛վ երուսաղէմ, տէրը դովէ . և ո՛վ սիօն, քու աստուածդ օրհնէ :

2 Ինչո՞ւ որ քու դուռներուդ նիզերը զօրացուց, ու քու զաւկներդ քու մէջդ օրհնեց :

3 Եւ քու սահմաններուդ խաղաղութիւն դրաւ, ցորենի պարարտութիւնով քեզ լեցուց :

4 Իր խօսքը երկրին կը խրկէ, անոր պատգամները շուտով կ'երթան :

5 Չիւնի նման բուրդը կը դնէ, և մէգը փռչիլի պէս ցանեց :

6 Սառը պատաններու պէս կը նեւտէ, անոր ցուրտին դէմ ո՞վ կրնայ կայնիլ :

7 Իր խօսքը կը խրկէ ու անոնք կը հալեցունէ, հովերը կը փչեն ու ջուրերը կ'երթան :

8 Իր խօսքը յակորին կը պատմէ, արդարութիւնը ու իրաւունքը խրայելին :

9 Տէրը ամէն ազգերուն ասանկ չըրաւ, և իր դատաւարները անոնց չի յայտնեց :

ՍԱՂԱՌՈՍ ՃԻԸ.

() ԲՆԵԳԷՔ ՂԵՐ .

1 () ԲՆԵԳԷՔ տէրը երկինքէն , օրհնեցէք անիկայ բարձրութիւններէն ,

2 () ԲՆԵԳԷՔ անիկայ ո՛վ անոր ամէն հրեշտակները , օրհնեցէք անիկայ ո՛վ անոր ամէն զօրութիւնները ,

3 () ԲՆԵԳԷՔ անիկայ ո՛վ արեգակ ու լուսին , օրհնեցէք անիկայ ո՛վ ամէն աստղեր ու լոյս :

4 () ԲՆԵԳԷՔ անիկայ ո՛վ երկինքներուն երկինքը . օրհնեցէք տէրոջը անունը ո՛վ երկինքներէն վեր եղող ջուրեր :

5 Ինչու որ ան ըսաւ՝ ու եղաւ , հրաման ըրաւ՝ ու հաստատուեցան :

6 Ինոնք յաւիտեանս յաւիտենից կարգի դրաւ . սահման դրաւ ու չի պիտի անցնին :

7 () ԲՆԵԳԷՔ տէրը երկրէն ո՛վ վիշապներ ու բոլոր անդունդներ :

8 Կրակ ու կարկուտ , ձիւն ու սառն , հով ու փոթորիկ որ անոր խօսքը կը կատարէք :

9 Ի՛նչներ ու ամէն բլուրներ , պտղաբեր ծառեր ու բոլոր մայրի ծառեր :

10 Վազաններ և ամէն անասուններ , սողուններ ու ամէն թեւաւոր թռչուններ :

11 Երկրի թագաւորներ և անոնց զօրքերը , իշխաններ ու երկրի բոլոր գաղաւթներ :

12 Արիտասարդներ ու կոյսեր, ծերեր ու տեղաքներ տէրոջը անունը օրհնեցէք:

13 Սիայն անոր անունը բարձրացաւ, անոր փառքը երկինքը ու երկրին վրայ է:

14 Տէրը իր ժողովուրդին եղջիւրը կը բարձրացունէ, անոր ամէն սուրբերէն իրեն օրհնութիւն կայ, իտրայէլի որդիքներէն տէրոջը մօտեցող ժողովուրդէն:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԽԹ.

() օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր.

1 'Նոր օրհնութիւնով տէրը օրհնեցէք, անոր օրհնութիւնը սուրբերուն ժողովքներուն մէջն է:

2 Իտրայէլը ուրախ եղաւ իր արարիչէն, սիօնի որդիքները իրենց թագաւորէն թող ցնծան:

3 Թող անոր անունը օրհնութիւնով օրհնեն, սաղմոսներով ու օրհնութիւնով թող սաղմոս ըսեն անոր:

4 Տէրը իր ժողովուրդին կը հաւնի, ու հեզերը փրկութիւնով կը բարձրըցունէ:

5 Սուրբերը փառքով թող պարծին, և իրենց հանգստութեանը մէջ թող ցնծան, ու իրենց բերնովը զաստուած թող բարձրըցունեն:

6 Արկու բերնով սուրեր կան անոնց ձեռքին մէջ, որ հեթանոսներէն հատուցում առնեն, բոլոր ժողովուրդներուն յանդիմանութեան համար:

7 Որ անոնց թագաւորները կապերով կապեն ,
ու անոնց զօրաւորները ձեռնակապերով :

8 Որ անոնց մէջ գրուած դատաստանը ընեն .
աս է անոր ամէն սուրբերուն փառքը :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԺ .

() րհնեցէք զաստուած 'ի սրբութեան նորա .

1 () րհնեցէք զաստուած իր սրբութեանը մէջ ,
օրհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը հաստատութեա-
նը մէջ :

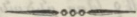
2 () րհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը մէջ , օրհ-
նեցէք անիկայ իր անբաւ մեծութեանը համար :

3 () րհնեցէք անիկայ օրհնութեան ձայնով ,
օրհնեցէք անիկայ սաղմոսներով ու օրհնութիւնով :

4 () րհնեցէք անիկայ ցնծութիւնով , գովեցէք
անիկայ ուրախութիւնով :

5 () րհնեցէք անիկայ քաղցր խօսքերով , օրհ-
նեցէք անիկայ բարձր ձայնով :

6 () րհնեցէք անիկայ գոհութեան ձայնով , ով
ամէն հոգիներ օրհնեցէք տէրը :

ԱՄԵՐԻԿԱ

ՆՈՎՈՒՆ ՎՐԵՅ

ԳՈՐԾԱԾՈՒԵԼՈՒ ԱՂՕԹՔՆԵՐՈՒՆ

Ծովագնացութեան ժամանակ Առտու և Իրիկուն գործածուելու Աղօթքները այս գրքիս մէջ գրուած են .

Հետեւեալ երկու Աղօթքներն ալ ամէն օր կ'ըսուին Տէրութեան նաւերուն մէջ .

Ո՛վ Տէր Աստուած յաւիտենական , որ դուն միայն երկինքները կը տարածես , և ծովուն կատաղութեանը կը տիրես , որ դուն ջուրերուն բոլորտիքը սահման դրիր , որն որ պիտի տեսէ մինչեւ լոյսին ու խաւարին վերջը . Ի՛նչդունէ կ'աղաչենք քու ամենազօր և խնամակալ պաշտպանութեանդ մեզ քու ծառաներդ , և մեր Նաւախումբը ուր որ կը ծառայենք : Պահպանէ մեզ ծովուն վտանգներէն , և թշնամիին բռնութենէն , որ մեր բարեխնամ (Վ.) Արքային և իր բոլոր Տէրութեանը պաշտպանողն ըլլանք . և ապահովութիւն անոնց՝ որոնք օրինաւոր պատճառներով ծովուն վրայ կը պտըտին . որպէս զի մեր Արդիւնքին բնակիչները կարող ըլլան խաղաղութեամբ և հանդարտութեամբ քեզի մեր Աստուծոյն ծառայելու , և որ մենք ալ անվտանգ դառնանք ան երկրին բարիքը վայելելու , մեր աշխատանայր արդիւնքներու

վը . և քու բարեգթութեանցդ երախտագէտ յիշատակութեամբը քու ամենասուրբ Անունդ գովաբանելու և փառաւորելու , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ .

Կանխելդ կ'աղաչենք ի՞նչ Տէր՝ բոլոր մեր դորձքերուն քու գթութեանդ պարգեւովը . և քու շարունակ օգնականութեամբդ յառաջացուր մեզ , որ մեր ամէն գործքերը քեզմով սկսած , շարունակած ու կատարած , կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ , և վերջը քու ողորմութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելել , մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ալեկոծութեան ժամանակ ծովուն վրայ դորձածուելու Աղօթքներ .

Ո՛վ ամենազօր և փառաւորեալ Տէր Աստուած , որ քու հրամանաւդ հովերը կը լիչեն ու ծովուն ալիքները կը կատղեցընեն . և որ դուն անոնց կատաղութիւնը կը հանգարտեցընես . մե՛ք քու ստեղծուածներդ՝ բայց ողորմելի մեղաւորներս կ'աղաղակենք այս մեր մեծ վտանգներուն մէջ օգնութեան համար . Աղաոթէ մեզ ի՞նչ տէր , որ չի կորսուինք : Կը խոստովանինք որ քեզ մեր Տէր Աստուածը մոռցանք , քու Խօսքիդ հանգարտ ձայնին չի լսեցինք , և պատուիրաններուդ չի հնազանդեցանք , երբ որ ամէն

բան ապահով և հանդարտ կ'երևար մեր բոլորտի-
քը . բայց հիմայ կը տեսնանք թէ՛ որչափ ահաւոր
ես բոլոր քու սքանչելի գործքերուդ մէջ . ամէն բանէ
էվել ան ամենամեծ Մտուածմէն վախնալու է . Ուս-
տի՛ կ'երկրպագեմք քու Մտուածային Սեծվայել-
չութեանդ , քու զօրութիւնդ խոստովանելով , և
բարեգթութիւնդ խնդրելով : () Գնէ մեզի ո՛վ տէր ,
և փրկէ մեզ , քու Որդւոյդ մեր Տէր և Փրկիչ Հի-
սուս Քրիստոսի վրայ ունեցած ողորմութեանդ հա-
մար : Ամէն :

Կամ այս .

Ո՛վ փառաւորեալ և ամենողորմ Տէր Մտուած ,
որ երկինքը կը բնակիս , ու երկրիս վրայի ամէն բա-
ները կը տեսնաս . Նայէ ու լսէ մեզի որ կ'աղաղա-
կենք թշուառութեան խորութենէն և այս մահուան
ճանկերուն մէջէն , որն որ հիմայ պատրաստ է մեզ
կլլելու . Փրկէ մեզ ո՛վ տէր , որ չի կորսուինք : Կեն-
դանինները , այո՛ կենդանիները քեզ պիտի օրհնա-
բանեն : Ո՛վ տէր խրկէ քու հրամայող խօսքդ ան
սաստիկ հովերուն ու գոռաշող ծովուն սաստելու .
որ մենք այս վատնգէս աղատած բոլոր մեր կեանքին
օրերուն մէջ քեզի ծառայելու , և քու ամենասուրբ
Անունդ փառաւորելու համար ապրինք . Ասէ մեզի
ո՛վ Տէր , և փրկէ մեզ քու Որդւոյդ մեր ամենօրհ-
նեալ Տէր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի ամենաբա-
ւական արժանաւորութեամբը : Ամէն :

Ծովուն վրայ թշնամիին հետ պատերազմէն առաջ
զուրցուելու Աղօթքը .

Ո՛վ ամենազօր և փառաւորեալ Տէր Աստուած ,
Տէր զօրութեանց , որ ամէն բաները կարգի կը դնես
ու կը հրամայես . Ղուին արդար դատաստանի ա-
թոռին վրայ կը նստիս . վասն որոյ այս մեր կարօտու-
թեան վիճակին մէջ քու Աստուածային Սնծվայել-
չութեանդ կը դիմենք , որ դուն իրաւունքը ձեռքդ
առնես , և մեր ու մեր թշնամիներուն դատաստանը
կտրես : Այլեր ո՛վ Տէր քու յաղթական զօրութեամբ-
բըդ , և մեր օգնութեանը հասիր . ինչու որ դուն ա-
մէն ժամանակ յաղթանակը հզօրին չես տար , հա-
պա կարող ես շատով կամ քիչով ազատելու : Այա-
ղաչենք մեր մեղքերը հիմայ մեզի դէմ՝ վրէժխընդ-
րութեան չի բողոքեն . հապա լա՛հ մեզի քու ողորմելի
ծառանքութեամբ , որ ողորմութիւն կը խնդրեն , և օգ-
նութիւն կը փնտռեն , և որ դուն մեզի պաշտպան մը
ըլլաս թշնամիին դէմ : Հըցուր ինքըզինքդ՝ որ մեր
Փրկիչը ու հզօր ազատիչն ես , մեր Տէր Հիսուս Վը-
րիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Համառօտ Աղօթքներ , որ պատերազմի և ալեկոծու-
թեան պատճառաւ ուրիշներու հետ Աղօթքի ներկայ չի
գտնուողները կ'ըսեն .

Ընդհանուր Աղօթքներ .

Ո՛վ Տէր , ողորմէ մեզի մեղաւորներուս , և ա-
զատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար :

Դուն ան մեծ Աստուածն ես՝ որ ամէն բաները ստեղծեցիր , և կը կառավարես աղատէ մեզ քու Անուանդ համար :

Դուն ան մեծ Աստուածն ես՝ որ ամէն բանէ է վեղ քեն : վախնալու է . աղատէ մեզ , որ կարող ըլլանք քեզ գովելու :

Մասնաւոր Աղօթքներ թշնամիին վերաբերեալ .

Դուն ո՛վ տէր , արդար և հզօր ես . պաշտպանէ կ'աղաչենք մեր իրաւունքը թշնամիին դէմ :

Ո՛վ Աստուած , դուն ապաստանութեան ամուր պշտարակ մըն ես ան ամէնուն , որ քեզի կ'ապաւինին . աղատէ մեզ թշնամիին բռնութենէն :

Ո՛վ Տէր զօրութեանց , պառերազմէ մեր տեղը , որ կարող ըլլանք քեզ փառաւորելու :

Թող մի տար որ մեր մեղքին ծանրութենէն , և մեր թշնամիներուն բռնութենէն ընկղմինք :

Այլի ո՛վ Տէր , օգնէ մեզի , և փրկէ մեզ քու Անուանդ համար :

Համառօտ Աղօթքներ փոթորիկի ժամանակ .

Դուն ո՛վ Տէր , որ ծովուն կատաղութիւնը կ'ըջեցունես , լսէ մեզի , ընդունէ մեր աղաչանքը , և փրկէ մեզ , որ չի կորսուինք :

Ո՛վ ամենօրհնեալ Փրկիչ , որ քու աշակերտներդ ալեկոծութեան մը մէջ կորսուելու ժամանակնին աղատեցիր , լսէ մեզի , և փրկէ մեզ կ'աղաչենք :

Տէր, ողորմէ՛ մեզի .

Վրիստոս, ողորմէ՛ մեզի .

Տէր, ողորմէ՛ մեզի .

Տէր, լսէ՛ մեզի .

Վրիստոս, լսէ՛ մեզի .

Հայր Աստուած, Որդին Աստուած, Հոգին
Սուրբ Աստուած, ողորմէ՛ մեզի, և փրկէ՛ մեզ, հիմա
ու յաւիտեան . Ամէն :

Ո՛վ մեր Հայրը՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
սուրբ ըլլայ . Վառ թագաւորութիւնդ գայ . Վառ
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ . Սեր ամէն աւուր Հացը այսօր տուր մեզի .
Լա ներէ՛ մեզի մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ
կը ներենք մեր պարտականներուն . Լա մեզ փորձու-
թեան մի տանիր, Հապա չարէն ազատէ՛ մեզ . Ինչու
որ քուկդ է արքայութիւնը, ու զօրութիւնը, ու
փառքը, յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Երբ որ մէկ մեծ վտանգ մը բլաւու ըլլայ, պէտք է որ
հաւուն պաշտօնին զբաղեալ չըլլողները մէկտեղ ժողովին
և Աստուծոյ առջին իրենց մեղաց խոստովանութիւնը ընեն .
Որուն մէջ պէտք է որ ամէն մարդ ունկնդրութեամբ լա-
մը խորհի ան մասնաւոր մեղքերուն վրայ, որոնց համար որ
իր խղճմանքը իրեն ամբաստանութիւն կ'ընէ, այս հե-
տեւեալը ըսե՛լով .

Խոստովանութիւն .

Ամենակարօղ Աստուած, մեր Տէր Հիսուս Վր-
րիստոսի Հայրը, ամէն բաները Ստեղծողը, և ա-
մէնուն՝ Վատաւորը . մենք կը խոստովանինք և կ'ող-
բանք մեր շատ տեսակ մեղքերուն և չարութիւննե-

քուն պատճառաւր , որ ժամանակ ժամանակ խորհրդով , բանիւ և գործքով քու Աստուածային Սեծ վայելութեանդ դէմ գործեցինք , քու բարկութիւնդ ու սրտմտութիւնդ մեր վրայ արդարապէս գրգռելով : Տերմեռանդաբար կը զղջանք , և բոլոր սրտով կը ցաւինք այս մեր մեղքերուն համար . Անոնց յիշատակութիւնը մեզի մեծ ցաւ է . Անոնց ծանրութիւնը անտանելի : Ողորմէ մեզի , ողորմէ մեզի ո՛վ Հայր ամենողորմ . Վրու Որդւոյդ մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի սիրոյն համար անցածներուն թողութիւն տուր . և շնորհէ որ ասկէ ետեւ վարքի նորոգութեամբ կաբո՛ղ ըլլանք միշտ քեզի ծառայելու և հաճոյ ըլլալու , քու Անուանդ պատուոյն և փառքին համար , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովք . Ամէն :

Յետոյ թէ՛ որ նաւուն մէջ քահանայ մը գտնուի ,
այս Արձակումը կ'ըսէ .

Ամենակարողն Աստուած , մեր երկնաւոր Հայրը , որ իր ամենամեծ ողորմութեամբը մեզաց թողութիւն խոստացաւ անոնց , որոնք անկեղծ զղջումք և ուղիղ հաւատով իրեն կը դառնան . Ողորմի ձեզի . թողութիւն տայ ձեզի , և բոլոր ձեր մեղքերէն արձրկէ ձեզ . հաստատէ ու զօրացունէ ձեզ ամենայն բարութեամբ , և ձեզ յաւիտենական կենաց առաջնորդէ , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովք .
Ամէն :

ԳՆԱՆՈՒԹԻՒՆ,

ՅԵՏ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԵԱՆ

Աղաղակեցէք առ աստուած . (Սաղ . ԿԵ :)

Աստուծոյ աղաղակեցէք ո՛վ ամէն երկիր . անոր անուանը սաղմոս երգեցէք , և անոր օրհնութեանը փառք տուէք :

Աստուծոյ ըսէք , ինչպէս ահաւոր են քու գործքերդ . քու մեծ զօրութեանդ համար թշնամիներդ քեզի սուտ զոռցեցին :

Ամէն երկիր քեզի երկրպագութիւն ընէ , սաղմոս երգէ քեզի , և սաղմոս երգէ քու անուանդ :

Այլէք ու աստուծոյ գործքերը տեսէք . ինչպէս ահաւոր են խորհուրդներով՝ ամէն մարդկանց որդիքներուն գործքերէն էվել :

Ան ծովը ցամաքի՛ դարձուց , գետը ոտքով քալելով անցան :

Ան տեղը անով ուրախ պիտի ըլլանք , որ իր զօրութիւնովը յաւիտեան կը տիրէ :

Անոր աշուրները հեթանոսներուն կը նային . զինքը բարկացունողները իրենց անձին մէջ չի բարձրանան :

Ո՛վ հեթանոսներ , մեր աստուածը օրհնեցէք , անոր գովութեան ձայնը լսել տուէք :

Ան որ մեր անձերը կեանքի մէջ գրաւ , և մեր աստուրներուն դողալ չի տուաւ :

Ո՛վ աստուած , մեզ փորձեցիր ու քննեցիր , ինչպէս որ արժամ իր կը փորձուի :

Սեզ որդայթին մէջ իջեցուցի՛ր , կռնակնիս նեղութիւն բեռցուցի՛ր , և մարդի՛ր գլխունուս վրայէն անցուցիր :

Արակը ու ջուրը անցանք , ու մեզ հանդիստը հանեցիր :

Պատարագներով քու տունդ պիտի մտնամ , իմ ուխտերս քեզի պիտի տամ՝ որ շրթունքներս քեզի խոստացան , որ նեղութեան մէջ բերանս խօսեցաւ :

Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյրով ու խունկերով , և քեզի զուարակներ ու նոխաղնի՛ր պիտի մատուցանեմ :

Ի՛նչէք՝ լսեցէք ինծի , և իմ անձխ բաժնեք ձեզի ամենուդ պատմեմ՝ որ աստուծմէ կը վախնաք :

Ի՛նչնովս անոր աղաղակեցի , և լեզուովս անիկայ պիտի բարձրըցունեմ :

Ի՞նչ որ սրտիս մէջ մեղք մը տեսնայի , ահա ինծի չի պիտի լսեր :

Եսոր համար արտուած լսեց , և իմ խնդրուածքներու ձայնին նայեցաւ :

() Բհնեալ է աստուած , որ իմ աղօթքս ետ չի գարծուց , ու ոչ ալ ինչ իր ողորմութիւնը :

Փառք Հօր , և Արդւոյ , և Հօգւոյն Արքայ .

Որպէս էր ՚ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Խոստովան եղերուք տեսնն . (Սաղ . 84 :)

Գահութիւն մատուցէք տէրոջը՝ ինչու որ քաղցր է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

Տէրոջը փրկածները թող ըսեն , որ թշնամիին ձեռքէն անոնք աղատեց :

Ընոնք ամէն երկիրներէն ժողուեց , արեւելքէն ու արեւմուտքէն , հիւսիսէն ու ծովէն :

Ընոնք անապատին անջուր տեղին մէջ մոլորեցան , ու բնակելու քաղաք չի գտան :

Ընթեցան ու ծարուեցան , և անոնց հոգիները անոնց մէջ մաշեցան :

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին , և անոնք իրենց վիշտերէն աղատեց :

Ընոնք ուղիղ ճամբուն առաջնորդեց , որ իրենց բնակելու քաղաքը երթան :

Սարդկանց որդիքները փառք տան տէրոջը անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

Ինչու որ անթեցող անձերը կշտացուց , ու կարօտեալ անձերը բարութիւնով լեցուց :

Ընոնք որ մութը ու մահուան շուքը նստած էին , աղքատութիւնով կապուած էին , որպէս թէ երկաթներով :

Սաան զի աստուծոյ խօսքը սրդողցուցին , և բարձրեալին խորհուրդները բարկացուցին :

Ընոնց սիրտերը ցաւերէն գէշ եղան , տրկաբացան , և մէկը չի կար որ անոնց օգնէր :

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին ,

և անոնք իրենց վիշտերէն հանեց :

Անոնք խաւարէն ու մահուան շուքերէն աղատեց , և անոնց կապերը կոտորտեց :

Արդեկանց որդիքները փառք տան տէրոջը , անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

Ինչու որ պղնձէ դուռները փշեց , ու երկաթէ նիզերը կոտորտեց :

Իրենց անօրէնութեան ճամբուն մէջ անոնց օգնեց , ինչու որ իրենց մեղքին պատճառաւ շատ խոնարհ եղան :

Անոնց սիրտը ամէն կերակուրներէն կը զգուէր • մինչեւ մահուան դուռները մօտեցան :

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին , ու անոնք իրենց նեղութիւններէն աղատեց :

Իր խօսքը խրկեց , և անոնք բժշկեց • ու անոնք իրենց տապալանութենէն խալըսեց :

Արդեկանց որդիքները փառք տան տէրոջը , անոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն համար :

() րհնութեան պատարագ մատուցանեն անոր , ու ցնծութիւնով անոր գործքերը պատմեն :

Անոնք որ նաւերով ծովը կ'իջնային , և շատ ջուրերուն վրայ գործ կը տեսնային :

Անոնք տէրոջը գործքերը տեսան , և անոր սքանչելիքները՝ անդունդներուն մէջ :

Եւսաւ՝ ու հովը ու փոթորիկը ելան , և անոր ա-

լիքները բաժնրցան :

Երկինքը կ'երէին ու անդունդները կ'իջնային ,
 և անոնց հոգիները իրենց անձն մէջ կը մաշէր :

Պիտոյներուն պէս խռովեցան ու սարսռփեցան ,
 և անոնց ամէն իմաստութիւնը ընկղնեցաւ :

Իրենց նեղութեանը մէջ տէրոջը աղաղակեցին ,
 և անոք իրենց ցաւերէն աշատեց :

Սըրիլը հանգարտ օգի դարձուց , և անոր ալիք-
 ները գազրեցան . ուրախ եղան որ դադրեցան , և ի-
 րենց սեղած նաւահանգիստը առաջնորդեց անոք :

Սարգկանց որդիքները փառք տան տէրոջը , ու
 նոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
 մար :

Ժողովուրդներուն ժողովին մէջ անիկայ բարձ-
 րը ցունեն , ու ծերերուն ամոսներուն վրայ անիկայ
 օրհնեն :

Ինչու որ գետը ցամաքի դարձուց , ու ջուրերուն
 գնացքը չոր երէրին :

Պտղաբեր երկիրը չորացուց , անոր բնակիչներուն
 չաշութեանը համար :

Ենապատը ջուրերու լիճեր ըրաւ , ու չոր երկիրը
 ջուրերու ճամբաներ :

Ենթինները հոն նստեցուց , և իրենց բնակելու
 քաղաք շինեցին :

Երտեր վարեցին ու այգիներ տնկեցին , և իրենց
 արմտիքներուն պտուղները առին :

Օրհնեց անոք ու խիստ շատցան , և անոնց ա-

նատունները չի պակսեցան :

Ընոնք պակսեցան , ու չարերուն նեղութենէն ու
ցաւերէն չարչարուեցան :

Ընարգութիւն եկաւ անոնց իշխաններուն վրայ ,
անապատին մէջ մոլորեցուց , ու չէ թէ ճամբուն մէջ :

Տնանկին օգնեց իր աղքատութեանը մէջ , ոչ-
խարներու հօտին պէս անոնց աղբին առաջնորդեց :

Ուղիղները տեսնան և ուրախ ըլլան , ու ամէն
անօրէն իր բերանը գոցէ :

Ո՞վ է իմաստուն , որ աս բանը պահէ . և տէրու
ջը ողորմութիւնները իմանայ :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր ՚ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւի-
տեանս յաւիտենից . Ամէն :

Մաղթանք Գոհութեան .

Ո՞վ ամենօրհնեալ և իառաւորեալ Տէր Աս-
տուած , որ քու բարութիւնդ անչափ է , ու գթու-
թիւնդ անբաւ . Սենք քու ողորմելի ստեղծուած-
ներդ՝ որ դուն ստեղծեցիր ու պահպանեցիր , հոգի-
նիս կենդանութեան մէջ պահելով , և հիմայ մեզ
մահուան ճանկերէն ազատելով . խոնարհութեամբ
կրկին մենք մեզ քու Աստուածային Սեծվայելու-
թեանդ կը մատուցանենք , գովութեան և շնորհա-
կալութեան պատարագ մը մատուցանելու , որ նե-
ղութեան մէջ քեզի դիմած ժամանակնիս մեզի լը-
սեցիր , և մեր աղօթքները չի մերժեցիր , որ մեր խիստ

խոռովութեան վիճակին մէջ քեզի ըրինք, Մն ժա-
մանակը անգամ որ ամէն բան կորսուած կը սեպուեր
թէ նաւերնիս, թէ ունեցածնիս և թէ կեանքերնիս,
ան ատենը ողորմութեամբ նայեցար մեր վրայ, և
հրամայեցիր որ սքանչելի կերպով մը ազատինք, ու
բուն համար մենք՝ հիմայ սղատած ըլլալով, քու
սուրբ Մնուանդ կը մատուցանենք բոլոր գովութիւ-
նը ու փառաբանութիւնը, մեր Տէր Հիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը. Մէն:

Կամ այս.

Մենակարող և ամենագթած մարգասէր Մս-
տուած, որ քու ողորմութիւնդ ամէն քու գործքե-
րուդ վրայ է, և մասնաւոր կերպով մը մեր վրայ տա-
րածեցիր, մեզ ասանկ զօրութիւնով ու հրաշալի
կերպով պաշտպանելով: Ղաւն անդունդներուն
մէջ ահարկու և զարմանալի բաներ ցըցուցիր մեզի,
որ քու ինչպէս հզօր և բարեգութ Մտուած մը ըլ-
լալդ տեսնանք, և ինչպէս կարող ու պատրաստ ա-
նոնց օգնելու, որոնք քեզի կ'ապաւինին: Ղաւն մեզի
ցըցուցիր թէ՛ ինչպէս հովերը ու ծովերը քու հը-
րամանիդ կը հնազանդին, որ մենք անոնցմէ անգամ
սորութիւնք ասկէ ետեւ քու ձայնիդ հնազանդ ըլլա-
լու, և քու կամքդ կատարելու: Ուստի մենք կ'օրհ-
նաբանենք ու կը փառաւորենք քու սուրբ Մնուանդ,
այս մեզ փրկելու ողորմութեանդ համար, որ ժա-
մանակ որ պիտի կորսուէինք: Այլ կ'աղաչենք քեզի

որ հիմայ.քու ողորմութիւնդ մեզի զգալի ընել տաս,
ինչպէս որ ան ժամանակը նոյն մեր վտանգը իմա-
ցանք: Այս պարգևէ մեզի միշտ պատրաստ սիրտն
մեր երախտագիտութիւնը յայտնելու, չէ թէ միայն
խօսքով, հապա վարքով, քու սուրբ պատուի-
րանքներուդ առաւել հնազանդ ըլլալով: Այս-
ղաչենք այս քու բարութիւնդ մեր վրայ անպակաս
ըլլայ. որ մենք քու ազատածներդ քեզի ծառայենք
սրբութիւնով ու արգարութիւնով բոլոր մեր կեան-
քին օրերուն մէջ, մեր Տէր և Վրկիչ Հիսուս: Բը-
րիատոսի շնորհքովը. Ամէն:

Երգ. Օրհնութեան և Դոհաբանութեան վտանգաւոր
ալէկոծութենէ Լտեա.

Այլէք գոհութիւն մատուցանենք տէր աստու-
ծոյ, ինչու որ բարի է. և անոր ողորմութիւնը յա-
ւիտեան է:

Այն է տէրը, ու խիստ օրհնութեան արժանի.
Թող տէրոջը փրկածները ասանկ ըսեն. որոնք ինքը
ծովուն սպառնացեալ սաստկութենէն խալըսեց:

Ողորմած և գթած է տէրը. երկայնամիտ և բա-
ղունողորմ:

Այն մեր մեղքին փոխարէնը չի հատուց մեզի. և
մեր անօրէնութեանը փոխարէն չըրաւ մեզի:

Հապա ինչպէս որ երկինքը բարձր է երկրէն,
անանկ մեծ եղաւ իր բարեգթութիւնը մեր վրայ:

Նկողութիւն ու անձկութիւն գտանք. և գրեթէ

մահաւան դրանք մօտեցանք :

Պօլուն ջուրերը գրեթէ մեզ պիտի ծածկէր . և բարձրըցած ջուրերը գրեթէ մեր վրայէն կ'անցներ :

Պօլը գոռաց . և մրկալիւր հովը անոր ալիքները բարձրըցուց :

Վրեթէ երկինքը կ'ելէինք , ու ետքը անդունդը կ'իջնայինք . անձերնիս չարաչար նեղութեամբ մաշեցան :

Ըն ժամանակը քեզի աղաղակեցինք ո՛վ տէր . և մեզ մեր թշուառութենէն ազատեցիր :

() Բհնեալ ըլլայ քու սուրբ անունդ , որ քու ծառաներուդ աղաչանքները չի մերժեցիր . հապա մեր աղաղակը լսելով մեզ ազատեցիր :

Վուն ո՛վ տէր , քու հրամանդ խրկեցիր . ալեկոծութիւնը դադարեցաւ , ու հանդարտութիւն եղաւ :

Ուրեմն օրհնարաններ տէրը իր բարեգթութեանը համար . և անոր սքանչելի գործքերը հրատարակենք , որ մարդկանց որդիքներուն ըրաւ , և ամէն ժամանակ կ'ընէ :

() Բհնեալ ըլլայ տէրը օր ըստ օրէ . տէրը մեր օգնականն է , և իր բարիքները մեր վրայ կը թափէ :

Ըն է մեր աստուածը , ան աստուածը՝ ուրկէ որ փրկութիւն կուգայ . տէրը աստուած է՝ որով մենք մեռնելէն ազատեցանք :

Վուն ո՛վ տէր , քու ձեռքիդ գործքերովը մեզ ուրախացուցիր . և մենք քու գովութեամբդ պիտի

ցնծանք :

() Բհհհհհ ԸԼԼԼԼԼ տէր տատուածը , տէր տատուածը , որ միայն սքանչելի բաններ կը գործէ :

ԼԼԼ միշտ օրհնեալ ԸԼԼԼԼԼ իր մեծ վայելութեան Լ՛նունը , և մենք ամէն մէկերնիս ըսենք . եղիցի , և շ'ցի :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հօգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր ՚ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտենից . Լ՛մէն :

Ս'եր տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ և Լ՛ստուծոյ սէրը՝ և Սուրբ Հօգւոյն հաղորդութիւնը յաւիտեան մեր ամենուս հետն ԸԼԼԼԼԼ . Լ՛մէն : (Լ՛ Կրն . Ժգ . 15)

ՅԵՂԹԻՒՆԵԼԿԻ :

ԿԱՄ ԹՇՆԱՄԻՒՆ ՁԵՌՔԵՆ ԱԶԱՏԵԼԵՆ ԵՏԵՒ

Սաղմոս , կամ Երգ գովաբանութեան և շնորհակալութեան յաղթութենէ ետեւ .

Իձէ որ տէրը մեր հետը չըլլար՝ կ'ըսէ իսրայէլ , Թէ որ տէրը մեր հետը չըլլար , մարդիկ մեր վրայ եւ լաժ ժամանակնին մեզ ողջ ողջ պիտի ուզէին կըլլել :

Լ՛նոնց սրտմտութիւնով մեր վրայ բարկացած ժամանակնին , ետքը ջուրերը անգամ մեզ կ'ընկղզեցունէին :

Սեր անձերը հեղեղներէն անցան . մեր անձերը անդադար հեղեղներէն անցան :

() Եհնակ է տէրը՝ որ մեզ անոնց ակօսներուն որակի տուաւ :

Տէրը մեծաւոր փրկութիւն մը ըրաւ . մեր պատշաճաւը :

Ըէ թէ ասիկայ մեր սուրովը վաստըկեցանք , և չէ թէ մեր բազուկը մեզ փրկեց . հապաքուա՛յ ձեռքըդ , և քու բազուկդ , և քու երեսիդ լոյսը . ինչու որ դուն մեր վրայ հաճութիւն ունեցար :

Տէրը մեզի համար երեւցաւ . տէրը մեր գլուխը ծածկեց , և կանգնեցուց մեզ պատերազմի օրը :

Տէրը մեզի համար երեւցաւ . տէրը կործանեց մեր թշնամիները , և խորտակեց մեզի դէմ ելողները :

Ս ասն որոյ չէ թէ մեզի , ո՛վ տէր , չէ թէ մեզի . հապաքու անուանդ փառք տրուի :

Տէրը մեծ բաներ ըրաւ մեզի համար . տէրը մեծ բաներ ըրաւ մեզի համար , վասն որոյ կ'ուրախանանք :

Սեր օգնութիւնը տէրոջը անուամբն է . որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց :

() Եհնակ ըլլայ տէրոջը անունը . ասկէ ետեւ մինչեւ յաւիտեան :

Փառք Զօր , և Արդօյ , և Զօգօյն Սրբոյ .
Արպէս էր՝ ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւիտեանս յաւիտեանից . Ամէն :

Այս շարականէն ետեւ կ'երգուի Զքեղ Աստուածը .

ցմ. լին. արդոյա Յեոռոյ այս Մաղթանքը . ցղն լոճոռ

Ո՛վ ամենակարող Աստուած՝ բոլոր աշխարհի
գերագոյն Խնամակալը, որ քու ձեռքիդ մէջն է կա-
րողութիւնը և զօրութիւնը, որուն մէկը կարող չէ
դէմ դնելու. կ'օրհնաբանենք և կը բարձրըցունենք
քու մեծահրաշ և փառաւորեալ Անունդ, այս բա-
րեբաղդ Հաղթանակիս պատճառաւ, որուն բովան-
դակ փառքը քեզի կը մատուցանենք, որ ես մի միայն
պարգեւատու յաղթութեան : Այլ կը խնդրենք շը-
նորհք տուր մեզի, որ այս մեծասքանչ ողորմութիւնդ
բարի նպատակներու գործածենք, քու փառքիդ և
սուրբ Աւետարանիդ յառաջագիմութեանը և մեր
Խնքնակալին պատուոյն համար, և որչափ որ կա-
րող ենք բոլոր մարդկային ազգին օգտին համար
ըլլայ : Ահա կ'աղաչենք, այս քու մեծ ողորմութեա-
նդ անանկ մէկ զգացումը շնորհէ մեզի, որ մեզ մէկ
ճշմարիտ շնորհակալութեան մը պարտաւորն է. ա-
նանկ որ մեր վարքերուն մէջ երեւնայ խոնարհու-
թեամբ, սրբութեամբ ու հնազանդութեամբ քալե-
լով քու առջիդ բոլոր մեր կեանքին օրերուն մէջ մեր
Տէր Հիսուս Քրիստոսի շնորհքովը . Որուն միան-
գամայն Քեզի և Սուրբ Հոգւոյն, ինչպէս որ ամէն
քու բարեբարութեանդ համար, անանկ ալ մասնա-
ւորապէս այս յաղթութեանը և ազատութեանը հա-
մար ըլլայ բոլոր փառքը ու պատիւը, յաւիտեանս .
Ամէն :

Ո՛նք տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքը՝ և Լստուծոյ սէրը՝ և Ուրբ Հոգւոյն հաղորդութիւնը յաւիտեան մեր ամենուս հետն ըլլայ . Լձն . (Բ . Կորն . Ժգ . 15 :

ՆՈՎՈՒՆ ՎՐԷՅ

ԵՂԱԾ ՆՆՋԵՑԵԼՈՅ ԹԱՂՈՒՄԸ

Նոյն թաղման կանոնը կը կատարուի . ինչպէս որ այս Աղօթամատուց Գրքիս մէջ կարգեալ է . միայն թէ (Ուստի՛ իր մարմինը հողին կը յաճնենք . հողը հողին . . .) ըսելուն տեղը , պիտի ըսուի .

Ուստի՛ իր մարմինը անդունդներուն կը յանձնենք , ապականութեան դառնալու , սպասելով մարմինին յարութեանը , (որ ժամանակ որ ծովը պիտի հատուցանէ իր մեռելները) և հանդերձեալ կեսնաքին , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . որ գալու ժամանակը պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը , իր փառաւոր մարմինին կերպարանակից ըլլալու , ան զօրութիւնովը՝ որով ամէն բան իրեն հնազանդեցունելու կարող է :

ՊԱՆԴԱ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՒ ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՕՐՀՆԵԼՈՒ
 ԶԵՌՆԱԳՐԵԼՈՒ ԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅԱԳՈՐԾԵԼՈՒ
 ԱՆԳՂՒՈՅ ԵՒ ԻՌԼԱՆՏԻՈՅ ՄԻԱՑԵԱԼ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲԸ

Յառաջաբան

Լստուածաշունչը և Հին Լակեղեցական Հեղինակները ուշադրութեամբ կարգացողներուն բոլորին յայտնի է, որ Լուսինայի ժամանակէն Վրիստոսի Լակեղեցիին մէջ այս Պաշտօնեաները կային, այսինքն Լապիսկոպոսներ, Վահանաներ և Սարկաւագներ: Լստա պաշտօնները ամէն ժամանակ այնչափ պատուաւոր և յարգի էին, որ մէկը երբէք չէր համարձակէր նոյն պաշտօններուն ձեռնամուխ ըլլալու, մինչեւ որ առաջուց կանչուած, փորձուած, քննուած և անանկ հանգամանքներով ճանչցուած չըլլար, որ յարմար գար անոնց. ու նաև օրինաւոր իշխանութիւն ունեցողներէն հաստատուած և նոյն պաշտօններուն ընդունուած չըլլար, հրապարակական Լուսինայի ու ձեռնադրութեամբ: Ուստի Լնդիոյ և Խուլանտիոյ միացեալ Լակեղեցւոյն մէջ այս Լարգերը շարունակուելու և յարգութեամբ ի գործ դրուելու

և անոնց յարգը ճանչնալու համար, մէկը օրինաւոր
Լապիսկոպոս, Վրահանայ կամ Սարկաւագ չի պի-
տի սեպուի և ընդունուի Լնդղիոյ և Խլանտիոյ միա-
ցեալ Լկեղեցւոյն մէջ, կամ թող տրուի ան պաշ-
տօններուն մէկը կատարելու, մինչեւ որ չի կան-
չուի, չի փորձուի, չի քննուի և անոնց մէջ չընդու-
նուի հետեւեալ Կանոնովը, կամ թէ առաջուց Լա-
պիսկոպոսական ձեռնագրութիւն առած չըլլայ:

Սէկը Սարկաւագութեան աստիճանը չընդու-
նիր, մինչեւ որ քսանուիրեք տարեկան չըլլայ, կամ
թէ թոյլտուութիւն մը ընդունած չըլլայ: Լս ով որ
Վրահանայութեան աստիճանը պիտի ընդունի, քը-
սանըչորս տարին լըմընցուցած պիտի ըլլայ: Լս ով
որ Լապիսկոպոս պիտի ձեռնագրուի, կատարեալ երե-
սուն տարեկան պիտի ըլլայ:

Լս Լապիսկոպոսը կամ անձամբ և կամ հաւա-
քարիմ վկայութեամբ անմեղ և առաքինի վարք ու-
նեցող անձը ճանչնալով, և Լատիններէն լեզուին
հմտութիւնը և Սուրբ Վրոց բաւական տեղեկու-
թիւն ունենալը քննելէն և փորձելէն ետեւ, կրնայ
Կանոնով սահմանուած ժամանակները, կամ թէ
հարկաւորագոյն պատճառաւ ուրիշ Կիրակի կամ
Տօնախմբութեան ()ը մը Լկեղեցւոյ առջին ընդու-
նել նոյն անձը Սարկաւագութեան, հետեւեալ կեր-
պովը:

ԿԱՆՈՒՆ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՕՐՀՆԵԼՈՒ

Եպիսկոպոսին սահմանած օրը Աւտուան Աղօթքը և ժըննալէն ետեւ Քարոզ մը կամ Ճոռ մը կ'ըսուի : որով Սարկաւագութեան ընդունուելու անձանց պարտաւորութիւնները ու պաշտօնները կը ծանուցուի . Քրիստոսի Եկեղեցոյն մէջ այս կարգիս որչափ հարկաւոր ըլլալը . ու նոյն ժողովուրդները որչափ յարգելու են անոնք իրենց պաշտօնին մէջ :

Նախ և առաջ Աւագ Սարկաւագը կամ անոր Փոխանորդը կը ներկայացունէ Եպիսկոպոսին (որ սուրբ Սեղանին քով իր աթոռը նստած է) անոնք՝ որ Սարկաւագութեան կը փափաքին . (որոնց ամէն մէկը վսեմուշ կերպով հագուած պիտի ըլլան) ասանկ ըսելով .

Պատուական Հայր Տերամբ , ձեզի կը ներկայացունենմ այս անձինքները Սարկաւագութեան ընդունուելու :

Եպիսկոպոսը .

Իմենայն զգուշութեամբ գիտնաս որ ան ձեզի ներկայացուցած անձինքներդ ընդունակ և յարմար ըլլան իրենց ուսմանը և սուրբ վարուց կողմանէ , պատշաճաւոր կերպով իրենց պաշտօնը կատարելու :

լու, Եստուծոյ փառքին և իւր Եկեղեցիին շինու-
թեանը համար :

Աւագ Սարկաւազը կը պատասխանէ .

Ես անոնցմէ հարց ու փորձ ըրի, անոնք քննեցի
ալ, և կը խորհիմ թէ անանկ են :

Յետոյ Եպիսկոպոսը ժողովուրդին կ'ըսէ .

Եղբայրներ՝ ձենէ ո՛վ որ այս Սարկաւազու-
թեան ներկայացեալ անձինքներուն մէկին արգել-
ման պատճառը, կամ երեւելի յանցանքը գիտէ,
որով կարող չըլլայ այս Պաշտօնին մէջ մտնալու, ա-
ռաջ թող գայ Եստուծոյ անուամբը, ու յայտնէ
ան յանցանքին կամ արգելման ինչ ըլլալը :

Եւ թէ որ մեծ յանցանք մը կամ արգելք մը իմացուի,
Եպիսկոպոսը վերջ տալի ընէ այն անձին ձեռնադրուիլը,
մինչեւ որ ամբաստանուած կողմի անձին նոյն յանցանքէն
անսխալ ըլլալը հաստատուի :

Յետոյ Եպիսկոպոսը (ձեռնադրութեան ընդունակ հա-
մարուած անձինքները ժողովուրդին ազօթքին յանձնելով)
կ'երգէ կամ կ'ըսէ հոն ներկայ գտնուող Եկեղեցականներուն
ու ժողովուրդին հետ Լիթանի Մաղթանքը հետեւեալ
Ազօթքներովը :

Լիթանի Մաղթանք և Աղերասարկութիւնք .

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Եստուած, ողորմէ՛ մեզի՝ ու
ղորմելի մեղաւորներուս :

Ո՛վ Հայր երկնաւոր Եստուած, ողորմէ՛ մեզի՝ ու

ողորմելի մեղաւորներուս :

Որդին Եստուած, փրկիչ աշխարհի, ողորմէ մեզ
զի՛ ողորմելի մեղաւորներուս :

Որդին Եստուած, փրկիչ աշխարհի, ողորմէ մե-
զի՛ ողորմելի մեղաւորներուս :

Հոգին Սուրբ Եստուած, որ 'ի Հօրէ և յՈրդ-
ւոյ կը բղխիս, ողորմէ մեզի՛ ողորմելի մեղաւորներուս :

Հոգին Սուրբ Եստուած, որ 'ի Հօրէ և յՈրդ-
ւոյ կը բղխիս, ողորմէ մեզի՛ ողորմելի մեղաւորներուս :

() րհնեալ և փառաւորեալ ամենասուրբ Երրոր-
դութիւն, երեք Ենթինք, և մէկ Եստուած, ողորմէ
մեզի՛ ողորմելի մեղաւորներուս :

() րհնեալ և փառաւորեալ ամենասուրբ Երրոր-
դութիւն, երեք Ենթինք և մէկ Եստուած, ողորմէ
մեզի ողորմելի մեղաւորներուս :

Այր մեղքերը ու՛ր Տէր, մի՛ յիշեր, ոչ ալ մեր
հայրերուն մեղքերը, մեր մեղքերուն վեճիմնդիւր
մի՛ ըլլար, ներէ՛ մեզի Տէր բարերար, ներէ՛ քու ժո-
ղովորդիդ, որ դուն քու արիւնովդ փրկեցիր, և
մի՛ բարկանար մեզի յաւիտեան :

Ներէ՛ մեզի Տէր բարերար :

Եմէն գէշութենէ ու վնասէ, մեղքէ, սատա-
նային խաբէութիւններէն ու բռնութենէն, քու
բարկութենէդ, և յաւիտեանական դատապարտու-
թենէն,

Եղատէ՛ մեզ Տէր բարերար :

Բոլոր սրտի կուրութենէ, հպարտութենէ, սը-

նապարծութենէ ու կեղծաւորութենէ . նախանձութենէ , ատելութենէ , չարութենէ և սիրոյ դէմ պակասութիւններէ ,

Եղատէ մեզ Տէր բարերար :

Շնութենէ , և ուրիշ ամէն մահացու մեղքերէ . աշխարհի , մարմնոյ ու սատանային խաբէութիւններէն ,

Եղատէ մեզ Տէր բարերար :

Կոյծակէ ու ալէկոծութենէ . ժանտախտէ , ամէն տարախիտիկ հիւանդութիւններէ ու սովէ . պատերազմէ , մարդասպանութենէ և յանկարծակի մահէ ,

Եղատէ մեզ Տէր բարերար :

Եմէն տեսակ դաւաճանութենէ , գաղտնի միաբանութենէ ու ապստամբութենէ . մոլոր վարդապետութենէ , հերետիկոսութենէ ու հերձուածողութենէ . սրտի յամառութենէ , և քու Խօսքերուդ ու Պատուիրանքներուդ արհամարհութենէն ,

Եղատէ մեզ Տէր բարերար :

Վրու ամենասուրբ Սարգեղութեանդ խորհուրդին . սուրբ Օննդեանդ ու Թլիատութեանդ . Սկրտութեանդ , Պահեցողութեանդ ու Փորձութեանդ համար ,

Եղատէ մեզ Տէր բարերար :

Վրու մահուանդ տագնապին ու արիւնշաղախ Վրտանցդ . Խաչիդ ու Չարչարանացդ . պատուական Սահուանդ ու Թաղմանդ . փառաւոր Յա-

բութեանդ ու Համբարձմանդ, և Սուրբ Հոգւոյն
գալստեանը համար,

Աղատէ մեզ Տէր բարերար:

Ամէն նեղութեան, յաջողութեան ու մահուան
ժամանակնիս, և դատաստանի օրը,

Աղատէ մեզ Տէր բարերար:

Սենք մեղաւորներս կը խնդրենք, լսէ մեզի ո՛վ
Տէր Աստուած, և քու ընդհանրական սուրբ Ազկե-
ղեցիդ շիտակ ճամբուն մէջ ուղղէ ու առաջնորդէ,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Շնորհէ որ քու ծառադ մեր Ռարեշնորհ Ար-
քան և Խնամակալը ճշմարիտ աստուածապաշտու-
թեամբ, արդարութեան ու սրբութեան կեանքով
պահպանես ու զօրացունես,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Շնորհէ որ անոր սիրտը քու հաւատքովդ, եր-
կիւղովդ ու սիրովդ կառավարուի, որ միշտ քեզի ա-
պաւինի, և քու փառքդ ու պատիւդ խնդրէ,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Շնորհէ որ անոր պաշտպան ու պահպան ըլ-
լաս, և անոր առջին բոլոր իր թշնամիները հնազան-
դեցունես,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Շնորհէ որ օրհնես ու պահպանես Արքայուհւոյն
Սայրը և բոլոր Արքայազուն Անտանիքը,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Շնորհէ բոլոր Ապիսկոպոսները, Վահանանե-

ըր և Սարկաւագները լուսաւորելու, որ ճշմարտապէս քու Պատգամներդ ճանչնան ու իմանան, ու նաև քարոզութիւնով ու վարքով կարող ըլլան աշունք յայտնելու և աւետարանելու,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Եւորհէ օրհնել այս քու ծառաներդ, որ հիմայ Սարկաւագութեան (կամ Քահանայութեան) կարող պիտի առնեն, և թափէ քու շնորհքդ անոնց վրայ, որ կարող ըլլան ըստ պատշաճի իրենց պաշտօնը կատարելու, քու Արքեպիսկոպոսիդ շինութեանը, և քու սուրբ Երուանդ փառքին համար,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Եւորհէ որ ժողովի մէջ գտնուող Իշխանները և բոլոր Եղնուականները շնորհքով, իմաստութիւնով ու հանճարով զարդարես,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Եւորհէ օրհնել և պահպանել բոլոր Երանաւորները, շնորհք տալով անոնց որ միշտ արդարութիւն ընեն, ու ճշմարտութիւնը պահեն,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Եւորհէ օրհնել ու պահպանել բոլոր քու Ժողովուրդդ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Եւորհէ որ ամէն ազգայ միաբանութիւն, խաղաղութիւն ու համահամութիւն տառ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար:

Եւորհէ որ մեզի սուրբ սիրտ տառ, որ քեզ սի-

րենք, ու քենէ վախնանք, և քու պատուիրանքնե-
րուդ փութաջան պահպանութիւնովը ապրինք,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ որ բոլոր քու ժողովուրդիդ շնորհքի
աճում մը տաս, որ խոնարհութեամբ քու Խօսքե-
րուդ լսեն, և յօժար կամքով ընդունին անոնք, և
Սուրբ Հոգւոյն պողարերութեամբը ծաղկին,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ ուղիղ ճամբուն մէջ բերել ան ամէնքը՝
որ սխալած ու խաբուած են,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ որ հաստատուն եղողները զօրացու-
նես, սրտաբեկ եղողներուն օգնութիւն ու քաջալե-
րութիւն տաս. ինկածները կանգնեցունես, և վեր-
ջապէս սատանան մեր ոտքին ներքելը կործանես,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ ձեռնառու ըլլալ, օգնել ու զօրացունել
ան ամէնքը՝ որ վտանգի, կարօտութեան ու նեղու-
թեան մէջ են,

Ա՛ղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շնորհէ պահել ու խնամել ան ամէնքը՝ որ ծո-
վուն վրայ ու ցամաքը ճամբորդութիւն կ'ընեն. որ-
դեծնութեան ցաւ ունեցողները, ամէն հիւանդնե-
րը, (մասնաւորապէս մեր աղօթքին յանձնուածնե-
րը), (ասիկայ կ'ըսուի, երբոր միաբանութեան Աղօթքը
խնդրուի) նաև ողորմիլ տղոցը, բանտարգեալներուն
ու գերիներուն :

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շ նորհէ խնամել ու հոգ տանիլ որբերուն , այս-
րիններուն և ան ամենուն՝ որ նեղեալ ու տառապեալ
են ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շ նորհէ ողորմիլ բոլոր մարդկային ազգին ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շ նորհէ որ մեր թշնամիներուն , մեզ հալածող-
ներուն և մեզ բամբասողներուն թողութիւն տաս ,
և անոնց սիրտերը դարձունես ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շ նորհէ որ մեր պիտոյքին համար երկրին բը-
նաւորեալ բերքերը պարգեւես ու պահես մեզի , որ
ժամանակին վայելենք անոնք ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Շ նորհէ որ մեզի ճշմարիտ զղջում պարգեւես ,
և ամէն մեր մեղքերուն , զանցառութիւններուն ու
տգիտութիւններուն ալ թողութիւն շնորհես , և քու
Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը մեզ զարգարես , որ քու
սուրբ պատուիրանքներուդ նայելով մեր վարքերը
նորոգենք ,

Կ'աղաչենք լսէ մեզի Տէր բարերար :

Որդի Աստուծոյ , կ'աղաչենք լսէ մեզի :

Որդի Աստուծոյ , կ'աղաչենք լսէ մեզի :

Վանն Աստուծոյ , որ աշխարհի մեղքերը մէկ դի-
կը վերցունես ,

Շ նորհէ մեզի քու խաղաղութիւնդ :

Գառն Լստուծոյ , որ աշխարհի մեղքերը մէկ
գիւղը վերցունես ,

Ողորմէ մեզի :

Վրիստոս , լսէ մեզի .

Վրիստոս , լսէ մեզի :

Տէր , ողորմէ մեզի .

Տէր , ողորմէ մեզի :

Վրիստոս , ողորմէ մեզի .

Վրիստոս , ողորմէ մեզի :

Տէր , ողորմէ մեզի .

Տէր , ողորմէ մեզի :

Յետոյ Քահանային հետ մէկտեղ խորովութիւն ալ Տէ-
րունական Աղօթքը կ'ըսեն .

Ո՛վ մեր հայրը՝ որ երկինքն ես , քու անունդ
սուրբ ըլլայ . Վրու թագաւորութիւնդ գայ . Վրու
կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկ-
րիս վրայ . Ս'եր ամէն աւուր հացը այսօր տուր մեզի .
Լա ներէ մեզի մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ
կը ներենք մեր պարտականներուն . Լա մեզ փորձու-
թեան մի տանիր , հապա չարէն ազատէ մեզ . Լա՛մէն :

Վրահանան . Տէր , մեր մեղքերուն նայելով մեզի
հետ մի վարուիր .

Պապախանի . Ու ո՛չ ալ մեր անօրէնութիւննե-
րուն նայելով մեզի հատուցում ըրէ :

Աղօթենք .

Ո՛վ Տէր Աստուած՝ բարեգութ Հայր , որ զըզ-
ջացեալ սրտին հառաչանքը չես անարգեր , ու ոչ
ալ վշտացեալին փափաքը . () Գնէ մարդասիրաբար
մեր աղաչանքներուն , որ քու ներկայութեանդ կը
մատուցանենք բոլոր մեր նեղութիւններուն ու ծա-
խորդութիւններուն մէջ , երբ որ անոնք մեզ կը կո-
խեն . և գթաբար լսէ մեզի որ սատանային կամ չար
մարդոց նենգութեամբը ու խորամանկութեամբը
մեզի դէմ գործուած չարիքները ոչնչանան , և քու
բարեգութութեանդ նախախնամութեամբը ցրտին .
որ մենք քու ծառաներդ հալածումներով չի վնա-
սած , կարող ըլլանք միշտ քու սուրբ Ակեղեցիիդ
մէջ քեզի դոհումիւն մատուցանելու , մեր Տէր Հի-
սուս Քրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ալիւր ո՛վ Տէր , օգնէ մեզի , և փրկէ մեզ քու Ա-
նուանդ համար :

Ո՛վ Տէր Աստուած , մենք մեր ականջներովը ը-
սեցինք , և մեր հայրերը մեզի պատմեցին քու մեծա-
մեծ գործքերդ , որ դուն իրենց օրերը և իրենցմէ ա-
ռաջ հին ժամանակը ըրիր :

Ալիւր ո՛վ Տէր , օգնէ մեզի , և փրկէ մեզ քու պա-
տուոյդ համար :

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր 'ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւի-
տեանս յաւիտենից . Ամէն :

Քրիստոս Աստուած , պաշտպանէ մեզ մեր թըշ-

նամիններէն ,

Արդասիրաբար նայէ մեր նեղութեանցը .

Գթութեամբ տես մեր սրտին նեղութիւնները .

Ողորմութեամբ ներէ քու ժողովուրդիդ մեղքերը .

Սիրով ու քաղցրութեամբ ընդունէ մեր աղաչանքները .

Որդի Դաւթի , ողորմէ մեզի .

Վրիստոս Լստուած , հիմայ ու միշտ ընդունէ մեր աղաչանքները հաճութեամբ .

Բարեգթութեամբ լսէ մեզի Վրիստոս Լստուած .

Բարեգթութեամբ լսէ մեզի ո՛վ Տէր Վրիստոս .

Վաւանան . Ո՛վ Տէր , ցըցուր մեզի քու ողորմութիւնդ :

Պապասխանի . Ինչու որ մենք ամէնքս քեզի կը յուսանք :

Աղօթենք .

Խոնարհեալ կ'աղաչենք քեզի ո՛վ Հայր , ողորմութեամբ նայէ մեր տկարութիւններուն , և քու Լսնունդ փառքին համար հեռացուր մենէ ան ամէն չարիքները , որոնց որ արդարապէս արժանի եղած ենք . Իսկ շնորհէ որ մեր ամէն կերպ նեղութիւններուն մէջ յոյսերնիս ու ապաւինութիւններնիս քու ողորմութեանդ վրայ դնենք , և միշտ քեզի ծառայենք սրբութեամբ ու մաքրութեամբ ապրելով

քու փառքիդ ու պատուոյդ համար, մի միայն Սիջ-
նորդ և Պաշտպան մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շը-
նորհքովը. ԼՄՆ:

Յետոյ կ'երգեցուի կամ կ'ըսուի Հաղորդութեան հա-
մար եղած Պաշտօնը, միանգամայն հետեւեալ Մաղթանք-
ովը, Թուղթովը և Աւետարանովը.

Մ Ա Ղ Թ Յ Ա Ն Ք .

Ո՛վ ամենակարող Լստուած, որ քու Լստուա-
ծային Վախախնամութեամբդ քու Լկեղեցիիդ մէջ
զանազան կարգեր հաստատեցիր Պաշտօնեաներու .
և աղգեցիր՝ քու առաքեալներուդ որ Վախավկայ
սուրբ Ստեփաննոսը միւսներուն հետ Սարկաւագու-
թեան Լստիճանին ընտրեն. Տես քու բարեգթու-
թեամբդ հիմայ նոյն Պաշտօնին ու Սիճակին կան-
չուած այս քու ծառաներդ. անանկ լեցուր անոնք
քու Սարգապետութեանդ ճշմարտութիւնովը, և
անանկ զարդարէ անոնք վարքի անմեղութիւնով, որ
կարող ըլլան Թէխօսքով և Թէ բարի օրինակով հա-
ւատարմաբար այս Պաշտօնին մէջ քեզի ծառայելու,
քու Լնուանդ փառքին և Լկեղեցւոյդ շինութեանը
համար, մեր Փրկիչ Յիսուս Վրիստոսի արժանա-
ւորութեամբը, որ կենդանի է և կը Թագաւորէ
միանգամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ, հիմայ
ու յաւիտեան. ԼՄՆ:

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . ՏԻՖ . Գ . 8 :

Ենանկ ալ սարկաւագները պարկեշտ ըլլան . ոչ
երկզրոյց , ոչ գինեւէր , ոչ բան քաշող . հապա հա-
ւատքի խորհուրդները մաքուր մտքով ունենան : Ե-
ռաջ իրենք թող փորձուին , ու ետքը ան պաշտօնին
մօտան , որ անարատ ըլլան : Ենանկ ալ անոնց կը-
նիկները պարկեշտ . ոչ գէշ խօսող . հեղահոգի , ա-
մէն բանի մէջ հաւատարիմ : Սարկաւագները մէկ
կնկան մը էրիկ ըլլան , որ իրենց զաւկըներուն աղէկ
վերակացու եղած ըլլան , և իրենց տանը : Ասն զի
աղէկ պաշտօն կատարողները իրենց անձին բարի
աստիճան կը շահին , ու աւելի համարձակութիւն՝
քրիստոսի յիսուսի հաւատքին մէջ :

Կամ այս .

Գործք Առաքելոց . Գ . 2 :

Հասնելուքները աշակերտաց բաղմութիւնը
կանչեցին , և ըսին . աղէկ չէ որ մենք աստուծոյ խօսքը
թողունք ու սեղանին ծառայենք : Այլբայրենք՝ ձեր
մէջէն եօթը հոգի ընտրեցէք աղէկ վկայուած՝ հոգ-
ւով սրբով ու խմաստութեամբ լեցուած , որ անոնք
այս գործքերուս վրայ դնենք : Այլ մենք աղօթքի ու
պաշտամունքի ու բանին հետն ըլլանք : Այլ ան խօսքը
բոլոր բաղմութեանը հաճոյ թուեցաւ . և ընտրեցին
ստեփաննոսը՝ հաւատքով ու սուրբ հոգւով լեցուն
մարդ մը , ու փիլիպպոսը , ու պրոքորոնը , ու նիկանո-

բան , ու տիմոնան , ու պարմենան , ու նիկողայոսը՝
դարձի եկող անտիրքացին : Ասոնք առաքեալներուն
առջին կայնեցուցին , և աղօթք ընելով ձեռունին
անոնց վրայ դրին : Եւ աստուծոյ խօսքը կ'աճէր , ու
երուսաղէմի մէջ աշակերտներուն թիւը էվելօք կը
շատնար , ու քահանաներէն պինտ շատերը հաւատքի
կը հնազանդէին :

Եւ Աւետարանէն առաջ Եղիսկոպոսը իր աթոռը
նստած , ձեռնադրուելուն երուն ամէն մէկին առանձին Երդ-
մամբ հաստատութիւն կ'ընդունի , Անդղիացւոց Թագաւորին
Գլխաւորութեանը , ու բոլոր օտար իշխաններուն զօրու-
թեանը ու իշխանութեանը դէմ :

Երդմամբ հաստատութիւն Թագաւորին Գլխաւորութեանը .

Եւ Ա—Ս— Երդմամբ կը հաստատեմ , որ սրտի
մտօք կ'ատեմ , կը զգուիմ և կ'ուրանամ իբր անօրէն
և հերետիկոսական այն Սարգապետութիւնը ու
Պրութիւնը , որ Բաբէն կամ Հռովմայի Աթոռին
մէկ իշխանութենէն բանադրուած կամ կապուած
Իշխանները , իրենց հպատակներէն կամ ո՛ր և իցէ
ուրիշներէն վար առնուին , կամ սպանուին : Եւ ես
յայտնի կը զըուցեմ որ բնաւ մէկ օտար Իշխան մը ,
Անձ մը , եկեղեցական գերագոյն պատուոյ Տէր մէ-
կը , Կառավարութիւն մը , կամ իշխանաւոր մէկը ,
որ և իցէ զօրութիւն մը , կարողութիւն մը , գլխաւո-
րութիւն մը , նախագահութիւն մը , կամ Ակեղե-
ցական կամ Հոգեւոր իշխանութիւն մը չունի , և

ոչ ալ կրնայ ունենալ այս Տէրութեանս սահմանին մէջ : () Դնէ ինծի ում Լստուած :

Տեսոյ Եպիսկոպոսը կը քննէ ձեռնադրուելու անձերուն ամէն մէկը ժողովուրդին առջին հետեւեալ կերպով .

Ո՛ր ստա՛հ ես դուն որ Հոգւոյն Սրբոյ ներքին շարժմամբը շնչուած ես , այս Պաշտօնը ու Սպասաւորութիւնը քու վրադ առնելու , Լստուծոյ ծառայելու , իր փառքին առաւելութեանը և իր ժողովուրդին շինութեանը համար .

Պատասխանի՛ . Լստալէս վստահ եմ :

Լալիս՝ Երկրորդ . Կը կարծե՞ս որ դուն Լակեղեցւոյ Սպասաւորութեանը ճշմարտապէս կանչուած ես , մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի կամքովը , և այս Տէրութեանս արդար կարգաւորութեամբը .

Պատ . Լս այսպէս կը կարծեմ :

Լալիս . Կը հաւատա՞ս դուն անկեղծ հաւատքով Հին և՛ Նոր Կտակարանի բոլոր Կանոնական գիրքերուն .

Պատ . Լս կը հաւատամ անոնց :

Լալիս . Պիտի կարգա՞ս դուն ամենայն զգուշութեամբ նոյն գիրքերը Լակեղեցւոյ մէջ հաւքուած ժողովուրդին , ուր որ Պաշտօնեայ պիտի կարգուիս .

Պատ . Պիտի կարգամ անոնք :

Լալիս . Սարկաւագի մը Պաշտօնին կը վերաբերի ան Լակեղեցիին մէջ ուր որ ինքը պաշտօն վարելու կարգեալ է , Լստուածային Պաշտամունքի ժամա-

Նախ Վրաստանին սպասաւորել, և մասնաւորապէս
Հաղորդութեան Խորհուրդը մատակարարելու ժա-
մանակը, և անոր օգնելու նոյն Խորհուրդը բաշխե-
լու ժամանակը. ու Լեկեղեցւոյ մէջ Սուրբ Վիրքեր և
Լեւտարանական ճառեր կարդալ. ու տղաքները
Վրիստոնէական Սարգապետութեանը մէջ կըր-
թել. և Վրաստանին չի գտնուած ժամանակը տը-
ղաքները մկրտել, ու քարոզել՝ թէ որ Լպիսկո-
պոսը հաւանութիւն ունենայ: Մաւ սարկաւագի մը
պաշտօնն է թէ որ կարգադրութիւն մը եղած ըլլայ,
որ ժողովրդապետութեան հիւանդները, աղքատ-
ները ու տնանկները փնտըռէ, ու ժողովրդապետին
իմացունէ անոնց վիճակը, անունը ու բնակութիւնը.
որ անոր յորդորելովը ժողովրդապետութեան, կամ
ուրիշ անձանց ողորմութիւնովը անոնք ապրուին:
Լրդեօք աս ամէնը հաճութեամբ ու կամու պիտի
ընեն:

Պատ. Լճո, պիտի ընեմ, Լստուծոյ օգնակա-
նութեամբը:

Լպիս. Լմենայն զգուշութեամբ պիտի ջանան
Վրիստոսի Սարգապետութեամբը կանոնաւորել
ու յարմարցունել քու և քու ընտանիքիդ վարքերը.
և որչափ որ կարող ես դուն քեզ և անոնք Վրիս-
տոսի հօտին հոգեշահ օրինակներ ընել:

Պատ. Լճո, այսպէս կ'ուզեմ ընել, Լստուծոյ
օգնականութեամբը:

Լպիս. Իլը հնազանդի՞ս դուն յարգութեամբ

քու խնամական լապիսկոպտիդ, ու լակեղեցւոյ ուրիշ գլխաւոր Պաշտօնեաներուն, որոնց յանձնուած է ձեր հոգը ու կառավարութիւնը, մտադիր և բարի կաւքով անոնց երկիւղած ուղղութեանցը հետեւելով:

Պատ. Լս ինքս պիտի ջանամ, Լստուծոյ օգնականութեամբը:

Յետոյ Եպիսկոպոսը իր ձեռքը զատ զատ ամէն մէկուն գլխուն վրայ դնելով որ իր առջեւը խոնարհութեամբ ծընրադրուած են, կ'ըսէ.

Լս քեզի իշխանութիւն, քեզի յանձնուած լակեղեցիին մէջ Սարկաւագի մը Պաշտօնը կատարելու. Զօր, և Որդւոյ, և Սուրբ Զոգւոյն Լնուամբը, Լ.Պէ:

Անկէ ետեւ Եպիսկոպոսը անոնց ամէն մէկուն հոգ
կտակարանը կուտայ ըսելով.

Լս քեզի իշխանութիւն, Լստուծոյ լակեղեցիին մէջ Լւետարանը կարդալու, և անիկայ քարոզելու, թէ որ լապիսկոպոսը հրաման տայ:

Յետոյ Եպիսկոպոսը անոնցմէ մէկը կ'ընտրէ: Եր
այս Լւետարանը կարդայ:

Ս. Լւետարան. Ղ. Է. Ժբ. 55.

Չեր գօտինները մէջքերնիդ ամուր կապուած ըլլայ, ու ճրագներնիդ վառած: Լս դուք ան մար-

գոցը նման , որ իրենց տէրոջը կ'սպասեն՝ որ երբ հարսնիքէն պիտի դառնայ . որ երբ որ գայ ու չալէ՝ շուտ մը բանան անոր : Երնէկ ան ծառաներուն , որ տէրը երբ որ գայ՝ անոնք արթուն պիտի գտնայ . ճըշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ինքը գօտին մէջքը պիտի կապէ , ու սեղան նստեցունէ անոնք , ու ելլէ ծառայութիւն ընէ անոնց : Եւ թէ որ երկրորդ կամ երրորդ գիշերապահին գայ՝ ու անոնք անանկ գտնայ , երանելի են ան ծառաները :

Վերջը Եպիսկոպոսը ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդին կը մատչի , և բոլոր ձեռնադրուածները հոն կը մնան ու կը հաղորդուին նոյն օրը Եպիսկոպոսին հետ :

Հաղորդութեան խորհուրդը լըմըննալուն , և վերջին Մաղթանքէն ետեւ անմիջապէս Օրհնութենէն առաջ , հետեւեալ Մաղթանքները պիտի ըսուին .

Լ'մենակարող Լ'ստուած՝ Պարգեւատու ամենայն բարութեան , որ քու մեծազօր մարդասիրութեամբդ հաճեցար ընդունելու քու Եկեղեցւոյդ մէջ այս քու ծառաներդ Սարկաւագութեան Լ'ստիճանին . Ո'վ Տէր , կ'աղաչենք քեզի որ անոնք պարկեշտ , խոնարհ ու ժիր ըլլան իրենց Պաշտօնին մէջ , և յօժար կամք մը ունենան բոլոր հոգեւոր կրթութիւնները պահելու . որ միշտ բարի խղճմտանքի մը վկայութեամբը Վրիստոսի Վու Որդւոյդ պարգեւներովը հաստատ և անշարժ մնալով , կարող ըլլան այս ստորին Լ'ստիճանին մէջ ինքքզինքնին այն կերպով վարելու , որ արժանի ըլլան քու Եկեղեցւոյդ մէջ առաւել

բարձր Պաշտօններու կանչուելու . մեր Վրկիչ Հիսուս Վրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը, որուն կը վայելէ փառքը ու պատիւը յաւիտեան . Ամէն :

Կանխելու կ'աղաչենք ո՛վ Տէր, բոլոր մեր գործառնութեանցը մէջ քու քաղցր գթութեամբդ . և քու մշտնջենաւոր օգնութիւնովդ յառաջացուր մեզ , որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ քեզմով սկսելով , շարունակելով ու վերջացունելով , կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորել , և հուսկ յետոյ քու ողորմութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելել , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Աստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է , պահպանէ ձեր սիրտերը ու միտքերը Աստուծոյ և Հիսուս Վրիստոս իր Որդւոյն գիտութիւնովը ու սիրովը . և Ամենակարող Հօր Աստուծոյ , Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն () Ի հնութիւնը ի ինչայ ձեր վրայ , և միշտ ձեր ամէնուդ վրայ ըլլայ . Ամէն :

Հոս պէտք է ծանուցանել Սարկաւագին որ կատարեալ տարի մը Սարկաւագութեան Պաշտօնին մէջ պարտի մնալ (բաց ի երբոր օրինաւոր պատճառներով Եպիսկոպոսին պատշաճ երեւայ) , որպէս զի կատարեալ և հմուտ ըլլայ Եկեղեցական Պաշտօններուն վերաբերեալ ամէն բաներուն մէջ . որոնց գործադրութեանը մէջ թէ որ հաւատարիմ և թիր գտնուելու ըլլայ , Թեմակալ Եպիսկոպոսէն կրնայ ընդունել Քահանայութեան Կարգը Կանոնով սահմանուած ժամանակը . կամ (թէ որ հարկը պահանջէ) ուրիշ Երակի կամ Տօն օր մը Եկեղեցիին առջին . հետեւեալ Ձեռովը ու Կերպովը :

ԱՄԷՆ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ՔԱՀԱՆԱՅ ԶԵՌՆԱԴՐԵԼՈՒ

Եպիսկոպոսին սահմանած օրը Առաւման Աղօթքին վերջը Քարոզ մը կամ Ճառ մը կ'ըսուի, Քահանայացու անձանց պարտաւորութիւնները ու պաշտօնները ծանուցանելու, թէ Քրիստոսի Եկեղեցւոյն մէջ այս Կարգի որչափ հարկաւոր է, և ժողովուրդն ալ որչափ պարտի յարգութեամբ բռնել անոնք իրենց Պաշտօնին մէջ :

Նախ և առաջ Աւագ Սարկաւազը, կամ անոր չեղած ժամանակը ուրիշ անձ մը՝ որ անոր տեղը փոխանորդ կարգուած է, կը ներկայացունէ Եպիսկոպոսին՝ որ Սուրբ Սեղանին քով իր աթոռը նստած է, ան ամէնքը՝ որ նոյն օրը Քահանայութեան Կարգը պիտի ընդունին (որոնց ամէն մէկը վայելուչ կերպով հագուած ըլլայ), և ասանկ կ'ըսէ.

Պատուական Հայր Տերամբ, ես կը ներկայացունեմ քեզի այս առաջիկայ անձերը, որ Քահանայութեան Կարգը ընդունին :

Եպիսկոպոսը.

Ըմենայն զգուշութեամբ գիտնաս որ ան մեզին ներկայացուցած անձերդ պատշաճ և ընդունակ ըլլան իրենց ուսմանը և սրբակրօն վարմունքներուն մէջ, վայելուչ կերպով իրենց Պաշտօնը կատարելու. Ըս-

տուժոյ փառքին և իւր Նկեղեցւոյն շինութեանը հա-
մար :

Աւագ Սարկաւադը կը պատասխանէ .

Ես հարցուփորձ ըրի և քննեցի ալ անոնք, և կը
յուսամ որ անանկ են :

Յետոյ Եպիսկոպոսը ժողովուրդին կ'ըսէ .

Իւրի ժողովուրդ, ասոնք ան մարդիկներն են
որ կ'որոշենք այս օր Ըստուծոյ կալքովը Վահանա-
յութեան սուրբ Կարգին ընդունելու . որովհետեւ
պարտուպատշաճ քննութիւնէ ետեւ արգելման բան
մը չենք գտնար, հապա որ օրինաւորապէս իրենց
Պաշտօնին և Սպասաւորութեանը կանչուած են, և
որ նոյն գործին արժանաւոր անձինքներ են : Իայց
այսու ամենայնիւ թէ որ ձենէ մէկը այս անձինքնե-
րուն արգելմանը մէկ պատճառը, կամ երեւելի մէկ
յանցանքը գիտէ, որուն համար որ անընդունակ
կ'ըլլայ այս սուրբ Պաշտօնին մէջ ընդունուելու, ա-
ռաջ թող գայ Ըստուծոյ Ընուամբը, և յայտնէ ան
յանցանքին կամ արգելքին ինչ ըլլալը :

Եւ թէ որ մեծ յանցանք մը կամ արգելք մը իմացուի,
Եպիսկոպոսը թողու նոյն անձին ձեռնադրելը, մինչեւ որ
այն ամբաստանուած կողմին նոյն յանցանքին սուտ ամբաս-
տանութեանէն անպարտ ըլլալը հաստատուի :

Յետոյ Եպիսկոպոսը (ձեռնադրութեան ընդունակ սե-
պուած անձինքները ժողովուրդին Աղօթքին յանձնելով)

կերգէ կամ կ'ըսէ հոն ներկայ գտնուող Եկեղեցականաց և Ժողովուրդին հետ մէկտեղ Լիթանի Մաղթանքը և Աղօթքները . ինչպէս որ Սարկաւագի Չեւնագրութեանը կանոնին մէջ գրուած է . միայն թէ (Սարկաւագութեան կարգի) ըսելու տեղը (Բահանայութեան կարգի) պիտի ըսուի :

Վերջը պիտի երգուի կամ ըսուի Հաղորդութեան համար եղած Պաշտօնը , միանգամայն հետեւեալ Մաղթանքը , Թուղթը և Աւետարանը :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Ըստուած ամենակարող , Պարգեւատու ամենայն բարութեան , որ քու Սուրբ Հոգւովդ Պաշտօնեաներու այլևայլ կարգերը հաստատեցիր Եկեղեցւոյ մէջ . 'կայէ քու բարեգթութեամբդ հիմայ Վահանայութեան Պաշտօնին կանչուած այս քու ծառաներուդ վրայ . անանկ լեցուր անոնք քու Սարգսպետութեանդ ճշմարտութիւնովը , և անանկ զարդարէ անոնք վարքի անմեղութիւնով , որ թէ խօսքով և թէ բարի օրինակով կարող ըլլան հաւատարմաբար այս պաշտօնին մէջ քեզի ծառայելու , քու Ընուանդ փառքին , և քու Եկեղեցւոյդ շինութեանը համար . մեր Վրկիչ Հիսուս Վրիստոսի արժանաւորութեամբը , որ կենդանի է և կը թագաւորէ միանգամայն քեզի՝ ու Սուրբ Հոգւոյն հետ հիմայ ու յաւիտեան . Բ՛ն :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Եփես . դ . 7 .

Ս'եր ամէն մէկուս շնորհք տրուած են , քրիստոսի պարգեւներուն չափովը : Ընոր համար ալ կ'ը-

տէ . վեր բարձրը ելաւ , գերութիւնը գերի ըռնեց ,
 ու մարդոց պարգեւներ տուաւ : Ըն ի՞նչ է որ ելաւ .
 թէ չէ՝ որ առաջ երկրիս վարի կողմը իջաւ : Ըն որ
 իջաւ՝ նոյնն է , որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , որ
 ամէն բան լիցունէ : Աւ ինքը մէկ քանին տուաւ ա-
 ռաքեալներ , ոմանք՝ մարդարէներ , ոմանք՝ աւետա-
 րանիչներ , ոմանք՝ հովիւներ ու վարդապետներ .
 սուրբերուն հաստատութեանը համար , պաշտա-
 մունքին գործքին համար , քրիստոսի մարմինին շի-
 նութեանը համար . մինչեւ որ ամէնքս ալ հասնինք
 հաւատքին միաբանութեանը , ու աստուծոյ որդւոյն
 գիտութեանը . կատարեալ մարդ եղած , քրիստոսի
 կատարելութեան հասակին չափովը :

Ուրկէ ետեւ պիտի կարդացուի Աւետարանին տեղը
 Սուրբ Մատթէոսի իններորդ Գլխուն մէկ մասը , ինչպէս որ
 կը հետեւի .

Ս . Աւետարան . Մատթ . Թ .

Աւ յիսուս ժողովուրդները տեսնալով՝ մեղքը-
 ցաւ անոնք , ինչու որ հոգնած ու ցիրուցան եղած
 էին՝ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս : Ըն ժամա-
 նակը իր աշակերտներուն ըսաւ . հունձքերը առատ
 են , բայց մշակները քիչ : Աւտի՛ աղաչեցէք հուն-
 ձերուն տիրոջը , որ մշակներ հանէ իր հունձերուն :

Կամ թէ այս հետեւեալը . Ս . Յովհաննու տառներորդ

Գլուխէն .

Ս. Սահաբան. Գլ. Ժ. 1.

Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, ան որ դուռնէն չի մտնար ոչխարներուն բակը, հապա ուրիշ տեղէն կ'ելէ, ան գող է և աւազակ: Բայց ան որ դուռնէն կը մտնայ, ան ոչխարներուն հովիւն է: Եւ որ՝ դռնապանը կը բանայ, և ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն, և իր ոչխարները անունովը կը կանչէ, և անոնք կը հանէ: Եւ երբ որ ամէն իրենները կը հանէ՝ անոնց առջեւէն կ'երթայ, ու ոչխարները իր ետեւէն կ'երթան. ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչնան: () տարին ետեւէն չին երթար, հապա անկէց կը փախչին. ինչու որ օտարներուն ձայնը չին ճանչնար: () իսուս աս առակը անոնց ըսաւ, և անոնք չէին իմանար. թէ ինչ էր որ իրենց հետ կը խօսէր: Եւ որէն յիսուս ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ես եմ ոչխարներուն դուռը: Եւ ամէնը՝ որ ինէ առաջ եկան, գող ու աւազակ էին. բայց ոչխարները անոնց չի լսեցին: Եւ եմ դուռը. ինէ թէ որ մէկը ներս մտնալու ըլլայ՝ կ'ապրի, կը մտնայ, ու կ'ելէ, և արծելիք կը գտնայ: Եւ ողջ չի գար, թէ չէ՝ որ գողնայ ու սպաննէ ու կորսնցունէ. ես եկայ որ կեանք ունենան, ու ալ էվելոք ունենան: Եւ եմ քաջ հովիւ. քաջ հովիւ իր կեանքը ոչխարներուն համար կը դնէ: Բայց վարձկանը որ հովիւ չէ, որ ոչխարները իրենը չեն, երբոր կը տեսնայ գայլը՝ որ կուգայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի. ու գայլը կը յափշտակէ անոնք՝ ու կը ցրուէ: Ինչու որ

ինքը վարձկան է , և ոչխարներուն համար իր հոգը
չէ : Եւ եւմ քաջ հովիւը , ու կը ճանչնամ իմիններս ,
ու կը ճանչցուիմ իմիններէս : Ինչպէս որ հայրը
գիտէ իս , ես ալ հայրը գիտեմ . և իմ անձս ոչխար-
ներուն վրայ կը դնեմ : Եւ դեռ՝ ուրիշ ոչխարներ
ալ ունիմ , որ այս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է
ինծի որ հոս բերեմ . ու իմ ձայնիս պիտի լսեն , ու
մէկ հօտ , և մէկ հովիւ ըլլան :

Վերջը Եպիսկոպոսը իր աթոռը նստած , ձեռնադրուե-
լունքուն ամէն մէկուն առանձին երգմամբ հաստատութիւնը
պիտի ընդունի , Ենդղիացւոց Թագաւորին Գլխաւորութեանը
համար . ինչպէս որ Սարկաւագի Ձեռնադրութեանը Կանո-
նին մէջ գրուած է :

Եւ այս լրմբնալէն ետեւ Եպիսկոպոսը անոնց կ'ըսէ ,
ինչպէս որ կը հետեւի .

Եղբայրներ՝ դուք լսեցիք թէ՛ ձեր առանձին քըն-
նութեան ժամանակը , և թէ՛ հիմայ ձեզի եղած յոր-
դորանքէն , սուրբ Լուսարանի ընթերցուածքներէն
և Լուսաբերոց գրութիւններէն այս ձեր կանչուած
Պաշտօնին արժանաւորութիւնը և մեծութիւնը : Եւ
հիմայ դարձեալ մենք կը յորդորենք ձեզ մեր Տէր
Յիսուս Վրիստոսի անուամբը մտածելու թէ ինչ
բարձր Պատուոյ մը և ծանր Պաշտօնի ու հոգի մը
կանչուեցաք , որն որ Լստուծոյ Լուսեալ , Գէտ , և
Սատակարար ըլլալ է . Լստուծոյ ընտանիքին սոր-
վեցընել , անիկայ խրատել , անոր հովիւ և վերա-
կացու ըլլալ , Վրիստոսի ցրուեալ ոչխարները փըն-

ծըռել , և իւր որդիքները՝ որ այս չար աշխարհիս
մէջ են : որպէս զի Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը
փրկուին :

Անտի՛ հաստատ ապաւորութեամբ մտքի պէտք
է յիշել , թէ ինչ մեծ գանձ մը յանձնուած է ձեր
հոգաբարձութեանը : Ասան զի անոնք Վրիստոսի
ռչկարներն են , որ իր մահուամբը ծախու առաւ , և
անոնց համար իր արիւնը թափեց : Լէկեղեցին և
Սիաբանութիւնը՝ որոնց որ դուք պիտի ծառայէք ,
իր Հարսը ու իր Սարմինն է : Լսե՛ք թէ որ նոյն Լէկե-
ղեցին կամ անոր մէկ անդամը վնասի կամ գայթակ-
ղի ձեր անհոգութեամբը , դուք ձենէ կը ճանչնաք
ան յանցանքին մեծութիւնը , ու նաև ան գալու զար-
հուրելի պատիժը : Եւսա ուրեմն դուք ձենէ մտմը-
տացէք Եստուծոյ որդիքներուն և Վրիստոսի Հար-
սին ու Սարմինին վերաբերեալ Պաշտօններնուդ
վախճանը , և նայեցէ՛ք որ անդադար տշխատիք ,
հոգ տանիք ու խնամէք , մինչև որ ձեր կարողու-
թեանը մէջ եղածը կատարէք ձեր պարտաւորու-
թեանը համեմատ , բոլոր ան ձեզի յանձնուածները
կամ յանձնուելունները հաւատքի միութեանը ու Եւ-
սուծոյ գիտութեանը , և Վրիստոսով կեանքին ան
խոհականութեանը ու կատարելութեանը մէջ բե-
րելու , որ ձեր մէջ կամ կրօնքի սխալման և կամ
բարքի ապականութեան տեղի չի մնայ :

Աւրեմն՝ թէ որ ձեր Պաշտօնը այսչափ գերա-
զանց և դժուարին է , նայեցէ՛ք թէ որչափ հոգ տա-

նելու ու ջանք ընելու էք, և ինքըզինքնիդ հնազանդ
ու երախտագէտ ցըցունելու էք Մատուծոյ, որ ձեզ
ասանկ գերադոյն Պատուոյ մը վիճակեց, ու նաև
զգուշանալու էք որ ոչ դուք ձեզ գայթակղեցունէք,
և ոչ ալ պատճառ ըլլաք ուրիշը գայթակղեցունե-
լու: Արովհետեւ դուք ինքնին կարողութիւն չունիք
ասիկայ կատարելու միտքը և կամքը ունենալ, նոյն
կամքը ու կարողութիւնը միայն Մատուծմէ տրուելուն
համար. վասն որոյ դուք կարօտութիւն ունիք, և
ձեզի պէտք է որ ջերթեռանդութեամբ խնդրէք իր
Սուրբ Հոգին: Եւ գիտնալով որ դուք ուրիշ ճամ-
բով մը կարող չէք այսչափ ծանր մէկ գործ մը կա-
տարել որ մարդկան փրկութեանը կը վերաբերի,
բայց միայն Սուրբ Գիրքերէն քաղուած վարդապե-
տութեամբը ու յորդորանքովը, և սնունց համեմատ
վարքով մը. անոր համար մտածեցէք թէ իրչափ
արթուն ըլլալ պէտք է ձեզի Սուրբ Գիրքերը կար-
գալու և սորուելու, և ըստ պատշաճի համեմատելու
ձեր՝ և մասնաւորապէս ձեզի վերաբերեալ անձանց
վարքերը նոյն գրքերուն կանոնովը, և որչափ ջանք
պիտի ընէք որ նոյն գործքին համար (որչափ որ կա-
րելի է ձեզի) ամէն աշխարհացիին հոգերը ու խոր-
հուրդները բոլորովին մէկ դի ձգէք ու մօռնաք:

Ար յուսանք թէ սակէ առաջ դուք ձենէ լաւ
քննած ու վճռած էք այս բաները, և Մատուծոյ շը-
նորհքովը հաստատ որոշած էք դուք ձեզ բոլորովին
այս Պաշտօնիս նուիրելու, որուն որ Մատուած հա-

ճեցաւ ձեզ կանչելու . որպէս զի որչափ որ կարող էք գլխովին այս բանիս միայն պարապիք , և բոլորովին ձեր հոգը ու ջանքը այս վախճանիս նայի . և որ դուք շարունակ շօր Լստուծոյ աղաչէք , որ մի միայն մեր փրկիչ Հիսուս Վրիստոսի միջնորդութեամբը Սուրբ Հոգւոյն երկնային օգնութիւնը ձեզի շնորհէ , որ օր օրի Սուրբ Գիրքերը կարդալով և անոնց վրայ մտածելով ձեր Պաշտօնին մէջ առաւել կատարեալ ըլլաք ու զարգանաք . և օր ըստ օրէ անանկ ջանք ընէք ձեր և ձեր ընտանեացը վարքերը սրբելու , և անոնք Հիսուս Վրիստոսի Կանոնին և Վարդապետութեանը նմանցունելու , որ ընտիր ու երկիւղած օրինակներ ըլլաք ժողովուրդին՝ ձեզի նմանելու :

Ուստի՝ հիմայ հոս հաւաքուած Վրիստոսի այս ժողովուրդը այս բաներուն մէջ ձեր միտքը ու կամքը իմանալու համար , և որ այս ձեր խոստմունքը ելելօք ձեզ քաջալերելու համար ձեր պարտաւորութիւնները ՚ի գործ դնելու , որոշակի պիտի պատասխանէք այս հարցմունքներուն , որ Լստուծոյ և իւր Եկեղեցւոյն անուամբը հիմայ ձեզի կ'առաջարկենք նոյն բաներուն նայելով .

Ալ խորհի՛ք սրտերնուդ մէջ որ դուք արդարապէս կանչուած էք Վահանայութեան Կարգին և Պաշտօնին , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի կալօքովը , և Լնդդիոյ ու Խուանտիոյ Սիացեալ Եկեղեցւոյն սահմանադրութիւններովը :

Պապասխանի . Լնանկ կը խորհիմ :

Լալիսիոյսը՝ Լորդեօք հաւանեալ էք դուք, որ Սուրբ Վիրքերը բաւականապէս կը պարունակեն բոլոր ան Սարգապետութիւնները, որ Յիսուս Վրարիստոսի հաւատքովը յաւիտենական փրկութեան համար հարկաւ կը պահանջուի. և միտունիդ դրած էք նոյն Սուրբ Վիրքերովը ձեր հոգաբարձութեանը յանձնուած ժողովուրդը կրթելու, և յաւիտենական փրկութեան համար պահանջուած ուրիշ բան մը չի սորվեցընելու. հապա միայն անիկայ՝ որ դուք հաւանեալ էք Սուրբ Վիրքերէն վկայուած ու հաստատուած ըլլալ:

Պատ. Ես այսպէս հաւանեալ եմ, և ասանկ միտքս դրած եմ Լստուծոյ շնորհքովը:

Լալիս. Եպա ուրեմն հաւատարմութեամբ դուք միշտ կը ջանա՞ք Վրիստոսի Սարգապետութիւնը, Կանոնները և Խորհուրդները մատակարարել, ինչպէս որ Տէր Լստուծմէ պատուիրուած է, և ինչպէս որ այս Եկեղեցիս ու Տէրութիւնը ընդունած է Լստուծոյ պատուիրանքներուն համեմատ. որպէս զի ձեր հոգաբարձութեանը և պարտականութեանը յանձնուած ժողովուրդը վարժէք ամենայն զգուշութեամբ նոյն պատուիրանքները պահելու ու բռնելու:

Պատ. Եսպէս կ'ուզեմ ընել Լստուծոյ օգնականութեամբը:

Լալիս. Լորդեօք պատրաստ պիտի ըլլա՞ք անկեղծ ջանքով հերքել ու մերժել Լստուծոյ Խօսքին դէմ եղած ամէն մտաւար և օտար վարդապետութիւնները:

և թէ հրապարակաւ և թէ առանձին խրատել ու յոր-
դորել ձեր սահմաններուն մէջ եղած հիւանդները
ու առողջները, ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ և
պատահութիւնը ձեռք կը ձգուի:

Պատ. Ենպէս պիտի ընեմ Տէրոջը օգնակա-
նութեամբը:

Եպիս. Երգեօք ամէն ժամանակ Եղծքի և Սուրբ
Գիրքերը կարդալու ջանք պիտի ընէք. և անանկ
ուսմանքներու պարապիք որ Սուրբ Գրոց գիտու-
թեանը օգնեն, աշխարհի և մարմնոյ խորհուրդները
մէկ դի ձգելով:

Պատ. Պիտի ջանամ այնպէս ընելու Տէրոջը օգ-
նականութեամբը:

Եպիս. Երգեօք ջանք պիտի ընէք դուք ձեզ և
ձեր ընտանիքները կանոնաւորել ու կարգի դնել
Վրիսառսի Արքեպիսկոպոսութեանը համեմատ, և աշ-
խատիք թէ ձեզ և թէ անոնք որչափ որ կարող էք
ընտիր օրինակներ ընելու Վրիսառսի Լօտին:

Պատ. Ենպէս պիտի ջանամ, Տէրոջը օգնա-
կանութեամբը:

Եպիս. Երգեօք պիտի ջանաք ձեր կարողութեա-
նը չափ հանդարտութիւն, խաղաղութիւն ու սէր
պահելու և հաստատելու ամէն քրիստոնեայ ժողո-
վրդոց մէջ, և մասնաւորապէս անոնց մէջ՝ որոնք
ձեզի յանձնուած են, կամ պիտի յանձնուին:

Պատ. Ենպէս պիտի ընեմ, Տէրոջը օգնակա-
նութեամբը:

Իշպէս • Լորդեօք պիտի հնազանդի՞ք զուք ամենայն յարգութեամբ ձեր թեմական Եպիսկոպոսին , և ուրիշ գլխաւոր Պաշտօնաւորներուն , որոնց յանձնուած է ձեզ հոգալը և կատարելը • ուրախ մտքով • ու կամքով անոնց բարեպաշտ խորաններուն հետեւելով , և անոնց սրգար գատողութեանը հընազանդ ըլլալով •

Պատ • Լճնպէս պիտի ընեմ , Տէրօջը օգնականութեամբը :

Յետոյ Եպիսկոպոսը օտքի վրայ կանգնած՝ կ'ըսէ •

Լճենակարողն Լստուած՝ որ շնորհաց ձեզի այս ամէնքը կատարելու կամքը • Շնորհէ ևս ձեզի անոնք 'ի գործ դնելու զօրութիւնը ու կարողութիւնը • որ իր ձեզմով սկսած գործը կատարէ , մեր Տէր Էջիսուս Վրիստոսի շնորհքովը • Լճն :

Ասկէ ետեւ յորդորանօք պիտի ծանուցուի ժողովուրդին որ առանձին իրենց մտածական Աղօթքներուն մէջ աւելն այս բաներուն համար շնորհք խնդրեն Լստուծմէ • որուն համար քիչ մը ժամանակ լռութիւն կ'ըլլայ :

Յետոյ (բոլոր ձեռնադրուելունքը ծնրագրած) Եպիսկոպոսը պիտի երգէ կամ ըսէ , Եկ Սուրբ Էդգին • Եպիսկոպոսը սկսելով , և Քահանաները ու միւս հոն գտնուողները փոփոխակի պատասխանելով , ինչպէս որ կը հետեւի •

Եկ Սուրբ Էդգի Կենդանարար ,

Պալուստդ հոգւոյս շունչ ազդարար ,

Լըկնային հրով մեզ հրազինեա ,

Լճդմամբ լուսոյդ միտս պատուաստեա .
 Լմենասուրբ Հոգիդ () ծման ,
 Սիրապատուեալ Վահանայութեան ,
 Լթօթնասիւնեակ տաճարդ հաստեա ,
 Լթօթնեակ շնորհօք մեզ զարդարեա .
 () րհնեալ () ծմամբ Լորինէ Բղիսեալ ,
 Կեանք , Հուր Սիրոյ , Գիւր շնորհեալ .
 Յաւերժական Լոյսըդ ծագեա ,
 Բնածին խաւարս փարատ ցայտեա .
 Լրարչակից կենդանացո ,
 Սահացեալքըս Փշմամբդ կեցո ,
 Լռատաբուղիս շնորհս պարգեւեա ,
 Գեղեցկադէմ յարկ յարդարեա .
 Սպասելոց միսիթարութիւն ,
 Կեանք և կենաց խաղաղութիւն .
 Յրուեալ հօտըն մի ժողովեա ,
 Լնհաշտ ոգւոյ տէրըն ցրուեա .
 Ուր Հոգիդ հեառն առաջնորդեաց ,
 Ընդդիմութեան ոգիս ջնջեաց .
 Նոյն բաժանեալ լեզուս ազգաց ,
 Սքանչելեօք միաբանեաց .
 Նոյն և նման Հօր և Որդւոյ ,
 Հոգիդ Լնեղ և Համագոյ .
 Հոգիդ Լստուած , Հայր և Որդին ,
 Որպէս միշտ էր , և եղիցին .
 Սինըդ Լորից , Նոցանէ ես ,
 Լորեակ Սիութիւնդ , Վեզ ուսո մեզ .

Ո՛չ սկսեալ , ո՛չ դադարեալ ,
 Կարգեալ , թուեալ , և միշտ օրհնեալ .
 Բաշխողդ շնորհաց ցանգ օրհնեսցուք ,
 Երրորդութիւնդ միշտ գովեսցուք .
 Հօր , Որդւոյ , Վեղ միանգամայն ,
 Փառք և պատիւ , համանգամայն :

Կամ այս .

Եւ Սուրբ Հոգիդ յաւերժական ,
 () օրհնեալ Բաշխումդ Սուրբ Սերնական .
 Հօրէ , Որդուէ նոյն Սիութեան ,
 Եւտուած սիրոյ և հաշտութեան .
 Եւցեղիւ լեր սրտից , մտաց ,
 Հայցմամբ խնդրեմք Եղբումդ շնորհաց .
 Որով արդար և երկիւղած ,
 Լեալ հասանել փափաքանաց .
 Ճմարտապէս Սխիթարիչ ,
 Համենայնի Օօրացուցիչ .
 Սերին տուրքըն միշտ խնդրելի ,
 Ենքննելի , անպատմելի .
 Եղբիւր , Բաշխումն կենդանութեան ,
 Երկնաժառանգ ուրախութեան .
 Հուր լուսափայլ , Սէր քաղցրութեան ,
 () ծումն օծելոյ հոգեսիրութեան .
 Եւատաբաշխ ձիրդ բազմարդիւն ,
 Եկեղեցւոյ հաստատութիւն .
 Սատն Եւտուծոյ օրէնս գրես ,

Հաւատացեալ սրտի տպեա ,
 Ըստ խոստմանըդ , Տէր մեր Բստուած ,
 Պարգեւիչ ես խօսուեն շնորհաց ,
 Օհ ուր ուրեք քո օգնութեամբ ,
 Օրհնել Բստուած միշտ գովութեամբ
 Ո՛վ Սուրբ Հոգի , լոյսդ առաքեա ,
 Խաւար միտքս լուսաղարդեա ,
 Սրտեռանդըն կեալ սրբութեամբ ,
 Յայդ և ցերեկ ծառայութեամբ ,
 Տկարութեանս լեր զօրութիւն ,
 Գլորելոցս հաստատութիւն ,
 Ըշխարհ , դերն , զինեալն մարմին ,
 Չըյաղթեն մեզ ամենեւին ,
 Հեռի արա թշնամիս մեր ,
 Շահ մեծ օգտիս պարգեւիչ լեր ,
 Բստուածային և մարդկային ,
 Հաշտութիւնըդ տուր մեր սրտին ,
 Բռաջնորդ սուրբ Բւետարանին ,
 Ճարտարապետ հոգւոյս խորանին ,
 Խնդրեմք մաքրեա մեզքս մեղաց ,
 Եւ ըզգեցո լոյսըն փառաց ,
 Հողանիւթեայս սրբեալ Աորոգող ,
 Մարմին եղիլոց հոգի Շնորհող ,
 Գգուես սիրով աղաւնակերպ ,
 Մարդիկ ծնանիս աստուածակերպ ,
 Կապ թշնամոյն խղեալ ընկեա ,
 Լուծեալ անդամս , Տէր , Քեւ յօդեա .

Նոյն և վերջին օրն ահագին ,

Գու Սիսիթար մարդկան աղբին .

Եւ իրկառանկ չարին հնարս ,

Հաստեա գործուն սուրբ հաւատս .

Խաղաղութիւն միարանութեան ,

Շնորհեա բոլոր Վրիստոնէութեան .

Հիշց մեզ , որ Վեւ Հայր Ճանաչի ,

Նոյն և Որդին փառաւորի .

Հօրէ Որդուէ Բշխումի յայտնեա ,

Սի միայն Եւտուած , Երեքանձնեայ .

Երգեսցուք միշտ երգ օրհնութեան ,

Համագոյակ Սուրբ Սիութեան .

Հօր Եւտուծոյ () օրհնեալ Որդւոյն ,

Սիանգամայն շնորհաց Հոգւոյն .

Երգ աղաչեմք Տէր մեր Փրկչին ,

Որ առաքէ իւր Սուրբ Հոգին .

Վաւանողացս նորա Եւուան ,

Եւ յժըմ , և միշտ , և յաւիտեան . Եւն .

Ասկից լամբնալէն ետեւ Եսիսկսպոսը այս կերպով
կ'աղօթէ և կ'ըսէ .

Աղօթենք .

Ո՛վ Եւանակարող Եւտուած՝ և երկնաւոր Հայր ,
որ մեր վրայ ունեցած քու անբաւ սիրովդ ու բարու-
թեամբդ միածին Հիսուս Վրիստոս քու ամենասի-
ւեղի Որդիդ մեզի շնորհեցիք , մեր Փրկչիդ և յաւի-

տենական կենաց Մատչնորդը ըլլալու . ան՝ որ իր մահուամբը մեր փրկութիւնը կատարելով երկինքը հաճառնալէն Լաւ աշխարհ խրկեց իր Մաքեալները, Սարգարէները, Մետարանիչները, Ալադապեաները և Հովիւները, որոնց աշխատանքը և պաշտօնատարութեամբը աշխարհի ամէն կողմերէն մէկ մեծ հօտ մը հաւաքեց, քու սուրբ Մնուանդ մըտընչենաւոր փառաբանութիւնը յայտնելու . Մյսքու յաւիտենական բարութեանդ ան մեծամեծ շնորհքներուն և մարդկային աղօթին փրկութեանը համար կարգուած Պաշտօնին և Սպասաւորութեանը կանչելուդ համար այս քու ծառաներդ, եռանդոտ սրտով կը գոհանանք քենէ, կ'օրհնաբանենք քեզ և երկրպագութիւն կը մատուցանենք քեզի . և խոնարհեալ կ'աղաչենք նոյն () րհնեալ Որդւոյդ Մնուամբը, պարգեւէ ան ամենուն որ հոս կամ ուր ուրեք որ քու սուրբ Մնուանդ կ'աղաղակեն, որ անդադար գոհութիւն մատուցանենք և փառաւորենք քեզ այս և ուրիշ ամէն բարեբարութեանցդ համար . և որ օր ըստ օրէ աճինք ու զարգանանք քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը, Վրու և քու Որդւոյդ գիտութեամբը ու հաւատքովը : Որպէս զի թէ այս քու Պաշտօնեաներովդ, և թէ անոնցմով՝ որոնց վըայաստնք քու Պաշտօնեաներդ պիտի կարգուին, քու սուրբ Մնուանդ միշտ փառաւորուի, և օրհնեալ թագաւորութիւնդ ծաւալի, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոս քու Որդւոյդ շնորհքովը . որ կենդանի է և կը

Թագաւորէ քեզի հետ Հոգւոյն Սրբոյ միութեամբը,
յաւիտեանս յաւիտենից . Լ.Պէն :

Այս Աղօթքէն ետեւ ձեռնադրուելու անձինքները
խոնարհութեամբ ծնրադրած , Եպիսկոպոսը ներկայ դռնուող
Քահանաներուն հետ մէկտեղ ձեռուընին զատ զատ Քա-
հանայութեան կարգը ընդունողներուն ամէն մէկուն գլխուն
վրայ պիտի դնեն . և Եպիսկոպոսը պիտի ըսէ .

Ընդունէ՛ Սուրբ Հոգին՝ Քահանայութեան
Պաշտօնը և Սատակարարութիւնը կատարելու Լս-
տուծոյ Լսկեղեցիին մէջ , որ հիմայ մեր ձեռնադրու-
թեամբը քեզի կը յանձնուի : Որուն մեղքը որ ար-
ձըկես՝ արձըկուած ըլլայ . և որուն մեղքը որ կապես՝
կապուած ըլլայ : Լս հաւատարիմ անտես եղիր Լս-
տուծոյ պատգամներուն և իւր սուրբ Խորհուրդնե-
րուն . Հօր , և Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն Լնուամ-
բը . Լ.Պէն :

Յետոյ անոնց ամէն մէկը ծնրադրած մնալով՝ Եպիսկո-
պոսը անոնց ամէն մէկին ձեռքը կ'աւանդէ Աստուածաշունչ
Գիրքը՝ ըսելով .

Լս քեզի իշխանութիւն Լստուծոյ խօսքը քա-
րողելու , և սուրբ Խորհուրդները մատակարարելու
Ժողովուրդին , ուր որ օրինաւոր Պաշտօնեայ պիտի
կարգուիս նոյն բաներուն համար :

Ասկէ ետեւ պիտի երգեցուի կամ ըսուի նիկիոյ Հան-
գանակը . ու յետոյ Եպիսկոպոսը Հաղորդութեան Խորհուր-
դին կը մատչի , որ ամէն ձեռնադրուածները մէկտեղ կը

Հաղորդութիւն . ամէնքն ալ նոյն ձեռնագրուած տեղերնին մնալով . մինչեւ որ ամէնքը Հաղորդութիւն :

Հաղորդութեան խորհուրդը աւարտելուն . վերջին Մաղթանքէն ետեւ և անմիջապէս Օրհնութենէն առաջ , այս Մաղթանքները պիտի ըսուին .

Ո՛վ ամենագութ Հայր , կ'աղաչենք քեզի քու երկնային օրհնութիւնդ այս քու ծառաներուդ վրայ խրկելու , որ արդարութեամբ զգեստաւորին . և որ անոնց բերնովը քարոզուած քու Խօսքդ անանկ յաջողուի , որ բնաւ դատարկ տեղը չի քարոզուի : Պարգեւէ նաեւ մեզի որ շնորհք ունենանք քու սուրբ Պատգամներէդ , կամ անոնց համեմատ ինչ որ անոնք մեզի քարոզեն իբր մեր փրկութեան միջոցները լսելու և ընդունելու . որ ամէն մեր խօսքերուն և գործքերուն մէջ քու փառքդ խնդրենք , և քու թաղաւորութեանդ ծաւալումը , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Կանխելդ կ'աղաչենք ո՛վ Տէր բոլոր մեր գործքերուն մէջ քու գթութեանդ պարգեւովը . և զարգացնուր մեզ քու անդադար օգնութեամբդ , որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ սկսելով , շարունակելով և կատարելով , կարող ըլլանք քու սուրբ Անունդ փառաւորելու , և հուսկ յետոյ քու բարեգթութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելելու , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ամէն :

Ըստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է , Ըստուծոյ և մեր Տէր Հիսուս Վրիստոս իր

Որդւոյն գիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր
սիրտերը և միտքերը, և ամենակարող Հօր Աստու-
ծոյ, և Որդւոյ, և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջ-
նայ ձեր վրայ, և միշտ ձեր ամենուրեք վրայ ըլլայ.
Ամէն:

Թէ որ մի և նոյն օրը Սարկաւագներուն և Քահանա-
ներուն մէկտեղ ձեռնադրութիւն ըլլայ, առաջ Սարկաւագ-
ները պէտք է որ տարուին, ու ետքը Քահանաները, և
Լիթանի Մաղթանքին տեղամ մը ըսուիլը բաւական է:
Մաղթանքներուն երկուքն ալ պիտի ըսուին, առաջ Սարկա-
ւագութեան Մաղթանքը, ու ետքը Քահանայութեան: Ա-
ռաքելոց Թուղթը պիտի ըլլայ Եփ. 7. մինչեւ - 13.
ինչպէս որ վերը այս Գործքիս կարգը նշանակուած է: Ան-
միջապէս Նոյն Ընթերցուածքէն ետեւ Սարկաւագ ձեռնա-
դրուելուները Աբբային Գլխաւորութիւնը երդմամբ պիտի
հաստատեն, քննուին ու ձեռնադրուին, ինչպէս որ վերը
նշանակուած է: Յետոյ երբ որ անոնցմէ մէկը Աւետարանը
կը կարդայ (որ է կամ Ս. Մատթ. Թ. 36 էն մինչեւ - 38 հա-
մարը, ինչպէս որ վերը այս պաշտաման կարգին մէջ դրուած
է. կամ Ս. Ղա. 1. Ժբ. 33 էն մինչեւ - 38 համարը, ինչպէս
որ Սարկաւագի ձեռնադրութեան կանոնին մէջ կը գտնուի),
անոնք որ Քահանայ պիտի ձեռնադրուին, նմանապէս Աբ-
բային Գլխաւորութիւնը երդմամբ պիտի հաստատեն, քնն-
ուին ու ձեռնադրուին, ինչպէս որ այս կանոնիս մէջ սահ-
մանադրուած է:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ

ԵՒ ԿԵՐՊ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՄ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՁԵՌՆԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՄ ՕՐՀՆԵԼՈՒ

ՈՐ ՄԻՇՏ ՊԱՐՏԻ ԿԻՐԱԿԻ ԿԱՄ ՈՒՐԻՇ

ՀԱՆԴԻՍԱԽՈՐ ՕՐ ՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄԷ

Երբոր ամէն բան Եկեղեցւոյ մէջ ըստ պատշաճի պատ-
րաստ է, Առաւօտեան Աղօթքը լըմըննալուն պէս Արքե-
պիսկոպոսը (կամ այս գործոյս համար ընտրուած Եպիսկոպոս
մը) կ'սկսի Հաղորդութեան Խորհուրդը, որուն Մաղթանքը
այս պիտի ըլլայ.

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք .

Լ'մենակարող Լստուած, որ Հիսուս Քրիստոս
քու Որդւոյդ ձեռքովը շատ գերազանց պարգեւներ
շնորհեցիր քու սուրբ Լուսեցեացդ և անոնց հրամայե-
ցիր քու հօտդ արածել. Շնորհէ քու պարգեւդ բո-
լոր Եպիսկոպոսներուն՝ Եկեղեցիիդ Հովիւներուն,
որ մեծ ջանքով քարոզեն քու Բանդ, և պատշաճա-
ւոր կերպով մատակարարեն Եկեղեցւոյ Լստուա-
ծային Վարդը և կանոնը. պարգեւէ նաև ժողովուր-
դին անանկ հնազանդ ըլլալ անոնց, որ ամէնքը յա-
ւիտենական փառաց պսակը ընդունին, մեր Տէր
Հիսուս Քրիստոսի շնորհքով. Լ'Քն :

Եւ ուրիշ Եպիսկոպոս մ'ալ այս Թուղթերուն
մէկը կը կարդայ :

Թուղթ Պօղոսի Առաքելոյ . Ա . Տէ՛՛՛ . Գ . 1 .

Եյս բանս հաւատարիմ է , թէ որ մէկը եպիս-
կոպոսութեան կը ցանկայ , աղէկ գործի մը կը ցան-
կայ : Եպիսկոպոսին պէտք է անարատ ըլլալ , մէկ
կնկան մը էրիկ , հեղահոգի , խոնարհ , պարկեշտ ,
օտարասէր , սորվեցընող : Ոչ գեշգրուց , ոչ զար-
նող , հապա հանդարտ , ոչ կռուող , ոչ արծաթա-
սէր : Որ իր տանը աղէկ վերակացու եղած ըլլայ ,
զաւկըններունցած ըլլայ հնազանդութեան մէջ կե-
ցած՝ ամենայն հնազանդութեամբ : Հապա թէ որ
մէկը իր տանը վերակացու ըլլալ չի գիտնայ , ի՞նչ
պէս աստուծոյ եկեղեցիին հոգաբարձու պիտի ըլլայ :
Երբահաւատ չըլլայ , որ չըլլայ թէ գոռոզնալով սա-
տանային դատապարտութեանը մէջ իյնայ : Հապա
պէտք է որ ան դուրսէն աղէկ վկայութիւն ունենայ .
որ չըլլայ թէ նախատինքի ու սատանային որոգայ-
թին մէջ իյնայ :

Կամ այս .

Ընթերցուած . Գործք Առաքելոյ . Ի . 17 .

Պօղոս մեղիտոսէն ելիեսոս խրկեց՝ ան եկեղեցիին
երէցները կանչեց : Եւ երբ որ իրեն եկան՝ ըսաւ ա-
նոնց . դուք ձենէ գիտէք՝ որ ան առջի օրէն՝ ի վեր որ
ես ասիայ եկայ , ձեր հետը ինչպէս վարուեցայ բոլոր
ժամանակ . ամենայն խոնարհութեամբ տէրօջը ծա-

ռայելով, ու շատ արցունքով ու փորձութիւններով,
 որ հրէաներուն հնարքներէն ինծի պատահեցան ։
 Ինչպէս որ վախով ետ չի կեցայ օգտակար բաները
 ձեզի պատմելէն, և ձեզի սորվեցընելէն հրապարա-
 կաւ ու տանը մէջ ։ Հրէաներուն ու հեթանոսնե-
 րուն վկայութիւն տալով առ աստուած ապաշխարու-
 թեան ու մեր տէր յիսուս քրիստոսի հաւատալու
 համար ։ Եւ արդ՝ ահա ես հոգւով կապուած երու-
 սաղէմ կ'երթամ, և հոն իմ վրայէս ինչ որ պիտի
 անցնի՝ չեմ գիտեր ։ Սիայն թէ հոգին սուրբ քա-
 ղաքէ քաղաք ինծի կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ՛ կապեր և
 նեղութիւններ քեզի կ'սպասեն ։ Եւ այց ես իմ անձս
 մէկ բանով մը պատուական չեմ սեպեր, միայն թէ
 իմ ընթացքս ուրախութեամբ կատարեմ, և ան
 պաշտօնը՝ որ տէր յիսուս քրիստոսէն առի՝ աստու-
 ծոյ շնորհացը աւետարանին վկայ ըլլալու ։ Եւ հի-
 մայ՝ ահա ես գիտեմ, որ մէյ մ'ալ իմ երեսս չի պի-
 տի տեսնաք դուք ամէնքդ՝ որ մէջերնիդ պտրտեցայ
 աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելու ։ Աստի աս
 օրս ձեզի կը վկայեմ, որ ես անպարտ եմ ամէնուն
 արիւնէն ։ Ինչու որ ետ չի կեցայ աստուծոյ ամէն
 կամքը ձեզի պատմելէն ։ Օգոյշ եղիք անձերնուդ և
 բոլոր հօտին, որ հոգին սուրբ ձեզ անոնց վրայ տե-
 սուչ դրաւ, տէրոջը ժողովուրդը հովուելու, որ իր
 արիւնովը խալըսեց ։ Պատճառն որ ես գիտեմ՝ որ
 իմ զատուելէս ետեւ յափշտակող գայլեր պիտի գան
 ձեր մէջը՝ որ չի պիտի խնայեն հօտին ։ Եւ ձենէ ալ

մարդիկ պիտի ելլեն՝ որ ծուռումուռ բաներ պիտի խօսին, աշակերտներ իրենց ետեւէն քաշելու: Ուստի՝ արթուն կեցէք, ու յիշեցէք որ երկու տարի գիշեր ու ցորեկ չի դադարեցայ ամէն մէկը արցունքով խրատելու: Այլ հիմայ ձեզ աստուծոյ կը յանձնեմ՝ և անոր շնորհաց բանին, որ ինքը կարող է շինել, և ամէն սուրբերուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալ: Չեր մէկուն արծաթին՝ կամ ոսկիին՝ կամ լաթերուն աչք չի զարկի: Վուք ձենէ գիտէք՝ որ ինծի պէտք եղածը և անոնց որ իմ հետս էին՝ աս ձեռքերս դատեցան: Այլ ամէն բան ձեզի ցըցուցի. որ ասանկ պէտք է աշխատիլ, և հիւանդներուն պէտ ընել. և տէր յիսուսի խօսքը յիշել, որ ինքը ըսաւ. էվելօք երանելի է տալը՝ քան թէ առնելը:

Յետոյ ուրիշ Եպիսկոպոս մ'ալ աս Աւետարաններուն մէկը կը կարգայ.

Ս. Աւետարան. Յէ. իա. 15.

Հիսուս սիմոն պետրոսին ըսաւ. սիմոն յովնանու (որդին), իս աստոնջմէ էվլլ կը սիրեմ. ըսաւ իրեն. այո՛ տէր, դուն ալ գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր. արածէ իմ գառնուկներս: Աորէն ըսաւ անոր. սիմոն յովնանու (որդին), իս կը սիրեմ. այո՛ տէր, դուն ալ գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր. արածէ իմ ոչխարներս: Արրորդ անգամ ըսաւ անոր. սիմոն յովնանու (որդին), իս կը սիրեմ. պետրոս տրամեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ թէ՝

իս կը սիրե՞ս, և ըսաւ անոր, տէր՝ դուն ամէն բան
գիտես և ամէն բան կը ճանչնաս, և որ ես քեզ կը
սիրեմ։ յիսուս ըսաւ անոր, արածէ իմ ոչխարներս։

Կամ այս .

Ս . Աւետարան . ԶԻ՛ . Ի . 19 .

Եւ մէկշարժի օրը իրիկուն էր, ու դուռներն ալ
գոց, ուր որ աշակերտները ժողովուած էին հրէանե-
րուն վախէն, յիսուս եկաւ՝ ու անոնց մէջ կայնե-
ցաւ, և ըսաւ անոնց . ողջոյն ձեզի։ Եւ որ ըսաւ, իր
ձեռուրները ու կուշտը ցըցուց անոնց . աշակերտ-
ներն ալ ուրախացան երբոր տէրը տեսան։ Եւ որէն
ըսաւ անոնց . ողջոյն ձեզի . ինչպէս որ իմ հայրս իս
խրկեց, իս ալ ձեզ կը խրկեմ։ Եւ այս որ ըսաւ՝
փչեց անոնց, և ըսաւ . առէք հոգին սուրբը . թէ
որ մէկուն մեղքը թողուք՝ թողուած ըլլայ անոնց .
թէ որ մէկունը բռնէք՝ բռնուած ըլլայ։

Կամ այս .

Ս . Աւետարան . ՄԹԻ՛ . Իր . 18 .

Յիսուս եկաւ անոնց հետը խօսեցաւ՝ և ըսաւ .
ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկինքի ու երկ-
րի մէջ . ինչպէս որ հայրը իս խրկեց, ես ալ ձեզ կը
խրկեմ։ Գացէք ասկէ ետեւ՝ աշակերտեցէք բոլոր
հեթանոսները, մկրտեցէք անոնք հօր՝ և որդւոյ՝ և
սուրբ հոգւոյն անունովը։ Եւ որովեցուցէք անոնց պա-

հել ամէն բաները՝ ինչ որ պատուիրեցի ձեզի, և ահա ես ամէն օր ձեր հետն եմ մինչեւ աշխարհիս վերջը:

Աւետարանը և Նիկիոյ Հանգանակը և Քարոյր աւարտելուն, ընտրեալ Եպիսկոպոսը (նախորդը հաղած) երկու Եպիսկոպոսներով կը ներկայացուի Գաւառապետ Արքեպիսկոպոսին, (կամ օրինաւորապէս այս գործիս համար կարգուած Եպիսկոպոսին) որ սուրբ Սեղանին քով իր աթոռը նստած է, և զանկալ ներկայացունող Եպիսկոպոսները կ'ըսեն:

Գերյարգոյ Հայր Տերամբ, քեզի կը ներկայացունենք այս բարեպաշտ և քաջակիրթ անձը, Լալիսկոպոս ձեռնադրուելու:

Հոս Արքեպիսկոպոսը ձեռնադրութեան համար Արքայական Հրամանագիրը կը պահանջէ, և կարգացունել կուտայ: Ետքը ընտրուած անձը Արքային Գլխաւորութիւնը երգմամբ կը հաստատէ, ինչպէս որ անդին Սարկաւագի ձեռնադրութեանը համար հաստատուած է: Ետոյ նաեւ պարտի երգմամբ հաստատել Արքեպիսկոպոսի պարտաւորեալ հնազանդութիւնը այսպէս.

Երգմամբ հաստատութիւն Արքեպիսկոպոսի վերաբերեալ հնազանդութեան.

Լստուծոյ Լ'նուամբը. Լ'Քէ: Լս Լ.— Լալիսկոպոս ընտրեալ Լ.— Լ'կեղեցւոյն և թանգին, կը խոստովանիմ և կը խոստանամ պարտուապատշաճ յարգութեամբ հնազանդիլ Արքեպիսկոպոսին, և Ս'նտրապոլտական Լ.— Լ'կեղեցւոյն և անոնց Հ'աշորդ-

ներուն . Լայսպէս օգնէ ինծի ո՞վ Լստուած , չիսուս
Վրիստոսի շնորհքովը :

Այս երգմամբ հաստատութիւնը չըլար Արքեպիսկոպոս օրհնուած ժամանակը :

Յետոյ Արքեպիսկոպոսը ներկայ գտնուող հաւատաշէպանները Աղօթքի կը յարդորէ՝ այսպէս ըսելով .

Լ՛ղբայրներ՝ Ս . Վ ուկասու Լ՛ւետարանին մէջ գրուած է , որ մեր Փրկիչը Վրիստոս բոլոր գիշեր աղօթեց , իր տասներկու Լ՛ուաքեալները ընտրելէն ու խրկելէն առաջ : Լ՛ուաքելոց գործքերուն մէջ նաև կը կարդանք որ Լ՛նտիոք եղած Լ՛ուաքեալները Պօղոսը ու Լ՛առնաբասը ձեռնադրելու ու արձըկելու ժամանակնին պահք ու ծոմ բռնեցին : Աւտի մեր Փրկիչ Վրիստոսի և իր Լ՛ուաքեալներուն օրինակին հետեւելով աղօթք ընենք , այս մեզի ներկայացած անձը ընդունելէն ու խրկելէն առաջ այն գործին՝ որ կը յուսանք թէ Սուրբ Հոգիէն կանչուած է :

Յետոյ կ'ըսուի Լիթանի Մաղթանքը , ինչպէս որ անդին Սարկաւագի ձեռնադրութեանը Կարգին մէջ կայ . միայն թէ այս խօսքերէն ետեւ (շնորհէ լուսաւորել բոլոր Եպիսկոպոսները) նոյն տեղի հետեւեալ խնդրուածքը կը ձգուի , ու անոր տեղը ասիկայ կ'ըսուի .

Շնորհէ օրհնել այս մեր ընտրեալ Լ՛ղբայրը . և իր վրայ քու շնորհքդ խրկէ , որ կարող ըլլայ վայելուչ կերպով իր կոչման Պաշտօնը կատարել , Լ՛կեղեցիիդ շինութեանը , և քու անուանդ փառքին ,

պատուոյն և գովութեանը համար .

Պատասխանի . Կ'աղաչենք լսէ մեզի , Տէր բարե-
րար :

Յետոյ այս Աղօթքը կ'ըսուի .

Լ'մենակարող Լ'ստուած՝ պարգեւատու ամենայն
բարութեան , որ քու Սուրբ Հոգւոյդ շնորհքովը
Լ'կեղեցիդ մէջ Պաշտօնեաներու զանազան Կար-
գեր հաստատեցիր , 'Լ'այէ քու բարեգթութեամբդ
այս ծառայիդ՝ որ հիմայ Լ'պիսկոպոսութեան Պօր-
ծին ու Սպասաւորութեանը կանչուած է , անանկ
լեցուր անիկայ քու վարդապետութեանդ ճշմարտու-
թիւնովը , և անանկ զարդարէ անիկայ վարքի անմե-
ղութիւնով , որ թէ խօսքով և թէ գործքով կարող
ըլլայ հաւատարմաբար այս պաշտօնիս մէջ քեզի
ծառայելու , քու Լ'նուանդ փառքին և քու Լ'կեղեց-
ւոյդ շինութեանը ու բարի կառավարութեանը հա-
մար , մեր Վրկիչ Հիսուս Վրիստոսի արժանաւո-
րութեամբը , որ կենդանի է և կը թագաւորէ միան-
գամայն քեզի՝ և Սուրբ Հոգւոյն հետ , յաւիտեանս
յաւիտենից . Լ'ձն :

Վերջը Արքեպիսկոպոսը իր աթոռը նստած օրհնուելու
անձին կ'ըսէ .

Լ'ղբայր՝ որովհետեւ Սուրբ Վիրքերը և Հին
Կանոնները կը հրամայեն որ անմտաբար չընդունուի
ու չի ձեռնագրուի մէկը Վրիստոսի Լ'կեղեցւոյն Հո-

գարարձութեանը մէջ, որ ինքը ծախու առաւ, չէ
թէ ուրիշ գինով մը, հապա իւր արեանը հեղմամ-
բը, ուստի քեզ այս Պաշտօնին ընդունելէս առաջ,
պիտի քննեմ քեզ քանի մը խնդիրներու մէջ. որ-
պէս զի հոս ներկայ գտնուող միաբանութիւնը փոր-
ձառու վկայ ըլլայ Լստուծոյ Լիկեղեցիին մէջ ինչպէս
վարուելու միտք ունենալուդ :

Երգեօք հաւանեալ ես որ այս Պաշտօնիս ար-
գարապէս կանչուած ես մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսի
կամբովը, և այս Տէրութեանս սահմանադրութիւն-
ներովը :

Պապասխանի. Եյնպէս հաւանեալ եմ :

Երգեօք հաւանեալ ես որ
Սուրբ Գիրքերը բաւականապէս կը պարունակեն
ըզոր ան վարդապետութիւնները, որ Հիսուս Քր-
իստոսի հաւատքովը յաւիտենական փրկութեան
համար հարկաւ կը պահանջուի : Եւ միտքդ դրած ես
նոյն Սուրբ Գիրքերովը քեզի յանձնուած ժող-
վուրդը կրթելու, և յաւիտենական փրկութեան հա-
մար պահանջուած ուրիշ բան մը չի սորվեցընելու :
Հապա միայն անիկայ՝ որ կ'ընդունիս Սուրբ Գիր-
քերէն վկայուած ու հաստատուած ըլլալ :

Պապ. Ես այսպէս հաւանեալ եմ, և ասանկ
միտքս դրած եմ Լստուծոյ շնորհքովը :

Երգեալիս. Ուստի՝ հաւատարմութեամբ պիտի
պարապիմ նոյն Սուրբ Գիրքերուն, և աղօթքով Լս-
տուծոյ օգնութիւնը խնդրեմ անոնք ուղիղ իմանա-

լու . որոնցմով կարող ըլլաս ողջամիտ Վարդապետութեամբ սորվեցընել ու յորդորել . և հակառակորդները յաղթահարել ու համոզել .

Պապ . Ենպէս կ'ուզեմ ընել , Եստուծոյ օգնականութեամբը :

Երեւի . Երգեօք պատրաստ պիտի ըլլան անկեղծ ջանքով հերքել ու մերժել Եստուծոյ Խօսքին գէմ եղած ամէն մոլար և օտար վարդապետութիւնները . և թէ հրապարակաւ և թէ առանձին հրաւիրել ու քաջալերել ուրիշները նոյնպէս ընելու .

Պապ . Պատրաստ եմ այնպէս ընելու Տէրոջ օգնականութեամբը :

Երեւի . Երգեօք պիտի ուրանան բոլոր ամբարշտութիւնը ու աշխարհական ցանկութիւնները , և զգաստութեամբ , արդարութեամբ ու աստուածպաշտութեամբ ապրիս այս աշխարհիս մէջ , որ բարեգործութեան օրինակ ըլլաս ուրիշներուն . որ հակառակորդները ամբշնան քեզի գէմ ըսելու բան մը չունենալով .

Պապ . Ենպէս պիտի ընեմ Տէրոջ օգնականութեամբը :

Երեւի . Երգեօք որչափ որ կրնաս պիտի ջանաս բոլոր մարդկանց մէջ հեղութիւն , սէր և խաղաղութիւն պահելու ու ցըցունելու . և պիտի խրատես ու պատժես ան ամէնքը՝ որ խռովարար , անհնազանդ ու պատժապարտ են քու Եպիսկոպոսական լիւսմիդ մէջ , Եստուծոյ Խօսքովը ունեցած իշխա-

նութեամբդ, և այս Տէրութեանս օրէնքովը՝ որ քեզի պիտի տրուի:

Պապ. Լսնալէս պիտի ընեմ, Լստուծոյ օգնականութեամբը:

Լրբէպիս. Լորդեօք հաւատարիմ պիտի ըլլամ ուրիշներուն կարգ տուած, անոնք խրկած կամ ձեռնադրած ժամանակդ:

Պապ. Հաւատարիմ պիտի ըլլամ, Լստուծոյ օգնականութեամբը:

Լրբէպիս. Լորդեօք ինքզինքդ հեղ պիտի ցըցունես, և ողորմած պիտի ըլլամ Քրիստոսի սիրուն համար աղքատներուն, կարօտներուն և անօգնական օտարականներուն:

Պապ. Լսնալէս կ'ուզեմ ցըցունել ինքզինքս, Լստուծոյ օգնականութեամբը:

Յետոյ Լըքիպիսկոպոսը ոտքի վրայ կանգնած՝ կ'ըսէ.

Լմենակարողն Լստուած՝ մեր երկնաւոր Հայրը, որ շնորհեց քեզի այս ամէնքը կատարելու կամքը. Շնորհէ ևս քեզի անոնք՝ ի գործ դնելու զօրութիւնը ու կարողութիւնը, որ քեզմով սկսած գործը կատարելով, վերջին օրը անպարսաւ ու կատարեալ հանդիսանաս, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը. Լճն:

Յետոյ ընտրեալ Եպիսկոպոսը ուրիշ Եպիսկոպոսական զգեստները կը հագնի, և ծունր դրած՝ անոր վրայ կ'երգէ.

ցուի կամ կ'ըսուի « Եկ Սուրբ Հոգին » Արքեպիսկոպոսը
սկսելով՝ և Եպիսկոպոսները միւս ներկայ գտնուողներուն
հետ մէկտեղ փոփոխակի կը պատասխանեն .

Եկ Սուրբ Հոգի կենդանարար ,

Վալուսող Հոգւոյս շունչ աղբարար ,

Երկնային հրով մեզ հրազինեա ,

Եղգմամբ լուսոյդ միտս պատուաստեա .

Էմենասուրբ Հոգիդ ()ծման ,

Ս Երապատուեալ Վահանայութեան ,

Եօթնասիւնեակ տաճարդ հաստեա ,

Եօթնեակ շնորհօք մեզ զարդարեա ,

()րհնեալ ()ծմամբ Երկնէ Վղիսեալ ,

Կեանք , Հուր Սիրոյ Վիւր շնորհեալ .

Հաւերժական լոյսըդ ծագեա ,

Բնածին խաւարս փարատ ցայտեա .

Էրարչակից կենդանացո ,

Սահացեալքըս Փշմամբդ կեցո .

Էռատաբուղիս շնորհս պարգեւեա ,

Վեղեցկադէմ յարկ յարդարեա .

Սպասելոց միսիթարութիւն ,

Կեանք և կենաց խաղաղութիւն .

Հրուեալ հօտըն մի ժողովեա ,

Էնհաշտ ոգւոյ տէրըն ցրուեա .

Ուր Հոգիդ Տեառն առաջնորդեաց ,

Ընդդիմութեան ոգիս ջնջեաց .

Նոյն բաժանեալ լեզուս աղգաց ,

Սքանչելեօք միաբանեաց .

Նոյն և նման չօր և Որդւոյ ,
 չողիդ Լինել և չամագոյ .
 չողիդ Լստուած , չայր և Որդին ,
 Որպէս միշտ էր , և եղիցին .

Սինըդ Երից , Նոցանէ ես ,
 Լըրեակ Սիու թիւնդ , Վեզ ուսո մեզ .
 Ոչ սկսեալ , ոչ դադարեալ ,
 Կարդեալ , թուեալ , և միշտ օրհնեալ .
 Բաշխողդ շնորհաց ցանգ օրհնեսցուք ,
 Լըրորդու թիւնդ միշտ գովեսցուք .
 Չօր , Որդւոյ , Վեզ միանգամայն ,
 Փառք և պատիւ , համանգամայն :

Կամ այս .

Եւ Սուրբ չողիդ յաւերժական ,
 Օրհնեալ Բղիստմիդ Սուրբ Սերնական .
 Չօրէ , Որդուէ նոյն Սիու թեան ,
 Լստուած սիրոյ և հաշտութեան .
 Եւ յեղու լեր սրտից , մտաց ,
 չայցմամբ խնդրեմք Էղբումիդ շնորհաց .
 Որով արդար և երկիւղած ,
 Լեալ հասանել փառաբանաց ,
 Ճմարտապէս Սիւ թարիւ ,
 Յամենայնի Օրացուցիւ .
 Սերին տուրքն միշտ խնդրելի ,
 Լնքննելի անպատմելի .
 Էղբիւր , Բղիստմն կենդանութեան :

Լըրկնաժառանգ ուրախութեան,
 Հուր լուսափայլ, Սէր քաղցրութեան,

() Ծումն օծելոյ հոգեսիրութեան,

Լուստարաշխ ձիրդ բաղմարդին,

Լկեղեցւոյ հաստատութիւն,

Ստան Լստուծոյ օրէնս գրես,

Հաւատացեալ սրտի տպես,

Ըստ խոստմանդ, Տէր մեր Լստուած,

Պարգեւիչ ես խօսուն շնորհաց,

Օհ ուր ուրեք քո օգնութեամբ,

() Ըհնել Լստուած միշտ գովութեամբ,

Ով Սուրբ Հոգի, լոյսդ առաքես,

Խաւար միտքս լուսաղարդես,

Սրտեռանդն կեալ սրբութեամբ,

Հայգ և ցերեկ ծառայութեամբ,

Տկարութեանս լեր զօրութիւն,

Վշորելոցս հաստատութիւն,

Լշխարհ, դեւըն, զինեալն մարմին,

Չը յաղթեն մեզ ամենեւին,

Հեռի արա թշնամիս մեր,

Հաճ մեծ օգտիս պարգեւիչ լեր,

Լստուածային և մարդկային,

Հաշտութիւնդ տուր մեր սրտին,

Լուսնորդ սուրբ Լետարանին,

Ճարտարապետ հոգւոյս խորանին,

Խնդրեմք մաքրեա մեզըս մեղաց,

Լւ ըզգեցո լոյսն փառաց,

Հողանիւթեայս սրբեալ Վորոգող,
 Սարմին եղելոց հոգի Շնորհող,
 Վագուես սիրով աղանակերպ,
 Սարդիկ ծնանիս աստուածակերպ,
 Կապ թշնամոյն խղեալ ընկեա,
 Լուծեալ անդամս, Տէր, Վրեւ յօղեա,
 Վոյն և վերջին օրն ահագին,
 Ղու Սիւթար մարդկան ազգին,
 Լոյծ երկպառակ չարին հնարս,
 Հաստեա գործուն սուրբ հաւատս,
 Խաղաղութիւն միաբանութեան,
 Շնորհեա բոլոր Վրիստոնէութեան,
 Եղց մեզ, որ Վրեւ Հայր ճանաչի,
 Վոյն և Որդին փառաւորի,
 Հօրէ Որդուէ Բշխումդ յայտնեա,
 Սի միայն Ըստուած, Լորեքանձնեայ,
 Լորդեսցուք միշտ երգ օրհնութեան,
 Համագոյակ Սուրբ Սիութեան,
 Հօր Ըստուծոյ () օրհնեալ Որդւոյն,
 Սիանդամայն շնորհաց Հոգւոյն,
 Ըրդ աղաչեմք Տէր մեր փրկչին,
 Որ առաքէ իւր Սուրբ Հոգին,
 Ղաւանդաջս նորա Ընունան,
 Ըթլմ, և միշտ, և յաւիտեան. Ըմէ:
 Ասիկայ լամենալեն ետեւ Արքեպիսկոպոսը Կէրէ:
 Ո՛վ Տէր, Ըմէ մեր աղօթքին.

Պատահանի . Եւ մեր աղաղակը քեզի հասնի .

Եղթեմք .

Ո՛վ Լճենակարող Լստուած՝ և ամենողորմ
 Հայր, որ քու անհուն բարութեամբդ քու միածին
 Հիսուս Քրիստոս ամենասիրելի Որդիդ շնորհեցիր
 մեր Փրկիչը և յաւիտենական կենաց Լուսնորդը
 ըլլալու, և որ ան իր մահուամբը մեր փրկութիւնը
 կատարելէն ու երկինքը համբառնալէն ետեւ, իր
 առատաբաշխ պարգեւները մարդկային ազգին վրայ
 լիութեամբ իջեցուց, ոմանք Լուսեալ, ոմանք Սար-
 գարէ, ոմանք Լեւտարանիչ, ոմանք Հովիւ և ո-
 մանք Վարդապետ ընելով իր Եկեղեցիին շինու-
 թեանը և կատարելութեանը համար . Կ'աղաչենք
 քեզի անանկ շնորհք պարգեւէ այս քու ծառայիդ,
 որ միշտ պատրաստ ըլլայ քու սուրբ Լեւտարանդ տա-
 րածելու՝ քեզի հետ հաշտութեան բերկրալի լուրե-
 րը, և իրեն տրուած իշխանութիւնը չէ թէ քակելու,
 հապա փրկելու համար գործածելու, չէ թէ մնասե-
 լու, հապա օգնելու . որպէս զի հաւատարիմ և ի-
 մաստուն ծառայի մը պէս ժամանակին քու ընտա-
 նիքիդ իրենց բաժինը տալով, վերջը յաւիտենական
 ուրախութեան մէջ ընդունուի, մեր Տէր Հիսուս
 Քրիստոսի շնորհքովը, որ Քեզի՝ և Սուրբ Հոգ-
 ւոյն հետ կենդանի է և կը լծագաւորէ մէկ Լստուած
 մը . յաւիտեանս յաւիտենից . Եմէն :

Յետոյ Արքեպիսկոպոսը և միւս ներկայ գտնուող Եպիսկոպոսները իրենց ձեռուքները ան ընտրեալ Եպիսկոպոսին գլխուն վրայ կը դնեն , անիկայ անոնց առջին ծնրագրած ըլլալով , և Արքեպիսկոպոսը կ'ըսէ .

Ընդունէ Սուրբ Հոգին , Ըստուծոյ Լսկեղեցիին մէջ Եպիսկոպոսի մը Պաշտօնին և Սատակարարութեանը համար , որ մեր ձեռնադրութեամբը հիմայ քեզի կը յանձնուի , Հօր , և Որդւոյ , և Սուրբ Հոգւոյն Ընուամբը : Եւ յիշէ որ Ըստուծոյ շնորհքը կենդանացունես որ քեզի տրուեցաւ մեր այս ձեռնադրութեամբը . ինչու որ Ըստուած մեզի երկչոտութեան հոգին չէ տուած , հապա զօրութեան , սիրոյ և զգաստութեան :

Յետոյ Եպիսկոպոսը Աստուածաշունչը անոր կը յանձնէ ըսելով .

Ունկնդիր եղեր ընթերցման , յորդորման և վարդապետութեան : Ստածէ այս Վրքին մէջ գրուած բաներուն վրայ : Ըրթուն եղիր անոնց մէջ , որ անկէ առաջ եկած յառաջագիմութիւնը ամենուն յայտնի ըլլայ : Օգոյշ եղիր քու անձիդ և վարդապետութեանդ , և թիրեղիր անոնք կատարելուն մէջ , ինչու որ ասանկ ընելով քու անձդ կ'ապրեցունես , ունակ անոնք՝ որ քեզի կը լսեն : Բրիստոսի ոչխարներուն հովիւ եղիր , չէ թէ գայլ . սնունդ տուր անոնց , ու չէ թէ յափշտակէ : Տկարներուն թիկունք եղիր , հիւանդները բժշկէ , կոտորածները կապէ , մոլորածները գարծուր , ու կորսուածները փնտրուէ :

Անանկ գծութիւն ունեցիր, որ չափազանց անհոգ չըլլաս. անանկ պատիժ տուր, որ ողորմութիւնը չի մոռնաս. որ Հովուապետին երեւնալու ժամանակը կարող ըլլաս ան անթառամ միտաց պսակը ընդունելու, մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը. Լ.Պէն:

Վերջը Արքեպիսկոպոսը Հաղորդութեան Խորհուրդին կ'սկսի. որուն հետ ան նոր ձեռնադրուած Եպիսկոպոսը (ուրիշներուն հետ մեկտեղ) կը հաղորդուի:

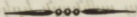
Եւ վերջին Մաղթանքին տեղը, անմիջապէս Օրհնութեանէն առաջ այս Աղօթքները պիտի ըսուին:

Ո՛վ ամենադուր Հայր, կ'աղաչենք քեզի քու երկնային օրհնութիւնդ այս քու ծառայիդ վրայ խորհելու, և անանկ զարգարելու անիկայ քու Սուրբ Հոգւովդ, որ քու Խօսքդ քարոզելով չէ թէ միայն նախանձաւոր ըլլայ ամենայն երկայնմտութեամբ և վարդապետութեամբ յանդիմանելու, աղաչելու և սաստելու. հապա միանգամայն խօսքով, վարքով, սիրով, հաւատքով, ողջախոհութեամբ և մաքրութեամբ ընտիր օրինակ մը ըլլայ հաւատացեալներուն. որպէս զի հաւատարմութեամբ իր ընթացքը կատարելով, վերջին օրը ան արդար Վաստաւոր Տիրոջը պահած պսակը ընդունի, որ կենդանի է և կը թագաւորէ միշտ մէկ Մտուած մը, Հօր և Սուրբ Հոգւոյն հետ, յաւիտեանս յաւիտենից. Լ.Պէն:

Կանխելու կ'աղաչենք ո՛վ Տէր բոլոր մեր գործքե-

բուն մէջ քու գթութեանդ պարգևովը . և զարգացուր մեզ քու անդադար օգնութեամբդ , որ մեր ամէն գործքերը քու շնորհքովդ սկսելով , շարունակելով և կատարելով , կարող ըլլանք քու սուրբ Լսունդ փառաւորելու . և հուսկ յետոյ քու բարեգթութեամբդ յաւիտենական կեանքը վայելելու , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Լ՜Ա՛ն :

Լստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամէն միտքերէ վեր է , Լստուծոյ և մեր Տէր Հիսուս Վրիստոս իր Որդւոյն գիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր սիրտերը և միտքերը . և ամենակարող Հօր Լստուծոյ , և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ձեր վրայ , և միշտ ձեր ամէնուդ վրայ ըլլայ . Լ՜Ա՛ն :

ՊԱՆՈՒՆ

Ե Ղ () Թ Ի Զ

ՀԱՌՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՆԴԵՐԶ
ՈՐ ԱՅՍ ՏԵՐՈՒԹԵԱՆԸ ԱՄԷՆ ԵԿԵՂԵՑՆԵՐՈՒՆ
ԵՒ ՄԱՏՈՒԹՆԵՐՈՒՆ ՄԵՋ ԿԸ ՄԱՏՈՒՑՈՒԻ
ԱՄԷՆ ՏԱՐԻ ԵՌՆԵՒՄԻ ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՕՐԸ
ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆԸ ԵՐՋԱՆԿԱԲԱՐ
ԱԹՈՌԸ ԵԼԼԵԼՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Այս Պաշտամունքը Տօնախմբութեան Օրերը գործա-
ծուած Պաշտամանք բոլորովին նոյնն է . բաց 'ի ան տեղուանք-
ներէն՝ որոնք որ հոս նշանակուած են :

Թէ որ այս օրս Կիրակի Աւուր պատահի , առ ամբողջ
Պաշտամունքը բոլորովին պիտի կատարուի , ինչպէս որ կը
հետեւի . սակայն թէ որ ուրիշ աւուր պատահի , նախնթաց
Կիրակին Եկեղեցւոյ մէջ հրապարակաւ պարտի ծանուցուիլ :

Առաւօտեան Ազօթքը այս տուններովը կ'սկսի .

Ուստի կ'աղաչեմ՝ որ ամէն բանէ առաջ աղօթք
ըլլուի , խնդրուածք , պաղատանք , գոհութիւններ՝
ամէն մարդու համար : Ս'անաւանդ թաղաւորներուն
և բոլոր իշխաններուն համար , որ խաղաղութեամբ
ու հանգարտութեամբ մեր կեանքը անցունենք , ա-
մէն աստուածապաշտութիւնով ու սրբութիւնով : Ին-

չու որ ան է բարին և ընդունելին մեր փրկիչ աստու-
ծոյն առջեւը . (Մ. Տիմ. բ. 1, 2, 3 :

Թէ որ ըսենք թէ մենք մեղք մը չունինք, ան-
ձերնիս կը խաբենք, ու մեր մէջը ճշմարտութիւն չի
կայ : Զապա թէ որ մեր մեղքերը խոստովանինք, հա-
ւատարիմ է ան ու արդար մեր մեղքերը թողելու, և
բոլոր անիրաւութենէ մեզ սրբելու . (Մ. Յով. ա.
8, 9 :

Եկայք ցնծացուք Սաղմոսին տեղը պիտի ըսուի կամ
երգեցուի այս Հետեւեալ Երգք . որուն մէկ տունը Քահա-
նան և միւս տունը Դպիրները ու Ժողովուրդը պիտի ըսեն .

Ո՛վ տէր՝ մեր տէրը, ինչպէս սքանչելի է քու
անունդ բոլոր երկրի վրայ . (Սաղ. ը. 1 :

Ո՛վ տէր, մարդը ո՞վ է՝ որ դուն անոր յայտնուե-
ցար, կամ մարդուն զաւակը՝ որ անիկայ բանի մը
տեղ կը դնես . (Սաղ. ճիսգ. 3 :

Ճիշատակ ըբաւ իր սքանչելիքներուն համար .
տէրը ողորմած ու գթած է . (Սաղ. ճԺ. 3 :

Սարգկանց որդիքները փառք տան տէրոջը, ա-
նոր ողորմութիւններուն ու սքանչելիքներուն հա-
մար . (Սաղ. ճզ. 21 :

Դուն մեզ ընդունող ես ո՛վ աստուած, և քու
օծեալիդ երեսը նայէ . (Սաղ. ճգ. 8 :

Իմ շաւիղներս քու ճամբուդ մէջ հաստատէ, որ
իմ գնացքներս չի սահին . (Սաղ. Ժզ. 5 :

Իմագաւորին օրերուն օրեր էվելցուր, անոր վը-

բայ փառք ու մեծ վայելութիւն պիտի դնես . (Սաղ .
կ . 6 : ի . 5 :)

Եւստուծոյ առջին ողորմութիւնը ու ճշմարտու-
թիւնը յաւիտեան կայ ու կը մնայ՝ ո՛վ որ անկէ կը
խնդրէ . (Սաղ . կ . 7 :)

Եւնոր օրերը արդարութիւնը պիտի ծագի . ան
քու սահմաններուդ խաղաղութիւն դրաւ . (Սաղ .
Հա . 7 : ճ/սէ . 3 :)

Եւնոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հագցունեմ .
սակայն անոր վրայ իմ սրբութիւնս պիտի ծաղկի .
(Սաղ . ճլա . 16 :)

() Բհնեալ ըլլայ իսրայէլի տէր աստուածը , որ
ինքն է միայն սքանչելիքներ ընողը . (Սաղ . Հա . 20 :)

Եւ անոր սուրբ փառքին անունը յաւիտեան
օրհնեալ է . բոլոր երկիրը անոր փառքովը պիտի լե-
ցուի . եղիցի եղիցի . (Սաղ . Հա . 20 :)

Փառք Հօր , և Որդւոյ , և Հոգւոյն Սրբոյ .

Որպէս էր՝ի սկզբանէ , այժմ , և միշտ , և յաւի-
տեանս յաւիտենից . Եւնէն :

Եւուր պատշաճի Սաղմոսները . ԺԹ . ի . 8 .

Եւուր պատշաճի Բնթերցուածները .

Եւաջին Բնթերցուած Յետուայ . Ե . մինչեւ
10 համարը .

Օգբեզ Եւտուած () Բհնաբանեմք .

Երկրորդ Բնթերցուած . Հռլ . Ժգ .

Եղաղակեցէք առ Տէր .

Առաքելոց Հանգանակէն ետեւ մատուցուելու Ազա-
շանքները ասոնք պիտի ըլնան .

Վրահանան . Ո՛վ Տէր , յայտնէ մեզի քու ողոր-
մութիւնդ :

Պապայիւանի . Եւ շնորհէ մեզի քու փրկութիւնդ :

Վահ . Ո՛վ Տէր , Կեցցէ Թաղուհին .

Պապ . Որ քեզի կ'ապաւինի :

Վահ . () Գնութիւն խրկէ անոր քու սրբու-
թեանդ տեղէն .

Պապ . Եւ միշտ պաշտպանէ անկկայ քու զօրու-
թիւնովդ :

Վահ . Սի թողուր որ իր թշնամիները իրեն
վրայ առաւելութիւն մը ունենան .

Պապ . Սի թողուր որ ամբարիշտները զինքը վը-
նասելու մօտենան :

Վահ . Օգեստաւորէ քու Պաշտօնեաներդ ար-
դարութիւնով .

Պապ . Եւ ուրախացուր քու սուրբերդ :

Վահ . Ո՛վ Տէր , փրկէ քու ժողովուրդդ .

Պապ . Եւ օրհնէ քու ժառանգութիւնդ :

Վահ . Ո՛վ Տէր , Խաղաղութիւն շնորհէ այս
մեր ժամանակը .

Պապ . Որովհետեւ քենէ 'ի զատ մէկը չի կայ որ
մեզի համար պատերազմի , բայց դուն միայն ո՛վ Աս-
տուած :

Վահ . Ո՛վ Տէր , զօրութեան աշտարակ մը եղիւ
մեզի .

Պատ. Սեր թշնամիին դիմացը :

Վահ. Ո՛վ Տէր , լսէ՛ մեր աղօթքին .

Պատ. Եւ մեր աղաղակը քեզի հասնի :

Առտուան Աղօթքին առաջին Մաղթանքին տեղը , հե-
տեւեալ շնորհակալութեան Մաղթանքը պիտի ըսուի , թա-
գուհւոյն վեհափառութեանը աթոռը ելլելուն համար :

Ըմենակարո՛ղ Ըստուած , որ բոլոր աշխարհի
թագաւորութիւնները կը կառավարես , և քու բա-
րեհաճութեամբդ կարգի կը դնես անոնք . Ընկեղծ
մտօք շնորհակալութիւններ կը մատուցանենք քեզի ,
որ այս օրս քու Ըղախինդ՝ մեր Խշխանուհի Ս իբդո-
րիայ Թագուհին քու հաճութեամբդ այս Թագա-
ւորութեանս աթոռը հանեցիր : Թո՛ղ քու իմաստու-
թիւնդ իրեն առաջնորդ ըլլայ , և քու բազուկդ զօ-
րացունէ անիկայ : Թո՛ղ արդարութիւնը , ճշմար-
տութիւնը , սրբութիւնը , խաղաղութիւնը , սէրը և
ամէն առաքինութիւնները՝ որ Վրիստոնէական
Վաւանութիւնը կը զարդարեն , իր օրերը ծաղկին .
ուղղէ՛ իր ամէն խորհուրդները ու ջանքերը քու
փառքիդ և իր ժողովուրդին երջանկութեանը հա-
մար , և շնորհք տուր մեզի որ խղճմտանքի պատճա-
ռաւ զուարթութեամբ ու կամաւ իրեն հնազանդինք ,
որ ոչ մեր մեղանշական կիրքերը ոչ ալ մասնաւորա-
պէս մեր առանձին շահասիրութիւնները անոր հա-
սարակութեան օգտին համար ունեցած հոգերը ու-
նայնացունեն . Թո՛ղ ինքը միշտ իր ժողովուրդին սիր-

տերը շահի՝ որ ամենեւին պահասութիւն մը չընեն ,
 թէ անոր Լնձին պարտաւորեալ յարգութեանը մա-
 սին , և թէ իւր իշխանութեանը յարգանքը հպատա-
 կութեանը մասին . թող անոր թագաւորութիւնը մըշ-
 տատեւ ու ծաղկեալ մնայ . և պսակէ անիկայ հան-
 դերձեալ կեանքին մէջ անմահութեամբ , մեր Տէր
 { } իսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Եֆէ :

Լիթանի Մաղթանքին աւարտմանը (որ միշտ այս օրո
 ծատուցանելու է) - խոնարհեալ կ'աղաչենք Հայր - Մաղ-
 թանքին վերջը , թագուհին և Աբբայազուն Ընտանիքին
 համար այս հետեւեալ Աղօթքը կ'ըսուի :

Ո՛վ Տէր՝ մեր Ետուածը , որ երկինքի ու երկրի
 ամէն բաներուն կ'իշխես ու անոնք կը պահպանես .
 Ընդունէ մեր աղաչանքները մեր անկեղծ շնորհակա-
 լութեամբը մեր Իշխանուհի Տիկին Սիբիլիային
 համար , որ այս օրս քու շնորհքովդ ու նախախնա-
 մութեամբդ մեր վրայ լծագ ուհի կարգեցիր , և օրհ-
 նէ՝ միանգամայն անոր հետ Ետեւէյդ Եւրի լծա-
 գուհին , Եւպերտ Ուէյլի Իշխանը , և բոլոր Եր-
 փայազուն Ընտանիքը . որ անոնց ամէնքը միշտ քու
 բարութեանդ ապաւինելով , և քու կարողութեամբդ
 պաշտպանուելով , և քու բարեշնորհ ու անվախճան
 մարդասիրութեամբդ պսակուելով , քու սոջիդ եր-
 կար ու երջանիկ կեանք վարեն առողջութեամբ , խա-
 ղաղութեամբ , ուրախութեամբ ու փառքով այս աշ-
 խարհիս վրայ . և մեռնելէն ետեւ երկնից թագաւո-

բութեանը մէջ յաւիտենական կեանքը ու փառքը
ընդունին, մեր Վրկիչ Հիսուս Քրիստոսի արդեամբ
ըր ու միջնորդութեամբը. որ միանգամայն Հօրը և
Սուրբ Հոգւոյն հետ կենդանի է և կը թագաւորէ
միշտ մէկ Աստուած մը, յաւիտեանս յաւիտենից.
Ամէն:

Եւտոյ այս Մարգարէնքը կը հետեւի Թագուհին հա-
մար. իր ամէն թշնամիներուն դէմ Աստուծոյ պաշտպանու-
թիւն խնդրելու համար:

Ով ամենողորմ Աստուած, որ քու աղախինդ մեր
Սիքիորիա Խագուհին իր նախնեացը աթոռին վը-
րայ կարգեցիր. Խոնարհել կ'աղաչենք պաշտպա-
նէ անիկայ նոյն աթոռին վրայ ամէն վտանգներէն՝
որոնց մէջ կրնայ իյնալ. հովանաւորէ զանիկայ ա-
նօրէններուն բազմութենէն և չարագործներուն ա-
պստամբութենէն. տկարացոր անոր թշնամիներուն
ձեռքը, փարատէ անոնց չար խորհուրդները, և ու-
նայնացոր անիրաւ գործառնութիւնները. որ ոչ
ապստամբներուն ու իցէ գաղտնի միաբանութիւնը,
և ոչ ալ յայտնի բռնադատութիւն մը իւր Տէրու
թեանը խռովութիւն մը պատճառէ. հապա որ քու
թեւերուդ հովանաւորութեամբը պահպանուած, և
քու զօրութեամբդ պաշտպանուած ամէն հակառա-
կութիւններուն յաղթէ. որպէս զի աշխարհս ճանչ-
նայ քեզ որ դուն ես անոր պաշտպանը և ամենազօր
ազատիչը ամէն գթութեանութիւններուն և հակառա-

կութիւններուն մէջ , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի
շնորհքովը . Մէն :

Յետոյ Բառլամէնդի բարձր Ատեանին Աղօթքը կը
հետեւի , թէ որ նոյն ժամանակը ժողովուած ըլլան :

Հաղորդութեան Պաշտամանը մէջ՝ անմիջապէս Առա-
քելոց Թուղթը չի կարդացուած : Թագուհին համար եղած
Մաղթանքին և նոյն Աւուր պատշաճիին տեղը պիտի ըսուի
այս հետեւեալ Աղօթքը Թագուհին համար , իբր այս Եկե-
ղեցւոյս Գլխաւոր Կառավարը :

Ո՛վ ամենօրհնեալ Տէր , որ Վրիստոնեայ Խ-
խաններ կանչեցիր քու Հաւատքիդ պաշտպանու-
թեանը համար , և անոնց պարտքը ընել տուիր հո-
գեւոր երջանկութիւնը յառաջացունելը , միանգա-
մայն իրենց ժողովուրդին օգուտը , Խոնարհ և ե-
րախտագէտ սրտիւ կը խոստովանինք մեր վրայ ունե-
ցած քու ամենամեծ բարութիւնդ , քու Մղախինդ՝
մեր ամենաբարեգութ (Թ)ագուհին այս Եկեղեցւոյս
և Մզգիս վրայ կանգնեցունելուդ համար . Տուր անոր
կ'աղաչենք ան ամէն երկնային պարգեւները , որ ա-
սանկ գերագոյն յանձնարարութեան մը հարկաւոր
են . Շնորհէ որ անոր յանձնուած քու՝ իւր Մատու-
ծոյն գործքը բարեյաջողութեամբ կատարուի . Շը-
նորհէ որ մեր մէջը հաստատուած քու Ճշմարիտ Կը-
րօնքիդ ծառայութեանը համար ունեցած իր խոր-
հուրդները յաջողուած տեսնայ . Եւ շնորհէ որ քու
Ճշմարտութեանդ պաշտպանութեանը և յառաջա-
դիմութեանը օրհնեալ մէկ միջոց մը ըլլայ , որ տեղ

որ նոյն ճշմարտութիւնը հալածուի ու հարստահարուի : Շնորհէ որ կեղծաւորութիւնը ու Պղծութիւնը , Աւելորդապաշտութիւնը ու Կռապաշտութիւնը իր առջեւէն հեռու ըլլան : Սի թողուր որ Հերետիկոսութիւնները և մոլար Վարդապետութիւնները Լակեղեցւոյ խաղաղութիւնը խանգարեն , ոչ ալ սնտոյի պատճառներէ առաջ եկած Հերձուածողութիւնները և Լքիպառակութիւնները տրկարացունեն անիկայ : Հապա շնորհէ մեզի որ մէկ սիրտ ու մէկ հոգի ըլլանք քեզի՝ մեր Լստուծոյն ծառայելու , և քու կամքիդ պէս անոր հնազանդելու : Եւ որ այս օրհնութիւնները դարերէ դարեր յարատեւելու համար , շնորհէ որ իւր գերդաստանին մէջ միշտ մէկը անպակաս գտնուի այս Սիացեալ Տէրութեան կառավարութեանը մէջ իրեն յաջորդելու , որ մեր որդիքները անոր զաւկըններուն զաւկընները տեսնան , և Խորայելի վրայի խաղաղութիւնը : Ընանկ որ մենք՝ որ քու թողովուրդդ ենք և քու արօտիդ ոչ խարները , քեզի շնորհակալութիւն մատուցանենք յաւիտեան , և քու գովութիւնդ պատմենք որդւոց որդի ամէն ժամանակ : Ե.Մ.Ն :

Թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ . Ա . Թուղթ . Բ . 11 .

Սիրելիներ կ'աղաչեմ՝ օտարականներու ու պանդուխտներու պէս ետ քաշուիք մարմնաւոր ցանկութիւններէն , որ հոգիներուն դէմ կը պատերազմին : Վարքերնիդ հեթանոսներուն մէջ պարկեշտ ցըցու-

ներսով . որ ինչ բանով ձեզ չարագործներու պէս
բամբասեցին նէ , ձեր բարի գործքերը տեսնալով
փառաւորեն զատուած այցելութեան օրը : Ընտ-
ղանք եղիք ամէն մարդկային ստեղծուածներու տէ-
րոջը համար . թէ որ թագաւորին՝ գերագոյն մէկու
մը պէս . թէ որ դատաւորներու՝ որպէս թէ անկէ
խրկուած՝ չարագործները պատժելու , ու բարեգործ-
ները գովելու : Ինչու որ աստուծոյ կամքը ասանկ է ,
որ բարեգործները պապանծեցունեն անմիտ մարդոց
տգիտութիւնը : Եղատի պէս ըլլալով , ու չէ թէ
ազատութիւնը չարութեան ծածկոցի մը պէս ունե-
նալով . հապա աստուծոյ ծառաներուն պէս : Ե-
մէնքը պատուեցէք . եղբայրսիրութիւնը սիրեցէք .
աստուծմէ վախցէք . թագաւորները պատուեցէք :

Ս . Աւետարան . Մատթ . իր . 16 .

Եւ իրենց աշակերտները հերովդէսաններուն
հետ մէկտեղ անոր խրկեցին՝ և ըսին . վարդապետ՝
գիտենք որ ճշմարիտ ես , ու աստուծոյ ճամբան ճշ-
մարտութիւնով կը սորվեցընես , ու մէկը հոգդ չէ ,
ու մարդու երեսպաշտութիւն չես ըներ : Աւստի ըսէ
մեզի , ի՞նչպէս կը թուի քեզի . կայսրին տուրք տալ
պէ՞տք է՝ թէ չէ : Էջիսուս գիտցաւ անոնց խորաման-
կութիւնը , ու ըսաւ . իս ինչո՞ւ կը փորձէք կեղծա-
ւորներ : Էջցուցէք ինծի ան տուրքին ստակը . ա-
նոնք ալ դահեկան մը տուին իրեն : Եւ ըսաւ անոնց .
որո՞ւն է այս պատկերը կամ գիրը : Եթէ՞ն՝ կայսե-

րինը, ան տտենը ըսաւ իրենց, գացէք՝ կայսերինը՝
կայսերին տուէք, ու աստուծոյն՝ աստուծոյ : Արքայ
լսեցին՝ զարմացան, և թողուցին անիկայ ու գացին :

Նիկիոյ Հանգանակէն ետեւ Քարողը կուգայ .

Ընծայութեան Աղօթքին ժամանակը այս Կցորդը պիտի
կարգացուի .

Ինանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդկանց
սուջին, որ տեսնան ձեր բարի գործքերը, ու փառա-
ւորեն ձեր հայրը՝ որ երկինքն է. (Սաղ. և . 16 :)

(Քրիստոսի Եկեղեցւոյն բոլոր վեճակին համար) Ըսուած
Աղօթքէն ետքը հետեւեալ Մաղթանքները պիտի ըսուին .

Աղօթք Միութեան .

Ո՛վ Եստուած՝ Խաղաղութեան Իշխան մեր մի
միայն Փրկիչ և Տէր (Նիսուս Քրիստոսի Հայրը .
պարգեւէ մեզի քու շնորհքդ որ սրտի մօտք մտքեր-
նիս բերենք ան ամենամեծ վտանգները՝ որոնց մէջ
կ'իյնանք մեր թշուառ երկպառակութիւններովը :
Տ'ընձ ան ամէն տեսակ ատելութիւնը ու նախապա-
շարմունքը, և ամէն բարի Միութեան ու համակա-
մութեան արգելք տուող բաները, որ՝ ինչպէս որ
միայն մէկ Սարմին մը կայ, մէկ Հոգի մը, և մէկ
Յոյս մը մեր կոչմանը . մէկ Տէր, մէկ Հաւատք, մէկ
Սկրտութիւն, մէկ Եստուած և մէկ Հայր մեր ա-
մենուս . անանկ ալ ասկէ ետեւ մենք ամենքնիս
մէկ սիրտ և մէկ Հոգի ըլլանք, ՂՀմարտութեան

և Խաղաղութեան, Հաւատոյ և Սիրոյ սուրբ կապովը կապուած . և կարող ըլլանք մէկ միաքով և մէկ բերնով քեզ փառաւորել , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ը.Պէն :

Պարգեւէ ո՛վ Տէր կ'աղաչենք , որ այս աշխարհիս ընթացքը խաղաղաբար քու կառավարութեամբ ըրդ անանկ շնորհովի , որ քու սուրբ Լիկեղեցիդ կարող ըլլայ ցնծութեամբ և երկիւղածութեամբ քեզի ծառայելու ամենայն բարեպաշտ խաղաղութեամբ , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ը.Պէն :

Պարգեւէ կ'աղաչենք ո՛վ ամենակարող Տէր , որ մեր արտաքին ահանջովը այսօրուան լսած քու սուրբ Խօսքերդ անանկ տպաւորին մեր սրտերուն մէջ քու շնորհքովդ , որ ներսըդինուս արարքինի վարքի մը պտուղները առաջ բերեն քու Ենուանդ փառքին և պատուոյն համար , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի շնորհքովը . Ը.Պէն :

Ըմենակարող Ըստուած՝ աղբիւր ամենայն իմաստութեան , դուն որ մեր խնդրելէն առաջ մեր կարօտութիւնը գիտես , և խնդրելու ժամանակնիս մեր տգիտութիւնը կը ճանչնաս . կ'աղաչենք ողորմէ մեր տկարութեանցը , և ան բաները՝ որ մեր անարժանութեամբը չենք համարձակիր և մեր կուրութեանը համար չենք կրնար խնդրել , շնորհէ պարգեւել մեզի , մեր Տէր Հիսուս Վրիստոսի քու Արդարօր յարժանաւորութեամբը . Ը.Պէն :

Լստուծոյ խաղաղութիւնը՝ որ ամեն միտքերէ վեր
է, Լստուծոյ և մեր Տէր Հիսուս Քրիստոս իր Որդ-
ւոյն գիտութեամբը ու սիրովը պահպանէ ձեր սիր-
տերը և միտքերը . և ամենակարող Հօր Լստուծոյ,
և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն օրհնութիւնը իջնայ ձեր
վըստ, և միշտ ձեր ամենուրեւ վըստ ըլլայ . Ե.Պէ.:

ՔԱՆՈՒՆ

ՄԱՍԵՆՅԱՆ ԷԼԻՄՏՈՅ

ԵՐԿՈՒ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒՆ

ԵՒ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՄԷՆ ԵԿԵՂԵ

ՑԱԿԱՆԱՑ ԶԱՒԱՆՈՒԹԵԱՄԲԸ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԱԾ

1562 ին Լոնդոն Քաղաքը եղած Եկեղեցականաց Ժողովքին մէջ, այլևայլ կարծիքներուն երկպառակութիւնները խափանելու, և ճշմարիտ կրօնքին մի միայն հաւանութիւնը հաստատելու համար:

Ե

Ամենասուրբ Երրորդութեան Հաւատքին վերաբերեալ.

Սիսայն մէկ կենդանի և ճշմարիտ Լստուած մը կայ, յաւիտենական, անմարմին, անբաժանելի և անչարչարելի. անհուն կարողութեամբ, իմաստութեամբ ու բարութեամբ. ամէն երեւելի և աներեւոյթ բաներուն Ստեղծողը և Պահպանողը: Եւ այս Լստուածութեան միութեանը մէջ երեք Լնձն կայ մէկ գոյութեամբ, կարողութեամբ ու յաւիտենականութեամբ. Հայր, Արդի և Սուրբ Հոգի:

Ի

Քանին կամ Աստուծոյ Որդւոյն Ճշմարտապէս Սարգսի
լալուն վերաբերեալ :

Որդին՝ որ է Մանն Հօր, ՚ի յաւիտենից ծնեալ
՚ի Հօրէ, Ճշմարիտ և յաւիտենական Աստուած, և
Համագոյակից Հօր, Սարգկային բնութիւնը առա-
ամենօրհնեալ Կուսին որովայնին մէջ, անոր գոյա-
ցութենէն. անանկ որ երկու ամբողջ և կատարեալ
բնութիւնները, այսինքն Աստուածային և Սարգ-
կային, մէկ Անձով մը միացան, ամենեւին անբաժա-
նելի. որոնցմէ է մէկ Վրիստոս մը, Ճշմարիտ Աս-
տուած, և Ճշմարիտ Սարգ. ան որ Ճշմարտապէս
չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ ու թաղուեցաւ
իւր Հայրը մեղի հետ հաշտեցունելու համար. ու մէկ
պատարագ մը ըլլալու, չէ թէ միայն սկզբնական
մեղքին համար, հապա նաև մարդկանց ներգործա-
կան մեղքերուն համար :

Պ

Վրիստոսի Վժռիքը իջնալուն վերաբերեալ :

Որովհետեւ Վրիստոս մեր պատճառաւը մեռաւ
ու թաղուեցաւ. անանկ ալ պէտք է հաւատալ որ
Վժռիքը իջաւ :

Պ

Վրիստոսի Երուսթեանը վերաբերեալ :

Վրիստոս Ճշմարտապէս նորէն յարութիւն ա-

աւա մեռնիներէն, և դարձեալ իւր մարմինը առաւ, միտովը, ոսկորներովը և ամէն բաներովը, որ Սարգկային բնութեան կատարելութեանը կը վերաբերին. որոնցմով Նրկինքը համբարձաւ, ու հոն կը նստի, մինչեւ որ դառնայ վերջին օրը բոլոր մարդիկը դատելու :

Ե

Հոգւոյն Սրբոյ վերաբերեալ :

Սուրբ Հոգին, որ 'ի Հօրէ և յՈրդւոյ կը բղխի, մի և նոյն գոյացութենէ, մեծ վայելչութենէ և փառաւորութենէ է, միանգամայն Հօր և Որդւոյ հետը, ճշմարիտ և յաւիտենական Լստուած :

Զ

Սուրբ Գրոց Փրկութեան բաւական ըլլալուն վերաբերեալ :

Սուրբ Գիրքը փրկութեան հարկաւոր եղած բոլոր բաները կը պարունակէ. անանկ որ ամէն ինչ բան որ անոր մէջ չի կարգացուիր, և անոր վկայութեամբը չի հաստատուիր, մէկէ մը չի պահանջուիր իրր Հաւատոյ մասն հաւատալ, ոչ ալ փրկութեան հարկաւոր կամ կարեւոր սեպել : Սուրբ Գիրք աւստնէն կ'իմանանք մենք Հին և Նոր կտակարանի այն լիանոնական Գիրքերը, որոնց Հեղինակութեանը վրայ ամենեւին երկբայութիւն մը չեղաւ Եկեղեցւոյ մէջ :

Կանանկան Գրքերուն Անուանցը և թիւերուն վերաբերեալ .

Գիրք Օննդոյ .

Լըից .

Ղևտացւոց .

Թուոց .

Լըկրորդ () րինաց .

Յետուայ .

Ղատաւորաց .

Հոռթայ .

Լաջին Գիրք Սամուէլի .

Լըկրորդ Գիրք Սամուէլի .

Լաջին Գիրք Թադաւորաց .

Լըկրորդ Գիրք Թադաւորաց .

Լաջին Գիրք Սնացորդաց .

Լըկրորդ Գիրք Սնացորդաց .

Լաջին Գիրք Լըրասայ .

Լըկրորդ Գիրք Լըրասայ .

Լսթերայ .

Յօբայ .

Սաղոսաց .

Լաակաց .

Ժողովողին .

Լըդ Լըդոց Սողոմոնի .

Չորս Սեծ Սարգարէներուն .

Տասներկու Փոքր Սարգարէներուն :

Եւս մնացած Գիրքերը (ինչպէս որ Հերոնիմոս կ'ըսէ)

Եկեղեցին վարքի օրինակի և սովորութեանց կրթութեանը համար կը կարգայ. սակայն այսու ամենայնիւ վարդապետութիւն մը հաստատելու համար չի գործածեր անոնք. որ այս հետեւեալներն են.

Երրորդ Գիրք Եղրասայ.

Չորրորդ Գիրք Եղրասայ.

Գիրք Տօբիթայ.

Գիրք Յուդիթայ.

Եսթերայ Գրքին Սնացորդը.

Գիրք Լամաստութեան.

Գիրք Սիրաքայ Որդւոյն Հետուայ.

Սարգարէութիւն Բարուքայ.

Երգ Երեք Սանկանց.

Պատմութիւն Շուշանայ.

Պատմութիւն Բեւայ և Սիշապի.

Եղօթք Սանասէի.

Գիրք Եռաջին Սակաբայեցւոց.

Գիրք Երկրորդ Սակաբայեցւոց.

Նոր Կտակարանի ամէն Գիրքերը՝ ինչպէս որ հասարակօրէն ընդունուած են, կ'ընդունինք անոնք, և Կանոնական կը ճանչնանք :

Լ:

Հին Կտակարանին վերաբերեալ.

Հին Կտակարանը՝ Երրին հետ ներհակութիւն մը չունի. վասն զի թէ հին և թէ՛ Նոր Կտակարանին մէջ յաւիտենական կեանք խոստացուած է

մարդկային ազգին Վրիստոսով , ան որ Լստուծոյ
 և մարդկան մէջ մի միայն Սիջնորդ է , Լստուած և
 Սարգ ըլլալով : Աստի՛ պէ՛ք չէ ըսեն անոնք որ կը
 կեղծեն թէ՛ Նախահայրները միայն անցաւոր խոստ-
 մունքներու կ'սպասէին : Թէպէտև Սովսէսի ձեռ-
 քովը Լստուծամէ տրուած () ըէնքը Վրիստոնեաները
 չի պարտաւորէր այն բաներուն , որ Օւէսերու և Լ-
 րարողութիւններու կը վերաբերի , ոչ ալ անոնց
 Վաղաքական պատուէրները պարտի հարկաւ տէ-
 րութեան մը մէջ ընդունուիլ , այսու ամենայնիւ ո՛ր և
 իցէ քրիստոնեայ մը ազատ չէ այն Պատուիրանքնե-
 րուն հնազանդութենէն , որ Ռարոյական կ'անուա-
 նին :

Բ

Երեք Հանգանակներուն վերաբերեալ .

Երեք Հանգանակները այսինքն Սիլիան Հան-
 գանակը , Սուրբ Լեւնասի Հանգանակը , և ան՝ որ
 հասարակօրէն Լուսիւնց Հանգանակը կ'ըսուի ,
 գլխովին ընդունելի և հաւատարի են , վասն զի
 Սուրբ Գրոց հաւաստի վկայութեամբը կրնան հաս-
 տատուիլ :

Թ

Սկզբնական Մեղքին վերաբերեալ .

Սկզբնական Սեղքը Լուամայ հետեւութենէն

չի կայանար, (ինչպէս որ Պեղագիտեանները վայ-
րապար կ'ըսեն,) հապա ամէն մարդուն բնութեանը
պակասութիւնը ու ապականութիւնն է, որ Միգամայ
սերունդներէն բնականապէս ծնած է. որ նոյն ա-
պականութեան պատճառաւ մարդը խիստ հեռաւո-
րութեամբ օտարացաւ սկզբնական արդարութենէն,
և իւր սեպհական բնութեամբը չարութեան հակա-
միտեալ է, անանկ որ մարմինը միշտ հոգիին հակա-
ռակ ցանկութիւններ ունի. և այս պատճառաւ ա-
մէն մարդ որ այս աշխարհիս մէջ կը ծնանի, անիկայ
Մտուծոյ բարկութեանը ու դատապարտութեանը
արժանի է: Եւ այս բնութեան ապականութիւնը
վերստին ծնածներուն վրայ անգամ կը մնայ. ուստի
մարմնոյ ցանկութիւնը որ Յունարէն (Ψυχική αμαρ-
τία) կ'ըսուի, որ ոմանք իմաստութիւն կը (թարգմա-
նեն, ուրիշները զգայականութիւն, ուրիշները յո-
ժարութիւն, և ոմանք ալ մարմնոյ ցանկութիւն. Մ-
տուծոյ ()րինացը չի հնազանդիր: Եւ թէպէտ դա-
տապարտութիւն չի կայ անոնց՝ որ կը հաւատան ու
մկրտուած են, այսու ամենայնիւ Մտքեալը կը խոս-
տովանի որ՝ տուիանքը ու մարմնական ցանկութիւնը
ինքնին մեղաց բնութիւնը ունի:

ժ

Ընձնիշխանութեան վերաբերեալ.

Սարգոյս վիճակը Միգամայ իշնալէն ետեւ ա-

Նստնկ է, որ ինքը իր բնական զօրութեամբը ու բարեգործութեամբը կարող չէ զառնալ ու իր անձը պատրաստել հաւատոյ և Լստուծոյ կոչմանը. վասն որոյ մենք ամենեւին կարողութիւն մը չունինք Լստուծոյ հաճելի և ընդունելի բարեգործութիւն մը ընելու, առանց Լստուծոյ շնորհացը Հիսուս Վրիստոսի ձեռքովը, որ առաջուց կուգայ մեզի, որ մենք բարի կամք ունենանք. և ձեռնտու կ'ըլլայ մեզի՝ երբոր մենք ան բարի կամքը ունենանք:

ԺԵ

Մարդոցս Արդարանալուն վերաբերեալ.

Սենք Լստուծոյ առջին արդար կը սեպուինք միայն մեր Տէր և Փրկիչ Հիսուս Վրիստոսի արժանաւորութեամբը Հաւատքով, ու չէ թէ բուն մեր գործքովը կամ արժանաւորութեամբը. Արեմն մեր միայն Հաւատոյ զօրութեամբ արդարանալը խիստ տղամիտ վարդապետութիւն մըն է, և ամենայն մը խիթարութեամբ լեցուն. ինչպէս որ ընդարձակապէս բացատրուած է մարդոցս արդարանալու Շառին մէջ:

ԺԲ

Բարի Գործքերու վերաբերեալ.

Թէպէտև Բարի Գործքերը որ Հաւատոյ պըտուզներն են, և մարդոցս արդարանալէն առաջ կու-

գան, կարող չեն մեր մեղքերը ջնջելու, և Աստուծոյ Պատաստանին խստութիւնը զիջուցանելու. սակայն այսու ամենայնիւ հաճելի և ընդունելի են Աստուծոյ Հիսուս Քրիստոսով, և հարկաւորապէս մէկ ճշմարիտ և կենդանի հաւատքէ մը առաջ կուգան. առանկոր անոնցմով մէկ կենդանի հաւատք մը յայտնապէս կը ճանչցուի, ինչպէս որ մէկ ծառ մը իր պտուղէն:

Ժ Գ.

Արդարութենէ առաջ եղած Գործքերուն վերաբերեալ.

Հիսուս Քրիստոսի շնորհքէն և իւր Հոգւոյն ազդեցութենէն առաջ եղած Գործքերը, Աստուծոյ հաճելի չեն, Հիսուս Քրիստոսի հաւատքէն առաջ չի գալնուն համար, ոչ ալ մարդս բաւական կ'ընեն շնորհք ընդունելու. կամ (ինչպէս որ Վպրոցական Հեղինակները կ'ըսեն) չեն արժանացուներ յարմարութեան կամ պատշաճութեան շնորհքը ընդունելու. բայց որովհետեւ այնպէս գործադրուած չեն ինչպէս որ Աստուած կամեցաւ և հրամայեց ըլլալու, չենք երկբայի որ անոնք մեղքին բնութիւնը ունին:

Ժ Գ.

Բարի Գործքերուն չափազանցութեանը վերաբերեալ.

Աստուծոյ Պատուիրանքներէն վեր և աւելի կա-

մաւոր գործքերը սորվեցընելը, որ Ռարի Վործքե-
րուն չափազացութիւնը կ'ըսեն, խիստ յանդուգն և
անօրէն բան է. որովհետեւ այս կերպով մարդիկ
յայտնապէս կը ծանուցանեն որ իրենք չէ թէ միայն
Լստուծոյ ունեցած պարտքերնին կը մատուցանեն,
հապա անոր համար իրենցմէ պահանջուածէն էվել
կը կատարեն, որ ընդ հակառակը Վրիստոս մեր Տէ-
րը յայտնապէս կ'ըսէ թէ՛ երբոր ձեզի հրամայուած
բաներուն ամէնը կատարելու ըլլաք, ըսէք թէ՛ մենք
անպիտան ծառանք եմք :

ԺԵ

Վրիստոսի մի միայն առանց Մեղքի ըլլալուն վերաբերեալ.

Վրիստոս նոյն մեր բնութեանը իսկութեամբը
մեզի նման մարդ եղաւ ամէն բանով, բաց'ի մեղքէն,
ուրկէ բոլորովին ազատ էր, թէ մարմնով և թէ հոգ-
ւով : Ինքը եկաւ ան անարատ Վառը ըլլալու, որ իր
անձին պատարագաւոր որ անգամ մը եղաւ, աշխարհի
մեղքը մէկ գի պիտի վերցուներ, և ինչպէս Ս. Յով-
հաննէս Լուսեալ կ'ըսէ, անոր վրայ մեղք չի կար :
Բայց մենք ամէնքս որ թէպէտ մկրտուած ու վերստին
ծնած ենք Վրիստոսով, սակայն այսու ամենայնիւ
չստ բաներու մէջ կը մեղանչենք. և թէ որ ըսենք՝
թէ մեղք չունինք, անձերնիս կը խաբենք, և մեր մէջը
ճշմարտութիւն չի կայ :

Ժ. Գ.

Մկրտութենէ ետեւ գործուած Մեղքին վերաբերեալ .

Սկրտութենէ ետեւ կամաւորապէս գործուած ամէն մահացու մեղքը Հոգւոյն Սրբոյ դէմ մեղք չէ , և ոչ ալ անոնք , որոնք մկրտութենէն ետեւ մեղքի մէջ կ'իյնան : Սենք Սուրբ Հոգին ընդունելէն ետեւ կրնանք ան տրուած շնորհքէն զատուիլ և մեղքի մէջ իյնալ . և Մատուցոյ շնորհքովը կրնանք նորէն ելլել և մեր վարքերը շիտկել : Եւ այս պատճառաւ դատապարտելի են անոնք որ կ'ըսեն [Թէ՛ ալ անոնք չեն կրնար մեղանշել , քանի որ այս աշխարհիս մէջ ապրին . կամ կ'ուրանան Թողութեան տեղի գտնալը անոնց , որոնք ճշմարիտ զղջմամբ կ'ապաշխարեն :

Ժ. Ե.

Նախատահմանութեան և Ընտրութեան վերաբերեալ .

Երբեք Նախատահմանութիւնը Մատուցոյ յաւիտենական խորհուրդն է , որով (աշխարհիս հիմնարկութենէն առաջ) Մատուած ինքը իր սեպհական խորհուրդովը՝ որ մենէ ծածկեալ է , հաստատութեամբ կարգադրեց անէծքէն ու դատապարտութենէն ազատելու անոնք , որ ինքը Վրիստոսով ընտրեց մարդկային ազգէն , և Վրիստոսի ձեռքովը անոնք յաւիտենական փրկութեան առաջնորդելու , պատուոյ անօթներ եղած : Ուստի անոնք որ Մատու-

ծոյ ասանկ մէկ գերագոյն բարութեամբը պսակուած են , Եւստուծոյ բացորոշութեամբը կը կանչուին , իւր Հոգւոյն զօրութեամբը յարմար ժամանակին ներգործած . անոնք շնորհքին միջնորդութեամբը նոյն կոչմանը կը հնազանդին . անոնք ձրիապէս շնորհքով կ'արդարանան . որդեգրութեամբ Եւստուծոյ որդիք կ'ըլլան . Յիսուս Վրիստոս իր միածին Որդւոյն նմանութեանը կերպարանակից կ'ըլլան . երկիւղածութեամբ բարի գործքերու մէջ կը քալեն . և վերջապէս Եւստուծոյ ողորմութեամբը յաւիտենական երջանկութեան կը ժամանեն :

Որովհետեւ ինչպէս որ Նախասահմանութեան և Վրիստոսով մեր Բնտրութեանը բարեպաշտ մշտածութիւնը քաղցր , հաճելի և անպատմելի գիւրութեամբ լեցուած է բարեպաշտ անձանց , և անոնց՝ որ իրենց անձին մէջ Վրիստոսի Հոգւոյն գործողութիւնը կ'զգան , մարմինին գործքերը մեռցունելով և իրենց մարմնաւոր անդամները , և իրենց հոգին գերագոյն և երկնային բաներու բարձրացունելով Վրիստոսի միջնորդութեամբը ընդունելու յաւիտենական Վրկութեան վերաբերեալ իրենց հաւատքը մեծապէս հիմնելու և հաստատելու համար , և իրենց առ Եւստուած ունեցած սէրը սաստիկ արծարծելու համար . Եւստուծոյ ալ Վրիստոսի Հոգիին կարօտ , հետաքրքիր և մարմնասէր անձանց միշտ Եւստուծոյ Նախախնամութեան վճիռը իրենց աչքին առջին ունենալը խիստ վտանգաւոր կործանում մըն

է, որով սատանան անոնք կամ յուսահատութեան
կը ձգէ, և կամ անառակութեան կը վարէ, որն որ
յուսահատութենէ պակաս վտանգաւոր բան չէ :

Սենք ևս պարտինք Մտուծոյ խոստմունքները
այն կերպով ընդունինք, ինչպէս որ ընդհանրաբար
Սուրբ Վրոց մէջ առաջարկուած են մեզի, և մեր
գործքերուն մէջ պարտինք Մտուծոյ ան կամքին
հետեւիլ, որ յայտնապէս ծանուցած է մեզի Մտ-
տուածաշունչին մէջ :

ԺԲ

Միայն Յիսուս Քրիստոսի Անուամբը յաւիտենական
Փրկութիւն գտնուելուն վերաբերեալ .

‘Ազովքի արժանի են անոնք՝ որ կը համարձակին
ըսել, թէ ամէն մարդ իր դաւանած () րէնքովը կամ
Եղանդովը կը փրկուի. անանկ որ ինքը կը ջանայ իր
վարքը նոյն () րէնքին և Բնական լոյսին յարմարե-
լու : Բայց Սուրբ Վիրքը միայն Յիսուս Վրիստոսի
Ենունը մեզի կը ցըցունէ, որով մարդիկ պիտի փրկ-
ուին :

ԺԺ

Եկեղեցւոյ վերաբերեալ .

Վրիստոսի տեսանելի Ակեղեցին հաւատացելոց
միութիւնն է . որ նոյն միութեանը մէջ Մտուծոյ
անարատ Պատգամը կը քարոզուի, և Խորհուրդ-

ները ըստ արժանւոյն կը մատակարարուի Վրիստոսի հաստատած կերպովը ան ամէն բաներուն մէջ, որ հարկաւ անոնց համար կը պահանջուին :

Ինչպէս որ Լարոսաղէփ, Լըխանդրիայի և Լնփիոսի Լակեղեցիները սխալեցան, անանկ ալ Հոռիփի Լակեղեցին սխալեցաւ. չէ թէ միայն իրենց միտքերովը և ծէսերովը, հապա Հաւատոյ մասին վերաբերեալ մասերուն մէջ ալ :

Ի

Եկեղեցւոյ Իշխանութեանը վերաբերեալ .

Լակեղեցին կարողութիւն ունի Լարողութիւնները ու՝ Օգտերը վճռաւ հաստատելու, և Իշխանութիւն ունի Հաւատոյ վիճաբանութեանը վերաբերեալ բաներուն մէջ. սակայն օրինաւոր չէ Լակեղեցւոյ ո՛ր և իցէ բան մը կանոնադրելու, որ հակառակ ըլլայ Լստուծոյ գրուած Խօսքին, ո՛չ ալ պարտի Սուրբ Գրքին մէկ տեղը այն կերպով բացատրելու, որ միւսին հետ հակասութիւն մը ունենայ : Ուստի՝ թէպէտև Լակեղեցին Սուրբ Գրոց վկան ու պահապանն է, սակայն ինչպէս որ անոնց դէմ պէտք չէ որ բան մը սահմանէ, անանկ ալ անոնցմէ զատ ուրիշ բան մը պէտք չէ ստիպել, որ փրկութեան հարկաւոր սեպուի :

ԻԸ

Ընդհանրական ժողովքներուն իշխանութեանը վերաբերեալ :

Ընդհանրական ժողովքները կարող չեն ժողովուիլ առանց իշխաններուն հրամանին և կամացը : Եւ երբոր մէկտեղ ժողովուն (քանի որ անոնք մարդկանց հաւաքում մըն է , որոնց ամէնքը Հոգիով ու Լստուծոյ Խօսքովը չեն վարուած) կրնան սխալիլ , և երբեմն սխալեցան , և ան բաներուն մէջ անգամ , որ Լստուծոյ կը վերաբերին : Ասան որոյ անոնցմով սահմանադրուած փրկութեան հարկաւոր բաները զօրութիւն մը և իշխանութիւն մը չունին , մինչեւ որ անոնց Եւրք Պփրքէն առնուած ըլլալը չի ցուցուի :

ԻԹ

Քաւարանի վերաբերեալ :

Հոգմէական այն վարդապետութիւնը՝ Քաւարանի , Ներողութիւններու , Պատկերներու և Սրբոց նշխարներուն երկրպագութեանը և յարգութեանը համար , ու նաև Սրբոց աղաչելու համար , վայրապար հնարուած յիմարական բան մըն է , և Սուրբ Պփրքին մէկ վկայութեանը վրայ հաստատուած չէ . հապա էվելօք հակառակ է Լստուծոյ Խօսքին :

ԻՊ

Ժողովուրդին մէջ Պաշտօն վարելու վերաբերեալ :

() Երինաւոր չէ որ մարդ մը ձեռնամուխ ըլլայ

հրապարակաւ քարոզութեան պաշտօնին, կամ ժողովուրդին մէջ խորհուրդներուն մատակարարութեանը, մինչեւ որ օրինաւորապէս կանչուած և անոնք 'ի գործ դնելու համար խրկուած չըլլայ: Եւ մենք պարտինք ըստ օրինի կանչուած ու խրկուած սեպել անոնք, որոնք որ այս գործիս համար ընտրուած ու կանչուած են անանկ անձինքներէ, որոնք հասարակաց իշխանութիւնը ունին Լիկեղեցւոյ մէջ իրենց տրուած, Պաշտօնեաներ կանչելու ու խրկելու Տէրոջը այգիին մէջ:

Ի Դ

Ժողովուրդին Հասկընալու Աեղօւին գործածութեանը վերաբերեալ.

Յայտնապէս հակառակ բան մըն է Մատուցոյ Խօսքին և հին Լիկեղեցւոյ սովորութեանը, հրապարակական Մշօթք մատուցանել Լիկեղեցւոյ մէջ, կամ խորհուրդները մատակարարել ժողովուրդին չի հասկըցած լեզուովը:

Ի Ե

Խորհուրդներուն վերաբերեալ.

Վրիստոսի սահմանադրած խորհուրդները չէ թէ միայն նշաններ են կամ ապացոյցներ քրիստոնէի մը Ղաւանութեանը, հապա էվելօք հաստատուն վկայութիւններ են, նաև շնորհքին և Մատու-

ծոյ մեր վրայ ունեցած բարի կամացը աղաւ նշան-
ներն են , որոնց միջնորդութեամբը ինքը մեր մէջը
աներեւութաբար կը ներգործէ . ու չէ թէ միայն կը
էկնդանացունէ , հապա մեր իր վրայ ունեցած հա-
ւատքը նաև կը զօրացունէ ու կը հաստատէ :

ՍՆՐ Տէր Հիսուս Քրիստոսի սահմանադրած
Խորհուրդները երկուք են Լստարանին մէջ , այս-
ինքն Սկրտութիւն և Տէրունական Ընթրիք , կամ
Հաղորդութիւն :

Սիւս հինգը՝ որ հասարակաբար Խորհուրդ կ'ը-
սուին , այսինքն Գործ , Լսաշխարհութիւն , Կարգ ,
Պսակ ու Սկրջին () ծում , պէտք չէ որ Լստարանի
Խորհուրդներուն պէս սեպուին . վասն զի անոնք
ըստ մասին Լսաքելոց ծուռ հետեւելէն ծագեցան ,
և ըստ մասին Սուրբ Գրքերէն ընդունուած կենաց
վիճակներն են . բայց այսու ամենայնիւ անոնք Խոր-
հուրդական բնութիւնը չունին Սկրտութեան և Տէ-
րոջ Ընթրիքին նման . ինչու որ անոնք Լստածմէ
կարգադրուած երեւելի նշան մը կամ արարողու-
թիւն մը չունին :

Եւ յն Խորհուրդները Քրիստոս չի հաստատեց
տեսարան մը ըլլալու , կամ առ զին ան զին պտըտ-
ցունելու . հապա պատշաճաւոր կերպով գործածե-
լու : Եւ անոնք միայն արժանաւորապէս ընդունող-
ներուն մէջ ան փրկական ազդեցութիւնը կամ ներ-
գործութիւնը ունին . սակայն անարժանապէս ըն-
դունողները ինքնին իրենց դատապարտութիւնը ծա-

խու կ'առնեն , ինչպէս որ Պօղոս Ղաթեալ կ'ըսէ :

Ի.Չ.

Պաշտօնեաներուն Անարժանութեանը վերաբերեալ , որ
Խորհուրդներուն ներգործութիւնը չի կրնար արգիլել :

Վրիստոսի տեսանելի Այկեղեցիին մէջ չարագործները միշտ բարեգործներուն հետ խառնուած են . և երբեմն չարագործները Մտուծոյ Խօսքին և Խորհուրդներուն մատակարարութեանը գլխաւոր իշխանութիւնը կ'ունենան . բայց այսու ամենայնիւ անիկայ իրենց անուամբը չի կատարելնուն պատճառաւ , հապա չ'իսուս Վրիստոսի անուամբը , և անոր յանձնարարութեամբը ու իշխանութեամբը անոնք մատակարարելնուն համար , անոնց սպասաւորութիւնը կրնանք ունենալ , թէ Մտուծոյ Խօսքը լըսելու և թէ Խորհուրդները ընդունելու : Ոչ ալ անոնց ապերախտութեանը պատճառաւ Վրիստոսի հաստատած Խորհուրդին ներգործութեանը պակասութիւն մը կ'ըլլայ , և ոչ Մտուծոյ պարգեւներուն շնորհքը կը թեթեւնայ անանկներուն , որոնք հաւատքով ու արժանաւորութեամբ կ'ընդունին իրենց մատակարարուած Խորհուրդները , որոնք թէ և չար մարդոց ձեռքովը կը մատակարարուին , բայց Վրիստոսի սահմանադրութիւնը ու խոստումը ըլլալուն համար , ներգործութեան զօրութիւնը ունին :
Այսու ամենայնիւ Այկեղեցւոյ օրինադրութեանը

կը վերաբերի չարագործ Պաշտօնեաներուն քրննութիւնը ընել . և անանկ մարդիկներ անոնց ամբաստանութիւն ընեն , որոնք ան անձինքներուն յանցանքները գիտեն . և վերջապէս մեղապարտը լլալնուն պէս , արդար գատաստանաւ պաշտօնէ հանուին :

Ի Ե

Մկրտութեան վերաբերեալ .

Սկրտութիւնը չէ թէ միայն դաւանութեան նըշանակ մըն է և տարբերութեան նշան մը , որով քրիստոնեաները չի մկրտուածներէն կ'որոշուին . հապա վերածնութեան կամ ծննդեան նշան մըն է . որով իբր մէկ միջոցով մը արժանաւորապէս Սկրտութեան Խորհուրդը ընդունողները Եկեղեցւոյ մէջ կը խառնուին . մեղքին թողութեան խոստմունքները և մեր որդեգրութիւնը Հոգւոյն Սրբոյ միջնորդութեամբը Լստուծոյ զաւակները ըլլալու՝ երեւելի կերպով կը նշանակուին և կը կնքուին : Լստուծոյ աղօթելու զօրութեամբը հաւատքը կը հաստատուի և շնորհքը կ'աճի : Տղայոց Սկրտութիւնը ամէն մէկ կերպով Եկեղեցւոյ մէջ պահուելու է , որ խիստ պատշաճ է Վրիստոսի սահմանադրութեանը :

Ի Բ

Տէրոջ Ընթրիքին վերաբերեալ .

Տէրոջ Ընթրիքը չէ թէ միայն սիրոյ նշան մըն

է, որ քրիստոնեաները պարտին իրենց մէջ մէկըլ-
մէկու ունենալ, հապա էվելոք մեր իրկութեանը
Խորհուրդն է Վրիստոսի մահուանը միջնորդու-
թեամբը, անանկ որ անանկներուն՝ որ անիկայ ար-
գարապէս, արժանաւորութեամբ ու հաւատքով
կ'ընդունին, Հացը՝ որ մենք կը կտրենք, Վրիստոսի
Սարմինին հաղորդակից ըլլալ է. և նմանապէս
() րհնութեան Ռաժակը՝ Վրիստոսի Լքեանը հետ
հաղորդ ըլլալ է :

Տէրոջը Ընթրիքին մէջի գոյափոխութիւնը (կամ
Հացին ու Ղինիին գոյութեանը փոխուիլը) Սուրբ
Ղիւրբէն չի կրնար ցուցուիլ . հապա Սուրբ Ղրոց
յայտնի ըսածին հակառակ է, Խորհուրդի մը յատ-
կութիւնը կը ջնջէ, և շատ աւելորդապաշտութեանց
պատճառ եղած է :

Վրիստոսի Սարմինը Ընթրիքին մէջ կը տը-
րուի, կ'ընդունուի և կը ճաշակուի միայն երկնային
և հոգեւոր կերպով : Եւ ան միջոցը՝ որով Վրիստոսի
Սարմինը կ'ընդունուի և կը ճաշակուի, Հաւատքն է :

Տէրոջը Ընթրիքին Խորհուրդը Վրիստոսի սահ-
մանադրութեանը նայելով չէր պահուեր, աս դին
ան դին տարուէր, վեր առնուէր կամ պաշտուէր :

ԻԹ

Մեղաւորներուն վերաբերեալ . որոնք Հաղորդութիւն առած
ժամանակնին Քրիստոսի Սարմինը չեն ճաշակեր .

Սեղաւորները և անոնք որ կենդանի հաւատքէ

զրկուած են, թէպէտեւ մարմնապէս և ականբերեւ ի-
րենց ակռաներուն մէջը կ'առնեն (ինչպէս որ Ս. ()-
Գոսպինոս կ'ըսէ) Վրիստոսի Սարմնոյն և Արեանը
Խորհուրդը, բայց բնաւ Վրիստոսի հաղորդակից
չեն ըլլար. հապա էվելօք իրենց դատապարտու-
թեանը համար ստանկ մէկ մեծ բանի մը նշանը կամ
Խորհուրդը կուտեն ու կը խմեն :

I.

Հաղորդութեան երկու Տեսակին վերաբերեալ.

Տէրոջը Բաժակը աշխարհականներուն ալ պար-
տի տրուիլ. վասն զի Տէրոջը Խորհուրդին երկու տե-
սակ մասերն ալ Վրիստոսի սահմանադրութեամբը
և հրամանաւը հաւասարապէս ամեն քրիստոնէից
մատակարարուելու են :

I. C

Խաչին վրայ կատարուած Վրիստոսի անգամ մը Պատարագ
ըլլալուն վերաբերեալ.

Վրիստոսի անգամ մը Պատարագ ըլլալը այն
կատարեալ փրկութիւնը, քաւութիւնը ու հատու-
ցումն է ընդհանուր աշխարհիս բոլոր մեղքի ընդ-
մար, թէ սկզբնական և թէ ներդործական. և անկէ
'ի զատ մեղքի համար ամենեւին ուրիշ հատուցում
մը չի կայ : Ուստի Պատարագներուն զոհերը, որոնց
մէջ հասարակօրէն կ'ըսուէր թէ՛ Վահանան Վը-

ըխտոսը կը մատուցանէր կենդանիներուն և մեռեալներուն համար, որ պատժոյ կամ յանցանքի թողութիւնը ընդունին, հայհոյական կեղծաւորութիւններ և փնասակար խաբէութիւններ էին :

ԼԸ

Քահանայից Ամուսնութեանը վերաբերեալ .

Ըստուծոյ ()ըէնքը չի հրամայեր Ապիսկոպոսներուն, Քահանաներուն և Սարկաւագներուն միայնակեցութեան վիճակին ուստագիր ըլլալու, կամ ամուսնութենէ հրաժարելու . վասն որոյ օրինաւորապէս հրաման տրուած է անոնց, ինչպէս որ ուրիշ ամէն քրիստոնէից ամուսնանալու իրենց ընտրողութեամբը, որն որ առաւել սուրբ վարք ունենալու համար յարմար կը դատեն :

ԼԹ

Բանադրուած Անձանց վերաբերեալ, որոնցմէ ինչպէս պէտք է հեռու կենալ .

Ըն անձը՝ որ Ակեղեցւոյ հրապարակական դատապարտութեամբը արժանաւորապէս նոյն Ակեղեցիին միութենէն կտրուած ու բանադրուած է, պէտք է որ բոլոր հաւատացեալներուն բաղմութիւնը շեթանոսի ու Սաքսաւորի մը պէս սեպէ անիկայ, մինչեւ որ ապաշխարանքով հրապարակաւ հաշտուի, ու

Լճեղեցւոյ մէջ ընդունուի ան Ղատաւորէն՝ որ անկայ ընկու իշխանութիւնը ունի :

ԼԳ

Եկեղեցւոյ Աւանդութեանցը վերաբերեալ .

Հարկաւոր չէ որ Աւանդութիւնները ու Արարողութիւնները ամէն տեղ մի և նոյն ըլլան, և բոլորովին իրարու նման, վասն զի ամէն ժամանակ անոնք տարբեր եղան, և կրնան փոխուիլ զանազան երկիրներու, ժամանակներու և մարդկանց սովորութեանցը նայելով . միայն թէ Աստուծոյ Պատգամին դէմ բան մը չի սահմանադրուի : Այլ որ ինքնին իր մասնաւոր դատողութեամբը կամեաւ ու խորհրդով Լճեղեցւոյ աւանդութիւնները ու արարողութիւնները բացարձակ չի պահեր, որոնք Աստուծոյ Խօսքին դէմ չեն, և հասարակ իշխանութենէ հաստատուած ու ընդունուած են, պարտի հրապարակաւ յանդիմանուիլ, (որպէս զի ուրիշները նոյն բանը ընելու երկիւղ ունենան) ան անձին նման որ Լճեղեցւոյ հասարակ կարգին դէմ կը մեղանչէ, և Ատենակալներուն իշխանութիւնը վարհամարհէ, ու տրկար եղբայրներուն խիղճերը կը վիրաւորէ :

Ամէն մէկ մասնաւոր կամ ազգային Լճեղեցի իշխանութիւն ունի Լճեղեցւոյ մասնաւոր արարողութիւնները կամ ծէսերը սահմանադրելու, փոխելու և վերցունելու, որոնք միայն մարդկային իշխանու-

Թեամբ սահմանուած են, որ ամէն բան շինութեան համար եղած ըլլայ :

Ի Ե

Հոգեւոր ճառերուն վերաբերեալ .

Հոգեւոր ճառերուն երկրորդ Գլխիւ, որոնց զանազան անունները հոս այս Արօնքի հաւատալու Սասիններքեւը դրինք, բարի և ողջամիտ Արդապետութիւն մը կը պարունակէ, և այս ժամանակներու համար խիստ հարկաւոր է . ինչպէս որ հոգեւոր ճառերուն առաջին Գլխին ալ Ալեքեորդ Լադարդի ժամանակը հրատարակուեցաւ . ուստի պատշաճ կը դատենք որ Լեկեղեցիներուն մէջ Պաշտօնեաները զգուշութեամբ և որոշակի կարգան առննք, որ ժողովուրդը կարող ըլլայ հասկընալու :

Հոգեւոր ճառերուն Անուանքը վերաբերեալ .

1 Լեկեղեցւոյ իրաւամբ գործածութեանը վերաբերեալ .

2 Կապաշտութեան վտանգին դէմ .

3 Լեկեղեցիներուն նորոգութեանը և մաքուր պահուելուն վերաբերեալ .

4 Բարի գործքերուն վերաբերեալ . առաջին պահեցողութեան համար .

5 Որկրամուրութեան և Արեւելութեան դէմ .

6 Հագուստի չափազանց շքեղութեանը վերաբերեալ .

- 7 Ըշօթքի վերաբերեալ .
- 8 Ըշօթքի Տեղին և յամանակին վերաբերեալ .
- 9 Հասարակաց Ըշօթքները և Խորհուրդները
իմանալի լեզուով զուրջուելուն վերաբերեալ .
- 10 Ըստուծոյ Խօսքին յարգութեամբ պահուե-
լուն վերաբերեալ .
- 11 Ողորմութեան վերաբերեալ .
- 12 Վրիստոսի Օննդեանը վերաբերեալ .
- 13 Վրիստոսի Չարչարանացը վերաբերեալ .
- 14 Վրիստոսի Հարութեանը վերաբերեալ .
- 15 Վրիստոսի Սարմնոյ և Ըրեան Խորհուրդը
արժանապէս ընդունուելուն վերաբերեալ .
- 16 Հոգւոյն Սրբոյ Պարգեւներուն վերաբե-
րեալ .
- 17 Սաղթանաց* ըստած ()րերուն վերաբե-
րեալ .
- 18 Ըմուսնութեան վիճակին վերաբերեալ .
- 19 Ըպաշխարութեան վերաբերեալ .
- 20 Օուլութեան դէմ .
- 21 Ըպստամբութեան դէմ .

Լ.Օ.

Եպիսկոպոսներու , Քահանաներու և Սարկաւագներու Ձեռ-
նագրութեանը և Քահանայադործութեանը վերաբերեալ .

Ըրբեպիսկոպոսներու և Եպիսկոպոսներու , Վրա-

* Արեւմտեան Եկեղեցին Վրիստոսի Համբարձմանը նա-
խորդ երեք Օրերը Սաղթանաց կ'անուանէ :

Հանաներու և Սարկաւագներու ձեռնադրութեան և քահանայագործութեան Վիրքը, որ Սեցերորդ Լադուարդի ժամանակը հրատարակուեցաւ, և նոյն ժամանակը Ռաուլամէնդի հրամանաւը հաստատուեցաւ, նոյն քահանայագործութեան և ձեռնադրութեան հարկաւոր եղած ամէն բաները կը պարունակէ. և բան մ'ալ չի գտնուիր որ աւելորդապաշտական և գէշ ըլլայ: Սկսան որոյ ուր որ այն Վերքին Լաւորողութեանցը կարգաւը Վահանայագործուած կամ Ձեռնադրուած է, վերոյիշեալ Լադուարդ թագաւորին երկրորդ տարուէն մինչեւ հիմայ, կամ ասկէ ետեւ Նոյն Լաւորողութիւններուն կարգովը պիտի Վահանայագործուի կամ Ձեռնադրուի. մենք անանկները արդարապէս, ըստ կարգի և օրինաւորապէս Վահանայագործուած և Ձեռնադրուած կ'ընդունինք:

ԼԵ

Քաղաքական Առեւտրականներուն վերաբերեալ:

Թագուհւոյն Սեհափառութիւնը այս Լեզիոյ թագաւորութեանը, և բոլոր իւր Տէրութեանը սահմաններուն մէջ գերագոյն իշխանութիւնը ունի. և անոր կը վերաբերի ամէն բանի մէջ այս Տէրութեան բոլոր գլխաւոր կառավարութիւնը, թէ Լեզեցական և թէ Վաղաքական. և ոչ օտար իշխանութեան մը ներքեւ է, և ոչ ալ պարտի իյնալ:

Լորբոր բոլոր գլխաւոր կառավարութիւնը (Կառ-
գութւնը) Սեհախառութեանը կը սեպհականենք,
կ'իմանանք որ նոյն պատուոյ Լնուններէն չարա-
խօս անձի՛քներէն ժմանք կը գայթակղին, մենք ոչ
Լստուծոյ Խօսքին մատակարարութիւնը մեր իշխան-
ներուն կը յանձնենք, և ոչ ալ Խորհուրդներունը,
ինչպէս որ մեր Լղխաբէթ (Թագութւնը) մօտեւոյ ճը-
րատարակած Սահմանագրութիւններն ալ յայտ-
նապէս կը վկայեն. հապա միայն ան արտօնութիւնը՝
որ Լստուած ինքը Սուրբ Գրոց մէջ ամէն բարե-
պաշտ Իշխաններուն տուած է. այսինքն, որ Լս-
տուծոյ իրենց հոգաբարձութեանը յանձնած ամէն
վիճակները ու կարգերը թէ Լկեղեցական և թէ Լշ-
խարհական կառավարեն, և չարագործները ու ա-
պրստամբները քաղաքական սուրով զսպեն:

Հռովմայի Լպիսկոպոսը այս Լնգղոյ Տէրու-
թեանը մէջ ամենեւին իշխանութիւն մը չունի:

Տէրութեան ()րէնքները ծանր և սաստիկ յան-
ցանքներու համար կրնայ քրիստոնեաները մահու-
ամբ պատժել:

()րինաւոր է քրիստոնէից որ Լտնակալներուն
հրամանաւ զէնք կրեն ու պատերազմի ծառայեն:

ԼԸ

Քրիստոնէից Ստացումքներուն հասարակաց շրջալուծ
վերաբերեալ,

Քրիստոնէից հարստութիւնները և ինչքերը

հասարակութեանը չեն, անոնց իրաւունքին, պահանջմանը ու ժառանգութեանը նայելով, ինչպէս որ Արկնակնունք աղանդաւորներէն ոմանք ստուծեամբ կը պարծենան: Բայց սյսուամենայնիւ ամէն մարդ պարտի իր ունեցածէն առատապէս ողորմութիւն պարգեւել աղքատաց:

ԼԹ.

Քրիստոնէի մը Երդմանը վերաբերեալ.

Ինչպէս որ կը խոստովանինք թէ՛ սուտ և անխոհեմ տեղը երդում ընելը արգիլուած է քրիստոնէից մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսէն, և իւր Ա. Հակոբոս Առաքեալէն. անանկ ալ կը դատենք որ Քրիստոնէական Արօնքը չարգիլեր մէկը երդում ընելէն, երբոր Ատենակալը կը պահանջէ անիկայ հաւատոյ ու սիրոյ գործքի մը համար. միայն թէ Արդարէին սորվեցուցածին պէս կատարուի, իրաւունքով, դատողութիւնով ու ճշմարտութիւնով:

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Այս նախալիշիալ Արօնքի հաւատալու Աստուծոն Վիրքը կրկին հաստատուեցաւ ու յանձնուեցաւ, որ այս Տէրութեանս մէջ պահուի և 'ի գործ դրուի, մեր Խնքնիշխան ԵՂԻՍԱԲԵԹ՝ Աստուծոյ շնորհքովը Անգղիոյ, Վաղղիոյ և Խաղանտիոյ Թա-

գուհւոյն՝ Հաւատոյ Պաշտպանին և այլն, հաւանութեամբը ու հաճութեամբը: Որ նոյն կրօնքի հաւատալու Սասերը զգուշութեամբ կարգացուեցան և կրկին հաստատուեցան գերագոյն Լտեանին Լըքեպիսկոպոսներուն և Լպիսկոպոսներուն բուն իրենց ձեռքին ստորագրութեամբը. միանգամայն ստորին Լտեանին բոլոր Լկեղեցականներուն ստորագրութեամբը, իրենց ժողովքին ժամանակը. Եւսի Տեառն 1571:

ՅԵՆԿ

ՄԱՍԱՆՑ ԶԱՒԱՏՈՅ

1 Լժենասուրբ Լորորդութեան Հաւատքին վերաբերեալ .

2 Բանին կամ Լստուծոյ Որդւոյն Ճշմարտապէս Սարգ ըլլալուն վերաբերեալ .

3 Վրիստոսի Վժռիքը իջնալուն վերաբերեալ .

4 Վրիստոսի Հարութեանը վերաբերեալ .

5 Հոգւոյն Սրբոյ վերաբերեալ .

6 Սուրբ Վրոց Փրկութեան բաւական ըլլալուն վերաբերեալ .

7 Հին Կտակարանին վերաբերեալ .

8 Երեք Հանգանակներուն վերաբերեալ .

9 Սկզբնական Սեղիին վերաբերեալ .

10 Ընձնիչխանութեան վերաբերեալ .

11 Սարգոյս արդարանալուն վերաբերեալ .

12 Բարի Վործքերու վերաբերեալ .

13 Երդարութենէ առաջ եղած Վործքերուն վերաբերեալ .

14 Բարի Վործքերուն չափազանցութեանը վերաբերեալ .

15 Վրիստոսի մի միայն առանց Սեղիի ըլլալուն վերաբերեալ .

16 Սկրտութենէ ետեւ գործուած Սեղբին վերաբերեալ .

17 Եւ խառնահամեմութեան և Բնորութեան վերաբերեալ .

18 Սիայն Հիսուս Քրիստոսի Բնուամբը յաւիտենական Փրկութիւնը ստանալուն վերաբերեալ .

19 Եկեղեցիին վերաբերեալ .

20 Եկեղեցւոյ Իշխանութեանը վերաբերեալ .

21 Բնդհանրական Դոկտրինային Իշխանութեանը վերաբերեալ .

22 Քաւարանի վերաբերեալ .

23 Դոկտրինային մէջ Պաշտօն վարելուն վերաբերեալ .

24 Դոկտրինային հասկընալու Լեզուին գործածութեանը վերաբերեալ .

25 Խորհուրդներուն վերաբերեալ .

26 Պաշտօնեաներուն Բնութեանութեանը վերաբերեալ , որ Խորհուրդներուն ներգործութիւնը չի կրնար արգիլել .

27 Սկրտութեան վերաբերեալ .

28 Տէրօջը Բնութիւնին վերաբերեալ .

29 Սեղաւորներուն վերաբերեալ , որոնք Հաղորդութիւն առած ժամանակնին Քրիստոսի Սարմինը չեն ճաշակեր .

30 Հաղորդութեան երկու Տեսակին վերաբերեալ .

31 Խաչին վրայ կատարուած Քրիստոսի ան-

դամ մը Պատարագ ըլլալուն վերաբերեալ .

32 Վահանայից Էմանուելեանը վերաբե-
րեալ .

33 Բանադրեալ Լնձանց վերաբերեալ , որոնց-
մէ ինչպէս պէտք է հեռու կենալ .

34 Լակեղեցւոյ Էւանգելիստեանցը վերաբերեալ .

35 Հոգեւոր Ճառերուն վերաբերեալ .

36 Եպիսկոպոսներու , Վահանաներու և Սար-
կաւագներու Չեռնադրուելեանը և Վահանայա-
գործուելեանը վերաբերեալ .

37 Վաղարական Էտենականներուն վերաբե-
րեալ .

38 Վրիստոնէից Ստացուածքներուն հասարա-
կաց չըլլալուն վերաբերեալ .

39 Վրիստոնէի մը Լորդմանը վերաբերեալ .

Հաստատուելուն :

ՅԵՆԿ

ԵՐԵՆԵԿՅՈՒԹԵԼՆ ԵՒ ԽՆԵՄՈՒԽԷՆ

ՈՐՈՎ ՈՎ ՈՐ ԱԶԳԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ Է ՍՈՒՐԲ ԳԻՐՔԵՐԵՆ

ԵՒ ՄԵՐ ՕՐԵՆՔՆԵՐՈՎԸ ԻՐԱՐՈՒ

ՀԵՏ ԱՄՈՒՍՆԱՆԱԼՈՒ

Լյրիկ մարդ մը կարող չէ
իրեն ամուսին առնել իր

1 Ս'նծ Ս'այրը ,

2 Ս'նծ Հօրը Լ'մուսինը ,

3 Լ'մուսնոյն մեծ Ս'այ-
րը .

4 Հօրաքոյրը ,

5 Ս'որաքոյրը ,

6 Հօրեղբօր Լ'մուսինը .

7 Ս'որեղբօր Լ'մուսինը ,

8 Լ'մուսնոյն Հօրաքոյ-
րը ,

9 Լ'մուսնոյն Ս'որաքոյ-
րը .

10 Ս'այրը ,

11 Ս'որուն ,

12 Լ'մուսնոյն Ս'այրը .

Կնիկ մարդ մը կարող չէ
իրեն ամուսին առնել իր

1 Ս'նծ Հայրը ,

2 Ս'նծ Ս'օրը Լ'մուսինը ,

3 Լ'մուսնոյն մեծ Հայ-
րը .

4 Հօրեղբայրը ,

5 Ս'որեղբայրը ,

6 Հօրաքեռ Լ'մուսինը .

7 Ս'որաքեռ Լ'մուսինը ,

8 Լ'մուսնոյն Հօրեղբայ-
րը ,

9 Լ'մուսնոյն Ս'որեղ-
բայրը .

10 Հայրը ,

11 Հօրուն ,

12 Լ'մուսնոյն Հայրը .

- 13 Եղջիկը ,
 14 Եմուսնոյն Եղջիկը ,
 15 Որդւոյն Եմուսինը .

- 16 Վարդը ,
 17 Եմուսնոյն Վարդը ,
 18 Եղբօրը Եմուսինը .

- 19 Որդւոյն Եղջիկը ,
 20 Եղջկանը Եղջիկը ,
 21 Որդւոյ Որդւոյն Ե-
 մուսինը .

- 22 Եղջկանը Որդւոյն Ե-
 մուսինը ,
 23 Եմուսնոյն Որդւոյն
 Եղջիկը ,
 24 Եմուսնոյն Եղջկանը
 Եղջիկը .

- 25 Եղբօրը Եղջիկը ,
 26 Վարդը Եղջիկը ,
 27 Եղբօրը Որդւոյն Ե-
 մուսինը .

- 28 Վարդը Որդւոյն Ե-
 մուսինը ,
 29 Եմուսնոյն Եղբօրը
 Եղջիկը ,
 30 Եմուսնոյն Վարդը
 Եղջիկը .

- 13 Որդին ,
 14 Եմուսնոյն Որդին ,
 15 Եղջկանը Եմուսինը .

- 16 Եղբօրը ,
 17 Եմուսնոյն Եղբօրը ,
 18 Վարդը Եմուսինը .

- 19 Որդւոյն Որդին ,
 20 Եղջկանը Որդին ,
 21 Որդւոյն Եղջկանը Ե-
 մուսինը .

- 22 Եղջկանը Եղջկան Ե-
 մուսինը ,
 23 Եմուսնոյն Որդւոյ
 Որդին ,
 24 Եմուսնոյն Եղջկանը
 Որդին .

- 25 Եղբօր Որդին ,
 26 Վեռ Որդին ,
 27 Եղբօրը Եղջկանը Ե-
 մուսինը .

- 28 Վարդը Եղջկանը Ե-
 մուսինը ,
 29 Եմուսնոյն Եղբօրը
 Որդին ,
 30 Եմուսնոյն Վարդը
 Որդին .

Յ Ե Ն Կ Գ Ը Ո Յ Ս

- Ա. Ըղդ. 7
- Բ. Յառաջարան. 6
- Գ. Եկեղեցւոյ Պաշտամանը վերաբերեալ. 44
- Դ. Սասնաւոր Ընթերցուածներ բոլոր տարւոյն
Կիրակի և Տօն օրերը առտու և իրի-
կուն կարգացուելու. իթ
- Ե. Պարզատօմար ընթերցուածներուն աղիւսա-
կովը. 12
- Զ. Բոլոր տարւոյն շարժական և անշարժ տօ-
ներուն աղիւսակները և կանոնները պահ-
ու ծով օրերովը մէկ տեղ. 8
- Է. Կարգ Ըսուօտեան Ընթերց. 1
- Ը. Կարգ Երեկոյեան Ընթերց. 20
- Թ. Հանդանակ հաւատոյ Ս. Ըթանասի. 55
- Ժ. Ըթանի Սաղթանքներ կամ ընդհանուր
Ըղերսարկութիւններ. 57
- ԺԱ. Ընթերց և Վահութիւն այլ և այլ պատե-
հութիւններու համար. 47
- ԺԲ. Բոլոր տարին կարգացուելու Սաղթանք-
ները, Ըստքեղց թուղթերը և Ըւետա-
րանները. 59
- ԺԴ. Կանոն Տէրունական Ընթերցին կամ Ը-
մենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը
մատակարարելու. 239
- ԺԵ. Կանոն տղայոց հանգիսական Սղբերու-
թեան մատակարարութեանը. 327
- ԺԶ. Կանոն տղայոց սուտնձին Սղբութեան

	մատակարարութեանը .	310
ԺԶ.	Կանոն չափահասներուն Սկրտութեան մատակարարութեանը .	350
ԺԷ.	Սարգսպետութիւն հաւատոյ .	363
ԺԸ.	Կանոն Ղարոշմի .	373
ԺԹ.	Կանոն Լսմանութեան հանդէսը կատա- րելու .	378
Ի.	Կանոն այդելութեան հիւանդի .	393
ԻԱ.	Կանոն Լսմանսուրբ Հաղորդութեան խոր- հուրդը հիւանդի մատակարարելու .	408
ԻԲ.	Կանոն լծաղ ան .	411
ԻԳ.	Գոհութիւն յետ որդեծնութեան կանանց .	422
ԻԴ.	Լստուծոյ բարկութիւնը և դատաստանին սպառնալիքները կամ ազդարարութիւնը մեղաւորաց դէմ .	426
ԻԵ.	Սաղմոս Գաւթի .	439
ԻԶ.	Կանոն ծովուն վրայ դործածուելու աղօթք- ներուն .	693
ԻԷ.	Կանոն և կերպ Լսյիսկոպոս, Վահանայ և Սարկաւազ օրհնելու, ձեռնադրելու և քահանայադործելու .	713
ԻԸ.	Կանոն աղօթից շնորհակալութեամբ հան- դերձ, որ այս տէրութեանը ամէն Լսկե- ղեցիներուն և մատուռներուն մէջ կը կարգացուի ամէն տարի Հունիսի քսան- երորդ օրը Սորին Սկհափառութեանը երջանկաբար աթոռը ելլելուն համար .	773
ԻԹ.	Կանոն մասանց հաւատոյ .	786
Լ.	Հանկ մասանց հաւատոյ ,	813
ԼԱ.	Հանկ արեւակցութեան և խնամութեան .	819